

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

NYPL RESEARCH LIBRARIES

3 3433 02266090 0

THEOPHRASTI ERESII OPERA

QUAE SUPERSUNT OMNIA.

EX RECOGNITIONE

FRIDERICI WIMMER.

TOMUS SECUNDUS

DE CAUSIS PLANTARUM LIBROS VI

CONTINENS.

LIPSIÆ

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLIV.

THE
HISTORY
OF THE
NORTH AMERICAN
INDIANS

THEOPHRASTI DE CAUSIS PLANTARUM

LIBRI VI.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Α

Ι Η **CAP. I.** Τῶν φυτῶν αἱ γενέσεις ὅτι μὲν εἰσι πλείους καὶ πόσαι καὶ τίνες ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται πρότερον. ἐπεὶ δὲ οὐ πᾶσαι πᾶσιν οἰκείως ἔχει διελεῖν τίνες ἐκάστοις καὶ διὰ πόσας αἰτίας ἀρχαῖς χρωμένους ταῖς κατὰ τὰς ἰδίας οὐσίας· εὐθὺ γὰρ χρὴ συμφωνεῖσθαι τοὺς λόγους τοῖς εὐρημένοις. ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ σπέρματος γενέσεις κοινὴ πάντων ἐστὶ τῶν ἐχόντων σπέρμα· πάντα γὰρ δύναται γεννᾶν. τοῦτο δὲ καὶ τῇ αἰσθήσει φανερόν ὅτι συμβαίνει, κατὰ δὲ τὸν λόγον ἴσως ἀναγκάστον· ἡ γὰρ φύσις οὐδὲν ποιεῖ μάτην, ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ κυριωτάτοις· πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατον τὸ σπέρμα, ὥστε τὸ σπέρμα μάτην ἂν εἴη μὴ δυνάμενον γεννᾶν, εἴπερ τούτου χάριν αἰεὶ τὸ σπέρμα καὶ πρὸς τοῦτο πέφυκεν. ὅπερ ἐκ τῶν ἄλλων πάντων λαμβάνειν ἐστὶν ὁμολογούμενον. ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι τοὺς γεωργοὺς ἐκ' ἐνίων, ὅτι θᾶττον ἀπ' αὐτομάτων παραγίνεται καὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι ῥαδίως ἐπὶ τινων λαμβάνειν μήτε τῶν δένδρων μήτε τῶν ποιωδῶν τὰ σπέρματα, διὰ ταῦτ' οὐκ οἴονται τινες πάντ' ἀπὸ σπέρματος ἐνδέχασθαι. καίτοι, καθάπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται, καὶ φανερώτατον ἐπὶ τῶν συκῶν. ἔτι δὲ κατ' ἄλλον τρῶ-

πον ἡ βλάστησις αὐτῶν, εἴ τι τῶν αὐτομάτων ἐκ συ-
ροῆς καὶ σήψεως μᾶλλον δὲ ἀλλοιωσεως γινομένης φυσι-
κῆς. ὅτι μὲν οὖν κοινὴ πᾶσιν ἡ διὰ τοῦ σπέρματος γένεσις
φανερὸν· εἰ δ' ἀμφοτέρως ἔνια καὶ αὐτόματα καὶ ἐκ σπέρ-
ματος οὐδὲν ἄτοπον· ὥσπερ καὶ ζῳά τινα καὶ ἐξ ἀλλήλων
3 καὶ ἐκ τῆς γῆς. δι' ὃ καὶ αἱ γενέσεις κατὰ τὰς ἰδίας
ἐκάστων φύσεις· ὅσα μὲν γὰρ ξηρὰ καὶ μονοφυῆ καὶ
ἀπαράβλαστα, ταῦτ' οὐδεμίαν, ὡς εἰπεῖν, δέχεται φυ-
τεῖαν οὔτε ἀπὸ παρασπάδος οὔτε ἀπὸ ἀκρεμόνος· τὴν
μὲν ἀπὸ παρασπάδος τῷ μὴ ἔχειν τὰ μονοφυῆ, τὴν δὲ
ἀπὸ ἀκρεμόνος καὶ κλωνὸς διὰ τὴν ξηρότητα. αἶψα γὰρ
τὸ μέλλον βλαστάνειν ἔχειν τε δεῖ τὴν ἐμβιον ὑγρότητα
καὶ ταύτην δύνασθαι τηρεῖν. τὰ δὲ φύσει ξηρὰ διὰ τὸ
ὀλίγην ἔχειν, ὅταν ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀφαιρεθῇ ταχὺ
διαπνεῖται καὶ ἐξατμίζεται συνεξάγονθ' ἅμα καὶ τὸ
σύμφυτον θερμόν. καὶ ταῦτα μὲν διὰ τὰς εἰρημένας
αἰτίας, τὰ ἀπαράβλαστα καὶ μονοφυῆ ἀσυμμετρία τινὶ
τοῦ θερμοῦ καὶ ὑγροῦ. δέχεται δὲ τὰς ἄλλας ἃ δύναται
τηρεῖν τὴν ὑγρότητα καὶ θερμότητα τὴν ξύμφυτον, ὥς-
τε βλαστάνειν μὴ μόνον ἀπὸ παρασπάδος ἀλλ' ἔνια καὶ
ἀπὸ τῶν ἄκρων οἷον συκῇ καὶ ἄμπελος καὶ τῶν ἀκάρ-
πων δὲ καὶ φιλύδρων ὥσπερ ἰτέα καὶ ἀκτὴ καὶ λεύκη
καὶ αἰγείρος. καθόλου μὲν οὖν καὶ τύπῳ τοῦτου διωρί-
σθω τὸν τρόπον.

CAP. II. Οὐ μὲν ἀλλὰ μάλιστα ἡ μόνος τῶν ξηρῶν 2H
καὶ μονοφυῶν καὶ ἀπαρὰβλάστων ὁ φοῖνιξ δέχεται καὶ
ἐτέρας γενέσεις παρὰ τὴν σπερματικὴν. τὰς τε γὰρ ῥάβ-
δους φασὶ μοσχεύειν περὶ Βαβυλῶνα τὰς ἀπαλωτάτας
καὶ ὅταν ἐμβιώσωσι μεταφυτεύουσι· καὶ ἐν τοῖς περὶ
τὴν Ἑλλάδα τόποις ἐὰν ἀποκόψας τις τᾶν φυτεύσῃ ῥι-
ζοῦσθαι. καὶ βλαστάνειν οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου μόνον
ἀλλὰ καὶ κάτωθεν αὖξιν τὰς ῥίζας. ἐτι δὲ ἂν πλάγιος

τεθῇ καὶ ἐνικμος ἢ γῇ τυγχάνῃ πολλαχόθεν ῥιζοφύειν
 καὶ ἐκβλαστάνειν, οὐ μέντοι μέγεθος τοῦτο λαμβάνειν.
 ἐπὶ δὲ πεύκης καὶ ἐλάτης καὶ εἴ τι παραπλήσιον τούτοις 2
 οὐδὲν συμβαίνει τοιοῦτον οὐδ' ἐπὶ κυπαρίσσου, πλὴν
 εἴ τί που καὶ παραβλαστάνει καθάπερ φασὶν ἐν Κρήτῃ
 περὶ τοὺς καλουμένους δρυῖτας· ἐνταῦθα γὰρ οὐδὲν
 ἄλογον ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας παραφυάδας ὑπορρίζους
 οὕσας καὶ ἐνύγρους καὶ ταύτας βλαστάνειν· ἐπεὶ εἴ γε
 μὴ ἦσαν ὑπόρριζοι χαλεπὸν ἢ ἀδύνατον. τοῦτο μὲν οὖν
 ὥς πρὸς ὑπόθεσιν λεγόμενον. ὁ δὲ φοῖνιξ ἀπὸ μὲν τῶν 3
 ῥάβδων βλαστάνει χῶρας εὐβοσία καὶ εὐφυῖα πρὸς τὸ
 θάττον βλαστάνειν. τὸ δ' ἀπὸ τῶν ἀπαλοτάτων εὐλογον
 εἰ ὑγρόταται αὐταὶ καὶ γεννητικώταται. ἀπὸ δὲ τοῦ
 ἐγκεφάλου διὰ τῶν ὑποκάτω μᾶλλον ἐστὶ τοῦτο εὐλογον·
 ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ἡ τῶν ῥάβδων φύσις καὶ ὅλως οἶον
 ἀρχὴ τις αὕτη ζωτική. δι' ὃ καὶ ἐξαιρουμένου καὶ πο-
 νήσαντος θνήσκει· ἐπεὶ καὶ ἡ ἐκ τῶν πλαγίων ἐκφυσις
 ἔχοντός ἐστι τὸν ἐγκέφαλον· ἐξαιρουμένου γὰρ ἀναίνε-
 σθαι κατὰ λόγον, εἴπερ καὶ πεφυκότος καὶ ἐρριζωμένου
 τοῦτο συμβαίνει. ἡ δὲ ἐκφυσις δῆλον ὅτι πανταχόθεν· 4
 πανταχοῦ γὰρ διαμένει μέχρι τινὸς ἢ ὑγρότης καὶ ἢ θερ-
 μότης διὰ τὸ μὴ εὐξήραντον εἶναι τῇ πυκνότητι τῶν πό-
 ρων, δι' ὃ καὶ δυσδιάπνευστον. ὁ μὲν οὖν φοῖνιξ διὰ
 ταῦτα πλεοναχῶς γίνεται. τῶν δὲ ἄλλων τῶν μονοφυῶν
 οὐδὲν διὰ τὸ μὴ τοιαύτην ἔχειν τὴν φύσιν.

3 H

CAP. III. Ὅσα δὲ πλείους γεννᾶται τρόπους ἔχει
 καὶ ἐν αὐτοῖς διαφοράν. τὰ γὰρ ἀπὸ παρασπάδος καὶ
 ῥίξης καὶ κλωνὸς οὐ πάντως δύναιнт' ἂν καὶ ἀπὸ ξύλου
 καὶ ἀπὸ ἀκρεμόνος καθάπερ ἄμπελος καὶ συκῇ, τὰ δὲ
 πάλιν [οὐκ] ἀπὸ τῶν βλαστῶν ὥσπερ καὶ ἡ ἐλάα. τὸ δὲ
 αἷτιον ἐν ἀμφοῖν ταύτων καὶ παραπλήσιον. ἀμπέλου μὲν
 γὰρ καὶ συκῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ξηρὰ καὶ

- ξυλώδη τὰ μέσα καὶ ἐνίων τραχέα, τὸ δὲ τραχὺ δυσβλα-
 στές· τὰ δὲ ἄκρα καὶ ἀπαλὰ καὶ ἐνυγρὰ καθάπερ το
 2 κλῆμα καὶ ἡ κράδη· καὶ ἐπὶ τῆς ἰτέας δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 ὁμοίως. ἐλάας δὲ τὰ μὲν τῶν ἀκρεμόνων ἐνικμα διὰ τὴν
 λιπαρότητα καὶ πυκνότητα καὶ ἀμφοτέρως οὐκ εὐξήραν-
 τα, τὰ δ' ἄκρα διὰ λεπτότητα ξηρὰ καὶ οὐ δυνάμενα
 διαμένειν. ὥσαύτως καὶ ἀπίου καὶ ἀμυγδαλῆς καὶ μη-
 λέας καὶ δάφνης καὶ ἄλλων· ἀβλάστητα γὰρ τὰ τούτων
 διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν πλὴν εἴ τι σπάνιον καὶ ὥς ἐν παρα-
 λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ ἀπ' ἀκρεμόνων ἐνίων σπάνιον οἶον
 ἀμυγδαλῆς· δάφνην δὲ ἀδύνατον, ἐπεὶ οὐδὲ ἀπὸ παρα-
 σπάδος θέλει ῥαδίως. αἰτία δ', ὥσπερ ἐλέγομεν, ἡ ξη-
 ρότης καὶ τούτου γ' ἐτι ἡ μανότης· ἀσθενέστερον γὰρ
 3 καὶ πρὸς τὸ διατηρῆσαι ἐπὶ πλεον τὸ μανόν. ὅσα δὲ καὶ
 ἀπὸ ξύλων ἔμβια καὶ δύναται βλαστάνειν, οἶον ἐλάα
 μύρρινος κότινος, καὶ αὐτὰ τῇ πυκνότητι καθάπερ ἐλε-
 χθη τηρεῖ τὴν ζωτικὴν ἀρχὴν ἔχοντά τινα ὑγρότητα
 τοιαύτην. οὐ γὰρ ἱκανὸν ἐὰν ἡ πυκνὸν γε, εἰ ξηρὸν καὶ
 ἀπαράβλαστον· ἐτι δὲ καὶ ἡ παραβλάστησις τῶν τοιού-
 των διὰ τὸ πρεμνώδη καὶ συνεστραμμένην πως εἶναι τὴν
 ῥίζαν ὥσπερ καὶ τῆς δάφνης. ἰσχύει γὰρ μᾶλλον ἢ καὶ
 δυσώλεθρα τὰ τοιαῦτα· τὸ γὰρ καταλειπόμενον αἰεὶ βλα-
 στητικόν· τῶν δὲ μακρορρίζων διὰ τὴν τῶν ῥιζῶν ἰσχὺν
 4 ὥσπερ ἀπίου καὶ κοκκυμηλέας καὶ ἐτέρων. τάχα δὲ καθ-
 ὅλου περὶ πάντων ὧδε λεκτέον· πρῶτον μὲν ὅτι με-
 τέωρα καὶ οὐ βαθύρριξα, ἢ εἰ καὶ τινα εἰς βάθος καθιᾶ-
 σιν ἄλλ' ἐνίας καὶ ἐπιπολῆς. ἔπειθ' ὅτι πάντων, ὅταν
 συρροῆς γενομένης συνθερμανθῇ τοῦτο καὶ πεφθὲν ὑπὸ
 τοῦ ἡλίου καθάπερ κυῆσαν ἐκτέκη, καὶ ἐκ τῶν ἀκρεμό-
 νων οὕτω καὶ ἐκ τῶν ἄλλων οἱ βλαστοί. τούτων δὲ
 ὑποκειμένων κατὰ λόγον ἤδη τὸ παραβλαστάνειν. ἡ γὰρ
 ῥίζα μετέωρος οὕσα καὶ συρροὴν λαμβάνουσα ταύτην ἐκ-

θερμαίνουσα καὶ πέτιτουσα μεδίησι τὸν βλαστὸν. τὰ μὲν 5
οὖν πλείστα παρ' αὐτὸ τὸ στέλεχος ἐκβλαστάνει· μετεω-
ρόταται γὰρ αὐταί· καὶ ἥ γε ἐλάα καὶ ἐκ τῶν πρέμνων.
ἄπιος δὲ καὶ ρόα καὶ ὄσα μὴ μόνον σύνεγγυς, ἀλλὰ διὰ
πολλοῦ, μακρόρριζα ὄντα, ἥ ἂν ἡ ρίζα μετέωρος ἢ
ταύτῃ τὸν βλαστὸν ἀφίησιν· ἐνταῦθα γὰρ ἡ συρροή καὶ
πέψις θερμαινομένης. δι' ὃ καὶ ἄτακτος ὁ τόπος ὅτι
ἄτακτος ὁ μετεωρισμὸς καὶ ἡ συρροή. τὰ δ' ἄκαρπα καὶ
εὖζωα καθάπερ αἰγειρος καὶ λεύκη καὶ συμπληροῦν δύ-
νεται βλαστάνοντα. τὰ δ' ἄλλα οὐχ ὁμοίως, ἀλλ' ἐπὶ
τῶν ὑλημάτων καὶ ποιωδῶν ἐνίων τοῦτο συμβαίνει.
πρὸς ἃ καὶ δεῖ μεταβῆναι τὸν λόγον. ὑπὲρ γὰρ τῶν δέν-
δρων ἱκανῶς εἴρηται.

4 H CAP. IV. Τούτων δὲ τὰς μὲν γενέσεις ἐκ τῶν αὐ-
τῶν θεωρητέον κοινοτάτην πᾶσι τὴν ἀπὸ σπέρματος τι-
θέντας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλείους εἰσὶ καὶ τούτων, ἥ δὲ
ἕκαστα τῶν προειρημένων ἐφάπτεται ταύτῃ διαιρετέον·
οἶον καὶ ὑπὲρ ἧς νῦν λέγομεν τῆς ἀπὸ τῶν ριζῶν. ἐνια
γὰρ καὶ αὐτόματα βλαστάνει καὶ φυτεύουσιν ἀπὸ τῶν
ριζῶν, ὥσπερ τὰ κεφαλόρριζα καὶ ὅλως ὧν παχεῖα καὶ
σαρκώδης ἐστὶν ἡ ρίζα. δεῖ δὲ καὶ τὸ μὲν ὑδατῶδες μὴ
πλεον ἔχειν ὥσπερ τῆς γογγυλίδος καὶ ραφανίδος· εὐ-
ξήραντοι γὰρ αὐταί καὶ ἀσθενεῖς εἰς διαμονήν. ἀλλ' ἥτοι
χιτῶνας ἔχειν πλείους καὶ ἅμα γλισχρότητα τινα καθά-
περ αἱ τοῦ βολβοῦ καὶ σκίλλης καὶ ὅλως εὐχυλόν τινα
καὶ εὖσαρκον εἶναι καθάπερ αἱ τοῦ ἀμαράκου τοῦ χλω-
ροῦ καὶ τοῦ λειρῖου καὶ τῶν ὁμοειδῶν. αἱ γὰρ τοιαῦται 2
φυτεῖαν μόνον δέχονται καὶ μέταρσιν. καὶ τούτων αἱ
μὲν καὶ πλείω χρόνον διαμένουσιν, αἱ δὲ ἐλάττω κατὰ
τὰς ἰδίας φύσεις ἐκάστων. ἄλλαι δ' αὖ πάλιν εἰσὶ τινες
αἱ μένουσαι μὲν ἐν ταῖς ἑαυτῶν χώραις ἀφιασι βλαστὸν
οἶον αἱ τῶν ἐπετειοκαύλων, μεταιρόμεναι δὲ οὐ δύναν-

- ται διὰ τὴν ξηρότητα. τὴν γὰρ αὐτὴν αἰτίαν ὑπολη-
πτέον καὶ ἐπὶ τούτων ἦν περ ἐπ' ἐκείνων. ἔστι δέ τινων
καὶ ἀπὸ παρασπάδος καὶ ἀπὸ τῶν ἄκρων φυτεία καὶ γέ-
νεσις. ἀπὸ παρασπάδος μὲν καὶ ραφάνου καὶ πηγάνου,
τῶν δὲ στεφανωτικῶν οἶον ἄβροτόνου καὶ σισυμβρίου
καὶ ἐρπύλλου· καὶ ἀπὸ τῶν ἄκρων δ' ἐνίων τῶν αὐτῶν
- 3 πηγάνου τε καὶ ἄβροτόνου καὶ τῶν στεφανωτικῶν· καὶ
γὰρ ἔχει ταῦτά γε καὶ καθήσιν εὐθύς ῥίζας ἐκ τῶν βλα-
στῶν ὥσπερ ὁ κιττός· οὗτος γὰρ δὴ μάλισθ' ὅλως ἐμ-
βιος καὶ εἰσδυνόμενος εἰς αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ ἐν τῇ γῇ
κρυπτόμενος. τῶν δὲ λαχανωδῶν τὸ ὄκιμον· καὶ γὰρ
τὰς ἀποφυτείας ἐκ τῶν ἄνω δέχεται καί περ ξυλῶδες ὄν,
ἀλλ' ὅτι δυσξήραντόν ἐστι ταύτῃ φύεται, δι' ὃ καὶ πα-
λὺν χρόνον διαμένει καὶ κολουόμενον πάλιν βλαστάνει.
ξυλῶδες δὲ καὶ τὸ ἄβρότονον, ἀλλ' ἔχει τινὰ τῇ πυκνό-
τητι καὶ δριμύτητι φυλακὴν ὥσπερ ὁ κιττός· καὶ γὰρ
- 4 οὗτος φύεται καταπηγνύμενος. αὐταὶ μὲν οὖν κοιναὶ
πλειόνων. αἱ δὲ τοιαῦται καὶ σπάνιαι καὶ ἐλάττους
ὥσπερ τῆς κρινωνίας καὶ ῥοδωνίας καὶ ὁ κανλὸς ὁ σχι-
σθεὶς φύεται καὶ βλαστάνει. ταῦτα δὲ ὅμοια καὶ παρα-
πλήσια καὶ τὰ τῆς ἐλάας καὶ εἴ τι ἄλλο βλαστητικὸν ἀπὸ
τοῦ ξύλου. δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὴν [αὐτὴν] αἰτίαν πίπτει· δύ-
ναται γὰρ διατηρεῖν τὴν ὑγρότητα καὶ θερμότητα τὴν
γόνημον. καὶ τό τε κατακόπτειν καὶ κατασχίζειν εὖλο-
γον· ἐκ γὰρ τοῦ ἐλάττονος καὶ ἀνέωγμένου θάπτον ἢ
ἀρχὴ καὶ εὐκολωτέρα· τὸ δὲ μέγα καὶ συμπεπτωκὸς οὐχ
- 5 ὁμοίως παθητικὸν οὐδὲ βλαστητικόν. δι' ὃ καὶ τὰ σκόρ-
δα διαιρουσὶν εἰς τὰς γέλγεις καὶ τῶν κρομύων ἀφαι-
ροῦσι τὰς τε ῥίζας τὰς κάτω καὶ τὰ κελύφη. ταῦτα γὰρ
παρέχει πᾶν τὸ ἀλλότριον· ἀλλότριον δὲ τῷ ζῶντι τὸ μὴ
ζῶν· ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τὰ ἀφαναινόμενα. τῆς μὲν
οὖν ἐλάας καὶ τῶν μυρρίνων οὐδεὶς περιαιρεῖν τὸν

φλοιόν· ἀποστέγει γὰρ καὶ τηρεῖ τὴν ζωὴν· τῶν δὲ κρο-
 μύων καὶ σκόρδων δεῖ, δεῖ δὲ μὴ τοὺς ζῶντας μηδὲ τοὺς
 κυρίους ἀφαιρεῖν· ἐπεὶ ἀκείνων εἰ τις ἀφαιροίη τού-
 τους [οὐ] βλαστάνει. ἰδιωτάτη δὲ βλάστησις ἢ ἐκ τῶν 6
 δακρύων οἶον τοῦ θ' ἱπποσελίνου καὶ τοῦ κρίνου καὶ
 ἐνίων ἐτέρων· οὐκ ἄλογος δὲ ἄλλ' ὁμολογουμένη τῇ ἐκ
 τῶν καυλῶν. οὐδὲν γὰρ ἕτερον ἄλλ' ἢ ξυνηθροισμένην
 δεῖ εἶναι καὶ ἐν ἐκείνοις ἀρχὴν τὴν γόνιμον· οὐ γὰρ
 ἄνευ θερμότητος ἢ τοιαύτης καὶ ὑγρότητος. ὅτι δ' οὐ
 πάντων οἱ ὅποι καὶ τὰ δάκρυα γεννητικὰ πρὸς τὰς
 ἐπάνω καὶ προτέρας αἰτίας ἀνακτέον. ὅτι δ' οὐδ' οἱ
 καυλοὶ οὐδ' αἱ ρίζαι, κατὰ λόγον δὲ καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὅπερ
 ἐλέχθη πρότερον, ὅτι πλείους αἱ γενέσεις καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἢ τῶν ἄλλων ῥάδιον γεννηῖσαι τὰ ἀτελέστερα καὶ
 ἀπ' ἐλάττους ἀρχῆς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν μορίων ὅποιαι
 καὶ διὰ τίνας αἰτίας ἐκ τούτων θεωρεῖσθω. καὶ γὰρ εἰ
 τι παραλέλειπται προσθεῖναι καὶ συνιδεῖν οὐ χαλεπόν·

5 H

CAP. V. Αἱ δ' αὐτόματοι γίνονται μὲν ὥς ἀπλῶς
 εἶπειν τῶν ἐλαττόνων καὶ μάλιστα τῶν ἐπετειῶν καὶ
 ποιωδῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν μειζόνων ἐστὶν ὅτε
 συμβαίνουσιν ὅταν ἢ ἐπομβρίαὶ κατὰσχωσιν ἢ ἄλλη
 ιδιότης τις γένηται περὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν γῆν· οὕτω
 γὰρ καὶ τὸ σίλφιον ἀνατελαί φασιν ἐν Λιβύῃ πιττώ-
 δους τινὸς ὕδατος γενομένου καὶ παχέος, καὶ τὴν ὕλην
 δὲ τὴν νῦν οὔσαν ἐξ ἐτέρας τινὸς τοιαύτης αἰτίας· οὐ
 γὰρ ἦν πρότερον. αἱ δ' ἐπομβρίαὶ καὶ σήψεις τινὰς ποι- 2
 οῦσι καὶ ἀλλοιωσεις ἐπὶ πολὺν διεικνουμένου τοῦ ὑγροῦ
 καὶ τρέφειν καὶ ἐπαύξειν δύνανται τὰ συνιστάμενα θερ-
 μαίνοντος τοῦ ἡλίου καὶ καταξηραίνοντος, ὥς περ καὶ
 τὴν τῶν ζώων γένεσιν οἱ πολλοὶ ποιοῦσιν· εἰ δὲ δὴ καὶ
 ὁ ἀῆρ σπέρματ' αἰδῶσι συγκαταφέρων ὥς περ φησὶν
 Ἀναξαγόρας καὶ πολλῶ μᾶλλον· ἄλλας γὰρ αὖ ποιοῖεν

ἀρχὰς καὶ τροφάς· ἔτι δ' οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ συρροαὶ
 καὶ ἐκρήγματα τῶν ὑδάτων πολλαχόθεν ἐπάγουσι σπέρ-
 ματα καὶ δένδρων καὶ ὑλημάτων, δι' ὃ καὶ αἱ μεταστά-
 σεις τῶν ποταμῶν πολλοὺς τόπους ποιοῦσιν ὑλώδεις
 3 τοὺς πρότερον ἀνύλους. ἀλλ' αὗται μὲν οὐκ αὐτόματοι
 δόξαιεν ἂν, ἀλλ' ὥσπερ σπειρόμεναί τινες καὶ φυτευό-
 μεναι. τὸ δὲ τῶν ἀκάρπων οἰηθείη τις ἂν μᾶλλον αὐτο-
 μάτους εἶναι μῆτε φυτευομένων μῆτε ἀπὸ σπέρματος
 γινομένων, ὅπερ ἀναγκαῖον [εἶ] μὴδ' ἕτερον τούτων·
 ἀλλὰ μὴ ποτ' οὐκ ἦ τοῦτ' ἀληθὲς ἐπὶ γε τῶν μειζόνων,
 ἀλλὰ μᾶλλον λανθάνουσιν αἱ πᾶσαι τῶν σπερμάτων φύ-
 σεις ὅπερ καὶ ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐλέχθη περὶ τε τῆς ἰτέας
 καὶ τῆς πτελέας· ἐπεὶ καὶ τῶν ἐλαττόνων πολλαὶ δια-
 λανθάνουσι τῶν ποιωδῶν, ὥσπερ καὶ περὶ τοῦ θύμου
 καὶ ἐτέρων εἰπομεν ὡς κατὰ μὲν τὴν ὄψιν οὐ φανερά,
 κατὰ δὲ τὴν δύναμιν φανερά· σπειρομένων γὰρ τῶν
 4 ἀνδρῶν γεννᾶται. καὶ δυσόρατα καὶ μικρὰ καὶ τῶν δέν-
 δρων ἔνια σπέρματα τυγχάνει καθάπερ καὶ τῆς κυπαρίσ-
 σου· ταύτης γὰρ οὐχ ὅλος ὁ καρπὸς ὁ σφαιροειδὴς ἐστὶν
 ἀλλὰ τὸ ἐγγινόμενον ἐν τούτῳ λεπτὸν καὶ ὥσπερ πιτυ-
 ρῶδες καὶ ἀμενηνὸν ὅπερ ἐκπέταται διαχασκόντων τῶν
 σφαιρίων, δι' ὃ καὶ ἐμπείρου τινός ἐστι συλλέξαι, τὴν
 θ' ὥραν παρατηρεῖν αὐτό [τε] τὸ σπέρμα γνωρίζειν δυ-
 ναμένου. ἐπὶ πολλῶν μὲν οὖν καὶ τοῦτο συμβαίνει καὶ
 μάλιστα ὅσα συνεχῇ ἐν ταῖς ὕλαις ταῖς ἀγρίαις καὶ τοῖς
 ὄρεσιν ἐστίν· οὐ γὰρ ῥᾶδιον αὐτομάτως συνισταμένων
 διαμένειν τὸ συνεχές, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον ἢ ἀπὸ ῥίξης
 5 ἢ ἀπὸ σπέρματος βλαστάνει. ὀλίγα δ' ἄκαρπα τῶν ὁμο-
 γενῶν οἱ ὑλοτόμοι φασὶν εἶναι· ταῦτα ἦτοι λανθάνειν
 εἰκὸς ἢ διὰ τὸ καταναλίσκειν εἰς τὰ ἄλλα τὴν τροφήν
 ἄκαρπα γίνεσθαι καθάπερ τὰς ἀμπέλους τὰς τραγώσας
 καὶ ὅσοις ἄλλοις τοῦτο συμβαίνει· γιγνόμενον δ' ἐπὶ

τῶν καρπίμων καὶ ἀνθοφόρων τί κωλύει τοῦτο συμβαίνειν ἐπὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ πηρόνυμων πρὸς καρπογονίαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὥς ἐπιδοξαζόμενον εἰρησθῶ, δεῖ δὲ ἀκριβέστερον ὑπὲρ αὐτοῦ σκέψασθαι καὶ ἀνιστορησθαι τὰς αὐτομάτους γενέσεις. ὥς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀναγκαῖον γίνεσθαι διαθερμαινομένης τῆς γῆς καὶ ἀλλοιουμένης τῆς ἀθροισθείσης μίξεως ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθάπερ ὁρῶμεν καὶ τὰς τῶν ζώων.

6 H CAP. VI. Δοικὸν δ' εἰπεῖν ὑπὲρ τῶν ἐν ἄλλοις γενέσεων οἷον τῶν κατὰ τὰς ἐμφυτείας καὶ τοὺς ἐνοφθαλμισμούς. ἀπλοῦς δέ τις λόγος καὶ σχεδὸν εἰρημένος πρότερον. ὥσπερ γὰρ γῇ χρῆται [θατέρῳ] τὰ ἐμφυτευόμενα. καὶ φυτεία δέ τις ὁ ἐνοφθαλμισμὸς οὐ μόνον παράταξις· ἀλλ' ἐνταῦθα δῆλον ὅτι καὶ τὸ βλαστάνον καὶ τὸ γεννῶν ἢ ὑγρότης ἐστὶν ἢ γόνιμος· ἦνπερ ὁ ὀφθαλμὸς ἔχων ἀρμόττεται θατέρῳ καὶ τὴν τροφήν ἔχων ἀποδίδωσι τὴν οἰκείαν βλάστησιν. εὐανξῇ δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα διὰ τὸ κατειργάσθαι τὰς τροφὰς καὶ τὰς διὰ τῶν ἐνοφθαλμισμῶν ἔτι μᾶλλον· καθαρωτάτη γὰρ αὕτη ὥσπερ ἐν τοῖς στελέχεσιν ἦδη τῶν καρπῶν. εὐπρόσφυτον δ' αἰὲν τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον· ὁ δὲ ὀφθαλμὸς ὥσπερ ὁμογενές. εὐλόγως δὲ καὶ ἡ ἀντίληψις μάλιστα τῶν ὁμοιοφλοίων· ἐλαχίστη γὰρ ἡ ἐξαλλαγὴ τῶν ὁμογενῶν καὶ ὥσπερ μετὰθesis γίνεται μόνον· ἅμα γὰρ συμβαίνει καὶ τοὺς καρποὺς ὀργᾶν καὶ τὰ ὅλα δένδρα πρὸς τὴν βλάστησιν, ὥσθ' ὅταν ὁμοίον τε ἦ καὶ ὁμοιοπαθὲς τοῖς καρποῖς ἐξ ἀμφοτέρων εὐλογον τὸ τάχος τῆς αὐξήσεως· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ὅσῳ ἂν ἥττων ἦ καὶ τοῖς γένεσι καὶ τοῖς τόποις καὶ τοῖς καιροῖς παραλλαγῇ. εὐλογοὶ δὲ καὶ αἱ ὥραι μᾶλλον δὲ ἰσως ἀναγκαῖαι καθ' ἃς καὶ ὅλως ἐπιβλαστήσεις γίνονται μετόπωρόν τε καὶ ἔαρ καὶ κυνὸς ἐπιτολή· δεῖ γὰρ ὀργῶντα φέρειν. παραπλήσιοι δὲ καὶ

- οἱ λόγοι· καὶ περὶ ἐκάστης οἷπερ καὶ περὶ τῆς φυ-
 τείας. οἱ μὲν γὰρ τὴν ἑαρινὴν ἐπαινοῦσιν ἐπ' ἰσημε-
 ρίαις ἔτι κύνων· ἅμα γὰρ τῇ ἐγκνῆσει καὶ βλαστήσει
 ὁ φλοιὸς ἐπιφύεται καὶ περιλαμβάνει. οἱ δὲ περὶ τὴν
 ἐπ' ἀρκτούρω· παρὰ χρῆμα μὲν γὰρ οἶον ῥιζοῦται καὶ
 οἶον ἐπισυμμύει· προσφυῆς δὲ γενομένη πρὸς τὸ ἑαρ
 ἄθροον ἀποδίδωσι τὴν βλάστην ἀπὸ ἰσχυροτέρας ἀρχῆς.
- 4 εὐλόγως δ' ἔχει τὸ τὰς μασχάλας ἐνοφθαλμίζειν τὰς λειο-
 τάτας καὶ νεωτάτας· ἀντιλαμβάνεται γὰρ ἐντεῦθεν μά-
 λιστα διὰ τὴν τε λειότητα καὶ ἡλικίαν· εὗζωα γὰρ καὶ
 εὐβλαστῇ ἔστι τὰ νέα. μάλιστα δ' εὐφυῇ ὥς γ' ἐνὶ λα-
 βεῖν ὅσων ἡ ὑγρότης ἔχει τι γλίσχρον, ἔτι δ' ἂν μαλα-
 κόφλοια καὶ ὁμοιόφλοια καὶ ὁμοιοπαθῇ· δι' ὃ καὶ εἰς
 τὰ παραπλήσια φύσει καὶ ἡλικίᾳ κάλλιστος ὁ ἐνοφθαλ-
 μισμός· ἢ τε γὰρ γλίσχροτης (καὶ) ἀντιληπτικῇ ὃ τε
 φλοιὸς μαλακὸς ὢν καὶ ὁμοίως εὐμενῆς (καὶ) οὐ ποιεῖ
- 5 μεγάλην τὴν μεταβολήν. ἔστι δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις βραχὺς
 ὁ καιρὸς διὰ τὸ ταχεῖαν εἶναι τὴν βλάστησιν, τῇ ἐλάᾳ δὲ
 πλείων χρόνος διὰ τὸ πλείω χρόνον ποιεῖν τοὺς ὀφθαλ-
 μούς· ἔτι δεῖ ἀπαλὰ τὰ ἔρρη καὶ ἀθρόα διὰ τέλους καὶ
 τὸν τόπον αὐτῆς ὑγρὸν εἶναι πᾶν τὸ θέρος καὶ ἀπὸ τού-
 των μάλιστα πάντων βλαστάνει· διὰ τοῦτο οἴονται τινες
 καὶ τέτταρας καὶ πέντε μῆνας ἀρδεύεσθαι τὴν ἐμφυ-
 6 τεῖαν. τὸ δ' ὕδωρ τῷ μὲν ἐνοφθαλμισμόν· πολέμιον· ἐκ-
 σήπει γὰρ καὶ ἀπόλλυσι παραρρέον διὰ τὴν ἀσθένειαν·
 δι' ὃ καὶ ἐπὶ κυνὶ δοκεῖ ἀσφαλέστατος εἶναι. καίτοι νῦν
 γέ τινες οὕτως περιδοῦσι τοῖς φλοιοῖς ὥστε μὴ παραρ-
 ρεῖν. τῇ δ' ἐμφυτεῖᾳ χρήσιμον ἂν μὴ ἢ ὑγρὸν τῇ φύσει·
 δι' ὃ καὶ οἱ μὲν αὐτῷ πηλὸν ἐπικολλαινουσιν, οἱ δὲ χύ-
 τραν προσβάλλουσιν ὕδατος ὥστε κατὰ μικρὸν ἐπιρρεῖν·
 ἀναξηραίνεται γὰρ ἂν τύχη μὴ ἔχον ὑγρότητα διὰ τὸ μέ-
 7 γος τῆς ἐλκώσεως. ὀρθῶς δὲ καὶ διατηρεῖν ἀρραγῇ

τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸ ἐνθυμα οὕτως ἀπο-
 ξύειν ὥστε μὴ γυμνοῦν τὴν μήτραν· φαγέντος γὰρ ἡ
 γυμνωθείσης ἀναξηραίνεται καὶ διαφθείρεται. διὰ τοῦτο
 γὰρ καὶ περιδοῦσι φιλύρας ἔξωθεν φλοιῷ καὶ ἐπὶ τού-
 τοις περιαλείφουσι πηλῷ τετριχωμένῳ ὅπως ἔμμονος ἢ
 ὑγρότης ἢ καὶ μῆθ' ἥλιος μῆθ' ὕδωρ μῆτε ψύχος παρα-
 λυπῇ. καὶ ὅταν σχίσαντες ἐντιθῶσι τὸ ἐνθυμα σφηνου- 8
 δὲς ποιήσαντες ἐν σφύρα ἐλαύνουσιν ὅπως ὅτι μάλιστα
 προσαχθῇ· χορὴ δὲ καὶ τῆς ὑγρότητος τῆς αὐτῶν συμμε-
 τρίαν τινὰ ὑπάρχειν. δι' ὃ καὶ τὴν μὲν ἄμπελον προα-
 ποτέμνουσι ἡμέραις τρισὶ πρότερον ὅπως προαπορρυνῇ
 τὸ δάκρυον καὶ μὴ σήπηται μῆδ' εὐρωτιᾷ· ῥόα δὲ καὶ
 7 H συκῇ καὶ ὅσα τούτων ἐστὶ ξηρότερα παρὰ χορῆμα. δεῖ δὲ 9
 καὶ πρὸς τὰς χώρας λαμβάνειν τὰς οἰκείας ὥρας καὶ πρὸς
 τὰς τῶν δένδρων φύσεις· ἐπεὶ τὰ μὲν ἐνυδρα, τὰ δὲ
 ξηρά. καὶ λεπτογείῳ μὲν ἄμεινον τὸ ἔαρ· οἰκείον γὰρ
 οὕτως διὰ τὸ ὀλίγον ἔχειν τὸ ὑγρὸν· ἐν δὲ τῇ εὐγείῳ
 καὶ πηλώδει τὸ μετόπωρον· τοῦ γὰρ ἥρος πολλὴ λίαν ἢ
 ὑγρότης πρὸς τὸ διατηρεῖν ἕως ἔτι διαμένει τὸ δάκρυον.
 ὀρίζονται δὲ τινες τοῦτο τριάκονθ' ἡμέραις. εὐλογον 10
 δὲ καὶ τὸ καλλικαρπότερα ταῦτα γίνεσθαι καὶ μάλιστα
 ἔαν τὰ ἡμερὰ εἰς τὰ ἄγρια τιθῇται τῶν φυτῶν· εὐτρο-
 φία γὰρ συμβαίνει πλείων διὰ τὴν ἰσχὺν τῶν ὑποκειμέ-
 νων· δι' ὃ καὶ κελεύουσι κοτίνους φυτεύσαντες ἐνοφθαλ-
 μῖξιν ἢ ἐμφυτεύειν ὕστερον. ἀντιλαμβάνονται γὰρ μᾶλ-
 λον ἰσχυροτέρου καὶ τροφῆν ἐπισπώμενα πλείω καλλί-
 καρπον τὸ δένδρον ποιεῖ· ἐπεὶ εἰ γέ τις ἀνάπαλιν τὸ
 ἄγριον εἰς τὸ ἡμερον ἐμβάλλοι, διαφορὰν μὲν τινὰ ποιή-
 σει, τὸ δὲ καλλικαρπεῖν οὐχ ἔξει, καὶ τὰ μὲν περὶ τὰς
 φυτείας καὶ τὰς ἐμφυτείας ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. VII. Τὰ δὲ σπέρματα πάντων ἔχει τινὰ τρο-
 φὴν ἐν αὐτοῖς, ἢ συναποτίκτεται τῇ ἀρχῇ καθάπερ ἐν

- τοῖς ὤοις· ἥ καὶ οὐ κακῶς Ἐμπεδοκλῆς εἰρηκε φάσκων
 "ὥτοκεῖν μακρὰ δένδρεα." παραπλήσια γὰρ τῶν σπερ-
 μάτων ἡ φύσις τοῖς ὤοις· πλήν ἔδει περὶ πάντων εἰπεῖν
 καὶ μὴ μόνον τῶν δένδρων· ἅπαν γὰρ ἔχει τινὰ τροφήν
 ἐν αὐτῷ. δι' ὃ καὶ δύνανται διαμένειν εἰς χρόνον οὐχ
 ὥσπερ τὰ τῶν ζώων εὐθύς φθείρεται χωριζόμενα πλήν
 τὰ τῶν ὥτοκόων. ταῦτα γὰρ ὥσπερ εἴρηται τροφήν
 2 ἔχοντα καὶ φυλακὴν ἅμα τῆς ἀρχῆς διαμένει. χρονιώτερα
 δὲ ἑτέρων ἕτερα καὶ μάλιστα τὰ πυκνὰ καὶ ξηρὰ καὶ ξυ-
 λώδη καθάπερ τὰ τοῦ φοίνικος· οὐκ ἔχει γὰρ οὔτε ἔξω-
 θεν οὐδεμίαν παρεῖδυσιν οὔτε ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα τὴν
 διαφθειρομένην. ὅθεν καὶ οὔτε θηριοῦται καθάπερ τὰ
 σιτηρὰ τῶν σπερμάτων οὔτε ἀναξηραίνεται καθάπερ τὰ
 τῶν λαχάνων, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς περιστέγοντα σώζει τὴν
 ἀρχήν. ὅτι δ' ἐν ἅπασι σπέρμασι [τροφῇ] κακέσθαι δῆ-
 λον· ἃ γὰρ δοκεῖ ξηρὰ καὶ ὥσπερ κελυφανώδη κάμπαν
 οἶα τὰ τῶν λαχάνων ταῦτα κινεῖται κατὰ τὰς οἰκείας
 ὥρας ἐὰν καὶ ὅτιοῦν ἰκμάδος λάβῃ· καὶ διὰ τοῦτο ἐν
 ὑπερώοις τιθέασιν καὶ κρεμάννυσιν ἐν ἀρρίχοις καὶ οὔτε
 φαίνουσιν οὐθ' ὕδωρ ὅλως εἰσφέρουσιν εἰς τὰ οἰκήματα.
 3 τῶν δὲ δὴ λοιπῶν καὶ τῇ αἰσθήσει φανερὰ τὰ προσόντα·
 καὶ τὰ γε δὴ τῶν σαρκωδῶν ὥσπερ εἰ γαλακτοῦται δια-
 βλαστανόντων. σχεδὸν δὲ ὁμολογούμενον τοῦτο καὶ ἐπὶ
 τῶν ζώων ἐστίν· οὐδὲ γὰρ ἐν τούτοις ἅπαν τὸ κατὰ
 πρόεσιν σπέρμα καθαρὸν καὶ εἰλικρινὲς ὑποληπτέον.
 ὅσα δὲ ξυλώδη καὶ πυρηνώδη περικείται τισι φυλακῆς 8H
 χάριν οἰητέον ὥσπερ καὶ τὰ δερματικὰ καὶ ὑμενώδη·
 πάντα γὰρ ταῦτα πρὸς τὴν σωτηρίαν ἐστίν· ὑγρὰ γὰρ ἡ
 4 ἀρχὴ δυνάμει πάντων. ἔχουσι δὲ τινων τὰς ζωτικὰς ἀρ-
 χὰς ὥσπερ ἐλέχθη καὶ ῥίζαι καὶ ἀκρεμόνες καὶ ξύλα καὶ
 καυλοὶ χωριζόμενοι τῶν φυτῶν ὥστε κινεῖσθαι μέχρι
 οὗ βλαστάνειν οἶον αἷ τε σκίλλαι καὶ ὅσα σκιλλώδη καὶ

τὰ τῆς ἐλάας ξύλα καὶ οἱ τῶν κρίνων κανυλοὶ καὶ οἱ τῆς
 βλήχρου κλώνες· ἀνθεὶ γὰρ καὶ αὕτη περὶ τροπᾶς, ὃ
 δὴ καὶ μάλιστα θαυμαστόν· ἐπεὶ τὰ γ' ἄλλα φαίνεται
 τινα ἔχειν ὑγρότητα κούφην καὶ γλίσχραν τὰ δὲ λιπα-
 ράν· καὶ ἔτι περιέχεσθαι τὰ μὲν χιτῶσι πλέοσι, τὰ δὲ
 πυκνότητι τῇ αὐτῶν ὥστε μὴ εὐξήραντα εἶναι· τοῦ δ'
 ἀέρος μεταβάλλοντος καὶ τῆς οἰκείας ὥρας συμπαθῇ τε
 γίνεται καὶ βλαστάνει. ἡ δὲ βλήχρος ξηρὰ φαίνεται παν- 5
 τελῶς, ἀλλὰ δῆλον ὡς ἔχει τινα τοιαύτην ἀρχὴν, ἡ κι-
 νεῖται τῇ τοῦ ἀέρος ἅμα μεταβολῇ καὶ ἀλλοιῶσει. θαυ-
 μαστόν δὲ καὶ τὸ τῆς ὥρας· οὐ γὰρ ἀνιεμένης, ἀλλὰ
 μᾶλλον ἐπιτεινούσης, εἰ μὴ ἄρα περὶ τὰς ἀλκωνονίδας·
 ἱκανὸς γὰρ ὁποσοσοῦν χρόνος εἰς τὰς τῶν ἀσθενῶν καὶ
 μικρῶν μεταβολάς. αἱ μὲν οὖν γενέσεις πόσαι τε καὶ
 ποσαχῶς καὶ τίνες ἐκάστοις οἰκεῖται φανερόν ἐκ τῶν εἰ-
 ρημένων.

CAP. VIII. Εὐβλαστῇ δὲ καὶ εὐανξῇ τὰ ἐκ τῶν φυ-
 τευμάτων μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν σπερμάτων εὐλόγως, ἄλλως
 τε καὶ ὑπόρριξ' ἂν ληφθῇ· προὔπαρχει γὰρ πολλὰ τῶν
 μορίων ἃ δεῖται μόνον τροφῆς· τῶν δ' ἐκ τῶν σπερμά-
 των ἅπαντα ταῦτα ἀνάγκη γεννᾶσθαι πρῶτον ἔπειθ'
 οὕτως αὐξήθῃναι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὅσα ῥιζοφυῇ
 τυγχάνει καθάπερ τὰ κεφαλόρριξα. καὶ γὰρ ἐν τούτοις
 προῖσταται τῆς φύσεως ἐξ ὧν πλείων ἡ ὁρμὴ πρὸς τὴν
 βλάστησιν ἢ τῶν σπερμάτων· ῥιζωθῆναι γὰρ ἐκεῖνα δεῖ
 πρότερον. ὅσα δὲ κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις ὡς ἂν γένος 2
 πρὸς γένος (ὁ) συγκρίνων λάβοι τις, πότερα κατὰ τὰς
 εὐθύτητας τῶν πόρων ληπτέον, ὥσπερ Δημόκριτος·
 εὖρους γὰρ ἢ φορὰ καὶ ἀνεμπόδιστος ὥς φησιν· ἢ μᾶλ-
 λον ὅσα μαλνότερα καὶ ὑγρότερα; τὰ μὲν γὰρ πυκνὰ καὶ
 ξηρὰ δυσανξήτα· πᾶν γὰρ ἐμπυρον τὸ πυκνὸν καὶ ξη-
 ρὸν καὶ πικρὸν ὥστε βραδεῖαν εἶναι τὴν ἐπίδοσιν· θα-

3 τέρου δ' ἐν ὀλίγῳ πολλή δια τὴν μανότητα· καὶ ὅλως
 ἡ μανότης εὐβλαστόν τι καὶ εὐτροφον. σημεῖον δὲ καὶ
 τὸ κατὰ τοὺς τόπους καὶ τὰς φυτείας συμβαῖνον· ἐν μὲν
 γὰρ τοῖς εὐδαίενοις καὶ ἀπνευματοῖς ἐτι δὲ ὅταν ἡ φυ-
 τεία πυκνὴ εὐαυξῇ μὲν τὰ δένδρα μανὰ δὲ καὶ ὑγρὰ
 μᾶλλον. ἐν δὲ τοῖς πνευματώδεσι καὶ ψυχροῖς καὶ τῇ
 φυτεία μανῇ ἀναυξέστερα μὲν, πυκνότερα δὲ καὶ ξηρό-
 τερα. συνίστησι γὰρ τὰ πνεύματα καὶ τὰ ψύχη καὶ ὅλως
 ὁ προσπίπτων ἀήρ· ἅμα δὲ καὶ συστέλλεται καὶ οὐ λαμ-
 βάνει τὸν ἴσον ὄγκον. ὡσαύτως δὲ ὅταν ἡ φυτεία μανῇ,
 καὶ γὰρ ἐνταῦθα πυκνότερα καὶ εἰς βάθος ἀυξανόμενα
 4 μᾶλλον, ἐν δὲ ταῖς πυκναῖς ἀνάπαλιν. φανερόν δὲ καὶ 9 H
 ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων τοῦτο συμβαῖνον καὶ μάλιστα ἐπὶ
 τῶν ἀνθρώπων· εὐαυξέστερα γὰρ τὰ θήλεα τῶν ἀρρέ-
 νων ὑγρότερα καὶ μανότερα τὴν φύσιν ὄντα. δῆλον δὲ
 καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δένδρων· ῥόα μὲν γὰρ καὶ συκῇ καὶ
 ἄμπελος εὐαυξῇ, φοῖνιξ δὲ καὶ κυπάριττος καὶ δάφνη
 καὶ πεύκη καὶ ἐλάα δυσαυξῇ. καίτοι τό γ' εὐθυπορεῖν
 ὑπάρχει τισὶ τούτων, ἀλλ' ἥτοι πυκνότης ἢ ξηρότης ἢ
 ἄμφω κωλύει· καὶ γὰρ ἡ ξηρότης ἀναυξής. ἐτι δὲ πρὸς
 τούτοις ἔνια [ὑπὸ] τῆς ἀσθενείας· καὶ γὰρ τοιαῦτα δυσ-
 αυξῇ καὶ δύστροφα. δεῖ γὰρ μὴ κρατεῖσθαι μηδὲ κωλύε-
 σθαι τὴν τροφήν ὑπὸ τοῦ περιέχοντος· ἐπεὶ καὶ τὸ εὐ-
 θυπορεῖν προσδείται δυνάμειος καὶ τῆς κατεργαστικῆς
 καὶ τῆς ἀπαθοῦς· ἄλλως δ' οὐδὲν ὄφελος. εὐαυξῇ μὲν
 οὖν καὶ δυσαυξῇ τοῖς τοιούτοις ἀφοριστέον.

CAP. IX. Ἄπαντα δὲ χεῖρω τὰ ἐκ σπέρματος ὡς ἐπὶ
 πᾶν ἐν γε τοῖς ἡμέροις οἶον ῥόα, συκῇ, ἄμπελος, ἀμυγ-
 δαλῇ. καὶ γὰρ ὅλως [τὰ] γένη μεταβάλλει καὶ ἐξακρι-
 οῦται πολλάκις ἔνια καθάπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρηται.
 τούτου δ' αἰτιον ἡ ἀσθένεια τῶν σπερμάτων. κρατεῖται
 γὰρ ὑπὸ τῆς ἐπιρροῆς πλείονος οὔσης· καὶ ὥσπερ ἄκαρπα

γίνεται διὰ πλῆθος τροφῆς οὐ δυνάμενα πέττειν οὕτως
καὶ χεῖρω γίνεται διὰ τὸ μὴ κρατεῖν. καὶ διὰ τοῦτο Θά-
σιοι τὰς ἀμυγδαλὰς ὅταν προσανξηθῶσιν ἐνοφθαλμί-
ζουσιν· ἐκ γὰρ μαλακῶν σκληραὶ γίνονται μετὰ τὴν
φυτείαν· εἴη δ' ἂν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιεῖν.
ὅσα δὲ ἰσχυρὰ τῶν σπερμάτων ταῦτα διαμένει μᾶλλον 2
ὥσπερ ὁ τε φοῖνιξ καὶ πεύκη ἢ κωνοφόρος καλουμένη
καὶ πίτυς ἢ φθειροφόρος. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ τῶν ἀγρίων·
ἴσως δ' οὐκ ἔχει ταῦτά γε μετάβασιν εἰς τὸ χεῖρον· ἢ
γὰρ ἀγριότης ἔσχατον· ἀλλ' ἢ εὐχυλία καὶ ἢ εὐσαρκία
τούτων πρὸς ἄλληλα γίνεται διὰ τὸν ἀέρα καὶ ἀπλῶς
τοὺς τόπους· ἐπεὶ καὶ τὰ ἡμέρα εἰς τοῦτο διαφέρει· δύ-
νανται γάρ τινες χῶραι διατηρεῖν τὰς φύσεις, αἱ μὲν
μέχρι τινός, αἱ δ' ἀπλῶς· αἱ δὲ καὶ μεθιστάναι πρὸς τὸ
βέλτιον καθάπερ εἰρηται περὶ τε τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν
Κιλικίᾳ ῥοῶν· αἱ μὲν γὰρ γλυκεῖαι καὶ οἰνώδεις, αἱ δ'
ἀπύρηντοι καὶ καλλίκοκοι γίνονται περὶ τὸν Πίναρον
ποταμόν· ἀπλῶς δ' ὅταν οἰκείαν χῶραν λάβωσιν οἱ καρ- 3
ποὶ μᾶλλον δύνανται τὰ γένη διατηρεῖν ὅταν μάλιστα
εὐσθενῇ καὶ καλλικαρπῇ τὰ δένδρα· ἐν δὲ τοῖς ἐπετεί-
οις σπέρμασι πανταχοῦ πρὸς τὴν χῶραν ἢ μεταβολὴ γί-
νεται πλὴν οὐκ εὐθύς σπαρέντων, ὀλίγος γὰρ ὁ ἐν τῇ
γῇ χρόνος, ἀλλὰ τρίτῳ δὴ ἔτει· τότε γὰρ ἄλλοιοῦται πρὸς
τὴν ἐκτελείωσιν ὥσπερ καὶ τὰ ζῶα· καὶ γὰρ ταῦτα τρι-
γυρῆσαντα συνεξομοιοῦται· οὐ μὴν ἄλλ' ἐπίδηλόν γέ τι
ποιεῖ καὶ ὁ πρῶτος ἐνιαυτός· καὶ τὰ μὲν ἐκ τῶν σπερμά-
των χεῖρω διὰ ταύτας τὰς αἰτίας.

10H CAP. X. Ἡ δ' ἐπέτειος βλάστησις, αὕτη γὰρ οἶον
δευτέρα γένεσις ἐστίν, οὐχ ἅμα γίνεται πᾶσιν ἀλλὰ παρ-
αλλάττει ταῖς ὥραις, ὥστε σχεδὸν ἐν ταῖς ἐναντίας
ἐνίων εἶναι καὶ τὰ μὲν θέρος, τὰ δὲ χειμῶνος βλαστά-
νειν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ κάσπογονία· καὶ γὰρ αὕτη διέ-

- στηκε τοῖς χρόνοις· ὥς μὲν οὖν ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ πρὸς ἐκάστην ὥραν σύμμετρον ἔχοντα τὴν κρᾶσιν ταῦτα καὶ τὰς βλαστήσεις ἐν ἐκάστη καὶ τὰς τελειώσεις τῶν καρ-
- 2 πῶν ἀποδίδωσιν· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ καὶ τοῖς καθέκαστα πειραῶσθαι διαιρεῖν· ἓνια μὲν γὰρ εὐβλαστῇ καὶ ἡ βλάστησις δι' ἰσχὺν καὶ πολυτροφίαν ὥσπερ ἀμυγδαλῇ ροιᾷ· καὶ ὅλως τὰ ἄγρια μᾶλλον τῶν ἡμέρων. ἓνια δὲ δι' ἀσθένειαν ὥσπερ τὰ ποιῶδη καὶ ἐπέτεια· καὶ γὰρ ἀνθεῖ πολλὰ τούτων κατὰ χειμῶνα καθάπερ καὶ ἡ ἀνεμώνη· φαίνεται δὲ οὐδ' ἡ μηλέα προανθεῖν δι' ἰσχὺν, ἀλλὰ δι' ἄλλην αἰτίαν. ἑκάτερα δ' εὐλόγως πρωὶ βλαστεῖ καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ· τὰ μὲν γὰρ τῇ δυνάμει καὶ τῷ πλήθει προωθεῖ, τὰ δὲ ὑπὸ μικρῶν εὐκίνητα τῶν κατὰ
- 3 τῶν ἁέρα. μέγα δὲ καὶ ὑγρότης καὶ μαλακότης εἰς τὸ προῖναι ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης φύσεως ἐλέχθη· τὸ γὰρ ξηρὸν καὶ πυκνὸν οὐτ' εὐδίοδον ὁμοίως οὐθ' ὕλης ἔχει πλήθος. ὅσα δὲ ἐν ταῖς ἐναντίαῖς ὥραις ἐκβλαστάνει τούτων αἰτιῶνται τινες τὴν ψυχρότητα καὶ θερμότητα· τὰ μὲν γὰρ ψυχρὰ τοῦ θέρους, τὰ δὲ θερμὰ τοῦ χειμῶνος βλαστάνειν, ὥστε ἑκατέραν τὴν φύσιν σύμμετρον εἶναι πρὸς ἑκατέραν τῶν ὥρῶν. οὕτω γὰρ οἶεται καὶ Κλείδημος· οὐ κακῶς μὲν οὖν ἴσως οὐδὲ τοῦτο λέγεται, δεῖ δὲ καὶ τὴν ὀλιγότητα καὶ τὴν ἀσθένειαν καὶ εἴ τι ἄλλο συναίτιον προστιθέναι καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν
- 4 λαχανωδῶν ὀρώμεν. ἡ μὲν γὰρ ἀνδράχνη καὶ ὁ σίκυος καὶ ὅλως τὰ τοιαῦτα κάθυγρα καὶ ψυχρά· τὸ δ' ὠκίμον ξηρὸν καὶ ξυλῶδες· ἀλλ' ὅμως οὐ δύναται πρὸ τῶν θερμομεριῶν βλαστάνειν εἰς γε διαμονὴν καὶ τελέωσιν· αἰτίον δ' ἡ ἀσθένεια καθάπερ καὶ τῆς σικύας καλουμένης. αὕτη γὰρ δένδρου ὕψος λαμβάνουσα καὶ σχιζομένη τοῖς κλωσίν ὥσπερ ἡ ἀναδενδράς ὅμως ἐπικηρόν τε καὶ οὐ δύναται πρὸ τῶν θερινῶν ἀλλὰ δεῖται πορρωτέρω τῆς

ὥρας παρατείνειν πρὸς τὸ μετόπωρον. καὶ τὰ ἀκανθώδη 5
 καὶ ποιώδη καὶ ριζοκέφαλα καθάπερ ὃ τε σκορπίος κα-
 λούμενος καὶ τὰ τίφνα καὶ ἡ ἄκανθα βασιλική καὶ τὸ
 λείριον ἕνια δὲ καὶ μετ' ἀρκτοῦρον. εἴτε οὖν ὕστερα
 χρόνῃ καὶ ὀψιαίτερα ταῦτα λέγειν εἴτε καὶ πρωταίτερα γι-
 νομένων τῶν πρώτων ὑδάτων, οὐδὲν γὰρ διαφέρει πρὸς
 γε τὸ νῦν, ἀλλ' ἐκεῖνο φανερόν ὥς οὔτε μεγέθει καὶ μι-
 κρότητι τὸ πρωιβλαστὲς καὶ ὀψιβλαστὲς ἀφοριστέον οὐτ'
 ἴσως θερμότητι [καὶ ψυχρότητι] καὶ ὑγρότητι καὶ ξηρό-
 τητι μόνον, ἀλλὰ δεῖ τινα συμμετρίαν ἕκαστον ἔχειν
 πρὸς τὴν ὥραν (γίνεται γὰρ ἀπαλωτάτη). φαίνεται γὰρ 6
 ἅπαντα τὴν οἰκείαν ἀναμένειν τελείωσιν, ἄβλαστῇ τε
 τέως καὶ ἀκίνητα ὄντα ὁμοίως δένδρα καὶ ὑλήματα καὶ
 ποιώδη· φανερώτατον γὰρ τοῦτ' ἐν τοῖς ἀγρίοις ἐν οἷς
 δὴ καὶ ἡ γένεσις αὐτοφυῆς καὶ ἄνευ παρασκευῆς. πάντα
 δ' ὥς εἰπεῖν ἢ τὰ γε πλεῖστα τῶν μετοπωρινῶν ἐν τοῖς
 ὑλήμασι καὶ τοῖς φρυγανικοῖς καὶ ποιώδεσιν ἐστίν· ἐπεὶ
 δένδρον γε οὐδὲν πλὴν εἰ μὴ τι κατὰ τὴν ἐπιβλάστησιν·
 11 ἡ ἐπιβλαστάνει γὰρ ἕνια μετ' ἀρκτοῦρον. ὥς δ' ἐπὶ πᾶν 7
 καὶ καθόλου λαβεῖν τὰ αἰφύλλα τῶν δένδρων καὶ ὀψι-
 βλαστότερα καὶ ὀψικαρπότερα διὰ τε πυκνότητα καὶ ξη-
 ρότητα, κατὰ μικρόν γὰρ ἡ ἐπιρροή, καὶ διὰ τὸ συνεχὲς
 αἰεὶ τῆς εἰς τὰ φύλλα διδομένης τροφῆς· οὐ γίνεται γὰρ
 ἄθροισμός ὥστε προορμᾶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὥρας κινεῖται
 τῆς οἰκείας τὸ καθῆκον. σπάνια γὰρ ἂν τις λάβοι τὰ
 πρωιβλαστῇ καὶ πρωϊκαρπα τῶν αἰφύλλων οἶον τόν τε
 κιττὸν καὶ τὴν ῥάμνον καὶ εἰ τι τοιοῦτον. ἡ δὲ ιδιότης
 εἴτε διὰ θερμότητα τούτων εἴτε καὶ μανότητα καὶ ὑγρό-
 τητα εἴτε καὶ διὰ ταύτας πάσας συμβαίνει τὰς αἰτίας
 διαιρετέον αὐτὸ τοῦτο πρῶτον ἴσως εἰπόντας ποτα θερ-
 μὰ καὶ ποτα ψυχρὰ καὶ τοῖς πόλοις ληπτέον. ἀλλὰ περὶ
 μὲν τούτων ἐν τοῖς ὕστερον πειρατέον εἰπεῖν· διὰ τί

δὲ τὰ μὲν πρωτὶ βλαστῇ, τὰ δὲ ὀψι βλαστῇ ταύτας ἂν τις ἀποδοίη τὰς αἰτίας.

- CAP. XI. Ὅσα δὲ κατὰ πᾶσαν ὥραν βλαστάνει τε καὶ ἀνθεῖ καὶ καρποτοκεῖ καθάπερ ἡ περσικὴ μηλέα καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἀπορήσειεν ἂν τις οὐ μόνον ὅτι οὐ πρὸς πάσας ἀρμόττει τὰς ὥρας ἢ κρᾶσις, ἀλλ' ὅτι οὐδ' αὐτὰ αὐτοῖς ὁμοβλαστάνει τὰ γένη καὶ ὁμοκαρπεῖ. τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν ὁμογενῶν ἀξιούμεν καὶ ὁρῶμεν συμβαῖνον. τὸ μὲν οὖν πάθος ὅμοιον φαίνεται τοῖς ἐπικυλίσκομένοις ξώοις, πλήν γ' ἡ αἰτία τοῖς μὲν
- 2 φανερά, τοῖς δὲ λόγου δεομένη. τὰ μὲν γὰρ οὐχ ἅμα λαμβάνουσι τὰς παρ' ἐτέρων ἀρχὰς οὐδ' ἴσως εἰς τὸν αὐτὸν τόπον οὐδ' ἅμα κυτσκεται, εἰ μὴ καθάπαξ ἅμα καταλάβοι. τῶν δὲ διὰ τί ἡ βλάστησις οὐχ ἅμα οὐ ῥᾶδιον εἰπεῖν· ἀνάγκη γὰρ διὰ τὸ τὰς ρίζας μὴδ' ἅμα μὴδ' ὁμοίως ἔχειν ἢ τοὺς ἀκρεμόνας μὴ δέχεσθαι μὴδ' ἐκπέττειν ἐξ ὧν ἡ πρώτη βλάστησις· ταῦτα δὲ διὰ τί καὶ τί-
- 3 νος ἔνεκα γένοιτ' ἂν οὐκ εὐλόγον εἰπεῖν. ἡ μὲν γὰρ ἄμπελος ἡ μαινομένη τάχ' ἂν δόξειεν οὐκ ἀλόγως δέχεσθαι· τῷ μὲν γὰρ μὴ ἐκπέττειν τὸν καρπὸν ὑπολείμματα πολλὰ ποιεῖται ὑγρότητος γονίμου, ταῦτα δ' ὅταν ἀῆρ ἐπιλάβῃ μαλακὸς ἐκτίκει, καθάπερ καὶ ἄλλοις τῶν δένδρων αἱ πορρώτεραι βλαστήσεις ἐπιγίνονται. ἡ δὲ μηλέα καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα τελεογονεῖ καὶ ἐκπέττει· δι' ὃ τὸ μερίζεσθαι [καὶ] ἄλλοτ' ἄλλο βλαστάνειν ἄτοπον καὶ ταῦτ' ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς. αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι σχεδὸν
- 4 αὐταὶ καὶ τοιαῦται εἰρηνται περὶ τούτων. πρὸς δὲ τὸ 12B τὴν αἰτίαν τοῖς ἀπορουμένοις λέγειν πρῶτον ληπτέον ὅπερ εἰρηται καὶ πρότερον ὅτι πᾶν δένδρον ἀρχὰς πολλὰς ἔχει πρὸς τὴν βλάστησιν καὶ τὴν καρποτοκίαν· τοῦτο δ' ὥσπερ ἐλέχθη τῆς οὐσίας ὅτι καὶ πολλαχόθεν ξῆ δι' ὃ καὶ βλαστητικόν. εἰσὶ δ' οἱ πρῶτοι τούτων ἀναγκαιό-

τεροι, ἐκ τῶν ἀρχῶν δὲ τούτων οὐδ' ὅμοιοι πάντες οὐδ'
 ἴσοι οὐδ' ἅμα βλάστανουσιν οἱ βλαστοί, ἀλλ' ὅταν ἡ
 πλείων συρροὴ καὶ ἰσχυροτέρα κατὰ ταῦτα θᾶττον καὶ
 πλείον· ἕκαστος γὰρ αὐτῶν ὥσπερ φυτόν ἐστὶν ἐν τῷ
 δένδρῳ καθάπερ ἐν τῇ γῇ· μὴ ἅμα δὲ τῆς βλαστήσεως
 οὔσης μὴδ' ἴσης τῆς ἰσχύος εὐλόγως οὐδὲ τῶν καρπῶν
 ἢ πέψις ἅμα γίνεται πάντων· ἐπεὶ καὶ ἡ θείσις διαφορὰν 5
 ποιήσῃ τῶν μερῶν οἶον ἡ πρὸς ἀνατολὰς ἡ δύσεις ἡ
 πρὸς ἄρκτον ἡ μεσημβρίαν· ὥσπερ γοῦν καὶ ὅλων τῶν
 δένδρων εἰ ἐν εὐδαινεῖ τόπῳ· πρωτὶ βλαστῇ γὰρ ταῦτα
 καὶ πρωτὶ καρπῷ. τοιαύτης δὲ τῆς φύσεως οὔσης τῆς κοι-
 νῆς ὅπου μὲν ὁ ἀήρ μαλακὸς καὶ εὐδαινεὸς ὀλίγον χρό-
 νον [οὐ] βλασθητικὰ τὰ δένδρα γίνεται καθάπερ καὶ
 περὶ Αἴγυπτον, ὅπου δὲ χειμέριος καὶ σκληρὸς πλείω·
 τὸ γὰρ ὅλον βραχεῖά τις ἂν γένοιτο διάλειψις εἰ ἢ ἐκ τῆς 6
 γῆς τροφὴ δαψιλὴς εἴη καὶ ὁ ἀήρ εὐκραής. ἐπεὶ καὶ τὰ
 μὴ φυλλορροοῦντα παρὰ τισιν οἶον συκῇ καὶ ἄμπελος
 διὰ τοῦτο οὐ φυλλορροεῖ καθάπερ εἴρηται δι' ὅτι διαρ-
 κῆς ἡ τροφή· τουτὶ μὲν οὖν κοινὸν ἐπὶ πλείονων ἐστί·
 τὰ μὲν γὰρ διὰ τὴν φύσιν, τὰ δὲ διὰ τὸν τόπον ἔχει τοι-
 αύτην. διηρημένων δὲ τῶν μὲν φυλλοβόλων, τῶν δὲ
 ἀειφύλλων αἰτίας δ' οὔσης τοῖς ἀειφύλλοις τῆς διαρ-
 κείας τῆς τροφῆς ὧν τὰ μὲν διὰ τὴν ἰδίαν φύσιν, τὰ δὲ
 διὰ τὸν τόπον τοιαῦτα, τρίτον δὴ καὶ ὥσπερ ἐφεξῆς τού-
 τοις τὴν ἀειβλάστησιν θετέον, ὅτι τὸ ἀειφυλλον οὐκ
 ἀειβλαστὲς, ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὥσπερ διατηρεῖν μόνον δύ-
 νανται τὰ προϋπάρχοντα ταῦτα δὲ καὶ προσεπιγεννᾶν
 ἕτερα διὰ τὴν ἰδίαν δῆλον ὅτι φύσιν· τοῦτο δὲ καὶ ἐν
 ἄλλοις μέχρι τινός· ἐπιβλαστάνει μὲν γὰρ τὰ μὲν ἅμα 7
 τοῖς ἄστροις, τὰ δὲ καὶ ἀορίστως ὥσπερ καὶ ἄμπελος. ὁ
 δὲ τούτοις μέχρι τινός [ἐκείνοις] δι' ὅλου δέδωκεν ἡ φύ-
 σις ὥστε καὶ βλαστοφυεῖν καὶ καρπογονεῖν. οὔσης δὲ

τοιαύτης τῆς οὐσίας οὐδὲν ἄτοπον ἦδη τὰ μὲν τελεοῦν, τὰ δ' ἀνθεῖν, τὰ δὲ βλαστάνειν, τὰ δὲ μέλλειν· ἐπεὶ περ οὐδ' ἐν τοῖς ἄλλοις δένδροιςιν ἅπανθ' ἅμα τὰ μέρη διαφέρει δὲ τοῖς χρόνοις ὅτι τὰ μὲν ἄλλα παρ' ὀλίγον, τὰ
 8 δ' ἐφεξῆς. ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον ζητητέον τίς ἢ πόθεν ἡ κρᾶσις καὶ ἡ σύστασις τῶν τοιούτων· ἔοικε δὲ παραπλήσιον πλὴν χαλεπώτερον καὶ τίς ἢ τῶν ἀειφύλλων προσεπειπεῖν γὰρ δεῖ καὶ διὰ τί τοσαύτην λαμβάνει καὶ δύναται πέττειν ὥστε γεννᾶν· ἡ γὰρ ἐπιβλάστησις καρποτοκίας ἔνεκα· ἐπεὶ τό γε πλείους ἅμα καρπούς ἐχειν τὸν μὲν τέλειον, τὸν δ' ἀτελῆ, τὸν δ' ὑποφυόμενον συμβαίνει καὶ τῇ ἀρκεύθῃ καὶ ἄλλοις ὧν βραδεῖά τε ἡ ἐκπέψις καὶ δυσἀπόπτωτος ὁ καρπός. ἡ μὲν οὖν τούτων αἰτία μέχρι τούτων εἰρήσθω τὰ νῦν.

CAP. XII. Πότερα δ' ἡ βλάστησις καὶ αὔξεις ἅμα¹³ τῶν ἄνω τε γίνεται καὶ τῶν ὑπὸ γῆς ἢ διηρημέναι τοῖς χρόνοις; ὥς περ τινὲς φασὶ τὰς μὲν ρίζας αὐξάνεσθαι μετοπώρου καὶ χειμῶνος, τὰ δὲ στελέχη καὶ τοὺς ἀκρεμόνας ἔαρος καὶ θέρους καὶ μάλιστα δ' ὑπὸ τὸ ἄστρον. τοῦτο δὲ κατὰ λόγον οὕτω συμβαίνειν, τῇ γὰρ πρώτῃ γενέσει κατακολουθεῖν· ἐν ἐκείνῃ γὰρ τὴν ρίζαν πρότερον ἢ τὸν βλαστὸν ἀφιέναι πάντα· προϋπάρχειν γὰρ
 2 ἀναγκαῖον, ὥ τὴν τροφὴν ἐπάξεται. φανερόν δὲ καὶ ἐν ταῖς μετοπωριναῖς φυτελαῖς· τότε γὰρ ριζοῦνται οὐ βλαστάνει δὲ τὰ φυτευόμενα ἢ ἐπὶ βραχὺ τι πρὸ τοῦ ἔαρος· εἰ γὰρ ἦν ἄρριζα, ἐσήπετ' ἄν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐπαινουῖσι ταύτην τὴν φυτείαν, ὅτι μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ἰσχυροτέρας ποιεῖ δι' ὧν ἡ τοῦ στελέχους καὶ ἡ τῶν ἄλλων γένεσις· ὥς τὰ γ' εὐθύς ἀνατρέχοντα πρὸς τὴν βλάστησιν ἀσθενῇ καὶ ἄκαρπα γίνεται καθάπερ ἐπὶ τῶν σπερμάτων οἱ Ἀδω-
 3 νιδος κῆποι· πιθανὸς δὲ καὶ ταύτῃ δόξειεν [ἂν] ὁ λόγος ὅτι τὰ μὲν ἄνω κωλύεται διὰ τὸν περίξ ἀέρα ψυχρὸν

ὄντα, τὰ δὲ κάτω στεγαζόμενα τῇ γῇ καὶ ἅμα συγκата-
 κλειόμενα ὑπὸ τοῦ θερμοῦ διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν τῇ
 τε ὑγρότητι καὶ τροφῇ προσαύξεται. πάντα γὰρ αὐτοῖς
 ὑπάρχει δι' ὧν ἡ αὐξησις καὶ ἡ γένεσις. σημεῖον δὲ καὶ
 τὸ ἐπὶ τοῦ σίτου συμβαῖνον, ὅς ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πιλού-
 μενος ριζοῦται μᾶλλον, ὃ δὲ καρκινουῖσθαι λέγουσιν,
 ὥς τὴν ἀπὸ τῶν ἄνω δυνάμιν καὶ τροφὴν εἰς τὰ κάτω
 τρεπομένην. ταύτῃ μὲν οὖν δόξειεν ἂν μερίζεσθαι τὸ 4
 τῆς αὐξήσεως· τῇδε δὲ πάλιν οὐκ ἂν δόξειεν· ἐν τε γὰρ
 τῇ πρώτῃ γενέσει προτερεῖ μὲν ἡ ρίζα τῶν βλαστῶν οὐ
 μὴν τοσοῦτον ὥστε χρόνου γίνεσθαι πλῆθος, ἀλλὰ βραχύ
 τι πάντως ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ἡ καρδιά καὶ τὰ περὶ
 τὴν καρδίαν· ἀπλῶς γὰρ ὥς εἰπεῖν ἡ φύσις οὐθὲν καθά-
 περ ἡ τέχνη ποιεῖ κατὰ μέρος, ἀλλὰ πάντ' ἀθρόα κατα-
 βάλλεται. συντελεῖ δὲ ἐτέρων ἕτερα πρότερον. εἰ δὲ καὶ
 ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει τοῦτ' ἐπὶ τινων ἀναγκαῖον ἐστίν,
 ἀλλ' οὔτι γε ἐν τῇ τροφῇ καὶ αὐξήσει, τὰ μὲν πρότερον
 τρέφεσθαι, τὰ δ' ὕστερον, ὥσπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν ζώων,
 ἀλλ' ἅμα πως μάλιστα πάντα καὶ ὁ ὅλος ὄγκος ὥσπερ
 κατὰ συνέχειαν καὶ τρέφεται καὶ ἐπιδίδωσιν. ὃ καὶ κατὰ
 τὴν αὐξησίν ἐστι φανερόν. ἐπεὶ καὶ ἄτοπον εἰ τὸ θρε- 5
 πτικόν, ὃ δὲ διαπλάττει καὶ δίδωσι τροφὰς, διαιρεῖται
 κατὰ μέρη τὴν ἐνέργειαν· ἢ πάλιν εἰ τι τῶν σωματικῶν
 τὸ ἐνεργοῦν οἶον πνεῦμα ἢ πῦρ· οὐδὲ γὰρ ταῦτα εἰκός,
 ἀλλ' ὅταν ἅμα ταῖς ὥραις κινηθῶσιν ὁμοίως δι' ὅλων
 διήκειν τῶν φυτῶν· ἐν γὰρ τι τὸ γεννῶν, οὐχ ὥσπερ
 Ἐμπεδοκλῆς διαιρεῖ καὶ μερίζει τὴν μὲν γῆν εἰς τὰς ρί-
 ζας, τὸν δ' αἰθέρα εἰς τοὺς βλαστούς ὥς ἐκάτερον ἐκα-
 τέρου χωριζόμενον, ἀλλ' ἐκ μιᾶς ὕλης καὶ ὑφ' ἐνὸς αἰ-
 τίου γεννῶντος. ὥς ἡ τῶν ὅλων σύστασις μικρὰν αἰ-
 τινά λαμβάνει ἐφεξὺς καὶ κατὰ τὰς τροφὰς καὶ κατὰ τὰς
 αὐξήσεις, ὥστε δ' ὅλαις ὥραις χωρίζειν μέγα κομιδῇ

- 6 διάστημα τῶν χρόνων. ἡ δ' ὑπὸ τοῦ ψυχους κώλυσις τῆς βλαστήσεως ἀληθῆς μὲν οὐκ ἔτι δὲ ποιεῖ μερισμὸν φυσικόν. ἀλλ' ὥσπερ ἐν συμβαίνοντι τὸ προσαύξεσθαι τὰς ῥίζας· ὃ καὶ καθηκούσης ἐνλότῃ γε γίνεται τῆς ὥρας ὅταν ἀντικόψῃ ὁ χειμῶν· ἡ μὲν γὰρ βλάστησις κατέχε-
ται, τὸ δὲ τῶν ῥιζῶν οὐ κωλύεται διὰ τὴν ἀλέαν ὅταν ἤδη προορμώμεναι τύχωσιν εἰς ἔκφυσιν καὶ αὕξησιν ἔρ-
χесθαι. ἀλλὰ τοῦτο οὐ τῆς φύσεως θετέον ὁ διακωλύειν ποτὲ συμβαίνει τι τῶν ἐκτός, ἀλλ' ὅσα τῇ ὀρμῇ γίνεται
- 7 τῇ αὐτῆς. ὥραιων δὲ χειμῶνων καὶ εὐδαινῶν γενομέ-
νων ἅμα τὰ τε ἄνω καὶ τὰ κάτω λαμβάνει τὰς αὐξήσεις. ἐπεὶ ὅπου ὁ ἀήρ εὐβλαστής καὶ μαλακὸς βραχύν τινα χρόνον ὥσπερ εἴρηται διαλείπουσιν αἱ βλαστήσεις οὐ μεριζομένων τούτους χρόνους. τοὺς δὲ χειμῶνας οὐ μόνον τὰς βλάστας, ἀλλὰ καὶ τὰς ῥίζας εὐλογον κατέχειν εἴπερ ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος καὶ αἱ τούτων αὐξήσεις καὶ γενέσεις οὐκ εἰς πλεῖον καταλαμβάνουσιν βάθους οὐδ' ὁ ἥλιος ἐφικνεῖται· πλήν ἐάν που τόπος εὐδίοδος ᾗ καὶ μανὸς καὶ κενός. μὴ γὰρ τούτου συμβαίνοντος ἀπο-
ρήσειεν ἂν τις εὐλόγως, διὰ τί ποτ' οὐκ αὐξάνονται τοῦ χειμῶνος τροφήν τε λαμβάνοντα καὶ ἀποστέγοντος τοῦ ψυχους. τάχα δὲ καὶ τοῦτο κοινὸν ἀπόρημα καὶ ἐπὶ τῶν
- 8 ἄλλων μερῶν. ἅπαν μὲν γὰρ τὸ ζῶν τρέφεται, τὸ δ' ἐν ὀρμῇ τῆς αὐξήσεως ὄν (οὐκ) αὕξεται· τὰ δὲ φυτὰ πανταχῇ καὶ τὰ νέα καὶ τὰ παλαιὰ προορμᾷ πρὸς αὕξησιν. εἰ μὴ ἄρα συμβαίνει τότε μὲν αὐξάνεσθαι τοὺς ὅλους ὄγκους ἅμα δὲ τῇ ὥρᾳ διαγελώσῃ τὰς ἐκβλαστήσεις γίνεσθαι· τοῦτο δὲ οἶον γενεσίς τις ἤδη· δι' ὃ καὶ οὐκ ἄλογον ἐν αὐτοῖς ὥσπερ κύοντα κατέχειν ἢ συναθροίζοντα καὶ λαμβάνοντα πρὸς τὴν κύησιν ἐν οἷς ὄγκος γίνεται καὶ αὕξεις, εἰδ'
- 9 ἅμα ταῖς ὥραις ἀποτίκτουσιν. ἔχουσι γὰρ δὴ τινὰς οἱ κλάδοι καὶ οἱ ἀκρεμόνες ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτικὰς, αἱ

διαθερμαινόμεναι τῇ ὥρᾳ προΐενται τοὺς βλαστοὺς καὶ μὴ ῥιζουμένων τῶν κάτω· τοῦτο δὲ μάλιστα φανερόν ἐν τοῖς ἀφαιρουμένοις φυτοῖς τῶν ἀμπέλων τε καὶ ἐτέρων καὶ συντιθεμένοις ἐν πίθοις· προβλαστάνουσι γὰρ οἱ βλαστοὶ τῆς ὥρας καθηκούσης· ὅτε δὲ καὶ τὰ πηγνύμενα κλήματα καὶ κράδαι καὶ χάρακες ἐκ τῶν ἄνωθεν ἐβλάστησαν ὅσον εἰς ἀρχὴν, κάτωθεν δὲ οὐκ ἐρριζώθησαν, ὥς ἔχοντα μὲν ἐν ἑαυτοῖς ἤδη τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυνάμεις, τροφῆς δὲ δεόμενα μετὰ τὸν τόκον ἧς μὴ γινομένης καταξηραίνεται. δι' ὃ καὶ οὐκ ἐοίκασιν κακῶς 10 λέγειν οἱ φάσκοντες εὐθύς ἀνθεῖν τοὺς νέους καρποὺς ἐτι τῶν ἐτέρων ἐπόντων· τοῦτο γὰρ δῆλον ὥς δυνάμει λέγουσιν. τὰς μὲν οὖν ἀνέξῃσεις εἰη μὲν ἂν ἀμφοτέρως συμβαίνειν, οὐ μὴν ἀλλὰ διὰ ταῦτά γε μᾶλλον ἂν τις ὅλων τῶν δένδρων [ἧ] μεριζομένας ὑπολαμβάνοι γίνεσθαι.

14H

CAP. XIII. Ζητήσεις δ' ἂν τις ἐκ τῶν μικρῶ πρότερον εἰρημένων πότερον τὰ δένδρα κατὰ χειμῶνα κύει πρὸς καρπογονίαν, τοῦ δ' ἥρος ἀποτίκτει καὶ τοῦθ' οἶον περιόδός ἐστι χρόνοις ὠρισμένοις καθάπερ τοῖς ζώοις ἢ διὰ τὴν ἐνδειαν τῆς τροφῆς συμβαίνει καὶ διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ ἀέρος. εἰ γὰρ ἐν τοῖς εὐδεινοῖς καὶ μαλακοῖς αἰεὶ βλαστάνουσιν οὐκ ἂν εἴη τεταγμένη (ἐν) τοῖς χρόνοις ἢ κύησις, εἰ δὲ μὴ οὕτι γε ταύταις ταῖς ὥραις ὥς ὅλον ἅμα βλαστάνειν πάλιν καὶ εἴ τι τὸ ὄργων ἀποτίκτειν. εἰ δὲ καὶ συνεχῶς ὁ ἀῆρ ἀκολουθοίη τούτοις ἴσως οὐδὲ τὰ παρὰ τῶν ποιητῶν λεγόμενα δόξειεν ἂν 2 ἀλόγως ἔχειν οὐδ' ὥς Ἐμπεδοκλῆς αἰέφυλλα καὶ ἔμπεδοκαρπά φησι θάλλειν „καρπῶν ἀφθονίῃσι κατ' ἡέρα πάντ' ἐνιαυτόν,“ ὑποτιθέμενός τινα τοῦ ἀέρος κράσιν τὴν ἡρινὴν κοινὴν· ἐκεῖνο δ' ἂν τις ἴσως ἐν τούτοις ἀπορήσειε πότερα καὶ πεπάνσεις ὅμοιαι τῶν καρπῶν ἢ

- ἐνθεείστεραι γίνονται ἀσθενεστέρου ὄντος τοῦ θερμοῦ· καὶ τῆς ὥρας ὑγροτέρας· τοῦτο μὲν οὖν ὥς καθ' ὑπό-
- 3 θεσιν θεωρεῖσθω· ἐν δὲ τῇ νῦν περιόδῳ τῶν ὥρῶν ἔοικε τὰ δένδρα κενωθέντα τοῦ θέρους ἐκ τῆς βλαστήσεως καὶ τῆς καρπογονίας ἀντιπληροῦσθαι πάλιν εἴτ' ἐκ ταύτης τῆς ἀντιπεριστάσεως ἀποτίκτειν καὶ βλαστάνειν κατὰ τοὺς ἰκνουμένους καιροὺς, ἔχοντά πως τὴν κήσιν καὶ ἐν τοῖς μέρεσι καὶ ἐν τοῖς ὅλοις. εὐλόγως δὲ καὶ αἱ φυτεῖται καὶ αἱ ἐπιβλαστήσεις γίνονται κατὰ πλείους ὥρας δοκοῦσι δ' ἐναντία πως εἶναι μετόπωρόν τε καὶ ἔαρ καὶ κυνὸς ἐπιτολή· ἡ γὰρ περὶ τροπᾶς βραχεῖα, ἀλλὰ
- 4 μετ' ἀρκτοῦρον ἐπιβλαστάνει πλείω καὶ ὑπὸ κύνα. τὸ μὲν οὖν ἔαρ οὐδὲ θαυμάζεται, ζωτικωτάτη γὰρ ἡ ὥρα καὶ μάλιστα γόνιμος ὑγρά τις οὐσα καὶ θερμή. τὸ δὲ θέρος ὥσπερ ἐναντίον· ξηρά τε γὰρ καὶ ἐμπυροτάτη καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸ ἄστρον. ἔτι δὲ τὸ μετόπωρον οὐ μόνον ξηρόν, ἀλλὰ καὶ ψυχρόν ἤδη μεταβάλλον ἐπιλαμβανούσης τῆς ὥρας· ἐναντιωτάτη δὲ βλαστήσει ψυχρότης καὶ ξηρότης. ἀλογία μὲν γὰρ δὴ τις φαίνεται διὰ τούτων. οὐ μὴν οὔτε πρὸς τὰς βλαστήσεις ἐναντία ταῦτά ἐστιν οὔτε αὐτὸ ἀσύμφωνον κατὰ τὰς δυνάμεις ἀλλ' ἔχοντά τινα
- 5 ὁμοιότητα. δεῖ γὰρ δὴ τὴν ὥραν ὑγρότητα τινα καὶ θερμότητα ἔχειν ὥσπερ καὶ τὸ ἔαρ. αὕτη μὲν ὁμολογουμένη μάλιστα πρὸς βλάστησιν. ἐν ἀμφοῖν δὲ τοῦτο συμ-^{15H}βαίνει καὶ ἐν τῇ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῇ καὶ μετ' ἀρκτοῦρον· ὑπὸ γὰρ αὐτὸ τὸ ἄστρον καίπερ ὄντος ἐμπύρου τοῦ αἰέρος ὅμως καὶ νότια πνεῖ καὶ νέφη συνίσταται καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα διυγφαίνεται φανερώς καὶ ὑπὸ τὸν φλοιὸν αὐτῶν διαδίδοται τις ὑγρότης, ὅθεν καὶ ῥοαί τισι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν εἴτ' οὖν συνελαννομένου τοῦ ὑγροῦ καὶ ἀντιπεριστάσεως γινομένης εἴτε δι' ἄλλην αἰτίαν· ἢ ἣν συμβαίνει γε τοῦτο καὶ τοῖς ἀνθρώποις, δι' ὃ καὶ

αἱ κοιλίαι μάλιστα λύνονται καὶ πυρετοὶ πολλοὶ γίνονται
καθυγραιομένων τῶν σωμάτων. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ γῆ τότε
καθυγρᾶνθαι μᾶλλον ὅθεν καὶ ὑδάτων ἀναδόσεις καὶ
ἑτεραι μεταβολαὶ γίνονται πλείους. ἀλλὰ δι' ἣν μὲν αἰ-
τίαν ἕκαστα συμβαίνει τούτων ἕτερος λόγος· ὅτι δὲ ἐξυ-
γραιομένων τῶν φυτῶν καὶ τοῦ ἐξωθεν ἀέρος οὐκ ἀν-
τιπίπτοντος ἢ ἐπιβλάστησις οὐκ ἄλογος φανερόν ἐκ τῶν
εἰρημένων. τὸ δὲ μετόπωρον οὐχ ὥσπερ ἐλέχθη ξηρόν 7
καὶ ψυχρόν ἐστίν, ἀλλὰ μᾶλλον θερμόν· ἅμα γὰρ ἐν τῇ
τοῦ ἄστρου μεταβολῇ ἐν τῷ ἀέρι γίνεται, δι' ὃ καὶ ὥσπερ
μῆξιν τινὰ συμβαίνει γίγνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ θερ-
μοῦ καθάπερ καὶ ἐν τῷ ἥρι προσγίνεται τὸ θερμόν ἀπὸ
τῆς ὥρας· ἐνταῦθα δὲ τοῦ θερμοῦ προϋπάρχοντος ὑγρό-
της ἐπιγίνεται διὰ τὴν πύκνωσιν καὶ κατάψυξιν τοῦ
ἀέρος. εὐλογον δὲ καὶ τὰ μὴ κάρπιμα καὶ ὅλως τὰ νέα 8
τῶν πρεσβυτέρων ἐπιβλαστικώτερα, καὶ τὰ ἐν ταῖς ὑγρασί-
και χειμερίοις χώραις. τὰ μὲν γὰρ κάρπιμα καὶ πρεσβύ-
τερα ξηρότερα, τὰ μὲν εἰς τοὺς καρποὺς καταναλωκότα,
τὰ δὲ καὶ τῇ φύσει τοιαῦτα. τὰ δὲ ἄκαρπα καὶ νέα καὶ
ὑγρότητα ἔχει καὶ θερμότητα πλείω. πάλιν δὲ ὅπου μὲν
οἱ τόποι χειμέριοι καὶ ὑγροὶ τυγχάνουσι καὶ ὁ ἀῆρ εὐ-
πνους ἐνταῦθα καὶ τὰ μετοπωρινὰ γίνεται μακρὰ καὶ
ὑγρὰ καὶ καλὰ· πολλάκις δὲ καὶ ὕδατα θερινὰ κατὰ γε-
τὰς πλείστας, ὥσθ' ὑγροῦ τοῦ ἀέρος ὄντος ἐπιγινόμε-
νης θερμῆς εὐβλαστότερα γίνεται καὶ εὐαυξή μᾶλλον·
ἐπεὶ καὶ τὰ δοκοῦντα δικαρπεῖν μηλεῶν τέ τινα γένη 9
καὶ ἀπίων ἐν τούτοις μάλιστα γίνεται τοῖς τόποις ἅτε
παρεκτεινουσῆς ἐπὶ πολὺ τῆς ὥρας. καὶ ταχὺ τῶν προ-
τέρων ἀφαιρουμένων ἂ μὴ πρωϊκαρπεῖ ὅμως διαφορεῖ.
θαῦτον γὰρ πάλιν ἀναπληροῦνται καὶ κυτσκονται, δι' ὃ
καὶ χρῶνται τινες αὐτῷ τῶν πρὸς τὴν ἀγορὰν βλεπόν-
των. οὐ μὴν ἀλλ' οὐδέν γε ὥς εἰπεῖν τῶν δικαρπούντ

- ὅμοιον γίνεται τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἄλλ' ὥς ὁρμὴν μόνον τοῦ φυτοῦ λαμβάνοντος, οὐ συνεκτελέσαντος δὲ τοῦ ἡλίου
 10 καὶ τοῦ ἀέρος. καὶ ἐφ' ἐτέρων ἔτι μᾶλλον συμβαίνει· προφαίνει γὰρ καρπὸν καὶ ἡ ῥόα καὶ ἡ μύρρινος ἀλλὰ μέχρι τοῦ προδεῖξαι μόνον. ἐπιβλαστικώτατα δ' οὖν ὥς εἰπεῖν τὰ μάλιστα εὐβλαστῇ τῇ φύσει, πλὴν εἴ τι διὰ ξηρότητα κατακωλύεται καθάπερ ἡ ἀμυγδαλῇ καὶ εἴ τι-
 11 ῶρας ἐπιβλάστησιν. ἐὰν οὖν μακρὸν γίνηται τὸ μετό-
 πωρον οὐκ ἄλογον καὶ ῥόδα γίνεσθαι καὶ ἄλλ' ἅττα τῶν τοιούτων ὥσπερ καὶ περὶ Λίον φασὶ τῆς Μακεδονίας οὐκ ἰσχυρᾶς γε δεόμενα τῆς πέψεως χρόνον δὲ λαβόντα ἱκανὸν ἐξέφηνε τὸ ἄνθος. ὅλως δὲ ὁ πλεονάκις εἴρηται μαλακοῦ καὶ ὑγροῦ τοῦ ἀέρος καὶ τὸ σύνολον εὐκράτου ἀεὶ δύνατον βλαστάνειν οὐ πάντα, ἄλλ' ἔνια τῶν δέν-
 12 δρων τὰ δ' ἐλάττω τούτων ἔτι μᾶλλον. ὃ καὶ νῦν ἐπὶ τι-
 νων στεφανωμάτων συμβαίνει τόπους ἐχόντων εὐσκε-
 12 πεῖς καὶ προσείλους· διατελεῖν γὰρ ἀνθοῦντα δοκεῖ καὶ ἡ οἰνάνθη καὶ τὸ Ἴον τὸ μέλαν καὶ ἄλλ' ἅττα, θεραπειᾶς δέ τινος προσγενομένης ἔτι μᾶλλον. ὅτι δὲ μεγάλην ῥο-
 πὴν ὁ τόπος παρέχεται πρόσειλος ὧν καὶ εὐσκεπῆς καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα μαρτυρεῖ· φύεται γὰρ ἐν τούτοις ἔνια κατὰ τὴν ἄλλην χώραν οὐ φνόμενα καὶ καρποφορεῖ τῶν ἄλλων οὐ φερόντων καὶ προανθεῖ καὶ προβλαστάνει πρότερον τῶν λοιπῶν. ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰ-
 ρήσθω.

CAP. XIV. Τὸ δ' ἐπὶ τῶν διαφορούντων δένδρων^{16 H} ὅμοιόν τινα τρόπον ἐστὶ τῷ ἐπὶ τῶν προβάτων γινομένῳ· ἐκεῖνα γὰρ εὐτοκῆσαντα καὶ εὐγονοῦντα πάλιν ὁρμᾷ πρὸς τὴν κύησιν ἐκποιούσης ἔτι τῆς ῥας. καὶ τὰ δέν-
 16 ρα παραιρεθέντων τῶν πρώτων καρπῶν γονεύει πάλιν
 νως, δεῖται δ' ἴσως χώρας τε εὐτρόφου τὰ τοιαῦτα

τῆς τε θεραπείας πλείονος (ἤ) ἀμφοῖν καὶ μάλισθ' ὥς
 εἶπεῖν τῆς τοῦ ἀέρος κράσεως ὅπως λάβῃ τὸν χρόνον
 ἱκανὸν εἰς τὴν κήσιν. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδ' ἐάν τις ἀφέ-
 λῃ τὸν καρπὸν ἢ ἄνθος, δύναται πάλιν ἕτερα γεννᾶν 2
 διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸν τῆς κινήσεως χρόνον· οὐ γὰρ
 οἷόν τε ἄνευ τοῦ κυῆσαι γεννᾶν ἐξανηλωμένου τοῦ
 προὔπαρχοντος. ἅμα δὲ ὥσπερ πηροῦσθαι συμβαίνει
 τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν ἑλκωσιν, ὥστε βλαστάνειν ἀπὸ τού-
 του μὴ καινῆς ἄλλης γινομένης οὐκ ἐκποιεῖ τὸ τῆς ὥρας·
 τούτων μὲν οὖν οὕτως ταύτας ὑποληπτέον τὰς αἰτίας.
 αἱ δὲ πεπάνσεις τῶν καρπῶν οὐ κατὰ τὰς βλαστήσεις 3
 γίνονται· βλαστάνει γὰρ τὰ γε πολλὰ σύνεγγυς αὐτοῖς
 κατὰ μίαν ὥς εἶπεῖν ὥραν· τοῦ δὲ πεπαίνειν τοὺς καρ-
 ποὺς πολλοῖς χρόνοις ὕστερον ἐκείνην τὴν αἰτίαν ὑπο-
 ληπτέον, ὅτι [τὰ] μὲν τῶν φύλλων καὶ βλαστῶν εὐκίνη-
 τότερα καὶ ῥάονα σωματικώτεραν ἔχοντα καὶ περιττω-
 ματικὴν τὴν ὕλην, οἱ δὲ καρποὶ καθαρωτέρων καὶ μάλι-
 στα δὴ τῶν χυλῶν αὐτῶν· αὕτη δ' ἡ τῶν καρπῶν πέ-
 πανσις εἰς ἣν πλείονος δεῖται καὶ δυνάμεως καὶ κατερ-
 γασίας· ἐτι δὲ μεγάλας εὐθύς διαφορὰς ἔχουσιν οἱ καρ- 4
 ποὶ τῷ ξυλώδεις ἢ γεώδεις ἢ ξηροὶ ἢ λιπαροὶ τὴν φύσιν
 εἶναι· δυσκατεργαστότεροι γὰρ οἱ τοιοῦτοι, δι' ὃ καὶ
 προανθοῦντα ἔνια τὸν καρπὸν ἔχει πολὺν χρόνον ὥσπερ
 ἀμυγδαλῇ· δυσκατάπεπτος γὰρ ὁ ξυλώδης· τὸ δ' ἄνθος
 ὠθεῖ διὰ τὴν πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν, εἴπερ βούλον-
 ται πάντα ταῦτα συμμετρίαν τινὰ ἔχειν καὶ τάξιν. ἀλλὰ
 καὶ αὐτῶν τῶν ἀνθῶν ὅσα μετὰ σωματικῶν ὄγκων, ὁψι-
 αίτερόν τι γίνεται καθάπερ τὸ τῆς ῥόας· ἐν γὰρ τῷ κυ-
 τίνῳ τῷ ἄνθος.

17 H

CAP. XV. Τὰ δ' ἀργὰ τῶν εἰργασμένων πρωτεβλα-
 στότερα καθάπερ ἄμπελος, μηλέα, ἐλάα, συκῇ, τὰ ἄλλα,
 διὰ τὸ κατέχειν ἔνια τὴν θερμότητα μᾶλλον μὴ ἀνασκο

πτομένης τῆς γῆς μηδὲ γυμνουμένων τῶν ῥιζῶν· αὕτη
 γὰρ ἡ κινουσα· καὶ διὰ τὸ μηδεμίαν ἐν τοῖς ἄνω γίνε-
 σθαι πληγὴν κλωμένων ἢ καρπολογουμένων· ἀφελκού-
 μενα γὰρ πόνον τε παρέχει καὶ καταψύχει καὶ εἰς ὀλίγον
 συστέλλει. τοῖς δὲ πολλοῖς διαδίδδται κατὰ μικρὰ, δι' ὃ
 ταῦτα ταῖς ὥραις ὑπακούει, καὶ ἔτι δὴ καὶ μάλισθ' ὥς
 εἰπεῖν διὰ τὸ ἀκλάστων ὄντων καὶ ἀκαθάρτων ἐν πολ-
 λοῖς εἶναι καὶ κατὰ μικρὰ τὰς γονίμους ἀρχὰς, ὧν ἕκα-
 στον διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ σμικρὰς δεῖται κινήσεως καὶ
 εὐθύς ποιεῖται τὰς ἐκβλαστήσεις· ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπίων
 2 ξυμβαίνει· καὶ γὰρ ἐκεῖνα εὐβλαστότερα τῶν ἡμέρων
 ἐστὶ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· εἰς πλείω γὰρ καὶ κατὰ μικρὰ
 μεμερισμένων τῶν ἀρχῶν εὐκίνητα γίνεται τῷ περιέχον-
 τι πρὸς βλάστησιν. ἔτι δὲ καὶ ἡ ξηρότης συμβάλλεται.
 καὶ γὰρ διὰ τοῦτ' ἐλάττων ἡ ὑγρότης, τὸ δὲ ἕλαττον εὐ-
 κινήτοτερον. καλλίων μὲν οὖν καὶ ἀθροωτέρα τῶν εἰρ-
 γασμένων ἢ βλάστησις καὶ ἡ καρπογονία, προτέρα δ'
 3 ἐκείνη. αὐτὸ δὲ τοῦτ' ἂν τις ἀπορήσειε διὰ τί τὰ ἄγρια
 τῶν ἡμέρων ἰσχυρότερα ὄντα τοὺς καρποὺς οὐ πεπαί-
 νει· κατὰ γὰρ τὰς δυνάμεις ἐχρῆν καὶ τὰς πέψεις εἶναι.
 μία μὲν δὴ τις αἰτία τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν. οὐ γὰρ
 τοσοῦτον ὑπερίσχουσι τῷ ἰσχύειν ὅσῳ πλείω τοῦ συμ-
 μέτρου τὸν καρπὸν ἰσχουσιν· ἂν δὲ πλῆθος πολὺ κἄκεί-
 νων οὐκέτι γίνεται πέψις, δι' ὃ καὶ οἱ γεωργοὶ παραι-
 ροῦσιν, ὅταν ὥσι πλείω. ἑτέρα δ' ὅτι πυκνότερα καὶ
 ξηρότερα καὶ εἰς ἑαυτὰ μᾶλλον ἔλκοντα τὸ ὑγρὸν, ἢ δὲ
 τροφή· καὶ ἡ πέψις ἐνδόσει τῆς ὑγρότητος ἣν οὐ ῥᾶδιον
 4 ἀντισπωμένην λαμβάνειν. ἀπλῶς δ' οὐ τὰ ἰσχυρότερα
 καὶ τροφιμώτερα καθάπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν ζώων, ἀλλ'
 ἑτέρα τις καθ' ἑαυτὴν πρὸς καρπογονίαν ἰσχύς καὶ δύ-
 ναμις. μανὸν γὰρ καὶ εὐδλόδον καὶ ὑγρὸν εἶναι δεῖ τὸ
 καρποτοκῆσόν, ἢ δὲ πυκνότης ἐναντίον ὥσπερ καὶ ἐπὶ

τῶν γυναικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων· ὃ καὶ ἡ γεωργία βούλεται ποιεῖν ἀφαιροῦσά τε τὰ περιττὰ καὶ τροφήν παρέχουσα καὶ εὖειλα καὶ εὖπνοα ποιοῦσα. προφαίνει μὲν οὖν πλείω καρπὸν διὰ τὸ πρότερον εἰρημένον, τοῦτον δὲ οὐκ ἐκπέττει διὰ ταύτας τὰς αἰτίας.

18 H

CAP. XVI. Ἡ δὲ πέψις ἐστὶν ἐν τῷ περικαρπίῳ· τοῦτο δὲ δεῖ γίνεσθαι καὶ λαβεῖν χυλὸν ἀρμότιοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν φύσιν. ἴσως δὲ αὐτὸ τοῦτο πρότερον εὖ ἔχει διελεῖν ὅτι πέψις ἐστὶν ἡ μὲν οὖν τῶν περικαρπίων, ἡ δ' αὐτῶν τῶν καρπῶν, καὶ ἡ μὲν πρὸς τὰς ἡμέτερας τροφάς, ἡ δὲ πρὸς γέννησιν καὶ διαμονὴν τῶν δένδρων· οἱ γὰρ καρποὶ καὶ τὰ σπέρματα τούτων χάριν. ἑκατέρα δὲ πῶς ἐναντιοῦται πρὸς τὴν ἑτέραν. ἅμα γὰρ τὸ περικάρπιον ὑγρότερον καὶ πλεον καὶ ὁ καρπὸς ἐλάττων καὶ ἅμα μείζων οὗτος καὶ τὸ περικάρπιον ἐλαττον καὶ σκληρότερον καὶ δυσχυλότερον. πρὸς ὃ δὴ καὶ ἡ γεωργία 2 μεμηχάνηται κωλύουσα τὴν τούτων αὔξησιν καὶ τροφήν. ἅπαν γὰρ ὥς εἶπεῖν καὶ ἡμερον ἀγρίου καὶ γεωργοῦμενον ἀγεωργήτου καὶ κάλλιον εἰργασμένον τοῦ χειρον μικροπυρηνότερον ἀνυγραινόμενόν τε μᾶλλον καὶ τὴν τροφήν περισπῶν εἰς τὸ περικάρπιον, ἐτι δὲ τοὺς χυλοὺς ἐκπεπαλνὸν εἰς συμμετρίαν τῆς ἡμετέρας χρείας. αἱ μὲν οὖν πέψεις τοσοῦτον διεσπᾶσιν εἴπερ δεῖ καὶ τὴν μὴ εἰωθυῖαν πέψιν λέγειν. τάχα δ' ἂν τις ἀπορήσειεν 3 ἐκεῖνο καὶ ἀξιώσειεν ὃ τὰ ἰσχυρότερα κατακρατεῖ τοῦτο καὶ τὰ ἀσθενέστερα κατακρατεῖν. τὸ δὲ σπέρμα πάντων ἰσχυρότατον, κοινὸν γὰρ τέλος πάντων τῶν φυτῶν ἐστὶν ἐπεῖπερ ἡ τοῦ ὁμοίου γένεσις τέλος· ἅμα δὲ καὶ ἐν τοῖς ζώοις δοκεῖ τελειουμένης ἐπιγίνεσθαι τῆς φύσεως, ὅταν δὲ ἐλλείπη διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ παρακμάσῃ διὰ τὸ γῆρας 4 ἐξαδυνατεῖ τὸ γεννᾶν. οὐκ ἀλόγως δ' ἂν οὔτε ἀπορήσειεν οὔτε ἀξιώσειεν· ἐν τελειότητι μὲν γὰρ τινὶ τὰ

σπερμοφυεῖν καὶ τῶν ζώων ὅσων ἡλικίαν λάβοι τις ἄν.
 οὐ μὴν γὰρ οὐδὲ τὰ ἰσχυρώτατα σπερματικώτατα ἀλλὰ
 σχεδὸν ἐναντίως ἐκατέρωθεν μεριζομένης τῆς τροφῆς
 καὶ δυνάμεως· ὃ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν συμβαίνει κατὰ
 λόγον συμβαῖνον. οὕτω δὲ δεῖ τὴν ἀναλογίαν λαμβάνειν
 ὥς [εἰς] ὁπότερον ἂν τούτων ὁρμήσῃ θάτερον ἐλλιπέστε-
 ρον ἔσται· διαρκεῖν γὰρ οὐ δύναται πρὸς ἄμφω· τοῦτο
 5 γὰρ σχεδὸν ἐν ἅπασιν ὁμολογούμενον. ἐν δὲ τοῖς φυτοῖς
 τρεῖς τινές εἰσιν οἱ μερισμοὶ, πρὸς αὐτὸ τὸ δένδρον καὶ
 τὴν βλάστησιν ὅπερ ἐναντίον τοῖς καρποῖς ἐὰν πλεον
 γένηται τοῦ ξυμμέτρου, διὰ τοῦτο γὰρ ἀκαρπία· καὶ πάλιν
 ἐν αὐτοῖς καὶ τοῖς περικαρπίοις· ἡ γὰρ εἰς τὸ ἕτερον
 ὁρμὴ κωλύει τὴν ἑτέραν. ὥσπερ οὖν ἐπ' ἐκείνων οὐκ
 ἄλογόν οὐδ' ἐπὶ τούτων, ἀλλ' ἔχει τὸ ἀνάλογον· τὰ γὰρ
 ἄγρια καὶ εἰς τὸν καρπὸν καὶ εἰς ἑαυτὰ τὴν ὑγρότητα
 ἄγοντα παραιρεῖται τῶν περικαρπίων ὥστε μείζω γίνε-
 6 σθαι τὸν καρπὸν· τάχα δ' οὐδ' ἂν που δόξειεν ὅλως
 ἄτοπον εἶναι τὸ μᾶλλον ἐφικνεῖσθαι τὰ ἄγρια τῶν σπερ-
 μάτων ὥσπερ ἄρρενα ὄντα πυκνότερά τε καὶ ξηρότερα
 τὴν φύσιν· διαθηλύνουσι γὰρ αἱ κατεργασίαι καὶ αἱ
 τροφαί· τοῦτο μὲν οὖν ὥς καθ' ὁμοιότητά τινα λεγέσθω
 πορρωτέρω κείμενον· τῶν δὲ πεπάνσεων εἰς μὲν τὴν
 γένεσιν αὕτη κυριωτέρα, πρὸς δὲ τὴν ἡμετέραν χρείαν
 ἢ τῶν περικαρπίων. ἐν ποτέρῃ δὲ δεῖ θέσθαι τὸ τελειό-
 τερον ἄλλος λόγος· ἐπεὶ οὕτω γὰρ καὶ ὦν τοῖς φύλλοις
 μόνον χρώμεθα καὶ ὦν ταῖς ῥίζαις ὥσπερ τῶν λαχάνων
 αὕτη κυριωτέρα πέψις ἔσται. καίτοι γὰρ τούτων τὸ τέλος
 ἐν τοῖς σπέρμασιν οἷς ἡμεῖς οὐδὲν χρώμεθα πρὸς τὴν
 7 τροφήν. ἔστι δέ τις καὶ οὗτος ὁ λόγος ὥς διὰ τὴν ψυ-1918
 χρότητα τῶν ἀγρίων οὐ δυναμένων πέττειν. τοὺς δὲ πυ-
 ρήνας ἐκ τῆς ξυλῶδους καὶ περιττωματικῆς γίνεσθαι
 τροφῆς ὥσπερ τὰ [ὀστῆ] ἐν τοῖς ζώοις· αὐτὸ μὲν τοῦτ'

ἴσως οὐ κακῶς εἰ ὁ πυρὴν ἐκ τοῦ γεώδους καὶ ξυλώ-
 δους, ἀλλὰ τὸ σπέρμα οὐκ ἔθ' ὁμοίως, ἀλλ' ἐκ τῆς κα-
 θαρωτάτης περιτιώσεως. πέφυκε δὲ τὰ θερμὰ μάλιστα
 σπερμοφυεῖν ἢ θερμότερα ἂν εἴη. καίτοι γὰρ τῆς τῶν
 ἡμέρων θερμότητος ἐκεῖνο φέρεται σημεῖον ἢ τῶν ὁπῶν
 δύνამις· ὁ μὲν γὰρ τῆς συκῆς τὸ γάλα πηγνυσιν, ὁ δὲ
 τοῦ ἔρινεοῦ οὐ πηγνυσιν ἢ κακῶς. πρὸς αὐτὸ δὲ τοῦτο 8
 πάλιν ἀντικεῖται τις ἑτέρα καθόλου πίστις ὑπὲρ τῆς θερ-
 μότητος, ὅτι τὰ ἄγρια μᾶλλον ἐν τοῖς ψυχροῖς δύνανται
 διαμένειν καὶ ὅλως δὲ διὰ θερμότητα ἢ ἰσχύς. ἀλλ' ὑπὲρ
 μὲν τούτων τάχα ἂν ὕστερον εἴη λεκτέον. πλείων γὰρ ὁ
 λόγος καὶ ἔχων τινὰ ἀπορίαν, ποῖα θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ
 ποίοις διοριστέον καὶ προσέτι τὸ ποῖον τὸ αἷτιον εἴτε μό-
 νον εἴτε μεθ' ἑτέρων. καὶ χυλῶν δὲ ἡπέσις δόξειεν ἂν ἔχειν 9
 διαίρεσιν καὶ ἀπλῶς καὶ πρὸς ἡμᾶς οἶον ὅσα ταῖς δριμύτησι
 καὶ ὅσα τοῖς φαρμακώδεσι καὶ ὁπῶδεσι χυλοῖς, ἃ δὴ καὶ
 ἐπαινοῦσι καὶ μάλιστα χρῶνται τοῖς τοιοῦτοις. ταῦτα μὲν
 οὖν ὥσπερ ιδιότης τις φύσεως πρὸς ἣν δῆλον ὅτι καὶ
 αἱ τροφαὶ καὶ αἱ κατεργασίαι τείνουσιν ἢ τοῦναντίον αἱ
 ἄγριαὶ καθάπερ τῷ σιλφίῳ καὶ τῇ καππάρει καὶ εἴ τι
 ἄλλο φεύγει τὴν ἐργασίαν, ἢ εἴ τι πάλιν αὐτὸ διώκει τὴν
 ξηρὰν καὶ ὑγρὰν καὶ χειμερινήν. αὐτοῦ δὲ τούτου τάχ' 10
 ἂν τις πάλιν ἀπορήσειε κοινήν τινα ἀπορίαν καὶ καθό-
 λου πότερα τὴν φύσιν ἐκ τῶν αὐτομάτων μᾶλλον θεω-
 ρητέον ἢ ἐκ τῶν κατὰ τὰς ἐργασίας καὶ ἐν ποτέροις τὸ
 κατὰ φύσιν. σχεδὸν δὲ τούτῳ ταῦτό, μᾶλλον δὲ μέρος
 τούτου καὶ πότερον ἐκ τῶν ἀγρίων ἢ καὶ ἐκ τῶν ἡμέρων.
 ἢ μὲν γὰρ φύσις ἐν αὐτῇ τὰς ἀρχὰς ἔχει καὶ λέγομεν τὸ
 [μὲν] κατὰ φύσιν, τὸ δ' ἐκ τῶν αὐτομάτων τοιοῦτον· τὸ
 δ' ἔξωθεν ἄλλως τε καὶ κατὰ τέχνην· ἀφ' ἑτέρας γὰρ
 ἀρχῆς. οὐδ' ἐν τοῖς ζώοις ὅσα πλάττεται ἢ καταναγκά- 11
 ζεται πρὸς μικρότητα καὶ μέγεθος καὶ τιν' ἄλλον τύπον

τῆς μορφῆς οὐ θτεία ταῦτα κατὰ φύσιν. ἡ δ' αἰεὶ πρὸς
 τὸ βέλτιστον ὁρμᾷ καὶ τοῦθ' ὥσπερ ὁμολογούμενον ἐστὶ,
 ταύτη δὲ καὶ τὰ τῆς θεραπείας· ἅμα γὰρ καὶ τελείωσις
 γίνεται τῆς φύσεως ὅταν ὧν ἑλλιπὲς τυγχάνῃ ταῦτα
 προσλάβῃ διὰ τέχνης οἷον τροφῆς τε ποιότητα καὶ ἀφθο-
 νίαν καὶ τῶν ἐμποδιζόντων καὶ τῶν κωλυνόντων ἀφαίρε-
 σιν· ἃ παρέχουσι δῆλον ὅτι καὶ οἱ οἰκεῖοι τόποι πρὸς
 ἕκαστον, ἐν οἷς δὴ φαμεν δεῖν θεωρεῖν τὰς φύσεις αὐ-
 12 τῶν. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπὸ τῶν ἐξωθεν μόνον παρέχου-
 σιν οἷον ἀέρος καὶ πνεύματος καὶ ἐδάφους καὶ τροφῆς,
 ἡ δὲ γεωργία καὶ ἐν αὐτοῖς μετακινεῖ καὶ μετατίθησιν·
 ὥστ' εἴπερ καὶ ἐκεῖνά γε προσαπαιτεῖ πρὸς τὸ βέλτιον
 καὶ ταῦτα προσδέχονται ἂν ὥσαν οἰκεῖα· προσαπαιτεῖν δ'
 αὐτὴν καὶ ζητεῖν εὖλογον ἄλλως τε καὶ ἐκ τούτων ἡρτη-
 μένην καὶ ἐν τούτοις ἔχουσιν τὰς ἀρχάς· ἐπεὶ κάκεινο
 τοῖς αὐτομάτοις ἄτοπον συμβαίνει καὶ ὥσπερ παρὰ φύ-
 σιν τὸ ἐκ τῶν σπερμάτων χεῖρω γίνεσθαι καὶ ὅλως μὲν
 ἐξίστασθαι τοῦ γένους· οὐδὲ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ φύσιν,
 13 ἀλλ' αἰεὶ τὸ ὁμοιον ἀπογεννᾷν. αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι σχε-
 δὸν αὐταί τε καὶ τοιαῦται, φαίνεται δὲ καὶ ἐκ τῶν πρό-
 τερον εἶναι δῆλον ὅτι διαιρετέον τὰς φύσεις ὥσπερ καὶ
 τὰς πέψεις λέγομεν. τοῖς μὲν γὰρ ἡ αὐτόματος ἡ οἰκειο-
 τέρα, τοῖς δὲ ἡ τῆς θεραπείας καὶ γεωργίας, ἕνια δ' ἀμ-
 φοτέρως. ἐξ ὧν καὶ διαιρετέον ὥσπερ καὶ ἡ φύσις διή-
 ρηται ἡμέροις καὶ ἀγροῖς ὁμοίως ἐν τε ζώοις καὶ φυ-
 τοῖς. ἑκατέροις γὰρ ἐστὶ πολλὰ φυσικὰ καὶ οἰκεῖα καὶ
 πρὸς σωτηρίαν καὶ πρὸς διαμονὴν καὶ πρὸς αὔξησιν καὶ
 βλάστησιν καὶ τῶν καρπῶν γέννησιν· ἴσως δὲ καὶ ἐν
 αὐτοῖς τοῖς καρπίμοις πάλιν ἂν τις διέλοι τὰ μὲν εἰς τὸ
 αὐτόματον ἀφιεῖς, τὰ δ' εἰς ἐπιμέλειαν καὶ κατεργασίαν
 μόνον. ἀλλὰ γὰρ τούτων μὲν ἐνταῦθ' ὁ διορισμός.

CAP. XVII. Περὶ δὲ τῆς πέψεως ὅθεν ὁ λόγος ἐξέβη

πάλιν τὰ ἐπὶλοιπα λεκτέον. ὥς γὰρ ἐπὶ τὸ πᾶν ὦν μὲν
 ὁ καρπὸς ὑγρὸς καὶ γυμνὸς ἢ λεπτὸν ἔχων περὶ αὐτὸν
 κέλυφος ταῦτα μὲν πρωτὶ καρπα καθάπερ ἄμπελος καὶ
 συκῇ, μάλιστα δὲ συκάμινος· αὕτη γὰρ γυμνὸν ἔχει τὸν
 καρπὸν ὥσθ' ὅσον ἂν ὁ ἥλιος ἐπέλθῃ, ταχὺ προηλλοίωσε
 βραχείας, δέομενον θερμότητος· ἅμα δὲ καὶ ἐν αὐτῷ συν-
 εργάζεται δύναμις ἰσχυρὰ καὶ ἀθρόως ἐπιούσα καθάπερ
 καὶ πρὸς τὴν βλάστησιν· ἡ γὰρ ὀψιότης ἐποίησεν ἀθροί-
 σμὸν, ὅθεν αἴ τε βλαστήσεις ἀθρόαι καὶ μετὰ φορᾶς γί- 2
 νονται νεανικῆς ὥστε καὶ ψόφον πρῖν καθάπερ τινὲς
 φασὶ καὶ αἱ πέψεις ταχεῖαι· παρόμοιον γὰρ τὸ συμβαί-
 νον ὥσπερ καὶ τοῖς σίτοις ὑπὸ τῶν χειμῶνων κατεχομέ-
 νοις· ἀνεθύντες γὰρ οὕτω ταχείας ποιοῦνται τὰς ἀνέξῃ-
 σεις ὥστε μὴ πολὺ καθυστερεῖν ἢ μὴ κατὰ λόγον τοῖς
 21H εὐδιεινοῖς. ἡ μὲν οὖν τῆς συκαμίνου διὰ τοῦτο πρώτος. 3
 ὥς δὲ Μενέστωρ φησὶν, ἡ μὲν βλάστησις αὐτῆς ὀψία διὰ
 τὴν ψυχρότητα τοῦ τόπου, ἡ δὲ πέψις ταχεῖα διὰ τὴν
 ἀσθενείαν· οἱ δὲ τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς συκῆς ὀψιαίτεροι,
 ὅτι καὶ τὰ κελύφη περιέκειται καὶ ὑγρότης πλείων καὶ
 παχυτέρα. καὶ τὸ μὲν σῦκον μείζον τῷ ὄγκῳ καὶ ἀθροω-
 τέρα πως ἢ πέψις αὐτῶν, οἱ δὲ βότρυες καὶ τῷ πλήθει
 πλείους ὥς πρὸς τὴν δύναμιν καὶ ἐν τούτοις ἀθρόος ὁ
 καρπὸς καὶ οὐ διειλημμένος, ἔτι δὲ ὑπόσκιος καὶ οὐχ
 ὁμοίως ὑπαίθριος καὶ ἡ ὑγρότης πολλή, φύσει γὰρ τὸ
 δένδρον φίλυδρόν ἐστιν. ἔτι δὲ καὶ ταύτῃ συμβαίνει τὸ
 μὴ ἀθρόον ἀλλὰ κατὰ μέρος πέττειν δι' ὃ καὶ πολὺν δια-
 μένει χρόνον καὶ ἐπὶ πλεον δὴ τούτοις ἡ ὑγρότης λεπτή
 καὶ ὑδατώδης. ἅπαντα γὰρ τὰ γλυκέα βραχυτέρας ποιεῖ
 τὰς πεπάνσεις, εἰάν δὲ δῆ τις καὶ πρὸς τὰς ἡμετέρας χρείας
 ποιῇ τὰς ἀφαιρέσεις ἔτι μᾶλλον. αὐτῶν μὲν οὖν τού- 4
 των σχεδὸν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι τοῦ πρότερον καὶ ὅστε-
 ρον. οὐ μὴν καθόλου τῶν δένδρων ἐστὶ τὸ πρῶτον. πολ-

- καὶ γὰρ διαφοραὶ καὶ ἀμπέλων καὶ συκῶν ὥς τ' ἐνίων
 πόρρω πάνυ πεπαλίνεσθαι, δι' ὅπερ ἴσως τὰς καθόλου
 λεκτέον αἰτίας. πρωῒκαρπα μὲν ὅσα μήτε κάθυγγρα μήτε
 ψυχρὰ τοῖς ὀποῖς, ἔτι δὲ γυμνὰ ἢ λεπτοῖς ὑμέσι περιεχό-
 μενα καὶ τὴν πέψιν ἔχοντα τῶν χυλῶν ὑδαρῇ καὶ μὴ
 5 παχειαν· ὀψίκαρπα δὲ τὰ ἐναντία τούτων ὅσα κάθυγγρα
 καὶ ψυχρὰ καὶ τοῖς καρποῖς ἢ τοῖς περικαρπίοις ξυλώδη
 καὶ σκληρὰ καὶ ὧν αἱ περιοχαὶ τοιαῦται καὶ ἅμα πλείους,
 ἔτι δὲ ὧν οἱ χυλοὶ καὶ πρὸς τὰς πέψεις λιπαροὶ ἢ ἄλλην
 τινὰ ἔχοντες παραπλησίαν δύναμιν. (ἐὰν ξηροὶ τε καὶ
 ὀλίγην ἔχοντες ἅμα καὶ τοιαύτην ὑγρότητα πρὸς τὴν
 6 πέψιν·) ἅπαντα γὰρ ταῦτα κωλυτικὰ τῶν πέψεων. ἐκ δὲ
 τῶν καθ' ἑκαστα θεωροῦσι σύμφωνος ὁ λόγος τῶν γι-
 γνομένων. τῶν γὰρ ἀειφύλλων ἅπανθ' ὥς εἰπεῖν ὀψί-
 καρπα. ξυλώδεις δὲ οἱ καρποὶ καὶ τὰ περικάρπια καθά-
 περ πεύκης, πίτυος, κυπαρίττου, τῶν δ' αὖ' ξηροὶ ἢ
 λιπαροὶ ἢ γλισχρότητα τινα ἔχοντες, ὥς περ ὁ τῆς κέδρου
 καὶ τῆς ἰξύας, δι' ὃ καὶ οὐκ ὄντες μεγάλοι δυσκατέργα-
 στοι τῷ εἶναι τοιοῦτοι καὶ ἅμα διὰ τὴν πυκνότητα μικρὰ
 7 καὶ ἡ ἐπιρροή καὶ ἡ ἐπίσπασις ὅλη. τῶν δὲ μὴ ἀειφύλ-
 λων ὅσα κάθυγρά τε καὶ ψυχρὰ καὶ ὅσα γεώδη· καὶ γὰρ
 ἡ ψυχρότης καὶ τὸ πλῆθος δυσέργαστον καὶ τὸ γεῶδες
 καὶ ἡ ξηρότης ὥς περ τῶν ἀχράδων καὶ τῶν βαλάνων.
 ὅσα δὲ κέκρται πρὸς τούτοις καὶ ἐν θερμασίᾳ τυγχάνει
 καὶ μανὰ ταῦτα καὶ πρωῒβλαστῇ καὶ πρωῒκαρπα συμμε-
 τρίαν ἔχοντα τῆς μίξεως καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ πρὸς τὸ πε-
 8 ριέχον. χρὴ δὲ λαμβάνειν ἑκαστα ὥς περ τῶν εἰρημένων
 ἐὰν μὴ τις ἢ κώλυσις. οὐδὲ γὰρ ἐν τούτων κύριον ἐπε-
 νεγκεῖν οὔτε πρωῒκαρπίαν οὔτε ὀψικαρπίαν οὐδέ γε
 πλείω [ἢ] πάντα, ἐὰν ἕτερόν τι ἐναντιώτατα. λέγω δ'
 οἶον ἐνια γυμνόκαρπα μὲν, ὅψια δὲ, καθάπερ μίλαξ καὶ
 ἄλλ' ἄττα βοτρυνώδη. τὰ δὲ πρὸς τῷ ὀψίῳ καὶ κατὰ μέρος

πεπαίνεται καθάπερ ὁ βάτος. τούτων γὰρ τὰ μὲν, ὅτι
 ψυχρὰ τῇ φύσει, ὀψικάρπα καὶ ὀψιβλαστῇ, ὅσα δὲ
 γυμνὰ καὶ ἀκέλυφα οὐχ ἱκανὰ περιλαμβανόμενα τῇ ὥρᾳ·
 τὰ δ' ὅτι ξηρὰ τῇ φύσει· πᾶν δὲ τὸ ξηρὸν ἰκμάδος δεῖ- 9
 ται καὶ πρὸς τροφήν καὶ πρὸς πέψιν· ὥς δὲ ὁ βλαστὸς
 ἀμφοτέρων μετέχει τῶν ὥρων ἐπὶ πολὺν χρόνον παρεκ-
 τείνων· ἀλλ' ὥστε τύπῳ εἰπεῖν ταύτας ὑποληπτέου
 εἶναι τὰς αἰτίας. ἐπεὶ καθ' ἡλικίαν ὀψικαρπότερα καὶ
 μὴ κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ὥρας οἷον τὰ νέα τῶν φυτῶν
 διὰ πλῆθος ὑγρότητος καὶ τὸ ὅλον τροφῆς ὀψικάρπα. τὰ
 δ' αὖ πάλιν ὥς ὀψίφορα πόρρω τῆς ἡλικίας ὄντα καθά-
 περ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ λεγόμενον δένδρον ὃ ἐκατόστῳ ἔτει
 μυθολογοῦσι φέρειν καρπὸν. ἡ δ' αὖ συνάμινος οὐδὲ
 πέττειν δύναται δι' εὐτροφίαν καὶ πλῆθος ὑγρότητος
 μὴ ἐπικνισθέντων καὶ ἐπαλειφθέντων ἐλαίῳ τῶν καρ-
 πῶν. οὐ μόνον δὲ τὸ πλῆθος ὀψικαρπεῖν ποιεῖ τῆς τρο-
 φῆς, ἀλλὰ καὶ ἀκαρπεῖν ἔνια, καθάπερ ἐπὶ τε τῶν ἀμ-
 πέλων εἴρηται καὶ ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ ὅλως τῶν
 διατιτραينوμένων καὶ τοῖς παττάλοις κολαζομένων. ἅπαν- 10
 τα γὰρ ὅταν τοῦτο πάθωσι, τῆς ὑγρότητος ἀπελαθείσης,
 τὰ μὲν ἐξ ἀκάρπων κάρπιμα, τὰ δὲ καλλικαρπότερα καὶ
 ἐγγυλότερα γίνεσθαι. τῆς δὲ ἀμυγδαλῆς ἐάν τις ἐγκύσας
 τὸν πάτταλον ἀποκαθάρῃ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ὑγρότητος
 ἐπὶ ἑτῇ δύο ἢ τρία καὶ γλυκεῖαν ἐκ πικρᾶς γίνεσθαι
 φασι. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ συκῇ ῥιζοτομηθεῖσα καὶ κατασχα-
 σθεῖσα εὐφορὸς τε ἐξ ἀφόρου γίνεσθαι καὶ πολυκαρπεῖν
 μᾶλλον. σχεδὸν δὲ καὶ [τὸ] περὶ τὰς ἀμπέλους τὰς τρα-
 γώσας ὁμοίον ἐστίν. καὶ γὰρ τούτων ἀφελεῖν δεῖ καὶ
 ἀντισπάσαι τὴν εἰς τὴν βλάστησιν ὁρμὴν ὅπως καρποτο-
 κῶσιν.

1H CAP. XVIII. Ἐν τῷ αὐτῷ δέ πως γένει τῆς αἰτίας
 ἐστὶ καὶ τὸ μὴ τὴν ἀρίστην καὶ πλείραν καὶ βαθύγειον

- ἀρίστην εἶναι τοῖς δένδροις ἀλλὰ τὴν δευτέραν, τῷ δὲ σίτῳ ἐκείνην. ἐν μὲν γὰρ τῇ [ἀρίστῃ] κατὰ βάθους λούσης τῆς ῥίζης καὶ τῆς χώρας εὐτραφοῦς πλείω τῆς συμμέτρου τροφὴν ἐπισπῶνται, ἐν δὲ τῇ λεπτογείῳ καὶ μὴ βαθεῖα τὰς ῥίζας ἀναγκαλέον ἐπιπολαιότερας εἶναι καὶ τροφὴν ἐλάττω καὶ σύμμετρον· ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς ψαφαραῖς καὶ ταῖς πετρώδεσι δύνανται λαμβάνειν ἱκανὴν καθιέντα καὶ βιαζόμενα ταῖς ῥίζαις, ἐτι δὲ καὶ καταψύχειν τὰς ῥίζας ἢ γε πετρώδης δοκεῖ μᾶλλον ὅπερ ἐπι-
- 2 ζητεῖ τὰ δένδρα. ὁ δὲ σίτος ἐν μὲν ταῖς ἀγαθαῖς συλλαμβάνει μὲν πλείω διὰ τὸ μὴ κατὰ βάθους εἶναι τὰς ῥίζας ἐν δὲ ταῖς μοχθηραῖς καὶ καταξηραίνεται διὰ τὸ μὴ ἔχειν πολλὰς· καταψύξεως δὲ δεῖται διὰ τὸ μὴ κατὰ βάθους εἶναι· ὅταν δὲ ἐπομβροὶα γένωνται οὐ πολὺς ὁ διασωζόμενος καὶ χείρων ἐστίν. ἐπεὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων καρποὶ διὰ τὸ κρατεῖσθαι τῷ πλήθει τῆς τρο-
- 3 φῆς ἐξίστανται τῶν γενῶν ὥςπερ ἐλέχθη πρότερον. ἄτοπον δ' ἂν δοῦναι τὸ τῶν ὁμογενῶν ἓν ἢ τὰ μὲν εἶναι πρῶτα, τὰ δ' ὄψια καθάπερ συκαὶ τέτινες καὶ ἄμπελοι καὶ μηλέαι καὶ ἄπιοι καὶ ἄλλα· τῶν γὰρ ζώων οὐδὲν τοιοῦτον πλὴν κυνὸς, ἀλλὰ παρισόχρονα κατὰ τὰς κινήσεις καὶ τὰς ἐκτροφὰς, ἀλλὰ μόνον παραλλάττει ταῖς ὥραις κατὰ τοὺς τόπους καὶ μάλιστα γε ξυνανθρωπεύμενα. τάχα μὲν οὖν καὶ αἱ βλαστήσεις ἐνίων ὥστεραι καὶ παραδιδοάσι τὸ ἀνάλογον. οὐ μὲν ἄλλ' ἐφ' ὧν τοῦτο μὲν ἐστὶν ἔοικεν ὥςπερ ἐν ὁμωνυμίᾳ γίνεσθαι τὸ ἀπό-
- 4 ρημα· ἐστὶ γὰρ εὐθὺ τῇ φύσει καὶ τοῖς ζώοις καὶ τοῖς φυτοῖς ὥςπερ τὰ ἡμερὰ καὶ τὰ ἄγρια καὶ τὰ πολύκαρπα, τὰ δὲ ὀλιγόκαρπα, τὰ δ' ὅλως ἄκαρπα. τὸ γὰρ τῶν ἐρινεῶν ἕτερον γένος οὐ δυνάμενον πέττειν οὐδὲ διίκναισθαι πρὸς τὴν τελείωσιν. ἕτερον δὲ καὶ τὸ τῶν ἀμπέλων τῶν μαινομένων καλουμένων, αἱ οὐ μόνον βλαστά-

νουςιν, ἀλλὰ καὶ πέττουσι καὶ ἀνθοῦσι καὶ βοτρυνοῦνται καὶ οὐ δύνανται τελειοῦν. ὥσαύτως δὲ καὶ τῶν ῥοῶν καὶ εἴ τι ἄλλο μέχρι τοῦ ἀνθους ἀφικνεῖται μόνον. ἐν γὰρ τῇ ἰδίᾳ φύσει τὰς διαφορὰς ἕκαστα τούτων ἔχοντα 5
δικαίως ἕτερόν ἂν λέγοιντο κατὰ τὸ εἶδος. ὅσα δὲ δύνανται βλαστάνειν καὶ ἀνθεῖν καὶ πεπαίνειν κατ' ἄλλα καὶ ἄλλα μέρη καθάπερ ἡ μηδικὴ μηλέα ταῦτα μείζω τινὰ ἔχει καὶ ἰδιωτέραν δύναμιν ἐν ἑαυτοῖς εἶπερ αἰεὶ διὰ τέλους τοῦτο δρᾷ· παρόμοιον γὰρ τὸ συμβαῖνον ὥσπερ ἐν τῷ ἀέρι πρότερον ἐλέχθη τῷ μαλακῷ καὶ εὐκράτῳ καθ' ὃν ἡ καρποφορία καὶ ἡ βλάστησις· πλήν ἐκείνων μὲν ὁ ἀῆρ αἷτιος δι' ὃ καὶ πᾶσι κοινόν, ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ δένδρου φύσις καὶ δύναμις εὐκράτος οὕσα πρὸς ἀπάσας τὰς ὥρας.

23 H CAP. XIX. Ἐπεὶ δ' ἕτερον τὸ περικάρπιον, τοῦτο γὰρ πρὸς τὴν χρῆσιν ἡμῶν, ἀνάγκη μὲν τούτων ὅρου τινὰ καὶ (τὸν) χρόνον εἶναι, τὸν δὲ ὑπερβάλλοντα λυμαίνεσθαι χειμῶνων τε καὶ ὑδάτων καταλαμβανόντων· τῶν δὲ καρπῶν μὴ εἶναι· συγκαταρρέουσι γὰρ τούτοις προεκπηθῶσιν ὥσπερ οἱ τῆς πιττώδους πεύκης καὶ ὅλως τῶν κωνοφόρων· προσηρημένων γὰρ ἔτι τῶν κώνων ἐκπηθᾷ τὰ κάρυα καὶ καταλείπονται κενοί. ταῦτο δὲ συμβαίνει τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν κυπαρίττων, ἀλλ' ἐνθα μὲν τὸ σπέρμα καρυνῶδες, ἐνθα δὲ ὕμενῶδες καὶ ἀμενήνόν. ὅσα μὲν οὖν ξυλώδεσιν ἢ δερματικοῖς τισι περιέχε- 2
ται καθάπερ τὰ τε κάρυα καὶ βάλανοι ταῦτα μὲν περιστεγόμενα διατηρεῖται πρὸς τὴν τῆς βλαστήσεως ὥραν, ὧν δὲ σαρκώδη τὰ περικάρπια ταῦτα δὴ σηπομένων καὶ περιρρεόντων αὐτὰ καθ' αὐτὰ σῴζεται, τὰ μὲν ὄντα ξυλώδη καθάπερ τὸ γίγαρτον καὶ ὁ τοῦ φοίνικος καὶ ὁ τῆς ἐλάας πυρὴν, τὰ δὲ ἐν ὑμέσι καὶ χιτῶσι περιεχόμενα πλείοσι, τὰ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πως συνημμένα καὶ

- κοινήν περιοχὴν ἔχοντα καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἀπίων καὶ μήλων· ἅπαντα γὰρ ταῦθ' ὥς εἰπεῖν ἐν μείζοσι περι-
- 3 καρπίοις ἵνα πλείω διαμένῃ χρόνον. τῶν μὲν οὖν καρπῶν αὕτη φυλακὴ καὶ σωτηρία πρὸς τὴν γένεσιν. ἡ δὲ τῶν περικαρπίων παραμονὴ ὄρον τινα ἔχει καθάπερ ἐλέχθη πρὸς τὴν χρεῖαν. ἐπεὶ καὶ οἱ χυλοὶ χρονιζόμενοι καὶ ἀνυγραινόμενοι χεῖρους γίνονται, τῶν δὲ οὐδὲ πλείους (οὐδὲ) ἀπὸ τινος ὥρας ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐλαῶν ἀπ' ἀρκτούρου· μέχρι τούτου γὰρ τὸ ἐλαιον ἐγγίνεσθαι δοκεῖ, ἀπὸ δὲ τούτου τῆς σαρκὸς ἡ αὕξισις, καὶ ἐάν γε δὴ πλείω ποιῇ ὕδατα καὶ χεῖρον γίνεσθαι τὸ ἐλαιον ἀμόργην λαμβάνον πλείω, πολλάκις δὲ καὶ σηπομένου τοῦ
- 4 καρποῦ. περιμένουσι δὲ [τὴν] πέπανσιν καὶ οὐκ εὐθύς ἀφαιροῦσιν ὅτι καὶ ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἀφαίρεσις χαλεπωτέρα καὶ ἔτι τὰ δένδρα λυμαίνοιτ' ἂν ῥαβδιζόμενα. φαίνεται δ' οὖν εἴπερ τοῦτ' ἀληθὲς ἡ τοῦ θερμοῦ φύσις δημιουργεῖν τὸ ἐλαιον καὶ τὴν λιπαρότητα τοῦ χυλοῦ συμμετρίαν ἔχουσα πρὸς τὸ ὑποκείμενον. ἡ δὲ πλείων ὥσπερ ἄλλοτρία καὶ ἐπίθετος πρὸς περιττώματος χώραν. . . . οἷον ἀντισπῶσα μᾶλλον εἰς τὴν σάρκα
- 5 τὴν τοῦ χυλοῦ δύναμιν· ὃ καὶ τοῦ θέρους καὶ τοῦ χειμῶνος συμβαίνει γιγνομένων ὑδάτων ἐκ Διὸς καὶ βρεχομένων τοῖς ναματιαίοις ἐν ὁρμῇ τῆς αὕξίσεως οὔσης. ἐκσαρκοῦνται γὰρ καὶ ἀπολλύασι τὸ ἐλαιον διὰ τὴν πολυτροφίαν ἂν μὴ μετὰ ταῦτα αἰθρῆαι γινόμεναι καταξηράνωσιν, οὕτω δὲ σώζεται καὶ πληθύνει μᾶλλον. ὅπερ ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις γέγονε καὶ τὸ τελευταῖον ἤδη ἐπ' ἄρχοντος Νικοδώρου, δι' ὃ καὶ ἡ φύσις ἐγένετο καλλίων, ἐκ γὰρ τῶν ἡμίσεων ἡ αὐτή. τὰς μὲν πέψεις ὅτι πρὸς τὴν χρεῖαν τὴν ἡμετέραν εὐρίσκομεν ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῶν πρότερον δῆλον ἐν οἷς ὑπὲρ τῶν ἀγρίων εἴπομεν.

24 H

CAP. XX. Φέρει δὲ τοὺς καρποὺς τὰ μὲν ἐκ τῶν
 ἔνων, τὰ δὲ ἐκ τῶν νέων βλαστῶν διεστώτα ταῖς φύσε-
 σιν εὐθὺς κατὰ τὰς κράσεις. ὅσα μὲν ξηρὰ καὶ πυκνὰ
 καὶ ξυλώδη ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ἔνων, ἅτε μικρᾶς καὶ βρα-
 χείας οὕσης τῆς ἐπιρροῆς. ἅμα δὲ καὶ ὁ βλαστὸς ἀσθε-
 νῆς ὥστε μήτε μετενεγκεῖν δύνασθαι μήτε κατασχεῖν,
 ὥσπερ ὁ τῆς ἐλάας. ὅσα δὲ ὑγρὰ καὶ μανὰ καὶ τὸ ὅλον
 εὐτραφῆ, ταῦτα ἐκ τῶν [νέων]. ἀθρόα γὰρ ἡ ὁρμή καὶ
 πολλή, δι' ὃ ἅμφω δύναται ποιεῖν ἅμα τὸν τε βλαστὸν
 καὶ τὸν καρπὸν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἔνων φέ-
 ροντ' ἀποβλάστημά τι ποιεῖται μικρὸν καὶ οὐκ εὐθὺς ἐκ
 τοῦ ξυλώδους ὁ καρπός· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πέφυκεν ἂν μή
 τι παράλογον. ἰδιωτάτη δὲ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα καὶ πρὸς 2
 αὐτὰ τὰ ξυλώδη τῶν καρπῶν ἡ γένεσις τοῦ φοίνικος, οὐ
 τῷ φέρειν ἀπὸ τινων ἔνων ἢ νέων, ἀλλὰ τῷ κνούμενον
 πρότερον ὥσπερ τὰ σταχυηρὰ τῶν σπερμάτων ἐκφαί-
 νειν. ἐκ γὰρ τῶν ὁμογενῶν, ἃ καλοῦσιν τινες πλοῖα,
 περιρρηγνυμένων ἐκφαίνεται καθάπερ στάχυν ἢ ῥάβδος
 ἔχουσα πρὸς ἑαυτῇ τὸν καρπὸν. αἰτιάσασαιτο δ' ἂν τις τὴν
 ξηρότητα τοῦ δένδρου καὶ τὴν ὅλην μορφήν· ἐπεὶ γὰρ
 φυλακῆς οἱ καρποὶ δέονται καὶ ἔξω συνιστάμενοι καὶ ἔξ
 αὐτῶν προφαινόμενοι τοῖς μὲν ἄλλοις τὰ φύλλα ταῦτα
 ποιεῖ καθάπερ εἴρηται· τούτου δὲ ἐπέλεπερ οὐ παρὰ τὸ
 φύλλον ὁ καρπὸς ἀναγκαῖον ἐν αὐτῷ πως τὴν σύστασιν
 γενέσθαι ὅπως ἰσχύων ἤδη καὶ μεμορφωμένος ἀποδοθῇ
 τῷ ἄερι. διόπερ ἐν τῷ συγγενεῖ καὶ οἰκείῳ τὴν κίνησιν
 ἐξέτεκεν. ἴσως δὲ εἴπερ ὁμοιον τὸ σταχυοβολεῖν τοῦτο
 καὶ πλειόνων· ἐστὶ καὶ τὴν αἰτίαν κοινήν τινα λεκτέον·
 ἀλλ' εἰ ἄρα μόνῳ τῶν δένδρων τῷ φοίνικι τοῦτο συμ-
 βαίνει· τὸ γὰρ ἰδιον ἐν τοῖς ὁμογενέσι θαυμάζεται·
 περὶ μὲν οὖν τούτου σκεπτέον. παρενιαντοφόρα δὲ καὶ 3
 οὐκ ἐπετειοφόρα τῶν δένδρων ὡς τύπῳ λαβεῖν τὰ ξηρὰ

καὶ ξυλώδη καὶ ὅσα μὴ ἐκ τῶν νέων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔνων
φέρει τοὺς καρπούς. οἷον γὰρ προσυλλέξαι δεῖ καὶ προ-
γεννησάιναι τὸ γεννῶν· οὐ δύναται δ' ἅμα ταῦτα διὰ τὴν
πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν, ὥσπερ τὰ εὐχυλα καὶ εὐ-
τροφα· μάλιστα δ' ἐπιδήλως ἢ ἐλάα τοιοῦτο, καὶ γὰρ
ἀσθενέστατον καὶ ἐπικηρότατον καὶ ἅμα ραβδιζομένη
πονεῖ καὶ κατακοπτομένη τὰς θαλαίας· ἐπεὶ ὅσοι γε μὴ
οὕτω συλλέγουσιν, ἀλλὰ αὐτομάτως αἰετὴν τὴν ἀπορρέου-
4 σαν καὶ ἀποσεύοντες ἐπετειοφορεῖν φασὶ μᾶλλον. μέγα
δὲ καὶ αἱ χῶραι διαφέρουσιν. ἐν γοῦν τῇ Ὀλυνθίᾳ φα-
σὶν ὡς αἰετὶ καρποφορεῖ, παραλλαγήν. δὲ ποιοῦνται
κατὰ τριετίαν. ὅσα δὲ ἰσχυρότερα τῶν ἐκ τῶν ἔνων φε-
ρόντων οἷας ἂν ὁ θεὸς ἄγῃ τὰς ὥρας οὕτως καὶ τὰ τῶν
καρπῶν ἀποδιδόασιν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐκ τῶν νέων καρ-
ποφοροῦντα· καὶ γὰρ ταῦτα ξυνακολουθεῖ ταῖς ὥραις
5 καὶ τῇ κράσει τοῦ ἀέρος. συμβαίνει δὲ, ὅταν εὐβλαστῶσι^Β
ἄγαν, ἀκαρπεῖν μᾶλλον, ὅταν δ' εὐκαρπῶσιν, ἀβλαστεῖν
ὡς οὐ δυναμένης εἰς ἄμφω διήκειν τῆς φύσεως, ἀλλὰ
καταναλισκούμενης θάτερον πρὸς θάτερον. ἴδιον δὲ
τὸ ἐπὶ τῆς συκῆς καὶ τῶν λευκῶν ἀμπέλων συμβαίνειν,
ὥς τινὲς φασὶ· ταῦτα γὰρ ὅταν εὐβλαστῶσι τότε μᾶ-
λιστα εὐκαρπεῖ. εἰ δὲ τοῦτό ἐστι καὶ τὸ πρότερον εἰρη-
μένον ἀληθές· ἢ γὰρ εὐβλάστεια ἀφαιρεῖται τοὺς καρ-
πούς· γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα χῶρας ἀρετῇ καὶ ἰσχύϊ
τῶν δένδρων· ἐν γῇ μὲν γὰρ ἀφθόνῳ τάδε ἐλκῦσαι δεινὰ
6 διὰ τὴν ἰσχύν, ὥσπερ ἢ ἀμυγδαλῇ καὶ ἢ ρόα. δῆλον δὲ
ὡς, ὅσα τὴν φύσιν ἀσθενῇ, ταῦθ' ἥκιστα ὑπερβλαστά-
ναι, ἀλλὰ σύμμετρος αὐτῶν ἢ εὐβλαστία γίνεται πρὸς
τὴν καρπογονίαν· δεῖ γὰρ μὴθ' ὑπερβλαστῆς μήτε κα-
κοβλαστῆς εἶναι τὸ καρποτοκῆσον. ἢ δὲ συκῇ καὶ ἢ ἄμ-
πελος ἢ τοιαύτῃ μάλιστα λαμβάνει τὸ ξύμμετρον διὰ τὴν
ἀσθένειαν· δεῖ δὲ ἴσως καὶ χῶραν εἶναι μὴ ἀγαθὴν, ἵνα

μηδ' ἐκ ταύτης ἢ ὑπερβολή, διόπερ εἰς τὰς νήσους τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ξυμβαίνει. κοινὸς δὲ ὁ λόγος περὶ πάντων τῶν ἀσθενῶν. τούτου μὲν οὖν ἐντεῦθεν τὸ αἷτιον ὑποληπτέον.

CAP. XXI. Ἐν ἅπασιν δὲ τοῖς καρποῖς τὸ περικάρπιον πρότερον μᾶλλον ἢ αὐτός γε ὁ καρπὸς καὶ τὸ σπέρμα γίνεται· τοῦτο δ' οὐ μόνον ὅτι ξυλωδῇ καὶ πυρηνώδῃ γίνεται τὰ πολλὰ τῶν σπερμάτων, τὰ δὲ τοιαῦτα συνίσταται βραδύτερον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τέλος ὥσπερ ἐλέχθη τὸ σπέρμα, δεῖ δὲ τὸ ἕνεκα ἄλλου πρότερον ἢ ἐκεῖνό γε εἶναι· ἐν προϋπάρχοντι γὰρ ἢ τῶν τοιούτων γένεσις. δι' ὃ οὐχ ἅπαντα ἐνίων τὰ περικάρπια σπερμοφόρα καθάπερ τῶν βοτρυῶν αἱ μικραὶ ῥάγες ὡς οὐκέτι δυναμένης τελειῶσαι τῆς φύσεως ταύτας· γλυκεῖαι δ' οὐδὲν ἦττον τῶν μεγάλων. ἢ καὶ δῆλον ὡς ἄρα ῥᾶον ἐκπέψαι τὸ πε- 2
ρικάρπιον· ἔοικε γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς ὥρας συνέψεσθαι τὸ δὲ σπέρμα τῆς φύσεως ἰδιώτερον εἶναι. πρὸς ἡμᾶς δὲ τὰ μὲν [ἐν] οὐδενί, τὰ δὲ ἐν ἐλάττονι λόγῳ, ἐλάττων γὰρ ἢ χρεῖα, δι' ὃ καὶ τὰ ἀπύρηννα καὶ τὰ μαλακοπύρηννα μάλιστα ζητοῦμεν καὶ ἐφ' ὅσον δυνάμεθα τοῦτο σπεύδμεν ὥσπερ οἱ τοὺς βότρους τοὺς ἀγιάγρους ποιοῦντες. ἢ δὲ φύσις δῆλων ὡς ἀμφοῖν ἀποδιδόναι βούλεται τὸ σύμμετρον. ὁπότερον δ' 3
ἂν πλεονάζῃ θάτερον ἐλάττον· τοῦτο δὲ τῶν μὲν δι' ὑγρότητα καὶ ἀπλῶς εὐτροφίαν γίνεται· δι' ὃ καὶ τὴν γεωργίαν ἔφαμεν ξυμπονεῖν. τῶν δὲ διὰ ξηρότητα καὶ πυκνότητα καὶ τὸ ὅλον ἀτροφίαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν ἐκτέρου τελείωσιν καὶ πέψιν, τάχα δὲ καὶ τῶν φυτῶν γένεσιν ὅλως καὶ πρωιβλαστίαν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τὴν τε τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἡλίου δύναμιν αἰτιατέον καὶ τὰς ἰδίας ἐκάστων φύσεις εἰτ' οὖν ὑγρότητι καὶ ξηρότητι [καὶ πυκνότητι] καὶ μανότητι καὶ τοῖς τοιοῖσιν διαφερούσας

- 4 εἴτε θερμότητι καὶ ψυχρότητι· καὶ γὰρ ταῦτα τῆς φύ-
σεως· τούτων δὲ τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν τῇ αἰσθήσει φα-
νερά· τὸ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἐπείπερ οὐκ εἰς αἰσθη-
σιν, ἀλλ' εἰς λόγον ἀνήκει, διαμφισβητεῖται καὶ ἀντιλέ-
γεται καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ τῷ λόγῳ κρινόμενα· περὶ
ᾧ καλῶς ἔχει διωρίσθαι· πως, ἄλλως τ' ἐπεὶ καὶ πολλὰ
πρὸς ταύτας ἀνάγεται τὰς ἀρχάς· ἀνάγκη δὲ ἐκ τῶν
συμβεβηκότων ἅπαντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν· ἐκ τούτων
- 5 γὰρ κρίνομεν καὶ θεωροῦμεν τὰς δυνάμεις· μία μὲν οὖν ^ἡ αἰτία λέγεται τῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν ἢ εἰς τὸ κάρπι-
μον ἀνάγουσα καὶ ἄκαρπον ὥς τῶν μὲν θερμῶν καρπί-
μων ὄντων, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων τῶν γονίμων
καὶ ἀγόνων καὶ τῶν ζωοτόκων καὶ ὠοτόκων. ἑτέρα δ' ἢ
κατὰ τὰς χώρας θερμὰς ἢ ψυχράς· τὰ γὰρ ἐναντία ἐν
ταῖς ἐναντίαις δύνασθαι διαμένειν, τὰ μὲν θερμὰ ἐν
ταῖς ψυχραῖς, τὰ δὲ ψυχρὰ ἐν ταῖς θερμαῖς. οὕτω γὰρ
εὐθὺς καὶ τὴν φύσιν γεννᾶν ὥς ὑπὸ μὲν τοῦ ὁμόλου
φθειρομένων διὰ τὴν ὑπερβολὴν, ὑπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου
σωζομένων οἷον εὐκρασίας τινὸς γινομένης. ὥςπερ καὶ
Ἐμπεδοκλῆς λέγει περὶ τῶν ζώων· τὰ γὰρ ὑπέρπυρα
- 6 τὴν φύσιν ἄγειν εἰς τὸ ὑγρόν. συνηκολούθηκε δὲ ταύτῃ
τῇ δόξῃ καὶ Μενέστωρ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ
ἐπὶ τῶν φυτῶν· θερμότατα γὰρ εἶναι φησὶ τὰ μάλιστα
ἐνυγρὰ οἷον σχοῖνον κάλαμον κύπειρον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ
τῶν χειμῶνων οὐκ ἐκπήγνυσθαι· καὶ τῶν ἄλλων ὅσα
μάλιστα ἐν τοῖς ψυχροῖς δύνασθαι διαμένειν οἷον ἐλά-
την πεύκην κέδρον ἄρκευθον κιττόν· ἐπὶ τούτου γὰρ
οὐδὲ τὴν χιόνα τῇ θερμότητι ἐπιμένειν· ἔτι δὲ σκο-
λιὸν εἶναι διὰ τὴν ἐντεριώνην θερμὴν οὔσαν καὶ δια-
- 7 στρέφειν. τρίτην δ' αἰτίαν λέγει τοῦ πρωῒ βλαστῆ καὶ
πρωῖκαρπα εἶναι· φύσει γὰρ καὶ ὁ ὁπὸς αὐτὸς ὢν θερ-
μὸς καὶ βλαστάνειν πρωῒ ποιεῖ καὶ πέττειν τοὺς καρ-

πούς· σημείον δὲ ποιεῖ καὶ τούτου τὸν κιττὸν καὶ ἕτερό
ἅττα. τετάρτη δὲ ἡ τῶν ἀειφύλλων· διὰ γὰρ θερμότητα
καὶ ταῦτα οἴεται διατηρεῖν, τὰ δὲ ἐνδεία τούτου φυλλο-
βολεῖν. προσεπιλέγει δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ τοιαῦτα
σημειούμενος ὅτι τὰ πυρεῖα ἄριστα καὶ κάλλιστα ἐκπυ-
ροῦνται τὰ ἐκ τῶν ἐνύδρων ὥς τὰ μάλιστα τοῦ πυρὸς ὄντα
τάχιστα ἐκπυρούμενα. καὶ τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς θερμότητος
λεγόμενα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν.

27 H

CAP. XXII. Ἐχει δ' ἀπορίαν εὐθύς ἐπὶ τοῦ πρώ-
του λεχθέντος ὥς οὐκ ἐστὶ τὰ καρπιμώτερα θερμότερα.
τὰ γὰρ θήλεα τῶν δένδρων πολὺ καρπιμώτερα μὲν, ἦτ-
τον δὲ θερμὰ τῶν ἀρρένων ὅπερ ἐκ τῆς τῶν ζώων ὁμοι-
ότητος ληπτέον καὶ μὴ ὁμωσύμως. ἔτι δὲ οὐδὲ τὰ ζῶα
τὰ πολυγονώτερα θερμότερα οὐδὲ ἀνάπαλιν ψυχρότερα
τὰ ὀλιγονωώτερα καθάπερ τὰ σαρκοφάγα καὶ λαίμαρ-
γα. μόνον γὰρ τῶν θερμῶν δοκεῖ κύων καὶ ὕς πολυτο-
κεῖν. αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμοειδέστερα πολυ-
γονώτερα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων. ἡ γὰρ θερμότης
ἐξανάξειν φαίνεται καὶ διαρθροῦν τὰ μέλη καὶ σκληρύ-
νειν. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωογονίαν καὶ εἰς τὴν καρποτο- 2
κίαν καὶ πέπανσιν συμμετρίας τινὸς δεῖ τοῦ θερμοῦ καὶ
οὐχ ὑπερβολῆς, εἴπερ αὕτη μὲν ξηραίνει καὶ πυκνοῖ
μᾶλλον. ὥστε ταῦτα μὲν ἐν ἀμφιδόξῳ, προσδεόμενα δὲ
τινος διορισμοῦ. περὶ [δὲ] τῶν ἐνύδρων ῥάων ἡ ἀμφι-
βήτησις· οὐ γὰρ οὔτε γεννᾷν οὔτε εὖ τρέφειν οὔτε σώ-
ζειν πέφυκε τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ τὸ ὅμοιον. ἐπεὶ καὶ Ἐμ-
πεδοκλεῖ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτ' ἄτοπον, ὅπερ καὶ
ἐν ἑτέροις εἴρηται, τὸ γεννήσασαν ἐν τῷ ξηρῷ τὴν φυ-
σιν μεταίρειν εἰς τὸ ὑγρόν· πῶς γὰρ ἂν διέμενεν ἢ πῶς
οἶόν τε καὶ διαμένειν ὄντιναοῦν χρόνον εἴπερ ἦν ὁμοία
τοῖς νῦν· ἔτι δ' αὐτὸ τὸ συμβαίνειν κατὰ τὴν νῦν γέν- 3
νησιν ἀποσημαίνει. ἅπαντα γὰρ φαίνεται τὰ ζῶα καὶ τὰ

- ἀρίστην εἶναι τοῖς δένδροις ἀλλὰ τὴν δευτέραν, τῷ δὲ σίτῳ ἐκείνην. ἐν μὲν γὰρ τῇ [ἀρίστῃ] κατὰ βάρους ἰούσης τῆς ῥίζης καὶ τῆς χώρας εὐτραφοῦς πλείω τῆς συμμέτρου τροφὴν ἐπισπῶνται, ἐν δὲ τῇ λεπτογείῳ καὶ μὴ βαθείᾳ τὰς ῥίζας ἀναγκαῖον ἐπιπολαιότερας εἶναι καὶ τροφὴν ἐλάττω καὶ σύμμετρον· ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς ψαφραῖς καὶ ταῖς πετρώδεσι δύνανται λαμβάνειν ἱκανὴν καθιέντα καὶ βιαζόμενα ταῖς ῥίζαις, ἔτι δὲ καὶ καταψύχειν τὰς ῥίζας ἢ γε πετρώδης δοκεῖ μᾶλλον ὅπερ ἐπι-
- 2 ζητεῖ τὰ δένδρα. ὁ δὲ σίτος ἐν μὲν ταῖς ἀγαθαῖς συλαμβάνει μὲν πλείω διὰ τὸ μὴ κατὰ βάρους εἶναι τὰς ῥίζας ἐν δὲ ταῖς μοχθηραῖς καὶ καταξηραίνεται διὰ τὸ μὴ ἔχειν πολλὰς· καταψύξεως δὲ δεῖται διὰ τὸ μὴ κατὰ βάρους εἶναι· ὅταν δὲ ἐπομβραὶ γένωνται οὐ πολὺς ὁ διασωζόμενος καὶ χείρων ἐστίν. ἐπεὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων καρποὶ διὰ τὸ κρατεῖσθαι τῷ πλήθει τῆς τρο-
- 3 φῆς ἐξίστανται τῶν γενῶν ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν τὸ τῶν ὁμογενῶν ἕνια τὰ μὲν εἶναι πρῶτα, τὰ δ' ὄψια καθάπερ συκαὶ τέτινες καὶ ἄμπελοι καὶ μηλέαι καὶ ἄπιοι καὶ τᾶλλα· τῶν γὰρ ζώων οὐδὲν τοιοῦτον πλὴν κυνὸς, ἀλλὰ παρισόχρονα κατὰ τὰς κινήσεις καὶ τὰς ἐκτροφὰς, ἀλλὰ μόνον παραλλάττει ταῖς ὥραις κατὰ τοὺς τόπους καὶ μάλιστα γε ξυνανθρωπεύομενα. τάχα μὲν οὖν καὶ αἱ βλαστήσεις ἐνίων ὕστεραι καὶ παραδιδόασιν τὸ ἀνάλογον. οὐ μὴν ἀλλ' ἐφ' ὧν τοῦτο μὲν ἐστὶν ἵσκειν ὥσπερ ἐν ὁμωνυμίᾳ γίνεσθαι τὸ ἀπό-
- 4 ρημα· ἐστὶ γὰρ εὐθὺ τῇ φύσει καὶ τοῖς ζώοις καὶ τοῖς φυτοῖς ὥσπερ τὰ ἡμερα καὶ τὰ ἄγρια καὶ τὰ πολύνκαρπα, τὰ δὲ ὀλιγόκαρπα, τὰ δ' ὅλως ἄκαρπα. τὸ γὰρ τῶν ἐρινεῶν ἕτερον γένος οὐ δυνάμενον πέττειν οὐδὲ διίκνεσθαι πρὸς τὴν τελείωσιν. ἕτερον δὲ καὶ τὸ τῶν ἀμπέλων τῶν μαινομένων καλουμένων, αἳ οὐ μόνον βλαστά-

νουσιν, ἀλλὰ καὶ πέττουσι καὶ ἀνθοῦσι καὶ βοτρυνοῦνται καὶ οὐ δύνανται τελειοῦν. ὥσαύτως δὲ καὶ τῶν ῥοῶν καὶ εἴ τι ἄλλο μέχρι τοῦ ἄνθους ἀφικνεῖται μόνον. ἐν γὰρ τῇ ἰδίᾳ φύσει τὰς διαφορὰς ἕκαστα τούτων ἔχοντα δικαίως ἕτερόν ἂν λέγοιντο κατὰ τὸ εἶδος. ὅσα δὲ δύναν- 5
ται βλαστάνειν καὶ ἀνθεῖν καὶ πεπαλνῆναι κατ' ἄλλα καὶ ἄλλα μέρη καθάπερ ἡ μηδικὴ μηλέα ταῦτα μείζω τινὰ ἔχει καὶ ἰδιωτέραν δύναμιν ἐν ἑαυτοῖς εἶπερ αἰεὶ διὰ τέλους τοῦτο δοῖν· παρόμοιον γὰρ τὸ συμβαίνειν ὥσπερ ἐν τῷ ἄερί πρότερον ἐλέχθη τῷ μαλακῷ καὶ εὐκράτῳ καθ' ὃν ἡ καρποφορία καὶ ἡ βλάστησις· πλὴν ἐκείνων μὲν ὁ ἀήρ αἷτιος δι' ὃ καὶ πᾶσι κοινόν, ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ δένδρου φύσις καὶ δύναμις εὐκράτος οὕσα πρὸς ἀπάσας τὰς ὥρας.

23 H CAP. XIX. Ἐπεὶ δ' ἕτερον τὸ περικάρπιον, τοῦτο γὰρ πρὸς τὴν χρῆσιν ἡμῶν, ἀνάγκη μὲν τούτων ὅρον τινὰ καὶ (τὸν) χρόνον εἶναι, τὸν δὲ ὑπερβάλλοντα λυ-
μαίνεσθαι χειμῶνων τε καὶ ὑδάτων καταλαμβανόντων· τῶν δὲ καρπῶν μὴ εἶναι· συγκαταρρέουσι γὰρ τούτοις προεκκηδῶσιν ὥσπερ οἱ τῆς πιττώδους πεύκης καὶ ὅλως τῶν κωνοφόρων· προσηρημένων γὰρ ἔτι τῶν κώνων ἐκκηθᾶ τὰ κάρυα καὶ καταλείπονται κενοί. ταῦτό δὲ συμβαίνει τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν κυπαρίττων, ἀλλ' ἐνθα μὲν τὸ σπέρμα καρυνῶδες, ἐνθα δὲ ὑμενωδες καὶ ἀμενή-
νόν. ὅσα μὲν οὖν ξυλώδεσιν ἢ δερματικοῖς τισι περιέχε- 2
ται καθάπερ τὰ τε κάρυα καὶ βάλανοι ταῦτα μὲν περι-
στεγόμενα διατηρεῖται πρὸς τὴν τῆς βλαστήσεως ὥραν, ὧν δὲ σαρκώδη τὰ περικάρπια ταῦτα δὴ σηπομένων καὶ περιρρεόντων αὐτὰ καθ' αὐτὰ σώζεται, τὰ μὲν ὄντα ξυλώδη καθάπερ τὸ γίγαρτον καὶ ὁ τοῦ φοίνικος καὶ ὁ τῆς ἐλάας πυρὴν, τὰ δὲ ἐν ὑμέσι καὶ χιτῶσι περιεχόμενα πλείοσι, τὰ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πως συνημμένα καὶ

- κοινήν περιοχὴν ἔχοντα καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἀπίων καὶ μήλων· ἅπαντα γὰρ ταῦθ' ὥς εἰπεῖν ἐν μείζοσι περι-
 3 καρπίοις ἵνα πλείω διαμένῃ χρόνον. τῶν μὲν οὖν καρ-
 πῶν αὕτη φυλακὴ καὶ σωτηρία πρὸς τὴν γένεσιν. ἡ δὲ
 τῶν περικαρπίων παραμονὴ ὄρον τινα ἔχει καθάπερ ἐλέ-
 χθη πρὸς τὴν χρεῖαν. ἐπεὶ καὶ οἱ χυλοὶ χρονιζόμενοι καὶ
 ἀνυγραινόμενοι χεῖρους γίνονται, τῶν δὲ οὐδὲ πλείους
 (οὐδὲ) ἀπὸ τινος ὥρας ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐλαῶν ἀπ' ἄρ-
 κτούρου· μέχρι τούτου γὰρ τὸ ἔλαιον ἐγγίνεσθαι δοκεῖ,
 ἀπὸ δὲ τούτου τῆς σαρκὸς ἡ αὔξησις, καὶ ἐάν γε δὴ
 πλείω ποιῇ ὕδατα καὶ χεῖρον γίνεσθαι τὸ ἔλαιον ἀμώρ-
 γην λαμβάνον πλείω, πολλάκις δὲ καὶ σηπομένου τοῦ
 4 καρποῦ. περιμένουσι δὲ [τὴν] πέπανσιν καὶ οὐκ εὐθύς
 ἀφαιροῦσιν ὅτι καὶ ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἀφαίρεσις χα-
 λεπωτέρα καὶ ἔτι τὰ δένδρα λυμαίνονται ἂν ῥαβδιζόμενα.
 φαίνεται δ' οὖν εἶπερ τοῦτ' ἀληθὲς ἡ τοῦ θερμοῦ φύ-
 σις δημιουργεῖν τὸ ἔλαιον καὶ τὴν λιπαρότητα τοῦ χυ-
 λοῦ συμμετρῖαν ἔχουσα πρὸς τὸ ὑποκείμενον. ἡ δὲ
 πλείων ὥσπερ ἄλλοτρία καὶ ἐπίθετος πρὸς περιττώμα-
 τος χώραν. . . . οἷον ἀντισπῶσα μᾶλλον εἰς τὴν σάρκα
 5 τὴν τοῦ χυλοῦ δύναμιν· ὃ καὶ τοῦ θέρους καὶ τοῦ χει-
 μῶνος συμβαίνει γιγνομένων ὑδάτων ἐκ Διὸς καὶ βρεχο-
 μένων τοῖς ναματιαίοις ἐν ὁρμῇ τῆς αὐξήσεως οὔσης.
 ἐκσαρκοῦνται γὰρ καὶ ἀπολλύασι τὸ ἔλαιον διὰ τὴν πο-
 λυτροφίαν ἂν μὴ μετὰ ταῦτα αἰθρῆαι γινόμεναι κατα-
 ξηράνωσιν, οὕτω δὲ σῴζεται καὶ πληθύνει μᾶλλον. ὅπερ
 ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις γέγονε καὶ τὸ τελευταῖον
 ἤδη ἐπ' ἄρχοντος Νικοδώρου, δι' ὃ καὶ ἡ φύσις ἐγένετο
 καλλίων, ἐκ γὰρ τῶν ἡμίσεων ἡ αὕτη. τὰς μὲν πέψεις
 ὅτι πρὸς τὴν χρεῖαν τὴν ἡμετέραν εὐρίσκομεν ἐκ τού-
 των καὶ ἐκ τῶν πρότερον δῆλον ἐν οἷς ὑπὲρ τῶν ἀγρίων
 εἵπομεν.

24 H

CAP. XX. Φέρει δὲ τοὺς καρποὺς τὰ μὲν ἐκ τῶν
 ἔνων, τὰ δὲ ἐκ τῶν νέων βλαστῶν διεσπῶτα ταῖς φύσε-
 σιν εὐθὺς κατὰ τὰς κράσεις. ὅσα μὲν ξηρὰ καὶ πυκνὰ
 καὶ ξυλώδη ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ἔνων, ἅτε μικρᾶς καὶ βρα-
 χειᾶς οὐσης τῆς ἐπιρροῆς. ἅμα δὲ καὶ ὁ βλαστὸς ἀσθε-
 νῆς ὥστε μήτε μετενεγκεῖν δύνασθαι μήτε κατασχεῖν,
 ὥσπερ ὁ τῆς ἐλάας. ὅσα δὲ ὑγρὰ καὶ μανὰ καὶ τὸ ὅλον
 εὐτραφῆ, ταῦτα ἐκ τῶν [νέων]· ἀθρόα γὰρ ἡ ὁρμή καὶ
 πολλή, δι' ὃ ἄμφω δύναται ποιεῖν ἅμα τὸν τε βλαστὸν
 καὶ τὸν καρπὸν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἔνων φέ-
 ροντ' ἀποβλάστημά τι ποιεῖται μικρὸν καὶ οὐκ εὐθὺς ἐκ
 τοῦ ξυλώδους ὁ καρπός· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πέφυκεν ἂν μή
 τι παράλογον. ἰδιωτάτη δὲ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα καὶ πρὸς 2
 αὐτὰ τὰ ξυλώδη τῶν καρπῶν ἡ γένεσις τοῦ φοίνικος, οὐ
 τῷ φέρειν ἀπὸ τινων ἔνων ἢ νέων, ἀλλὰ τῷ κυνόμενον
 πρότερον ὥσπερ τὰ σταχυηρὰ τῶν σπερμάτων ἐκφαί-
 νειν. ἐκ γὰρ τῶν ὁμογενῶν, ἃ καλοῦσιν τινες πλοῖα,
 περιρρηγνυμένων ἐκφαίνεται καθάπερ στάχυς ἢ ῥάβδος
 ἔχουσα πρὸς ἑαυτῇ τὸν καρπὸν. αἰτιάσαιτο δ' ἂν τις τὴν
 ξηρότητα τοῦ δένδρου καὶ τὴν ὅλην μορφήν· ἐπεὶ γὰρ
 φυλακῆς οἱ καρποὶ δέονται καὶ ἔξω συνιστάμενοι καὶ ἔξ
 αὐτῶν προφαινόμενοι τοῖς μὲν ἄλλοις τὰ φύλλα ταῦτα
 ποιεῖ καθάπερ εἴρηται· τούτου δὲ ἐπέιπερ οὐ παρὰ τὸ
 φύλλον ὁ καρπὸς ἀναγκαῖον ἐν αὐτῷ πως τὴν σύστασιν
 γενέσθαι ὅπως ἰσχύων ἤδη καὶ μεμορφωμένος ἀποδοθῇ
 τῷ ἄερι. διόπερ ἐν τῷ συγγενεὶ καὶ οἰκείῳ τὴν κύνειν
 ἐξέτεκεν. ἴσως δὲ εἴπερ ὅμοιον τὸ σταχυοβολεῖν τοῦτο
 καὶ πλειόνων ἐστὶ καὶ τὴν αἰτίαν κοινήν τινα λεκτέον·
 ἀλλ' εἰ ἄρα μόνῳ τῶν δένδρων τῷ φοίνικι τοῦτο συμ-
 βαίνει· τὸ γὰρ ἰδιον ἐν τοῖς ὁμογενέσι θαυμάζεται·
 περὶ μὲν οὖν τούτου σκεπτέον. παρενιαντοφώρα δὲ καὶ 3
 οὐκ ἐπετειοφώρα τῶν δένδρων ὥς τύπῳ λαβεῖν τὰ ξηρὰ

καὶ ξυλωθή καὶ ὅσα μὴ ἐκ τῶν νέων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐνῶν
φέρει τοὺς καρπούς. οἷον γὰρ προσυλλέξαι δεῖ καὶ προ-
γεννήσαι τὸ γεννῶν· οὐ δύναται δ' ἅμα ταῦτα διὰ τὴν
πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν, ὥσπερ τὰ εὐχyla καὶ εὐ-
τροφα· μάλιστα δ' ἐπιδήλως ἡ ἐλάα τοιοῦτο, καὶ γὰρ
ἀσθενέστατον καὶ ἐπικηρότατον καὶ ἅμα φαβδιζομένη
πονεῖ καὶ κατακοπτομένη τὰς θαλαίας· ἐπεὶ ὅσοι γε μὴ
οὕτω συλλέγουσιν, ἀλλὰ αὐτομάτως αἰεὶ τὴν ἀπορρέου-
4 σαν καὶ ἀποσεύοντες ἐπετειοφορεῖν φασὶ μᾶλλον. μέγα
δὲ καὶ αἱ χῶραι διαφέρουσιν. ἐν γοῦν τῇ Ὀκυνθίᾳ φα-
σὶν ὡς αἰεὶ τι καρποφορεῖ, παραλλαγήν. δὲ ποιοῦνται
κατὰ τριετίαν. ὅσα δὲ ἰσχυρότερα τῶν ἐκ τῶν ἐνῶν φε-
ρόντων οἷας ἂν ὁ θεὸς ἄγῃ τὰς ὥρας οὕτως καὶ τὰ τῶν
καρπῶν ἀποδιδόασιν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐκ τῶν νέων καρ-
ποφοροῦντα· καὶ γὰρ ταῦτα ξυνακολουθεῖ ταῖς ὥραις
5 καὶ τῇ κράσει τοῦ ἀέρος. συμβαίνει δὲ, ὅταν εὐβλαστῶσι^{3B}
ἄγαν, ἀκαρπεῖν μᾶλλον, ὅταν δ' εὐκαρπῶσιν, ἀβλαστεῖν
ὡς οὐ δυναμένης εἰς ἄμφω διήκειν τῆς φύσεως, ἀλλὰ
καὶ καταναλισκούσης θάτερον πρὸς θάτερον. ἴδιον δὲ
τὸ ἐπὶ τῆς συκῆς καὶ τῶν λευκῶν ἀμπέλων συμβαῖνον,
ὥς τινὲς φασὶ· ταῦτα γὰρ ὅταν εὐβλαστῶσι τότε μᾶ-
λιστα εὐκαρπεῖ. εἰ δὲ τοῦτό ἐστι καὶ τὸ πρότερον εἰρη-
μένον ἀληθές· ἡ γὰρ εὐβλάστεια ἀφαιρεῖται τοὺς καρ-
πούς· γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα χώρας ἀρετῇ καὶ ἰσχύϊ
τῶν δένδρων· ἐν γῇ μὲν γὰρ ἀφθόνῳ τάδε ἐλκῦσαι δεινὰ
6 διὰ τὴν ἰσχύν, ὥσπερ ἡ ἀμυγδαλῇ καὶ ἡ ρόα. δῆλον δὲ
ὡς, ὅσα τὴν φύσιν ἀσθενῇ, ταῦθ' ἥκιστα ὑπερβλαστά-
νει, ἀλλὰ σύμμετρος αὐτῶν ἡ εὐβλαστία γίνεται πρὸς
τὴν καρπογονίαν· δεῖ γὰρ μήθ' ὑπερβλαστὲς μήτε κα-
κοβλαστὲς εἶναι τὸ καρποτοκῆσον. ἡ δὲ συκὴ καὶ ἡ ἄμ-
πελος ἡ τοιαύτη μάλιστα λαμβάνει τὸ ξύμμετρον διὰ τὴν
ἀσθένειαν· δεῖ δὲ ἴσως καὶ χώραν εἶναι μὴ ἀγαθὴν, ἵνα

μηδ' ἐκ ταύτης ἢ ὑπερβολῇ, διόπερ εἰς τὰς νήσους τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ξυμβαίνει. κοινὸς δὲ ὁ λόγος περὶ πάντων τῶν ἀσθενῶν. τούτου μὲν οὖν ἐντεῦθεν τὸ αἷτιον ὑποληπτέον.

CAP. XXI. Ἐν ἅπασιν δὲ τοῖς καρποῖς τὸ περικάρπιον πρότερον μᾶλλον ἢ αὐτός γε ὁ καρπὸς καὶ τὸ σπέρμα γίνεται· τοῦτο δ' οὐ μόνον ὅτι ξυλωδῇ καὶ πυρηνώδῃ γίνεται τὰ πολλὰ τῶν σπερμάτων, τὰ δὲ τοιαῦτα συνίσταται βραδύτερον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τέλος ὥσπερ ἐλέχθη τὸ σπέρμα, δεῖ δὲ τὸ ἕνεκα ἄλλου πρότερον ἢ ἐκείνῳ γε εἶναι· ἐν προϋπάρχοντι γὰρ ἢ τῶν τοιούτων γένεσις. δι' ὃ οὐχ ἅπαντα ἐνίων τὰ περικάρπια σπερμοφόρα καθάπερ τῶν βοτρύων αἱ μικραὶ ῥάγες ὥς οὐκέτι δυναμένης τελειῶσαι τῆς φύσεως ταύτας· γλυκεῖται δ' οὐδὲν ἥττον τῶν μεγάλων. ἢ καὶ δῆλον ὥς ἄρα ῥᾶον ἐκπέψαι τὸ πε- 2
ρικάρπιον· ἔοικε γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς ὥρας συνέψεσθαι τὸ δὲ σπέρμα τῆς φύσεως ἰδιώτερον εἶναι. πρὸς ἡμᾶς δὲ τὰ μὲν [ἐν] οὐδενί, τὰ δὲ ἐν ἐλάττονι λόγῳ, ἐλάττων γὰρ ἢ χρεῖα, δι' ὃ καὶ τὰ ἀπύρηννα καὶ τὰ μαλακοπύρηννα μάλιστα ζητοῦμεν καὶ ἐφ' ὅσον δυνάμεθα τοῦτο σπεύδομεν ὥσπερ οἱ τοὺς βότρους τοὺς ἀγιγάρτους ποιοῦντες. ἢ δὲ φύσις δῆλον ὥς ἀμφοῖν ἀποδιδόναί βούλεται τὸ σύμμετρον. ὁπότερον δ' 3
ἂν πλεονάζῃ θάτερον ἐλάττον· τοῦτο δὲ τῶν μὲν δι' ὑγρότητα καὶ ἀπλῶς εὐτροφίαν γίνεται· δι' ὃ καὶ τὴν γεωργίαν ἐφαμεν ξυμπονεῖν. τῶν δὲ διὰ ξηρότητα καὶ πυκνότητα καὶ τὸ ὅλον ἀτροφίαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν ἐκτέρου τελείωσιν καὶ πέψιν, τάχα δὲ καὶ τῶν φυτῶν γένεσιν ὅλως καὶ πρωτεβλαστίαν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τὴν τε τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἡλίου δύναμιν αἰτιατέον καὶ τὰς ἰδίας ἐκάστων φύσεις εἰτ' οὖν ὑγρότητι καὶ ξηρότητι [καὶ πυκνότητι] καὶ μανότητι καὶ τοῖς τοιοῖς διαφερούσας

- 4 εἴτε θερμότητι καὶ ψυχρότητι· καὶ γὰρ ταῦτα τῆς φύ-
σεως· τούτων δὲ τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν τῇ αἰσθήσει φα-
νερά· τὸ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἐπείπερ οὐκ εἰς αἰσθη-
σιν, ἀλλ' εἰς λόγον ἀνήκει, διαμφισβητεῖται καὶ ἀντιλέ-
γεται καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ τῷ λόγῳ κρινόμενα· περὶ
ᾧ καλῶς ἔχει διωρίσθαι· πως, ἄλλως τ' ἐπεὶ καὶ πολλὰ
πρὸς ταύτας ἀνάγεται τὰς ἀρχάς· ἀνάγκη δὲ ἐκ τῶν
συμβεβηκότων ἅπαντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν· ἐκ τούτων
- 5 γὰρ κρίνομεν καὶ θεωροῦμεν τὰς δυνάμεις· μία μὲν οὖν αἰτία λέγεται τῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν ἢ εἰς τὸ κάρπι-
μον ἀνάγουσα καὶ ἄκαρπον ὥς τῶν μὲν θερμῶν καρπί-
μων ὄντων, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων τῶν γονίμων
καὶ ἀγόνων καὶ τῶν ζωοτόκων καὶ ὠοτόκων· ἑτέρα δ' ἢ
κατὰ τὰς χώρας θερμὰς ἢ ψυχράς· τὰ γὰρ ἐναντία ἐν
ταῖς ἐναντίαις δύνασθαι διαμένειν, τὰ μὲν θερμὰ ἐν
ταῖς ψυχραῖς, τὰ δὲ ψυχρὰ ἐν ταῖς θερμαῖς· οὕτω γὰρ
εὐθὺς καὶ τὴν φύσιν γεννᾶν ὥς ὑπὸ μὲν τοῦ ὁμοίου
φθειρομένων διὰ τὴν ὑπερβολὴν, ὑπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου
σωζομένων οἷον εὐκρασίας τινὸς γινομένης· ὥςπερ καὶ
Ἐμπεδοκλῆς λέγει περὶ τῶν ζώων· τὰ γὰρ ὑπερπυρα
- 6 τὴν φύσιν ἄγειν εἰς τὸ ὑγρὸν· συνηκολούθηκε δὲ ταύτῃ
τῇ δόξῃ καὶ Μενέστωρ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ
ἐπὶ τῶν φυτῶν· θερμότατα γὰρ εἶναι φησὶ τὰ μάλιστα
ἐνυγρὰ οἷον σχοῖνον κάλαμον κύπειρον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ
τῶν χειμῶνων οὐκ ἐκπήγνυσθαι· καὶ τῶν ἄλλων ὅσα
μάλιστα ἐν τοῖς ψυχροῖς δύνασθαι διαμένειν οἷον ἐλά-
την πεύκην κέδρον ἄρκευθον κιττόν· ἐπὶ τούτου γὰρ
οὐδὲ τὴν χιόνα τῇ θερμότητι ἐπιμένειν· ἔτι δὲ σκο-
λιὸν εἶναι διὰ τὴν ἐντεριώνην θερμὴν οὔσαν καὶ δια-
- 7 στρέφειν· τρίτην δ' αἰτίαν λέγει τοῦ πρωῒ βλαστῆ καὶ
πρωῖ καρπα εἶναι· φύσει γὰρ καὶ ὁ ὁπὸς αὐτὸς ὢν θερ-
μὸς καὶ βλαστάνειν πρωῖ ποιεῖ καὶ πέττειν τοὺς καρ-

πούς· σημείον δὲ ποιεῖ καὶ τούτου τὸν κιττὸν καὶ ἕτερό
ἅττα. τετάρτη δὲ ἡ τῶν ἀειφύλλων· διὰ γὰρ θερμότητα
καὶ ταῦτα οἴεται διατηρεῖν, τὰ δὲ ἐνδείξαι τούτου φυλλο-
βολεῖν. προσεπιλέγει δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ τοιαῦτα
σημειούμενος ὅτι τὰ πυρεῖα ἄριστα καὶ κάλλιστα ἐκπυ-
ροῦνται τὰ ἐκ τῶν ἐνύδρων ὥς τὰ μάλιστα τοῦ πυρὸς ὄντα
τάχιστα ἐκπυρούμενα. καὶ τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς θερμότητος
λεγόμενα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν.

27 H

CAP. XXII. Ἐχει δ' ἀπορίαν εὐθύς ἐπὶ τοῦ πρώ-
του λεχθέντος ὥς οὐκ ἐστὶ τὰ καρπιμώτερα θερμότερα.
τὰ γὰρ θήλεα τῶν δένδρων πολὺ καρπιμώτερα μὲν, ἦτ-
τον δὲ θερμὰ τῶν ἀρρένων ὅπερ ἐκ τῆς τῶν ζώων ὁμοι-
ότητος ληπτέον καὶ μὴ ὁμωσύμως. ἔτι δὲ οὐδὲ τὰ ζῶα
τὰ πολυγονώτερα θερμότερα οὐδὲ ἀνάπαλιν ψυχρότερα
τὰ ὀλιγονωώτερα καθάπερ τὰ σαρκοφάγα καὶ λαίμαρ-
γα. μόνον γὰρ τῶν θερμῶν δοκεῖ κύων καὶ ὕς πολυτο-
κεῖν. αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμοειδέστερα πολυ-
γονώτερα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων. ἡ γὰρ θερμότης
ἐξανάξειν φαίνεται καὶ διαρθροῦν τὰ μέλη καὶ σκληρύ-
νειν. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωογονίαν καὶ εἰς τὴν καρποτο- 2
κίαν καὶ πέπανσιν συμμετρίας τινὸς δεῖ τοῦ θερμοῦ καὶ
οὐχ ὑπερβολῆς, εἴπερ αὕτη μὲν ξηραίνει καὶ πυκνοὶ
μᾶλλον. ὥστε ταῦτα μὲν ἐν ἀμφιδόξῳ, προσδεόμενα δὲ
τινος διορισμοῦ. περὶ [δὲ] τῶν ἐνύδρων ζώων ἡ ἀμφι-
βήτησις· οὐ γὰρ οὔτε γεννᾶν οὔτε εὖ τρέφειν οὔτε σώ-
ζειν πέφυκε τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ τὸ ὅμοιον. ἐπεὶ καὶ Ἐμ-
πεδοκλεῖ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτ' ἄτοπον, ὅπερ καὶ
ἐν ἑτέροις εἴρηται, τὸ γεννήσασαν ἐν τῷ ξηρῷ τὴν φυ-
σιν μεταίρειν εἰς τὸ ὑγρόν· πῶς γὰρ ἂν διέμενεν ἢ πῶς
οἶόν τε καὶ διαμένειν ὄντιναοῦν χρόνον εἴπερ ἦν ὅμοια
τοῖς νῦν· ἔτι δ' αὐτὸ τὸ συμβαίνειν κατὰ τὴν νῦν γέν- 3
νησιν ἀποσημαίνει. ἅπαντα γὰρ φαίνεται τὰ ζῶα καὶ τὰ

φυτὰ καὶ διαμένοντα καὶ γεννώμενα ἐν τοῖς οἰκείοις τό-
 ποις ὁμοίως ἐνυδρα καὶ χερσαία καὶ εἰ τις ἄλλη τοιαύτη
 διαφορά. δι' ὃ καὶ ἀπαθῇ μὲν ὑπὸ τούτων, παθητικὰ
 δ' ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἄτε μεγάλης τῆς μεταβολῆς γινο-
 4 μένης. ἀσύμφωνοι δὲ καὶ αἱ δόξαι πρὸς αὐτὰς ὅταν ἅμα
 τε τὰ ἐνυδρα θερμότερα ἢ καὶ τὰ καρπιμώτερα. πολλὰ
 γὰρ ἄκαρπα τῶν ἐνύδρων· καὶ πάλιν ὅταν τὰ τε πρωτ-
 βλαστῇ καὶ πρωτῆκαρπα καὶ τὰ ἀείκαρπα καὶ ἀείφυλλα
 θερμὰ λέγωσιν· ὀψικαρπότατα γὰρ ὥς εἰπεῖν τὰ ἀεί-
 φυλλα. καὶ τὸ ὅλον ὥσπερ πρότερον εἴρηται, [τὰ] πρωτ-
 βλαστῇ καὶ πρωτῆκαρπα δι' ἀσθένειαν. ἔνια δὲ παρα-
 κολουθεῖ βλαστάνοντα καὶ ἀνθοῦντα πλείω χρόνον ὥς-
 περ καὶ ἐν τοῖς ἐπετείοις ὁ ἡριγέρων ἔχων δῆλον ὅτι
 5 συμμετρίαν τινὰ κατὰ τὴν ἐπιρροὴν τῆς τροφῆς. ὃ δὲ
 προσεπιλέγει περὶ τῶν πυρείων οὐκ ἂν τις ἴσως φαίη
 θερμότητος, ἀλλὰ ξηρότητος εἶναι σημεῖον· ἡ γὰρ τρί-
 ψις ἐστὶν ἡ ποιοῦσα τὸ πῦρ· σφοδρότερα δὲ ἐν τούτοις,
 ἢ καὶ μᾶλλον ἐξαεροῦν δυναμένη τὸ ὑγρόν. ἀλλὰ δὴ μά-
 λιστα ἐκεῖνα φαίνεται καὶ κατὰ τὴν αἰσθησιν θερμὰ
 καὶ κατὰ λόγον τὰ λιπαρά τε καὶ τὰ δριμέα καὶ εὖοςμα
 οὕτως ἔχει· πάντα γὰρ ταῦτα δοκοῦσι θερμώτατα εἶναι.
 διὸ καὶ ξηρά τε ὄντα καὶ ὥς ἐπὶ πᾶν πυκνὰ καὶ ἀσαπῇ
 καὶ τοὺς χυλοὺς ἔχοντα λιπαροὺς καὶ δριμεῖς· ὅθεν τέ
 ἐστὶ καὶ ἄφρων· καὶ ἡ πεύκη θερμὴ καὶ εὐπύρωτός
 ἐστίν· οὐ μὴν μόνον γε ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα δοκεῖ
 θερμὰ εἶναι καθάπερ καὶ ἡ φίλυρα καὶ ὅλως ὅσα τὴν
 6 τοῦ σιδήρου βαφὴν ἀνίστησι. χορὴ δὲ καὶ ταῖς τοιαύταις
 δυνάμεσιν ἄθρεῖν τὰ θερμὰ καὶ ἐπικρίνειν, οἷον ὅσα
 κατὰ τὰς προσφορὰς τοῖς σώμασι θερμότητάς τινας ἐμ-
 ποιεῖ καὶ πέψεις ἢ συντήξεις ἢ καὶ τὸ ὅλον κατὰ τὴν
 ἀφὴν καὶ τὴν γεῦσιν διαδίδωσι τὴν αἰσθησιν· οὐ γὰρ
 ἔτι ταῦτα λόγου δεῖται πρὸς τὴν πίστιν, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν

ἰατρῶν χρεῖα μαρτυρεῖ καὶ ἡ αἰσθησις· ὥς δ' ἐπὶ τὸ
 πᾶν πλείω ταῦτα ἐν τοῖς θερμοῖς ἢ ψυχροῖς ἢ οὐκ ἐλάτ-
 τω γίνεται· δι' ὃ καὶ πρὸς τὴν ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν
 καὶ τοῦτ' ἀμφισβητεῖται. τὸ μέντοι παρέπεσθαί τινα 7
 τροφὴν εἰς τὸ διαμένειν ἐν τοῖς ψυχροῖς ἐνια τῶν θερ-
 μῶν τάχ' ἂν τις συγχωρήσειεν· ἀλλὰ τὰ ποῖα καὶ πῶς
 τοῦτο πειρατέον διορίζειν, εἰ μὴ ἄρα ἀπλῶς ἰσχύει τινὶ
 μᾶλλον ἢ ῥιζῶν ἢ τῶν ὅλων σωματίων ἢ διαμονῇ, καθά-
 περ καὶ τῆς ἀπλίου καὶ τῆς ἀχράδος καὶ τῆς ἀμυγδαλῆς,
 ἃ δὴ καὶ ἥκιστα ἐκπῆγνυται. καὶ περὶ μὲν θερμότητος
 ἐκ τούτων ληπτέος ὁ διορισμός.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Β

CAP. I. Περὶ δὲ τὰς βλαστήσεις καὶ καρποτοκίας
 τῶν δένδρων καὶ ἀπλῶς τῶν φυτῶν ὅσα μὴ πρότερον
 εἴρηται πειρατέον ὁμοίως ἀποδοῦναι διαιροῦντες χωρὶς
 ἕκαστα τὰ τε κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ὥρας γινόμενα καὶ ὅσα
 κατὰ τὰς γεωργικὰς θεραπειάς. δύο γὰρ δὴ μέρη ταῦτ'
 ἐστὶ, τὸ μὲν ὥσπερ φυσικὸν καὶ αὐτόματον τὸ δὲ τέχνης
 καὶ παρασκευῆς δεόμενον εἰς τὸ εἶναι· ὁ λόγος δ' ἀμ-
 φοῖν ἐστὶν οὐχ ὁ αὐτὸς ἀλλ' ὁ μὲν οἶον φυσικὸς ὁ δὲ
 ἐπινόητικός· οὔτε γὰρ ἡ φύσις οὐδὲν [ποιεῖ] μάτην ἢ
 τε διάνοια βοηθεῖν θέλει τῇ φύσει. ἐπεὶ δὲ πρότερα τὰ
 τῆς φύσεως ὑπὲρ τούτων καὶ δητέον πρότερον. μέγιστον 2
 μὲν οὖν ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν παντὶ δένδρῳ καὶ ἡμέρῳ καὶ
 ἀγρίῳ καὶ ὅλῳ δὲ φυτῷ παντὶ πρὸς εὐβλάστειαν καὶ
 εὐκαρπλίαν τὸ χειμασθῆναι χειμῶσιν ὥραίοις καὶ καλοῖς·
 οὕτω γὰρ αἱ βλαστήσεις κάλλισται καὶ αἱ καρποτοκίαι

- γίνονται. καλὸς δὲ χειμῶν ἐὰν πολυῦδρίαν τε ἔχῃ βόρειον καὶ χιόνος πλῆθος καὶ τὸ ὅλον ψύχῃ χῶρις πάγου· δεῖ γὰρ κεκενωμένα τὰ δένδρα μετὰ τοὺς καρποὺς ἀντιπληρωθῆναι πάλιν τῆς τροφῆς καὶ ταύτην πέψαι καὶ κατασχεῖν εἴπερ εὐβλαστῇ καὶ εὐκαρπα μέλλει γενήσθαι.
- 3 τροφῆς μὲν οὖν πλῆθος ἐν ὄμβρου πλήθει, τὸ δὲ κατασχεῖν καὶ πέψαι ταύτην ἐὰν ὁ χειμῶν πιέσῃ καὶ μὴ εὐθύς ἢ ἐκδρομῇ γένηται. τὰς γὰρ ῥίξας ὀρεγομένας ἀφθόνου τροφῆς διαδιδόναι δεῖ παντὶ τῷ δένδρῳ καὶ ταύτην ὥσπερ κυομένην καὶ πεττομένην χρόνον λαμβάνειν σύμμετρον. οὐκ ἔσται δὲ τοῦτο ἐὰν μὴ κατὰσχῃ τὰ ψύχῃ· τάχῃ γὰρ ἡ μαλακότης τοῦ ἀέρος ἐκκαλεῖται τὴν βλάστησιν· δι' ὃ τοὺς τε ὄμβρους συμφέρει βορείους μὴ νοτίους εἶναι καὶ πλῆθος χιόνος ὅπως τηκομένη κατὰ μικρὸν διαδύηται πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ μὴ ἀθρόον τὸ ὑγρὸν ἀπορρυῇ προςπесδὸν ἅμα τε καὶ τὴν γῆν ἀναξυμοῖ συγκατακλείουσα καὶ ἐναπολαμβάνουσα τὸ θερμόν.
- 4 ὃ καὶ τοῖς σπέρμασι συμφέρει· ῥιζωθέντα γὰρ καὶ ἐπισχύσαντα τῇ πιλήσει καὶ τῇ καταπιέσει τοῦ ψύχους ἅμα τῇ ὥρᾳ διαγελῶσῃ ταχείας ποιεῖ καὶ ἀθρόας τὰς ἀναδόσεις. ἀλλὰ τὰ μὲν σπέρματα προσεπιζητεῖ καὶ τοὺς ἡρινοὺς ὑετοὺς μᾶλλον κατὰ μικρά τε καὶ πλείους γινόμενους διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ ἐπιπόλαιον τῶν ῥιζῶν· ταχὺ γὰρ ἀναξηραίνονται καὶ ταχὺ πάλιν δέονται· τὰ δὲ δένδρα καὶ ἰσχυρότερα καὶ βαθυρριζότερα καὶ ἅμα διάπλεα τροφῆς ἐν ἑαυτοῖς ὥστε τρόπον τινὰ μᾶλλον τοῦ συνεργήσοντος δεῖσθαι πρὸς τὴν πέψιν καὶ τὴν βλάστησιν· σημείον δὲ τὸ μὴ βλαστάνειν πρὸ τοῦ ἥρος.
- 5 ὅτι δὲ ἡ πολυῦδρία συμφέρει τοῖς δένδροις ἀκκεῖσθαι φανερόν· ἐν γὰρ ταῖς ἐπομβρίαις ἅπανθ' ὥς εἰπεῖν εὐσθενεῖ μᾶλλον. ἀλλ' ὅταν μὲν ὥσι νότιαι διυγραινούνται καὶ ἀσθενέστερα γίνονται βορείων δ' οὐσῶν ἰσχυρά

τε καὶ ἐκπέττει μᾶλλον ἅτε τῆς μὲν γῆς διακόρου οὕσης
 αὐτὰ τε ξυνεστῶτα μᾶλλον καὶ ἐναπειληφότα τὸ οἰκτεῖον
 θερμόν. ὅπου γὰρ αἰεὶ μάλιστα μαλακὸς ὁ ἀήρ ἐνταῦθ'
 ἢ εὐβλαστία καὶ εὐκαρπία γίνεται τῶν δένδρων ὥσπερ
 ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τε τὴν εὐτροφίαν καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἀν-
 τικόπτειν τῶν ἔξωθεν· ἀφθόνου γὰρ τῆς τροφῆς οὕσης
 καὶ τοῦ ἀέρος εὐτρόφου εὐλόγως ἢ εὐβλαστία καὶ εὐ-
 καρπία. πρὸς δὲ τὸ ποιοῦν αὐτῶν ἢ πάντων ἢ τινων
 δεῖται τινος ἰσως ἐτέρας κράσεως. ἐνταῦθα δὲ ἐὰν μὴ 6
 καθ' ὥραν ἔτους αἱ βλαστήσεις ὥσιν ἀλλὰ προεκδρα-
 μῶσιν δι' εὐτροφίαν καὶ ἄνεσιν τοῦ ἀέρος ἐπιγινόμενα
 ψύχη διελυμήνατο καὶ ἀπέκασεν δι' ὃ καὶ ὀπισθοχει-
 μῶνες χαλεποὶ τοῖς δένδροις· ὅταν γὰρ ἅπαξ ἐκτέκωσιν
 εὐθύς οἱ καρπὸν μαλακοῦ τινος ἀέρος δέονται καὶ εὐ-
 μενοῦς εἰς τὴν ἐκτροφήν καὶ μάλιστ' ἐν ταῖς ἀρχαῖς·
 τότε γὰρ ἀσθενέστατοι, τὸ δὲ ἀσθενὲς οἶον τιθηνήσεως
 δεῖται· καὶ γὰρ ὅλως πᾶσα μεταβολὴ καὶ γένεσις δεῖται
 τῆς τοιαύτης εὐκρασίας. μεταβολαὶ δὲ ἅμα καὶ ὥσπερ 7
 γενέσεις τινὲς ἢ τε βλάστησις καὶ ἢ ἄνθησις καὶ εἴ τι
 τοιοῦτον ἕτερον ἐν αἷς καὶ πλείσται φθοραὶ γίνονται
 τῶν καρπῶν ἐρυσιβουμένων τε καὶ ἀποκαομένων καὶ
 ἀποπιπτόντων καὶ τὸ ὅλον χειμαζομένων. ἐπεὶ καὶ τὰ
 ἄγρια μάλιστα συμβαίνει πονεῖν ὅταν μάλιστα ἀρτιβλα-
 στῶν ὄντων ἐπιγίνηται τι πνεῦμα ψυχρὸν ἄγαν ἢ θερ-
 μόν· ἀποκάει γὰρ ἅμφω καὶ ἀπόλλυσιν. ἀλλὰ ταῦτα
 μὲν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα δεῖ θεωρεῖν. ἢ δὲ ὅλη διάθεσις
 καὶ κατὰστασις τοῦ ἀέρος εἰς τὴν τῶν δένδρων εὐσθέ-
 νειαν ὅτι ταύτῃ ξυμφέρει φανερόν ἐστι διὰ τῶν εἰρη-
 μένων.

H CAP. II. Ἐπόμενον δὲ πως τούτοις ἐστὶ περὶ τῶν
 ὥραιων ὑδάτων εἰπεῖν. ὡραιότατα μὲν γὰρ τὰ χειμε-
 ρινὰ διὰ τὰς λεχθείσας αἰτίας. δεύτερα δὲ τὰ πρὸ τῆς

- βλαστήσεως· οὕτω γὰρ ἄθροωτέρα τε καὶ καλλίων ἡ βλάστησις ἐκπληρωθέντων πάντων ταῖς τροφαῖς· εἰ δὲ μὴ ἀβλαστεῖς καὶ ἄμπελοι γίνονται καὶ τὰλλα τῶν μὲν ἔχοντων τῶν δὲ λειπομένων. τρίτα δὲ [τὰ] μετὰ τὴν ἀπάνθησιν ἃ πρὸς τὴν ἐκτροφὴν ἤδη καὶ τελείωσιν ἐστὶ, ταῦτα δὲ μὴ εὐθύς ἄλλ' ὅταν ὁ καρπὸς ἰσχύσῃ· εἰ δὲ μὴ συμβαίνει τὰ μὲν ἄλλα καὶ ἀπορρεῖν καὶ μὴ τοῦτο πάθῃ διυγραινόμενα χεῖρω καὶ ἀσθενέστερα γίνεσθαι τὴν δ' ἐλάαν καὶ ἐπιβλαστοῦσαν ἀποβάλλειν ἅτε τῆς τροφῆς
2. λούσης εἰς τὸν βλαστόν. ἁώρια μὲν οὖν ταῦτα. χεῖριστα δὲ καὶ παρακαιρότατα [τὰ] περὶ τὰς ἀνθήσεις ἐκάστων. ἅπαντα γὰρ ἀσθενῇ καὶ πάνθ' ὥς εἰπεῖν ἢ τὰ γε πλείστα ἀπόλλυται καὶ ἀποπίπτει τὰ μὲν ἐρυσσιβούμενα τὰ δὲ ὑγραινόμενα τὰ δὲ ἐπιμένοντα χεῖρον ἀνθεῖ. καὶ τοῦτ' οὐχ ἥττον ἐστὶν ἐν τοῖς φρυγανικοῖς καὶ τοῖς ποιωδεσι πλὴν εἰ τινων ὀλίγων οἶον τὰ στεφανωτικά καὶ ὄλως τὰ ἄγρια καὶ αὐτόματα τῶν ἀνθῶν ἐτι δὲ τῶν ποιωδῶν ἔνια καὶ τῶν ἡμέρων σπερμάτων τὰ χεδροπά· ταῦτα δὲ διαμένει δυοῖν θάτερον ἢ δι' ἰσχὺν ἑαυτῶν τε καὶ τῶν προσφύσεων καθάπερ καὶ τὸ ῥόδον καὶ τὸ κρίνον καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τούτοις ὅμοια ἢ διὰ ξηρότητα τῆς ὅλης φύσεως ἀναλαμβάνοντων τὸ ὑγρόν· ἐπικρατεῖ γὰρ οὕτω
3. τὸ δ' ἐπικρατοῦν ἀπαθές. ὧν δὲ οἱ καρποὶ χρονιώτεροι καὶ πλείονος δεόμενοι τροφῆς καὶ πέψεως τούτοις ὥρατα καὶ τὰ ὀψιάλτερα καθάπερ ἀμπέλῳ ῥόα ἐλάα τοῖς ἄλλοις, ἀπλῶς δὲ ἐκάστοις πρὸς τὴν αὐτοῦ τελείωσιν. δι' ὃ καὶ οὐχ ὁ αὐτὸς ἅπασι καιρὸς ὥσπερ ὁ τοῦ χειμῶνος πρὸς τὴν βλάστησιν ἄλλ' ἕτερος τοῖς ὀψικάρποις καὶ πρωτικάρποις, ὥσπερ καὶ τῶν σπερμάτων τοῖς τριμήνοις καὶ ἀπλῶς τοῖς ὀψίοις καὶ πρωίοις. ἀπλῶς δ' αἰεὶ τὰ βόρεια βελτίω τῶν νοτίων· καὶ γὰρ ψυχρότερα καὶ τὴν ἀπόλαυσιν ποιεῖ πλείω ξυνεστιηκότων καὶ ἰσχυρόνων καὶ τῶν

καρπῶν καὶ τῶν δένδρων. δι' ὃ καὶ τὰ ἐπιγινόμενα 4
 πνεύματα ὠφελεῖ καὶ μάλιστα' ἐὰν ἡ βόρεια· περιαιρεῖ
 γὰρ ταῦτα καὶ ἀπόλανσιν ποιεῖ πλείω, ἔτι δὲ ἀφαιρεῖ.
 τὸ περιττὸν καὶ ἀποξηραίνει καὶ οὐκ ἔῃ προσκαθήμενον
 διυγραίνειν οὐδ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου συνεψόμενον λυμαίνε-
 σθαι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τὰ παραπλήσια καὶ τὰ νυκτε-
 ρινὰ βελτίω τῶν ἡμερινῶν· ἀπόλανσις τε γὰρ γίνεται
 πλείων μὴ εὐθύς ἀφαιρουμένου τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἀκινδυνότερα.

4 H CAP. III. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τῶν πνευμά-
 των τὰ βόρεια τῶν νοτίων βελτίω καὶ τὰ πόντια τῶν
 ἀπογείων ὅτι ψυχρότερα καὶ τὰ ἀπὸ δύσεως τῶν ἀφ'
 ἑσπών. καθόλου γὰρ ὡς εἶπεν τὰ ψυχρὰ τῶν θερμῶν
 ἐὰν μὴ ἀρτιβλαστῇ ἢ ἢ καὶ ἐν ἀνθήσει λαμβάνῃ· τότε
 γὰρ ἀποκάει τὰ ψυχρὰ καθάπερ εἴρηται. βελτίω δὲ καὶ
 τὰ ξεφύρια καὶ αἱ τροπαὶ καὶ ὅλως αἱ αὐραὶ τῶν σκλη-
 ρῶν καὶ διατόνων· τὰ μὲν γὰρ τρέφει θάτερον δὲ πιλοῖ
 καὶ κωλύει τὰς ἀυξήσεις. ἰσχύει δ' ἕκαστον κατὰ τὴν
 θέσιν τῆς χώρας· ἄλλα γὰρ ἄλλοις τοιαῦτα καθάπερ
 ἐλέχθη καὶ πρότερον· δι' ὃ καὶ ὡς μὲν ἐπίπαν εἶπεν
 βελτίω τὰ βόρεια τῶν νοτίων. οὐ μὴν ἄλλ' ἐπέπερ αἱ 2
 παραλλαγαὶ καὶ τῆς χώρας ποιούσι τὰς δυνάμεις καὶ δεῖ
 τοῦ μὲν χειμῶνος εἶναι θερμὰ τοῦ δὲ θερούς ψυχρὰ·
 βοηθεῖ γὰρ οὕτως ἐκάτερα πρὸς τὰς ὥρας ὥςπερ εἶπο-
 μεν, ἐὰν δὲ ὁμοία βλάπτει, ποιεῖ γὰρ ὑπερβολήν. εὐλο-
 γον δὴ μὴ τὰ αὐτὰ πᾶσιν εὐτροφία καὶ ὠφέλιμα καὶ βλα-
 βερὰ γίνεσθαι· δι' ὃ τοῖς μὲν ὁ νότος ἐπισινηὲς τοῖς δ'
 ὠφέλιμος, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ξέφυρος καὶ τῶν ἄλλων
 ἕκαστος. ἅπασιν δὲ χαλεπὰ καθάπερ εἴρηται τὰ κατὰ τὴν
 βλάστησιν εὐθύς ἢ θερμὰ λίαν ἢ ψυχρὰ πνέοντα· δια-
 φθείρει γὰρ ἅμφω διὰ τὴν ἀσθένειαν. ὡς δὲ τὸ σύννο- 3
 λον εἶπεν εὐπνουν εἶναι χρὴ τὸν τόπον· ἕτερος δ' ὁ

εὐπνους καὶ ὅλως ὁ προσήνεμος ἀναυξής. σχεδὸν δ' ὁμολογουμένη τις καὶ ἡ τοῦ ἀέρος διάθεσις ἐστὶ τούτοις· ὁ γὰρ εὐκραῆς ἀήρ ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν ἄριστος τοῖς δένδροις εὐβλαστής ὢν καὶ εὐκαρπὸς, οἱ δὲ περισκελεῖς ἐφ' ἑκάτερα διαφθείρουσιν οἱ μὲν τοὺς καρποὺς· οἱ δ' ὅλως καὶ τὰ δένδρα, πλην ὅσα πέφυκεν οἰκεῖα τούτοις· ἐνια γὰρ δὴ ταῖς ὑπερβολαῖς χαίρει καὶ τὰ μὲν ἐστὶ φιλόθερμα καθάπερ φοῖνιξ· τὰ δὲ φιλόψυχρα μᾶλλον ὥσπερ ὁ κιττὸς καὶ ἡ ἐλάτη· ταῦτα γὰρ ὅλως ἐν τοῖς ἐμπύροις οὐ φύεται, χαλεπῶς δὲ καὶ πύξος καὶ φιλύρα καθάπερ ἐν

4 ταῖς ἱστορίαις εἰκομεν. αἰτιον δὲ ἡ θερμότης καὶ ἡ ξηρότης· οἷον γὰρ πῦρ γίγνεται, συμμετρίας δέ τινος δέχεται καὶ τὸ ὅμοιον. ὥσανύτως δὲ οὐδ' ἐν τοῖς ψυχροῖς ἐνια φύεται τῶν ψυχρῶν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἐστὶ δὲ καὶ τῶν ἐναντίων δῆλον ὅτι συμμετρία τις πρὸς ἄλληλα ὥστε τὰ μὲν δύνασθαι βλαστάνειν [τὰ δὲ μὴ]· αἰεὶ γὰρ δεῖ λόγον τινὰ ἔχειν τὴν κρᾶσιν τῆς φύσεως πρὸς τὸ περιέχον. ἔοικε δὲ κοινὸν εἶναι τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· καὶ γὰρ τὰ ζῶα καθ' ἑκάτερον τῶν τόπων ἰδία τυγχάνει τὰ μὲν δεχόμενα τὰ δ' οὐ δεχόμενα τὴν τοῦ ἀέρος διάθεσιν, ὅτε δὲ καὶ τροφὰς οὐκ ἔχοντα τὰς οἰκείας. ἐνδέχεται γὰρ καὶ τοῦτο κωλύειν ὁμοίως καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ τάχα δὲ καὶ ἑτέρας πλείους αἰτίας αἰεὶ πρὸς τὰς

5 ἰδίας φύσεις εἶδιν ἐναντίαι. μεγίστη δ' οὖν διαφορὰ κατὰ τὰ ἐνυδρα καὶ χερσαῖα ζῶα καὶ φυτὰ περὶ ὧν οὐδὲ ζητοῦμεν λόγον ὥς εἰπεῖν πλην ὑπὲρ τοῦ πότερα θερμότερα καὶ ψυχρότερα, τοῦτο γὰρ ἀμφισβητεῖται, τὰ δ' ἄλλα ὥς συγκεχωρημένα τῇ φύσει τίθεται· καίτοι τὰ καθόλου καὶ κοινὰ πρῶτα ἔδει ζητεῖν, εὐρεθέντων γὰρ τούτων καὶ τὰ κατὰ μέρος φανερά. τοῦτο μὲν οὖν ἴσως κωλύοιτ' ἂν διὰ τὸ χαλεπὸν εἶτε πλείους αἰτίαι τυγχάνουσιν εἶτε μίαι· περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα μᾶλ-

λον εὐπόρουῦμεν· ἡ γὰρ αἰσθησις δίδωσιν ἀρχὰς ἐπ' ἄμ-
 φω καὶ ἔτι μᾶλλον καὶ πλείους ἐπὶ τῶν φυτῶν· ἐμφα-
 νέστατα γὰρ τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτά. μεγίστη δὲ δι- 6
 αίρεσις κατὰ γε τὸν αὐτὸν τόπον τοῖς ἡμέροις καὶ ἀγρί-
 οῖς· αἰεὶ γὰρ τὰ [ἡμερα] μαλακωτέρους καὶ ὑγροτέρους
 ζητεῖ τοὺς αἴρας. οὐ μὲν ἄλλ' ἐνία γε καὶ τῶν ἡμέρων
 ἀδυνατεῖ βλαστάνειν ἐν τοῖς θερμοῖς καὶ ψυχροῖς οὐ
 μόνον διὰ τὴν ἀσθένειαν ἢ τὴν κρᾶσιν ἀλλὰ δι' ἕτερό-
 ῃς κατὰπερ ἡ ἐλάα καὶ θερμὸν καὶ πυκνὸν ἐν τοῖς
 ψυχροῖς διὰ τὸ μετέωρον τῶν ριζῶν· ἐμπήγνυνται γάρ·
 ἡ δὲ ἄχρας ἐν τοῖς σφόδρα θερμοῖς ὥσπερ περὶ Αἴγυ-
 πτον μοχθηραὶ δὲ καὶ αἱ ἄπιοι καὶ μηλέαι καὶ σπάνιαι.
 τὴν δ' αἰτίαν σκεπτέον ἐπεὶ οὐκ ἂν θερμὰ δόξειεν εἶναι. 7
 τὰ μὲν οὖν ὅλως οὐδὲ βλαστάνειν ἐνίαχοῦ δύναται τὰ δὲ
 βλαστάνει μὲν ἄκαρπα δὲ γίνεται κατὰπερ ἡ περσέα ἢ
 αἰγυπτία περὶ Ρόδον, προϊόντι δὲ οὕτω φέρει μὲν ὀλί-
 γον δὲ καὶ καλλικαρπεὶ καὶ γλυκυκαρπεὶ ἐκεῖ μόνον.
 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ φοῖνιξ καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς περὶ Βα-
 βυλῶνα καὶ Συρίαν καλλίκαρπος. ὁ γὰρ ἀήρ διὰ ψυ-
 χρότητα τὰ μὲν ὅλως οὐδέχεται τὰ δὲ ὅσον εἰς βλάστη-
 σιν ἐνία δὲ εἰς καρπὸν ὁ δὲ οἶκος ἤδη διατελειοὶ τὰ
 τῆς φύσεως. διὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν οὐδὲ αἱ συκαὶ 8
 περὶ Αἴγυπτον οὐδ' ὅλως ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις χρη-
 σταί· θερμὸς γὰρ ὢν ἄγαν ὁ ἀήρ περικάει καὶ οὐ ποιεῖ
 πέσιν ἄλλ' ἢ ἐκ τῆς γῆς εὐτροφία διυγραίνει μόνον ἀπέ-
 παντος οὐσα, δι' ὃ καὶ τοῖς μεγέθεσι γίνεται μικρά.
 τούναντίον δὲ ὁ ψυχρὸς· ἐξαιρεῖ γὰρ τὴν ὑγρότητα, τὴν
 δ' [οὔσαν] οὐ δύναται πρὸς τὴν οἰκείαν πέσιν ἀγαγεῖν
 ὥσπερ ἐν ταῖς ἐλάαις, δι' ὃ καὶ αἱ μὲν ἄσαρκοι πάμπαν
 ἐλαιηρότεραι δὲ τῶν ἐν τοῖς ψυχροῖς, αἱ δὲ σαρκώδεις
 μὲν ἀνέλαιοι δέ· πλείονος γὰρ τοῦτο θερμότητος δεῖται

πρὸς τὴν πέψιν. αἱ μὲν οὖν τοῦ ἀέρος κράσεις. καὶ δια-
θέσεις τοιαύτας τινὰς παρέχονται δυνάμεις.

- CAΡ. IV. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ἐδάφη μεγάλας ἔχει δια-⁵ H
φορὰς λεκτέον καὶ περὶ τούτων, καὶ γὰρ αὐτὰ τῆς φύ-
σεώς ἐστίν. ἀβλαστῇ δὲ δι' ἄμφω γίνεται καὶ διὰ τὸν
ἀέρα καὶ διὰ τὴν γῆν πολλάκις· ὅτε μὲν γὰρ τὰ κάτω
χρησιτότατα τὰ δ' ὑπὲρ γῆς φαῦλα [ὅτε δὲ ὁ μὲν ἀὴρ εὐ-
τροφος τὰ δὲ τῆς γῆς φαῦλα] καθάπερ ὅταν ἀμμώδης ἢ
κεραμὶς ἢ κατακεκαυμένη τις τυγχάνῃ· ῥίξωσιν γὰρ καὶ
τροφὴν οὐδεμία τῶν τοιούτων ἔχει. καὶ σχεδὸν αἱ μὲν
ἀβλαστεῖς εἰσιν αὗται καὶ εἴ τις ἄρα δίνυρος ὅλως ἢ πη-
2 λώδης. [τῶν] δὲ βλαστητικῶν καὶ ἐγκάρπων οὐ κακῶς ἢ
διαίρεσις ἢ πρὸς τὰ σπέρματα καὶ τὰ δένδρα λέγεται τῷ
τὴν μὲν πίειραν ἀμείνω σιτοφόρον τὴν δὲ λεπτοτέραν
δενδροφόρον εἶναι. λαμβάνει γὰρ ὥσπερ καὶ πρότερον
εἴπομεν ὁ σῖτος καὶ ἀπλῶς τὰ ἐπέτεια τὴν ἐπιπολῆς τρο-
φήν ἣν δεῖ μὴ ὀλίγην μῆδ' εὐξήραντον εἶναι καθάπερ
ἐν ταῖς λεπταῖς, τὰ [δὲ] δένδρα διὰ τὸ μεγάλας καὶ ἰσχυ-
3 ρὰς ἔχειν τὰς ῥίξας καὶ τὴν ἐκ βάθους. αὕτη δὲ ἐν μὲν
τῇ πιείρᾳ θαψιλῆς λίαν οὕσα βλάστην μὲν ποιεῖ καλὴν
καὶ μέγεθος τοῖς δένδροις καρπὸν δ' οὐ ποιεῖ διὰ τὸ
μὴ ἐκπέττειν, ἐν δὲ τῇ λεπτοτέρᾳ ξύμμετρος γίνεται
πρὸς ἄμφω καὶ κρατοῦντα τὰ δένδρα δύναται καρποτο-
κεῖν. ἢ δὲ πίειρα πάντα οὐδενὶ ξυμφέρει φυτῷ· ξη-
ραίνει γὰρ μᾶλλον τοῦ δέοντος ὥσπερ καὶ Μενέστωρ
φησί· τοιαύτην δ' εἶναι τὴν πλυντρίδα χρῶμα δ' ὑπό-
λευκόν. ἀρίστη δὲ δῆλον ὥς ἢ ἄριστα κεκραμένη καὶ
ὅλως μανὴ τις οὕσα καὶ μὴ ψυχρὰ καὶ ἐνικμος· καὶ εὐ-
θλόδος γὰρ οὕτω ταῖς ῥίξαις ἐστὶ καὶ εὐτροφος ὅπερ βού-
λονται καὶ ἢ ἡμερώσεις καὶ αἱ κατεργασίαι καὶ κοπρί-
4 σεις ποιεῖν. ἄλλη δὲ πρὸς ἄλλα τῶν δένδρων ἀρμόττει
μᾶλλον ὥσπερ καὶ διαιροῦσιν, ὥσπερ ἢ σπιλὰς καὶ ἐτι

μᾶλλον ἢ λευκόγειος ἐλαιοφόρος· ἰκμάδα τε γὰρ ἔχει
 καὶ πνεῦμα πολὺ δεῖται δὲ καὶ ἀμφοῖν. ἡ δὲ λειμωνία
 καὶ ἔφαμμος ἀμπελοφόρος ἀγάθῃ καὶ ὅλως ἥτις ἂν ἡ
 μανὴ καὶ κούφη καὶ λεπτὴ καὶ ἐφύδρος οὕτως ὥστε τὸ
 οὐράνιον ὕδωρ μὴ διικνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐν αὐτῇ· τροφῆς
 γὰρ πολλῆς ἢ ἄμπελος δεῖται διὰ τὸ θερμὴ καὶ μανὴ
 καὶ ὑγρὰ καὶ πολύκαρπος εἶναι· τάχα δὲ καὶ δι' αὐτὰ
 ταῦτα καὶ πολύκαρπος· ἔτι δὲ οὐκ εὐσηπτοὶ τῶν
 ὑγρῶν αἱ ῥιζαὶ καθάπερ αἱ τῶν ξηρῶν ὥστε δύνασθαι
 καὶ ἐπισπᾶσθαι καὶ ἀντέχειν καὶ διαδιδόναι. τὸν αὐτὸν 5
 δὲ τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστοις ἐστὶ τις οἰκεία πρὸς
 6 ἡ τὴν φύσιν καὶ ἡ αὐτὴ τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δ' ἥττον. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν τοῖς μὲν πλεόσιν οὐ συμφέρει ἢ πλείρα·
 δοκεῖ γὰρ καταξηραίνειν μᾶλλον τοῦ μετρίου δι' ὃ καὶ
 πημαίνεσθαι καὶ νοσεῖν· ὅσα δὲ λυπρὰ τούτοις ξυμφέ-
 ρει· σημεῖον δὲ ὅτι τὰ λάχανα καὶ ὁ δημήτριος καρπὸς
 ἐν ταῖς τοιαύταις εὐθeneῖ, πάντα δὲ ταῦτα λυπρὰ τῇ
 φύσει· τὰ γὰρ φύσει λυπρὰ πιότερας τροφῆς δεόνται.
 δηλοῦν δὲ οἴονται καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων τοιαύτην φύ- 6
 σιν· τοὺς γὰρ ἐκλίμους καὶ χαίρειν μάλιστα ταύτῃ καὶ
 ἐπιδιδόναι πρὸς εὐχροίαν καὶ ἰσχύν· ἰσχνὰ γὰρ ὄντα τὰ
 σῶματα δεῖσθαι τροφῆς πολλῆς καὶ πιείρας· ὑπὸ δὲ τῶν
 ξηρῶν καὶ λυπρῶν οὐθὲν ὠφελεῖσθαι διὰ τὸ μὴ ἀπο-
 λαύειν ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνα εἶναι πρὸς νόσους ἄλλας τε
 καὶ μάλιστα δὴ τὰς τῆς κοιλίας. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
 δένδρων ἔχει τοῦτο, πλὴν ταῦτα μὲν ὅμοια διατελεῖ τὸ
 δὲ σῶμα ὅταν ἀνακομισθῇ μεταβαίνει εἰς τὴν τετριμμέ-
 νην καὶ ἄκνισον. οὗτος μὲν οὖν καθόλου τις διορισμός. 7
 διαφοραὶ δὲ πολλαὶ καὶ τῆς γῆς καὶ τῶν δένδρων, ὥσπερ
 καὶ τῶν ἀμπέλων ταῖς μὲν ἢ πεδεινὴ ταῖς δ' ἢ ὀρεινῇ
 μᾶλλον ἀρμόττει καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις αἱ τοιαίδε ταῖς
 τοιαῖςδε· μικραὶ δὲ παραλλαγαὶ φαινόμεναι μεγάλας

- ποιούσι ῥοπαὺς εἰς τὴν φύσιν. τὸ δ' ἀπλοῦν ῥάδιον εἰ-
 πεῖν ὥσπερ καὶ κελεύουσι τὰ μὲν στερεὰ καὶ πύκνα ἐν
 τοῖς ξηροῖς [καὶ πυκνοῖς] φύτευειν, τὰ δ' ἀραιὰ καὶ
 ὑγρὰ ἐν τοῖς μαλακωτέροις καὶ ἐφυγροτέροις· ἐκατέροις
 γὰρ οὕτως αἱ τροφαὶ (δὲ) δῆλον ὅτι σύμμετροι, τοῖς μὲν
 8 πολλῆς δεομένοις τοῖς δ' ὀλίγῃς. καὶ τὸ καθόλου λεχθὲν
 ὑπὲρ πάντων ἰσως τῶν δένδρων ἀληθὲς ὅτι καθ' ἑκα-
 τέρας τὰς χώρας ἑκάτερα δεῖ καὶ τῶν δένδρων φύτευειν,
 ἀλλ' ἐν τοῖς καθ' ἑκαστα τὸ ἀκριβὲς μᾶλλον ἰσως αἰσθη-
 τικῆς δεῖται συνέσεως λόγῳ δὲ οὐκ εὐμάρῃς ἀφορίσαι·
 ἐπεὶ καὶ ταῖς πρὸς τὸν ἥλιον διαφοραῖς οἷον ἀνιόντα ἢ
 θυόμενον ἢ μεσοῦντα ἢ πῶς ἄλλως ἔχοντα δεῖ μὴ ἀγνο-
 εῖν ποῖα τῶν φυτῶν τὰ οἰκεῖα καὶ ὅλως καὶ τῶν ὁμογε-
 νῶν· ὅπερ οἱ γ' ἀμπελοουργοὶ πειρῶνται διαιρεῖν ὅταν
 συνάγκειάν τινα λαβόντες φυτεύσωσιν· οὐ γὰρ ταῦτά
 τιθέασιν εἰς ἑκάτερον τὸ μέρος ἀλλὰ διαιροῦσιν καὶ ποιεῖ
 μεγάλην διαφορὰν οὕτω τε φυτευθέντα καὶ ἀνάπαλιν.
 9 ὁμοίως δὲ τοῦτ' ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν· ἀλλ' ὥσπερ
 ἐλέχθη πρότερον αἰσθητικῆς δεῖται ταῦτα συνέσεως. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἢ μέσῃν ἔχουσα τῶν ἐναντίων κρᾶσιν
 πυκνοῦ καὶ ἀραιοῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ καὶ κούφου καὶ
 βαρέος ἐτι δὲ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω σύμμετρα τούτοις
 πασῶν ἀρίστη πρὸς ἅπαντα ὥς εἰπεῖν δένδρα τε καὶ
 σπέρματα. φαίνεται γὰρ ὁμοιότητα ἔχειν τῷ ἀέρι πρὸς
 τὰς ἄλλας χώρας. οὐ μὲν ἀλλ' αὐτῶν γε τούτων ἢ πρὸς
 θάτερον μέρος ἀποκλίνουσα τῆς ἐναντιώσεως κρείττων
 ἦν δὴ καὶ ἀπλῶς τίθενται τινες ἀρίστην οἷον τὴν κού-
 φην καὶ μανῆν καὶ ἐνικμον· ἔχει τε γὰρ τροφήν ἐν ἑαυ-
 τῇ καὶ εὐδίοδος ἐστὶ ταῖς ῥίζαις· ἢ δὲ πυκνὴ καὶ βαρεῖα·
 10 καὶ ξηρὰ δῆλον ὥς ἐναντία. κατὰ δὲ τὰς παραλλαγὰς
 τῶν ἀντιθέσεων καὶ τὰς πρὸς ἑαυτοῦ ἔξουσιν ἤδη δια-
 φοράς· οἷον εἴαν ἢ μανὴ μὲν καὶ λεπτὴ βαθύγεως δὲ

καὶ ξηρὰ καὶ ἄνδρος δενδροφόρος μὲν ἀγαθὴ σιτοφόρος
 δὲ κακὴ· διὰ γὰρ τὴν μανότητα δίδεισιν εἰς βάθος τὸ
 χειμερινὸν ὕδωρ ὥστε τὸν μὲν σίτον μὴ ἐφικνεῖσθαι διὰ
 τὸ ἐπιπολῆς εἶναι τὰ δένδρα δ' εἰς βάθος καθιέμενα τὰς
 ῥίζας ἐφικνεῖσθαι καὶ ἔλκειν, ὡς αὐτῶς δὲ καὶ εἰ τις ἄλ-
 λη τοιαύτη διαφορά· τὸ γὰρ πρὸς φθόρον ἀποδώσει τινὶ
 γένει διὰ τὴν παραλλαγὴν· οὐκ ἀλόγως δὲ οὐδ' ὅσοι
 ταύτην ἀρίστην ὑπολαμβάνουσιν ἦτις ἂν ἡ θερμὴ τε καὶ
 ἐνικμος· ἄμφω γὰρ ἔοικεν ἔχειν ἃ δεῖ τροφήν τε καὶ τὸ
 πατεργαζόμενον εὐλόγως δὲ καὶ μετὰ τὸ πρῶτον
 ὕδωρ ἀτμίζειν· ἀλλὰ τὴν μὲν ἐνικμον αὐτῆς εἶναι τὴν
 δὲ ξηράν· τὴν μὲν οὖν ἐνικμον σιτοφόρον ἀγαθὴν· ἱκα-
 ρὸν γὰρ ἔχειν πρὸς τὴν ἐκτροφὴν ὑγρὸν τῷ σίτῳ τοῖς
 δὲ δένδροις ἔλαττον· τὴν δὲ ξηρὰν σιτοφόρον φαύλην
 διὰ τὸ μὴ ἔχειν μηδὲ τούτῳ τροφήν ἀρκοῦσαν· ἐπὶ ταύ- 11
 τὸ δὲ πως φέρονται καὶ ὅσοι φασὶ δεῖν πίσειράν τε εἶναι
 καὶ μὴ παγώδη μηδὲ πυκνὴν μηδ' ἄλμυράν ἀλλὰ τρο-
 φικὸν καὶ ψαθυράν· τροφήν τε γὰρ οἶονται δεῖν ἔχειν
 καὶ θερμότητα καὶ ἐτι ταῖς ῥίζαις εὐδίοδον εἶναι· πάντα
 δὲ ταῦτα οἰκεῖα πρὸς αὐξήσιν καὶ καρποτοκίαν· ὁμοίως
 δὲ καὶ οἱ τὴν μελάγγεων ἐπαινοῦντες ὥσπερ Λεωφάνης·
 εὐθύς γὰρ ἀποδιδόναι πειράται τὰς αἰτίας ὅτι δύναται
 καὶ ὄμβρον καὶ ἀνέμιον φέρειν δοχὸς οὐσα καὶ τοῦ θερ-
 μοῦ καὶ τοῦ ὑγροῦ· τὴν μὲν οὖν ἀρετὴν τῆς χώρας σχε-
 δὸν ὥσπερ εἴρηται διὰ τῶν αὐτῶν πως καὶ ἐν τοῖς αὐ-
 τοῖς ἐστὶ λαβεῖν ἐν οἷς καὶ ἀποδιδόασιν πάντες· αἱ δια-
 φοραὶ δ' ἐπεὶ πλείους εἰσὶ καὶ ταύτης καὶ τῶν φυτῶν
 πειρατέον πρὸς ἕκαστον λαμβάνειν καὶ θεωρεῖν.

7 H

CAP. V. Τὰς δὲ τῶν ὑδάτων διαφορὰς τῶν ἐπι-
 γαίων, καὶ γὰρ ταῦτα οὐ μικρὰν ἔχει μερίδα πρὸς αὐξή-
 σιν καὶ τροφήν, ὁμοίως τούτοις ληπτέον· ὅσα μὲν οὖν
 ἄλμυρά καὶ νιτρῶδη καὶ στυπτηριῶδη καὶ εἰ τις ἄλλος

- τοιοῦτος χυλὸς ἄτροφα καὶ ἄγονα φυτῶν ὥς ἀπλῶς ἐστὶν
 εἰπεῖν· πλὴν εἰ τι συγγενὲς αὐτοῖς ἐκτρέφειν δύναται
 καθάπερ καὶ ἡ θάλαττα· βραχὺ δέ τι τοῦτο ἢ οὐδὲν ὥς
 εἰπεῖν ἐστὶν· ἐνιαχοῦ δὲ ποτίμων παραμιγέντων ἢ ἐκ-
 τροφὴ καθάπερ τοῖς ἐν Θράκῃ θέρμοις, καθ' αὐτὰ δὲ
 2 ὥσπερ καὶ ζώων καὶ φυτῶν ἄγονα. ἡ δὲ θάλαττα πολλὰ
 καὶ παντοῖα φύει καὶ ἐστὶν ὥσπερ ζώων τι γένος ἐν αὐτῇ
 καὶ φυτῶν. ὅσα δ' ἐν τῇ ἀμπώτει δένδρα μέγεθος ἔχον-
 τα καὶ καρπὸν τυγχάνει περὶ τούτων οὐκ ἂν τις ἴσως
 ἀποδοίῃ τῇ θαλάττῃ τὴν τροφήν· ἀλλ' ἐνδέχασθαι πότι-
 μον ἔλκειν ἐν τῇ γῇ τὰς ῥίζας τὴν δὲ θάλατταν ἀβλαβῇ
 περιέχουσαν εἶναι καθάπερ καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς ἐνύδροις·
 ἀλλὰ τούτων μὲν πέρι λόγος ἕτερος. καὶ ὅσα δὴ πρὸς
 αὐτῇ τῇ θαλάττῃ φύεται χρῆται πῶς τῇ ἄλμυρίδι πρὸς
 εὐσθένειαν καὶ τροφήν· ἔοικε γὰρ τοῦτο ἰδιὸν τι γένος
 3 εἶναι παρὰ τὰ εἰρημένα καθάπερ ἀνὰ μέσον ὄντα. τὰ δ'
 ἄλυκά τῶν ὑδάτων τρέφει μὲν καὶ τὰ ἑγγεια χεῖρον δὲ
 τῶν γλυκέων· ἀναυξῇ γὰρ ποιεῖ καὶ ἐπικάει, τὸ δ' ἄλυ-
 πότερα τοῖς δένδροις ἢ τοῖς λαχανώδεσιν ἢ ὅλως [τοῖς]
 ἐπετελοῖς εἶναι καθάπερ τινὲς φασιν οὐκ ἄλογον ὅσῳ περ
 ἰσχυρότερα· τάχα γὰρ ἂν τισι πρόσφορον τὸ ὅλον ὥσπερ
 τοῖς φοῖνιξιν εἶπερ καὶ οἱ ἅλεις παραβαλλόμενοι· παρα-
 πλήσιος γὰρ ἢ ὁ αὐτὸς χυλός. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν λα-
 χανωδῶν ἐστὶ τισι τὰ ἄλυκά πρόσφορα καθάπερ φαφά-
 νῳ τευτλίῳ πηγῶν εὐζώμῳ· βελτίῳ γὰρ γίνεται τοῖς
 ἄλυκοῖς ἀρδόμενα ταῦτα, δι' ὃ πρὸς γε τὴν φάφανον
 νίτρον τινὲς παραμιγνύουσιν ἐν τῷ βρέχειν ὥσπερ οἱ ἐν
 Αἰγύπτῳ καὶ γίνεται πολλῷ γλυκυτέρα καὶ ἀπαλωτέρα
 4 καθάπερ καὶ ἡ ἐφομένη. τοῦτο δὲ συμβαίνει καὶ ὅλως
 ἢ ἀλυκότης πρόσφορος ὅτι πικρότητά τινα ἔχουσιν ἐν τῇ
 φύσει ταύτην δὲ διαδυνόμενον καὶ ὥσπερ ἀναστομοῦν
 τὸ ἄλυκὸν ἐξάγει, δι' ὃ καὶ ἐν ταῖς ἄλμυρίσιν ἢ φάφα-

νος ἀρίστη· τὸ δὲ πικρὸν ἄτροφόν τε καὶ δύσχυλον ὥστε
 ἐξαγομένου τούτου καὶ γλυκυτέρα καὶ ἀπαλωτέρα καὶ
 εὐαυξεστέρα γίνεται· τὰ δ' ἄλλα χεῖρω διὰ τὸ μὴ ἐξ-
 ἀγειν τὸ ἀλλότριον ἀλλὰ τὸ οἰκεῖον ἐπικάουσαν. δῆλον
 δ' ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πικρῶν ὁμοίως ἂν ἔχοι κα-
 θάπερ καὶ ὁ κορωνόπους καὶ τὰ κιχώρια. τοῖς [δὲ] δρι-
 μέσι οἶον κρομύφ σκοροδόφ τοῖς ἄλλοις οὐκέτι πρόσφο-
 ρον· οὐ γὰρ ἀφαιρεῖ τὴν δριμύτητα διὰ τὴν ὁμοιότητα
 τῶν χυλῶν. τὸ γὰρ ὅμοιον ἐπὶ τὸ ὅμοιον φέρεται καὶ εἰς
 τοὺς πόρους ἐνδύεται καθάπερ ἐπὶ τῶν καθαιρόντων
 καὶ ἐξαγόντων τὰς ἐπιχροῖσεις. καὶ τὰ μὲν ἀλυσὰ τοῖς 5
 τοιούτοις· πρόσφορα διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. εἰ δ'
 ἀληθὲς ὃ ἔλεγεν Ἀνδροσθένης ὑπὲρ τῶν ἐν Τύλῳ τῇ
 νήσῳ τῇ περὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν ὅτι τὰ ναματιαῖα
 μᾶλλον συμφέρει τῶν οὐρανίων ἀλυσὰ ὄντα [καὶ] τοῖς
 δένδροις καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, δι' ὃ καὶ ὅταν ὕση τού-
 τοις ἀποβρέχειν, αἰτιάσται· ἂν τις τὴν συνήθειαν· τὸ
 γὰρ ἔθος ὥσπερ φύσις γέγονε. συμβαίνει δὲ τὰ μὲν οὐ-
 ράνια σπάνια γίνεσθαι τούτοις δ' ἐκτρέφεσθαι καὶ τὰ
 δένδρα καὶ τὸν σίτον καὶ τὰλλα δι' ὃ καὶ πᾶσαν ὥραν
 σπεύρουσι. ταῦτα μὲν οὖν ὥς ἐξ ὑποθέσεως εἰρήσθω.

8H

CAP. VI. Τῶν δὲ ποτίμων τὰ ψυχρὰ βέλτιστα· καὶ
 γὰρ πέψιν ποιεῖ μάλιστα διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν τοῦ
 θερμοῦ καὶ κατάψυξιν ταῖς ῥίζαις· δεῖται δὲ τὰ δένδρα
 ταύτης. ὅτι δὲ βελτίω σημεῖον τὸ γλυκυτέρα καὶ εὐχυ-
 λότερα τοῖς ψυχροῖς ἀρδευόμενα καὶ λάχανα καὶ ῥίζας
 καὶ καρπούς καὶ τὰλλα ὁμοίως. εἰκε δὲ κατὰ λόγον
 ἔχειν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ διὸς ὑδάτων τὰ νυκτερινὰ
 καὶ τὰ βόρεια καὶ ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν πνευμάτων ὅταν ἦ
 βόρεια καὶ μὴ νότια καὶ ὅλως ὅταν ψυχρὰ καὶ μὴ θερμὰ·
 τὴν γὰρ αὐτὴν ὀνησιν πάντα ἔχει καὶ διὰ τὰς αὐτὰς
 ἀνάγκας· τὰ [γὰρ] θερμὰ διαχεῖ καὶ ἀννυγραίνει καὶ

- 2 ἄσθενες ποιεῖ τὸ σύμφυτον θερμόν. ὑπερβολὴ δὲ τίς ἐστὶν ἰσως καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ πρὸς τροφήν καὶ πρὸς γένεσιν ὥσπερ καὶ ἐπὶ πῶν ζώων εἴπερ ἀφαιρεῖται τὴν τοῦ θερμοῦ δύναμιν· ἀφαιρεῖται γὰρ τὴν ζωὴν· οὐ μὴν πολλή γε οὐδ' ἐν πολλοῖς ἐὰν μὴ τινα καὶ ἄλλον ἐκ χυμὸν ἑλλότριον· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὅμοια τὰ ἐπὶ τῶν ζώων ἐστὶ τῶν ἐν φυτοῖς· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὅλως ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ περιέχεται καὶ ἐν τούτῳ ξυνίσταται ταῦτα δ' ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῷ ἀέρι· μίγνυμένου δὲ τοῦ ὕδατος τούτοις οὔτε τὴν ἐκ τῆς γῆς οὔτε τὴν οὐρανίαν ἀφαιρεῖται θερμότητα πλὴν γ' εἰ που καὶ ὁ ἀήρ ὅλος τοιοῦτος· οὕτως γὰρ
- 3 ἀβλαστῆς καὶ ἄγονος ἡ γῆ τὸ ὅλον. τὰ μὲν οὖν ψυχρὰ διὰ ταῦτα βελτίω, τὰ δὲ πότιμα τῶν ἀπότων ὅτι τροφιμώτερα. μίγνυμένη γὰρ ἡ ἀλμυρὸς καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος χυλὸς οὐ μόνον ἀτροφίας ἀλλὰ καὶ ἄλλας βλάβας ἐμποιεῖ καθάπερ ἐπὶ τῶν σωματίων. ἡ δὲ μίξις τῶν ὑδάτων ἡ τοιαύτη χρήσιμος ὅταν τὸ μὲν ἄγαν σκληρὸν ἢ καὶ ὥσπερ ἄπεπτον καὶ ὥμον τὸ δὲ θῆλυ καὶ μαλακὸν ἢ καὶ ἐὰν τινα γεώδη συνεπιφέρῃ χυλὸν ὅπερ ἔχει τὰ θολερὰ καὶ κοπριώδη· καὶ γὰρ τῆς τοιαύτης δέονται τροφῆς. δι' ὃ πολλάκις ἂν ἀρμόσειε λεπτὸν καὶ καθαρὸν μὴ καθαρὸν καὶ παχεῖ καὶ φρεατιῶν ναματιῶν καὶ ῥυτὸν καὶ ὄμβριον λιμναῖον καὶ ἀπλῶς στασίμω. θαυμασιώτερον δ' ἂν δόξειεν εἰ τι γλυκὺ καὶ πότιμον ἢ ὅλως ἀτροφον ἢ μὴ τελεσφόρον ἐστὶν ὥσπερ καὶ τὸ περὶ τὴν Πυρραίαν ὃ καὶ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται. τὴν δ' αἰτίαν ἐν δυσὶν ἂν τις λάβῃ τούτων, ἢ ὅτι πάντως ἄσθενες ὅπερ οὐκ ἔοικεν, ἐπεὶ καὶ ὁ ἀήρ δοκεῖ τρέφειν, ἢ ὅτι χυλὸν τινα ἔχει κακοποιὸν ὃς λανθάνει τὴν γεῦσιν ὅπερ ἐκδηλούμενον φαίνεται καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ ὕδατος· καὶ γὰρ ἄνθρωποι λευόμενοι λεπροὶ γίνονται καὶ τὰ φυτὰ παραπλησίαν τινὰ λαμβάνει διάθεσιν· οὐ γὰρ δὴ τό γε ἄγαν

τρόφιμον λεκτέον ὥς διὰ τὸ μὴ δύνασθαι κρατεῖν ἀτραφῆ
καὶ χεῖρω γίνεται. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

9 H.

CAP. VII. Τοὺς δὲ τόπους ζητεῖ τοὺς οἰκείους οὐ
μόνον τὰ περιττὰ καὶ ἰδια τῶν δένδρων ἀλλὰ καὶ τὰ κοι-
νότερα γινόμενα· τὰ μὲν γὰρ φιλεῖ ξηρὸν τὰ δὲ εὐ-
δρουν τὰ δὲ χειμερινούς τὰ δὲ προσελλους τὰ δὲ παλισκί-
ους καὶ ὅλως τὰ μὲν ὀρεινοὺς τὰ δὲ ἐλώδεις ὥσπερ καὶ
διαιροῦσιν. οὐκ αἰεὶ δὲ πάντα τοὺς αὐτοὺς ἴσως οὐδὲ
διὰ μίαν αἰτίαν ἀλλὰ διὰ πλείους ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πρό-
τερον ἐλέχθη. καὶ γὰρ τὸ συγγενὲς τῆς φύσεως ἕκαστον
ἄγει πρὸς τὸν οἰκεῖον ἐν ᾧ περ καὶ τὰ αὐτόματα φύεται·
τὸ δ' αὐτόματον μηνύει τὴν φύσιν εἰπερ ἐκ τῶν αὐτῶν
αἱ τροφαὶ καὶ αἱ γενέσεις· καὶ αἱ καθ' ἕκαστον διαιρέ-
σεις οἷον ἡ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης καὶ ἡ ξηρότης καὶ
ἡ ὑγρότης· ζητεῖ γὰρ τὰ πρόσφορα κατὰ τὴν κρᾶσιν. ἔτι
δὲ ἀσθενῆ καὶ ἰσχυρὰ καὶ βαθύρριξα καὶ ἐπιπολαιόρριξα
καὶ εἰ τις ἄλλη διαφορὰ κατὰ τὰ μέρη. πολλάκις δὲ καὶ
διὰ πλείω τούτων· καὶ ἐνίοτε τὰ μὲν ἔχοντα τὰ δὲ οὐκ 2
ἔχοντα· πάντα γὰρ [οὐ] ταῦτά. ἔτι δὲ καὶ τὰ ὅμοια ζητεῖ
τὸ ὅμοιον καὶ τὰ ἀνόμοια μὴ τὸν αὐτὸν ὅταν [μὴ] ἢ τις
παραλλαγὴ τῆς φύσεως. ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τὴν ἐλάτην
καὶ πεύκην ἐστίν· ἡ μὲν γὰρ χαίρει παλισκίοις ἡ δὲ
πεύκη τοῖς προσελλοῖς ἐν ἐκείνοις δὲ οὐ φύεται παράπαν
ἢ κακῶς. θερμὰ μὲν ἴσως ἅμωφ καθάπερ φασὶν ἀλλ' ἡ
μὲν ἐλάτη ξηρὸν ἡ δὲ πεύκη ὑγρόν· σημειοῦ δὲ καὶ ἡ
τῆς πίττης γενέσεις· ἅμα δ' ὑγρότητος πληθὸς καὶ ὁ πρόσ-
ειλος τόπος οἰκεῖος· πέψις γὰρ οὕτω μᾶλλον· αἰεὶ δὲ
κατὰ τὸ ὑπεράϊρον ἢ ὄρεξις. ἢ καὶ δῆλον ὥς ἐν τοῖς δο- 3
κοῦσι παραλλάττειν τῶν ὁμογενῶν αἰεὶ τινα ζητητέον
τοιαύτην διαφοράν. ἐπεὶ ὅσα μὴ ὁμογενῆ τὸν αὐτὸν ζη-
τεῖ καθάπερ ὁ κιτῶς καὶ τὰ πάρυθρα καὶ ἀλσώδη ῥά-
διον εἰπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θερμὸς καὶ ξηρὸς τῶν δὲ ἡ φύσις

ὅλως συγγενής. ἔνια δὲ καὶ τούτων ἐν ταῖς καθ' ἑαστον
 διαφοραῖς ἐδείξε τὴν αἰτίαν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα φιλό-
 σκεπα τυγχάνει καὶ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων ὥσπερ
 ἡ ρόα καὶ ὁ μύρρινος καὶ ὁ μὲν πυκνὸς ὢν καὶ ξηρὸς ἡ
 4 δὲ μανὴ καὶ οὐ ξηρά· τὸν μὲν γὰρ καρπὸν ἀμφοτέρα
 πυρηνώδη καὶ οὐχ ὑγρὸν ἔχει. τῷ μὲν οὖν ἡλίῳ παρα-
 διδόμενος ταχὺ καταξηραίνεται σκιατροφούμενος δὲ καὶ
 μετρίως εἰσλάμποντος σώζει τε τὴν οἰκείαν ὑγρότητα καὶ
 πεπαίνει δι' ὃ καὶ τὰς ρόας πυκνὰς φυτεύουσι καὶ τοὺς
 μυρρίνους ἵνα συσκεπάσωσιν ἄλληλα καὶ προβολὴν ἔχωσι
 τοῦ ἡλίου· ἅμα δὲ καὶ τῷ μὴ πολύφριζα τυγχάνειν οὐκ
 ἐνοχλοῦνται κατὰ τὰς τροφάς. εἰ γὰρ αὐτὰναντία τις
 οὕτω φυτεύοι καθάπερ ἄμπελον καὶ συκῆν οὐκ ἂν ὁμοί-
 5 ως εὐκαρποῖ· ἐνυγρα γὰρ ὄντα καὶ πέψεως δέχεται πλεί-
 ονος. αἱ μὲν οὖν τῶν τόπων παραλλαγαὶ διὰ τοιαύτας
 τινὰς εἰσιν αἰτίας ὅπου μὴ καὶ ἄλλο τι συμβαίνει κώλυμα
 καὶ σίνος πρὸς εὐκαρπίαν ὥσπερ περὶ Τάραντα ταῖς
 ἐλάαις· ἡ γὰρ ἀπνοία κατὰ τὴν ἄνθησιν ἀποκάεται τὰ
 πολλὰ ἢ ὅταν πνέῃ τοιοῦτόν τι πνεῖ πόντιον ὃ τῇ ἄλμῃ
 τῇ ἐπιφερομένη κατεσθίει καὶ λυμαίνεται τὰ ἄνθη. δοκεῖ
 δὲ καὶ ὁμίχλη τις ἄνευ πνοῆς ἐκβαίνειν ἢ ὅταν ἄψηται
 τῶν ἀνθῶν ἀποκάει δι' ὃ καὶ μάντεις θύουσιν ὥστε μὴ
 ἐκβῆναι καὶ φασὶ κωλύειν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ εἴ-
 τι πάλιν σωτήριον ἢ καὶ πρόσφορόν ἐστι τοῦ ἀέρος·
 ἐνίοτε γὰρ τῶν ἐδαφῶν ὄντων φάυλων ὁ ἀῆρ ἐκτρέφει
 τῇ εὐκρασίᾳ καθάπερ ἐλέχθη καὶ τοῖς οἰκείοις πνεύ-
 μασιν.

CAP. VIII. Εἰ δὲ ἡ γε πέψις τῶν καρπῶν τοῖς μὲν^{10B}
 ὑπὸ θερμοῦ δοκεῖ τοῖς δ' ὑπὸ ψυχροῦ γίνεσθαι κατὰ
 συμβεβηκὸς ἢ γε ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ γινομένη. τὸ γὰρ θερ-
 μὸν ἐν ἀμφοῖν πέττει καὶ μία τις ἡ αἰτία φανερόν δὲ οὐχ
 ὁμοίως διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν. ὅλως γὰρ πάντων τῶν

τοιούτων τὰς αὐτὰς δυνάμεις ὑποληπτέον αἰτίας εἶναι.
 ξυμβαίνει δὲ δὴ τοῖς ὀψικάρποις ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πε-
 παίνεσθαι περικαταλαμβανομένοις τῇ ὥρᾳ. ὀψικάρπα δ'
 ὥσπερ ἐλέχθη διὰ πλείους αἰτίας. ὅσα μὲν οὖν ὑγρὰ τῇ
 φύσει συντονωτέρων δεῖται τῶν ψυχρῶν ὥσπερ ἡ ἄμ-
 πελος· οὕτω γὰρ μᾶλλον ἢ πέπανσις. ὅσα δὲ ξηροκαρ-
 πότερα καθάπερ ὁ μύρρινος, καὶ γὰρ τοῦτο τῶν ὀψικάρ-
 πων, ἐλαφροτέρων· ἀποξηραίνει γὰρ καὶ ἀποστύφει τὸ
 ἄγαν. ἡ δ' εὐκрасία καὶ ὁ ὑγρότερος καὶ ὁ ὑπὸ νότου
 ἀῆρ εὐτροφώτατος. ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ὑγρότερα τῇ φύσει 2
 πέττουσιν αἰ. ὑπερβολὰ τῶν χειμῶνων ἀλλὰ τὰ μὲν
 ὅλως ἀποξηραίνουσι τῶν δ' ἐξαιροῦνται τὸν οἶκελον χυ-
 λὸν ὥσπερ τῶν συκῶν. ἀντέχειν δὲ μάλιστα δύναται τὰ
 τε ἐν ὑγρότητι λιπαρόν τι ἔχοντα καθάπερ τῶν ἀγρίων
 τὰ μιμαίκυλα καὶ ξνία γεώδη καὶ στρυφνὰ καὶ ἰσχυρὰ
 τὴν φύσιν οἷον βάλανος ἀχρὰς οὖον· ὅψε γὰρ ταῦτά γε
 λαμβάνει τὴν οἶκελαν ὑγρότητα. τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ μέ-
 σπιλα καὶ τὰ μῆλα τὰ ἄγρια καὶ πάνθ' ὅλως [ἃ δύναται
 ἀφαιρεθῆντα] πεπαίνεσθαι καθάπερ ἡ ἀχρὰς καὶ τὸ
 οὖον, οὐ τὴν αὐτὴν μὲν πέπανσιν ἦνπερ καὶ ἐπὶ τῷ
 δένδρῳ τὴν φυσικὴν ἔχουσιν δέ τινα γλυκύτητα τὴν
 ποιοῦσαν ἐδώδιμα, εἴτ' οὖν σῆψιν αὐτὴν χρὴ λέγειν
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν δρυπεπῶν ἐλαῶν φασιν εἴτε καὶ ἄλλην
 τινὰ διάθεσιν ἦνπεροῦν. οὐ μὲν ἀλλ' ἴσως οὐθὲν ἂν 3
 κωλύοι καὶ τῇ ἔσθθιν θερμότητι πέττεσθαι καθάπερ τὰ
 οὐα πεπαυμένης ἥδη τῆς ἐπιρροῆς ἐκ τῶν δένδρων·
 τότε μὲν γὰρ αἰετίνος ἐπιούσης οὐκ ἐκράτει κωλυόμενα
 ἅμα διὰ τὰ ψύχη, μὴ προσγινομένης δ' ἐτέρας ἅμα δὲ
 καὶ τοῦ θερμοῦ συγκατακλειομένου δι' ἄμφω πέττεται
 καὶ λαμβάνει τὴν μεταβολὴν· ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν δέν-
 δρων κάρποι πεπαινόμενοι καθάπερ οἱ βότρυες ἀφαιρε-
 θέντες γλυκύτεροι γίνονται τοῦ ὑδατώδους ὑπὸ τοῦ

ἡλλίου καταξηραίνονμένου, ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν ἀμπέλων
 ὅταν ἐπιστρέψωσι ἢ καὶ γηράσαντες ἀποσταφιδώθωσι.
 4 σχεδὸν δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις γίνεται τις τοιαύτη μεταβο-
 λή τῶν μὲν ἐπ' ἐλαττον τῶν δ' ἐπὶ πλεον, ἕνια δ' ἑναν-
 τίως. καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῶν τῶν δένδρων ἐν τόποις θερ-
 μοῖς καὶ οἰκείοις ἀπέπαντα [μὴ] ἐπικνισθέντα καὶ ἐπα-
 λειφθέντα ἐλαίῳ καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη διὰ τὴν
 εὐτροφίαν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ συκάμυνα, τοῦτο
 δὲ παθόντα καὶ ἀπέρασίν τινα ἔλαβεν ὑγροῦ καὶ πνεύ-
 ματος καὶ τὸ θερμὸν εἰσδέχεται. τῶν δὲ λαχανωδῶν ἕνια
 καὶ τὸ ὅλον ἀπέπαντα καὶ ἀμετάβλητα καθάπερ ἡ κολο-
 κύνθη. πέψεως μὲν οὖν καὶ ἀπεψίας καὶ ἁπλῶς τῶν γι-
 νομένων μεταβολῶν ἐν τοῦτοις αἱ αἰτίαι.

CAP. IX. Τῶν δὲ δένδρων αὐτῶν ἀεὶ τὰ ἐν τοῖς¹¹
 ἀπνόοις καὶ καλισκίοις ὀρθὰ καὶ ἀστραβῇ καὶ λειότερα
 καὶ εὐμυκέστερα γίνεται πόν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ πνυ-
 κνὰ τυγχάνη πεφυκότα, τὰ δ' ἐν τοῖς εὐπνόοις καὶ προς-
 ἡνέμοις καὶ εὐεῖλοις ἔτι δὲ μανὰ πεφυκότα ἤτιον. ἢ τε
 γὰρ εἰς βάθος αὐξήσεις καλύψει τὸ μῆκος καὶ τὰ πνεύματα
 τραχύνει καὶ ὄξους ἐμποιεῖ καθάπερ ἐλέχθη διὰ τὴν ἐπί-
 στασιν· ἐκείνοις δὲ ἀφηρημένων τούτων ἢ εἰς τὸ μῆκος
 2 αὐξήσεις μόνη γίνεται· δι' ὃ καὶ τὰ μὴ ὁμοίως ὀρθοφυῇ
 μῆδ' εὐμήκη τὴν αὐτὴν διάθεσιν λαμβάνει τοῖς ὀρθο-
 φυέσι καὶ μακροῖς ὅταν ἐν τόποις γένηται τοιούτοις
 ὥσπερ αἱ δρυὲς· λείπει γὰρ καὶ εὐθδεῖται καὶ σχεδὸν ἰσο-
 μήκεις γίνονται ταῖς ἐλάταις καθάπερ φασὶ καὶ περὶ τὸν
 Αἶμον. ἅμα δὲ καὶ μανότερα καὶ ἀσθενέστερα τὰ τοι-
 αῦτα γίνεται διὰ τὸ μήτε ὑπὸ τοῦ ἡλλίου μήτε ὑπὸ τῶν
 3 πνευμάτων καὶ τοῦ ψύχους λαμβάνειν πύκνωσιν. ἀπο-
 βλητικά δὲ μάλιστα τῶν καρπῶν πρὶν πεῖσθαι συκῇ καὶ
 φοινῇ καὶ ἀμυγδαλῇ καὶ διὰ τὴν ἐναπόλησιν ὑγρότητός
 τέτινος καὶ πνεύματος ὥσπερ συκαὶ τὰ δὲ τῷ τὴν προς-

ἀρτησιν ἔχειν ἀσθενῇ τοὺς δ' ὄγκους μείζους ὥσπερ ἡ
 ἀμυγδαλῇ καὶ μῆλέα καὶ ἄπιος· ἰκανὸν γὰρ καὶ ὁτιοῦν
 δινυγρᾶναι καὶ ἀσθενὲς ποιῆσαι· καὶ ἅμα τούτοις γε καὶ
 πνευμάτων ἐπιγίνεται μέγεθος· ἡ δὲ ρόα τοῖς μὲν κυτί-
 νοις εὐαπόπτωτος, ἀσθενὲς γὰρ αὐτῶν ἡ πρόσφυσις
 ὥστε ὅταν ψακάδια καὶ δρόσοι πέσωσιν εἰςδνόμενα κατὰ
 τὸ ἄνθος ἀνυγραίνει καὶ ποιεῖ τὴν βολήν· δι' ὃ καὶ κατ- 4
 ἀγουσι τὰ δένδρα καὶ οὐκ ἀφιαδὶν εἰς ὕψος ὅπως οἱ
 κύτινοι μὴ ὀρθοὶ γινόμενοι δέχωνται τὸ ὕγρόν· οἱ δὲ
 καὶ ἀνάπαλιν καλεῖν οὖσι φυτεῦναι τὰς φάρδους τούτου
 χάριν ὅπως εὐθὺ κατανεύσωσιν· ὅτι δ' ἡ ὑγρότης αἰτία
 τῆς ἀποβολῆς κακέλθεν δῆλον· αἱ γὰρ ἄπιοι καὶ ἀμυγ-
 δαλαὶ καὶ μὴ βρέχῃ νότιος δ' ὁ ἀήρ ἡ καὶ ἐπινεφῆς ἀπο-
 βάλλουσι καὶ τὰ ἄνθη καὶ τοὺς πρώτους καρπούς εἰς
 εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπάνθησιν ἢ· καὶ τούτων μὲν καὶ τῶν
 τοιούτων ἐν τῇ προσαρτήσῃ τε καὶ τοῖς ὄγκοις ἡ αἰτία.
 2 Ἡτῶν δὲ συκῶν καὶ τῶν φοινίκων οὐκ ἐν τούτοις ἐστὶ μό- 5
 νον ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῶν διαστάσει· δι' ὃ καὶ ἐρινα-
 ζουσι τὰς συκὰς· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ὅπως οἱ ψῆνες οἱ ἐκ
 τῶν ἐρινῶν τῶν ἐπικρεμαννυμένων γινόμενοι διοίγωσι
 τὰ ἐπὶ τῆς συκῆς· ἡ μὲν γὰρ γένεσις ἐξ ἐκείνων· ζη-
 τοῦντες δὲ τὴν ὁμοίαν τροφήν ἐκπέτονται καὶ προς-
 ἵπτανται τοῖς ἐπὶ τῆς συκῆς ἐρινοῖς· συμβαίνει δὲ τοῦτο
 καὶ ἐπὶ τῶν [μὴ] ἐριναζομένων ὅταν πλησίον τῶν συ-
 κῶν ἐρινεοὶ ᾖσιν, δι' ὃ καὶ παραφυτεῦναι τὰς συκαὶς
 ἐρινεοὺς ἐπὶ τῶν ἄκρων ὅπως κατ' ἄνεμον ἡ πτῆσις οὐ-
 ρία γίνηται, ταῖς μὲν πρώταις πρώτους ταῖς δ' ὀψίαις
 ὀπίλους ταῖς δὲ μέσαις μέσους ἵνα κατὰ τὴν οἰκίαν ᾖραν
 ἐκάστοις ὁ ἐρινασμὸς ἦ· διοικθέντος δὲ τοῦ μέσου τὴν 6
 ὑγρότητα ἐκβόσκονται τὴν πλείω καὶ τῷ ἐξωθεν ἀέρι
 δίοδον διδῶσι καὶ τὸ ὅλον εὐπνούστερα ποιοῦσι· συμ-
 βαίνει γὰρ ἅμα τῇ θερμότητι τῇ κατεργαζομένη συγκα-

- τακλείεσθαι τι πνεῦμα καθάπερ τοῖς ἐφομένοις οὐ χωρι-
 σθέντος ἅμα τῇ ὑγρότητι καὶ διεκπνεύσαντος ἐπιμένει·
 τὰ γὰρ αἷτια τοῦ ἀποβάλλειν ταῦτ' ἐστίν. εὐλόγως δὲ
 καὶ γίνονται καὶ εἰσδύονται πάλιν οἱ ψῆνες εἰς τὰ ἐρινά·
 γίνονται μὲν γὰρ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πεπαίνειν μηδὲ
 τελειουργεῖν τοὺς ἐρινεοὺς· ὥσπερ γὰρ καὶ τῶν ἄλλων
 σηπομένων καὶ ἐν τούτοις ζωοποιὸς ἡ φύσις· οὐκ ἔχον-
 τες δὲ τροφήν ζητοῦντες δὲ τὴν οἰκείαν φέρονται πρὸς
 τὸ ὅμοιον· ἡ γὰρ ἐπιθυμία πᾶσι τοῦ συγγενοῦς ὥσπερ
 τοῖς φθειροσὶν αἵματος ἐξ οὗ διαφθαρέντος [ἡ] γένεσις.
- 7 εὐλόγως δὲ καὶ ἐν τοῖς λεπτογείοις καὶ καταβόρροις οὐκ
 ἐπιζητοῦσι τὸν ἐρινασμόν· ξηρὰ γὰρ γίνονται τῇ φύσει
 δι' ὀλιγότητα τῆς τροφῆς, οὐδὲ δὴ εἰ τις ἐτέρα χώρα
 τοιαύτην ἔχει τὴν κρᾶσιν ὥστε σύμμετρον ἐκδιδόναι τὴν
 τροφήν· ἡ γὰρ ἀποβολὴ δι' ἀπεψίαν καὶ τὸ μὴ κρατεῖν.
 ὥσαύτως δὲ καὶ ὅπου κονιορτὸς πολλὺς, ἀποξηραίνει γὰρ
 καὶ οὗτος. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν ὅτι βορείοις ἀποβάλ-
 λουσι μᾶλλον ἢ νοτίοις ξηροτέρων ὄντων· αἴτιον δ' ὅτι
 πυκνούμενα μᾶλλον τὰ ἐρινὰ κωλύεται διεκπνεῖν· ἅμα
 δ' ἴσως καὶ πῆξίς τις γίνεται τοῦ ὁποῦ· ταύτην γὰρ καὶ
 τῆς φυλλοβολίας αἰτίαν φέρουσί τινες ὥσπερ εἰπομεν.
- 8 ὅσα δ' ὄψια πᾶμπαν τῶν γενῶν οὐκ ἀποβάλλει διὰ τὴν
 ὀψιότητα τῆς βλαστήσεως· οὐ γὰρ ἔτι συμβαίνει κατα-
 κλείεσθαι καὶ ἐναπολαμβάνεσθαι τὸ πνεῦμα διὰ τὴν
 ὥραν ἀλλ' ἐπικρατεῖ ἀντιπεριττάμενον τὸ θερμόν· ἅμα
 δὲ καὶ φύσει ξηρὰ πῶς ἐστὶ καὶ ὁψὲ διῤυγρᾶίνεται, δι' ὃ
 καὶ τὴν ἄρδευσιν αἱ τοιαῦται ζητοῦσι καὶ δέχονται μᾶλ-
 λον. ἔοικε δ' εἶπερ ἡ ἄνοιξις ποιεῖ τὴν ἐπιμονὴν εὐπνοιάν
 τε καὶ ἀπέρασιν ποιοῦσα παραπλήσιον τρόπον τινὰ [τὸ]
- 9 συμβαῖνον καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ συκαμίνων· ἀλλὰ
- τοῦτο διαμφισβητοῦσί τινες ὥς ἄρ' οὐκ ἀνολγούσιν οἱ
 ψῆνες ἀλλὰ συμμύειν ποιοῦσιν ὅταν εἰσδύωσιν ὅθεν καὶ

τὴν αἰτίαν ἐστὶν ἐκ τοῦ ἐναντίου φέρειν ὡς τούτου χά-
 ριν ἐριναζομένων· ἐὰν γὰρ συμμύσῃσιν οὐδ' ἡ δρόσος
 οὔτε τὰ ψακάδια δύναται διαφθεῖρειν ὑφ' ὧν ἀποπί-
 πτουσι διυγραινόμενοι ὥσπερ καὶ οἱ κύτινοι τῶν ῥοῶν.
 ὅτι δὲ ταῦτα αἰτία μηνύει τὸ συμβαῖνον ὃ δὴ καὶ λέ-
 γουσί τινες· ἀποβάλλουσι γὰρ μᾶλλον ὑδατίων ἐπιγίνο-
 μένων. σημεῖον δ' ὅτι κἀκεῖνό ἐστι τοῦ συμμύσαι χάριν·
 ἐὰν γὰρ μὴ ἔχωσι περιάπτειν τῇ ἄμφο ἐπιπάττουσιν ἵνα
 συμμύσῃ· καὶ ὁ κονιορτὸς δὲ ποιεῖ διὰ τοῦτο ἐπιμένειν
 ὅτι συμμύει κονιορτούμενα· τὰ δὲ τῶν ὀψίων οὐ διολύγε-
 ται κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀλλὰ συμμύει, δι' ὃ καὶ
 ἐπιμένει καὶ οὐδὲ ὅλως ἐρινασμοῦ δέονται· μετὰ ταῦτα
 δ' ἰσχύοντ' ἥδη καὶ ἅμα τῆς ὥρας μεταβεβληκυίας ἀνοί-
 γεται τε καὶ οὐκ ἀποπίπτει. τὴν μὲν οὖν αἰτίαν ἀμφο-
 τέρως λαβεῖν ἐνδέχεται. τάχα δ' ἂν τις φαίη ταῦτά γε 10
 οὐδὲν ὑπεναντιοῦσθαι· καὶ γὰρ ὑδάτων ἐπιγινομένων
 ἀσθενέστερα τὰ ἐρινὰ καὶ πλείων ὑγρότης γίνεται δι' ἣν
 ἐκπνευματουμένην ἢ ἀποβολή· καὶ τῇ ἄμφο πάττειν
 ἀποξηραίνειν βουλομένους δι' ὃ καὶ τὸν κονιορτὸν ὥφε-
 λειν· ἐξαιρεῖν γὰρ τὸ ὑγρὸν ὃ τῆς ἀποβολῆς αἰτιον. εἰ 11
 μὲν οὖν μῆθ' ἐν ἀντιλέγει δῆλον ὡς ἐν ἐκείνῳ τὸ αἷτιον.
 εἰ δὲ ἐναντιοῦται συμβαίνοι ἂν ἐκείνως μὲν ἀπὸ τῶν
 ἐντὸς εἶναι τὴν ἀρχὴν καὶ εἰ τι προσεπιγίνεται τῶν ἐκτὸς,
 οὔτως δ' ἀπὸ τῆς ἐξωθεν ὑγρότητος ὑφ' ἧς μάλιστα ἂν
 ἀποπίπτοι τὰ ὀρθὰ πεφυκότα καὶ μὴ κατακλινῇ καθά-
 περ οἱ κύτινοι· πιθανὸν δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν τινὰς αἰτίας
 εἶναι τῆς ἀποβολῆς ὥσπερ νοσησάντων πλὴν ἢ μὲν νόσος
 ἴσως κοινὴ πάντων τῶν καρπῶν. τοῦ δὲ συμμύειν ὅταν 12
 εἰσδύωσιν οἱ ψῆνες ἀνάγκη τινὰ λέγειν αἰτίαν· ἐπεὶ τό-
 γ' ἐκβόσκεισθαι τὴν ὑγρότητα τὴν ἐνυπάρχουσαν οἰκείαν
 οὔσαν ἀληθὲς, δι' ὅπερ πρὸς τὴν ἐπιμονὴν χρήσιμον,
 τὰ μέντοι σῦκα χεῖρ' ποιεῖ· κενωθέντα γὰρ τὰ ἐριναστὰ

- μᾶλλον ἐπισπᾶται καὶ πλείω τὸν ὀπὸν· ὅθεν ἐνιοί γ' οὐδ' ἐρινάζουσιν ἀλλὰ καὶ πωλοῦντες κηρύττουσιν ὥς ἀνερίναστα καὶ δοκεῖ πολὺ διαφέρειν. ἔτι δ' ἐχρῆν τοῖς βορείοις ἦττον ἀποκίπτειν, συμμύει γὰρ μᾶλλον, εἰ μὴ
- 13 ἄρα τῷ ξηραίνεσθαι διαχάσκει. φαίνεται δ' οὖν πλείους ἀντιλογίας ἔχειν τῶν πρότερον, εἰ μὴ ἄρα ἀμφοτέρως συμβαίνει καὶ ἐνδέχεται. τὸ δ' ἐνίοις τόπους μὴ δεῖσθαι τῶν ἐρινασμῶν οὐκ ἄτοπον ὥςπερ ἐλέχθη, συμμετρίαν ἔχοντας τῆς τε τροφῆς [καὶ] τοῦ ἀέρος· ἐπεὶ ὅτι γε ἡ ὑγρότης πολλὴ καθ' ὅλον τὸ γένος καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀγρίων δῆλον. καὶ γὰρ ἡ ἀπεψία διὰ τοῦτο γίνεται καὶ ἐρινάζουσι κακείνους ὅπως ἐπιμείνωσι· διὰ τὰς αὐτὰς δ' αἰτίας καὶ διαφοροῦσιν ἐνιοὶ δὲ καὶ τριφοροῦσιν αὐτῶν διὰ πληθὺς τροφῆς· ἀφαιρουμένων γὰρ τῶν πρώτων φασίως ἕτερα φύουσι καὶ πάλιν τούτων ἕτερα πληθύοντες τε τῇ ὑγρότητι καὶ μέχρι τούτου κρατοῦντες
- 14 ἐπὶ πλεον δ' οὐ δυνάμενοι διὰ τὴν ὑπερβολὴν· μόνον γὰρ δὴ τοῦτο τῶν ἀγρίων ἢ μετ' ὀλίγων ἀτελεῖ φέρει τὸν καρπὸν· εἰ μὴ ἄρα ἐνταῦθα αὐτῶν ἦν τὸ τέλος. φύεται γοῦν καὶ αὐτόματος· (ἡ δὲ τῶν αὐτομάτων γενεαὶς ἐκ σπέρματος καὶ ὅσα δὴ διὰ σῆψιν τινα μᾶλλον δ' ἀλλοίωσιν γίνεται τῆς γῆς) ὥστε καὶ τοῦτο ὠλεσίκαρπον ἂν τις φαίη καθάπερ ὁ ποιητὴς φησι τὴν ἰτέαν· ἐπεὶ τὰ γε ἄλλα καὶ ἀβρώτους ἐχῇ πᾶσι τοὺς καρποὺς ὅμως ἐκτελεῖ
- 15 καὶ πεπαίνει κατὰ τὴν τῆς φύσεως ὁρμὴν. ἀλλὰ γὰρ αὕτη μὲν ιδιότης ἂν τις εἴη πρὸς τὰ ἄλλα· τὸ δὲ ἐπὶ τῶν φοινίκων συμβαίνει οὐ ταῦτόν μὲν ἔχει δὲ τινα ὁμοιότητα τούτῳ δι' ὃ καλοῦσιν ὀλυνθάξειν αὐτούς· τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς ἄρρενος ἄνθος καὶ ὁ κονιορτὸς καὶ χροῦς συγκαταπαττόμενος ποιοῦσί τινα τῇ θερμότητι καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ξηρότητα καὶ εὐπνοίαν· διὰ τούτων δὲ ἡ ἐπιμονή· φαίνεται δὲ τρόπον τινὰ ὅμοιον τούτῳ καὶ τὸ ἐπὶ

τῶν ἰχθύων συμβαίνειν ὅταν ὁ ἄρρην ἐπιρραίνῃ τοῖς ὠοῖς ἀπορτικτομένοις τὸν θορόν. ἀλλὰ τὰς μὲν ὁμοιότη-
τας καὶ ἐκ τῶν ἀπηρτημένων ἐστὶ λαμβάνειν.

14H CAP. X. Τῶν δὲ ὁμογενῶν ἐν οἷς τὰ μὲν ἄκαρπα
τὰ δὲ κάρπιμα τῶν ἀγρίων, ἃ δὴ θήλεα τὰ δ' ἄρρενα
καλοῦσιν, ἐν ἐκείνῃ τῇ αἰτία περιλαμβάνεται τῇ καὶ
πρότερον εἰρημένη περὶ τῶν ἀκάρπων ὅτι διὰ πυκνό-
τητα καὶ ἰσχύν καὶ εὐτροφίαν ἄκαρπα γίνεται· συμβαί-
νει γὰρ ἅπαντα εἰς ἑαυτὰ καταναλίσκειν. ἡ δὲ καρποτο-
κία δεῖται μὲν τῆς φυσικῆς περιττώσεως· ἐκ ταύτης γὰρ
ὁ καρπὸς ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις τὸ σπέρμα· τροπομένης
δ' εἰς ἕτερον αἶλ καὶ ἀναλικομένης ἀφαιρεῖται τὴν γέ-
νεσιν· ἡ γὰρ φύσις οὐ διαρκῆς εἰς ἄμφω μὴ λαμβάνουσα
τὸ σύμμετρον. οἷς μὲν οὖν ἐνίοτε τοῦτο συμβαίνει τότε 2
ἄκαρπα γίνεται, οἷς δ' εὐθύς ἐνταῦθα ἡ ὁρμὴ τῆς φύ-
σεως ὅλως ἄκαρπα. δι' ὃ δὴ καὶ τῶν ἀγρίων ἔνια τοι-
αῦτ' ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἅπερ ἰσχυρότερα καὶ πυκνότερα
καὶ ὥς ἐπὶ πᾶν μείζω γίνεται διὰ τὴν εὐτροφίαν. ἐπεὶ
καὶ τὰ μικρόκαρπα πάνθ' ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ μείζω καὶ τὰ
εἰς μέγεθος ὠρμημένα μικροκαρπότερα καθάπερ καὶ ἡ
ἰνδικὴ συκὴ καλουμένη. θαυμαστὴ γὰρ οὖσα τῷ μεγέ-
θει μικρόν τε ἔχει φύσει σφόδρα τὸν καρπὸν καὶ ὀλίγον
ὥς εἰς τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα πᾶσαν τὴν τροφήν·
καὶ γὰρ σφόδρα μεγαλόφυλλος ἀφ' ὧν ἔοικε διὰ τὴν εὐ-
βοσίαν καὶ ἡ τῶν ριζῶν τῶν καθιεμένων εἶναι γένεσις.
ἰσως δ' ἀνάπαλιν ὅτι καὶ εἰς ταῦτα καταμερίζεται, διὰ
τοῦτο οὖν ἀσθενέστερός ἐστι καὶ ἐλάττων ὁ καρπός·
ὑπὲρ δὲ τῶν ριζῶν ἐν ἑτέροις εἴρηται. μόνα δὲ ἡ μά- 3
λιστα τῶν πολυκάρπων αὕξησιν λαμβάνει μεγέθους ἁμ-
πελος καὶ συκὴ· δύναται γὰρ ἡ μὲν ἐφ' ὅσονοῦν ἐφι-
κνεῖσθαι κληματουμένη καὶ ἑδαφος εὐγείον ἔχουσα καὶ

εὐτροφον, ἥ δὲ καὶ εἰς ὕψος αἵρεσθαι καὶ πολὺκλαδος
γινομένη πολὺν καταλαμβάνειν τόπον.

- CAP. XI. Εὐλόγως δὲ καὶ μακροβιώτερα τὰ ἄκαρπα¹⁵ B
τῶν καρπίμων καὶ τὰ ὀλιγόκαρπα τῶν πολυκάρπων ὅσα
μὴ δι' ἀσθένειαν ἢ ὑγρότητα ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν
ἄκαρπα ἢ ὀλιγόκαρπα καθάπερ τὰ τε πάρυδρα καὶ ἀλ-
σώδη καὶ ὅσα μανὰ καὶ εὖσηπτα καθάπερ ἡ δάφνη·
ταῦτα μὲν γὰρ καὶ εἰ τι τοιοῦτον ἄλλο διὰ τὰς εἰρημέ-
νας αἰτίας. ἡ δὲ καρποτοκία πολὺ τῆς φύσεως ἀφαιρεῖ
καὶ τὸ κυριώτατον ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει·
τὰ γὰρ πολυτοκώτατα καὶ γηράσκει τάχιστα καὶ ἀπόλ-
λυται. φανερόν δὲ ἀμέλει καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐστὶ τῶν δέν-
δρων· ὅσα γὰρ πολυφόρα καὶ πολὺκαρπα ταῦτα καὶ
ὅλως καταγηρᾷ θάττον καὶ ἐν τοῖς ὁμογενέσιν οἶον ἀμ-
πέλοις συκαῖς τοῖς τ' ἄλλοις, τὰ δὲ στέριφα καὶ ὀλιγό-
2 καρπα χρονιώτερα ὥς εἰπεῖν. καὶ ποτε μᾶλλον δὲ πολ-
λάκις ὑπερκαρπήσαντα τὰ δένδρα δι' ἀσθένειαν ἀφαν-
άνθη καὶ μάλιστα τοῦθ' αἱ ἄμπελοι πάσχουσι καὶ τὰλλα
δὲ τὰ πολὺκαρπα διὰ τὸ ἐξανηλωσθαι τὴν φύσιν εἰς
τοὺς καρπούς [ὅ] καὶ τοῖς σιτηροῖς σπέρμασι καὶ ὅλως
τοῖς ἐπετελοῖς συμβαίνει, δι' ὃ καὶ ἐπέτεια· συνεξαναι-
νονται γὰρ εὐθύς αἱ ῥίζαι τελειουμένων τῶν καρπῶν
διὰ τὰς αὐτὰς ἀνάγκας ἐκδιδομένης πάσης τῆς φύσεως.
τὰ δὲ δένδρα παραχρῆμα μὲν ἢ οὐ πάσχει τοῦτο ἢ οὐ
φανερὰ γίνεται περισταμένης δὲ τῆς ὥρας ἐξεδήλωσεν.
ἐὰν δέ τι καὶ ἐπιγένηται τοιοῦτον ἐκ τοῦ ἀέρος ὥστε πιέ-
3 σαι καὶ κακῶσαι καὶ θᾶττον. οὐ μόνον [δ'] οὕτω τὰ ὑπερ-
καρπήσαντα ἀλλὰ καὶ τὰ πολυκαρπήσαντα πονεῖ πολλά-
κις δὲ καὶ φθείρεται· κενωθὲν γὰρ ἅπαν ἀσθενὲς ἐν
ἀσθενεὶ δὲ καὶ τὸ μὴ ἰσχυρόν· διὰ τοῦτο καὶ τὰ γεωρ-
γούμενα τῶν ἀγεωργήτων θάττον γηράσκει καὶ τὰ βελ-
τίω τῶν χειρόνων καὶ τὰ ἡμερα ὅλως τῶν ἀγρίων· καί-

τοι τάχ' ἂν δόξειεν ἄτοπον εἰ τὰ μᾶλλον τυγχάνοντα
 θεραπεΐας· ἀλλ' ἡ θεραπεία πρὸς καρπογονίαν οὐ πρὸς
 ἰσχύν· αὕτη δὲ ἀναιρεῖ, τὸ δὲ μακρόβιον ἐν τῷ ἰσχύειν,
 ἰσχυρὸν δὲ τὸ πυκνὸν καὶ στέριφον. ὅθεν καὶ Θάσιοι
 τὰς γεωργίας ἀπομισθοῦντες οὐ φροντίζουσι τῶν ἄλλων
 ἐτῶν ἀλλὰ καὶ βούλονται κακουργεῖν ὑπὲρ δὲ τοῦ τελευ-
 ταίου συγγράφονται πρὸς τὴν αὐτῶν κατάληψιν. συμ-
 βαίνει δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· καὶ γὰρ τὰ ὅλως εὐ- 4
 τοκα βραχύβια καὶ τὰ ὑπερτοκήσαντα πολλάκις ἀπόλλυ-
 ται καὶ μάλιστα εἴ τι ἄει ὥς τῶν γε συνανθρωποευομέ-
 νων αἱ ὄρνιθες· αὕτη τε δὴ βραχυβιότητος αἰτία καὶ ἡ
 ἐναντία δῆλον ὅτι μακροβιότητος ὥσπερ εἴρηται. καὶ ὅσα
 δι' ἀσθενείαν εὐφθαρτα, μὴ πάντως ὄντα πολύκαρπα
 ἀλλ' ἔνια καὶ ἄκαρπα καθάπερ ἐν τοῖς ἐπετείοις (ὥς) ἡ
 σικύα περὶ ἧς καὶ πρότερον ἐλέχθη· ταῦτα γὰρ οὐδ' εἰς
 τελείωσιν ἀφικνεῖσθαι δύνανται τῆς φύσεως. ἔνια δὲ
 καὶ τῶν δένδρων εὐφθαρτα διὰ μανότητα καὶ ἀσθενείαν
 οὐκ ὄντα πολύκαρπα καθάπερ ἡ δάφνη· ταύτης γὰρ
 5 ἔστιν ἡ καὶ ἄκαρπος ὅλως ἡ βρυοφόρος. πλὴν οὐχ ἀπλῶς
 ταύτη γε ἀλλὰ κατὰ μέρος καὶ ἡ φθορὰ καὶ τὸ γῆρας·
 αἰὶ γὰρ τὸ μάλιστα παχυνόμενον ὥς εἰπεῖν σῆπεται καὶ
 φθείρεται. παραβλαστήσεις δὲ ἔχει πολλὰς ὥς ὅμοιον
 εἶναι τρόπον τινὰ τοῖς ἀφαναινομένοις ἀκρεμόσιν ἐπὶ
 τῶν δένδρων· ἀλλ' ἡ διαφορὰ τοῖς μὲν ὅτι τὸ κυριώτα-
 τον τοῖς δὲ τῶν ἀπηρτημένων τι μορίων, ἀλλ' ὅτι ἡ πα-
 ραβλάστησις ἀπὸ τῶν αὐτῶν διὰ τοῦτο καὶ ταὐτὸ δοκεῖ
 (καὶ) τὸ δένδρον εἶναι περὶ οὗ καὶ διηπορήθη πρό-
 τερον. ἀρχαὶ δὲ φθορᾶς τοῖς ἀσθενέσι καὶ ἀπὸ πλη- 6
 γῆς καὶ ἀπὸ πνευμάτων μεγέθους καὶ ἀφ' ἐτέρων τι-
 νῶν τοιούτων· ἐκ πολλῶν γὰρ εὐκίνητον τὸ ἀσθενές.
 ἔαν δὲ πρὸς τούτῳ καὶ πολύκαρπον ἢ καθάπερ ἡ ρόα καὶ
 μηλέα ἢ ἑαρινὴ καὶ μᾶλλον· ἐξ ἀμφοτέρων γὰρ τάχα δ'

- ἐκ πολλῶν αἱ ἀρχαί· καὶ αἷ γε μηλέαι καὶ σκωληκοῦνται
τάχιστα θᾶττον δὲ αἱ γλυκελαί· καὶ τοῦτο πάσχοισι καὶ
ὅλως γηράσκουσιν οὐχ αἱ μηλέαι μόναι ἀλλὰ καὶ αἱ ῥόαι·
τὸ γὰρ ποτιμώτατον ἀφαιρεῖται τῆς φύσεως. ἅμα δὲ καὶ
αἱ μὲν ὥσπερ ἄγριαί τινες αἱ δ' ἡμεροὶ τυγχάνουσιν.
- 7 ἀνὰ λόγον δὲ καὶ αἱ ἀπύρηνοι τῶν πυρηνωδῶν καὶ αἱ
μαλακοπύρηνοι τῶν σκληρῶν, καὶ ἐπὶ μυρρίνων δὲ καὶ
τῶν ἄλλων ὡσαύτως· καὶ γὰρ πλεῖον ἀφαιρεῖται τῆς φύ-
σεως καὶ τὸ ὅλον ἀσθενέστερα καὶ μανότερα ταῦτα δι'
ὃ καὶ πρωϊκαρπότερα· θᾶττον γὰρ καὶ μᾶλλον ὑπακούει
τῷ ἀέρι τὸ ἀσθενές· ὥς δὲ Δημόκριτος αἰτιᾷται τὰ εὐθέα
τῶν σκολίων βραχυβιώτερα καὶ πρωϊβλαστώτερα διὰ τὰς
αὐτὰς ἀνάγκας εἶναι, — τοῖς μὲν γὰρ ταχὺ διαπέμπε-
σθαι τὴν τροφήν ἀφ' ἧς ἡ βλάστησις καὶ οἱ καρποὶ, τοῖς
δὲ βραδέως διὰ τὸ μὴ εὗρουν εἶναι τὸ ὑπὲρ γῆς ἀλλ' αὐ-
τὰς τὰς ῥίζας ἀπολαύειν, καὶ γὰρ μακρόρριζα ταῦτα εἶναι
- 8 καὶ παχύρριζα — δόξειεν ἂν οὐ καλῶς λέγειν. καὶ γὰρ
τὰς ῥίζας ἀσθενεῖς φησὶν εἶναι τῶν εὐθέων ἐξ ὧν ἀμ-
φοτέρων γίνεσθαι τὴν φθοράν· ταχὺ γὰρ ἐκ τοῦ ἄνω
διέναι καὶ τὸ ψύχος καὶ τὴν ἀλέαν ἐπὶ τὰς ῥίζας διὰ
τὴν εὐθυπορίαν, ἀσθενεῖς δ' οὔσας οὐχ ὑπομένειν.
ὅλως δὲ τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων κάτωθεν ἄρχεσθαι γη-
ράσκειν διὰ τὴν ἀσθενείαν τῶν ῥιζῶν. ἔτι δὲ τὰ ὑπὲρ
γῆς διὰ τὴν λεπτότητα καμπτόμενα ὑπὸ τῶν πνευμάτων
κινεῖν τὰς ῥίζας, τούτου δὲ συμβαίνοντος ἀπορρήγνυ-
σθαι καὶ πηροῦσθαι καὶ ἀπὸ τούτων τῷ ὅλῳ δένδρι γί-
9 γνεσθαι τὴν φθοράν. ἃ μὲν οὖν λέγει ταῦτά ἐστιν. οὐ
μὴν δόξειέ γ' ἂν ὥσπερ εἰρηται καλῶς λέγειν. οὔτε γὰρ
τὸ τῶν ῥιζῶν ἐστὶν ἀληθὲς ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη
τὸ τῶν μακροβίων εἶναι μακρὰς καὶ παχείας· οὐ γὰρ
μακρόβιον οὐδ' ἡ συκὴ οὐδ' ἕτερα τῶν μακρορρίζων
καὶ παχυρρίζων οὔτε τὰ εὐθέα καὶ τὰ ὀρθὰ βραχύβια

οἶον ἐλάτῃ φοινίῃ κυπάριστος· οὐδ' εὐανξῇ δὲ ταῦτα οὐδὲ πρωϊκαρπα· καίτοι καὶ ταῦτα ἐχορῇν εὐθύς τοιούτων γε τῶν πόρων ὄντων καὶ τῶν φιλῶν μὴ μακρῶν· ὅσα γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἅπαντα δεῖ συνακολουθεῖν τοῖς αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴ ποτε οὐ τοῦτο ἢ τὸ αἴτιον¹⁰ ἀλλὰ τὰ προσιρημένα πρότερον, ἐν οἷς καὶ τὸ δυσφυνὲς ὅλως καὶ τὸ μικρόκαρπον καὶ ὀλιγόκαρπον καὶ ὅλως τὸ ἰσχυρόν ἐστιν· ἢ γὰρ πυκνότης καὶ ἡ ξηρότης καὶ ἡ στερεότης καὶ ἡ λιπαρότης ἐν οἷς ὑπάρχει καὶ μακροβιότητος καὶ πάντων τῶν τοιούτων αἰτία τὰ δ' ἐναντία τῶν ἐναντίων. ὅσα δὲ πολυκαρποῦντα μὴ βραχύβια μηδὲ ταχὺ γηράσκει καθάπερ ἄπιος ἀμυγδαλῇ δρυὶς καὶ πρεσβύτερα· γιγνόμενα καρπιμώτερα καθάπερ ἐλέγχθῃ παραιρουμένης γὰρ τῆς ἰσχύος παραιρεῖται τὸ πλῆθος τῆς τροφῆς ὥστε ῥάδιον καταπέττειν τὴν λοιπὴν· ἅμα δ' ἴσως¹¹ συμβάλλεται καὶ τὸ μὴ ἐνδελεχὲς ἢ πᾶσιν ἢ τισιν· ἢ γὰρ ἄπιος καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ ἀμυγδαλῇ προφαίνουσι πολὺν ἐκτρέφουσι δ' οὐ πολλάκις τοῦτον· ἔστι δ' ἐν τῇ τελειώσει ὁ πόνος καὶ ἡ ἀπέραςις· ἢ δὲ σὺνκάμινος ἐλαφρόν τινα καὶ ὑδατώδη καὶ μικρὸν ὥς πρὸς τὸ μέγεθος ἔχει τοῦ δένδρου τὸν καρπὸν. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν μακροβιότητος ἐν τούτοις ἔστωσαν αἱ αἰτίαι· περὶ δὲ πολυκαρπίας τῶν δένδρων εἴρηται πρότερον ὅτι τὰ θερμὰ καὶ μανὰ καὶ ὑγρὰ.

17 H

CAP. XII. Τῶν δὲ σπερμάτων ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ ἐλάττω πολυχούστερα· καὶ γὰρ τὰ ἐλάχιστα μάλιστα καθάπερ κέγχρος σήσαμον ἐρύσιμον μήκων κύμινον. αἴτιον δὲ δοκεῖ καθόλου μὲν καὶ κοινῶς εἰπεῖν ὅτι τὰ ἐλάττω ῥᾶον ἐπιτελεῖν· ἐν δὲ τῷ ῥάδιῳ τὸ πλῆθος· ὥς δ' ἐγγυτέρω ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα εὐβλαστώτερα καὶ θᾶττον ὑπακούει τῷ ἄερι. σημεῖον δὲ καὶ ἡ ὀλιγοχρονιότης τῆς τελειώσεως· ἐπεὶ καὶ τὰ σπέρματα διὰ τοῦθ'

- ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν πολυκαρπότερα τῶν δένδρων καὶ αὐ-
 τῶν τούτων τὰ χεδροπὰ τῶν σιτωδῶν· θᾶττον γὰρ ἢ
 2 τελείωσις καὶ ἡ ἄδρυσις· ἔτι δ' οἱ καυλοὶ τῶν πλεί-
 στων ἰσχυροὶ καὶ οὐ ξυλώδεις καὶ οὐ μονοφυεῖς ἀλλὰ
 πλείους καὶ ἀκρεμονικοί· πολλῶν δὲ καὶ ἰσχυρῶν ὄντων
 εὐλογον ἤδη καὶ τὸ τοῦ καρποῦ πληθὺς ἄλλως τε καὶ αἱ
 ρίζαι μὴ ἀντισπῶσιν ὥσπερ τῶν ναρθηκωδῶν καὶ κεφα-
 λορρίζων ἀλλ' αἰεὶ διαδιδῶσιν ὃ ἂν λαμβάνωσιν. ὅπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν χεδροπῶν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν πλεί-
 στων· μονόρριζα γὰρ καὶ οὐ παχύρριζα ἀλλ' εἰς τᾶν
 φερόμενα τῇ ὀρμῇ καὶ μάλιστα ὥς εἰπεῖν τὸ κύμινον·
 3 μικρὰ γάρ τις ἢ ρίζα τούτου πάμπαν. ὅσα δὲ ἰσχυρόρ-
 ριζα τούτων, ἕνια γὰρ τοιαῦτα καθάπερ ὁ κέγχρος καὶ
 ὁ μέλινος, ταῦτα δὲ κατὰ λόγον ἀποδίδωσι τοὺς καυλοὺς
 ἀπ' ἰσχυρῶν ἰσχυροὺς καὶ πολυσχιδεῖς ὥσθ' ὅταν ἀπὸ
 μιᾶς ἀρχῆς πολλοὶ γένωνται κατὰ λόγον ἤδη καὶ τὸν καρ-
 πὸν εἶναι πολὺν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν πυρῶν καὶ κριθῶν
 ὅταν ἐξ ἑνὸς πλείονες ἐκβλαστῶσι κάλαμοι, πλείους γὰρ
 4 οἱ στάχυς. ταῦτ' οὖν καὶ ἐπὶ τῶν λαχανηρῶν ἐστὶν
 ὅτι πολὺσπερμα καὶ ἰσχυρόρριζα τυγχάνει· τὰ μὲν γὰρ
 πλείστους καυλοὺς ἀφιαῖσι τὰ δ' ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀκρεμό-
 νας πλείους· ἅπαντα γὰρ ἀποδενδροῦται τῇ ὄψει δια-
 καυλήσαντα, πανταχόθεν δὲ καὶ ἐκ πολλῶν πολὺς ὁ καρ-
 πός. ὅταν δ' οὖν καὶ τὰ τοῦ ἀέρος εὐμενῇ τυγχάνῃ,
 πρᾶϋς γὰρ ἤδη καὶ ἀχέλμαντος τοῖς ὀψισπόροις, καὶ ἡ
 φύσις εἰς τὰ ἄνω μᾶλλον ὀρμᾷ καὶ μὴ ἀντισπᾷ τὰ τῶν
 ριζῶν ἀλλὰ συνεργῇ καὶ προσέτι μανὰ σπείρῃται, κατὰ^{18B}
 5 λόγον ἤδη ταῦτα πολυκαρπότερα γίνεται τῶν ἄλλων. ὁ
 δὲ κύαμος καὶ εἴ τι τῶν χεδροπῶν ἄλλο μὴ πολύκαρπον
 δι' ἀσθένειαν ὀλιγόκαρπον· δι' ὃ δὴ καὶ πρωτοσπορεῖται
 προλαμβάνοντων τοὺς χειμῶνας εἰς τὴν ῥίζωσιν· ἔστι
 δὲ ἐπὶ κηρον ἐν πολλοῖς καὶ πολλάκις ὥστε ἂν καὶ προ-

φανῇ μὴ δύνασθαι τελειοῦν. ἡ δὲ ἀσθένεια καὶ τῇ αἰσθήσει φανερά· μανὸν γὰρ καὶ κενὸν καὶ οὐ πολύρριζον ὥστε εὐδίοδον εἶναι τῷ κακοποιοῦντι. τοῦ μὲν οὖν 6 πολυκαρπεῖν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι καὶ τοῖς ἐπτελείοις καὶ τοῖς χρονιωτέροις· ἐπεὶ καὶ αἱ διακαθάρσεις τῶν δένδρων καὶ αἱ κατακοκαὶ ποιοῦσι πολυκαρπεῖν· ὅτι τὰ μὲν ἄλλα κωλύει τὰ δ' αὐτὰ λαμβάνει τὰς τροφάς· τούτων οὖν ἀφαιρεθέντων εἰς τὸν καρπὸν ἡ ὁρμή. καὶ διὰ τοῦτο τὰς ἡρακλεωτικὰς καρύας θαμνώδεις ποιοῦσι κατακόπτοντες· ἐξαναλίσκουσι γὰρ ἀποδενδρούμενα πᾶσαν τὴν τροφήν.

CAP. XIII. Αἱ δὲ μεταβολαὶ τῶν καρπῶν κατὰ τὰς χώρας δῆλον ὅτι κατὰ τὸν αἶρα καὶ τὰ ἐδάφη γίνονται, διὰ τούτων γὰρ καὶ ἐκ τούτων αἱ τροφαὶ πᾶσιν. ἰσχυρὸν δ' ἡ τροφή πρὸς ὁμοίωσιν εἴ γε καὶ ἐν τοῖς ζώοις οὕτως γίνεται ὁμοιότης. φαίνεται δ' οὐ μόνον τὰ σπέρματα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα μεταβάλλειν ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τρόπον τινὰ μᾶλλον ταῦτα· καὶ γὰρ τὰς μορφὰς ἐξομοιοῦνται κατὰ τοὺς τόπους· ἐν δὲ τοῖς καρποῖς οὐχ ὁμοίως τοῦτο ἐπίδηλον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν 2 ταῦθα γίνεται καὶ μάλιστα ἐκδήλως κατὰ τὰ χρώματα καὶ τὰ μεγέθη καὶ τοὺς χυλοὺς· χρώματα μὲν οἷον τὰ σπέρματα· λευκὰ γὰρ ἐκ μελάνων καὶ μέλανα ἐκ λευκῶν μεταβάλλει· χυλοὺς δὲ καὶ οἱ καρποὶ, τὸ δὲ ἐκ τῶν χρωμάτων ἢ οὐκ ἐμφανὲς ἢ οὐχ ὁμοίως συμβαίνει πλὴν ἐὰν ὅλον μεταστῇ τὸ δένδρον ὥστε ἐκ μέλανος γενέσθαι λευκὸν ὅπερ ἐνίοτε συμβαίνει τοῖς ἐκ σπέρματος φυομένοις. κοινου δὲ τοῦ πάθους ὄντος ὁμοίως ζῶων τε 3 καὶ φυτῶν κοινήν τινα δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν ζητεῖν· ἐπεὶ κάκεινο ὅμοιον ἐν τε τοῖς σπέρμασι καὶ ἐν τοῖς ζώοις ὥστε μὴ εὐθύς ἀλλὰ τριγωνήσαντα μεταβάλλειν· ἅπαντα γὰρ κατὰ μικρὸν ἐξαλλοιοῦνται καὶ μεθίσταται. τὸ δ' ἐπὶ

τῶν δένδρων ἀνάκαλιν ἐνλόγως· ἀσθενέστατα γὰρ ἐν
 4 ἀρχῇ καὶ μάλιστα ὅταν ἐκ σπέρματος. ἀτοπώτατον δὲ καὶ
 θαυμάζεται μάλιστα ἐπὶ τῶν δένδρων ἢ εἰς τὸ βέλτιον
 μεταβολὴ καθάπερ ἐν Αἰγύπτῳ τε καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν
 Κιλικίᾳ τῶν ῥοῶν ἔτι δ' ἢ τῆς μυρρίνης περὶ Αἰγυπτον
 εὐωδία· τὰς γὰρ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ πολλὰς ὁρῶμεν καὶ
 πανταχοῦ δι' ὃ καὶ [οὐ] θαυμάζομεν. ἔστιν οὖν δῆλον
 ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν σπερμάτων συμβαίνει ὅταν εἰς τὸ βέλ-
 5 τιον ἢ σχεδὸν ὁμοιον· ἐν τούτῳ γὰρ ἡ διαφορὰ τῷ τὸ
 μὲν αἰεὶ τοιοῦτο μένειν ὅταν φυτευθῇ τὸ δ' ἄλλο καὶ
 ἄλλο μεταβάλλειν· ἐπεὶ τό γε μνόμενον ταῦτό· παραι-
 ρεῖται γὰρ αἰεὶ [τι] τῆς φύσεως ἐπικρατοῦν ὡσαύτως ἀμ-
 φοῖν, ξυμβαίνει γὰρ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· ἐκ μελά-
 νων γὰρ λευκὰ γίνεται καὶ ἐκ τραχέων μαλακὰ καὶ ἄλ-
 λας τοιαύτας ἔχοντα μεταβολάς. αἴτιον δὲ ἐνταῦθα δοκεῖ
 τῶν μὲν φανερῶν εἶναι τὸ ὕδωρ τῶν δὲ καὶ ὅλως αἰ-
 τροφαὶ καὶ ὁ ἀήρ· ὥστε κακεὶ χρὴ νομίζειν καὶ εἶπον
 ἄλλοθι τοιοῦτόν τι συμβαίνει τὰς αὐτὰς εἶναι καὶ παρα-
 πλησίας ἀνάγκας. τὰ δὲ καθ' ἕκαστα μᾶλλον ἴσως δὲ καὶ
 μόνως ἂν τις ἀποδοίῃ τὴν ἐμπειρίαν προσλαβὼν χώρας
 καὶ τόπου διὰ τῆς ἱστορίας.

CAP. XIV. Ὅμοιον γοῦν τούτῳ καὶ παραπλήσιον^{19H}
 φαίνεται καὶ ὅσα διὰ τῆς θεραπείας ἀλλοιοῦνται πρῶτον
 μὲν καὶ καθόλου πᾶσιν εἶπεῖν ἡμερούμενα δεύτερον δὲ
 ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ. βελτίω δὲ καὶ χαίρει γεωργούμενα...
 καὶ γὰρ τοὺς πυρῆνας ὥσπερ εἵπομεν ἐλάττους ἔχει αὐ-
 τὰ δὲ βελτίονά ἐστι. ἡ δὲ πολυῦδρία γλυκαίνει τε τὰς
 ῥόας καὶ μαλακωτέρας ποιεῖ· δεῖται γὰρ ἡ στρυφνότης
 τοιαύτης καὶ ἡ σκληρότης ἐπικουρίας· καὶ γὰρ τὸ ἐνδεὲς
 δεῖται βοηθείας. ἄμεινον γὰρ δὴ τοῦτο διχῶς ἢ πρόσθε-
 σίν. τινα λαμβάνον ἢ ἀφαιρέσεως θατέρον γενομένης·
 καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν ἐλέχθη τῶν κολαζομέ-

νων καὶ περιαιρουμένων τὰς ρίζας καὶ ἐπὶ τῶν συνκῶν
 τῶν κατασχαζομένων· ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ πλήθους
 τῆς τροφῆς ἰσχύει μᾶλλον τὸ σύμφυτον θερμὸν εἰς τὸ
 κατάλοιπον. ἰδιωτάτῃ δ' ἂν δοξείεν ἡ ἀπὸ τῆς τῶν ρι- 2
 ζῶν εἶναι θεραπείας τῆς τε κόπρου τῆς ὑείας ταῖς ῥόαις
 παραβαλλομένης καὶ εἰ τις ἄλλη τοιαύτη τινὶ δίδεται
 τροφή δι' ἧς γλυκαίνει τὸν χυλόν. λέγεται δὲ καὶ ὡς ἡ
 πολυνῦδρία καὶ ἡ ψυχροῦδρία ποιεῖ τινα μεταβολὴν καὶ
 ἐμφανέστατα δὴ καὶ μάλιστα ἡ τῶν ἐδαφῶν ἐνίων καὶ
 τοῦ ἀέρος φύσις ὥσπερ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Κιλικίᾳ·
 ἐν τούτοις γὰρ καὶ ζητεῖν ὅλως δεῖ τὰς ἀλλοιώσεις καὶ
 μεταβολὰς ἐδάφει καὶ ὕδατι καὶ ἀέρι καὶ ἐργασίᾳ. καὶ
 γὰρ ἀπλῶς ἡ γεωργία μεθίστησιν ἐξημεροῦσα τὰ δένδρα
 καὶ τοὺς καρπούς. ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν λοιπῶν ἔτερά τι- 3
 νες αἰτίαι ὑπὲρ δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ριζῶν μεταβολῆς ὑπὲρ
 ἧς τὰ νῦν ὁ λόγος ἐκείνο· δεῖ λαβεῖν ὅτι καθάπερ ἀρχαί
 τινες αἱ ρίζαι τῶν δένδρων· ἀκολουθεῖν δὲ φιλεῖ ταῖς
 ἀρχαῖς τὰ ἄλλα. δι' ὃ καὶ ἐπὶ τῶν σικύων ἐλέχθη πρό-
 τερον ὅτι βρέχομένων ἐν γάλακτι τῶν σπερμάτων ἡ ἐν
 μελικράτῳ γλυκύτεροι γίνονται. καὶ ἐπ' ἄλλων. αὐταὶ
 δὲ καὶ τὴν τροφήν πεπεμμένην μᾶλλον λαμβάνουσai καὶ
 αὐταὶ μεταβάλλουσai συμμεταβάλλειν ποιοῦσι καὶ τὸ
 δένδρον· ἀπὸ γὰρ τούτων ἡ διάδοσις. ἐπεὶ καὶ αἱ πο-
 λυνῦδρoι καὶ τὰ ἐδάφη καὶ αἱ κατεργασίαι περὶ ταύτας
 πρῶτον καὶ ἀπὸ τούτων ἀρχόμεναι τὰ ἄλλα συναλλοιοῦσι.
 πρὸς ἕτερα δ' ἰσως καὶ ἕτερά βοήθειαι συνεργοῦσιν οἷον 4
 αἱ σχάσεις συνκῶν καὶ κλάσεις τῶν ἀμπέλων καὶ αἱ κολά-
 σεις τῶν ἀμυγδαλῶν ἢ πληγαῖς ἢ διειρόντων τοὺς πατ-
 τάλους· ἀπορρεούσης γὰρ τῆς ὑγρότητος ἡ καταλειπο-
 μένη ῥᾶον ἐκπέττεται γλυκύτης. τὰ δ' [ἐν]οφθαλμιζό-
 μενα ἢ ἐγκεντριζόμενα οὐ πέφυκε μεταβάλλειν ὅτι κα-
 θάπερ ἀρχὴ τις ἑτέρα τούτων ἐστὶν ἧς οὐκέτι δύναται

κατακρατεῖν· ὥσπερ γὰρ γῇ χρῆται τῷ ὑποκειμένῳ τὸ
 ἐμφυτευόμενον ἢ [ἐν]οφθαλμιζόμενον ὥσπερ ἐλέχθη.
 5 καὶ εἰσιν αὐταὶ δύο μεταβολαὶ καὶ ἀπὸ δυοῖν, ἣ τε ἀπὸ
 τῶν φίλων καὶ ἡ ἀπὸ τῶν [ἐν]οφθαλμιζομένων ἢ ἐμφυ-
 τευομένων, ἡ μὲν αὐτῶν τῶν ὑποκειμένων ἀλλοιουμέ-
 νων, ἡ δὲ ἐτέρων τινῶν ἐμβαλλομένων δι' ὃ καὶ ἦττον
 ἐπὶ ταύτης τὸ θαυμαστόν. διὰ τί δ' ἡ φύα μάλιστα μὲν
 μεταβάλλει τὴν μανότητα καὶ τὴν ἀσθενείαν αἰτιάσται
 αὖ τις· εὐηκοώτατα γὰρ τὰ τοιαῦτα πρὸς μεταβολήν.
 ἐπισκεπτέον δὲ καὶ εἰ τις ἄλλη τῆς φύσεως ιδιότης.

CAP. XV. [Τῆς] δ' εἰς τὸ χεῖρον μεταβολῆς δῆλον²⁰¹
 ὥς ἐναντία [αἰ αἰτίαι] καὶ ἐμφανεστάτη γε [καὶ] κοινο-
 τάτη πᾶσιν ἀγεωργησίᾳ· πάντα γὰρ ὥς εἰπεῖν ἀπαργιοῦ-
 ται. ἐνίοτε δὲ καὶ οἶονεῖ πηρώσει τινὶ μεταβάλλουσιν
 εἰς τὸ χεῖρον κολουόμενα κατὰ τὴν πρώτην γένεσιν τὰ
 φυτὰ καθάπερ ἡ ἀμυγδαλῇ· πικρὰ γὰρ ἐκ γλυκείας γί-
 νεται καὶ ἐκ μαλακῆς σκληρά· τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἔστιν ἐπί-
 δηλα μεταβάλλοντα. καίτοι τὰ γε τῆς ἀμπέλου φυτὰ καὶ
 ἀπόλλυνται πονουῦντα· τὰ δὲ μᾶλλον καὶ μεταβάλλειν εἰ-
 κὸς μᾶλλον ἦν. τῇ γὰρ ἀμυγδαλῇ καὶ τὸ ὅλον φαίνεται
 2 παράλογον· ἰσχυρότερον γὰρ τὸ δένδρον. ἐνια δὲ καὶ
 βελτίω κολουόμενά φασι γίνεσθαι καθάπερ οἱ Χῖοι τὴν
 ἄπιον τὴν φωκίδα. τὸ μὲν οὖν ἰσχυρὸν τῆς ἀμυγδαλῆς
 οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ λαμβάνεται. δένδρωθεισα μὲν γὰρ
 ἰσχυρὰ φυομένη δὲ ἀσθενὴς ἄλλως τε καὶ ἀπὸ σπέρμα-
 τος. ἐπεὶ καὶ μὴ κολουσθεῖσαι πικρὰ γίνονται καὶ σκλη-
 ραὶ καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη. πᾶν γὰρ ὅλως
 ἀπὸ σπέρματος ἐξαλλοιοῦται πρὸς τὸ χεῖρον· κινηθεί-
 σης δὲ τῆς φυσικῆς ὁρμῆς εἰκὸς ἔτι μᾶλλον, οἷον γὰρ
 ἄλλη καὶ ἀσθενεστέρα γέγονεν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐψόμενα κω-
 λύεται μὴ ἐν καιρῷ κινούμενα καὶ ἡ γῇ δυσδιάτηκτος ἢ
 ὑμῆνη· ὃ δὲ ἐν ἀρχῇ μέγα καὶ διατενὲς πρὸς τὴν τε-

λείψωσιν. ἐπὶ μόνῃς δὲ ταύτης μάλιστα ἐνδηλον εἶναι τὴν 3
 μεταβολὴν οὐκ ἄτοπον καὶ διὰ τὰς προειρημένους αἰτίας
 καὶ διότι τῆς μὲν ἀμπέλου καὶ τῶν ἄλλων οὐθενὸς ὁ
 καρπὸς τελεούμενος πικρὸς ἢ ὀξύς ἀλλ' ἦτοι γλυκὺς ἢ
 οὐκ ἐπέφθῃ ταύτης δὲ οὐχ ὑπάρχει τοιοῦτος εὐθύς ἐν
 τοῖς τελείοις καὶ εὐκαρποῦσι. τάχα δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 ἐστὶ τις καὶ εἰς τὸ στρυφνότερον ἢ ὑδαρέστερον ἢ μὴ
 ὁμοίως γλυκὺ λανθάνει δὲ τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν. καὶ
 γὰρ αὐτῶν τῶν ὁμογενῶν αἰ μὲν μᾶλλον αἰ δ' ἦττον τοι-
 αῦται. συμβαίνει δὲ ταῖς κολουσθεύουσιν ἂν πρεσβύτεραι
 γενόμεναι πάλιν ἐπικόπτωνται καὶ διακαθαίρωνται γλυ-
 κυτέραις γίνεσθαι καὶ τέλος ἀποκαθίστασθαι πρὸς τὴν
 φύσιν, αἷτιον δὲ ἔτι πρὸς τῷ εἰρημένῳ δι' ὅτι ἡ μὲν κό- 4
 λουσις κωλύσασα τὴν εἰς τὸν ὄγκον βλάστην κατέμειξε
 καὶ χεῖρω τὴν ὑγρότητα τὴν εἰς τὸν καρπὸν ἐποίησε.
 πλείονος δ' οὔσης ἄπετος ὥστε μικρός. καὶ κατακοπτο-
 μένῃ δὲ λαμβάνει τινα ἀποπνοὴν καὶ ἀφαίρεσιν ὥσπερ
 καὶ ὅταν οἱ σφῆνες διακρουσθῶσιν· ἐλάττονος δὲ γινο-
 μένης καὶ αὐτὸ μᾶλλον ἰσχύον διὰ τὴν εὐσθένειαν ἐκ-
 πέττει τε μᾶλλον καὶ ἀποκαθίσταται. ταύτης μὲν οὖν 5
 ὥσπερ ἀνασώζεται πάλιν ἡ φύσις, ἐνία δὲ ἐὰν μὴ κο-
 λουσθῇ τὸν καρπὸν οὐ πέττει καθάπερ ἡ ἄμπελος ἡ καν-
 θάρεως καλουμένη δι' ὃ καὶ κολουούσιν ἄκρον τὸν βό-
 τρυν, εἰ δὲ μὴ σῆπει καὶ διαφθείρει. δῆλον οὖν ὡς
 ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι ἀφαιρέσεως δεῖται τῆς ὑγρότητος. ἡ
 δ' [ἄπιος ἢ] φωκὶς κολουομένη βελτίων πρὸς δένδρωσιν
 οὐ πρὸς εὐκαρπίαν· ἐκτρέχει γὰρ ἄγαν μὴ κολουσθεύουσα
 καὶ γίνεται μονόκωλος καὶ ἀσθενής, εἰ δὲ μὴ παραβλα-
 στάνουσα δευδροῦται. τάχα δ' ἂν τι συμβάλλοιτο τοῦτο 6
 καὶ πρὸς εὐκαρπίαν· ἰσχυροτέρας γὰρ γινομένης ἢ πέψις
 καλλίων. τῶν δὲ λαχανωδῶν ἢ ποιωδῶν ὅσα κολουό-
 μενα ἢ κειρόμενα βελτίω καθάπερ τὰ τε πράσα καὶ

θάφανος ἦν καλιμβλαστὴς ἢ καὶ ἡ μηδικὴ καὶ ἡ θριδάξ καὶ τὸ ὠκιμον ἅπαντα ταῦτα τῇ ἀκαλότῃ καὶ εὐτροφίᾳ βελτίω καὶ εὐχυλότερα γίνεται. παραιρεῖται γὰρ ἡ δριμύτης καὶ ἡ ξηρότης καὶ εἰ ἐν τινι τὸ ὁπῶδες τούτων ἀπαλὰ δὲ καὶ εὐτραφῇ γίνεται διὰ τὸ τὰς ῥίζας ἰσχυρότερας εἶναι καὶ ὅλως ἀυξανομένης ἔτι μᾶλλον κολουομένων τῆς ἰσχύος· αἱ δὲ καὶ ἐπισκῶνται πλείω καὶ καταπέττουσι μᾶλλον. ἔτι δὲ ἀφαιρουμένων τῶν ξυλωδῶν καὶ σκληρῶν ἡ ἐπίδοσις πλείων μηθενὸς ἐμποδίζοντος. ἡ δὲ πρώτη βλάστησις ἐξ ἀσθενοῦς ὥρμημένη μᾶλλον χείρων. αὗται μὲν οὖν ἐν τοῖς χυλοῖς αἱ μεταβολαί.

- CAP. XVI. Γίνονται δὲ καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς μάλι-^{21H} στα μὲν αὐτομάτως διὰ τὸν αἶρα καὶ τὴν χώραν. εὐοσμότερα γὰρ ὡς ἐπὶ πᾶσιν αἱ ξηραὶ ποιοῦσι καὶ ὁ ἀήρ ὁ τοιοῦτος δι' ὃ καὶ τὰ ἄγρια εὐοσμότερα. τάχα δὲ οὐ πάντως οὐδ' ὁδμωδέστερα, δριμύτερα γάρ· ἀρίστη δὲ ἡ μέση καὶ ὁ μέσος. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ ὕδαρῃ καὶ ἄσσμα, καὶ περὶ μὲν ὁσμῶν καὶ χυλῶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ δεῖ θεωρεῖν ἐπὶ πλεον ἐν τοῖς ὕστερον. αἱ δὲ μεταβολαὶ διότι καὶ ἐν τούτοις γίνονται καὶ φυσικῶς καὶ ἐκ θεραπειᾶς φανερόν
- 2 ἐκ τῶν εἰρημένων. ἐνίαι δὲ δοκοῦσιν ὅλων τῶν δένδρων καὶ φυτῶν αὐτόματαί τινες εἶναι μεταβολαὶ καθάπερ τὴν λεύκην ἐξαιγειροῦσθαι φασι καὶ φύλλοις καὶ τῇ ὅλῃ προσόψει καὶ τὸ σισύμβριον εἰς μίνθαν μεταβάλλειν μὴ κατεχόμενον ταῖς ἐργασίαις καὶ μεταφυτενόμενον πολλάκις, ἔτι δὲ καὶ τὸν πυρὸν ἐξαιροῦσθαι καὶ τὸ λίνον.
- 3 αὕτη μὲν οὖν εἶπερ ἀληθὴς ὥσπερ φθορά τις εἴκειν εἶναι διὰ πλῆθος ὕγροῦ· γίνεται γὰρ δι' ἐπομβρίαν. ἀλλοιωθεῖσης δὲ τῆς ἀρχῆς ἄλλοιόν τὸ ἀναβλαστάνον· ἡ δὲ αἶρα φίλυδρον. ἡ τε τῆς λεύκης εἰ ἄρα ἐστὶ μεταβολὴ γινομένη τις ἂν εἴη παχυνομένου τοῦ δένδρου μᾶλλον ὃ συμβαίνει διὰ τὴν ἡλικίαν· εἰς βάθος γὰρ ἡ αὔξησις

Digitized by Google

πῶν καὶ τῶν φύλλων, καὶ γὰρ τὰ στενόφυλλα πλατυ-
φυλλότερα γίνεται, καὶ ὅλως τῶν μερῶν τούτων. διὰ
τοῦτο καὶ ζητεῖ τόπον ἕκαστον οἰκεῖον, οἰκεῖος δ' ἐν
8 ᾧ περ εὐθენεῖ. δι' ὅπερ καὶ οὐ πᾶσιν ὁ ἄριστος ἀλλ'
ἐνια λεπτὴν καὶ λυπρὰν χώραν φιλεῖ τὰ δὲ ὑφάμμιον
ἐνια δὲ καὶ ἀλμυρὰν τινὰ καθάπερ ἡ ῥάφανος. διττῶς δὲ
καὶ τὸ τῆς χώρας πρόσφορον· ἡ γὰρ τὸ οἰκεῖον τῆς φύ-
σεως ἢ τὸ πρὸς ἰσχὺν καὶ δύναμιν ἀρμόττοιον, οἷον ταῖς
ἀμυγδαλαῖς ἢ λεπτῇ· βαθείας γὰρ οὔσης καὶ πιείρας
ἐξυβρίσασθαι διὰ τὴν εὐτροφίαν ἀκαρποῦσι. καὶ καθόλου
περὶ τῶν δένδρων εἴρηται πρότερον· ἀλλὰ δὴ τὰ μὲν
περὶ τὰς ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς ἀχρὶ τούτων διω-
ρίσθω.

CAP. XVII. Θαυμασιώτατον δ' ἂν δόξειε καὶ ὅλως²³ H
ἄτοπόν τι καὶ παράδοξον εἶναι τὸ ἐνια μὴ δύνασθαι βλα-
στάνειν ἐν τῇ γῇ καὶ σπέρματα καὶ φυτὰ καθάπερ ἡ
ἱξία καὶ ἡ στελλίς καὶ τὸ ὑφέαρ, ὧν τὴν μὲν καλοῦσιν
Εὐβοεῖς τὸ δὲ ὑφέαρ Ἀρκάδες, ἡ δὲ ἱξία κοινή· φασὶν
[οὖν] οἱ μὲν εἶναι πάντα μίαν τινὰ φύσιν τῷ δὲ ἐν ἐτέ-
ροις φύεσθαι διαφέρειν (καὶ) δοκεῖν. τὸ γὰρ ὑφέαρ ἐν
ταῖς ἐλάταις καὶ πεύκαις γίνεται καὶ ἡ στελλίς ἢ δ' ἱξία
2 καὶ ἐν δρυϊ καὶ ἐν τερμίνθῳ καὶ ἐν ἐτέροις πλείουσιν. οἱ
δὲ διαφέρειν καὶ σημεῖον λέγουσιν οὐ μικρὸν εἰ γὰρ ἀλη-
θές ὡς οὐ μόνον ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἕκαστον ἐμφύεται
τούτων οἷον ἐλάταις καὶ πεύκαις ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἀντῷ
πλείω καθ' ἑκάτερον τῶν μερῶν ἐνθεν μὲν στελλίς ἢ
ἱξία ἐνθεν δὲ ὑφέαρ· ἔτι δὲ οὐ μόνον τὰς μορφὰς [ἀλλ']
οὐδὲ [τούς] καρποὺς ὁμοίους ἔχειν φασὶ καὶ τοῦτό γε
πανταχόθεν διατηρεῖσθαι καὶ ἐν ταῖς πλείστον διαφε-
ρούσαις χώραις. ἐπεὶ τό γε τὴν μὲν ἀείφυλλον εἶναι
τῶν ἱξιῶν [τὴν δὲ φυλλοβόλον] οὐδὲν ἄτοπον, καὶ ἡ μὲν
[ἐν] ἀειφύλλοις ἢ δὲ ἐν φυλλοβόλοις ἐμβιβῇ· συμβαίνει

γὰρ ἐνθα μὲν ἔχειν ἐνθα δὲ μὴ ἔχειν διαρκῆ· τὴν τρο-
 φήν· αἰτία δὲ αὕτη τῆς ἀειφυλλίας καὶ μὴ καθάπερ εἴ-
 πομεν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὅποτερως ποτ' ἔχει πρὸς τὸ νῦν 3
 ἀπορούμενον οὐθὲν διαφέρει. τὸ δὲ μὴ φύεσθαι χαμαὶ
 μηδαμῶς ἄτοπον ἄλλως τε καὶ οὕτω πολὺν καὶ ἰσχυρὸν
 ἔχουσιν καρπὸν. εἰ δὲ καὶ σπέρματα (τὰ) τοιαῦτά ἐστιν
 οἶον τὸ περὶ Βαβυλῶνα τῇ ἀκάνθῃ περὶ τὸ ἄστρον ἐπι-
 σπειρόμενόν φασιν αὐθημερὸν ἀναβλαστάνειν καὶ ταχὺ
 περιλαμβάνειν καὶ τὴν ἄκανθαν, ἔτι δὲ τὸ συριακὸν βο-
 τάνιον ὃ καλούμενος καδύτας καὶ δένδροις καὶ ἀκάνθαις
 ἐμφύεται καὶ ἄλλοις τισί, τῇ μὲν ἑλαττον [ἄν] εἴη τῇ δὲ
 πλεῖον τὸ θαυμαστόν· ἀμφοτέρω γὰρ ποιεῖ τὸ πλῆθος ἐν
 τοῖς παραδόξοις ὅτε μὲν ὥς πεφυκὸς οὕτω μὴ θαυμάζειν
 ὅτε δὲ μᾶλλον θαυμάζειν διὰ τὸ πλῆθος. ἐπεὶ τό γε ἐμ- 4
 φύεσθαι καὶ ἐν δένδροις καὶ ἐν φυτοῖς ἑτέροις τὸ καὶ ἐν
 τῇ γῇ φυόμενον οὐκ ἄτοπον ἄλλως [τε] καὶ γινόμενον
 ὥσπερ ὁ κιττός ἐν πολλοῖς. ἔτι γὰρ τοῦτο παραδοξότε-
 ρον ὅτι καὶ ἐν ἐλάφου κέρασιν ὥπται καὶ ἡ τέρμινθος δὲ
 ἐν ἐλάᾳ καὶ τὸ πολυπόδιον καλούμενον ἐπὶ τισὶ δέν-
 δροις καὶ ὅσα δὴ σκανιωτέρα καὶ τερατωδέστερα φαίνε-
 ται, καθάπερ ἡ δάφνη ποτὲ ἐν πλατάνῳ καὶ ἐν δρυϊ καὶ
 τὰ ἄλλα ὅσα ὥς τέρατα προφαίνουσιν. ὅταν γὰρ εἰς
 γεῶδες γεγεννημένον διὰ σῆψιν ἐμπέσῃ τὸ σπέρμα διε-
 βλάστησεν εἰτα ξῆ τὴν τροφήν τὴν ἐκ τοῦ δένδρου λαμ-
 βάνον, ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ κιττοῦ τοῦ περὶ τὰ κέρατα βλα-
 στοῦντος εἴπερ ἦν οὐκ ἄλογον. ἀλλὰ τὸ ἐν ἑτέρῳ μόνον 5
 φύεσθαι χαμαὶ δὲ μὴ τοῦτ' ἄτοπον· προσφιλεῖ γὰρ δὴ
 ἀλλήλοις καθάπερ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ τάχ' ἄν εἴη·
 τὸ δ' ὅλως ἐπὶ τῆς γῆς μὴ φύεσθαι θαυμαστόν ἄλλως τε
 καὶ καρπὸν ἔχον καὶ σπέρμα καὶ ἀπὸ τούτου βλαστάνον.
 εἰ γὰρ ἦν ἐκ διαφθορᾶς τινος τῶν ἐν τοῖς δένδροις ἡ γέ-
 νεσις ὥσπερ ἐν τοῖς ζώοις ἐγγίνεται τοιαῦτα ζῶα λόγο-

τινὰ εἶχεν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐδὲ γίνεται πλὴν ἀπὸ σπέρ-
 ματος ὅταν οἱ ὀρνίθες ἐσθλόντες τὸν καρπὸν προΐωνται
 τὴν περιτίττωσιν ἐπὶ τῶν δένδρων· τότε γὰρ αὐτὸς ὁ καρ-
 6 πὸς σωζόμενος καὶ ἐπιμείνας διεβλάστησε. τὸ μὲν οὖν
 θαυμαστὸν πολὺ καὶ ἐκ πολλῶν. ἔοικεν οὖν ὁμοίον τι
 συμβαίνειν ταῖς ἐμφυτείαις καὶ τοῖς ἐνοφθαλμισμοῖς·
 ἐτοιμοτέραν γὰρ λαμβάνει τροφὴν καὶ ὥσπερ κατειργα-
 σμένην καὶ πεπεμμένην σχεδὸν ὃ καὶ ἡ ἑλία ζητεῖν φαί-
 νεται. τὸ δὲ τοιαύτης δεόμενον ἀσθενὲς ἂν εἴη τῇ φύ-
 σει, τοῦτο δὲ πάλιν οὐκ ἔοικεν ἀλλ' ἰσχυρὸν εἶναι καὶ
 τρόφιμον καὶ ἡ ἑλία καὶ ἡ στελλίς καὶ τὸ ὑφέαρ· τοῦτοις
 γὰρ δὴ καὶ τοὺς βοῦς καὶ τὰ ὑποζύγια χιλεύουσι καὶ
 ἀνατρέφουσιν μετὰ τοὺς θερισμούς. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ
 7 καρπὸς τῆς ἑλίας μηνύει τὴν ἰσχύον. ἀλλὰ μὴν εἴ γε ἰσχυρὰ
 καὶ μὴ ἀσθενῇ διὰ τί ποτ' οὐ βλαστάνει καθ' αὐτὰ καὶ
 φύεται· διαβιάσασθαι γὰρ τὴν γῆν τῶν ἰσχυόντων ἐστὶ
 ὅπερ ποιεῖ καὶ ὁ θέρμος. εἰ δ' αὖ ψυχρὸν ἔχει τὸ σπέρμα
 καὶ δύσπεπτον ἀλλὰ χρονιωτέραν ἐχρῆν εἶναι τὴν ἐκφυ-
 σιν ὥσπερ καὶ ἐτέρων. ἐπεὶ καὶ τῶν τευτλίων ἐνιά φασι
 τῷ ὕστερον ἔχει διαφύεσθαι καὶ διαβλαστάνειν· οὐδὲ
 γὰρ οὐδὲ ταύτῃ κίνδυνος ὥστε σαπῆναι· διαμένον γὰρ
 καὶ τοῦτο φαίνεται καὶ ἕτερα πολλῶ τούτων ἀσθενέ-
 στερα. ταῦτα μὲν οὖν οὐ λύει τὴν ἀπορίαν ἀλλ' ἐπιξύν-
 8 δεῖ μᾶλλον. ἡ δ' ἀρχὴ ληπτέα φυσικῶς ἀκολουθοῦσι κατὰ τὴν
 τὸ γινόμενον ὅτι πέφυκεν ἐν ἐτέρῳ μόνον ταῦτα γίνε-
 σθαι καθάπερ καὶ ζῶα ἐν ζωοῖς οἷον τὰ τε ἐν ταῖς πίν-
 ναις ἐστὶ καὶ ὅσα ἄλλα ζωοτροφεῖ. πλὴν τῶν μὲν οὐκ
 ἔχομεν τὴν γένεσιν τῶν δ' ἔχομεν λέγειν. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς
 τῶν ὀρνίθων προσφορᾶς εἶναι τὴν ἀρχὴν ὥσπερ συμβε-
 βηκός ἐστι πρὸς τὴν γένεσιν ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων γίνεται.
 κατορύττει γὰρ ἡ κίττα θησαυριζομένη τὰς βαλάνους
 καὶ ἄλλα τῶν ὀρνέων· περιαιρεθέντος δὲ τοῦ ἱξοῦ καὶ

κατεργασθέντος ἐν ταῖς κοιλίαις ὅπερ ἐστὶ ψυχρότατον
 σὺν τῇ περιτιτώματι καταπίπτον τὸ σπέρμα καθαρὸν καὶ
 τοῦ δένδρου λαμβάνοντός τινα μεταβολὴν ὑπὸ τῆς κό-
 πρου διαβλαστάνει καὶ φύεται. τὴν δ' ἰσχύν εὐλόγως 9
 ἔχει καὶ διὰ τὴν εὐτροφίαν καὶ μάλιστα ἴσως διὰ τὴν
 αὐτοῦ φύσιν. ἰσχυρότερα δὲ εἶκός τὰ ἐν ταῖς ἐλάταις καὶ
 πεύκαις εἶναι· πλείων γὰρ ἢ τροφή καὶ λιπαρωτέρα.
 πολλὰ δ' ἢ φύσις φαίνεται καὶ ἐν τοῖς ζώοις τοιαῦτα
 ποιεῖν ὥσθ' ἕτερον ἑτέρῳ χρήσιμον εἶναι πρὸς σωτηρίαν
 καὶ γένεσιν ἅπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις ταῖς περὶ τούτων ἐλ-
 ρηται· δι' ὃ καὶ ἐνταῦθα ἴσως οὐ θαυμαστόν τὸ τῶν
 ὀρνίθων εἶτε ἐπίτηδες εἶτε κατὰ συμβεβηκὸς γέγονεν
 οὐδὲ λεκτέον ὅτι οὐκ ἂν ἦν ἡ γένεσις εἰ μὴ διὰ τούτους.
 οὔτε γὰρ ἴσως ταῖς πίνναις βίος εἰ μὴ διὰ τὸν κάρκινον,
 οὐδ' ἡ τῶν μελιττῶν φύσις εἰ μὴ διὰ τὸν γόνον ὥς φασί
 τινες, οὐδ' ἡ τοῦ κόκκυγος εἰ μὴ ἦν ἡ ὑπολαῖς ἢ εἰς τὴν
 νεοττίαν τὰ ὡς τίθησιν. ἀλλ' ὥσπερ καὶ φθοραὶ καὶ
 σωτηρίαι τινὲς γίνονται δι' ἀλλήλων καὶ εἰς τοὺς βίους
 καὶ εἰς τὰς γενέσεις οὕτω καὶ πρὸς τὰ φυτὰ διήκειν οὐ-
 θέν κωλύει παρὰ τῶν ζώων. ὥστε ταύτην ἢ τοιαύτην
 αἰτίαν ὑποληπτέον εἶναι τῶν ἀπορηθέντων. ἐν δὲ τοῖς 10
 ἐπισπειρομένοις ἀφήρηται καὶ τὸ συμβεβηκὸς, προαιρέ-
 σει γὰρ ὁρῶσιν, ἀλλὰ τὸν καιρὸν δῆλον ὅτι λαμβάνουσι
 τῆς ἐπισποράς ὅταν ὀργᾷ τὸ ὑποκείμενον ὥσπερ ἡ ἄκανθα
 φαίνεται περὶ τὸ ἄστρον· ἐνικμον γὰρ δεῖ καὶ εὐαφὲς
 εἶναι πρὸς τὴν διαβλάστησιν· τὸ δὲ ταχὺ τῆς ἐκφύσεως
 οὐ μόνον διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὥραν ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ
 διὰ τὴν ἰδίαν γίνεται φύσιν. καὶ περὶ μὲν τούτων
 ἄλλως.

11H CAP. XVIII. Ὅτι δὲ καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς ἐνία συνερ-
 γεῖ πρὸς τὴν ἀλλήλων σωτηρίαν καὶ γένεσιν καὶ ἐκ τῶνδε
 φανερόν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις τὰ φύλλοβέλα

- ἀειφύλλοις ὅτι σηπομένων ξυμβαίνει καθάπερ κοπρῶ-
 σθαι τὴν γῆν ὃ καὶ πρὸς εὐτροφίαν καὶ πρὸς τὴν βλά-
 στησιν τῶν σπερμάτων χρήσιμον. ἐν δὲ τοῖς ἡμέροις ὅσα
 τοῖς φυτοῖς ἐπισπείρουσι τῶν ἀμπέλων ἀφαιρεῖν βουλό-
 μενοι τὸ πλῆθος τῆς ὑγρότητος καὶ τοῖς λαχάνοις ἢ τού-
 του χάριν ἢ τῶν γινομένων θηρίων οἶον ταῖς φαφανίσαι
 τοὺς ὀφρόβους πρὸς τὰς ψύλλας καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον
 2 ἑτέροις. οἴεσθαι γὰρ χρὴ τοιαῦτα καὶ ἐν τοῖς αὐτομάτοις
 τῆς φύσεως ὑπάρχειν ἄλλως τε καὶ εἰ ἡ τέχνη μιμεῖται
 τὴν φύσιν. ἔτι δὲ ὅσα πρὸς δένδρα καὶ περιαλλόκαυλα
 τυγχάνει· ταῦτα γὰρ τὸ πρὸς ἑτέρῳ διώκει καθάπερ ὃ
 τε κίττος καὶ ἡ σμίλαξ καὶ ἡ σικύα καὶ ἄλλ' ἅττα καὶ τῶν
 ἐλαττόνων ἔρπυλλος ἰασιώνη· πάντα γὰρ ταῦτα ζῇ πρὸς
 ἑτέρῳ, μὴ ἔχοντα δὲ χαμαίκαυλα γίνεται πλὴν ὅσα καὶ
 δενδροῦσθαι πέφυκε καθάπερ ὁ κιττός. ἔστι δὲ καὶ [ἡ]
 ἄμπελος τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἂν δύναίτο φέρειν τὰ κλήματα
 καὶ τὴν βλάστησιν ἢ οὐχ ὁμοίως καλὰ μὴ ἔχουσα τὸ ὑπε-
 ρεῖσον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλικά δοκεῖ τούτου χάριν ἔχειν
 ὅπως εὐθύς ἀντίληψις γένηται καὶ οἶον δεσμός ὥσπερ ὁ
 3 κιττός τὰ φιλία τὰ ἐκ τῶν βλαστῶν. ὅσα δὲ κοῦφα καὶ
 λεπτὰ ῥαδίως ἀναβαίνει καὶ ἐπιμένει καθάπερ ἡ ἰασιώνη
 καὶ ὁ θέρμος καὶ ὁ δόλιχος. πάντα δὲ ταῦτα βλάπτει τὰ
 δένδρα καταπνίγοντά τε καὶ ἐπισκιάζοντα καὶ τὴν τρο-
 φὴν ἀφαιρούμενα τὰ μὲν τῷ κωλύειν ὃ δὲ κιττός καὶ τῷ
 ἐμφυόμενος ἐξαιρεῖσθαι δι' ὃ χαλεπώτατος τοῖς δένδροις
 οὗτος· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις αἰείφυλλος ὢν καὶ ἰσχυρὸς
 αἰεὶ δεῖται τροφῆς καὶ πολλῆς. ἀφαναίνει δὲ τελέως
 ὅταν ἐπὶ τὰ ἄκρα συναυξηθῇ· τότε γὰρ καρπὸν πέττει
 4 καὶ ἐξαιρεῖται πανταχόθεν τὴν τροφὴν. οὐ χαλεπὸν δ'
 ἴσως οὐδὲ ἐν ἄλλοις καὶ πλείοσι λαβεῖν τὰς βλάβας· πολ-
 λῶ γὰρ πλείους εἰσὶ τῶν ὠφελίμων ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις·
 ἐπεὶ καὶ ταῖς ὁσμάσι ἐνια βλάπτεται καθάπερ ἡ ἄμπελος

τῇ τῆς δάφνης καὶ τῇ τῆς ῥαφάνου καὶ τοῦτο εὐθὺς ἐκ-
δηλοῦ κατὰ τὴν βλάστησιν. ὅταν γὰρ πλησίον ἢ τῆς ῥα-
φάνου καὶ τῆς δάφνης ὁ βλαστὸς ἀποστρέφεται τὸ ἄκρον
αὐτοῦ καὶ ὥσπερ ἀνακάμπει διὰ δριμύτητα τῆς ὀσμῆς·
ὁσφραντικὸν γὰρ ἡ ἄμπελος ὥσπερ καὶ ὁ οἶνος δεινὸς
ἐλκύσαι τὰς ἐκ τῶν προκειμένων ὀσμάς καὶ μᾶλλον καὶ
θαῖτον ὁ κατεσταμνισμένος διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ τὸ
γυμνόν. ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον γένος ῥάδιον ἐν πολλοῖς
ὥσπερ ἐλέχθη συνιδεῖν.

26 H CAP. XIX. Ὅσα δὲ κοινὰ γένους τινὸς ἢ καὶ πλει-
όνων μὴ ὁμογενῶν οἶον τὸ στρέφειν τὰ φύλλα τὴν φί-
λυραν καὶ τὴν ἐλάαν καὶ τὴν πτελέαν ταῖς τροπαῖς ταῖς
θεριναῖς καὶ ὡς ἐνια τῶν ἀνθῶν νύκτωρ μὲν συμμύει
μεθ' ἡμέραν δὲ ἐκπετάννυται καὶ ὡς ἐν τῷ Εὐφράτῃ
λέγουσιν οὐ μόνον τοῦ λωτοῦ τὸ ἄνθος ἀνοίγεσθαι καὶ
συμμύειν ἀλλὰ καὶ τὸν καυλὸν ὅτε μὲν ἀναβαίνειν ὅτε
δὲ δύεσθαι καὶ καταβαίνειν ἀπὸ δυσμῶν μέχρι μέσων
νυκτῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, ἐν ἅπασι
καὶ πανταχοῦ κοινήν τινα αἰτίαν ὑποληπτέον εἶναι. ῥά-
διον δὲ ἴσως ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἰδεῖν. ἐπὶ δ' οὖν τῶν 2
εἰρημένων ἢ μὲν τῶν φύλλων στροφὴ γίνεται διὰ τὸ
περὶ τοῦτον τὸν καιρὸν μάλιστα πῶς [τὰ] ἀει[φυλλα]
φυλλορροεῖν. ἢ δ' αἰτία πρότερον εἰρηται περὶ πάντων
τούτων. γινομένης οὖν τῆς φυλλορροίας ἀνάγκη μάλιστα
πάσχειν τι τὰ φύλλα καὶ τὰ μὲν ἀσθενῇ καὶ ὥσπερ γεγη-
ρακότα καταξηρανθέντα πίπτειν τὰ δ' ἄλλα τὴν ἐπι-
στροφὴν μόνον λαμβάνειν. ἅπασι μὲν οὖν τοῦτο συμ-
βαίνει ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐνδηλον δὲ μάλιστα ἐπὶ τούτων
ὅτι μεγίστη διαφορὰ τῶν χρωμάτων τοῖς πρανεῖσι πρὸς
τὰ ὑπτια· τὰ μὲν [γὰρ] χλωρὰ τὰ δὲ ὑγρὰ καὶ ὑδατώδη·
μᾶλλον δ' ἐπὶ τῆς φιλύρας· μεῖζω γὰρ καὶ κάτω λευκό-
τερα δι' ὃ ἀνόμοια ὡς καὶ ἐπὶ τῆς λεύκης. τῶν δ' ἀει- 2

- φύλλων οἷς μὴ συμβαίνει τοῦτο διὰ τὸ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀκμὴν τινα καὶ ὥσπερ ἰσχύν τινα εἶναι τῆς βλαστήσεως διὰ τοῦτο οὐκ ἂν συμβαίνοι· τῶν γὰρ ἰσχυόντων οὐδὲν εὐπαθές. ἡ δὲ τῶν ἀνθῶν σύμμυσις καὶ δι-
οιξίς ἐλαφροτέρα καὶ ῥάων ἰδεῖν· ὑπὸ γὰρ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀλέας γίνεται ψυχρῶν ὄντων καὶ ἀσθενῶν· συμ-
μύει μὲν γὰρ ξυνιόντος καὶ οἶον πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, συναπολείπει γὰρ καὶ τὸ θερμὸν, ἀνοίγεται δὲ πάλιν
4 διαχεομένου καὶ ἀνιέντος ὅπερ ὁ ἥλιος ποιεῖ. τὰ δὲ πλέον καταδυσόμενα καὶ ὑπερίσχοντα δῆλον ὅτι ψυχρότερα καὶ ἀσθενέστερα δι' ὃ μᾶλλον συμπάσχει ταῖς μεταβολαῖς. ἡ δὲ αἰσθησις οὕτως ὅξεϊα γινομένη τοῖς καθ' ὕδατος οὐκ ἄλογος ἄλλως τε καὶ ἐν τόποις θερμοῖς καὶ ἐμπύ-
ροις. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς μὴ τοιούτοις αἱ διαδόσεις ταχέϊαι πάντων ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρον. φαίνεται γοῦν συμπάσχειν οὐ μόνον τὰ ἐπὶ γῆς ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ὕδατα τροπαῖς τε καὶ ἐπιτολαῖς· ἐπ' ἐνίων δὲ ἄστρον
5 καὶ αὐτὴ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλαττα μεταβάλλει. πάσχει δέ τι παραπλήσιον τούτῳ καὶ τῶν ἀνθῶν πολλὰ καθ' ἡμέραν· αἰεὶ γὰρ συμπεριφέρεται τῷ ἡλίῳ νεύοντα καὶ ἐγκλίνοντα πρὸς αὐτόν. μᾶλλον δ' ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐν τοῖς ἐλάττοσιν. ἐνίων δὲ καὶ τὰ φύλλα πάσχει ταῦτό καθά-
περ τῆς μαλάχης καὶ τῶν τοιούτων· αἰτιὸν δὲ τοῦ ὑγροῦ ἢ ἀφαίρεσις· ἢ γὰρ ἂν ἐξάγῃ θερμαίνων ὁ ἥλιος ἐν τού-
τῳ ἢ ἐγκλίσις. ἐξάγει δὲ καθ' αὐτόν ὥστε τοῦτο ποι-
οῦντος ἐπιστρέφεται (γὰρ) καὶ περιάγεται. τοῦτο μὲν οὖν ὡς πίστεως χάριν εἰρήσθω πρὸς τὸ πρότερον φηθέν.
6 ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων ὅσα συμβαίνει τοῖς δένδροις ἢ φυ-
τοῖς πειρατέον ἐκ τῶν δένδρων μετιέναι καὶ θεωρεῖν τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἐκάστου λαμβάνοντας καὶ τὴν τῆς χώ-
ρας φύσιν. ἐκ τούτων γὰρ τὰ κοινὰ πάθη καὶ αἱ κατὰ γένη παραλλαγὰι καὶ τὸ ἀρμόττον καὶ τὸ οἰκτεῖον ἐκάστοις

γίνεται φανερόν· δεῖ δὲ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ αὐτὸ δύνασθαι θεωρεῖν· πολλὰ γὰρ δοκεῖ διαφέροντα οὐ διαφέρειν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα ἐχέτω τὸ πέρας. ὅσα δὲ κατὰ τὰς γεωργίας συμβαίνει καὶ ὧν χάρις ἕκαστα ποιοῦσιν λεκτέον ὁμοίως.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Γ.

CAP. I. Ἡ περὶ τῶν φυτῶν θεωρία διττὰς ἔχει τὰς σκέψεις καὶ ἐν δυσὶ, μίαν μὲν τὴν ἐν τοῖς αὐτομάτοις γινομένην ἢ περ ἀρχὴ τῆς φύσεως, ἑτέραν δὲ τῶν ἐκ τῆς ἐπινοίας καὶ παρασκευῆς ἣν δὴ φαμέν συνεργεῖν τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος. ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς πρότερον εἰρηται λεκτέον ὁμοίως καὶ περὶ ταύτης ὑπὲρ αὐτοῦ τούτου πρώτου εἰπόντας ὅτι καὶ τῶν δένδρων ἔνια καὶ τῶν ἐλαττώων ὕλημάτων οὐ δέχεται γεωργίαν. τοῦτο γὰρ ἂν εἴη τῶν μὲν οἷον πέρας τῶν δὲ ἀρχὴ μεταβαίνουσιν ἐκ τῶν αὐτοφυῶν εἰς τὰ διὰ τέχνης. ἄτοπον δ' αὖ ἴσως δόξειε 2 τὸ νῦν λεχθὲν εἰ τὸ προσλαμβάνον θεραπείαν ὥσπερ χώραν οἰκείαν μὴ μαῖλλον εὐσθενεῖ καὶ καλλικαρπεῖ συνεργούσης τῇ φύσει τῆς τέχνης· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἄτοπον οὐδ' ἀλλότριον, ἀρχὴν δὲ αὐτοῦ ληπτέον τήνδε, τὴν φύσιν ἑκάστου μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν εἶναι μηδὲ ἐκ μιᾶς τινος ὕλης μηδ' αὖ πᾶσι ταῦτὸ τέλος τῆς πέψεως καὶ δυνάμεως τῶν καρπῶν ἀλλ' ἕκαστο πρὸς ὃ πέφυκε καὶ χυλοῖς καὶ ὀσμάσι καὶ τοῖς ἄλλοις. μάλιστα δὲ πως ἐν δυοῖν τούτοις ὀρίζομεν τὴν πέψιν ὀσμάσι καὶ χυλοῖς ἀναφέροντες καὶ ταῦτα πρὸς τὴν ἡμετέραν χρῆσαν ὥσπερ διωρίσθη καὶ πρότερον. ἐπεὶ δ' ἐξ ὧν συνέστηκεν ἕκαστον 3

καὶ τρέφεται καὶ τὸ πρόσφορον οὐ κατὰ τὸ ποιὸν μόνον
 ἐστὶν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποσὸν ἐν ἀμφοτέροις ἂν εἴη τού-
 τοις τὸ οἰκεῖον. ἡ δὲ γεωργία πληθὺς τε τροφῆς καὶ
 ποιότητα κατασκευάζει. κατεργαζομένη γὰρ ἡ γῆ καὶ
 ἀπόλαυσιν πλείω δίδωσι καὶ μεταβάλλει τοὺς χυλοὺς
 ὥστ' εὐλόγως οὐκ ἂν εἴη πρόσφορον ἐνίοις οἶον ὅσα ξηρά
 τε καὶ δριμέα καὶ πικρὰ καὶ ἀπλῶς ὅσα φαρμακώδη καὶ
 ἐν τούτοις παρέχεται τὴν χρεῖαν ἡμῖν· ἐκδηλύνεται γὰρ
 ἀφαιρουμένων τῶν δυνάμεων καὶ τὰ μὲν ὅλως οὐκ ἐκ-
 φέρει καρποὺς τὰ δ' ὑγροτέρους καὶ χεῖρους, τὰ δὲ καὶ
 αὐτὰ ὑδαρέστερα γίνεται καθάπερ τὸ ἀψίνθιον καὶ τὸ
 κενταύριον καὶ ὅλως δὲ πᾶσα φαρμακώδης δύναμις ἡ
 κατὰ ρίζαν ἢ κατὰ καυλὸν ἢ κατὰ καρπὸν ἢ κατὰ κλῶ-
 4 νας· ἀνὰ λόγον δὲ τούτοις καὶ ὅσα δριμύτητά τινα ἔχει
 δήλην κατὰ τὴν γεῦσιν. ὧν καὶ ἡ κάππαρις ἔοικεν εἶναι
 καὶ τὸ σίλφιον καὶ τὸ λάπαθον καὶ ἡ θύμβρα καὶ τὸ
 θύμον· τὰ μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲ φύεται τούτων ἐν τοῖς
 ἡμέροις ἢ κακῶς τὰ δὲ χεῖρῳ πολλῷ καθάπερ τὸ λάπα-
 θον καὶ ἡ θύμβρα καὶ ἡ κάππαρις ἔνια δὲ καὶ τὰς γλυ-
 κύτητας αὐτῶν ἀποβάλλει καθυγραινόμενα καὶ πλη-
 θυνόμενα ταῖς τροφαῖς ὥςπερ τὸ κράνον, καὶ γὰρ τοῦτο
 χεῖρον ἡμερούμενον γίνεται καὶ ἀπλῶς δὲ αὐτὸ τὸ δέν-
 δρον ὑδαρές τε καὶ μανὸν καὶ ἀσθενές. τῆς δ' οἰῆς γλυ-
 κύτερος μὲν ὁ καρπὸς ἦττον δ' εὐώδης· ἀφαιρεῖται γὰρ
 5 τὴν εὐτροφίαν καὶ τὸ εὖοσμον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ
 περὶ σιλφίου καὶ θέρμου καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον. τὸ
 μὲν γὰρ οὐχ ὁμοίως ἔχει τὴν δριμύτητα διὰ τὸ πλείω καὶ
 ὑδαρεστέραν εἶναι τὴν τροφήν, ὁ δὲ θέρμος ἄκαρπος
 γίνεται καθάπερ ὑλομανῶν καὶ ἐξυβρίζων· ποιεῖ γὰρ
 καὶ ταύτην τὴν ἐναντίωσιν [ἢ] κατεργασία καθάπερ εἰ-
 ρηται πληθὺς παρέχουσα τροφῆς· ἐκ δὲ τῆς ἀρχῆς τα-
 μιεύεται τὸ σύμμετρον ἕκαστον ἑαυτῷ καὶ λαμβάνει τὴν

οἰκείαν χώραν· ἡ γὰρ αὐτοφυῆς γένεσις ἐν ταύταις.
 ἀπλῶς γὰρ τὸ μέγιστον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται τὸ λα- 6
 βειν οἰκεῖον ἀέρα καὶ τόπον· ἐκ τούτων γὰρ ἡ εὐθένεια
 καὶ εὐκαρπία. ταῦτα δ' ἐναντία φαίνεται τοῖς παρὰ φύ-
 σιν ἡμερουμένοις· εἰς τε γὰρ ἀέρα μαλακώτερον μετα-
 τεθέντα καὶ τροφήν ἁλλοιοτέραν λαμβάνοντα ἐξ ἀμφο-
 τέρων τούτων ἡ μεταβολὴ καὶ οἶον ἐκστασις τῆς φύ-
 σεως. ἐπιμαρτυρεῖ δέ πως καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γεωργου-
 μένοις τὸ μὴ φιλεῖν ἕνια τὴν ἀκριβῆ καὶ τὴν πολλὴν ἄγαν
 ἐξεργασίαν ὥστε καὶ ταύτην ζητεῖν τινα ὄρον· καὶ τρό-
 πον τινὰ οὐδὲν κωλύει κατὰ τὴν μετάβασιν οὕτως ἕνια
 μηδὲ ζητεῖν ὅλως. ὅτι μὲν οὖν οὐ πάντα προσδέχεται
 τὰς γεωργίας φανερόν ἐστιν διὰ τούτων· ἴσως γὰρ τὰ
 μὲν ὅλως οὐ δεῖται τῶν δ' οὐκ ἐξευρίσκομεν τὰς αἰτίας.

2 H

CAP. II. Ἡ δὲ γεωργία, δυοῖν ὄντων ἐξ ὧν αἱ τρο-
 φαὶ καὶ εὐσθένειαι τῆς τε γῆς [καὶ τοῦ ἀέρος, τὴν ἀπὸ
 τῆς γῆς] παρασκευάζει βοήθειαν· τὸν ἀέρα γὰρ οὐκ ἐπ'
 αὐτῇ ποιόν τινα ποιεῖν ἀλλὰ δεῖ πρὸς τὰς μεταβολὰς τὰς
 κατὰ τὰς ὥρας γινομένας αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ τὴν χώραν
 διακεῖσθαι πως ἵνα τε ἀπολαύῃ τῆς πρὸς αὔξησιν τρο-
 φῆς καὶ μὴ πάσῃ μηδὲν ὑπὸ τῶν ἐναντίων· δεῖ γὰρ καὶ
 πρὸς ταῦτα φυλακῆς, λέγω δ' οἶον τομάς τε καὶ διακα-
 θάρσεις καὶ βλαστολογίας καὶ κοπρίσεις καὶ σκαπάνην
 καὶ ὅσα ἄλλα πραγματεύονται. καὶ περὶ τῆς ἀροσίμου 2
 δὲ καὶ σπερματομένης ὁμοίως. τοῖς μὲν γὰρ οὐ ταῦτα
 τοῖς δ' οὐκ ἴσα τοῖς δ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδὲ τὴν
 αὐτὴν ὥραν ἀποδιδόναι δεῖ τοῖς δὲ ἴσως οὐδὲ ποιεῖν
 ἕνια τὸ ὅλον. ἃ δὲ καὶ φαίνονται διαιρουῖντες οἱ γεωρ-
 γοὶ καθάπερ καὶ ἐν τῇ διακαθάρσει τὰ μὲν σιδήροις τὰ
 δὲ ταῖς χερσὶ τὰ δ' ἀγκύραις τισὶ κελεύοντες ἀφαιρεῖν,
 οἶον τῆς τε ἐλάας καὶ τῆς ἀπίου καὶ τῆς μηλέας ὅπως μὴ
 ἐλκούμενα πονῇ διὰ τὴν λεπτότητα καὶ ξηρότητα τῶν

πῶν καὶ τῶν φύλλων, καὶ γὰρ τὰ στενόφυλλα πλατυφυλλότερα γίνεται, καὶ ὅλως τῶν μερῶν τούτων. διὰ τοῦτο καὶ ζητεῖ τόπον ἕκαστον οἰκεῖον, οἰκεῖος δ' ἐν
 8 ὥπερ εὐθενεῖ. δι' ὅπερ καὶ οὐ πᾶσιν ὁ ἄριστος ἀλλ' ἐνια λεπτὴν καὶ λυπρὰν χώραν φιλεῖ τὰ δὲ ὕφαμμον ἐνια δὲ καὶ ἀλμώδη τινὰ καθάπερ ἡ ῥάφανος. διττῶς δὲ καὶ τὸ τῆς χώρας πρόσφορον· ἡ γὰρ τὸ οἰκεῖον τῆς φύσεως ἢ τὸ πρὸς ἰσχὺν καὶ δύναμιν ἀρμόττει, οἷον ταῖς ἀμυγδαλαῖς ἢ λεπτῇ· βαθείας γὰρ οὔσης καὶ πιείρας ἐξυβρίσασθαι διὰ τὴν εὐτροφίαν ἀκαρποῦσι. καὶ καθόλου περὶ τῶν δένδρων εἴρηται πρότερον· ἀλλὰ δὴ τὰ μὲν περὶ τὰς ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς ἀχρὶ τούτων διωρίσθω.

CAP. XVII. Θαυμασιώτατον δ' ἂν δόξειε καὶ ὅλως²³ ἄτοπόν τι καὶ παράδοξον εἶναι τὸ ἐνια μὴ δύνασθαι βλάστανειν ἐν τῇ γῇ καὶ σπέρματα καὶ φυτὰ καθάπερ ἡ ἱξία καὶ ἡ στελλίς καὶ τὸ ὑφέαρ, ὧν τὴν μὲν καλοῦσιν Εὐβοεῖς τὸ δὲ ὑφέαρ Ἀρκάδες, ἡ δὲ ἱξία κοινή· φασὶν [οὖν] οἱ μὲν εἶναι πάντα μίαν τινὰ φύσιν τῷ δὲ ἐν ἑτέροις φύεσθαι διαφέρειν (καὶ) δοκεῖν. τὸ γὰρ ὑφέαρ ἐν ταῖς ἐλάταις καὶ πεύκαις γίνεται καὶ ἡ στελλίς ἢ δ' ἱξία
 2 καὶ ἐν δρυϊ καὶ ἐν τερμίνθῳ καὶ ἐν ἑτέροις πλείουσιν. οἱ δὲ διαφέρειν καὶ σημεῖον λέγουσιν οὐ μικρὸν εἰ γὰρ ἀληθές ὥς οὐ μόνον ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἕκαστον ἐμφύεται τούτων οἷον ἐλάταις καὶ πεύκαις ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ πλείω καθ' ἑκάτερον τῶν μερῶν ἐνθεν μὲν στελλίς ἢ ἱξία ἐνθεν δὲ ὑφέαρ· ἔτι δὲ οὐ μόνον τὰς μορφὰς [ἀλλ'] οὐδὲ [τούς] καρποὺς ὁμοίους ἔχειν φασὶ καὶ τοῦτό γε πανταχόθεν διατηρεῖσθαι καὶ ἐν ταῖς πλείστον διαφερούσαις χώραις. ἐπεὶ τό γε τὴν μὲν αἰφύλλον εἶναι τῶν ἱξιῶν [τὴν δὲ φυλλοβόλον] οὐδὲν ἄτοπον, καὶ ἢ μὲν [ἐν] ἀειφύλλοις ἢ δὲ ἐν φυλλοβόλοις ἐμβιφῇ· συμβαίνει

γὰρ ἐνθα μὲν ἔχειν ἐνθα δὲ μὴ ἔχειν διαρκῆ τὴν τρο-
 φήν· αἰτία δὲ αὕτη τῆς ἀειφυλλίας καὶ μὴ καθάπερ εἴ-
 πομεν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὅποτερως ποτ' ἔχει πρὸς τὸ νῦν 3
 ἀπορούμενον οὐθὲν διαφέρει. τὸ δὲ μὴ φύεσθαι χαμαὶ
 μηδαμῶς ἄτοπον ἄλλως τε καὶ οὕτω πολὺν καὶ ἰσχυρὸν
 ἔχουσιν καρπὸν. εἰ δὲ καὶ σπέρματα (τὰ) τοιαῦτά ἐστιν
 οἷον τὸ περὶ Βαβυλῶνα τῇ ἀκάνθῃ περὶ τὸ ἄστρον ἐπι-
 σπειρόμενόν φασιν αὐθιγημὲρον ἀναβλαστάνειν καὶ ταχὺ
 περιλαμβάνειν καὶ τὴν ἄκανθαν, ἔτι δὲ τὸ συριακὸν βο-
 τάνιον ὃ καλούμενος καδύτας καὶ δένδροις καὶ ἀκάνθαις
 ἐμφύεται καὶ ἄλλοις τισὶ, τῇ μὲν ἔλαττον [ἂν] εἴη τῇ δὲ
 πλεῖον τὸ θαυμαστόν· ἀμφοτέρω γὰρ ποιεῖ τὸ πλῆθος ἐν
 τοῖς παραδόξοις ὅτε μὲν ὥς πεφυκὸς οὕτω μὴ θαυμάζειν
 ὅτε δὲ μᾶλλον θαυμάζειν διὰ τὸ πλῆθος. ἐπεὶ τό γε ἐμ- 4
 φύεσθαι καὶ ἐν δένδροις καὶ ἐν φυτοῖς ἑτέροις τὸ καὶ ἐν
 τῇ γῇ φυόμενον οὐκ ἄτοπον ἄλλως [τε] καὶ γινόμενον
 ὥσπερ ὃ κιττὸς ἐν πολλοῖς. ἔτι γὰρ τοῦτο παραδοξότε-
 ρον ὅτι καὶ ἐν ἐλάφου κέρασιν ὥπται καὶ ἡ τέρμινθος δὲ
 ἐν ἐλάᾳ καὶ τὸ πολυπόδιον καλούμενον ἐπὶ τισὶ δέν-
 δροις καὶ ὅσα δὴ σπανιώτερα καὶ τερατωδέστερα φαίνε-
 ται, καθάπερ ἡ δάφνη ποτὲ ἐν πλατάνῳ καὶ ἐν δρυϊ καὶ
 τὰ ἄλλα ὅσα ὥς τέρατα προφαίνουσιν. ὅταν γὰρ εἰς
 γεῶδες γεγεννημένον διὰ σῆψιν ἐμπέσῃ τὸ σπέρμα διε-
 βλάστησεν εἰτα ξῆ τὴν τροφήν τὴν ἐκ τοῦ δένδρου λαμ-
 βάνον, ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ κιττοῦ τοῦ περὶ τὰ κέρατα βλα-
 στοῦντος εἴπερ ἦν οὐκ ἄλογον. ἀλλὰ τὸ ἐν ἑτέρῳ μόνον 5
 φύεσθαι χαμαὶ δὲ μὴ τοῦτ' ἄτοπον· προσφιλεῖ γὰρ δὴ
 ἀλλήλοις καθάπερ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ τάχ' ἂν εἴη·
 τὸ δ' ὅλως ἐπὶ τῆς γῆς μὴ φύεσθαι θαυμαστόν ἄλλως τε
 καὶ καρπὸν ἔχον καὶ σπέρμα καὶ ἀπὸ τούτου βλαστάνον.
 εἰ γὰρ ἦν ἐκ διαφθορᾶς τινος τῶν ἐν τοῖς δένδροις ἡ γέ-
 νεσις ὥσπερ ἐν τοῖς ζώοις ἐγγίνεται τοιαῦτα ζῶα λόγον

- τινὰ εἶχεν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐδὲ γίνεται πλὴν ἀπὸ σπέρματος ὅταν οἱ ὀρνίθες ἐσθλόντες τὸν καρπὸν προΐωνται τὴν περιτέττωσιν ἐπὶ τῶν δένδρων· τότε γὰρ αὐτὸς ὁ καρπὸς σωζόμενος καὶ ἐπιμείνας διεβλάστησε. τὸ μὲν οὖν θαυμαστὸν πολὺ καὶ ἐκ πολλῶν. ἔοικεν οὖν ὁμοίον τι συμβαίνειν ταῖς ἐμφυτείαις καὶ τοῖς ἐνοφθαλμισμοῖς· ἐτοιμοτέραν γὰρ λαμβάνει τροφήν καὶ ὥσπερ κατειργασμένην καὶ πεπεμμένην σχεδὸν ὃ καὶ ἡ ἱξία ζητεῖν φαίνεται. τὸ δὲ τοιαύτης δεόμενον ἀσθενὲς ἂν εἴη τῇ φύσει, τοῦτο δὲ πάλιν οὐκ ἔοικεν ἀλλ' ἰσχυρὸν εἶναι καὶ τρόφιμον καὶ ἡ ἱξία καὶ ἡ στελλίς καὶ τὸ ὑφέαρ· τούτοις γὰρ δὴ καὶ τοὺς βούς καὶ τὰ ὑποζύγια χλευοῦσι καὶ ἀνατρίφουσι μετὰ τοὺς θερισμούς. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ καρπὸς τῆς ἱξίας μηνύει τὴν ἰσχύιν. ἀλλὰ μὴν εἴ γε ἰσχυρὰ καὶ μὴ ἀσθενῆ διὰ τί ποτ' οὐ βλαστάνει καθ' αὐτὰ καὶ φύεται· διαβιάσασθαι γὰρ τὴν γῆν τῶν ἰσχυόντων ἐστὶ ὅπερ ποιεῖ καὶ ὁ θέρμος. εἰ δ' αὖ ψυχρὸν ἔχει τὸ σπέρμα καὶ δύσπεπτον ἀλλὰ χρονιωτέραν ἐχρὴν εἶναι τὴν ἐκφυσιν ὥσπερ καὶ ἐτέραν. ἐπεὶ καὶ τῶν τευτλίων ἐνία φασὶ τῷ ὕστερον ἔχει διαφύεσθαι καὶ διαβλαστάνειν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ταύτῃ κίνδυνος ὥστε σάπηναι· διαμένον γὰρ καὶ τοῦτο φαίνεται καὶ ἕτερα πολλῶ τούτων ἀσθενέστερα. ταῦτα μὲν οὖν οὐ λύει τὴν ἀπορίαν ἀλλ' ἐπιξύνει δει μᾶλλον. ἡ δ' ἀρχὴ ληπτέα φυσικῶς ἀκολουθοῦσι κατὰ τὸ γινόμενον ὅτι πέφυκεν ἐν ἐτέρῳ μόνον ταῦτα γίνεσθαι καθάπερ καὶ ζῶα ἐν ζώοις οἷον τὰ τε ἐν ταῖς πίνυαις ἐστὶ καὶ ὅσα ἄλλα ζωοτροφεῖ. πλὴν τῶν μὲν οὐκ ἔχομεν τὴν γένεσιν τῶν δ' ἔχομεν λέγειν. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς τῶν ὀρνέθων προσφορᾶς εἶναι τὴν ἀρχὴν ὥσπερ συμβεβηκός ἐστι πρὸς τὴν γένεσιν ὅπερ καὶ ἐκ' ἄλλων γίνεται. κατορύττει γὰρ ἡ κίττα θησαυριζομένη τὰς βαλάνους καὶ ἄλλα τῶν ὀρνέων· περιαιρεθέντος δὲ τοῦ ἱξοῦ καὶ

καταργασθέντος ἐν ταῖς κοιλίαις ὅπερ ἐστὶ ψυχρότατον
 σὺν τῷ περιττώματι καταπίπτον τὸ σπέρμα καθαρὸν καὶ
 τοῦ δένδρου λαμβάνοντός τινα μεταβολὴν ὑπὸ τῆς κό-
 πρου διαβλαστάνει καὶ φύεται. τὴν δ' ἰσχύν εὐλόγως 9
 ἔχει καὶ διὰ τὴν εὐτροφίαν καὶ μάλιστα ἰσως διὰ τὴν
 αὐτοῦ φύσιν. ἰσχυρότερα δὲ εἶκός τὰ ἐν ταῖς ἐλάταις καὶ
 πεύκαις εἶναι· πλείων γὰρ ἢ τροφή καὶ λιπαρωτέρα.
 πολλὰ δ' ἢ φύσις φαίνεται καὶ ἐν τοῖς ζώοις τοιαῦτα
 ποιεῖν ὥσθ' ἕτερον ἑτέρῳ χρήσιμον εἶναι πρὸς σωτηρίαν
 καὶ γένεσιν ἅπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις ταῖς περὶ τούτων εἴ-
 ρηται· δι' ὃ καὶ ἐνταῦθα ἰσως οὐ θαυμαστόν τὸ τῶν
 ὀρνίθων εἶτε ἐπίτηδες εἶτε κατὰ συμβεβηκὸς γέγονεν
 οὐδὲ λεκτέον ὅτι οὐκ ἂν ἦν ἡ γένεσις εἰ μὴ διὰ τούτους.
 οὔτε γὰρ ἰσως ταῖς πίνναις βίος εἰ μὴ διὰ τὸν κάρκινον,
 οὐδ' ἡ τῶν μελιττῶν φύσις εἰ μὴ διὰ τὸν γόνον ὥς φασί
 τινες, οὐδ' ἡ τοῦ κόκκυγος εἰ μὴ ἦν ἡ ὑπολαῖς ἢ εἰς τὴν
 νεοττίαν τὰ ὡς τίθησιν. ἀλλ' ὥσπερ καὶ φθοραὶ καὶ
 σωτηρίαι τινὲς γίνονται δι' ἀλλήλων καὶ εἰς τοὺς βίους
 καὶ εἰς τὰς γενέσεις οὕτω καὶ πρὸς τὰ φυτὰ διήκειν οὐ-
 δὲν κωλύει παρὰ τῶν ζώων. ὥστε ταύτην ἢ τοιαύτην
 αἰτίαν ὑποληπτέον εἶναι τῶν ἀπορηθέντων. ἐν δὲ τοῖς 10
 ἐπισπειρομένοις ἀφήρηται καὶ τὸ συμβεβηκὸς, προαιρέ-
 σει γὰρ δρωσιν, ἀλλὰ τὸν καιρὸν δῆλον ὅτι λαμβάνουσι
 τῆς ἐπισποράς ὅταν ὀργᾷ τὸ ὑποκείμενον ὥσπερ ἡ ἄκανθα
 φαίνεται περὶ τὸ ἄστρον· ἐνικμον γὰρ δεῖ καὶ εὐαφδὲς
 εἶναι πρὸς τὴν διαβλάστησιν· τὸ δὲ ταχὺ τῆς ἐκφύσεως
 οὐ μόνον διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὥραν ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ
 διὰ τὴν ἰδίαν γίνεται φύσιν. καὶ περὶ μὲν τούτων
 ἄλλως.

Η CAP. XVIII. Ὅτι δὲ καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς ἐνία συνερ-
 γεῖ πρὸς τὴν ἀλλήλων σωτηρίαν καὶ γένεσιν καὶ ἐκ τῶνδε
 φανερόν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις τὰ φύλλοβέλα τοῖς

- ἀειφύλλοις ὅτι σηπομένων ξυμβαίνει καθάπερ κοπρῶ-
σθαι τὴν γῆν ὃ καὶ πρὸς εὐτροφίαν καὶ πρὸς τὴν βλά-
στησιν τῶν σπερμάτων χρήσιμον. ἐν δὲ τοῖς ἡμέροις ὅσα
τοῖς φυτοῖς ἐπισπείρουσι τῶν ἀμπέλων ἀφαιρεῖν βουλό-
μενοι τὸ πλῆθος τῆς ὑγρότητος καὶ τοῖς λαχάνοις ἢ τού-
του χάριν ἢ τῶν γινομένων θηρίων οἶον ταῖς φαφανίσαι
τοὺς ὀρόβους πρὸς τὰς ψύλλας καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον
- 2 ἑτέροις. οἰεσθαι γὰρ χρή τοιαῦτα καὶ ἐν τοῖς αὐτομάτοις
τῆς φύσεως ὑπάρχειν ἄλλως τε καὶ εἰ ἡ τέχνη μιμεῖται
τὴν φύσιν. ἔτι δὲ ὅσα πρὸς δένδρα καὶ περιαλλόκαυλα
τυγχάνει· ταῦτα γὰρ τὸ πρὸς ἑτέρῳ διώκει καθάπερ ὃ
τε κίττος καὶ ἡ σμίλαξ καὶ ἡ σικύα καὶ ἄλλ' ἅττα καὶ τῶν
ἐλαττόνων ἔρπυλλος ἰασιώνη· πάντα γὰρ ταῦτα ξῆ πρὸς
ἑτέρῳ, μὴ ἔχοντα δὲ χαμαίκαυλα γίνεται πλὴν ὅσα καὶ
δενδροῦσθαι πέφυκε καθάπερ ὁ κιττός. ἔστι δὲ καὶ [ἡ]
ἄμπελος τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἂν δύναιτο φέρειν τὰ κλήματα
καὶ τὴν βλάστησιν ἢ οὐχ ὁμοίως καλὰ μὴ ἔχουσα τὸ ὑπε-
ρεῖσον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλικά δοκεῖ τούτου χάριν ἔχειν
ὥπως εὐθύς ἀντίληψις γένηται καὶ οἶον δεσμός ὥσπερ ὁ
- 3 κιττός τὰ ριζία τὰ ἐκ τῶν βλαστῶν. ὅσα δὲ κοῦφα καὶ
λεπτὰ ῥαδίως ἀναβαίνει καὶ ἐπιμένει καθάπερ ἡ ἰασιώνη
καὶ ὁ θέρμος καὶ ὁ δόλιχος. πάντα δὲ ταῦτα βλάπτει τὰ
δένδρα καταπνίγοντά τε καὶ ἐπισκιάζοντα καὶ τὴν τρο-
φήν ἀφαιρούμενα τὰ μὲν τῷ κωλύειν ὁ δὲ κιττός καὶ τῷ
ἐμφυόμενος ἐξαιρεῖσθαι δι' ὃ χαλεπώτατος τοῖς δένδροις
οὗτος· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις αἰφύλλος ὢν καὶ ἰσχυρὸς
ἀεὶ δέεται τροφῆς καὶ πολλῆς. ἀφαναίνει δὲ τελέως
ὅταν ἐπὶ τὰ ἄκρα συναυξηθῇ· τότε γὰρ καρπὸν πέττει
- 4 καὶ ἐξαιρεῖται πανταχόθεν τὴν τροφήν. οὐ χαλεπὸν δ'
ἴσως οὐδὲ ἐν ἄλλοις καὶ πλείοσι λαβεῖν τὰς βλάβας· πολ-
λῷ γὰρ πλείους εἰσὶ τῶν ὠφελίμων ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις·
ἐπεὶ καὶ ταῖς ὁσμάς ἐνια βλάπτεται καθάπερ ἡ ἄμπελος

τῇ τῆς δάφνης καὶ τῇ τῆς ῥαφάνου καὶ τοῦτο εὐθὺς ἐκ-
δηλοῖ κατὰ τὴν βλάστησιν. ὅταν γὰρ πλησίον ἢ τῆς ῥα-
φάνου καὶ τῆς δάφνης ὁ βλαστὸς ἀποστρέφεται τὸ ἄκρον
αὐτοῦ καὶ ὥσπερ ἀνακάμπει διὰ δριμύτητα τῆς ὀσμῆς·
ὁσφραντικὸν γὰρ ἡ ἄμπελος ὥσπερ καὶ ὁ οἶνος δεινὸς
ἐλκύσαι τὰς ἐκ τῶν προκειμένων ὀσμάς καὶ μᾶλλον καὶ
θᾶττον ὁ κατεσταμνισμένος διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ τὸ
γυμνόν. ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον γένος ῥάδιον ἐν πολλοῖς
ὥσπερ ἐλέχθη συνιδεῖν.

26 H

CAP. XIX. Ὅσα δὲ κοινὰ γένους τινὸς ἢ καὶ πλει-
όνων μὴ ὁμογενῶν οἶον τὸ στρέφειν τὰ φύλλα τὴν φί-
λυσιν καὶ τὴν ἐλάαν καὶ τὴν πτελέαν ταῖς τροπαῖς ταῖς
θεριναῖς καὶ ὡς ἐνια τῶν ἀνθῶν νύκτωρ μὲν συμμύει
μεθ' ἡμέραν δὲ ἐκπετάννυται καὶ ὡς ἐν τῷ Εὐφράτῃ
λέγουσιν οὐ μόνον τοῦ λωτοῦ τὸ ἄνθος ἀνοίγεσθαι καὶ
συμμύειν ἀλλὰ καὶ τὸν καυλὸν ὅτε μὲν ἀναβαίνειν ὅτε
δὲ δύεσθαι καὶ καταβαίνειν ἀπὸ δυσμῶν μέχρι μέσων
νυκτῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, ἐν ᾗ πασι
καὶ πανταχοῦ κοινήν τινα αἰτίαν ὑποληπτέον εἶναι. ῥά-
διον δὲ ἴσως ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἰδεῖν. ἐπὶ δ' οὖν τῶν 2
εἰρημένων ἢ μὲν τῶν φύλλων στροφὴ γίνεται διὰ τὸ
περὶ τοῦτον τὸν καιρὸν μάλιστα πῶς [τὰ] ἀει[φυλλα]
φυλλορροεῖν. ἢ δ' αἰτία πρότερον εἴρηται περὶ πάντων
τούτων. γινομένης οὖν τῆς φυλλορροίας ἀνάγκη μάλιστα
πάσχειν τι τὰ φύλλα καὶ τὰ μὲν ἀσθενῇ καὶ ὥσπερ γεγη-
ρακότα καταξηρανθέντα πίπτειν τὰ δ' ἄλλα τὴν ἐπι-
στροφὴν μόνον λαμβάνειν. ᾗ πασι μὲν οὖν τοῦτο συμ-
βαίνει ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐνδηλον δὲ μάλιστα ἐπὶ τούτων
ὅτι μεγίστη διαφορὰ τῶν χρωμάτων τοῖς πρανεῖσι πρὸς
τὰ ὑπτια· τὰ μὲν [γὰρ] χλωρὰ τὰ δὲ ὑγρὰ καὶ ὑδατώδη·
μᾶλλον δ' ἐπὶ τῆς φιλύρας· μεῖζω γὰρ καὶ κάτω λευκό-
τερα δι' ὃ ἀνόμοια ὡς καὶ ἐπὶ τῆς λεύκης. τῶν δ' ἀει- 3

- φύλλων οἷς μὴ συμβαίνει τοῦτο διὰ τὸ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀκμὴν τινα καὶ ὥσπερ ἰσχύν τινα εἶναι τῆς βλαστήσεως διὰ τοῦτο οὐκ ἂν συμβαίνοι· τῶν γὰρ ἰσχυόντων οὐθὲν εὐπαθές. ἡ δὲ τῶν ἀνθῶν σύμμυσις καὶ δι-
οιξίς ἐλαφροτέρα καὶ ῥᾶων ἰδεῖν· ὑπὸ γὰρ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀλέας γίνεται ψυχρῶν ὄντων καὶ ἀσθενῶν· συμ-
μύει μὲν γὰρ ξυνιόντος καὶ οἶον πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, συναπολείπει γὰρ καὶ τὸ θερμὸν, ἀνοίγεται δὲ πάλιν
4 διαχεομένου καὶ ἀνιέντος ὅπερ ὁ ἥλιος ποιεῖ. τὰ δὲ πλέον καταδυνάμενα καὶ ὑπερίσχοντα δῆλον ὅτι ψυχρότερα καὶ ἀσθενέστερα δι' ὃ μᾶλλον συμπάσχει ταῖς μεταβολαῖς. ἡ δὲ αἰσθησις οὕτως ὀξεῖα γινομένη τοῖς καθ' ὕδατος οὐκ ἄλογος ἄλλως τε καὶ ἐν τόποις θερμοῖς καὶ ἐμπύ-
ροις. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς μὴ τοιούτοις αἱ διαδόσεις ταχέειαι πάντων ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρον. φαίνεται γοῦν συμπάσχειν οὐ μόνον τὰ ἐπὶ γῆς ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ὕδατα τροπαῖς τε καὶ ἐπιτολαῖς· ἐπ' ἐνίων δὲ ἄστρον
5 καὶ αὐτὴ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλαττα μεταβάλλει. πάσχει δέ τι παραπλήσιον τούτῳ καὶ τῶν ἀνθῶν πολλὰ καθ' ἡμέραν· αἰεὶ γὰρ συμπεριφέρεται τῷ ἡλίῳ νεύοντα καὶ ἐγκλίνοντα πρὸς αὐτόν. μᾶλλον δ' ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐν τοῖς ἐλάττοσιν. ἐνίων δὲ καὶ τὰ φύλλα πάσχει ταὐτὸ καθά-
περ τῆς μαλάχης καὶ τῶν τοιούτων· αἰτιὸν δὲ τοῦ ὑγροῦ ἢ ἀφαίρεσις· ἢ γὰρ ἂν ἐξάγῃ θερμαίνων ὁ ἥλιος ἐν τού-
τῳ ἢ ἐγκλίσις. ἐξάγει δὲ καθ' αὐτόν ὥστε τοῦτο ποι-
οῦντος ἐπιστρέφεται (γὰρ) καὶ περιάγεται. τοῦτο μὲν οὖν ὡς πίστεως χάριν εἰρήσθω πρὸς τὸ πρότερον φηθέν.
6 ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων ὅσα συμβαίνει τοῖς δένδροις ἢ φυ-
τοῖς πειρατέον ἐκ τῶν δένδρων μετιέναι καὶ θεωρεῖν τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἐκάστου λαμβάνοντας καὶ τὴν τῆς χώ-
ρας φύσιν. ἐκ τούτων γὰρ τὰ κοινὰ πάθη καὶ αἱ κατὰ γένη παραλλαγαὶ καὶ τὸ ἀρμόττον καὶ τὸ οἰκεῖον ἐκάστοις

γίνεται φανερόν· δεῖ δὲ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ αὐτὸ δύνασθαι θεωρεῖν· πολλὰ γὰρ δοκεῖ διαφέροντα οὐ διαφέρειν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα ἐχέτω τὸ πέρας. ὅσα δὲ κατὰ τὰς γεωργίας συμβαίνει καὶ ὧν χάρις ἕκαστα ποιοῦσιν λεκτέον ὁμοίως.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Γ.

CAP. I. Ἡ περὶ τῶν φυτῶν θεωρία διττὰς ἔχει τὰς σκέψεις καὶ ἐν δυσὶ, μίαν μὲν τὴν ἐν τοῖς αὐτομάτοις γινομένην ἢ περ ἀρχὴ τῆς φύσεως, ἑτέραν δὲ τῶν ἐκ τῆς ἐπινοίας καὶ παρασκευῆς ἣν δὴ φαμεν συνεργεῖν τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος. ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς πρότερον εἰρηται λεκτέον ὁμοίως καὶ περὶ ταύτης ὑπὲρ αὐτοῦ τούτου πρώτου εἰπόντας ὅτι καὶ τῶν δένδρων ἕνια καὶ τῶν ἐλαττώων ὕλημάτων οὐ δέχεται γεωργίαν. τοῦτο γὰρ ἂν εἴη τῶν μὲν οἷον πέρας τῶν δὲ ἀρχὴ μεταβαίνουσιν ἐκ τῶν αὐτοφυῶν εἰς τὰ διὰ τέχνης. ἄτοπον δ' ἂν ἴσως δόξειε 2 τὸ νῦν λεχθὲν εἰ τὸ προσλαμβάνον θεραπείαν ὥσπερ χώραν οἰκείαν μὴ μᾶλλον εὐσθενεῖ καὶ καλλικαρπεῖ συνεργούσης τῇ φύσει τῆς τέχνης· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἄτοπον οὐδ' ἀλλότριον, ἀρχὴν δὲ αὐτοῦ ληπτέον τήνδε, τὴν φύσιν ἑκάστου μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν εἶναι μηδὲ ἐκ μιᾶς τινος ὕλης μηδ' αὖ πᾶσι ταῦτὸ τέλος τῆς πέψεως καὶ δυνάμεως τῶν καρπῶν ἀλλ' ἕκαστο πρὸς ὃ πέφυκε καὶ χυλοῖς καὶ ὀσμάσι καὶ τοῖς ἄλλοις. μάλιστα δὲ πῶς ἐν δυοῖν τούτοις ὀρίζομεν τὴν πέψιν ὀσμάσι καὶ χυλοῖς ἀναφέροντες καὶ ταῦτα πρὸς τὴν ἡμετέραν χρεῖαν ὥσπερ διωρίσθη καὶ πρότερον. ἐπεὶ δ' ἔξ ὧν συνέστηκεν ἕκαστον 3

καὶ τρέφεται καὶ τὸ πρόσφορον οὐ κατὰ τὸ ποιὸν μόνον
 ἐστὶν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποσὸν ἐν ἀμφοτέροις ἂν εἴη τού-
 τοις τὸ οἶκεον. ἡ δὲ γεωργία πληθὺς τε τροφῆς καὶ
 ποιότητα κατασκευάζει. κατεργαζομένη γὰρ ἡ γῆ καὶ
 ἀπόλαυσιν πλείω δίδωσι καὶ μεταβάλλει τοὺς χυλοὺς
 ὥστ' εὐλόγως οὐκ ἂν εἴη πρόσφορον ἐνίοις οἷον ὅσα ξηρά
 τε καὶ δριμύα καὶ πικρά καὶ ἀπλῶς ὅσα φαρμακώδη καὶ
 ἐν τούτοις παρέχεται τὴν χρεῖαν ἡμῖν· ἐκδηλύνεται γὰρ
 ἀφαιρουμένων τῶν δυνάμεων καὶ τὰ μὲν ὅλως οὐκ ἐκ-
 φέρει καρποὺς τὰ δ' ὑγροτέρους καὶ χεῖρους, τὰ δὲ καὶ
 αὐτὰ ὑδαρέστερα γίνεται καθάπερ τὸ ἀψίνθιον καὶ τὸ
 κενταύριον καὶ ὅλως δὲ πᾶσα φαρμακώδης δύναμις ἡ
 κατὰ ῥίζαν ἢ κατὰ καυλὸν ἢ κατὰ καρπὸν ἢ κατὰ κλῶ-
 4 νας· ἀνὰ λόγον δὲ τούτοις καὶ ὅσα δριμύτητά τινα ἔχει
 δήλην κατὰ τὴν γεῦσιν. ὧν καὶ ἡ κάππαρις ἔοικεν εἶναι
 καὶ τὸ σιλφίον καὶ τὸ λάπαθον καὶ ἡ θύμβρα καὶ τὸ
 θύμον· τὰ μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲ φύεται τούτων ἐν τοῖς
 ἡμέροις ἢ κακῶς τὰ δὲ χεῖρω πολλῷ καθάπερ τὸ λάπα-
 θον καὶ ἡ θύμβρα καὶ ἡ κάππαρις ἐνία δὲ καὶ τὰς γλυ-
 κύτητας αὐτῶν ἀποβάλλει καθυγραινόμενα καὶ πλη-
 θυνόμενα ταῖς τροφαῖς ὥςπερ τὸ κράνον, καὶ γὰρ τοῦτο
 χεῖρον ἡμερούμενον γίνεται καὶ ἀπλῶς δὲ αὐτὸ τὸ δέν-
 δρον ὑδαρές τε καὶ μανὸν καὶ ἀσθενές. τῆς δ' οἴης γλυ-
 κύτερος μὲν ὁ καρπὸς ἦττον δ' εὐώδης· ἀφαιρεῖται γὰρ
 5 τὴν εὐτροφίαν καὶ τὸ εὖοσμον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ
 περὶ σιλφίου καὶ θέρμου καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον. τὸ
 μὲν γὰρ οὐχ ὁμοίως ἔχει τὴν δριμύτητα διὰ τὸ πλείω καὶ
 ὑδαρεστέραν εἶναι τὴν τροφήν, ὁ δὲ θέρμος ἄκαρπος
 γίνεται καθάπερ ὑλομανῶν καὶ ἐξυβρίζων· ποιεῖ γὰρ
 καὶ ταύτην τὴν ἐναντίωσιν [ἡ] κατεργασία καθάπερ εἰ-
 ρηται πληθὺς παρέχουσα τροφῆς· ἐκ δὲ τῆς ἀρχῆς τα-
 μιεύεται τὸ σύμμετρον ἕκαστον ἑαυτῷ καὶ λαμβάνει τὴν

οἰκείαν χώραν· ἡ γὰρ αὐτοφυῆς γένεσις ἐν ταύταις.
 ἀπλῶς γὰρ τὸ μέγιστον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται τὸ λα- 6
 βειν οἰκεῖον ἀέρα καὶ τόπον· ἐκ τούτων γὰρ ἡ εὐθένεια
 καὶ εὐκαρπία. ταῦτα δ' ἐναντία φαίνεται τοῖς παρὰ φύ-
 σιν ἡμερουμένοις· εἰς τε γὰρ ἀέρα μαλακώτερον μετα-
 τεθέντα καὶ τροφήν ἁλλοιοτέραν λαμβάνοντα ἐξ ἀμφο-
 τέρων τούτων ἡ μεταβολὴ καὶ οἶον ἑκστασις τῆς φύ-
 σεως. ἐπιμαρτυρεῖ δὲ πῶς καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γεωργοῦ-
 μένοις τὸ μὴ φιλεῖν ἐνια τὴν ἀκριβῆ καὶ τὴν πολλὴν ἄγαν
 ἐξεργασίαν ὥστε καὶ ταύτην ζητεῖν τινα ὄρον· καὶ τρό-
 πον τινὰ οὐδὲν κωλύει κατὰ τὴν μετάβασιν οὕτως ἐνια
 μηδὲ ζητεῖν ὅλως. ὅτι μὲν οὖν οὐ πάντα προσδέχεται
 τὰς γεωργίας φανερόν ἐστω διὰ τούτων· ἴσως γὰρ τὰ
 μὲν ὅλως οὐ δέχεται τῶν δ' οὐκ ἐξευρίσκομεν τὰς αἰτίας.

2 H

CAP. II. Ἡ δὲ γεωργία, δυοῖν ὄντων ἐξ ὧν αἱ τρο-
 φαὶ καὶ εὐσθένειαι τῆς τε γῆς [καὶ τοῦ ἀέρος, τὴν ἀπὸ
 τῆς γῆς] παρασκευάζει βοήθειαν· τὸν ἀέρα γὰρ οὐκ ἐπ'
 αὐτῇ ποιόν τινα ποιεῖν ἀλλὰ δεῖ πρὸς τὰς μεταβολὰς τὰς
 κατὰ τὰς ὥρας γινομένας αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ τὴν χώραν
 διακτεῖσθαι πῶς ἵνα τε ἀπολαύῃ τῆς πρὸς αὐξήσιν τρο-
 φῆς καὶ μὴ πάσῃ μηδὲν ὑπὸ τῶν ἐναντίων· δεῖ γὰρ καὶ
 πρὸς ταῦτα φυλακῆς, λέγω δ' οἶον τομάς τε καὶ διακα-
 θάρσεις καὶ βλαστολογίας καὶ κοπρίσεις καὶ σκαπάνην
 καὶ ὅσα ἄλλα πραγματεύονται· καὶ περὶ τῆς ἀροσίμου 2
 δὲ καὶ σπερματουμένης ὁμοίως. τοῖς μὲν γὰρ οὐ ταῦτά
 τοῖς δ' οὐκ ἴσα τοῖς δ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδὲ τὴν
 αὐτὴν ὥραν ἀποδιδόναι δεῖ τοῖς δὲ ἴσως οὐδὲ ποιεῖν
 ἐνια τὸ ὅλον. ἃ δὲ καὶ φαίνονται διαιροῦντες οἱ γεωρ-
 γοὶ καθάπερ καὶ ἐν τῇ διακαθάρσει τὰ μὲν σιδήροις τὰ
 δὲ ταῖς χερσὶ τὰ δ' ἀγκύραις τισὶ κελεύοντες ἀφαιρεῖν,
 οἶον τῆς τε ἐλάας καὶ τῆς ἀπίου καὶ τῆς μηλέας ὅπως μὴ
 ἐλκούμενα πονῇ διὰ τὴν λεπτότητα καὶ ξηρότητα τῶν

- κλάδων. καὶ γὰρ ἀφαιρεῖν δεῖ τούτων τὰ αὐτὰ τε καὶ τὰ
 3 τρώξανα μόνον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀμπέλων διαιρετέον
 τὰς τε πρωτοτόμους καὶ τὰς ὀψιτόμους καὶ τὰς βραχυ-
 τόμους καὶ τὰς μακροτόμους καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως
 ἀναφέροντας αἰεὶ πρὸς τὸ τέλος. ὁ μὲν οὖν σκοπὸς οὗτος
 καὶ ἡ καθ' ἑκαστα διαίρεσις. ὑπὲρ ἑκάστου δὲ ἐστὶν ὁ
 λόγος ὁ τὴν αἰτίαν ἔχων ἣν δεῖ μὴ λανθάνειν· ὁ γὰρ
 ἄνευ ταύτης ποιῶν καὶ τῷ ἔθει καὶ τοῖς συμβαλίνουσι κατ-
 ακολουθῶν κατορθοῖ μὲν. ἴσως οὐκ οἶδε δὲ καθάπερ ἐν
 ἰατρικῇ [τὸ διὰ τί·] τὸ δὲ τέλειον ἐξ ἀμφοῖν. ὅσοι δὲ καὶ
 4 τὸ θεωρεῖν μᾶλλον ἀγαπῶσιν· αὐτὸ τοῦτο ἰδίον τοῦ λό-
 γου καὶ τῆς αἰτίας. ἀντιλέγεται δὲ περὶ πολλῶν καὶ τὰ
 μὲν ἀπλῶς τὰ δ' εἰς τὸ βέλτιον καὶ χειρὸν ὥσπερ κατὰ
 τὰς ἄλλας τέχνας. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἰδιωτέρον τι συμβαί-
 νει. πρὸς γὰρ τὴν ἑαυτῶν ἐνιοὶ χώραν τετραμμένοι τὰ
 πρόσφορα πολλάκις καθόλου λέγουσιν. ὅτε δὲ καὶ ἀμ-
 φοτέρως γινομένων ἀκριτόν ἐστι τὸ βέλτιον· ὅποια γὰρ
 ἂν ἡ τὰ ἀπὸ τοῦ αἵρος συμβαλίνοντα τοιαῦτα ἀποβαίνει
 5 καὶ κατὰ τὰς ἐργασίας. οὐδὲ γὰρ δεῖ μᾶλλον ἀκολουθεῖν
 τῇ τοῦ ὅλου καταστάσει καὶ περιφορᾷ [ἢ τῇ φύσει] τῶν
 δένδρων καὶ φυτῶν καὶ σπερμάτων ὥς πολλάκις τὰ
 ἀμαρτανόμενα τῇ ἀπὸ τούτου ἀκρασία τῇ αὐτῶν δυνά-
 μει τὰ μὲν ὑπομένει τὰ δὲ τινα ἀναμάχεται καθάπερ καὶ
 τῶν ἀνθρώπων ἡ φύσις τὰ ὑπὸ ἰατρικῆς. ὥστε αἱ μὲν
 ἀντιλογίαι πρὸς ταῖς κοινὰς τῶν τεχνῶν καὶ διὰ ταύτας
 γίνονται τὰς αἰτίας. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ συνομολογεῖται
 πολλὰ καὶ παρὰ πάντων ὥσπερ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμά-
 των εἰληφότα πῖστιν τὰ μὲν καθόλου τὰ δὲ διαιρούμενα
 γένεσι καὶ χώραις ὅλον εὐθύς τὰ περὶ γενέσεις καὶ φυ-
 6 τεύειας ὑπὲρ ὧν οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν τὰς αἰτίας. αἰεὶ γὰρ δεῖ 3H
 φυτεῦειν καὶ σπείρειν εἰς ὀργῶσαν τὴν γῆν· οὕτω γὰρ
 καὶ ἡ βλάστησις καλλίστη καθάπερ τοῖς ζώοις ὅταν εἰς

βουλομένην πέσῃ τὸ σπέρμα τὴν ὑστέραν. ὁρᾷ δ' ὅταν
 ἐνικμος ἢ καὶ θερμὴ καὶ τὰ τοῦ αἵρος ἐκῇ σύμμετρα·
 τότε γὰρ εὐδιάχυτός τε καὶ εὐβλαστής καὶ ὅλως εὐτρα-
 φής ἐστι. τοῦτο δ' ἐν δυοῖν ὥραιν γίνεται μάλιστα τοῖς
 γε δένδροις ἔαρι καὶ μετοπώρῳ καθ' ὃς καὶ φυτεύουσι
 μᾶλλον, καὶ κοινοτέρως ἐν τῷ ἡρι· τότε γὰρ ἢ τε γῆ
 δίνυγρος καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἄγει καὶ ὁ αἶρ μαλακός
 ἐστι καὶ ἐρσώδης ὥστε ἐξ ἁπάντων εἶναι τὴν ἐκτροφὴν
 καὶ τὴν εὐβλαστίαν. ἔχει δέ τινα καὶ τὸ μετοπώρῳ τοῦ- 7
 αὐτὴν κρᾶσιν δι' ὃ καὶ τὰς ἐπιβλαστήσεις ἔφαμεν γίνε-
 σθαι τῶν δένδρων. οἱ δὲ ἐπαινοῦντες αὐτὴν μᾶλλον τοῦ
 ἔαρος τοιαῦτα λέγουσιν ὅτι τὰ φυτὰ θερμῆς οὔσης ἐτι
 τῆς γῆς ῥιζοῦται κάλλιον· δεῖν δ' αἰετὴν ἀρχὴν ἰσχυ-
 ροτέραν ποιεῖν ἂν ἢ καὶ ἡ τῶν ἄλλων γένεσις καὶ ὅλως
 ἡ ζωὴ δι' ὃ καὶ τὴν βλάστησιν ἅμα τῷ ἡρι καλὴν γίνε-
 σθαι καὶ ἀθρόαν ἐκβεβηκυίας ἤδη καὶ κνούσης τῆς ῥι-
 ζης, τοῦ δὲ ἡρος εἰς ψυχρὰν τιθεμένων τὴν γῆν, ψυχρὰν
 γὰρ ἐτι διαμένειν ἐκ τοῦ χειμῶνος, ῥιγοῦν καὶ κακο-
 βλαστεῖς γίνεσθαι τὰς ῥίζας. καὶ διὰ τοῦτο πάντα κε- 8
 λεύουσι τοῦ μετοπώρῳ μᾶλλον φυτεύειν ὅσα δύναται
 βλαστάνειν· ἐνια γὰρ οὐ δύναται καθάπερ ἄπιος καὶ
 μηλέα καὶ ὅλως τὰ λεπτὰ καὶ ξυλώδη· καὶ γὰρ ξηρὰ φύ-
 σει καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν οὐχ ὑπομένει τοὺς χειμῶνας.
 ἐτι τὸ μὲν μετοπωρινὸν ἐγκυμον εἶναι καὶ ἐπιφορον τὸ
 δὲ ἔαρινδον ἄρτι κυττασθαι· τὸ δὲ τέκτειν ἀμφοτέροις
 τὴν αὐτὴν ὥραν ὥστε συμβαίνειν τῷ μὲν ἄρτι κυττα-
 μένῳ πολλὰ τυφλὰ τέκτειν τῶν βλαστημάτων τῷ δὲ πάλ-
 λαι κύνοντι καὶ ἐπιφόρῳ τὰ πλεῖστα τέλει καὶ καλὰ. σχε-
 δὸν γὰρ ταύτας καὶ τοιαύτας λέγουσι τὰς αἰτίας.

4 H CAP. III. Οὐ μὲν ἀλλὰ καθάπερ εἴρηται κοινοτέρα
 πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις καὶ δένδροις καὶ φυτοῖς ἢ τοῦ
 ἔαρος ἐστίν· αὐτὰ τε γὰρ τὰ φυτὰ προωρημένα καὶ ὁ

- ἀήρ μαλακὸς καὶ εὐβλαστὴς καὶ ὅλως ἡ ἔρα γονιματάτη καὶ αἱ ἡμέραι θερμότεραι καὶ μῆκος ἔχουσai ταχείας ποιοῦσι τὰς βλαστήσεις. ἡ δὲ ῥιζώσις ἰσχυρὰ καὶ οὕτω διὰ τε τὴν τῶν φυτευτηρίων ὀρμὴν, εἰς ἅμφω γὰρ ὁμοίως ἐστὶ, καὶ διὰ τὸ τὴν γῆν ὀργᾶν καὶ ἔτι τὸν ἀέρα συνεκτρέφειν. ὁ γὰρ ἥλιος οὐ μόνον δοκεῖ τὰ ὑπὲρ γῆς ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς εὐτραφέστερα καὶ καλλίω ποιεῖν. σημείον δ' ὅτι τῶν ῥιζῶν ἡ βλάστησις ἢ οὐ γίνεται πορ-
- 2 ρωτέρω τῆς τοῦ ἡλίου δυνάμεως ἢ χείρων. ὁ δὲ χειμὼν ἐπιλαμβάνων τὴν φυτείαν ἐνιά γε δοκεῖ φθείρειν οἶον τῆς μὲν ἐλάας ἀφιστὰς τὸν φλοιὸν τῆς δὲ συκῆς παχύων καὶ πηγνὺς τὸν ὀπὸν τὸν ἐν τῇ κράτῃ καὶ τῶν ἄλλων σχεδὸν τῶν πλείστων τοιοῦτόν τι ποιοῦντων. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἀφορίζοιτ' ἂν ὁ φάσκων τὴν μετοπωρινὴν εἶναι τὴν βελτίω τοῖς δεχομένοις λέγων. εἰ δὲ πλείω ταῦτα τῆς φύσεως αὐτῆς ἐστὶ σημεῖα τῶν πρὸς τὴν φυτείαν ὥρων τό τε παρορμᾶν αὐτὰ τὰ δένδρα τοῦ ἥρος καὶ τὸ κοινοτέραν εἶναι πᾶσι ταύτην, δῆλον ὥς φυσι-
- 3 κωτέραν ἂν τις θείῃ ταύτην. ἐπεὶ καὶ ὅπου περὶ κῦνα καὶ τοὺς ἐτησίας εὐθνεῖ καὶ ἐπιβλαστάνει τὰ δένδρα τηνικαῦτα καὶ τὰς φυτείας ποιοῦνται, πολλῶ δέον ἀκολουθεῖν τῇ τοῦ ἀέρος κράσει καὶ τῇ τῶν φυτῶν ὀρμῇ. τάχα δὲ καὶ ἡ ὀρμὴ γίνεται διὰ τὸ περιέχον· ὅπου δ' αὐθερινὸς ὄμβρος πολὺς ὥσπερ ἐν Αἰθιοπία καὶ ἐν Ἰνδοῖς ἢ περὶ Αἰγυπτὸν ὁ Νεῖλος ἐνταῦθα δὴ πρὸ τούτων ἢ μετὰ τούτους εἰκὸς τὴν φυτείαν ἀρμόττειν· τηνικαῦτα
- 4 γὰρ ἡ τοῦ ἀέρος κρᾶσις σύμμετρος. εἴη δ' ἂν διελεῖν καὶ τοῖς κατὰ φύσιν τόποις πρὸς τὰς ὥρας, οἶον τοὺς μὲν εὐκράτους τῷ ἀέρι τοῦ ἥρος τοὺς δὲ ῥοώδεις καὶ ἐπόμεβρους καὶ ἐλείους θέρους ὑπὸ τὸ ἄστρον ὥσπερ καὶ ἐν Λακωνικῇ πολλὰ φυτεύουσι, τοὺς δ' αὐχμῶδεις μετοπώρου. συμβήσεται γὰρ οὕτω θερμῆς οὔσης ἐν βάθει

τῆς γῆς κατὰ χειμῶνα ψυχροῦ δὲ τοῦ πέριξ τὴν αὔξησιν κατακλειομένην εἰς τὰς ῥίζας ἰέναι. πλείονος δ' ὄντος καὶ ἰσχυροτέρου τοῦ ῥιζώματος πλείων ἢ βλάστησις ἔσται καὶ καλλίων. καὶ περὶ μὲν ὥρων τῶν εἰς τὰς φυτείας ἱκανῶς εἰρησθῶ.

Ἡ CΑΡ. IV. Ἐπεὶ δὲ ὑπόκειται τὴν γῆν ἐνικμὸν τε δεῖν καὶ εὐδίοδον εἶναι ταῖς ῥίζαις ὅπως εὐμήκεις καὶ παχεῖται καὶ ἰσχυραὶ γίνωνται διὰ ταῦτα δεῖ τοὺς γύρους προορύττειν ἐκ πολλῶν μάλιστα δὲ ἐνιαυτῷ πρότερον ὅπως ἡ γῆ καὶ ἡλιωθῇ καὶ χειμασθῇ καθ' ἑκατέραν τὴν ὥραν. ἄμφω γὰρ ταῦτα ποιεῖ μανὴν καὶ χάνην. ἐνιοὶ δὲ καὶ διορίζουσι τοὺς χρόνους· ἀπὸ γὰρ τροπῶν θερινῶν μέχρι ἀρκτούρου· τότε γὰρ τὴν τε γῆν διαχεισθαι μάλιστα καὶ τὴν ἔξω καὶ τὴν ἐν τοῖς γύροις καὶ βλαστάνειν ὅλως οὐδὲν. φυτεύουσι δὲ τὴν μετοπωρινὴν φυτεῖαν μετὰ πλειάδος δύσιν δεξάμενοι τὸ ἐπὶ τῷ ἄστρῳ ὕδωρ ὅπως ἐνικμος ἡ γῆ γενομένη παρέχῃ τροφήν. καὶ τοὺς γύρους οὐκ εὐθύς συμπληροῦσιν ὅπως ῥιζωθῇ τὰ 2 κάτω πρότερον, εἰ δὲ μὴ φέρονται πρὸς τὸ ἄνω· τρέφει γὰρ καὶ αὖξει πάνθ' ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀήρ. ὄντων δὲ τῶν μὲν βαθυρρίζων τῶν δ' ἐπιπολαιορρίζων διὰ τοῦτο τοὺς γύρους οὐκ ἰσοβαθεῖς ὀρύττουσιν [ἀλλὰ βαθυτέρους] τοῖς ἐπιπολαιορρίξοις ὁλον ἐλάα καὶ συκῇ βουλόμενοι πιέζεσθαι καὶ ὥσπερ ἀντιταττόμενοι πρὸς τὰς φύσεις. ὅπως δὲ καὶ τῶν ὑδάτων τοῦ χειμῶνος ἀπολαύωσι καὶ 3 τοῦ θέρους καταψύχωνται, δεῖ γὰρ δὴ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ὥρας παρεσκευάσθαι, διὰ τοῦτ' ὑποβάλλουσι κάτω λίθους ὅπως συρροὴ γίνηται τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ θέρους οὗτοι καταψύχωσι τὰς ῥίζας. οἱ δὲ κληματίδας ὑποτιθέασιν οἱ δὲ κέραμον παρακατορύττουσιν ὕδατος οἱ δὲ ξύλον κνημοπαχὲς εἰς' ἐξαιροῦσιν ὅπως ἐχῇ τροφήν ἀεὶ τὰ φυτὰ διακμαζομένης τῆς γῆς καὶ συρρεόντων τῶν ὑδά-

των. ἀπλῶς γὰρ τοῦτο δεῖ τηρεῖν ὅπως καὶ πρὸς τοὺς ὄμβρους τοὺς γινομένους καὶ πρὸς τὸν αἶρα καὶ τὸν ἥλιον ἔξει συμμέτρως· αἱ γὰρ τροφαὶ καὶ αἱ ἀυξήσεις
 4 διὰ τούτων. ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ βορείοις καὶ πεπηγυῖα καὶ ξηρὰ νοτίοις δὲ κεχυμένη καὶ ἐνικμος ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ φυτὸν ὑγρότερον [καὶ ξηρότερον] αὐτὸ ἑαυτοῦ μᾶλλον διὰ ταῦτα βελτίων ἢ τοῖς νοτίοις φυτεία· ταχεῖα γὰρ ἡ ῥίζωσις καὶ ἡ βλάστησις ὅταν ὀργῶν εἰς ὀργῶσαν τεθῇ καὶ τὰ τοῦ αἵρος ἡ μαλακὰ καὶ εὐμενῇ· δεῖ γὰρ δὴ τὸ μέλλον ἔσσεσθαι καλὸν ἅμα κάτωθεν καὶ ἄνωθεν βλαστάνειν. τοῖς δὲ βορείοις ἅπαντα τάναντία γίνεται ῥιγούν τε καὶ κακοπαθεῖν τὰ φυτὰ· ἔτι δὲ τῆς γῆς πεπηγυῖας οὔτε ῥιζοῦσθαι δύνανται· ἂν ὁμοίως οὔτε βλαστάνειν. ἡ μὲν οὖν τοιαύτη παρατήρησις τοῦ αἵρος ἂν εἴη.

CAP. V. Τὰ δὲ φυτευτήρια δεῖ λαμβάνειν ἀπὸ νέων γε τῶν δένδρων ἢ ἀκμαζόντων καὶ ὅλως λειότατα καὶ εὐθύτατα καὶ ὡς κάλλιστα· καὶ γὰρ ἀντιλαμβάνεται καὶ ἰσχύει τὰ τοιαῦτα μάλιστα καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ πάχος εὐβλαστώτερα τυγχάνει· τὸ γὰρ λεῖον ὥσπερ ὑγιὲς καὶ ἀπῆρωτον τὰ δὲ τραχὺ καὶ ὠξωμένον ἄλλως τε τυφλοῖς ὄξοις ὥσπερ πεπηρωμένον, ἐάν τε ζῶσι τὸ ἐκβεβλαστηκὸς ἐκ τούτων· ἀσθενέστερον ὅσων μὴ καὶ ἡ φύσις τοιαύτη καθάπερ τῶν κλημάτων· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐνιοὶ μοσχεύουσιν οἱ δὲ περιαιροῦσι τὴν θάλασσαν τῶν κλάδων ὅπως μὴ ἐξαναλώσῃ τὴν δύ-
 2 ναμιν εἰς τὴν βλάστησιν. ἔτι δ' εὐθύτης λειότης τε εὐρευν καὶ εὐδίοδον ποιεῖ τὴν ῥοὴν ὥστε ταχείας εἶναι τὰς ἀυξήσεις. ὀρθῶς δὲ καὶ τὸ μᾶλλον ἐξ ὁμοίας γῆς· εἰ δὲ μὴ ἐκ χειρόνος λαμβάνειν· ἡ μὲν γὰρ οὐδεμίαν ποιήσει μεταβολὴν ἢ δ' ἐπὶ τὸ βέλτιον συντροφοῦντος· μέγα δὲ αἱ μεταβολαὶ ταῖς ἀσθενέσιν, ἀσθενὲς δὲ τὸ φυτὸν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰς θέσεις τῶν φυτευμάτων τὰς ἀν-

τὰς ἀποδιδοῦσαι κατὰ τὰ πρόσβορρα καὶ νότια καὶ πρὸς
 ἄνω καὶ δυσμὰς ὥς ἐπὶ τῶν δένδρων εἶχε βουλόμενοι τη-
 ρεῖν μάλιστα καὶ μηθὲν τῆς φύσεως καὶ τῶν εἰωθότων
 μετακινεῖν ὥς οὐκ ἂν φασίως ἐνεγκόντων μεταβολὴν·
 ἐπεὶ καὶ τοὺς τόπους· ὅτι μάλιστα ὁμοίους ζητεῦσι διὰ 3
 τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ προμοσχεύοντες φυτεύουσιν· ἰσχυ-
 ρότερα γὰρ καὶ ὥσπερ ἤδη βεβιωκότα. καὶ τὰ φυτὰ μά-
 λιστα μὲν ὑπόρριζα λαμβάνουσιν, ἔχει γὰρ εὐθύς καὶ
 ἀρχαί· εἰ δὲ μὴ μᾶλλον ἀπὸ τῶν κάτω ἢ τῶν ἄνω καὶ
 γὰρ ταῦτα ἐμβιωτέρα ἐστὶ πλήν ἀμπέλου καὶ συκῆς καὶ
 εἰ τι ἄλλο ὑγρὸν ὥσπερ εἴρηται. τὰ γὰρ ὑγρά κάλλιον
 ἀπὸ τῶν ἄνω βλαστάνει τὰ δ' ἄλλα διὰ τὴν ξηρότητα καὶ
 τὴν λεπτοδερμίαν τὰ μὲν ὅλως οὐ βλαστάνει τὰ δὲ χει-
 ρον· τὸ δ' ὑπόρριζον ὥς προπεποιημένον τι τῆς φύσεως
 ἔχει καθάπερ τὸ μεμοσχευμένον ᾧ δεῖ χρῆσθαι. καὶ διὰ 4
 τοῦτο βέλτιον λέγουσιν ὀρθὰ κελεύοντες τὰ τοιαῦτα τι-
 θέναι καὶ μὴ ὑποβάλλοντες τι μέρος ὥσπερ τοῖς ἀρριζοῖς
 ὅπως ἢ ῥίζα βλαστάνῃ. συμβαίνειν γὰρ δοκεῖ πλαγίων
 τιθεμένων ἀφαναίνεσθαι τὰς πρότερον, ἄτοπον δὲ ζη-
 τεῖν ἑτέρας ἀποβάλλοντα τὰς ὑπαρχούσας. ὀρθῶς δὲ καὶ
 τὸ μὴ πολὺ τῆς γῆς ὑπερέχειν τὸ φυτὸν, εἰ δὲ μὴ γίνε-
 ται δυσανξὺς ὅταν ἢ πλεον τοῦ τροφομένου τὸ πονοῦν.
 ἔνια δὲ καὶ ἀφαναίνεται καθάπερ ἡ συκὴ καὶ εἰ τι ἄλλο
 μανόν· ἅμα δὲ καὶ ἀθροωτέρα φέρεται μᾶλλον ἢ τροφὴ
 πρὸς τὴν βλάστησιν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν κατακοπτομένων
 συμβαίνει. τὰ γὰρ παρὰ τὴν γῆν ὅτι μάλιστα κοπέντα 5
 θαῖτον παραγίνεται τῶν ἐν ὕψει. φανερόν δὲ καὶ ἐπὶ
 τῶν τῆς ἀμπέλου φυτῶν καὶ εἰ τι ἄλλο τομὴν ζητεῖ κατὰ
 τὴν φυταίαν. τῶν δὲ τῆς ἐλάας καὶ τῶν μυρρίνων καὶ
 ὅλως ὅσα φύεται μείζω πάντων ἀποστεγνοῦσι τὰς τομὰς
 ὅπως μὴθ' ἥλιος μὴθ' ὕδωρ λάβῃ· κίνδυνος γὰρ νοση-
 σαι φάγην. περιαιλείφουσι δὲ οἱ μὲν πηλὸν μόνον οἱ δὲ

σκέλλαν ὑποτιθέντες εἰτ' ἄνωθεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τούτῳ
δὲ τὸ ὄστρακον· δοκεῖ γὰρ ἢ μὲν σκέλλα χλωρὸν παρέχειν
ὁ δὲ πηλὸς ἐκείνην τηρεῖν τὸ δ' ὄστρακον τὸν πηλόν.

- CAP. VI. Ἡ δὲ κόπρος ὅτι μὲν καὶ μανοὶ τὴν γῆν
καὶ διαθερμαίνει δι' ὧν ἀμφοτέρων ἡ εὐβλάστεια φανε-
ρόν. ὑπὲρ δὲ τῆς χρήσεως διαμφισβητοῦσι καὶ οὐχ ὥσαν-
τως χρῶνται πάντες ἀλλ' οἱ μὲν εὐθύς ἀναμύξαντες τῇ
γῇ πρὸς τὸ φυτὸν προσβάλλουσιν οἱ δ' ἀνὰ μέσον ποι-
οῦσι τῆς τε πρώτης γῆς καὶ τῆς ἐπ' ἄνω· κάτωθεν γὰρ
παραβαλλομένην εἰς τὸ ἄνω φέρεσθαι φασιν ὅταν ὕσῃ·
βέλτιστον γὰρ εἶναι τὸν χυλὸν, ἄνωθεν δ' ἐξικυμάζεσθαι
2 ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ὕοντος οὐ διεκνεῖσθαι τὰ κάτω. πάν-
τες δὲ τό γε τοσοῦτον συμφωνοῦσιν ὥστε μὴ δριμεῖαν
καὶ ἰσχυρὰν ἀλλὰ χυφὴν δι' ἧ καὶ μάλιστα χρῶνται τῇ
τῶν λοφούρων· ἡ γὰρ δριμεῖα καὶ ἰσχυρὰ διαθερμαίνει
μᾶλλον ἢ καὶ ξηραίνει. χρῇ δὲ καὶ πρὸς τὴν χώραν ἐκά-
στην ποιεῖν τὸ ἀρμόττον· οἷον ἐὰν μὲν τις ἐν ἐμπύρῳ
τόπῳ φυτεύῃ τοὺς γύρους ὕδατος ἐμπιπλάναι πρότεριτα
καὶ ἐπειδὴν ἀναπίωσι καταβάλλειν ὅπως ἐνικμος ἡ γῇ
γενομένη μᾶλλον δέχεται καὶ καλλίῳ ποιῇ τὴν ῥίζωσιν.
3 ἐὰν δὲ ἐν ἀλμώδει ἢ ἐφάμμῳ λίθους περιτιθέναι περὶ
τὸ πρέμνον τοῦ φυτευτηρίου καὶ περιχωννύναι γῆν
ὅπως ἀποστέγωσι τὴν ἀλμυρίδα. συμφέρει δὲ καὶ ἄμ-
μον ποτάμιον παραβάλλειν καὶ ψήφους ἐκ ποταμοῦ ἢ
χαράδρας· ἀποστέγει γὰρ καὶ ταῦτα καὶ ἅμα δι' αὐτῶν
παρέχεται τινα δύναμιν. ἐὰν δ' ἐν ἐφύδρῳ καὶ ναματώ-
δει τάφρους ὀρύσσοντα τὰς μὲν πλαγίους ἵνα τὸ ὕδωρ
δέχωνται τὰς δὲ ὀρθίας καὶ λίθων πληροῦντα καὶ γῆς
ὥστε μὴ ἄπτεσθαι τῆς σκαπάνης εἴτα ἄμμον ἐμβάλλοντα
4 καὶ χοῦν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὠφελεῖ πρὸς τὴν ὑπερβο-
λήν. αἱ τε γὰρ πλάγιοι τάφροι δεχόμενοι τὸ ὕδωρ ξηρο-
τέραν ποιοῦσι αἱ τ' ὀρθιαί κάτω λίθους ἔχουσαι δέχον-

ται τὴν συρροὴν, ἔτι δ' ἡ ἄμμος καὶ ὁ χοῦς ἀναξηραί-
 νουσι· διὰ τοῦτ' οὐδ' ἐάν που ἐνῶσι λίθοι ταῖς τοιαύ-
 ταις οὐκ ἐκλεκτοί, ὑπάρχει γὰρ φύσει τὸ βοηθοῦν·
 ὅλως ἐν ὁποιαοῦν ἐὰν ὀρύττων τις λίθους εὗρη ἢ τρόχ-
 μαλον ἢ ἄμμον ἢ γῆν μοχθηρὰν οὐκ ἄκος τὸ μὴ συμ-
 μιγνύναι μηδὲ σκεδαννύναι ταύτην ἀλλὰ τοσοῦτω βαθύ-
 τερον τὸν γύρον ἢ τὴν τάφρον ὀρύξαντα τὸν τε τρόχ-
 μαλον ὑποστρωννύναι καὶ τὴν ἄμμον. ὁ μὲν γὰρ λίθος 5
 ὁ μὲν πλατὺς καὶ συμφυῆς βλάπτει τὰ δένδρα ὁ δὲ τρόχ-
 μαλος ὑποκάτω τεθεὶς ψύχος τε παρέχεται τό·θ' ὕδωρ
 δέχεται καὶ ταῖς ῥίζαις εὐδίοδον ποιεῖ τὸν τόπον. ἀπλῶς
 δὲ τοὺς γε λίθους ἐκλέγειν οὐδ' ἐκ γῆς ψιλῆς οἴονται
 τινες συμφέρειν· καὶ γὰρ ἄλεαν παρέχειν τοῦ χειμῶνος
 καὶ ψύχος τοῦ θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας
 διαφορὰς τῆς χώρας τὰ πρόσφορα ληπτέον. ὥς γὰρ ὅλως
 εἰπεῖν οὐδενὸς ἔλαττον ἀλλὰ πάντων πρῶτον καὶ μέγι-
 στον τὸ δύνασθαι θεωρηῆσαι ποῖον ἐν ποίᾳ χώρᾳ φυτευ-
 τέον οὐ μόνον ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς συνεχοῦς ὅταν
 ἀνωμαλῆς ἢ κατὰ τοὺς τόπους ἐκάστους. ὥσπερ γὰρ λέ- 6
 γεται πολλάκις ἡ οἰκεία μεγίστην ἔχει ῥοπήν καὶ πρὸς
 ἀντίληψιν καὶ πρὸς εὐκαρπλίαν ὃ καὶ καθ' ὅλων τῶν γε-
 νῶν ἐστίν καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὁμοειδέσιν. οἶον ὥς μὲν
 ἀπλῶς εἰπεῖν ἡ συκῇ φιλεῖ τοὺς ξηροὺς τόπους· οἱ γὰρ
 ὑγροὶ σήπουσιν ἢ οὐ καλῶς πεπαίνουσι διὰ τὸ καὶ αὐ-
 τὸν εἶναι τὸν καρπὸν ὑγρόν. οὐ μὴν ἄλλ' ὅσαι γε ὑδρεύε-
 σθαι ζητοῦσι καθάπερ ἡ λακωνικὴ τὰ ὑφυδρα ζητοῦσιν.
 ὥσαύτως δὲ καὶ τῶν ἀμπέλων αἱ μὲν στερεαὶ καὶ πυ-
 κναὶ καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη τὴν ὀρεινὴν μᾶλλον
 φιλοῦσιν αἱ δὲ μαλαὶ καὶ ὑγραὶ τὴν πεδεινὴν· ἐκατέ-
 ραις γὰρ ἡ τροφή πρὸς τὴν φύσιν σύμμετρος ταῖς μὲν
 ἐλάττων οὕσα ταῖς δὲ πλείων. ὅλως δὲ τὰ ἀκρόδρυα 7
 καλὰ δοκεῖ περὶ τὰς ὑπάρχειας γίνεσθαι· σημεῖα δὲ ποι-

οὕνται τὴν αὐτομάτην γένεσιν· ὅπου γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ
γεννᾷ τοῦτον οἰκειότατον εἶναι τόπον. αἱ δὲ καθ' ἕκα-
στα διαφοραὶ δῆλον ὅτι κυριώταται· καὶ γὰρ ὑπάρχειαι
πολλὰ καὶ παντοδαῖα. καὶ τὸ ὅλον ὥσπερ μίαν τις αὕτη
διαφορὰ καθ' ὕψος καὶ ταπεινότητα πολλῶν οὐσῶν ἐτέ-
ρων καὶ μειζόνων ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰπομεν, ὧν
8 οὐδεμίαν ἀθεώρητον εἶναι χρή. τὴν γοῦν λειμωνίαν καὶ
ἐφρυδρον σχεδὸν οἱ πλείους ὁμολογοῦσιν ἀγαθὴν εἶναι
ταῖς ἀμπέλοις ὥσπερ καὶ τὴν εὐγείον ἐλάαις καὶ συκαῖς·
αἱ μὲν γὰρ ὑγροτέρας δέονται καὶ μαλακωτέρας τροφῆς
αἱ δὲ ξηροτέρας καὶ σωματωδεστέρας. ὅλως δ' αἰεὶ τὰ μὲν
ξηρὰ ξηρὰν ζητεῖ χώραν τὰ δὲ ὑγρά ὑγράν. ὥς δ' ἀπλῶς
εἰπεῖν ἀρίστη πᾶσιν ἡ μανὴ καὶ κούφη καὶ ἐνικμος, εὐ-
τραφῆς γὰρ μάλιστα καὶ εὐαυξῆς, εἰ μὴ ὅσα διὰ τὴν
ἰσχὺν λαμβάνοντα πλῆθος τροφῆς ἐξυβρίζει καθάπερ ἡ
ἀμυγδαλῇ. ταύτῃ γὰρ ἡ λεπτόγειος οἰκειότερα καὶ τό-
πος εὐδιεικνὸς καὶ εὐεῖλος ἐναντίως δὲ τῇ εὐβολικῇ παλί-
9 σκιος καὶ δροσερός. οὐ μικρὸν δὲ οὐδὲ τὸ πρὸς τὰ πνεύ-
ματα καλῶς κείσθαι τοὺς τόπους ὥστε καὶ τοῦτο θεω-
ρητέον. εὐπνουν μὲν γὰρ ἅπαντα ζητεῖ· τροφαὶ τε γὰρ
ἐν τοῖς τοιούτοις βελτίους καὶ οἱ καρποὶ πεπειρότεροι.
πνευματώδη δὲ καὶ προσήνεμον οὐδὲν ὥς εἰπεῖν τῶν γε
ἡμέρων· αἰαντῆ γὰρ καὶ μικρὰ καὶ καυλώδη γίνεται
διὰ τὰς πληγὰς τὰς ὑπὸ τῶν πνευμάτων. ἐνια δὲ οὐδὲ
τῶν ἀγρίων· οὐ γὰρ τελειοκαρπεῖ καθάπερ οὐδὲ τὴν εὐ-
βολικὴν φασιν ἀλλὰ μέχρι τοῦ ἄνθους ἀφικνεῖσθαι τὰς
δ' ἐν τοῖς ὑπηνέμοις εὐαυξεῖς τε καὶ πολυκάρπους γί-
νεσθαι. τὸ γὰρ ὅλον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται συμμε-
τρίας τινὸς ἔοικεν ἕκαστα δεῖσθαι πρὸς τὴν φύσιν ὁμοί-
ως ἐν τε ταῖς ἄλλαις τροφαῖς καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος μετα-
βολαῖς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἂν εἴη καθόλου καὶ κοινόν.

CAP. VII. Τὰς δὲ μανότητας καὶ πυκνότητας τῶν 8 B

φυτευομένων οὐχ οὕτω πρὸς τὸν τόπον ὥς πρὸς αὐτὰ
 τὰ φυτευόμενα σκεπτέον ὅσα τε φιλόσκια καὶ μὴ καὶ
 ὅσα μακρόρριζα καὶ βραχύρριζα· τὰ μὲν γὰρ δῆλον ὅτι
 μανὰ τὰ δὲ πυκνὰ φυτευτέον. φιλόσκια δὲ ὧν οἱ καρποὶ
 ξηροὶ τε καὶ πυρηνώδεις ὥσπερ ῥόας καὶ μυρρίνου καὶ
 ὅσα φύσει μανὰ τε καὶ ξηρὰ καὶ μὴ μακρόρριζα καθάπερ
 ἡ δάφνη. τῶν μὲν γὰρ ὁ καρπὸς ἡλιούμενος στρυφνὸς 2
 γίνεται τὰ δὲ ὥσπερ προβολῆς δεῖται καὶ πρὸς τοὺς χει-
 μῶνας καὶ πρὸς τὰ καύματα διὰ τὴν ἀσθενείαν· οὐκ ἐνο-
 χλεῖ γὰρ τῷ ταρρῷ διὰ τὴν βραχυρριζίαν· καί τοι τινὲς
 ἅπαντα κελεύουσι διὰ πολλοῦ φυτεύειν ὅπως μὴ σύν-
 ταρρα γίνηται μηδ' ἀναυξῇ τροφήν τ' ἐλάττω λαμβά-
 νοντα καὶ τοῦ πνεύματος ἀποκλειόμενα. οὐ μὲν ὀρθῶς
 γε λέγουσιν ἀλλ' ἐκάτερα διαιρετέον ὥσπερ εἴρηται. χρὴ
 δὲ καὶ πρὸς τὸν τόπον ὀρῶντα ποιείσθαι τὰς ἀποστάσεις·
 ἐν γὰρ τοῖς ὀρεινοῖς ἐλάττους ἢ ἐν τοῖς πεδεινοῖς· ἐπ'
 ἑλάττον γὰρ αἶ τε ρίζαι προσαύξονται καὶ ἡ κόμη. ἅπαν 3
 δὲ φυτὸν ὅταν ἐκβλάσῃ τὸ πρῶτον ἔᾶν ριζωθῆναι μη-
 δὲν κινουῖντα τῶν ἄνω καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ποι-
 οῦσιν ἀφιέντες τὰς ῥάχους, εἰδ' ὅταν ἰσχύωσιν τότε πε-
 ριαιρεῖν τὰ ἄνω καταλιπόντα τὰ κάλλιστα καὶ τὰ ἐπιτη-
 δειότατα πεφυκότα. (κατὰ γὰρ τὰ δένδρα τοῦτ' ἀναγ-
 καῖον οὐδ' ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀφαιρεῖν ἐνδέχεται
 πάντα καὶ τέμνειν ἰσόγειον·) ἄρριζώτου γὰρ ὄντος ἐὰν
 περιαιρῇ καὶ κινῇ τις ἀσθενὲς ὃν κινδυνεύσει μᾶλλον,
 ἐὰν δ' ἑρριζωμένου καὶ ἰσχύοντος αὐτό τε ἀπαθὲς ἔσται
 καὶ τὴν τροφήν ἀποδώσει πλείονα τοῖς καταλοιποῖς. ἡ 4
 δὲ ἀναγωγή καὶ ἦν καλοῦσιν οἱ πολλοὶ τῶν φυτῶν παι-
 δεῖαν οἷον σχηματισμὸς ἐστὶ καὶ μόρφωσις τῶν δένδρων
 ὕψει τε καὶ ταπεινότητι καὶ πλάτει καὶ τοῖς ἄλλοις. ὥς
 δ' ἐπὶ πᾶν ἐπιτέμνουσι τὰ ὑψηλὰ πλὴν ὅσα φύσει τοι-
 αῦτα καὶ ἔστι καὶ βούλεται καθάπερ φοῖνιξ πεύκη κυ-

- πάριτος. ἀκαρπότερα γὰρ γίνεται διὰ πολλοῦ τῆς τρο-
 φῆς λούσης καὶ ἐνταῦθα καταναλισκομένης ἀλλὰ δεῖ πο-
 λύκλαδα καὶ πολυβλαστῇ ποιεῖν· ἅμα γὰρ τῇ πολυκαρ-
 πία καὶ εὐτροφυτότερα καὶ τὸ ὅλον εὐθεραπευτότερα
 γίνεται, δι' ὃ καὶ περιαιρετέον τὰς μὴ κατὰ καιρὸν βλα-
 5 στήσεις. σχεδὸν δ' ἡ τοιαύτη θεραπεία καὶ κατάστασις
 ὁμοία τῇ διακαθάρσει τυγχάνει τελείων ὄντων τῶν δέν-
 δρων· ὑπὲρ ἧς καὶ δεικτέον πρῶτον τῶν κατὰ τὰς θερα-
 πείας εἶδ' οὕτω περὶ τῶν ἄλλων. ὥσπερ γὰρ ἐφεξῆς
 ταῦτα τῶν περὶ τὴν φυτουργίαν ἐστί. κοινοτάτη μὲν οὖν
 καὶ μάλιστα ἐνδηλὸς ἐπὶ τῶν ἀμπελῶν τυγχάνει· πάντες
 γὰρ χρῶνται καὶ πάντες ἀμπελουργοῦσιν ὑπ' αὐτῆς
 ἀναγκαζόμενοι τῆς φύσεως διὰ τὴν εὐβλάστηαν καὶ πο-
 λυβλαστήαν· ὑπὲρ ἧς ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ κλάσει καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις διηκριβῶται μάλισθ' ἡ θεραπεία πειρατέον αὐτὰ
 καθ' αὐτὰ θεωρεῖν ὕστερον· νῦν δ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων λέ-
 6 γωμεν. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐπὶ τούτων μικρὸν ἐστί τὸ κατα-
 στήσασθαι πως τὰ δένδρα καὶ τὰ κακῶς πεφυκότα καὶ
 τὰ ἐμποδίζοντα τοὺς καρποὺς ἀφαιρεῖν. ἐμποδίζει γὰρ
 οὐ ταῦτα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπηρητημένα αἰὶν ὅλως
 τὰ παρακαίρως πεφυκότα. δι' ὃ δεῖ ταῦτ' ἐξαιροῦντα
 μετατιθέναι τὴν βλάστησιν εἰς τὸ δέον· ἔοικε γὰρ ὥστε-
 περ ὀχετεία τις εἶναι τῆς τροφῆς τῶν δένδρων ὅπως ἂν
 ἄγῃ τις· εἰς γὰρ τὰ καταλειπόμενα ῥεῖ καὶ ταῦτ' αὖξει.
 7 τοῦτο δὲ ξυμβαίνει δι' ὅτι τοῖς μέρεσιν ἄριστα πέφυκε
 καὶ ἔτι προσεπιβλαστάνει κατ' ἐνιαυτόν· ἐπεὶ καὶ εἴ τις
 αἰὶν βούλεται κολοῦειν τὰ ἄνω πρὸς τὰς ῥίζας ἢ τροφὴν
 πᾶσα φέρεται κἀκεῖναι λαμβάνουσιν αὖξῃσιν ὥστε συν-
 ταρροῦσθαι τὰ χωρία, καὶ τέλος ἀναυξῇ γίνεται τὰ ἄνω
 πάσης ἐνταῦθ' ὥρμηκυίας τῆς τροφῆς· οἶον γὰρ ἦδη
 φύσις γέγονε χρονισθέντων. ἡ μὲν οὖν ἄμπελος αἰὶν τὴν
 τομὴν ἐπιζητεῖ κατ' ἐνιαυτόν διὰ τὸ εὐαυξῆς τὰ δὲ ἄλλα

τὰ μὲν παρ' ἔτος τὰ δὲ διὰ τετραετίας, οὐδὲν γὰρ οὕτως
 εὐανξές· ἐπεὶ εἴ γέ τι τοιοῦτον εἴη θέοιτ' ἄν. ἀφαιρεῖν 8
 ἀπὸ τῶν ὑγρῶν περιεργον ἅμα δ' ἡ ἑλκωσις πόνον παρ-
 ἔχει καὶ κακοὶ τὰ δένδρα, δι' ὃ καὶ μετὰ τὴν διακά-
 θαρσιν εὐθὺς οἴονται δεῖν κοπρῖζειν καὶ τὴν ἄλλην ἀπο-
 διδόναι θεραπείαν ὅπως ἐπαναλάβωσι τῇ τροφῇ τὴν κα-
 κοπάθειαν ἀλλὰ μόνον τό γε συνεχὲς ἐν τῇ τῶν αὖτων
 ἀφαιρέσει ποιέσθαι· τὰῦτα γὰρ οὔτε πόνον ποιεῖ τῇ ἐλ-
 κώσει κωλύει· τε προσηρητημένα τὰς τροφάς. ἐν δὲ τῇ 9
 διακαθάρσει τὰ τε μὴ κάρπιμα διαιρετέον καὶ ὅσα τῶν
 ἐτέρων αὖξησιν ἀφαιρεῖται καὶ ὅσα διαπέφυκεν, ἐν τοῖς
 ἔξω γὰρ δεῖ τὴν βλάστησιν εἶναι, καὶ ἔτι τὰ πυκνὰ καὶ
 ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντα καὶ ὅσα τὴν ἑκφυσιν ἐκ τῶν μέ-
 σων ἔχει· πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν ἥλιον
 ἀφαιρεῖται. δεῖ δὲ καὶ εὐπνουν εἶναι καὶ πρόσκειναι τὸ
 δένδρον δι' ὃ καὶ οὐ κακῶς οἱ οὕτω ρυθμίζοντες ὥστε
 πρὸς μεσημβρίαν βλέπειν, καθάπερ οἱ τὰς σνκᾶς καὶ τὰ
 10 ἅλλα καὶ μάλιστα τὴν ἐλάαν. ἐπεὶ δ' ἐκίπνονος ἡ διακά-
 θαρσις διὰ τὰς πληγὰς διὰ τοῦτ' οὐ τὴν τυχοῦσαν ὥραν
 ἀλλὰ [τὴν] μετὰ πλειάδα ληπτέον· ἰσχυρότατα γὰρ τότε
 καὶ μάλιστα αὐτῶν τὰ δένδρα καταναλωκότα τὸ ὑγρὸν
 εἰς τοὺς καρποὺς ἕτερον δὲ οὐδέπω δεδεγμένα. τὰ δ'
 ὠψικαρπότερα δῆλον ὅτι κατὰ λόγον μετὰ τὴν τῶν καρ-
 πῶν ἀφαίρεσιν. ἴδιον δ' ἐπὶ τῆς σνκῆς· μόνη γὰρ δια-
 καθαίρεται μικρὸν πρὸ τῆς βλαστήσεως· αἴτιον δ' ὅτι
 τότε μάλιστα εὐσύμφυτος· δεῖ δὲ τοῦτο σπεύδειν, ἀσθε-
 νὲς γὰρ ὄν καὶ μανὸν πονεῖ μάλιστα διὰ τοῦ μετοπώρου
 καὶ περὶ πλειάδα ξηροτέρας οὔσης τῆς ὥρας οὐ δυνα-
 μένη συμφῦναι σήπεται τε παραρρέοντος τοῦ ὕδατος καὶ
 ὑπὸ τῶν χειμῶνων κακοπαθεῖ καὶ τὸ ὅλον διαφθείρεται.
 τοῦτο μὲν οὖν ἴδιον τῶν ἀσθενῶν καὶ μανῶν. οὐκ ἴση 11
 δὲ πάντων ἡ ἀφαίρεσις ἀλλὰ πλείων τῶν μᾶλλον δεομέ-

νων. δειται δὲ τὰ εὐβλαστοῦντα πολλῆς γινομένης οἶον
 ἐλάα δοκεῖ καὶ ῥόα καὶ μύρρινος· ὅσῳ γὰρ ἂν τις ἐλάττω
 τούτοις καταλίπη βέλτιον βλαστάνει καὶ τοὺς καρποὺς
 φέρει βέλτιον· τοῦτο δ' ὅτι πυκνόβλαστα καὶ λεπτόβλα-
 12 τατα πάντων τῇ προσόψει. χρὴ δ' ἐλάττονος ὅσα πρὸς
 τὰς τομὰς ἀσθενῇ καθάπερ ἄπιος καὶ μηλέα καὶ εἰ τι
 ἄλλο ξηρὸν καὶ λεπτόφλοιον, καὶ γὰρ ταῦτα πονεῖ· δι'
 ὃ καὶ τὰ αὐτὰ τούτων ἢ ταῖς χερσὶν ἀφαιρεῖν ὥσπερ ἐλέ-
 χθη τινὲς κελεύουσιν ἢ τοῖς σιδήροις ὡς ἐλαφρότατα·
 κίνδυνος γὰρ ἅμα τῷ πόνῳ διὰ τὴν ἔλκωσιν. ὥσπερ γὰρ
 καὶ τῶν ῥιζῶν ἐν τῇ σκαπάνῃ τιτρωσκομένων χεῖρῳ
 γίνεται πολλάκις δὲ καὶ νοσεῖ καὶ ἀφαναίνεται, τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον οἴεσθαι χρὴ καὶ ἀπὸ τῶν ἄνωθεν ἐν τοῖς μὴ
 δυναμένοις φέρειν. καὶ περὶ μὲν καθάρσεως ἀρκεῖται τὰ
 εἰρημένα.

CAP. VIII. 'Ριζοτομεῖται δὲ μετὰ τὴν φυτεῖαν καὶ 11H
 ὅταν ἡ νέα πάνθ' ὡς εἰπεῖν ὅπως τε κατὰ βάρους ὠθῶν-
 ται καὶ πλείω λαμβάνωσιν αὐξησιν, μάλιστα δ' ὧν ἐπι-
 πολλῆς αἱ ῥίζαι καθάπερ ἐλάα καὶ ἄμπελος. ὅταν δὲ
 πρεσβύτερα γένηται τὰς μὲν ἐπετείους καὶ ὅλως τὰς ἐπι-
 πολλῆς ἀφαιρετέον ὅπως αἱ κάτω πλείους καὶ ἰσχυρότε-
 ραι γίγνωνται· φθείρουσι γὰρ ἐκεῖναι ταύτας καὶ ἐμ-
 ποδίζουσιν αὐταὶ δ' οὐ δύνανται παρέχειν τροφήν ἀλλὰ
 καὶ πονοῦσι καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους.
 ἀφαιρετέον δὲ καὶ τὰς αὐτὰς· προσηρτημέναι γὰρ καὶ
 ἄλλως λυμαίνονται καὶ σκώληκας ἐμποιοῦσι τοῖς δέν-
 2 δροισι. τὰς δὲ ἄλλας οὐ κινητέον· οὐδὲ γὰρ τὴν διακά-
 θαρσιν ἔστιν ὥσπερ τῶν ἄνω ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ τὸ
 γυμνοῦν ἐπὶ πλέον χαλεπὸν καὶ ὅλως οὐκ εὖσημον ὅθεν
 ἀφαιρετέον. ἅμα δὲ καὶ ὁποθενοῦν φυομένη μόνον δὲ
 ἰσχύουσα τὴν τροφήν ἀποδώσει, κάλλιον δ' εἶν παντα-

χόθεν· τὸ δὲ δὴ μῆκος καὶ πλάτος ὅσῳ ἂν ἢ πλεον ὠφε-
 λιμώτερον ὥστε τὰ πρὸς τὴν βλάστησιν καὶ τὴν εὐτρο- 3
 φίαν μόνον δεῖ παρασκευάζειν. περὶ δὲ ἀρδεύσεως καὶ
 ὑδάτων σχεδὸν εἴρηται πρότερον. ὅσα γὰρ ἐν τοῖς οὐ-
 ρανίοις ὠφέλιμα κατὰ ποίας ὥρας ἢ ἔτους ἢ νύκτωρ ἢ
 μεθ' ἡμέραν δῆλον ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἐπιρρύτοις καὶ ὀχε-
 τευομένοις ὁμοίως ἔσται. τοῦ δὲ θέρους εὐλόγως μά-
 λιστα χρῶνται διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐκ διὸς καὶ ἅμα πρὸς 4
 τὴν ἐκτροφὴν τῶν καρπῶν ἀναγκαῖον. οἱ δὲ καὶ οἶον-
 ται τότε μάλιστα δεῖσθαι πλείστης ἀφαιρέσεως καὶ κυ-
 ριωτάτης γινομένης. ἰσχυρὸν δ' ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις 4
 καὶ ἐν τούτοις τὸ ἔθος, οἶον γὰρ φύσις γίνεται. δι' ὃ
 καὶ τὰ ἐν τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνύδροις οὐδὲν ζητεῖ πλὴν τὸ
 ἀναγκαῖον καὶ χεῖρω γίνεται βρεχόμενα καθάπερ τὰ
 εἰωθότα μὴ βρέχεσθαι. καὶ κίνδυνος δὲ ἐὰν μὴ συνεχῶς
 ἀποδιδῶ βρέχειν ἀρξάμενος. ἐκείνην τε γὰρ ἀφαιρεῖται
 τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τροφὴν καὶ ἑτέραν οὐ διδοὺς ἀμφο-
 τέρων ἀφαιρέσει ἀμαρτάνει, ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν
 καυμάτων ἀναίνεται. σχεδὸν δὲ οἱ καρποὶ χεῖρους τῶν
 γε πλείστον βρεχομένων, ἐὰν δὲ σύμμετρον λάβῃ πλεί-
 ους καὶ πολλῷ καλλίους.

12 H

CAP. IX. Περὶ δὲ κοπρίσεως ἀκολουθῶς δῆλον ὅτι
 τῇ διακαθάρσει λεκτέον τοὺς χρόνους ἄλλως τε εἰ καὶ
 μετ' ἐκείνην εὐθὺς κοπρίζειν δεῖ· ἅμα δὲ καὶ οὐδ' ἂν
 δύναιντο δέχεσθαι συνεχῶς ἄλλ' ἀφαναίνονται διὰ τὴν
 θερμότητα. τὸ γὰρ τὴν ψιλὴν κοπρίζειν οὐχ ὁμοιον· ἐν
 ἐκείνῃ μὲν γὰρ εἰς πολλὰ μερίζεται καὶ ἐξαναλίσκεται τὰ
 δεχόμενα τῶν σπερμάτων ἐνταῦθα δὲ εἰς αὐτὰς τὰς ῥί-
 ζας δύεται καὶ οὐ δύναται πᾶν διαδιδόναι τοῖς καρποῖς
 οὐχ ὁμοίως εὐτροφον [ὄν] οὐδὲ πολύχουν ὥστε πάλιν
 ἄλλης καὶ ἄλλης ἐπιγινομένης ὥς ἐκθερμαινόμενον ἀν- 2
 αίνεται. ἐπεὶ καὶ ὁ σίκτος, ἂν τις κατακόρως χρῆται καὶ

- [μῆ] ἐπιγίνηται πλῆθος ὕδατος· δι' ὃ καὶ ταῖς ἐπομβρίαις χρησιμώτερος ὃ γε συνεχῆς καὶ πλείων κοπρισμὸς ἐν δὲ ταῖς αὐχμῶδεσι καὶ λεπταῖς ὁ σύμμετρος. διὰ ταῦτα δὲ ἴσως οὐδὲ ἡ δριμυτάτη τοῖς δένδροις ἀρμόττει. καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἶναι τὸ μὴ τοῖς ἰσχυροτάτοις τὴν ἰσχυροτάτην· ἀλλ' ἐν τῷ προειρημένῳ τὸ αἷτιον ληπτέον. ἐπεὶ καὶ τοῖς λαχάνοις διὰ τοῦθ' ἀρμόττει μεθ' ὑδρείας ἢ χύλωσης καὶ ὅλως ὅτι πολλῷ τῷ ὑγρῷ χρωῶνται καὶ καθ' ἡμέραν καὶ αὐτὰ φύσει ὑγρά· φυλ-
- 3 λοφορεῖν γὰρ ἐθέλουσι οὐ καρπογονεῖν αὐτά. οὐ μὴν ἄλλ' ἐνταῖς γε χρωῶνται καὶ πρὸς τὰ δένδρα τῶν ἰσχυροτέρων καὶ μάλιστα εἰς μαλακότητα καὶ μεταβολὴν τῶν καρπῶν οἶον ὑεῖα πρὸς τὸ γλυκαίνειν καὶ ἀπυρρύνους ποιεῖν τὰς φάας καὶ τὰς ἀμυγδαλαῖς ἐκ πικρῶν γλυκειάς καὶ ὥς παρὰ τοὺς μυρρίνους κελεύουσιν ἰσχυροτέραν ἔτι παραβάλλειν οἶον τὴν βυρσοδεψικὴν καὶ οὖρον παραχεῖν ὅταν ἐκβλαστήσωσιν ὥς ἂν ἀπυρρύνων γινομένων· οἱ δὲ καὶ ἐλάα συμφέρειν οἰονται πρὸς εὐκαρπίαν.
- 4 ἔοικε δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ μέγα διαφέρειν, εἰ γε καὶ τὰ τῶν σικύων σπέρματα γάλακτι βρεχόμενα καὶ μελικράτῳ γλυκντέρους ποιεῖ. νομίσσειε δ' ἂν τις ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γίνεσθαι λαχάνων, ἀλλ' ἴσως τὸ δριμὺν χρησιμώτερον. ἡ δὲ ρίζα τῶν δένδρων ἀρχὴ τις οὖσα καὶ τὰ περικάρπια συνεξομοιοῖ τὰ ἐφ' ἑαυτῆς. περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ πρότερον εἴρηται. τὴν δὲ χρησίμην αἰεὶ πρὸς τὰς δυνάμεις ἀποδοτέον τῆς μὲν δριμυτέρας ἐλάτ-
- 5 τωνα τῆς δὲ μαλακωτέρας πλείονα. δεῖ δὲ καὶ τὴν πρὸς-^{13B}φορον ἐκάστοις τῶν δένδρων μὴ ἄγνοεῖν· οὐ γὰρ ὥσπερ ὕδωρ τὸ αὐτὸ πᾶσιν οὕτω καὶ κόπρος ἄλλ' ὥσπερ τὰ ἐδάφη πρὸς ἕκαστον οἰκεῖα οὕτω καὶ ἡ κόπρος. ἐπεὶ καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας τῶν δένδρων ἐστὶ τις διαφορά· δι' ὃ καὶ φυτεύοντες ὑποβάλλουσιν εὐθὺς ὥσπερ ἐλέχθη τὴν

τῶν λοφούρων ὅτι κουφοτάτη, τὸ δ' ἄσθενές κουφοτάτης δέεται. τὸ δ' ὅλον ἐν ταῖς θεραπαίαις τῶν δένδρων ὅσα μὲν κοινὰ πᾶσιν ἐστὶ ταῦτα τῷ ποσῷ καὶ τῷ ποιῷ διοίσει καὶ τοῖς καιροῖς οἷον τομὴ διακάθαρσις σκαπάνη κόπρισις. ταῖς δ' οὖν ἀμπέλοις ἢ διὰ τεττάρων ἢ πλειόνων ἐτῶν παραβάλλουσι κόπρον· οὐ γὰρ δύνανται φέρειν δι' ἐλαττόνων οὐδ' ἐστὶ βοήθεια καθάπερ τοῖς δένδροις ἢ ὑδρευσις ἀλλ' ἐκκαίονται. δι' ὃ καθάπερ ἐλέχθη ταῖς ἐπομβρίαις χώραις συμφέρει μᾶλλον· ἄλλως γὰρ κίνδυνος μὴ ἐπιγινομένων τῶν ἐκ διός.

14H CAP. X. Σκαπάνη δὲ πᾶσι συμφέρει· τά τε γὰρ ἐμποδίζοντα καὶ τὰ παραιρούμενα τὰς τροφὰς ἐξαιρεῖ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν ἐνικμοτέραν ποιεῖ καὶ κουφοτέραν· ἐτι δ' ὁ ἀὴρ ἐγκαταμιγνύμενος, ἀνάγκη γὰρ ἐγκαταμίγνυσθαι κινουμένης, ἱκμάδα τέ τινα δίδωσι καὶ παρέχει τροφήν. δι' ὃ καὶ τὴν αὐχμώδη καὶ ἄνυδρον σκάπτειν δεῖ καὶ μεταβάλλειν πολλάκις ὥσπερ καὶ πρότερον εἰρηται. συμφέρει δ' ἡ σκαπάνη καὶ τοῖς ἐλώδεσι καὶ τοῖς ἐφύδροις. καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἰ τοῖς ἐναντίοις· ἀλλ' οὐδὲν ἄτοπον, τὴν μὲν γὰρ ξηραίνει τὴν δ' ὑγραίνει, δέεται δ' ἐκάτερα τοῦ ἐναντίου. τροφῆς δὲ πλείονος καὶ βελτίονος γινομένης αὐτὸ τὸ δένδρον εὐθινεῖ καὶ οἱ καρποὶ καλλύουσιν· ποιεῖ γὰρ καὶ τοὺς πυρῆνας ἐλάττους καὶ ὅσων ξυλώδη καὶ δερματικά τὰ ἐκτὸς οἷον ἀμυγδαλῆς καρύας εὐβοϊκῆς τούτων λεπτότερα ταῦτα τὰ δ' ἐντὸς μεῖζω. τὸ γὰρ ὅλον ἢ εὐτροφία διὑγραίνει καὶ τὸ σαρκῶδες αὐξεί. διὰ ταῦτα καὶ κατὰ λόγον ἀμφοῖν τὸ συμβαῖνον. ποιεῖ δὲ καὶ εὐχυλότερα καὶ μεῖζω καὶ ἡδύω μετὰ τῆς ἄλλης θεραπειᾶς ὅτι καὶ τροφή πλείων καὶ πέψις γίνεται μᾶλλον. ἐπὶ δὲ τοῦ κράνου, περὶ τούτου γὰρ μάλιστα ἀντιλέγεται, δῆλον εἶπερ ὡς ἀληθῶς πλεον ἀναλαμβάνει τῆς συμμέτρου τροφῆς, ὡς ἦτ-

- τον ποιεῖ εὐχλυν. ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων συμβαίνει περι-
 3 καρπίων ἐν ταῖς πιείραις λίαν χώραις καὶ εὐτρόφοις. ἡ
 μὲν οὖν σκαπάνη πάντα ταῦτα συναπεργάζεται καὶ τὸ
 ὅλον ὠφελεῖ διὰ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ παραιρούμενα· ἐπεὶ καὶ¹⁵ H
 τὰ παραφυτευόμενα καὶ τὰ παρασπειρόμενα διὰ τοῦτο
 βλάπτει πάντα τὰ δὲ καὶ ὅλως ἀναιρεῖ πλὴν ὅσα γ' ἐν
 φαρμάκου μέρει· λέγω δ' ὡς οἱ τὰς κριθὰς ἐπισπείρον-
 τες τοῖς τῶν ἀμπέλων φυτοῖς ἢ εἴ τι ἄλλο ξηρὸν ὅπως
 τῆς ὑγρότητος [τὸ πλῆθος] ἀφαιρεθῇ, καὶ ὡς ταῖς ῥα-
 φανίσιν τοὺς ὀρόβους πρὸς τὸ μὴ κατεσθίεσθαι καὶ εἰ δὴ
 4 τι ἄλλο τοιοῦτον· καὶ ὅσα προσφιλῇ τυγχάνει καθάπερ
 δοκεῖ τῶν δένδρων ἐλάα καὶ μύρρινος· τὰς τε γὰρ ῥίζας
 συμπλέκεσθαι φησι τῶν δένδρων Ἀνδροτίων καὶ τὰς
 τοῦ μυρρίνου ῥάβδους φύεσθαι διὰ τῶν ἀκρεμόνων τῆς
 ἐλάας, τὸν τε καρπὸν ἔχοντα τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀνέμων
 προβολὴν τὴν ἐλάαν ἀπαλὸν γίνεσθαι καὶ γλυκὺν ἐλάτ-
 τω δὲ τοῦ ἐν τοῖς προσείλοις. ἄλλο δ' οὐδὲν ἐθέλει φυ-
 5 τεύεσθαι πρὸς ταῖς ἐλάαις. εὐμενὲς δὲ καὶ ἡ πεύκη δο-
 κεῖ πᾶσιν εἶναι διὰ τε τὸ μονόρριξος εἶναι καὶ βαθύρρι-
 ξος· ὑποφυτεύεται γὰρ ὑπ' αὐτῇ καὶ μύρρινος καὶ δά-
 φνη καὶ ἕτερα πλείω καὶ αὕξησιν λαμβάνει. καὶ φανερόν
 ὅτι μᾶλλον παροχλοῦσιν αἱ ῥίζαι τῆς σκιᾶς· σκιὰν γὰρ
 πολλὴν ποιεῖ ἡ πεύκη. κατὰ λόγον δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ
 ὀλιγόρριξα καὶ βαθύρριξα καὶ πρὸς τούτοις ὧν μὴ κατὰ
 6 τὴν αὐτὴν ὥραν ἢ βλάστησις καὶ καρποτοκία· τροφήν
 τε γὰρ ἐλαχίστην παραιρεῖται ταῦτα καὶ παραλλάττον-
 τες οἱ χρόνοι τῇ τε βλαστήσει καὶ τῇ τελειώσει τῶν καρ-
 πῶν ἥττον λυποῦσι. χαλεπώτατα δὲ καὶ ἀμπέλῳ καὶ
 τοῖς ἄλλοις συκῇ καὶ ἐλάᾳ· καὶ γὰρ τροφήν πολλὴν ἀμ-
 φότερα λαμβάνει καὶ σκιὰν παρέχει πλείστην· χαλεπὸν
 δὲ καὶ ἡ ἀμυγδαλὴ διὰ τε τὴν ἰσχύϊν καὶ διὰ τὴν πολυρ-
 ριξίαν. καίτοι φυτεύουσιν τινες ἐν ταῖς ἀμπέλοις ὡς ἀσι-

νέστατον τροφῆς τε ἐλαφρᾶς δεομένην καὶ ἅμα διὰ τὸ
 πρωϊκαρπον καὶ μὴ παλίσκιον ἥκιστα ἐνοχλοῦσαν· οὐ
 μὲν ὀρθῶς κελεύουσιν. οὐ γὰρ οὕτως ἢ σκιά λυπεῖ κα- 7
 θάπερ εἴρηται καὶ τὸ ὄψιον ὥς ἢ ἰσχὺς τῶν ῥιζῶν· ἀφαι-
 ρεῖται γὰρ τὴν τροφήν συντάρρων γινομένων. ἀλλὰ
 κουφότατον καὶ ἀσινέστατον πάντων ἐστὶ μηλέα καὶ
 ῥόα· καὶ γὰρ οὐ πολύρριζα καὶ τροφῆς ἐλαφρᾶς δεῖται
 καὶ ταχὺ γηράσκουσιν ὥστε μὴ πολὺν χρόνον ἐνοχλεῖν.
 ἅπλως δ' ἅπαντα ἐπισινῇ καὶ βλάπτει τῇ παραφύσει. 8
 καίτοι συμβαίνει γ' ἐνίοτε τῶν παραφύτων παραιρου-
 μένου θατέρου καὶ θάτερον αὐαίνεσθαι· τοῦτο γὰρ ἤδη
 τινὶ συνέπεσεν ἅμα πεφυκνιῶν ἀναδενδράδων καὶ συ-
 κῶν ὥς αἱ συκαὶ παρηρέθησαν· αἷτιον δ' ὅτι μεγάλην
 ἐποίησε μεταβολὴν συνηυξημένων ἤδη καὶ συντεθραμ-
 μένων· ὥς περ γὰρ μία φύσις ἐγεγένητο διὰ τὸν χρόνον.
 ἐπεὶ νέων ὄντων εἴ τις παρείλεν οὐχ ὅτι ἂν ἀφάνανεν
 ἀλλὰ καὶ εὐανξέστερας καὶ καλλίους ἐποίησε. καὶ περὶ
 μὲν τῶν ἄλλων δένδρων ἐκ τούτων θεωρεῖσθω.

6 H

CAP. XI. Περὶ δὲ ἀμπέλων ὅσα μὴ κοινὰ καὶ ἐν
 τοῖς πρότερον εἴρηται λεκτέον ὁμοίως. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ
 γένη διαφέρει καὶ αἱ χῶραι τοῦτο χρὴ πειρᾶσθαι διαι-
 ρεῖν τὰ ποῖα ταῖς ποίαις οἰκεῖα. κατὰ φύσιν μὲν γὰρ
 ἐὰν φυτεύῃ τις ἀγαθὰ, παρὰ φύσιν δὲ ἄκαρπα γίνεται.
 τὸ δὲ κατὰ φύσιν σχεδὸν καθ' ὁμοιότητά τινα λαμβά-
 νουσιν ὥς περ εἵπομεν, ἐν μὲν τῇ στερεᾷ καὶ αὐχμῶδει
 τὰ στερεὰ καὶ τὰ τῶν λευκῶν καὶ τῶν μελάνων, ὥς δ'
 ἐπὶ τὸ πᾶν τὰ μέλανα στερεώτερα, ἐν δὲ τῇ ἐπόμβρῳ τὰ
 μανὰ. διάδηλα δὲ τὰ πυκνὰ καὶ τὰ μανὰ ταῖς μήτραις
 ἃς δεῖ θεωρεῖν ἀποτέμνοντας τὰ νέα τῶν κλημάτων· ἔχει
 γὰρ ἢ μὲν μανὴ πολλὴν τὸ δὲ ξύλον λεπτὸν ἢ δὲ πυκνὴ
 μικρὰν τὸ δὲ ξύλον παχύ. ὅτι δὲ ἐκάτερον ἐκάτερά τῇ 2
 χῶρᾳ συμφέρει διὰ τῶνδε φανερόν· ὧν μὲν γὰρ ἢ μήτρα

- μεγάλη τούτων καὶ οἱ πόροι πολλοὶ καὶ εὐρέες, ὧν δὲ μικρὰ στενοὶ τε καὶ ὀλίγοι· δι' ὃ καὶ διὰ τοῦ ἔαρος τροφῆς ἐλάττονος δέχεται τὰ πυκνὰ καὶ ἅμα διατηρεῖν δύναται τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ θέρος· ὁ γὰρ ἥλιος οὐχ ὁμοίως ἐξάγει διὰ τὴν πυκνότητα, δι' ὃ μικρᾶς τῆς ἀφαιρέσεως οὕσης ὀλίγης δὲ τῆς ἐπιρροῆς διὰ τὴν ξηρότητα τῆς γῆς τὰ τε κλήματα ἀσθενῇ καὶ τοὺς καρποὺς ἀτελεῖς φέρουσι.
- 3 τῇ δὲ ἐπομβρῳ προσφορώτατον τὸ γένος ἅτε πολλῆς τροφῆς δεόμενον καὶ μεγάλης ἀφαιρέσεως γινομένης, ὁ ἥλιος ἐξάγει γὰρ, τοσούτῳ μᾶλλον ἐπιδίδωσι καὶ εἰς μέγεθος καὶ εἰς εὐκαρπίαν ἄφθονον μὲν τροφήν ἔχουσα ταύτης τε κατακρατοῦσα καὶ πέττουσα φραδίως. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ λειμωνία δοκεῖ ταῖς ἀμπέλοις εἶναι (καὶ) κρατίστη δι' ὅτι πρὸς τῷ κούφῃ καὶ μὴ πλείρα εἶναι καὶ ἐφ' ὧδρός ἐστιν ὥστε μὴ δύνασθαι τὸ οὐράνιον ὕδωρ δι-
- 4 κνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐκ τῆς γῆς, ἡ δὲ ἄμπελος ὕδατος πλείστου δέχεται διὰ τὸ καὶ ἐν τῷ καρπῷ πλείστον ἔχειν τὸ ὑγρὸν· ἔτι δὲ μάλιστα ἀντέχειν δύναται ἐν ταῖς ἐπομβρίαις. ἐὰν δὲ ἡ χώρα μήτε ἀνχημερὰ μήτε ἐπομβρος ἀλλὰ μέση τυγχάνῃ τὰ ἀνὰ μέσον φυτεύειν ὅσα μήτε πυκνὰ μήτε μακρά. γένη μὲν οὖν πρὸς ἐκάστην ταῦτα
- 5 οἰκεῖα διαιρεῖται. περὶ δὲ τῶν σπερμάτων ἐπέπερ ἰσχυ-¹⁷⁸ρότατα δεῖ διὰ τοῦτό τινες κελεύουσιν ὥς ἐκ ψυχροτάτης χώρας λαμβάνειν· πυκνότερα γὰρ ὄντα μᾶλλον ἀντέχειν ὥστε καὶ ἐν ταῖς λεπταῖς ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ ἐν ταῖς ἐπομβρίαις μὴ ἐκσῆπεςθαι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ μοσχεύματα δεῖν εἰς τὰς ἐπομβρίους μᾶλλον ἐμβάλλειν ἢ τὰ φυτεύματα πάντων τῶν δένδρων ὅτι τὰς ῥίζας τὰς καθιεμένας τῶν φυτευμάτων ἀσθενεῖς οὕσας ἐκσῆπει τὰ δὲ τῶν μεμοσχευμένων ἰσχυρότερα καὶ εὐθύς ἀντι-
- 6 λαμβάνεται. τὰ δὲ πάχῃ τῶν φυτῶν εἰς μὲν τὴν ἐπομβρον οἰκεῖα· δεῖ γὰρ ὅτι μάλιστα ἰσχυρὰ καθάπερ λέγο-

μεν· εἰς δὲ τὴν ἀνχμηρὰν μήτε παχέα μήτε ἄγαν λεπτά· τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἂν δύναιτο σῆψαι τὰ δὲ ἀσθενῇ κίνδυνος μὴ πρὸ τῆς βλαστήσεως ἀποξηρανθῇ. παραλλάττουσι δὲ καὶ οἱ χρόνοι τῆς φυτείας καθ' ἑκάτερον· τὴν μὲν γὰρ ἐπομβρον καὶ ψυχρὰν ὀλίγον πρὸ ἰσημερίας δεῖ, τότε γὰρ ξηροτάτη καὶ θερμοτάτη· τὴν δ' ἀνχμηρὰν καὶ θερμὴν μεθ' ἡλίου τροπᾶς· ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον βρέχεται τοσούτῳ βελτίων ἢ βλάστησις· τὴν δ' ἄλλην ἅπασαν τεκμαιρόμενον πρὸς τοῦτο τὸν χρόνον.

H CAP. XII. Χρὴ δὲ καὶ τὴν ἐργασίαν ποιεῖσθαι πρὸς τὴν χώραν εὐθύς ἀπ' αὐτῶν τῶν γύρων ἀρξαμένους· οἶον ἐν τῇ ἐπόμβρῳ μήτε μεγάλους ὀρύττοντας μήτε βαθεῖς ὅπως μὴ πολὺ συνιστάμενον ἐκσῆπῃ τὸ ὕδωρ· διὰ τοῦτο γὰρ ἐὰν σφόδρα κάτομβρος ἢ τοῖς παττάλοις τοῖς σιδηροῖς φυτεύουσι. μηδὲ δὴ συσκάπτειν αὐτοετεί μηδὲ τῷ ὕστερον ὅπως μάλισθ' ὁ ἥλιος ξηραίνει τὴν κατὰ τὸ φυτὸν γῆν· ἐὰν δὲ ἀνχμηρὰ καὶ ξηρὰ δῆλον ὡς ἐναντίως. οὐ γὰρ γύρους ἀλλὰ πᾶσαν εἰ δύναντον ὀρυκτέον ἵν' ὡς μάλιστα συνεργασθῇσα δέχεται τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ μὴ τάφρους ὡς βαθυτάτας καὶ μεγίστας ποιοῦντα συσκάπτειν ὅτι μάλιστα πρὸς αὐτὸ τὸ φυτὸν ὅπως ἥκιστα διαθερμαίνεται τοῦ θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ τὰλλα τὰ 2 τούτοις ἀκόλουθα ποιεῖν. ὡς γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀληθὲς τὸ καὶ πρότερον λεχθὲν ὅτι δεῖ ταῖς ἐργασίαις τὴν μὲν ὑγρὰν ξηραίνειν τὴν δὲ ξηρὰν ὑγραίνειν· δι' ὃ καὶ τοῦ ξαuros κελεύουσιν ὡς βαθύτατα σκάπτειν ὅπως ὅτι πλεῖστον ἐγκαταμιχθὲν πνεῦμα παράσχη τροφήν. ὥσπερ γὰρ εἴρηται πολλάκις οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἢ τροφή. λαμβάνουσι δὲ 3 καὶ κατὰ τὰς ὀρεινὰς καὶ ἀγεμῳδεῖς τὰ πρόσφορα ταῖς φυτεῖαις οἶον τοὺς τε γύρους ὀρύττοντες τοῖς καθεστῶσι πνεύμασι καὶ τὸ φυτὸν τιθέντες τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπως

ἡ βλάστησις μὴ ἐναντία γίνηται τῷ πνεύματι, θραύεσθαι γὰρ ἐκείνως ἀνάγκη, μηδ' ἐμπαλιν ὑπερπεσοῦσα παρὰ φύσιν αὖξεται· τούτων γὰρ τι πάσχουσα χεῖρων ἢ ἄμπελος. ὥσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὴν χώραν. τὰς μὲν οὖν φυτείας οὕτω καὶ διὰ ταῦτα ποιοῦνται.

CAP. XIII. Τὰς δὲ τομὰς πανταχοῦ τῶν φυτῶν βραχείας ὥς ἂν ριζωθῶσι καὶ ἀνέξηθῶσι· ἅμα δὲ ἡ γῆ ἀνχμηρὰ καὶ τρέφειν ἀδύνατος τὰ πολλά. κατὰ δὲ τὴν ὀρεινὴν καὶ ψυχρὰν ἢ καὶ ὅλως ἐναυρον κατὰ τὸ ξαρο τέμνειν εὐλαβοῦνται, τὸ γὰρ ψύχος ἀποξηραίνει. ὥραν δὲ τῆς τομῆς σχεδὸν τὴν αὐτὴν πᾶσιν ἀποδιδόασιν ὑπ' αὐτὴν τὴν βλάστησιν ὅπως τὸ φυτὸν πληρὲς ὦν τοῦ ὑγροῦ πρὸς τὴν ἀφαίρεσιν ὀρμήσῃ καὶ ὁ βλαστὸς ὅτι κάλλιστος γένηται· τὴν γὰρ τομὴν ταύτην οὐ καρποῦ χάριν ἀλλὰ βλαστοῦ γίνεσθαι· τὴν δὲ μετοπωρινὴν καρποῦ δι' ὅπερ ἐκείνην ποιητέον εὐθὺ μετὰ πλειάδος δύσιν· τότε γὰρ εἶναι συνεστηκότα τε μάλιστα καὶ ἥκιστα τεμνόμενα δακρυροεῖν καὶ ῥήγνυσθαι. μεθ' ἡλίου δὲ τροπὰς καὶ μετὰ ξεφύρου πνοᾶς ἀμφοτέρω πάσχειν ταῦτα τεμνόμενα καὶ τό τε φυτὸν πονεῖν καὶ τὸν βλαστὸν ἐξ ἄκρου φύεσθαι πρὸς τῇ τομῇ διὰ τὸ τὴν τροφήν τὴν μὲν ἐξερρηγμένην τὴν δ' ἐν τοῖς ἄκροις καταλελειφθαι. τέμνειν δὲ τὰ μὲν ἐν τῇ χέρσῳ φυτευόμενα τῷ τρίτῳ ἔτει· θᾶττον γὰρ παραγίνεσθαι διὰ τὸ νεοργοτάτην εἶναι τὴν γῆν καὶ ἀκάρπωτον. τὰ δ' ἐν τῇ γεωργουμένῃ ὀψιαίτερον. τὴν δ' ἄμπελον ἄγειν δεῖ κύκλῳ περὶ τὸν πυθμένα· πανταχόθεν γὰρ ὀμαλοῦς οὔσης καλλίων καὶ εὐκαρποτέρα· τοῦτο δ' οὐ χαλεπὸν εἰάν τις καταλίπη μὴ τὰ κάλλισθ' ὠρμηκότα τῶν κλημάτων ἀλλὰ τὰ ἄριστα πεφυκότα πρὸς τὴν ἀγωγὴν· ἀρκεῖ γὰρ εἰς ὀφθαλμὸς λειφθεὶς εἰς τὸ δέον. εἰάν δέ τις ἀπορῇ καὶ τοῦτο διὰ τὸ τὴν ἄμπελον μὴ

ὥρμηκέναι κατὰ τὸ αὐτὸ τῶν λειψθέντων κλημάτων ἀφελεῖν τοὺς ἐντὸς ὀφθαλμοὺς ὅπως εἰς τοὺς ἔξω ῥέουσα ἢ τροφὴ σχίσῃ τὴν ἄμπελον· αἰεὶ γὰρ πρὸς τὸ ζῶν καὶ τὸ δεχόμενον ἢ ἐπιρροή, δι' ὃ καθάπερ ἐλέχθη ῥάδιον ποιεῖν τὰς ἀγωγάς. τοῦτο δ' ἐν ταῖς ἐνίκμοις καὶ ἀγαθαῖς· ἐν δὲ ταῖς ἀνυχμώδεσι καὶ ξηραῖς ἀνάγκη τὰ βέλτιστα λείπειν· ξηρὰ γὰρ οὐσα καὶ ὀλιγοτρόφος οὐ ῥαδίως ἕτερα προήσεται, δι' ὃ συνακολουθητέον τῇ ὁρμῇ· χρὴ δὲ καὶ πρὸς τὰ πνεύματα τῇ αὐτῇ τομῇ χρῆσθαι καὶ μὴ βιάζεσθαι παρὰ φύσιν. τῶν μὲν οὖν φυτῶν τοιαύτας καὶ διὰ ταῦτα ποιοῦνται τὰς θεραπείας.

11 CAP. XIV. Τῶν δ' ἀμπέλων τῶν τελέων ἤδη πρῶτον καὶ μέγιστόν ἐστιν ἡ κλάσις· καλῶς γὰρ ἀμπελουργομένη καὶ εὐβλαστοτέρα καὶ εὐκαρποτέρα καὶ πολυχροنيωτέρα γίνεται. δεύτερον δὲ καὶ τρόπον τινὰ τούτῳ παραπλήσιον ἢ βλαστολογία· καὶ γὰρ ἐνταῦθα εἰδέναι δεῖ τὰ ποῖα συμφέρει καταλιπεῖν καὶ τὰ ποῖα ἀφαιρεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἐτείους καρποὺς καὶ πρὸς τὴν ὅλην φύσιν. τὰ δ' ἄλλα ἤδη κοινότερα καὶ ῥᾶν πάντα δ' ἔχοντα διαφορὰν ὥστε [καὶ] καιρὸν ζητεῖν καὶ τρόπον. αἱ δὲ 2 διαφοραὶ κατὰ τὰς ὥρας τῶν ἔργων αἱ μὲν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις εἰσὶν οὐ μὴν ἀλλὰ πλείστη γε κατὰ τὴν κλάσιν καὶ τὴν ἀμπελουργίαν ὑπὲρ ἧς καὶ πειρῶνται γε δια- ρεῖν ἅμα τοῖς τε γένεσι ποιούμενοι καὶ ταῖς χώραις τὸν ἀφορισμόν. ὁ δ' ἀφορισμὸς ἐν δυοῖν ἐν ποίαις ἕκαστα ὥραις δεῖ καὶ ἐν τῷ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν· ἐπεὶ τό γ' εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ὅλην τομὴν τῶν ἀμπέλων πανταχοῦ τὰ αὐτά. σχεδὸν δ' ἐνιοί γε τὸν αὐτὸν ἀπο- 3 διδόασιν ἐπὶ τε τῶν γενῶν καὶ τῆς ὁμοίας χώρας ἀφο- ρισμόν· οἷον τὸ βραχυτομεῖν ἐν τε ταῖς κανσώδεσι καὶ ξηραῖς καὶ τῶν ἀμπέλων ὅσαι τοιαῦται τυγχάνουσιν· ἐγκαρπότεραι γὰρ γίνονται διὰ τὸ μᾶλλον δύνασθαι τρέ-

- φειν· μακροτομεῖν δ' ἐν ταῖς ἐναντίαις καὶ τὰς ἐναν-
 τίας οἷον ἐν ταῖς ἐφύργοις καὶ εὐτραφέσι καὶ ὅσαι τῶν
 ἀμπέλων τοιαῦται· φύσει τε γὰρ καρπιμωτέρας εἶναι
 καὶ τὸν γινόμενον καρπὸν ἐν ἄκροις μᾶλλον φύεσθαι
 4 τοῖς κλήμασιν. ἔνιοι δὲ καθόλου περὶ πασῶν διαιροῦσιν
 οὐκ εἰς τὰς χώρας ἀποβλέποντες ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ γένη
 καὶ τὰς διαθέσεις κελεύοντες σκοπεῖν πρὸς τὴν μήτραν
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν αὐτῶν εἵπομεν ἐν τοῖς ἀποτεμνομένοις
 τῶν νέων κλημάτων. ἔαν μὲν γὰρ ἐξη πολλὴν πολλὰ
 καὶ βραχέα καταλιπεῖν, ὅπως βραχέων μὲν ὄντων δύνη-
 ται τρέφειν ἀπὸ πολλῶν δὲ πολὺς ὁ καρπὸς γίνηται, ἔαν
 δ' ὀλίγην καὶ πολὺ τοῦ ἔνου κλήματος ἔχωσιν, ἐλάττω
 μὲν τὸ πλῆθος μείζω δὲ τὸ μέγεθος· αἰεὶ δὲ ὅσῳ ἐλάττω
 5 τὴν μήτραν τοσούτῳ μακρότερα λείπειν ἐν ἀπάσαις. καθ-
 ὅλου μὲν οὖν οὕτω τὸ μέγεθος καὶ τὴν βραχύτητα τῶν
 κλημάτων καθ' ἐκάστην ποιεῖσθαι πρὸς τὴν μήτραν τὴν
 ἐν τοῖς ἀποτόμοις ὅπως ἴσῃ τὸ πλάτος ἢ τῷ περιειληφότε
 κλήματι. τῆς γὰρ ἀμπέλου τεμνομένης ἐξ ἴσου πρὸς τε
 τὴν ἑξὶν τὴν ἑαυτῆς καὶ πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ φορὰν
 πολυχρόνιον ἔσεσθαι καὶ ἀγαθὴν διὰ τέλους. ἔαν δὲ ἡ
 μήτρα πλεόν μέρος κατέχη τῆς τομῆς καρπὸν μὲν γίνε-
 σθαι πολὺν τὰ δὲ κλήματα ἀμενηνὰ διὰ τὴν τῆς τροφῆς
 6 ἀσθένειαν. ἔαν δὲ αὐτὸ κλῆμα τὸ ἐν τῇ τομῇ δυνατόν
 ἢ καὶ νεανικὸν καρπὸν ὀλίγον ἀπὸ μικρᾶς τῆς μήτρας·
 γίνεσθαι γὰρ τὸν μὲν βότρυν ἀπὸ τῆς μήτρας τὸ δὲ
 κλῆμα ἀπὸ τοῦ περιειληφότες κλήματος· δηλοῦν δὲ τὴν
 ἄμπελον αὐτήν. τὰ γὰρ ἐκ τῶν ἔνων νέα βλαστήματα
 πάντα ἄκαρπα γίνεσθαι διὰ τὴν μικρότητα τῆς μήτρας
 καὶ τὰς νέας τῶν παλαιῶν ἀφορωτέρας διὰ τὴν αὐτὴν
 αἰτίαν ὥς ἀπὸ τῆς μήτρας τῆς τε σαρκὸς καὶ τοῦ γιγάρ-
 του γινομένου· ὅπερ οὐδ' ὑπολαμβάνουσιν οὐδ' εἰσὶν
 εἴπερ ἐξαίρεθείσης ἡ μὲν σὰρξ γίνεται τὸ δὲ γίγαρτον

οὐ γίνεται, πλὴν εἰ ἄρα τοῦ ἐνδοτάτω τῆς μήτρας ἐξαιρουμένης. τοῦτο μὲν οὖν ἐπισκεπτέον. εἰ δ' ὅλως αἱ 7
 μελζους ἔχουσιν τὰς μήτρας εὐκαρπότεραι καὶ πολυκαρπότεραι τυγχάνουσιν οὐδὲν ἂν διαφέρει πρὸς τὰ νῦν.
 κοινοτάτην μὲν δὴ ταύτην εἶναι πάσαις. ὅσαι δὲ κλημάτα μὲν πολλὰ φύουσι καρπὸν δ' ὀλίγον τούτων τὰ μὲν 8
 ἐξ ἄκρας τὰ πρῶτα ὥς μακρότατα λείπειν τὰ δὲ πρὸς αὐτὸ τὸ στέλεχος βραχέα, ὅπως ἀπὸ μὲν τῆς βραχείας τομῆς ἢ ἄμπελος αὐξήται ἀπὸ δὲ τῶν ἐξ ἄκρου κλημάτων ὁ καρπὸς ἀπὸ μεγάλης τῆς μήτρας πολὺς [ἦ]. ὅταν 8
 δὲ βλαστάνῃ περιαιρεῖν τὰ ἄλλα πάντα πλὴν ὅσα καρπὸν ἔχει, τούτων [δ'] ἐπικνίξειν τὰς κορυφὰς ἐν αὐταῖς ταῖς οἰνάνθαις ἵνα μὴδ' ἢ ἄμπελος εἰς τοῦτο τὸ κλημα ἀφίῃ τὴν αὐξήσιν ὅπερ ἀποτέμενεται ἢ τε περιοῦσα τροφή συνειληθεῖσα ἐπὶ ταῖς οἰνάνθαις αὐξή τὸν βότρυν. αἰ γὰρ δεῖ τοῦτο ζητεῖν ἐκ τῆς τομῆς ὅπως ἢ τε ἄμπελος ἰσχύσει καὶ ὁ καρπὸς ἔσται πολὺς. αὕτη μὲν δὴ καθόλου τίς ἐστι κοινὴ πάσαις.

¶ CAP. XV. Ὡραν δὲ τῆς ἀμπελουργίας οἱ μὲν ταῖς 9
 χώραις μόνον διαιροῦσιν οἱ δὲ καὶ τῶν γενῶν ἐφάπτονται. κελεύουσι δὲ τὰς μὲν ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ θερμῇ πρωίας ἀμπελουργεῖν ὅταν τάχιστα παύσωνται φυλλοβολοῦσαι, τὰς δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ ἐπόμεβρω μικρὸν πρὸ τῆς βλαστήσεως. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ ξηρᾷ διασώζουσιν τὸ ὑγρὸν αὐταῖ τε βελτίους γίνονται καὶ ὁ καρπὸς ἡδυινότερος, αἱ δὲ ἐν τῇ ψυχρᾷ μεθεῖσαι τὸ ὕδωρ αὐταῖ μὲν οὐδὲν χείρους ὁ δὲ καρπὸς ἀσηπτότερος καὶ ἡδυινότερος. τὰς δ' ἐν τῇ μέσῃ καὶ εὐκράτῳ κατὰ τὸ μέσον τῶν ὥρων. ἔνιοι δὲ ὅλως πρωτὶ πάσας κελεύουσιν ὥσπερ εἰπομεν 2
 ὅτι παχύτερόν τε τὸ κλημα γίνεται καὶ ἀμβλωπεῖς οὐκ ἔσονται καὶ ἐν εὐδία συμβήσεται τὰς τομὰς ἐπιξηραίνεσθαι· πάντα δὲ ταῦτα συμφέροι. χειμῶνος μὲν γὰρ οἱ

- πολλοὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπόλλυνται φέγει καὶ ἡ τομὴ βία
 ξηραίνουμένη φήγνυται, τοῦ δὲ ἕαρος φεῖ τό τε δάκρυον
 3 καὶ ἀμβλωπεῖς ἐπιγίνονται πολλαί. καίτοι τινὲς οὐ διὰ
 τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν ἀλλ' ὥς τίκτουςαν τὴν ἄμπελον
 εὐθύς ὅταν τρυγηθῇ καὶ τότε γινόμενον τὸν καρπὸν·
 οὐ γὰρ οἷόν θ' ἅμα δύο γόνους ἔχειν· οὐκ ὀρθῶς λέ-
 γοντες· γίνεσθαι γὰρ θέρους τὸν καρπὸν ὅταν ἡ πολὺ
 τὸ ὑγρόν· ἐκ τούτου γὰρ τὴν γένεσιν εἶναι· τεκμήριον
 δὲ· εἰάν γάρ τις ἐργάσῃται τὰς διὰ χειμῶνος ἀργὰς ἀρ-
 χομένου τοῦ θέρους εὐθύ τὰ κλήματα πυκνόφθαλμα γί-
 νεσθαι διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ὑγροῦ· τοῦτο δὲ τὴν ἐργα-
 σίαν ποιεῖν ὅτι πληροῖ. τὸν δ' ἥλιον θερμαίνοντα πη-
 γνύναι καὶ πυκνοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς γίνεσθαι καὶ
 4 βότερυς πλείους. οἱ δὲ ταῦτα κελεύοντες ἄλλως πως τὰς
 αἰτίας λέγουσι· φασὶ γὰρ τοῦτο δεῖν ἐν τῇ θερμῇ καὶ
 λεπτῇ καὶ διὰ τοῦτο πρῶτ' ποιεῖν ὅπως τὸ ὕδωρ εἰς τὰ
 καιριώτατα τῶν κλημάτων ἔλθῃ καὶ ἔχῃ τροφὴν ἐν τῷ
 θέρει· τὰς δ' ἐν τοῖς ἐφύδροις ἢ ὅσα τῶν γενῶν ὑβρι-
 στικά τοῦ ἥρος ὅπως διεσκαδασμένου τοῦ ὑγροῦ καὶ
 τμηθείσης ἐν ὥρᾳ τοῦτ' ἀπορρῶν. διὰ γὰρ τὸ πλῆθος
 οὐ πετιούσας τοῦθ' ὑβρίζειν ἄλλως καὶ ἐκκληματοῦ-
 σθαι. φυτοῖς δ' οὔσι τοῖς τοιοῦτοις καὶ ἐπισπείρειν ἐπὶ
 τὰ ἀνθηρὰ δεῖ κριθὰς καὶ κυάμους ἐπειδὴ ταῦτα ξηραν-
 5 τικώτατα πάντων. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι σχεδὸν αὗται παρ'
 ἐκάστων. ἀκριβεστάτη δὲ ἡ ἐν ἀμφοῖν διαίρεσις, ἐν τε
 ταῖς χώραις καὶ τοῖς γένεσι καὶ πρὸς τὰς ὥρας καὶ πρὸς
 τὸ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν. ἐνια γὰρ οὐ φέρουσι
 καὶ βραχὺ τμηθῶσιν ἀλλ' εἰς τὴν βλάστησιν τρέπονται
 καθάπερ ἡ ἀφυταλὸς καλουμένη. καὶ ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐπὶ
 τέτταρας ὀφθαλμοὺς ἐλαχίστους τέμνουσιν. αἱ δὲ μα-
 κροτομούμεναι ταχὺ καταγρηράσκουσι διὰ τὴν πολυκαρ-
 πίαν. νέας δ' οὖν οὔσας ἀναγκαῖον βραχυτομεῖν ὅπως

καὶ ριζωθῶσι καὶ αὐξηθῶσι. καὶ περὶ μὲν ἀμπελουργίας
ἐκ τούτων ἂν τις θεωρήσειεν.

11 H CAP. XVI. Ἐπεὶ δ' ὁμοιον τῷ τοιούτῳ καὶ ὥσπερ
δεύτερον ἢ βλαστολογία δεῖ καὶ ταύτην εὐθὺς ποιεῖσθαι
καὶ βλαστολογεῖν ὅταν διαφαίνωσι τὸν καρπὸν. μετὰ δὲ
ταῦτα εὐθὺς τὸ δεύτερον σκάπτειν ὅπως ὃ τε καρπὸς
καὶ ὁ βλαστὸς νέος ὢν καὶ ἐν ὁρμῇ τοῦ βλαστάνειν ὠραίαν
λάβη τὴν σκαπάνην, ἔπειτα πάλιν βλαστολογεῖν πρὸ τοῦ
ἀνθεῖν. συμβαίνει γὰρ ἐν τούτῳ τὸ βοστρύχιον αὔξεσθαι
διὰ τὸ μήπω συνεστᾶναι τὰς ῥάγας, ὅταν δὲ ἀπανθήσῃ
τὸ μὲν συνέστηκεν αἱ δὲ συνίστανται καὶ αὔξονται. τὸ 2
δ' ὅλον ἀκμαία μάλιστα ἀποδίδοσθαι ζητεῖ τῶν ἔργων ἢ
τε βλαστολογία καὶ ὁ σκαφητὸς ὁ μέσος· τῇ γὰρ ἀμπέλῳ
τότε συμβαίνει πρὸς αὔξῃσιν ὁρμᾶν τῶν τε παρόντων
καρπῶν καὶ τῶν βλαστῶν ἐν οἷς ἄρχεται γονεῦν τὸν
εἰς νέωτα καρπὸν. ἐὰν οὖν ὁ καιρὸς μὴ παρεθῇ καλῶς
γονεύσει· βλαστάνει δὲ μεχρὶ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῆς, ὅταν
δὲ ἐπιτείλῃ παύεται τὰ μέλλοντα καλῶς ἐγκύμονα γίνε-
σθαι. θερμαίνοντος γὰρ τοῦ ἡλίου τὸ προηγούμενον τῶν
βλαστῶν ἀπαλὸν ἀποσκληρύνεται καὶ παύεται· πεπαν-
μένης δὲ τῆς αὐξήσεως φύσιν ἔχει τὸ συνίστασθαι τὴν
ὕγρότητα τοῦ βλαστοῦ καὶ ἐκ ταύτης φύεσθαι τὸν καρ-
πὸν. ὅσα δ' ἐν παλινσκίοις ἢ ἐφύδροις ἐστὶ κρατεῖ τοῦ
ἡλίου καὶ πλείω χρόνον αὔξεται. καιρὸν δὲ τινα ζητεῖ 3
καὶ ἡ διαστολὴ καὶ ἡ κόλουσις, οὐ μὴν ἄσημόν γ' ὁμοί-
21 H ως οὐδὲ χαλεπὸν καταμαθεῖν. τὴν δ' ὑποκόνισιν τὸ μὲν
ἐν τοῖς πρώτοις καιροῖς ὅταν ἄρχωνται περκαῖξιν οἱ βό-
τρυες μὴ ἔᾶν ἄχρι οὗ πεπανθῶσιν ὀρθῶς ἔχει· κωλύ-
ουσι γὰρ τὴν ὁρμὴν τῆς πέψεως ἀντισπῶντες ἑτέρα κι-
νήσει· δι' ὃ οὐδὲ τὴν πόαν οἴονται δεῖν ἐκτίλλειν. ὥς
δ' ὅλως ἀχρεῖον καὶ βλάβη οὐκ ὀρθῶς· ἢ τε γὰρ χρεῖα
μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἐφ' ἑτέρων γινόμενον· οἱ γὰρ σίκυνοι

δοκοῦσι τρέφεσθαι τούτῳ καὶ ἀπαλώτεροι γίνεσθαι κα-
 τακρυπτόμενοι τῷ κονιορτῷ δι' ὃ καὶ Μεγαρεῖς κρύ-
 4 πτουσι. θαυμάζεται δ' εἰ ξηρὸς ὢν τρέφει· τὸ δ' αἴτιον
 ἴσως ἐκ πλειόνων ἂν εἴη καὶ τῷ κινουμένης τῆς γῆς ἀνα-
 δίδοσθαι τροφήν ἐνίκμου τινὸς ἀέρος ὥσπερ ἐπὶ τῶν
 ἀτμωδῶν ἐλέχθη καὶ τῷ προβολῇ ἅμα πρὸς τὸν ἥλιον
 εἶναι· καὶ ἐτι καταξηραίνόμενος ἀπαλῇ ξηρότητι καὶ μα-
 λακῇ μᾶλλον ἐπισκᾶται τὴν τροφήν ἐκ τοῦ ἀέρος· πάντα
 γὰρ ταῦτα συνεργεῖ καὶ πρὸς εὐτροφίαν καὶ πέψιν. ἡ
 δὲ τῶν σικύων κατάκρυψις οὐκ ἄλογος· ἀναξηραίνων
 γὰρ ὁ ἥλιος σκληρύνει δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὰ φύλλα κρύπτου-
 σιν ὥστε ἐπιβολῇ ἔχοντες καὶ βρεχόμενοι ἀμφοτέρως
 εὐτραφεῖς γίνονται καὶ ἀπαλοί. καὶ περὶ μὲν ἀμπέλων
 ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XVII. Πάντων δὲ ἰδιώτατον εἶναι δοκεῖ τῶν
 κατὰ τὰς θεραπειὰς οἱ ἅλεις οἱ τοῖς φοινίξι παραβαλλό-
 μενοι, καὶ γὰρ πρὸς εὐβλαστίαν καὶ πρὸς εὐκαρπίαν
 χρήσιμοι· ἐπεὶ ὅσα γε πρὸς ἰατρείαν τινὰ τῶν τοιούτων
 ἢ φυλακὴν οὐδὲν ἄτοπον οἶον ἢ τέφρα ταῖς τε συκαῖς
 καὶ τῷ πηγάνῳ (ξηρὰ γὰρ) πρὸς τὸ μὴ σκωληκοῦσθαι
 μηδὲ σήπεσθαι τὰς ῥίζας· βοηθεῖ γὰρ καταξηραίνουσα.
 2 περὶ δὲ τῶν ἁλῶν ἢ τῆς ἁλμης ἣν παρέχουσιν, οἱ μὲν
 γὰρ οὕτως ποιοῦσιν οἱ δ' ἐκείνως, ἀπλῇ μὲν τις αἰτία
 δι' ὅτι φιλεῖ χωρία ἁλμυρῶδη. σημεῖον δ' ὅτι παρ' οἷς
 πληθὸς φοινίκων ἐν τούτοις [ἅλς] ἐστίν, οἶον Λιβύῃ Συ-
 ρία ταῖς ἄλλαις ὥστε καθάπερ οἰκείαν τινὰ βοήθειαν
 βοηθοῦσι διὰ τῶν ἁλῶν. ὅτι μὲν γὰρ ὁ φοινίξ χαίρει
 τῷ ἁλμῶδει κοινὴ τις ἂν αἰτία λέγοιτο περὶ πάντων ὅσα
 ζητεῖ τόπους διαφόρους ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ μεγίστων
 ἀρχομένοις οἶον ἐνύδρων χειρσαίων καὶ ὅσαι δὴ καθ'
 3 ἐκάτερα τούτων διαφοραί. δῆλον γὰρ ὡς τῇ κράσει πως
 σύμμετροί τε καὶ οἰκείοι καθ' ἕκαστα τυγχάνουσιν ὥσπερ

ἐπὶ τῶν ζώων· ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τούτων καὶ
 ἡ αὐτὴ ζήτησις. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ γέ τι καὶ περὶ τούτου
 ἰδίον χρή εἰπεῖν ἐν ἀμφοῖν τὴν αἰτίαν ζητητέον ἐν τε
 τῷ τὴν γῆν ποιάν τινα ποιεῖν καὶ ἐν τῷ τὰς ῥίζας ἅπερ
 ἅμφω συμβαίνει διὰ τῶν ἁλῶν· τὴν μὲν γὰρ ποιοῦσι
 κούφην καὶ χαλύνην τὰς δὲ ῥίζας εὐτραφεστεράς καὶ πα-
 χυτέρας ἑλκτικωτέρας ποιοῦντες τῷ πόρους τινὰς ἀνοί-
 γειν καὶ ἐν τῷ καταψύχειν, ὅπερ ἡ κόπρος οὐ ποιεῖ διὰ
 τὸ ἐμπυρον. ὁ δὲ φοῖνιξ τὸν μὲν ἀέρα τὸν περιέχοντα 4
 ζητεῖ θερμὸν, οὕτω γὰρ ἡ πέπανσις τοῦ καρποῦ, τὰς δὲ
 ῥίζας καταψύχεσθαι διὰ τὴν ξηρότητα, τοῦτο δὲ ποιοῦ-
 σιν οἱ ἄλλοι. ὅθεν καὶ τοῖς μὲν χρῶνται Βαβυλώνιοι τῇ
 κόπρῳ δὲ οὐ χρῶνται. τοῦ δὲ μόνῳ τούτῳ συμφέρειν
 τὴν ιδιότητα τῆς φύσεως αἰτιατέον· ὥσπερ γὰρ τὸ ξύλον
 καὶ αἱ ῥίζαι διάφοροι τῶν ἄλλων δι' ὅπερ ἀναδηχθεῖσαι
 μᾶλλον ἐπισπῶνται τὴν τροφήν καὶ αὐταὶ αὖξονται καὶ
 23H τὸ ὅλον δένδρον αὖξουσι. ποιεῖ δὲ καὶ ὡς ἡ γεωργία τὰς 5
 ῥίζας πάντων ἑλκτικωτέρας· οὕτω γὰρ καὶ ἐξημεροῦνται
 τῶν ἀγρίων ἔνια· καὶ ἡ κόπρος δ' ἡ ἰσχυροτάτη τὸ αὐτὸ
 τοῦτο δρᾷ, καθάπερ ἡ σκυτοδεψικὴ τὰς τῶν μυρρίνων
 καὶ οὖρον παραχεόμενον· ἅμφω γὰρ διαδύνεται μᾶλλον·
 αἱ δὲ ῥίζαι δέονται τῆς ἀναδήξεως καὶ τινῶν ἄλλων τοι-
 ούτων καὶ τῶν ῥοιῶν· καὶ γὰρ ταύταις παρέχουσιν καὶ
 τὴν σκυτοδεψικὴν παραβάλλουσι πλὴν οὐχ ὁμοίως καὶ
 τῆς μυρρίνης ἀλλ' ἥττον· αἱ δ' ὑγραὶ καὶ σαρκώδεις οὐ 6
 δέονται τῆς ἀναστομώσεως καὶ δήξεως. ὅλως δ' αἱ μετα-
 βολαὶ τῶν δένδρων διὰ τὰς θεραπείας ὥστε ἐξ ὀξέων
 καὶ πικρῶν γλυκέα γίνεσθαι καθάπερ αἷ τε ῥοαὶ καὶ
 αἱ ἀμυγδαλαὶ καὶ εἰ τι ἄλλο τῷ τὰς ῥίζας ἀλλοιοῦσθαι
 [μεταβάλλει·] μεταβάλλουσι δὲ κατὰ τὴν γῆν καὶ τὴν
 τροφήν. γλυκέα μὲν οὖν μετὰ τρία ἢ τέτταρα ἔτη γίνον-
 ται· τοσοῦτον γὰρ ἡ θεραπεία· ῥοαὶ δὲ πικραὶ διαμέ-

- 7 νουσι καὶ τινα πλείω χρόνον. μεταβολὴ δ' εὐλόγως τῶν καρπῶν ἐκπετιτομένης μᾶλλον τῆς τροφῆς, ἐκπέττεται δὲ τῷ τοιούτῳ ποιάν τινα τὴν ρίζαν εἶναι. τὸ δ' ὅλον ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη περὶ τῶν σπερμάτων κινουμένης καὶ μεταβαλλούσης τῆς ἀρχῆς συµμεταβάλλει καὶ τᾶλλα καὶ ἡ ὅλη φύσις. αἱ τροφαὶ δὲ κινουῦσιν καὶ ἐξαλλοιοῦσιν ἂν πλείω γίνωνται χρόνον. ἐπεὶ καὶ ὅσα τοῖς θερμοῖς ἀρδευόμενα βελτίω καθ' ἅπερ ἢ τε μηλέα ἢ ἡρινὴ καὶ ὁ μύρρινος· καὶ γὰρ οὕτως ἀπύρηνος ὥσπερ φασι γίνεται. καὶ ἐξ ἀρχῆς οὕτω συνώφθη κατὰ σύµπτωμα πρὸς λούτρῳ ὄντος μυρρίνου καὶ ἐξημελημένου· τούτου γὰρ ἀπυρήνου γενομένου λαμβάνοντες ἐφύτευον ὅθεν τὸ γένος Ἀθήνησι γέγονεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔχοντά
- 8 τινα ὁμοιότητα πρὸς πίστιν εἴρηται τῶν ἐξ ἀρχῆς. ἡ δ' ἀλυκότης τῶν ὑδάτων ὅτι καὶ τῶν λαχανωδῶν τισὶν ἀρμόττει καὶ δι' ὅτι τῷ λίτρῳ χρῶνται πρὸς ἕνια πρότερον εἴρηται, δι' ὃ καὶ τοῦθ' ὥς (εἰοικὸς) οἰκεῖον παραληπτέον· ἀπὸ γὰρ τούτων δῆλον ὅτι καὶ τῆς τροφῆς καὶ τούτων ἡ γλυκύτης. ἀλλὰ τοῖς μὲν πικρότης τις ἐν τοῖς χυλοῖς σύμφυτος τῷ δὲ φοίνικι στρυφνότης ἢν ἐξαιρουῦσιν εὐθύς οἱ ἅλεις ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς. περὶ μὲν οὖν τῶν ἁλῶν ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XVIII. Τὸ δὲ μὴ ἐπιμένειν ἐπὶ τῷ θήλει φοίνικι τὸν καρπὸν ἂν μὴ τὸ τοῦ ἄρρενος ἄνθος κατασεύωσι ἅμα τῷ κονιορτῷ κατ' αὐτοῦ, καὶ γὰρ τοῦτο λέγουσιν τινες, ἴδιον μὲν παρὰ τὰ ἄλλα παρόμοιον δὲ τῷ ἐρινασμῷ τῶν συνκῶν. ἐξ ὧν πρὸς τὸ τελειογονεῖν μὴ αὐταρκες εἶναι τὸ θήλυ καὶ μάλιστα ἂν τις ἐπαγάγοι, πλὴν ἐχρῆν τοῦτο μὴ ἐφ' ἑνὸς ἢ δυοῖν ἀλλ' ἐπὶ πάντων ἢ τῶν πλείστων εἶναι· τὴν γὰρ φύσιν οὕτω κρίνομεν τοῦ γένους. ἀτοπώτατον δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τούτων τὸ τοῦ φοίνικος, ὃ γὰρ ἐρινασμὸς δοκεῖ φανεράν ἔχειν τὴν αἰτίαν.

ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄλλῃς. ἡ δὲ τῶν ἄλλων ιδιότης 2
 ὅσων ἐστὶν συμφανεστέρως ἔχει τὰς αἰτίας, οἷον ὡς τὴν
 ἀμυγδαλὴν ὅταν ἄρχηται καρποφορεῖν οὔτε ὑδρεύουσιν
 οὔτε κοπρίζουσιν οὔτε διακαθαίρουσιν εἰ μὴ τὰ αὐτὰ μό-
 νον, οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν δρῶσι· πάντα γὰρ
 ἀφαιροῦσιν ὅπως μὴ ὑπερισχύσασα ἀποβάλλῃ τοὺς καρ-
 ποὺς ἐν τῷ ἀνθεῖν, δι' ὃ καὶ χώραν οὐκ ἀγαθὴν ζητοῦ-
 σιν. ἐὰν δὲ μετὰ ταῦτα ἀκαρπῇ τὰς τε ῥίζας γυμνώσαν-
 τες παραδιδόασιν τῷ χειμῶνι καὶ τὰς ἄλλας κολάσεις προς-
 φέρουσι τὰς εἰρημένους. ὁμοίως δὲ ὅσων οἱ φλοιοὶ πε- 3
 ριαιροῦνται καθάπερ ἀμπέλου κέδρου φιλύρας καὶ ὅλως
 τῶν φλοιορραγῶν. αὕτη γὰρ ἡ φύσις ἐνταῦθα ἔοικεν
 ἐπιδεικνύναι τὸ συμφέρον ἀφισταμένη καὶ ἀλλότριον
 ποιοῦσα· τὸ δ' ἀλλότριον ἅπαν βλαβερόν ὥσπερ καὶ τὸ
 αὐτὸν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπου τις
 ιδιότης οἰκεία πρὸς τὴν φύσιν. καὶ περὶ μὲν δένδρων ἐκ
 τούτων θεωρητέον.

24 H CAP. XIX. Ἐχει δὲ ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν στεφανω-
 ματικῶν καὶ ὅλως τῶν φρυγανικῶν σχεδὸν δὲ καὶ τῶν
 λαχανηρῶν. τὰ μὲν γὰρ ἐστὶ κοινὰ πᾶσιν οἷον ὑδρευσις
 κόπρισις ἢ τοῦ ἐδάφους ἐργασία τὰ δὲ ἴδια καθ' ἕκα-
 στον γένος οἷον ἢ διακάθαρσις· (τοῖς φρυγανικοῖς ὁμοί-
 ως ἐν στεφανώμασι καὶ λαχάνοις) καὶ γὰρ ὁ ἔρπυλλος
 αὐαίνεται μὴ διακαθαίρομενος καὶ τὸ σισύμβριον καὶ
 τᾶλλα. τὰς δὲ δὴ ῥοδωνίας οὐ κατακόπτουσι μόνον
 ἀλλὰ καὶ ἐπικάουσιν· ἀνανθεῖς γὰρ γίνονται καὶ ἐκλοχ-
 μοῦνται μὴ τοῦτο πάσχουσαι δι' εὐτροφίαν. καὶ ὁ ῥά- 2
 φανος δὲ καὶ τὸ πήγανον ἀποσκληρύνονται καὶ ἀποξη-
 ραίνονται. κολουσθέντα δὲ καὶ παλιμβλαστῇ γενόμενα
 μεῖζω καὶ καλλίω καὶ εὐχυλότερα· δεῖ γὰρ καὶ τῶν χυ-
 λῶν καὶ τῶν ὁσμῶν ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἄγαν δριμύ, τῇ γὰρ
 μεσότητι τὸ ἥδὺ καὶ τὸ σύμμετρον. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις

ἀφαίρεσις μὲν οὐκ ἔστι πλήν ὅσα κειρόμενα καλλιῶ κα-
 3 θάπερ τὸ πράσον ἢ εἰ τι τῶν πολυβλαστῶν. ἡ δὲ τῶν
 παραφυομένων ἐξαίρεσις καὶ ἡ αὐτῶν τῶν ὁμογενῶν
 ὅταν ἡ πυκνὰ καθάπερ διακαθάρασις γίνεται τροφήν
 πλείω ποιοῦσα καὶ αὐξησιν τοῖς λοιποῖς. ἔχει δὲ καὶ ἰδι-
 ότητας ἑνια καθάπερ ἐπὶ τοῦ πηγάνου πρότερον ἐλέχθη
 καὶ ἐπ' ἄλλων ἐστίν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐλάττω καὶ σχεδὸν
 φανερά.

CAP. XX. Λοιπὰ δὲ καὶ ὥσπερ ἀντικείμενα τοῖς
 περὶ τὰ δένδρα τὰ περὶ τὴν ψιλὴν γεωργίαν ἐστίν· ἐν-
 ταῦθα δὲ ἡ τε τῆς γῆς κατεργασία καὶ ἡ τῶν σπόρων
 ὥρα καὶ μετὰ ταῦτα σπαρέων κατεργασία, πρότερον
 δ' ἔτι τούτων ἡ καὶ ἅμα τὴν οἰκίαν ἐκάστῳ σπέρματι
 ἰδεῖν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων. ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὰς
 ἐργασίας τὸ οἰκεῖον, οἷον εἰ τὴν μὲν θέρους τὴν δὲ χει-
 μῶνος νεῖν ἢ σκάπτειν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον, ἅπερ ἐπι-
 2 χειροῦσί τινες διαιρεῖν. δεῖ γὰρ ὥς φασι τὴν μὲν ἐπομ-
 βρον καὶ στερεὰν καὶ βαρεῖαν καὶ τὴν πλείραν θέρους
 ἐργάζεσθαι καὶ τοῖς ἀρότροις καὶ τῇ σκαπάνῃ, τὴν δὲ
 ξηρὰν καὶ μανὴν καὶ τὴν λεπτὴν καὶ κούφην τοῦ χει-
 μῶνος. δύναται γὰρ ἡ μὲν ξηραίνειν καὶ λεπτύνειν ἡ
 δὲ χειμερινὴ παχύνειν καὶ ὑγραίνειν. ἑκάτερά δὲ τού-
 των δεῖται πρὸς τὸ ἐνδεὲς τῆς φύσεως. καὶ κοπρίζειν
 πλείον μὲν τὴν λυπρὰν ἐλαττον δὲ τὴν ἀγαθὴν καὶ διὰ
 τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς καὶ διὰ τὸ ἐκ τῆς κόπρου πλείω
 3 λαμβάνειν τροφήν ἢ ὥστε πέττειν. μίσγειν δὲ καὶ τὴν
 γῆν τὴν ἐναντίαν οἶον τῇ βαρεῖα τὴν κούφην καὶ τῇ
 κούφῃ τὴν βαρεῖαν καὶ τὴν λεπτὴν τῇ πιεῖρα ὥσκαύτως
 δὲ καὶ τὴν ἐρυθρὰν καὶ τὴν λευκὴν καὶ εἰ τις ἄλλη ἐναν-
 τιότης. οὐ γὰρ μόνον ἡ μίξις ἀποδίδωσι τὸ ἐλλείπον
 ἀλλὰ καὶ ὅπως σφοδροτέρας ποιεῖ καὶ ἐὰν ἡ τυχοῦσα ἡ
 μίξις οἶον ἐὰν τὴν ἀπειρηκυῖαν καὶ μὴ δυναμένην φέ-

ρεῖν ἑτέρα μίξις πάλιν φέρει καθάπερ ανελ καινή γεγε-
 νημένη, καὶ ἡ καθ' αὐτήν οὐ φέρουσα καθάπερ ἡ ἄργι-
 λος ὅταν μιχθῇ ποιεῖ φορόν· ὥσπερ γὰρ κόπρος ἡ ἑτέρα
 τῇ ἑτέρᾳ γίνεται. δι' ὃ ταῦτα ποιοῦσι Μεγαρεῖς καὶ δι' 4
 ἑτῶν πέντε ἢ ἑξ σκάπτοντες βαθεῖαν ἀναβάλλουσι τὴν
 κάτωθεν ἐφ' ὅσον διῖκνυται τὸ ὕδωρ ἵνα καινήν ποιῶ-
 σιν· ἡ γὰρ τρώφιμος αἰὲ καταρρεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος. σπεί-
 ρειν δὲ κελεύουσι τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θερμὴν πρὸ τῶν
 ὑδάτων ὅπως λαμβάνουσα πλῆθος ὕδατος ἐκτρέφειν δύ-
 νηται. καὶ τὴν δ' ἐπομβρίαν ὡσανύτως ἵνα τὰ σπέρματα
 λαμβάνωσι καὶ βλαστόντα καὶ ἀνέξηθέντα θερμῇ τῇ γῇ
 δυνατώτερα δέχεται τὸν ὄμβρον· ἐὰν δὲ μὴ ἐν ξηρᾷ
 προεργασάμενον τὴν γῆν ὅψε ποιησθαι τὸν σπόρον.
 σπείρειν δὲ δεῖ τὸν μὲν πρωτὸν μανὸν τὸν δὲ ὄψιον 5
 πυκνόν· ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει ὀλίγωσιν ὁ δὲ ἔχει καὶ γίνεται
 πολυσχιδῆς. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, πλείω γάρ
 ἐστὶ, διακριβοῦν εἰ τις θέλει τὰς ἐργασίας μᾶλλον, ἕκα-
 στα δεῖ σκοπεῖν πρὸς τὴν χώραν· ἐνταῦθα γὰρ οὐ δέχονται
 τὰς ἀκριβεῖας ἀλλὰ διαμάρτοι ἂν ὁ ποιῶν. ὅπερ ἐπαθεῖ
 τις ἀνελθὼν εἰς Συρακούσας ἐκ Κορίνθου τὴν ἐργασίαν
 τὴν ἐντεῦθεν μεταφέρειν· καὶ γὰρ τὸ χωρίον τὸ δοκοῦν
 ἀγαθὸν ἐκλιθολογήσας διέφθειρεν· ἐξεπήγνυτο γοῦν ὁ
 σίτος οὐκ ἔχων οὐδεμίαν προβολὴν ἐξαιρεθέντων τῶν
 λίθων. καὶ τις ἐν Συρίᾳ κατὰ βάθος ἀρόσας ἀνεξήρα-
 νεν· ὑπὸ γὰρ τοῦ θέρους διακαιομένη [ἡ γῆ] ἐπὶ πλείον
 ὑπόπετρος οὖσα διέκαιε [δι' ὃ] καὶ μικροῖς ἀρότροις οἱ
 Σύροι χρῶνται. ταῦτα μὲν οὖν πειρατέον ἐπικρίνειν.
 ὥς δὲ κοινῇ καὶ καθόλου πᾶσιν εἰπεῖν μέγιστον μὲν καὶ 6
 πρῶτόν ἐστι τὴν ἀπορευτὴν χώραν κατειργασθαι καλῶς·
 εἰς διειργασμένην γὰρ καλῶς πεσὼν τὸ σπέρμα καλῶς
 ἐκφύεται διημερωθείσης τῆς γῆς. εἰδ' ἡ κόπρις καὶ
 ἡ ἄλλη θεραπεία μετὰ ταῦτα διαβεβλαστηκότων ἤδη,

- 7 οἶον σκάλσις καὶ ποασμός. ἡ δὲ κατεργασία ἐν τῇ νεῇν κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὥρας καὶ θέρους καὶ χειμῶνος ὅπως χειμασθῇ καὶ ἡλιωθῇ ἡ γῆ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς φυτείας ἐλέχθη. πολλάκις γὰρ μεταβληθεῖσα μανῇ καὶ κούφῃ καὶ καθαρὰ γίνεται τῆς ὕλης ὥστε ῥαδίως ἐκτρέφειν. καὶ διὰ τοῦτο κελεύουσιν οὐδὲ τὰ χεδροπὰ συμβάλλειν εἰς τὰς νέας ἐὰν μὴ τι σφόδρα πρόωρον ὅπως μὴ κωλύσωσι τὴν θερινὴν νέανσιν· ἀγαθὴν γὰρ οἴονται τὴν χιόνα ταῖς χειμεριναῖς νέαις καὶ οὐχ ἥττον τὴν πᾶχυν
- 8 εἶναι· διεσθίειν γὰρ καὶ μανοῦν τὴν γῆν. καὶ ὅταν μετὰ τοὺς πρώτους ἀρότους νεάσωσι πάλιν τοῦ ἥρος μεταβάλλουσιν ὅπως τὴν ἀναφυομένην πόαν ἀπολέσωσιν, εἴτα θέρει ἀρουῖσι καὶ πάλιν ὅταν μέλλωσι σπείρειν ὑπήροσαν ὥς δέον καθάπερ ἐλέχθη προκατεργάσασθαι καὶ περὶ τοῦτο μάλιστα σπουδάσαι. δι' ὃ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς δικέλλης ἐργασίαν μᾶλλον ἐπαινοῦσιν, ἢ δ' ἀπὸ τοῦ ἀρότρου δοκεῖ πολλὰ παραλείπειν. Θέτταλοι δ' ἰσχυρότερον ἔτι τῆς δικέλλης ὄργανον ἔχουσι ὃ καλοῦσι μίσχον ὃ μᾶλλον εἰς βάθος κατιὸν πλεῖω γῆν περιτρέπει καὶ κατωτέρωθεν. αὕτη μὲν οὖν τῆς χώρας ἡ κατεργασία.
- 9 συμβαίνει δὲ τοῖς εἰς ταῦτα πονήσασιν ἥττον ἐν τοῖς ἄλλοις κακοπαθεῖν· ὅσοι δ' ἂν μαλακωτέρως, ἀναγκάζονται πολλάκις καὶ σκάλλειν καὶ βοτανίζειν ἅτε πολλῆς πόας ἐκφυομένης. οὕτω γὰρ ἀπόλλνται τὰ σπέρματα, προτερεῖ δὲ τοῦ σίτου διὰ τε τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ προὔπ-
 ἀρχεῖν· ἐπεὶ πρότερον αὐξηθέντος τοῦ σίτου πολλὰ καταπνίγεται καὶ ἀπόλλνται καὶ τὸ ὅλον οὐχ ὁμοίως βλάπτει τὰ σπέρματα.

CAP. XXI. Τὰ δ' οἰκεία τῇ μὲν ἐπόμενῳ καὶ ψυχρῷ²⁶¹¹ τὰ ἀνοστιμώτατα πρὸς τὴν σιτοποιίαν ὁμοίως καὶ πυρῶν καὶ κριθῶν καὶ τῶν ἄλλων· ἀραιὰ γὰρ ταῦτα. τὰ δ' ἄλλα πλείονος ὄμβρου δέεται· καὶ τὰ μέλανα τῶν λευκῶν. ἐν

δὲ ξηρὰ καὶ ἐρυθρὰ καὶ ἐν ψυχροῖς τόποις πολύνουστα·
 καὶ τὰ λευκὰ μᾶλλον τῶν μελάνων ὅπως ἀδρύνηται πρὸ
 τῆς ἀπολήψεως τῶν ὑδάτων· αὖξεται γὰρ καὶ φθάνει
 τὰ λευκὰ μᾶλλον τῶν μελάνων. ἐν δὲ ταῖς εὐκρασίαις
 τὰ ἀνὰ μέσον. οἱ μὲν οὖν οὕτω διαιροῦσιν οἱ δ' ἄλλως.
 ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἢ μὲν λεπτὴ κριθοφόρος ἀμείνων ἢ 2
 δὲ πίειρα πυροφόρος· αἱ μὲν γὰρ ἐλάττους καὶ κουφο-
 τέρας θέονται τροφῆς οἱ δὲ πλείονος καὶ σωματωδεστέ-
 ρας. τῶν δὲ πυρῶν ὁ μὲν τρίμηνος ἐν τοῖς λεπτογείοις
 καλλίων· σύμμετρος γὰρ ἢ τροφὴ κούφη κούφοις· ὁ δὲ
 λυβικὸς καὶ ὁ δρακοντίας καὶ ὁ στραγγίας καὶ ὁ σελι-
 ούσιος ἐν ἀγαθῇ, πολύτροφοι γάρ· σημεῖον δ' ὅτι κά-
 λαμον ἔχουσι παχύν· ἀπλῶς δὲ καὶ εἰ τις ἄλλος τοιοῦ-
 τος. εἰ δέ τις πολυχίτων ὥσπερ ὁ θράκιος ἐν τοῖς χει-
 μερινοῖς· ἀπαθὴς γὰρ ὑπὸ τοῦ ψύχους· ὁ δὲ χαῦνος καὶ
 μανὸς ὥσπερ ὁ καγχρυδίας ἐν τοῖς ἐπόμβροις· τροφῆς
 γὰρ πολλῆς καὶ οὗτος δεῖται, δι' ὃ καὶ παχυνκάλαμος.
 ὥσανύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν χεδροπῶν. ἢ μὲν γὰρ γλίσχρα 3
 καὶ μελάγγεως ἐρέβινθον ἢ δὲ κούφη κύαμον φέρει καλ-
 λίω, σύμμετρα γὰρ ἑκατέρω τὰ τῆς τροφῆς. καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον αἰεὶ πρὸς τὰ τῆς τροφῆς
 ἀνακτέον συμπαραλαμβάνοντα καὶ τὰ τοῦ ἄερος. ἢ γὰρ
 εὐεῖλος καὶ ἀπλῶς ἢ εὐδιείνη τὰ ἀσθενέστερα ἐκφέρει
 μᾶλλον ἢ δ' ἐναντία τὰ ἰσχυρά. καὶ ἡ ἀνύφαμμος δὲ καὶ
 πηλώδης τὰ ὀλιγότροφα καὶ ξηρὰ καθάπερ τὴν ἀχιλλεῖδα·
 καὶ γὰρ λευκαίνει μᾶλλον ἐκπέττουσα τὰς τροφάς· καὶ
 φέρει δὲ καὶ τεράμωνα τὰ ξηρὰ καὶ τὰ πρόσειλα, πέττει
 γὰρ ὁ ἥλιος μᾶλλον, ἐν δὲ τοῖς εὐγείοις καὶ πίοσιν οὐχ
 ὁμοίως. πυρὸς δὲ κριθῆς ἐν τοῖς ὀμβρώδεσιν εὐθενεῖ 4
 μᾶλλον καὶ τὸ ὅλον δὲ πρὸς τὰς ἐπομβρίας ἰσχυρότατος.
 φέρει δὲ καὶ ἐν τοῖς ἀκόπροις μᾶλλον· αἴτιον δὲ ὅτι θερ-
 μὸς ὢν ἐκπέττειν δύναται μᾶλλον καὶ κόπρον οὐκ ἐπι-

ζητεῖ διὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ ὃ ἔδει ἐκ τῆς κόπρου γίνε-
σθαι καὶ τὸ ὅλον ἰσχυρότατός ἐστι καὶ πρωτοπορεῖται
καὶ ἐν τοῖς ψυχροῖς καταβάλλεται μᾶλλον. ἡ δὲ ἰσχύς
θερμότητι καὶ τῷ μᾶλλον πολυχίτωννα εἶναι· δι' ὃ καὶ ἡ
διὰ χρόνου γεωργομένη γῆ πυροὺς φέρει μᾶλλον ἢ κρι-
θάς· κατακρατεῖ γὰρ τῆς τροφῆς ἰσχυροτέρας οὕσης ὁ
πυρὸς μᾶλλον. ἐνιαχοῦ δ' οὐχ ὁμοίως ἐθέλει φέρειν μὴ
ἐμπρησθείσης τῆς ὕλης· οὕτως δ' ὥσπερ μανοῦται καὶ
5 κοπρίζεται. ὥς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντα ἐν ταύταις μεγί-
σταις καὶ κοινοτάταις ἐστὶν διαφοραῖς, ἐν τῇ τῆς χώρας
φύσει τῇ τῶν σπερμάτων ἰσχυρῇ καὶ ἀσθενείᾳ καὶ ἐν τῇ
τοῦ ἀέρος κρᾶσει, δι' ὃ σκεπτέον ταῦτα. χειμῶνες δὲ
ἐπιγινόμενοι πανταχοῦ μὲν χρήσιμοι· ῥιζοῦται γὰρ καὶ
καρκινοῦται μᾶλλον ὥστ' εἰς τὸ ἕαρ σύμμετρον ἀποδί-
δοται μέγεθος. μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἀγαθαῖς χώραις· τὰ
γὰρ νότια καὶ ὅταν εὐδία ταχὺ ἀναδιδόασι καὶ ποιοῦσι
λοχαίαν καὶ καρπὸν ἐρυσιβώδη. τὰ δὲ πυκνόσπορα πρό-
τερον ἀποχεῖται τῶν μανосπόρων ὅτι τὰ μὲν ῥιζοῦται καὶ
εἰς τὰ κάτω σχίζεται διὰ τὸ ἔχειν τόπον τὰ δ' εὐθύς εἰς
τὸ ἄνω τρέχει.

·CAP. XXII. Χρὴ δὲ καὶ τὰ οἰκεῖα σπέρματα πρὸς τῆς
εὐφορίαν καὶ τὰ νοσήματα τὰ συμβαίνοντα λαμβάνειν
οἶον ἐρυσίβας· ἐπεὶ ἐν τοῖς κοίλοις καὶ ἀπνόοις γίνε-
ται . . . τὰ μὴ ἐρυσιβούμενα· τοιαῦτα δὲ τὰ ἐπικλινῇ
τῷ στάχυϊ καὶ μὴ ὀρθά. διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἐπικύπτειν
συμφέρει τὸν στάχυν ὅπως ἀπορρέῃ καὶ μὴ ἐμμένη τὸ
ὔδωρ καὶ ἡ δρόσος. ἐπικλίνουσι δὲ οἱ μακροὶ στάχυνες
μᾶλλον οἱ δὲ πλατεῖς καὶ βραχεῖς ὀρθότεροι δι' ὃ καὶ
ἐρυσιβοῦνται ταῦτα διυγραινόμενα. καὶ ὧν ὁ στάχυς
ἀπῆρτηται πολὺ τῶν φύλλων· ἐν γὰρ τοῖς φύλλοις ἐμ-
μένει μᾶλλον ἢ ὑγρότης ὥστε πλησίον μὲν ὄντος εὐθύς
2 ἄπτεται πόρρω δὲ οὐχ ὁμοίως· δι' ὃ καὶ ἡ μὲν ἀχιλλῆϊς

κριθὴ καὶ λευκὴ καὶ μέλαινα ἐρυσσιβώδης, ὀρθοὶ γὰρ οἱ
στάχυες, ἡ δ' ἔτε ἔκκριθος ἀσφαλῆς, ἀπονεύει γάρ. τὰ δὲ
προσήμεμα τῶν χωρίων ἦττον ἐρυσσιβοῦνται· διὰ γὰρ τὴν
κίνησιν ἀποσείνεται καὶ ἀποπίπτει τὸ ὑγρὸν. ἐπεὶ καὶ
ὅταν ὕσαντος πνεῦμα ἐπιγένηται καὶ πάλιν ἐπιλαμβάνη
νῦξ ἦττον· τὸ μὲν γὰρ διέσεισεν ὁ δ' ἥλιος [οὐκ] εὐθὺς
ἐπιγενόμενος οὐκ ἐποίησε σῆψιν ἀλλ' ἀνεξηράνθη πρό-
τερον. ἡ δ' ἐρυσσίβη σαπρότης τις οὐδὲν δὲ σαπρὸν ἄνευ
θερμότητος ἀλλοτριᾶς. μάλιστα δὲ ἐρυσσιβοῦται σίτος
ταῖς πανσελήνοις διὰ τὸ καὶ τὴν σελήνην τῇ θερμότητι
σῆπειν τῇ ἑαυτῆς. ἀσθενέστερα δὲ καὶ ἐπικηρότερα πάνθ'
ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ λευκὰ τῶν μελάνων καὶ ἐπὶ τῶν φυ-
τῶν ἔστι καὶ ἐπὶ τῶν ζώων. ὅτι μὲν οὖν οἰκεῖα τὰ σπέρ-
ματα ταῖς χώραις ληπτέον φανερόν ἐκ πολλῶν. νοσή- 3
ματα δὲ γίνεται πᾶσι τοῖς σπέρμασιν ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν
διὰ τὴν ἀσυμμετρίαν τῆς τροφῆς τε καὶ τοῦ περιέχοντος
ἀέρος ὅταν ἡ μὲν πλείων ἢ δὲ ἐλάττων ὁ δὲ κάτομβρος ἢ
κατάξηρος ἄγαν ἢ μὴ κατὰ καιρὸν ἀνυγραινόμενος τύχη·
τότε γὰρ καὶ οἱ σκώληκες ἐγγίνονται τοῖς ὄχκοις καὶ
τοῖς λαθύροις καὶ τοῖς πισοῖς καὶ αἱ κάμπαι τοῖς ἐρεβίν-
θοις ὅταν οἱ μὲν ἀνυγρανθῶσι καὶ μεταξὺ ἐγγίνωνται
θερμημερίαι· τῶν δὲ ἐρεβίνθων ὅταν ἡ ἄλμη κατακλυσθῇ
καὶ ἀναγλυκανθῶσι· παντάχου γὰρ ἡ φύσις ζωογονεῖ
μικαμένη πως τῇ ὑγρότητι τὸ θερμὸν καθάπερ ὕλην οὖ-
σαν τὴν ὑγρότητα τῷ θερμῷ πρὸς τὴν σῆψιν. ὁ καὶ ἐπὶ 4
τῶν πυρῶν συμβαίνει κατὰ τοὺς σκώληκας· γίνονται
γὰρ ἐν ταῖς ῥίζαις ὅταν νότια πλείω μετὰ τοὺς σπόρους
ἐπιγένηται· τότε γὰρ ἀνυγραιομένης τῆς ῥίζης καὶ τοῦ
ἀέρος ὄντος θερμοῦ ζωοποιεῖ πως ἡ θερμότης συσσή-
πουσα τὴν ῥίζαν, ὁ δὲ γενόμενος εὐθὺς κατεσθίει. πέ-
φυκε γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν ἑκάστοις ἢ γένεσις καὶ ἡ τροφή.
ἕτερος δ' ὅταν ἀποχυνθῆναι διὰ τὸν αὐχμὸν μὴ δύνηται

τὸ ἐγκατακλειόμενον ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ σήψεως γι-
 νομένης ἐξωποιοίησεν, εἰδ' ὁμοίως ἡ τροφή διὰ τοῦ αὐ-
 5 τοῦ. ταὐτὸ δ' ἔοικε τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν μηλέων καὶ ὅλως
 ἐπὶ τῶν δένδρων συμβαίνειν ὅσα σκωληκουῦται διψή-
 σαντα· διὰ γὰρ τὸ ὀλίγον εἶναι τὸ ὑγρὸν καὶ μένειν ἐν
 τῷ δένδρῳ θερμαινόμενον σῆψιν ἐποίησεν ἐξ ὧν ὁ σκώ-
 ληξ. σημεῖον δὲ ὅταν ἄφθονος ἡ τροφή γίνηται· τότε
 γὰρ καὶ ἡ ἐπιρροή πρὸς τὰ ἄνω διαδίδοται καὶ πλείων
 οὔσα κατακρατεῖ καὶ οὐ σήπεται. παραπλήσιον δὲ τὸ
 συμβαίνον ἐστι καὶ τῇ ἀμπέλῳ· καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ τοῖς
 νοτίοις οἱ ἴπες γίνονται μᾶλλον ἅτε διυγραιομένης καὶ
 τοῦ ἀέρος γονεύοντος· εἰτ' εὐθὺς ἐξεσθίουσι τὸ ὁμο-
 6 γενές. ὥσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαῶν αἱ κάμπαι καὶ
 ἐφ' ὧν ἄλλα ἐγγίνεται ξῶα περὶ τὴν βλάστησιν ἢ τὴν
 ἄνθησιν ἢ καὶ ὕστερον· πάντα γὰρ ἐκ παραπλησίας αἰ-
 τίας ἐστὶ συνιστάμενα. τῇ δ' ἀμπέλῳ μάλιστα τοῦτο
 συμβαίνει δι' ὅτι φύσει ὑγρὸν ἐστι καὶ ἡ ὑγρότης αὐτῆς
 ἄχυλος καὶ ὑδατώδης· εὐπαθεστάτη γὰρ ἡ τοιαύτη.
 ἐνιαχοῦ δὲ οὐ γίνονται τὸ ὅλον ἴπες ὅταν εὐπνοὺς τε
 καὶ μὴ ἐνυγρὸς μὴδ' εὐτροφὸς ὁ τόπος ὑπάρχη. καὶ περὶ
 μὲν νοσημάτων ἐν τοῖς ὕστερον ἐπὶ πλέον ρητέον.

CAP. XXIII. Σπείρειν δὲ κελεύουσιν οἱ μὲν πρὸ πλειάδος·
 ξηρὰν γὰρ ἀνικμὸν τε οὔσαν διαφυλάττειν τὸ
 σπέρμα τὴν γῆν. οἱ δ' ἅμα πλειάσι δυομέναις ὥσπερ
 καὶ Κλείδημος· ἐπιγίνεσθαι γὰρ ὕδατα τὰ πολλὰ τῇ
 ἐβδόμῃ μετὰ τὴν δύσιν. ἄριστον δὲ ἰσως καὶ ἀσφαλέ-
 στατον εἰς ὀργῶσαν τὴν γῆν ἐμβληθῆναι εὐλαβούμενον
 ὅπως μήτ' ἐμβληθῇ πηλῷ μήδ' [εἰς] ἡμιβρεχῇ καὶ ἡμί-
 ειλον ἣν δὴ καλοῦσιν τινες ἀμφίεργον. ἡ μὲν γὰρ ὑγρὰ
 καὶ πηλώδης διαχεῖ καὶ ἐγκαλακτοῖ καὶ ἐὰν ξηρανθῇ συν-
 αλείφει καὶ οὐ διαδίδωσιν, ἡ δὲ ἡμιβρεχῆς κατασῆπει·
 τοσοῦτον γὰρ ἔχει τὸ θερμὸν καὶ τὸ ὑγρὸν ὥστε κινῆσαι

μὲν μὴ ἐκβιάσασθαι δὲ μὴδ' ἐκβλαστῆν. καὶ χεῖριστος 2
 οὗτος τῶν σπόρων. ὁ γὰρ ἐν ξηρᾷ σπόρος γινόμενος καθ'
 ὥραν ἔτους οὐκ ἀπόλλυσι τὸ σπέρμα· τοὺς δὲ περὶ τρο-
 πὰς σπόρους Κλεῖδημός φησιν ἐπισφαλεῖς εἶναι· διερὰν
 γὰρ οὖσαν καὶ βαρεῖαν τὴν γῆν ἀτμιδῶδη γίνεσθαι καὶ
 εἰοικέναι ἐρίοις κακῶς ἑξαμμένοις· ἔτι δ' οὐ δύνασθαι
 τὰς ἀτμίδας ἔλκειν οὐδὲ διαπέμπειν ἄτε θερμὸν οὐκ
 ἔχουσαν ἱκανὸν καὶ ἐπαλείφειν ἑλαττον. ἀλλὰ τὰ ὄψια
 δεῖ σπείρειν ὑπὸ τροπᾶς. συμφέρει δὲ σπειρομένοις καὶ 3
 σπαρεῖσιν εὐδίας ἐπιγίνεσθαι πλείους ἡμέρας ὅπως δια-
 βλαστῶσι, μετὰ δὲ ταῦτα ψύχῃ βύρεια καὶ μέτρια λεπτὰ
 χειμῶνος ἰσχυρῶς ἐρριζωμένων ἥδη καὶ ταρρουμένων·
 ἀνθ' ἑξουσὶ γὰρ μᾶλλον· ἐπεὶ πιλούμενιά γε βελτίω καὶ
 ἐγκαρπότερα. τῆς γὰρ ῥίζας ἰσχυροῦσης ἢ τε τροφῇ πλείων
 καὶ ἢ αὐξησὶς μετὰ ταῦτα θᾶττον· τὰ γὰρ εὐθύς ἀνα-
 τρέχοντα λεπτά καὶ ἀσθενῇ γίνεται καὶ ἅμα πρὸ τῆς
 ὥρας κυλίσκόμενα καὶ ἀποχεόμενα φθίρεται. τὸ γὰρ
 ὅλον ἢ πάρωρος εὐτροφία σφαλερὰ δι' ὃ καὶ ἐπιτέμνου-
 σιν οἱ δὲ κείρουσιν. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἡ χιὼν ὅτι ἀναζυ- 4
 μοῖ καὶ μανοῖ τὴν γῆν καὶ τροφήν τε παρέχει καὶ ἐγκα-
 τακλείουσα τὸ θερμὸν αὖξει τε καὶ ἰσχύειν ποιεῖ τὴν
 ἠρίξαν. ἢ καὶ τὸ ἀπορούμενον οὐκ ἀφανὲς διὰ τί αἱ ψυ-
 χεῖναι χῶραι καὶ αἱ θερμαὶ σιτοφόροι καθάπερ ἡ Θράκη
 καὶ ὁ Πόντος καὶ ἡ Λιβύη καὶ ἡ Αἴγυπτος. πρὸς γὰρ τοῖς
 ἄλλοις ποιεῖ τι ὁ χειμὼν καὶ τὰ καύματα καθάπερ ἐν
 ταῖς ἐργασίαις ἐλέχθη τῆς γῆς. οὐδὲν δὲ ἑλαττον ἀλλὰ
 πάντων μέγιστον ὁ περιέχων ἀῆρ πρὸς εὐκαιρίας ὑδά-
 των καὶ βίας χειμῶνων καὶ πνευμάτων. ὅποια γὰρ αὖ
 ἢ ταῦτα καὶ τὰ σπέρματα οὕτως ἐκτελεῖται ὃ καὶ ἡ πα-
 ροιμία καλῶς „ἔτος φέρει οὗτι ἄρουρα.“ μέγα δὲ καὶ ἡ 5
 θέσις τῆς χώρας ἢ πρὸς τὰ πνεύματα καὶ τὸν ἥλιον ὥσπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐλέχθη· πολλὰ γὰρ οὖσαι λεπτοί

καὶ φαῦλαι τελέσφοροι γίνονται διὰ τὸ πρὸς ταῦτα κείσθαι καλῶς. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἡ ἀγαθὴ χῶρα καὶ χειμῶνων δέεται πολλῶν· ἂν γὰρ εὐδαίαι καὶ τὰ νότια ἐνισχύωσι λοχαλοὺς ποιοῦσιν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐρυσσιβώδεις. ὁ δὲ χειμῶν πιλώσας καὶ καρκινώσας τὰς ρίζας σύμμετρον εἰς τὸ ἕαρ ποιεῖ τὸ μέγεθος ὅλως δὲ καὶ τὴν χώραν ἂν εἰργασμένην λάβῃ μάνοι. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν καὶ εἰς τὸ ἕαρ αἱ ἀνξήσεις ταχέαι γίνονται καὶ ἐκφύσεις καὶ τελειώσεις ὥστε δοκεῖν μὴ κατὰ λόγον ἀπολείπεσθαι τῶν ἐν ταῖς ἀλσειναῖς ἀλλὰ καὶ προτερεῖν ὥσπερ καὶ τὰ περὶ Ἑλλήσποντον. ἰσχυρᾶς γὰρ τῆς ὀρμῆς γενομένης διὰ τὸν ἀθροισμὸν καὶ τοῦ ἀέρος ὑπηρετοῦντος ταχέαι καὶ αἱ ἐπιδόσεις καὶ αἱ τελειώσεις γίνονται. ταῦτα μὲν οὖν ἐν ταῖς τῆς χώρας διαφοραῖς ἐστί.

- CAP. XXIV. Τὰ δὲ σπέρματα καθάπερ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐκ τῶν ὁμοίων ἢ τῶν χειρόνων ληπτέον ὅπως δὴ μηδεμίᾳ μεταβολῇ ἢ ἐπὶ τὸ βέλτιον γίνηται. καίτοι φασὶν ἐκ τῆς ἀγαθῆς ἰσχυρότερα εἶναι δι' ὃ καὶ ἐπὶ δύο ἔτη διαμένειν τὴν δύναμιν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθὲς ὅμοιον ἂν εἴη καὶ τὸ ἐπὶ τῶν φυτευμάτων τὸ τὰ κάλλιστα καὶ ἰσχυρότατα λαμβάνειν ὥστ' ἀμφοτέρως ἂν ἔχοι λόγον.
- 2 χρὴ δὲ καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος ἀνωμαλίαις προσέχειν. οὔτε γὰρ τὰ ἐκ τῶν εὐείλων καὶ πρωίνων εἰς τοὺς ὀψίλους καὶ διαχειμέρους οὔτε τὰ ἐκ τούτων εἰς ἐκείνους ἀρμόττει. τὰ μὲν γὰρ προτερεῖν δοκεῖ τὰ δ' ὑστερεῖν ὥστε τὰ μὲν ὑπὸ χειμῶνος τὰ δ' ὑπ' αὐχμῶν ἀπόλλυται καὶ ἀννδρίας· ὅψια γὰρ ὄντα βραδέως τε κυτίζεται καὶ ἀποτίκει δι' ὃ καὶ ὑστερεῖ. ταὐτὸ δὲ τοῦτο συμβάλνει καὶ ἐπὶ τῶν σπερμάτων ὅσαπερ εὐβλαστεῖ καὶ ταχὺ παραγί-
- 3 νεται καθάπερ τὰ τριμηνιαῖα. σπαρέντα γὰρ πρῶτα προτερεῖ καιρῶν εἰ μὴ τι τοιοῦτον ὥστε προλαβεῖν τοὺς χει-

μῶνας πρὸς τὴν ῥίζῳσιν ὥσπερ καὶ τὸν κύαμον διὰ τοῦτο
 πρωτοσποροῦσι καὶ ἅμα διὰ τὸ φιλεῖν ἀνθοῦντα βρέχε-
 σθαι καὶ ἀπανθεῖν πολὺν χρόνον· ὁψὲ γὰρ σπειρόμενος
 οὐκ ἂν βρέχοιτο. τὸ δὲ ὕδωρ ἐν τῷ ἀνθεῖν τούτῳ μὲν
 συμφέρει διὰ τὴν μανότητα, τῷ σίτῳ δὲ ἀσύμφορον διὰ
 τὴν λεχθεῖσαν πρότερον αἰτίαν, τοῖς δὲ ἄλλοις χεδρο-
 ποῖς ἀβλαβὲς πλὴν ἐρεβίνθῳ, τοῦτον δὲ ἀπολλύει· κατα-
 κλυθείσης γὰρ τῆς ἄλμης ὥσπερ συμφύτου τινὸς στερό-
 μενος σφακελίζει τε καὶ ὑπὸ καμπῶν κατεσθίεται· ξω-
 γονεῖται γὰρ ὥσπερ εἴρηται. βραχέντος δὲ οἴνῳ τοῦ 4
 σπέρματος ἦττον δοκεῖ νοσεῖν, ὅπερ οὐκ ἄλογον ἔχοντά
 τινα δριμύτητα· διατηροῦσι γὰρ αὐταί. τὸ γὰρ ὅλον ἐάν
 τις ἀλλοιωσας μεταβάλλῃ τὸ σπέρμα καθάπερ πρότερον
 ἐλέχθη μεταβάλλειν καὶ τὰ φυτὰ καὶ τοὺς καρποὺς οὐκ
 ἄλογον· οἷα γὰρ ἡ ἀρχὴ τοιαῦτα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς.
 ἐτι δ' ὁρῶμεν ὅτι καὶ ταῖς τροφαῖς ἀλλοιούμενα μετα-
 βάλλει καὶ ὅλα γένη τῶν δένδρων ὥσπερ ἐξ ἀγρίων ἡμερα
 γινόμενα καὶ ἐκ μελάνων λευκά· καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς
 ὁμοίως ὥστε καὶ πρὶν πεσεῖν αὐτὸ ποιόν τι γινόμενον
 οὐκ ἄτοπον ἀλλοιοῦν καὶ τὴν ῥίζαν εὐθύς καὶ τὸν καυ-
 λὸν καὶ τὸν καρπὸν. ἀπηνθηκότος δ' οὐ συμφέρει κατὰ
 μικρὸν ἐφύειν οὐδ' ἥλιον ἐπιλαμβάνειν ἀλλὰ ψύχη γί-
 νεσθαι καὶ ἐπινεφεῖν ὅπως μὴ ἐπικαθήμενον τὸ ὕδωρ
 ἐπιλαβὼν ὁ ἥλιος ἐρυσιβώσῃ σῆψιν ποιήσας. δι' ὃ καὶ αἱ
 δροσοβόλοι χῶραι καὶ ἐγκοῖλοι καὶ ἀπνεύματοι μάλιστα
 ἐρυσιβώδεις.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Δ

CAP. I. Ἐπειδὴ πλείους αἱ γενέσεις τῶν φυτῶν
 τούτων δὲ κοινοτάτη πᾶσιν ἢ ἀπὸ σπέρματός ἐστιν ὅσα
 ἔχει σπέρμα καὶ καρπὸν ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τί ποτε
 οὐκ ἀνὰ λόγου ἢ ἰσχύος ἐκάστῳ ἐστὶ τῶν σπερμάτων ἀλλ'
 ἀσθενεστέρα τῶν ἰσχυροτέρων οἷον τὰ τῶν δένδρων τῶν
 ἐπετείων. ἀμφοτέρως γὰρ φαίνεται τὸ ὁμολογούμενον·
 καὶ εἰ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων ἰσχυρότερα [τὰ] γινόμενα·
 τὰ γὰρ σπέρματα γεννᾷ τὰ δένδρα· τῆς δὲ ἀσθενείας
 καὶ τῆς ἰσχύος ἐκεῖνα σημεῖα· τὰ μὲν γὰρ ἐπέτεια ὅταν
 σπαρῇ διαμένει τὰ αὐτὰ καὶ ἕξομοιοὶ τοὺς καρπούς τὰ
 δὲ τῶν δένδρων μεταβάλλει καὶ χεῖρω ποιεῖ, καὶ τὰ μὲν
 ταχεῖαν ἀποδίδωσι τὴν τελείωσιν τὰ δὲ χρόνιον καὶ βρα-
 2 δειάν. καὶ ἀνάπαλιν δὲ λαμβανομένων· ἰσχυρότερα γὰρ
 ὄντα τὰ δένδρα βραδυτέρον ἐκπέττει τοὺς καρπούς. ἔτι
 δὲ τὰ μὲν ἐν κελύφεσι δερματικοῖς καὶ ξυλῳδεςιν· τὰ
 δ' αὐτὰ πάλιν ἐν περικαρπίοις σαρκῳδεςιν οἷον τὸ τῆς
 ἐλάας καὶ τὸ τῆς κοκκυμηλέας καὶ τὰ τῆς ἀπλου καὶ ἀμ-
 πέλου καὶ μηλέας· ἔνια δ' ἐν ξυλῳδεςιν ἅμα καὶ σαρ-
 κῳδεςιν καὶ ὅλως ὅσα κάρυον ἐντὸς ἔχει τῆς σαρκός. τὰ
 δὲ τοῦ σίτου γυμνὰ καὶ μάλιστα τοῦ πυροῦ καὶ τῆς κρι-
 θῆς, εἰ δὲ μὴ χιτῳσί γε περιέχεται λεπτοῖς. αἰεὶ δὲ τὸ
 ἀσθενέστερον ἢ φύσις εἰς πλείω τίθεται φυλακὴν. αἱ
 3 μὲν οὖν ἀπορίαι σχεδὸν τοιαῦται. δεῖ δὲ λαβεῖν πρὸς
 αὐτάς ἀρχὴν τήνδε, τὸ σπέρμα μὴ μόνον ἔχειν δύναμιν
 τοῦ ποιεῖν ἀλλὰ καὶ τοῦ πάσχειν, ὅπερ καὶ κατὰ πάντων
 τῶν τῆς φύσεως ἀληθές, καὶ κατ' αὐτὴν δὲ τὴν γένεσιν
 ἀμφοῖν εἶναι τὴν ἐνέργειαν καὶ τρόπον τινὰ οὐχ ἥττον
 τοῦ πάσχειν· τότε γὰρ καὶ ἡ ἐν τοῖς σπέρμασι κινεῖται
 δύναμις οἷον διαθερμαινομένων. δι' ὃ καὶ οὐ πάντα

βλαστάνει κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀλλ' ὅταν ἡ οἰκεία
 τοῦ αἵματος κατὰσχη κράσις. ὑποκειμένου δὲ τούτου φα-
 νερόν ὥς οὐκ ἰσχύος ἀλλ' ἀσθενείας μᾶλλον ἢ ταχυ-
 βλαστία· τὸ γὰρ ἀσθενὲς εὐπαθέστερον. δι' ὃ καὶ τὰ
 εὐπαθέστερα ἐπέτει ταχυβλαστότερα καὶ ἅμα τὸ κοινὸν
 αὐτοῖς ὥςπερ ἕτερον εἰς τὸ παθεῖν. ὃ δ' αὐτὸς λόγος 4
 καὶ περὶ τῆς τελειώσεως τὰ ἀσθενέστερα ῥᾶον ἐκτελεώ-
 σασθαι καὶ τῷ περιέχοντι καὶ ταῖς ἐν αὐτοῖς ἀρχαῖς. ὃ
 καὶ περὶ ζώων ἐστίν· αἰεὶ γὰρ τὰ ἰσχυρότερα χρονιωτέ-
 ρας ὥς ἐπὶ πᾶν ποιεῖται καὶ τὰς κηθήσεις καὶ τὰς τροφάς.
 ἅμα δ' (ὥςπερ ἔαν) τὰ μὲν αὐτοῦ τοῦ (χειμῶνος) σπέρ-
 ματος γεννητικὰ σώματα (οὐ δὲ) μικρὰ ὑπόκειται, τὰ δὲ
 ἐν ὄγκοις μείζουσιν οἱ καταναλίσκουνσι καὶ ἀντισπῶσιν
 εἰς ἑαυτοὺς τὰς τροφάς ὥστε τὰ μὲν ὀλιγόκαρπα τὰ δὲ
 ὅλως ἄκαρπα ποιεῖν ὥς ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει τῶν ἐκ-
 παχυνομένων καὶ εὐτροφουμένων. τοῦ μὲν οὖν θᾶττον 5
 ἐκτελεοῦν οὐχ ἡ ἰσχύς ἀλλὰ ταῦτα τὰ αἰτία, δι' ὃ καὶ
 πολυγονώτερα. καίτοι τάχ' ἂν τις ἀντείποι περὶ τοῦ
 πλήθους φάσκων πλείω τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων εἶναι.
 πολλὰ γὰρ θκασθὼν ἔχειν τῶν περικαρπίων τὸ δὲ δέν-
 δρον ἀφ' ἑνὸς γεγενῆσθαι σπέρματος· ἀλλὰ ταῦτα μὲν
 ἐλαφρότερα καὶ οἷον ἀπηρτημένα ἂν φανείη. τὸ δὲ μὴ δύ-
 νασθαι τηρεῖν τὰ γένη μηδ' ἐξομοιοῦν ἐν ἀμφοῖν ἂν ἔχοι
 τὸ αἰτιον, καὶ τῷ πλείω χρόνον τὰ κατὰ γῆς μᾶλλον κα-
 τακρατεῖσθαι καὶ τῷ τοὺς σωματικὸς ὄγκους ἀντισπᾶν.
 ὃ γοῦν καὶ τῆς ἀκαρπίας αἰτιον καὶ τῆς κακοκαρπίας 6
 εὐλόγως, φανερόν δὲ μάλιστα ἐκ τῶν ἀμυγδαλῶν εἰπερ
 ἀφαιρουμένης τῆς ὑγρότητος καὶ τῆς εὐτροφίας μετα-
 βάλλουσι. τὰ δ' ἐπέτεια βραχύν τινα χρόνον ἐν τῇ γῇ
 γίνεται καὶ ὀλίγην ἔλκει τροφήν δι' ὃ καὶ οὐκ ἐξίσταται
 μιᾶ σπορᾷ τῶν γενῶν, ἀλλ' εἰ τῇ τρίτῃ, τότε γὰρ ποιεῖ-
 ται τὴν μεταβολήν· ὥστ' ὅπερ ἐκείνοις διὰ τὸ πλήθος

τῆς τροφῆς εὐθὺς τοῦτο τοῖς σπέρμασι χρονισθεῖσι κατὰ λόγον· πλήν ὅτι τὰ μὲν εἰς τὸ χεῖρον αἰὲ μεταβάλλει τὰ δὲ καὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐάν ἡ χώρα τοιαύδε καὶ ὁ αἴθρ· ἀλλὰ
 7 δὴ τοῦτο μὲν ἕτερον. εἰς ἄλλο δ' ἐξίσταται γένος μάλιστα τῶν σπερμάτων τὰ ἰσχυρότερα καθάπερ ὁ πυρὸς καὶ ἡ κριθή· μόνα γὰρ ἐξαιροῦνται· μᾶλλον δ' ὁ πυρὸς ἰσχυρότερον ὄν. ὥστε καὶ τοῦτο ὁμολογούμενον τῷ πλείω τροφήν ἔλκειν. ὁ γὰρ θερμός ὥσπερ ἄπεπτόν τι τὸ ὅλον.

CAP. II. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν βλάστησιν ἐν τούτοις ἂν εἴη. πρὸς δὲ τὴν ἔξω διαμονὴν φυλαττομένων ἄλλοις μὲν ἄλλως συμβαίνει κατὰ τοὺς χρόνους. οὐ μὴν^{2H} ἄλλ' οὐδ' ἄλογον ἓνια προτερεῖν τῶν δενδρικῶν εἰς τὴν φθορὰν οἶον ὅσα ἐν περικαρπίοις ἐστὶ σαρκώδεσιν (οἶον) ὅταν χωρισθῇ καὶ σαπῇ· γυμνούμενα γὰρ ἀναξηραίνεται καὶ θνήσκει· τὰ δὲ ἐν δερματικοῖς καὶ μὴ χωριζόμενα· καὶ γὰρ ὑγρότερα καὶ παρειαδέχεται τὸν αἶρα. μάλιστα δὲ διαμένει τὰ ἐν ξυλώδεσι καὶ τούτων ὅσα πυκνὸν τε τὸ κέλυφος ἔχει καὶ αὐτὰ λιπαρὰ καθάπερ τὰ κάρυα τὰ ἥρακλεωτικά, πλήν ἐκπικροῦται· τὰ δ' ἀμύγδαλα ἐλάττω χρόνον· ἐλάχιστον δὲ τὰ βασιλικά μένει, μανότατον γὰρ τὸ πέριξ καὶ ἥκιστα συμφυές. διαμένει δὲ καὶ τὸ τῆς ἐλάας καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον· τῶν δ' ἐν σαρκώδεσι περικαρπίοις χρονιώτατον τὸ τοῦ φοίνικος
 2 ἄτε ξηρότατον ὄν καὶ πυκνόν. τὰ μὲν οὖν τῶν δένδρων διὰ ταύτας τὰς αἰτίας τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δ' ἥττον διαμένει. σχεδὸν δὲ καὶ τὰ τῶν σιτωδῶν διὰ παραπλησίας αἰτίας. ἡ γὰρ τῷ περιέχεσθαι πλείοσι χιτῶσιν ἢ διαμονὴ καθάπερ ὁ κέγγηρος, ἢ τῷ λίπος ἔχειν ὥσπερ τὸ σήσαμον ἢ τῷ δριμύτητά τινα καὶ πικρότητα χυλοῦ καθάπερ ὁ θερμός καὶ ὁ ἐρέβινθος καὶ ὁ ὄροβος· μόνα γὰρ δὴ καὶ οὐ ξωοῦται τῶν χεδροπῶν ὁ θερμός καὶ ὁ ἐρέβιν-

θος· ἀλλ' ὃ γε ἐρέβινθος μέλας γίνεται διαφθειρόμενος. ὁ δὲ πυρὸς μᾶλλον τῆς κριθῆς καὶ τῶν χεδροπῶν διὰ τὸ θερμότερον εἶναι καὶ χιτῶνας ἔχειν πλείους· ἡ γὰρ (αὖ) κριθὴ καθάπερ γυμνόν. τὰ δὲ χεδροπὰ παχέα μὲν τοῖς κελύφεσιν ἀλλὰ μανὰ καὶ γλυκύτητά τινα ἔχοντα φαίνεται· οὐχ ἥττον δ' αἰτία ταῦτα τῆς φθορᾶς. δι' ὃ καὶ ὁ κύαμος καὶ ὁ ὠχρος τάχιστα κόπτεται. τάχα δ' ἀληθέστερον εἶπεν ὡς κατὰ τὰς χώρας· ἐν Ἀπολλωνίᾳ γοῦν τῇ περὶ τὸν Ἴόνιον πολλά φασιν ἔτη διαμένειν τοὺς κυάμους, πολλά δὲ καὶ περὶ Κύζικον. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τούτων διαμονῆς καὶ τὸ ὅλον τῆς φύσεως τάχ' ἂν ἐν τοῖς ὕστερον ἐπὶ πλεον φηθεῖη· πρὸς δὲ τὰ τῶν δένδρων συγκρινόμενα ταύτας ἔχει τὰς διαφοράς.

3 H CAP. III. Ἐν δὲ τοῖς τῶν λαχανωδῶν τὰ μὲν ἄλλα τὴν ἐξομοίωσιν ἀποδίδωσι, φάφανος δὲ καὶ μαλάχη δοκεῖ παραλλάττειν καὶ δενδρικώτερα· τὰς δ' ἐκφύσεις πλεον ἀλλήλων ἔτι ταῦτα παραλλάττει τῶν σιτηρῶν. τὰ μὲν γὰρ τριτατα διαβλαστάνει καθάπερ ὠκιμον σίκυος κολοκύντη, τὰ δὲ πεμπτατα ἢ ἑκτατα, τὰ δὲ πεντεκαιδεκατατα καθάπερ πράσον, τὸ δὲ σέλινον τεσσαρακοστατον ἐνιαχοῦ δὲ πεντηκοστατον, δυσφυσέστατον γὰρ τοῦτο πάντων. δυσφυεῖς δὲ καὶ τὸ κορίαννον, οὐ γὰρ βλαστάνει μὴ βρεχθὲν, αἰτία δ' ἡ σκληρότης, ὥςπερ γὰρ ξυλῶδές ἐστι τὸ περιέχον. ἡ δὲ τῶν τευτλίων ἀνωμαλία τῷ τὰ μὲν 2 ὕστερον μηνὶ ἐκβλαστάνειν τὰ δὲ δυοῖν τὰ δὲ πλείοσι τὰ δὲ καὶ ἐνιαυτῷ σημαίνειν ἔοικε τῶν σπερμάτων αὐτῶν ἀτεραμνότητά τινα πρὸς τὴν βλάστησιν. τὰ δὲ θεωρινὰ σπειρόμενα δῆλον ὡς δι' ἀσθένειαν· δι' ὃ ταχύ τε παραγίνεται καὶ ταύτην τὴν ὥραν φύεται φέρειν οὐ δύναμενα τὸν χειμῶνα, τὰ μὲν ὄντα ξηρὰ καθάπερ καὶ τὸ ὠκιμον τὰ δ' ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ καθάπερ ὁ σίκυος καὶ ἡ ἀνδράχνη. θανμασιτὸν δ' ἂν δόξεις τὸ τοῦ ἀβροτόνου

- μάλιστα δι' ὅτι θερμὸν ὄν τὴν ἀλέαν διώκει· αἰτία δὲ ἡ
 ἀσθένεια· πρὸς ἅμφω γὰρ ἀσθενεῖ καὶ πρὸς τοὺς χει-
 3 μῶνας καὶ πρὸς τὰ καύματα. τὸ δ' ὅλον οὐ ποιεῖ ἢ θερ-
 μότης μάλιστα εὐβλαστεῖν· εἴπερ θερμὰ τὰ δοριμέα· καὶ
 γὰρ τὸ πράσον καὶ τὸ γήτειον καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ θύμβρα
 καὶ ἡ ὀρίγανος δυσβλαστῇ· δεῖ γὰρ ἔχειν τινὰ ὑγρότητα
 καὶ οὐχ ἦττον ἀλλὰ μᾶλλον ἴσως εὐκрасίαν τὸ εὐβλαστὲς
 πρὸς τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν. ὅλως δ' ὥς ἐν γένει λαβεῖν
 ξηρότατα τῶν σπερμάτων τὰ στεφανωματικὰ καὶ τὰ τῶν
 λαχάνων ὅθεν καὶ τάχιστα τὰς ἰκμάδας ἔλκει· δι' ὃ καὶ
 κρεμαννύνουσιν αὐτὰ καὶ οὐ φαίνουσι τὰ οἰκήματα οὐδ'
 4 ὕδωρ εἰσφέρουσιν ὅλως. ἡ δὲ διαμονὴ θησαυριζομένων
 πρὸς τε τοὺς σπόρους καὶ πρὸς τὰς ἄλλας χρείας παρα-
 πλησία καὶ τοῖς σιτηροῖς, γόνιμα μὲν εἰς τετραετίαν μά-
 λιστα χρήσιμα δὲ πρὸς τὰλλα πλείω χρόνον ὥσπερ ὁ σίτος
 εἰς τροφήν. καὶ τοῦτο δὲ καὶ κατὰ λόγον ὥσπερ καὶ τοῖς
 ζώοις πρῶτον ἀπολιπεῖν τὴν τῆς γονῆς [δύναμιν]. καὶ
 γὰρ ἐν τούτοις ἡ ἀρχὴ τοῦ γεννᾶν ὅπερ ἂν τις ὥς σπέρμα
 θεῖη τὸ δὲ λοιπὸν ὥς τροφήν καὶ ὕλην προσηρητημένην·
 ἀλλὰ τὸ ὅλον καλεῖται σπέρμα δι' ὃ καὶ ξῆν αὐτὰ φασι
 καὶ μὴ ξῆν ὅταν διαμένη ταύτῃ ἢ φθαρῇ καθάπερ καὶ
 τὰ ὡά· συμβαίνει δὲ (καὶ) τοῦτο καὶ τοῖς βαλανώδεσι
 καὶ τοῖς ἄλλοις. εἰς βλάστησιν δὲ τὰ ἕνα τῶν νέων οὐκ
 ἄλογον εἶναι βελτίω, ξυνεσθηκότα τε καὶ οἷον αὐτὰ αὐ-
 τῶν ὄντα μᾶλλον. πρόσεστι γὰρ τις καὶ τούτων πέψις
 ἀποπνεύσαντος τοῦ ἀλλοτρίου· χρονιζομένου δὲ πάλιν
 5 γῆρας καὶ φθίσις· περὶ δὲ τοῦ ἐκκαυλεῖν τάχιστα μὲν
 τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ὥς ἰσχυροτάτων, τελέωσις γὰρ
 τις ἢ ἐκκαύλησις εἴπερ ὁ καρπὸς ὥς τέλος, οὐκ ἄλογον.
 δευτέρα δὲ ἢ ἐκ τῶν παλαιότερων, καὶ γὰρ ἐκ τούτων
 οἷον καθαρωτέρα τις καὶ πλείων ἡ δύναμις. ἐν δὲ τοῖς
 νέοις ἀναμειγμένη καὶ τὸ πλεόν εἰς τὴν τροφήν ἄγουσα

καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις· αἰεὶ γὰρ ὀψιαίτερα τὰ πολύ-
 τροφα· δι' ὃ καὶ εἰ μὴ τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ἐκκαυλεῖ
 πρῶτα ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν παλαιότερων οὐκ ἄλογον. περὶ 6
 οὗ δὴ καὶ ἀντιλέγουσί τινες. ἐκκαυλεῖν γάρ φασι τὰ
 ἀσθενέστερα μᾶλλον ὥσπερ ἐπὶ τῶν λαχάνων. αἴτιον δὲ
 ὅτι εὐπαθέστερά τε καὶ ἐλάττω τροφήν ἔχοντα τελειοῖ
 τὸ δὲ ἐκκαυλεῖν ὥσπερ τελέωσις, δι' ὃ καὶ τῶν δένδρων
 τὰ πρεσβύτερα θάττον πέττει καὶ μᾶλλον τοὺς καρπούς,
 τὰ δὲ ἐν ἀκμῇ πλείους μὲν καὶ καλλίους ἔχει βραδυτέ-
 ρον δέ. φαίνεται δ' οὖν εἰ τοῦτο ἀληθὲς ὅτι ταχυνονώ-
 τερα τὰ παλαιότερα. μεμίχθαι γάρ τις ἐν τοῖς σπέρμασι
 δοκεῖ ὡς ὅλη καὶ τροφή ταῖς ἀρχαῖς ἣν δεῖ προκατειρ-
 γάσθαι πρότερον ἢ εἰς τὴν βλάστησιν ἐλθεῖν. εἴη δ' ἂν 7
 κάκεινο λέγειν πρὸς γε τὸ ἐκκαυλεῖν ὡς ἦττον ριζουμέ-
 νων τῶν παλαιῶν εἰς δὲ τὸ ἄνω μᾶλλον φερομένων τα-
 χεῖαν ποιεῖ τὴν τελείωσιν ὥσπερ σχεδὸν καὶ ἐπὶ τῶν
 ὀλιγοχρονίων πάντων ἐστὶ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν τριμή-
 νων λέγεται. τοὺς δὲ χρόνους δῆλον ὅτι καὶ τὰς ἀκμὰς
 κατὰ τὰς φύσεις ἐκάστων ληπτέον. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν
 ὁμοιότητά τινα ἔχει. τὰ δ' ἴδια καθ' ἕκαστον γένος αὐτὰ
 καθ' ἑαυτὰ λέγουσιν ἐπὶ πλέον. φητέον δὲ τοῖς τῶν δέν-
 δρων καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα θεωροῦσιν.

4H

CAP. IV. Ἄτοπον δ' ἂν δόξειε καὶ ἅμα θαυμαστὸν
 εἰ ἀπὸ τῶν ἀτελῶν ἕνια γεννᾷ καὶ ταῦτα δένδρων φύ-
 σεις μεγάλας οὕτως ὡς ἰτέας καὶ πετέας· ἀτελεῖς γὰρ
 τὸ ὁμῶν. ἄρ' οὖν εἴπερ τοῦτ' ἀληθὲς διαιρετέον τὴν τε-
 λειότητα τὴν τε πρὸς ἡμᾶς καὶ τὴν πρὸς γένεσιν. ἡ μὲν
 γὰρ πρὸς τροφήν ἢ δὲ πρὸς δύναμιν τοῦ γεννᾶν· ἕνια
 δὲ ἄτροφα γεννητικὰ δέ, τὰ δ' ἴσως ἀνάπαλιν. τάχα δ'
 ἐκείνη πρὸς γε τὰ νῦν ἢ διαίρεσις ὅτι τὴν πέψιν τιθέ-
 μεθα χρώμασι καὶ χυλοῖς καὶ πυκνότητι καὶ τοῖς τοιού-
 τοις· ἐπεὶ τό γ' ἐδωδιμον ὑπάρχει καὶ τοῖς τῆς πετέας

- καὶ ἄλλοις· ἀλλ' οὐ τοῦτο κύριον ἀλλὰ τὸ γεννᾶν· ἕκα-
 στον γὰρ τῷ ἔργῳ κρίνεται. καὶ ταῦτα μὲν ὥς πρὸς
 2 ὑπόθεσιν. ἐκεῖνο δὲ ἀτοπώτατον εἰ τελεούμεενα γένους⁵ H
 τινὸς ἄγονα γίνεται τὸ ὅλον καίτοι ἀπὸ σπέρματος γινο-
 μένου τοῦ δένδρου καθάπερ ἐπὶ τῆς κυπαρίττου. τὸ γὰρ
 ἄρρεν γένος ὅλως ἄγονον πολλὰ δὲ καὶ τῶν θηλειῶν.
 ἐπεὶ τό γε μὴ καρποφορεῖν ἔνια τῶν ὁμογενῶν ἦττον
 ἄτοπον. καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν σπερμάτων αὐτὸ πηρωθὲν
 ἄγονον, ἀλλ' ἴσως τοῦτό γε καὶ ἀναγκαῖον. τὸ δὲ μηδὲν
 ὅλως γόνιμον ὥσπερ ἐλέγχει τὴν φύσιν ὅτι ποιεῖ μάτην,
 3 ὃ καὶ ἡμῖν ὑπεναντίον πρὸς τὰ πρότερον. καὶ τὰ μὲν
 τῆς πετέας ἀμφισβητούμενα καὶ τῆς ἱτέας. ὁ δ' ἐρίνεδος
 ὁμολογουμένως γεννᾷ καὶ ἄπεπτον εἰς τὴν ἡμετέραν τρο-
 φήν. γεννᾷ δὲ καὶ τὸ θύμου ἄνθος καὶ ἄλλων ἃ πρὸς
 τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν ἀφανῆ τὸ δ' ἄνθος μόνον φανε-
 ρόν. ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν δένδρων τινῶν ἔτι καὶ ἄλλας ἴσως
 ἀπορίας ἔχει. καὶ γὰρ τὸ περὶ τοὺς φοινίκας ἄτοπον καὶ
 λόγου δεόμενον, καὶ τὸ οὕτως ἀμενηνὰ τινων εἶναι τὰ
 4 σπέρματα καθάπερ καὶ τῆς κυπαρίττου. τὰ γὰρ τοιαῦτα
 δίδωσί τινα ἐννοίαν καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ ἔχειν ἔνια τροφήν
 πρὸς ἑαυτοῖς· πλὴν ἴσως ἄλλοις ἄλλη καὶ ὕλη καὶ τροφή
 καὶ ἱκανὸν τισιν ἂν ἔχη τὸ διατηρῆσον. ὑπὲρ δὲ τῶν
 σιτηρῶν καὶ ὅλως τῶν ἐπετείων αἱ μὲν τοιαῦται διαφο-
 ραὶ ῥάγους οἷον αἱ κατὰ τὰς βλαστήσεις καὶ τελειώσεις καὶ
 5 τὰ λοιπὰ πάθη τὰ συμβαίνοντα τοῖς τοιούτοις. περὶ δὲ⁶ H
 τῆς ἐξαλλαγῆς εἰς ἕτερον γένος ὥσπερ ἐκ πυρῶν εἰς αἴ-
 ρας καὶ εἰ δὴ πάλιν τῶν αἰρῶν εἰς πυρὸς καὶ τῶν ξειῶν
 εἰς βρόμον ἄτοπον αὐτῷ τε τῷ συμβαίνοντι καὶ τῷ ἰδίῳ·
 μόνον γὰρ δὴ ταῦτα μεταβάλλει τῶν σπερμάτων φύσι-
 κῶς· ὁ γὰρ ἐκ τῆς τίφης καὶ τῆς ξειᾶς πυρὸς παρασκευή-
 πως καὶ τέχνη καθάπερ οἱ τὰ σπέρματα προβρέχοντες
 6 εἰς τὴν γλύκανσιν. ἄτοπον δὲ πρὸς τῷ μόνον καὶ ὅτι

ἰσχυρότερα δοκοῦντα τῶν χεδροπῶν εἶναι· τὸ γὰρ
 ἀσθενὲς εὐφθαρτότερον, φθορὰ δέ τις ἢ ἔκστασις· καὶ
 μᾶλλον πυρὸς εἰ κριθῆς ἰσχυρότερον· ἔτι δὲ τὰ μὲν
 ἰσχυρότερα εἰς τὸ ἀσθενέστερον μεταβάλλειν· ἢ δὲ
 αἶρα καὶ πυροῦ καὶ κριθῆς ἰσχυρότερον ὥσθ' ἅμα συμ-
 βαίνει καὶ τὸ παρὰ φύσιν τοῦ κατὰ φύσιν ἰσχυρότερον.
 ἢ δὲ διαφθορὰ καὶ ἢ μεταβολὴ δυοῖν θάτερον ἢ ἐν τοῖς 7
 σπέρμασιν ἢ ἐν τῇ χλόῃ. σπέρματος μὲν οὖν γαλάκτω-
 σις, σῆψις, ὅλως διάχυσις ὣν οὐδὲν φύσιμον. ἢ δὲ χλόη
 ῥιζωθέντων ἤδη, τὰς δὲ ῥίζας μεταβάλλειν ἄτοπον. ὅθεν
 δὴ τοῖς τοιούτοις παραπεπεισμένοι τινὲς ὡς ἀλόγοις
 ὅλως οὐδὲ γίνεσθαι φασιν τὴν ἔκστασιν ἀλλ' ἐπομβρίαις
 φύεσθαι καὶ συνίστασθαι τὴν αἶραν ὃ καὶ καθ' αὐτὴν
 φαίνεται ποιοῦσα μὴ σπαρέντων πυρῶν ἢ κριθῶν ἐν
 ταῖς ἐπομβροτάταις χώραις. αἱ μὲν οὖν ἐναντιώσεις αὐ- 8
 ται δοκοῦσιν ἐλέγχεσθαι τοῖς ἔργοις· πολλοὶ γὰρ ὥς
 φασι σπείραντες πυροὺς ἢ κριθὰς ἐθέρισαν αἶρας. τὴν
 δὲ ἔκστασιν καὶ τὴν μεταβολὴν θείη τις ἂν ἀμφοτέρως
 γίνεσθαι καὶ τοῦ σπέρματος ἀλλοιουμένου καὶ τῶν ῥι-
 ζῶν· ἢ γὰρ ἐν τῇ χλόῃ μεταβολὴ δι' ἐκείνας· συμφυεῖς
 δ' οὕσας οὐκ ἄλογον συμπάσχειν. ἐπεὶ τό γε σπέρμα
 διαφθαρὲν οὐ φύσιμον ὅλως ἦν· (τοῦτο μὲν κοινόν·)
 οὐδὲ γὰρ ῥίζαι φθαρεῖσαι τρέφοιεν ἄν. τὴν δὲ τοῦ σπέρ- 9
 ματος φθορὰν οὐδεμίαν τῶν εἰρημένων ὑποληπτέον,
 σῆψιν ἢ γαλάκτωσιν, ἀλλ' ἑτέραν ἢ γίνεται διὰ πλη-
 θος τῆς τροφῆς ἐκτηκομένων· αὕτη δὲ τὸ μὲν ὅλον
 οὐκ ἀπόλλυσι μεθίστησι δὲ εἰς ἕτερον ἐπικρατοῦσα
 πως τῆς ἀρχῆς. τὸ δὲ συμβαῖνον ὅμοιον τρόπον τινα
 καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὡς κατ' ἀναλογίαν ἂν τὸ θῆλυ κρα-
 τήσῃ τοῦ ἄρρενος ἢ καὶ ἔτι μελίων ἐναλλαγὴ γένη-
 ται πρὸς τὸ παρὰ φύσιν. δεῖ γὰρ δὴ τὴν γῆν ὥσπερ τὸ 10
 θῆλυ νοῆσαι καὶ τὸ ἀνάλογον οὕτω λαμβάνειν. ὅταν οὖν

- ἐκ ταύτης ἡ τροφή πλείων γίνηται διὰ τὰς ἐπομβρίας τότε τὴν ἔκστασιν συμβαίνειν οὐ φθείρουσαν μὲν ὅλως τὴν γεννητικὴν δύναμιν ἐξαλλοιοῦσαν δ' εἰς ἑτέραν. εὐζώου δὲ τῆς φύσεως οὔσης, εὐζωότερα γὰρ πολὺ τῆς τῶν ζώων, εὐλογον καὶ διαμένειν μᾶλλον ταύτην. ἐπεὶ καὶ ἄνευ σπερματικῆς ἀρχῆς αὐτόματα πολλὰ συνίσταται καὶ τῶν ἐλαττόνων καὶ τῶν μειζόνων φυτῶν. ὅθεν
- 11 καὶ τοῦτο ἂν εἴη φανερόν· εἴ τις ἀκολουθήσει τῇ ἀναλογίᾳ δι' ὅτι τῇ τῶν σπερμάτων ἀλλοιωσει καὶ οὐ τῇ τῆς χλόης μεταβολῇ· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ζώων οὕτω γίνε-
ται. καὶ ἅμα δὴ τότε ἀσθενέστατον ὅταν ἐν μεταβολῇ τυγχάνῃ τῇ κατὰ τὴν βλάστησιν, ἥδη δ' ἐκβεβλαστηκὸς καὶ ἐρριζωμένον ὥσπερ γέγονε. τούτου δὲ καὶ μειώσεις εἰς αὐξήσιν καὶ τροφήν ἢ καὶ τὴν ὅλην φθορὰν οὐκ εἰς μεταβολήν. ἔτι δὲ καὶ φασιν οἱ ἔμπειροι φανερόν· εὐθύς εἶναι τὸ φύλλον ἀνατέλλον τῆς αἴρας λιπαρώτερον ὢν καὶ ποιωδέστερον καὶ στενότερον καὶ οὐχ ὕστερόν τοι-
- 12 οὔτον γινόμενον. ἐκ μὲν οὖν τούτων δόξειεν ἂν τοῖς σπέρμασιν. οὐ μὴν οὐδὲ θάτερον ἀδύνατον οὐδ' ἄλογον ὥστε ἐν τῇ χλόῃ μεταβάλλειν ἀλλοιουμένων τῶν ριζῶν· τοῦτο γὰρ ἀνάγκη συμβαίνειν εἰπερ ἅπαν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἑτέρας ἑτερον. φαίνεται δὲ τοῦτο καὶ ἐφ' ἑτέρων συμβαίνειν ὥσπερ τῶν δένδρων ὅσα μεταβάλλει ταῖς θεραπαίαις τοὺς καρποὺς ἐξ ὀξέων καὶ πικρῶν εἰς γλυ-
- 13 κεῖς καὶ ποτίμους ἢ ἐκ πολυπυρρήνων εἰς ἀπυρρήνους. ἡ δ' αἰτία τῆς μεταβολῆς ὁμοίως καὶ ταύτης πλήθει τροφῆς ὅταν ἐπομβρίαι γίνωνται καὶ ὥς γε ὧν τινὲς φασὶ μάλιστα τοῦ ἥρος ἐὰν ἥλιοι συνεπιλάμψωσιν ὥς ἐξ ἀμφοῖν γινομένης τῆς μεταστάσεως. ἐνιαχοῦ γὰρ ἐν τισι τόποις ἐλώδεσιν ὅλως τοῦτο συμβαίνει καὶ τό τε φύλλον μεταβάλλει ὥστε πᾶσιν εἶναι φανερόν. ἐὰν δὲ ὕδατα ἑαρινὰ μὴ γίνηται πολὺ γίνεσθαι πυρῶν πλήθος. ὥστε

τοῦτο μὲν οὐδ' ἐτέρως ἄλογον. εἰ δὲ καὶ ἀμφοτέρως συμβαίνει τάχ' ἂν οὐδ' ἄτοπον εἴη διαφορὰν τινα συν-
αιτίαν εἶναι καὶ τῶν ἐδαφῶν καὶ τοῦ ἀέρος· ἐπεὶ καὶ
σπαρέντων εὐθὺ μεγάλη βλάβη πολυῦδρίαν ἐπιγίνε-
σθαι. συμβαίνει γὰρ ἀσθενεστέρας εἶναι τὰς ῥίζας, τὸ
δ' ἀσθενὲς εὐπαθέστερον. ἡ μὲν οὖν ἐξαλλαγὴ διὰ τοῦτ'
ἂν εἴη.

CAP. V. Τὸ δὲ μόνον ταῦτα πάσχειν ἔτι δ' ἰσχυρό-
τατα δοκοῦντ' εἶναι, καὶ γὰρ ἡ ξειὰ ἰσχυρὸν, μιᾷ τινι
λύοιτ' ἂν αἰτία καὶ τῇ αὐτῇ· διὰ γὰρ τὸ ἰσχυρότατα καὶ
πολυρριζότατα εἶναι πλείστην ἔχοντα τροφήν καὶ μάλι-
στα πάσχοντα ὑπομένει τὰ δ' ἄλλα φθείρεται τελέως.
ἔτι δ' ἡ ὥρα καθ' ἣν ὁ σπόρος ἐπομβροτέρα καὶ πλείω
χρόνον ἐν τῇ γῇ γίνεται, τὰ δὲ πρὸς τὸ ξαρ καὶ διαγε-
λῶντος ἤδη τοῦ ἀέρος ἐν εὐκρασίᾳ μᾶλλον καὶ εὐθὺς εἰς
τὴν βλάβησιν ἢ ἀναδρομή· δι' ὃ καὶ οὐδ' ἕτερον οὐδὲν 2
ἐκ τῆς διαφθορᾶς αὐτῶν ἂν ποτε διαφθαρεῖ γίνεται. τὸ
μὲν γὰρ εἰς αἶρα ἀξιῶν ἄτοπον· εἰς γὰρ τὸ σύνεγγυς
καὶ ὁμογενές πως αἰ μεταβολαί· τὸ δὲ μὴδὲ εἰς ἕτερον
μὴδὲν εἰς ἀσθένειαν ἀνακτεόν ὥς ὅλως φθειρομένων·
ἀλλὰ τοῖς ὁμοιοπύροις ἂν εἴη καὶ ὁμοιοκρίθοις μᾶλλον
εἰς αἶραν. τούτων δὲ τὰ μὲν ὅλως οὐχ ὑπομένει διὰ τὴν
ἀσθένειαν ὥσπερ ἡ τίφη τὰ δὲ εἰς τὸ σύνεγγυς μᾶλλον
μεταβάλλει καθάπερ ἡ ξειὰ πρὸς τὸν βρόμον. ὁ δὲ πυρὸς 3
εἰς τίφην οὐ μεταβάλλει καὶ ξειὰν ἐξαμβλούμενος ὅτι
πλείων ἢ τροφή καὶ ἰσχυροτέρα δι' ἣν συμμένει. τοι-
αύτη δ' οὐσα οὐκ ἂν ἐκθηλύνειεν ἀλλ' εἰς τὸ σφοδρότε-
ρον ἀγάγοι καὶ ὅλως ἐκστήσειε τοῦ γένους. ἐπεὶ μᾶλλον
ἂν τις εὐλόγως θαυμάσειεν ὅτι οὐκ εἰς τὸν ἄγριον πυ-
ρὸν ὥσπερ καὶ ἄλλα. τυγχάνει δὲ καὶ τούτου παραπλη-
σία τις ἢ αἰτία· μετακινεῖ γὰρ ἀπλῶς ἡ φύσις. ἄτοπον 4
δὲ καὶ λόγου δεόμενον εἰ καὶ τὸ λίνον ἐξαιροῦται· με-

γάλη γὰρ ἡ διάστασις· εἰ μὴ ἄρα καὶ τοῦτο τῆς τροφῆς ὄγκῳ· φιλεῖ γοῦν χώραν ἀγαθὴν ὥστ' ἐκ τῆς ὑπερβολῆς ἡ ἐκστασις. ὁ δὲ θερμὸς ἰσχυρὸς ὢν καὶ πρῶτος σπειρόμενος οὐδὲ εἰς ἓν μεταβάλλει διὰ τὴν ἄγαν ἰσχύν· ἐπικρατεῖ γάρ· δεῖ δὲ τὸ μέλλον μεταβάλλειν μὴ ἀπαθὲς εἶναι μῆτ' ἄγαν εὐπαθές· τὸ μὲν γὰρ οὐ μετακινεῖται
 5 τὸ δ' ὅλως ἀσθενὲς ὃν φθείρεται καθάπερ ἐλέχθη. σκεπτέον δὲ καὶ εἰ τι τῶν ἄλλων σπερμάτων ἢ τῶν ἀγρίων ἢ τῶν ἡμέρων δέχεται τὴν τοιαύτην ἀλλοίωσιν. καὶ περὶ μὲν αἰρῶν ἀρκεῖτω τὰ εἰρημένα. τὰς γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῖς γένεσι τῶν πυρῶν μεταβολὰς, οἷον εἰ ἐκ τοιῶνδε τοιοῖδε γίνονται, καὶ κριθαὶ καὶ τᾶλλα ὥσαύτως οὐκέτι ζητοῦμεν οὐδὲ τοῦτ' ἔχει τι θαυμαστόν. ἡ γὰρ ὥρα καὶ αἱ τροφαὶ καὶ ὁ ἄηρ καθάπερ εἰρηται ποιοῦσι τὰς ἀλλοιώ-
 6 σεις ὁμοίως ζώων καὶ φυτῶν· ὁ καὶ πρὸς τὴν ἐκστασιν ὅλως τοῦ γένους χοῖναι φαμεν μετενεγκεῖν, ποιάν τινα καὶ ποσὴν ποιήσαντες τὴν τροφήν· ἐπεὶ καὶ τῶν δένδρων καὶ ὅλως τῶν φυτῶν αἱ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρημέναι μεταβολαὶ διὰ ταύτας γίνονται τὰς αἰτίας ὥσπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη· τῶν μὲν ἀτροφούντων ἐν μὴ οἰκείαις τροφαῖς καὶ θεραπαίαις· ὥσπερ τὸ σισύμβριον ὅταν εἰς μίνθαν· ἀπόλλυται γὰρ τὸ δορυμνὸς τῆς ὀσμῆς καὶ οἷον ἀποθηλύνεται, διὰ τὴν τροφήν δὲ καὶ ἀργίαν ἢ ἀπαργρίωσις· ἔνια δ' ὅλως καὶ ἀπόλλυσιν ὥσπερ τὴν μίν-
 7 θαν καταπνιγομένων τῶν ριζῶν ὑφ' αὐτῶν. ἡ δὲ λεύκη τὸ μὲν ὅλον οὐ πόρρω τῆς αἰγείρου καὶ τῇ ὅλῃ μορφῇ καὶ τοῖς φύλλοις· ἀπογηράσκουσαν δὲ ἑξομοιῶσθαι τῷ καταξηραίνεσθαι καὶ μᾶλλον ἀτροφεῖν οὐκ ἄλογον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν ἄλλοις διὰ πλειόνων εἰρηται, καὶ ὅτι δὲ καὶ περὶ τὰ ζῶα κατὰ μὲν τὰς γενέσεις τοιοῦτόν τι συμβαίνει, τελεσθεισῶν δὲ τῶν νεοσσιῶν οὐκέτι, πλὴν εἰ τις τὰς κατὰ τὰς ὀρνίθας ἀλλοιώσεις ἅμα ταῖς

ῥαις γινομένας λέγοι. φαίνονται δὲ αὐταὶ γε πάθεσι
μᾶλλον ὅμοιαι σωματικοῖς ἢ μεταβολαῖς.

Η CAΡ. VI. Τῶν δὲ ἄλλων τῶν περὶ τὰ σπέρματα μά-
λιστα ἄπορον εἶπερ ἀληθὲς τὸ παρὰ μέρος καὶ μὴ ἅμα
γεννᾶν ἔνια καθάπερ ἐπὶ τε τοῦ αἰγίλωπος λέγεται καὶ
τοῦ λατοῦ καὶ τοῦ βολβοῦ. τοῦτο δ' οἱ μὲν φασιν εἶναι
ψευδὸς ἀλλ' ἀπὸ τῆς ῥίξης βλαστάνειν τῷ ὕστερον ἔτει
ἢ ἀπὸ τοῦ σπέρματος ὑπολαμβάνουσιν· οἱ δ' ὡς ἀληθὲς
διατείνονται σημεία φέροντες ἄλλα τε καὶ ὅτι ἀπολλύν-
τες τὸν αἰγίλωπα διετῇ τὸν ἄργον ποιοῦσι ὅπως ἀμφο-
τερα τὰ σπέρματα ἐκβλαστήσῃ καὶ ἐπινεμηθῇ τε καὶ ἐκ-
θερισθῇ τὸ ὅλον ὁ καρπός. ἔχει δὲ τινα καὶ ἄλλως ἀπο- 2
ρίαν ἢ παρ' ἔτος βλάστησις καὶ εἶπερ συνεχὲς ὂν καὶ
δίκρουν ὥσπερ φαίνεται καὶ ἅμα πίπτουν τὸ μὲν ἄλλοι-
οῦται καὶ διαβλαστάνει τὸ δ' ἀπαθὲς διαμένει πάντα
τὸν ἐνιαυτόν· ὅσῳ γὰρ ἀσθενέστερον τὸ ἔλαττον ὃ δὴ
φασι διαμένειν τοσούτῳ καὶ εὐπαθέστερον ἐχρῆν εἶναι
καὶ εἰς τὴν διαβλάστησιν καὶ εἰς τὴν ὅλην φθοράν. ἀνάγ-
κη δὲ δῆλον ὅτι καὶ ὅταν ἐκβλαστήσῃ θάτερον χωρίζε-
σθαι· μὴ γὰρ χωρισθὲν καὶ εἰ μὴ γίνεται συμπαθὲς,
ἀλλ' ἐξαιρουμένων γε τῶν ῥιζῶν συναίροιτ' ἂν, πολλὰ-
κις δὲ τοῦτο δρῶσιν οἱ γεωργοὶ καὶ οὗ φασι φθεῖρειν.
τὸ δὲ διαρκεῖν ἀπαθὲς ἐν τῇ γῇ μέχρι μὲν τῆς οἰκείας 3
ῥας εἰς τὴν ἐκφυσιν εὐλογόν τε καὶ ἐπὶ πολλῶν γινό-
μενον· τὸ δ' ὅλον ἐνιαυτόν ἐπισχεῖν ἤδη θαυμασιώτε-
ρον. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μὲν τέλεον τὸ δὲ ἀτελὲς αὐτῶν εἶ-
ναι τελεοῦσθαι δὲ παρ' ἐνιαυτόν ἄλογον· οὕτε γὰρ
ἀσθενὲς ἀλλ' ἰσχυρόν ὁ αἰγίλωψ ὥστε ἐκτελεοῦν δύνα-
σθαι πλείω καὶ ἔνια δὴ καὶ τῶν ἀσθενεστέρων τοῦτο
δρᾶ· ἢ τε αὖ τελέωσις ἢ κατὰ φύσιν οἰκειοτάτῃ τάχα δὲ
καὶ μόνη· τροφήν γὰρ τότε λαμβάνει τὴν αὐτοῦ διὰ δὲ
τῆς τροφῆς ἢ αὐξή καὶ τὸ τέλεον, χωρισθὲν δὲ ἦτοι φθεί-

- φεται πάμπαν ἢ ἀναυξὲς καὶ ἀναπίδοτον ἔσται. πολυ-
 χίτωνι δ' εἶναι καὶ τῷ βρόμῳ καὶ τῇ ξειᾷ συμβέβηκεν
 4 ὥστ' ἐχρῆν καὶ ταῦτα διαμένειν ἀπαθῆ. τὰ μὲν οὖν
 ἀντιβαίνοντα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν. οὐ μὲν ἀλλ' εἰ δεῖ
 λέγειν τὴν αἰτίαν ἐκείνην ἃν τις ἴσως μάλιστα εἰποι τὴν
 φάσκουσάν μὴ τελεοῦσθαι ἄμφω πρὸς τὸ φύσιμα ποιεῖν,
 ἀλλ' ὅμοιον τι συμβαίνειν καὶ τῶν ὠοτόκων καὶ τῶν
 σκωληκοτόκων τισί· τὰ γὰρ ὡὰ ἀποτικτόμενα τρέφεται
 καὶ ἐκτελεοῦται τὰ μὲν ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῇ θαλάττῃ τὰ
 δὲ ἐν τῇ γῇ καὶ τῷ ἀέρι καὶ ταῦτα δεχόμενα ζωοποιεῖ,
 5 τὰ δὲ φύσαντα καὶ ἐκτεκόντα ἐξαδυνατεῖ. φαίνεται δὲ
 τοῦτό γε καὶ ἄλλως ἀληθὲς ὥς οὐκ εὐθύς ἀλοηθέντα τὰ
 σπέρματα βελτίω τῶν χρονισθέντων οὐδὲ τὰ νέα τῶν
 ἔνων ὥσπερ εἰπομεν ἀλλὰ δεῖ τινα λαβεῖν ἐν ἑαυτοῖς οἷον
 πέψιν καὶ δύναμιν ἀποπνεύσαντος τοῦ ἀλλοτρίου. τί
 οὖν ἴσως ἃν τις φαίη κωλύει καὶ ἐπὶ τῶν ἀπορουμένων
 τοιοῦτόν τι συμβαίνειν ὥστε καὶ τελέωσιν λαμβάνειν καὶ
 δύναμιν ἐκπεττόμενά πως τῇ θερμότητι τῇ τε ἐν ἑαυτοῖς
 6 καὶ τῇ περιεχούσῃ. ἢ τοῦτο παράλογον ὥς μᾶλλον ἐν τῇ
 γῇ κατακλειομένη ἢ θερμότης ἐκπέττει τὴν τροφήν τὴν
 ἐν τῷ σπέρματι καὶ τελεοῖ τῆς ἐν τῷ ἀέρι, καὶ ταῦτα πε-
 φνυκότες ἐν τούτῳ τελεοῦσθαι καὶ ἅμα λαμβανόντων
 τροφήν οὐκ ὠμὴν ἀλλὰ προπεποιημένην ὑπὸ τοῦ καυ-
 7 λοῦ καὶ τῶν ῥιζῶν; ἔτι δὲ τῶν μὲν ὠῶν μία τις ἢ πέψις
 καὶ τελέωσις ἀπάντων, εἰδ' ὑπὸ τῶν ἔξω· συμβαίνει
 γὰρ ὥσπερ τὸ μὲν κατὰ φύσιν τὸ δὲ παρὰ φύσιν· καὶ
 ταῦτ' ἰσχύοντος ἔτι τοῦ φυτοῦ καὶ οὐ περιλαμβανομέ-
 νου τῇ ὥρᾳ πρὸς τὴν πέψιν. πλὴν εἰ τις λέγοι ὅτι προεκ-
 πηδᾷ τὰ σπέρματα πρὶν τελειωθῆναι διὰ τὸ τὴν φύσιν
 ἔχειν ἀσθενῆ. συμβαίνει μὲν δὴ τοῦτο καὶ πολὺ προτε-
 ρεῖ τῶν κριθῶν ὥστε κενὸν ἐστάναι τὸν κάλαμον· τοῦτό
 τε οὖν εἰς τὴν οὐσίαν ἀνακτεόν καὶ τὸ συνεκτρέφεσθαι

δὲ καὶ τελειοῦσθαι τοῖς περιέχουσιν οὐκ ἄλογον. ἐπεὶ
 τό γε διαμένειν ἀπαθὲς ἄλλως τε καὶ ἐν χιτῶσι τοσού-
 τοις ἤτιον θαυμαστόν. πολλὰ γοῦν φαίνεται καθάπερ
 ἐλέχθη καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον δὲ πάντα διατηρούμενα
 πρὸς τὴν οἰκείαν ὥραν. ἐκεῖνο γὰρ ἐστὶ θαυμασιώτερον
 ὅπερ εἴρηται περὶ τῶν τευτλίων ὅτι οὐ μόνον ἐνὶ μηνὶ
 καὶ δυοῖν καὶ τρισὶν ὕστερον ἀλλ' ἐνιαυτῷ διαβλαστά-
 νει τινὰ καὶ ταῦτα βρεχομένου καὶ κηπευομένου τοῦ
 τόπου. ἔστι δὲ καὶ τὸ τοῦ λωτοῦ σπέρμα τοιοῦτον ἢ τό 8
 γε περιέχον τὸν καρπὸν διὰ τὸ μὴ εὐχώριστον εἶναι
 μηδ' ὁμοίως ἀφαδρύνεσθαι. τὸ δὲ τοῦ βολβοῦ καὶ τῷ
 μεγέθει διάφορον, σκεπτέον δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ. εἰ δ' οὖν
 οὕτως ἐνια δυσφυῇ τῶν σπερμάτων ὥστε πολλοῖς ὕστε-
 ρον χρόνοις ἀνατέλλειν δῆλον ὅτι ταῦτα πέττεται καὶ τε-
 λειοῦται πρὸς τὴν βλάστησιν ἐν τῇ γῇ δι' ὃ καὶ αὕτη τις
 ἂν εἴη συνεργοῦσα πίστις. ἀντιβαίνει δ' αὐτῇ τὸ καὶ
 πρότερον λεχθὲν ὅτι καὶ τελειοῦται τινὰ κατὰ τὴν πρὸς-
 φυσιν ἃ καὶ σπειρόμενα διαβλαστάνει παραχρῆμα. μετ- 9
 ξον δ' ἐστὶ καὶ τῶν περὶ τὰ σπέρματα καὶ τοὺς καρποὺς
 ἀπορημάτων οὐχ ὑποκίπτον δὲ ὑπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην
 τὸ περὶ τὸν λωτὸν συμβαῖνον· τοῦτο δὲ ἐστὶ δένδρον
 παρόμοιον ἔχον τὸν καρπὸν τῷ λωτῷ· καὶ τὸ περὶ τὸν
 τιθύμαλλον τὸν μυρτίτην καλούμενον· τοῦτο δ' οὐ δέν-
 δρον ἀλλὰ θάμνος ἐπιγειόκαυλος· ἀμφοτέρω γὰρ ταῦτά
 φασὶ παρὰ μέρος φέρειν ἐξ ἑκατέρων τῶν βλαστῶν ὥστ'
 ἀνάγκη τὸν μερισμὸν τῶν δυνάμεων ἐν ταῖς ρίζαις ποι-
 εῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισκεπτέον.

H CAP. VII. Τῶν δὲ σιτηρῶν σπερμάτων εἴ τινες δια-
 φοραὶ κατὰ τὴν ἐκφυσιν ἢ τοὺς καρποὺς ἢ τὴν ἄλλην
 οὐσίαν δεῖ πειραῖσθαι λέγειν. οἷον ὅτι πυρὸς μὲν καὶ
 κριθῇ καὶ τὰ ὅμοια πρωῒσπορεῖται, χεδροπὰ δὲ πρὸς τὸ
 ἕαφ' πλὴν κνάμου καὶ θέρμου. τοῦτο γὰρ ποιοῦσιν ὅτι

τὰ μὲν σιτώδη ριζωθῆναι φεῖ πρὸς τὸ μὴ μονόκαυλα γί-
 νεσθαι τῆς ἀναφορᾶς εὐθὺς ἄνω γινομένης. ριζοῦται δὲ
 κατεχόμενα καὶ πιλούμενα τοῖς χειμῶσιν ὥστε πολλὰς
 2 ἀρχὰς λαμβάνειν τῆς βλάστης. τὰ δὲ χεδροπὰ μονόρριζά
 τε καὶ ἰσχυρόρριζα καὶ εὐθύς τὴν ὀρμὴν ἄνω ποιούμενα
 προςφόρως ἔχει τῇ ὥρᾳ· τὸ γὰρ πολὺ τῆς φύσεως ἐν τῷ
 ἄερι. τὸν δὲ κύαμον πρωτοποροῦσιν ὥσπερ εἴρηται διὰ
 τὴν ἀσθένειαν ὅπως ριζωθεὶς ἐν ταῖς εὐδαίαις ἀντέχη τοῖς
 χειμῶσι, τὸν δ' αὖ θέρμον εὐθύς ἀπὸ τῆς ἄλλω δι' ὅτι
 μὴ καταβληθεὶς ἔτι θερμῆς οὔσης τῆς γῆς κακοβλαστῆς
 γίνεται. τούτου δ' αἴτιον ὅτι ἀτέραμον φύσει καὶ ὥσπερ
 ἄπεπτον· δηλοῖ δ' ἡ πικρότης δι' ὅτι πολλῆς δεῖται θερ-
 μότητος. ἐὰν μὲν οὖν προσλάβῃ τὴν ἐκ τῆς χώρας δύνα-
 3 ται κατεργασθῆναι καὶ εὐβλαστεῖν, εἰ δὲ μὴ κακοβλα-
 στεῖ καὶ παρόμοιον τὸ ξυμβαῖνον ὥσπερ εἰ τις ὀλίγη
 πυρὶ τὸ ἰσχυρότατον κρέας ὀπτᾶν ἐπιχειροίη. διὰ τοῦτο
 δ' ἔοικεν οὐδὲ τὴν ἀγαθὴν χώραν φιλεῖν ἀλλὰ τὴν
 ὑφαμμον· εὐθερμαντοτέρα γὰρ αὕτη καὶ οἶον εὐκατερ-
 γαστοτέρα. καὶ κρύπτεσθαι οὐκ ἐθέλει κατὰ βάθους
 ἀλλ' ἐπιπολῆς ὅπως μᾶλλον ἀπολάβῃ τῆς θερμότητος
 τῆς ἀπὸ τοῦ ἀέρος καὶ μετέωρος ὧν ἐκβλαστάνη καὶ
 4 καθίῃ τὴν ρίζαν. καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα σχεδὸν ὥσπερ γε-
 ωργικά· τὰ δὲ αὖ τῆς φύσεως οἶον ὅτι τῶν μὲν χεδρο-
 πῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἢ τε ρίζα καὶ ὁ καυλὸς ἐκβλα-
 στάνει καὶ τὸ μὲν εὐθύς ἄνω τὸ δὲ κάτω νεύει καὶ ὀρμᾷ,
 πυροῦ δὲ καὶ κριθῆς καὶ ὅλως τῶν σιτωδῶν ἐξ ἐκατέ-
 ρων τῶν ἄκρων, ἀπὸ μὲν τοῦ παχέος ἢ πρὸς τῷ στάχυι
 προςπέφυκεν ἢ ρίζα ἀπὸ δὲ τοῦ λεπτοῦ ὅθεν ὁ ἀθήρ ὁ
 καυλὸς ὡς ὃν ἐκάτερον ἀνὰ λόγον τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἄνω
 τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ κάτω, καὶ γὰρ ἡ ρίζα καὶ ὁ καυλὸς οὕτω.
 5 τὴν δ' αἰτίαν εὐθύς ἐν τῇ φύσει ληπτέον ὅτι τὰ μὲν χε-
 δροπὰ δίθυρα ὄντα μίαν τινὰ καὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἀμ-

φοῖν ἔχει κατὰ τὸ ἄκρον ὃ καὶ φαίνεται προσπεφυκὸς ὥσπερ ἐξωθεν ἢ καὶ συνάπτουσι πρὸς τὸν λόβον. ἅτε γὰρ ἐναγγειόσπερμα ὄντα ταύτην μὲν ἐξ ἀνάγκης ἔχει, τρέφεσθαι γὰρ ἄλλως οὐκ ἦν, τὴν δ' ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους ἀδύνατον συνεχῆ τ' ἀλλήλοις ὄντα καὶ περιεχόμενα τῷ λοβῷ· τὸ δ' εἶναι τοιαῦτα τῆς οὐσίας. ὥστε τούτων 6 μὲν εἰκότως ἡ φύσις εἰς ταὐτὸ τὰς ἀρχὰς ἔθηκε, τῶν δὲ σιτωδῶν καθ' αὐτά τε πεφυκότων καὶ περιεχομένων ἐτι δ' ὥσπερ εὐθέων πως ὄντων τὴν μορφὴν ἐχώρισε τὴν ἐκφυσιν ἀπὸ μιᾶς μὲν ἀρχῆς ἀμφοτέρως ποιήσασα συν-εχοῦς δέ τινος οὔσης καὶ διηκούσης ἐφ' ἑκάτερον τῶν ἄκρων ὥσπερ καὶ κατὰ τὴν βλάστησιν φανερὰ διατεί-νουσα κατὰ τὴν ἐντομὴν. τοῦ μὲν οὖν μὴ ὁμοίως ἔχειν ταύτην ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν· ἐκεῖνο δ' ὁμοίως ἐν ἀμ- 7 φοῖν ἐστὶν ὥστε τὴν τῆς ῥίζης φύσιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν τῷ στάχυϊ καὶ τῷ λοβῷ γίνεσθαι πρόσφυσιν ἀφ' οὗ ἀμφοτέρων αἱ τροφαί, τοῦ μὲν καλάμου καὶ τῆς πρώτης βλάστης ἡ ῥίζα τῶν δὲ καρπῶν ἡ πρόσφυσις ἢ τε πρὸς τὸν λοβὸν καὶ πρὸς τὸν στάχυν· πίπτοι δὲ τῶν καρυωδῶν καὶ βαλανωδῶν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν ἐκ-φυσιν οὕτως ἂν τις διέλοι.

311 CAP. VIII. Τὴν δὲ ταχυβλαστίαν τοῖς χεδροποις ἀποδοίη τις ἂν διὰ τὴν ὥραν ὅτι μαλακωτέρα καὶ γονι-μωτέρα τῆς χειμερινῆς· ἀλλὰ μᾶλλον τούτου αἰτιάσασθαι ἂν τις τὴν ἀσθενείαν δι' ἣν καὶ σπεύρονται πρὸς τὸ ἔαρ καὶ διαβλαστάνουσι θᾶττον· τὸ γὰρ ἀσθενέστερον ὥσπερ πολλάκις ἐλέγομεν εὐπαθέστερον. τάχα δὲ καὶ τῆς πολυκαρπίας, πολυχούστερα γὰρ δὴ τὰ χεδροπὰ, τὴν αὐ-τὴν ἢ παρακλησίαν, καὶ τοῦ θᾶττον δὲ ἐκτελεσοῦν καὶ μὴ καρπίξεσθαι τὴν γῆν ἀλλὰ νειὸν ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ἢ τὰ τοιαῦτα συμβαίνει σχεδὸν ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν διὰ τὴν ἀσθενείαν. καὶ γὰρ ἐκθρέψαι καὶ τελειῶσαι ῥῆον 2

τὸ ἀσθενέστερον ᾧστε καὶ πολυκαρπεῖν καὶ τὴν γῆν ἥ-
 τον καρπίζεσθαι καὶ τὴν ἐκφυεῖν δὲ τὴν πρώτην ῥάω
 καὶ θάττω ποιεῖσθαι. πλὴν εἰ τι κωλύεται διὰ τὴν ἰσχὺν
 τοῦ περιέχοντος ὥσπερ ὁ κύαμος· αἰτία γὰρ τούτῳ τῆς
 δυσφυΐας ἡ τοῦ κελύφους παχύτης· ἐὰν δὲ καὶ ἐφύσῃ
 σπαρέντι δυσφυέστερον ἔτι καθάπερ ἑδαφιζομένης τῆς
 γῆς. ἐν δὲ τοῖς σιτηροῖς καὶ ταῦθ' ὁμολογούμενα πρὸς
 τε τὴν χρονιότητα τῆς πέψεως καὶ πρὸς τὸν καρπισμὸν
 τῆς γῆς οἶον ἢ τε πολυρριζία καὶ ἡ γλισχρότης τῶν καρ-
 πῶν· βραδέως γὰρ τὰ γλίσχρα καὶ καθαρὰ καὶ ἐν τοῖς
 3 δένδροις πεπαίνεται. δι' ὃ καὶ πυροὶ κριθῶν ὀψιαίτε-
 ροι καὶ ὀλιγοχούστεροι· καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τῶν σιτηρῶν
 πολλαὶ καὶ κατὰ βάθους οὔσαι καρπίζονται μᾶλλον τὸ
 ἑδαφος, τῶν δὲ χεδροπῶν ὃ τε καρπὸς γεωδέστερος καὶ
 ἡ ῥίζα μία καὶ ἐπιπολῆς καὶ ἡ σπορὰ μανή. πάντα δὲ
 ταῦτα συνεργεῖ καὶ πρὸς πλῆθος καρποῦ καὶ πρὸς κου-
 φότητα τῆς γῆς καὶ τὸ [μὴ] ὁμοίως καρπίζεσθαι πρὸς
 ταχύτητα πέψεως. ἅπαντα γὰρ ἡ δύναμις ἄνω φερομένη
 καὶ οὐκ ἀντισπώσης τῆς ῥίζης πλῆθος ἀποδίδωσι καὶ
 συνεργοῦντος τοῦ αἵρος ἐκπέττει ῥαδίως. ἐπεὶ ὦν τε
 πλείων ἡ ῥίζα καὶ κατὰ βάθους καὶ οἱ καρποὶ ξυλῶδεις
 τάχιστα ἐκκαρπίζεται τὰ ἑδάφη καθάπερ ὁ ἐρέβινθος δι'
 ὃ καὶ μόνος οὐ ποιεῖ νειὸν οὐδ' ἐστὶ τῆς τυχούσης χῶ-
 4 ρας ἀλλ' ἀγαθῆς. ἄλογον δὲ ἐπὶ τούτου φαίνεται τὸ
 ταχὺ τελειοῦσθαι εἴπερ ἐν τετταράκοντα ἡμέραις ἢ μι-
 κρῷ πλείοσι τέλειος. αἰτίαν δ' ἂν τις ὑπολάβοι τὴν
 ἰσχὺν ἢ δύναται τῶν τε ἄλλων κρατεῖν καὶ πρὸς τοῦτο
 διαρκεῖν εἴπερ καὶ ὕδατος ἐλαχίστου δαίται πρὸς τὸ δια-
 βλαστῆν μόνον εἰτα αὐτὸς αὐτὸν ἐκτρέφει, εἰ μὴ ἄρα τι
 καὶ ἡ ἄλμη πρὸς τὴν τελείωσιν συμβάλλεται καταξηραί-
 νουσα καὶ ἐξικμάζουσα τὴν ὑγρότητα τὴν πλείω τῆς συμ-
 μέτρου. φαίνεται δὲ συνεργεῖν πως τῇ γενέσει καὶ οἱ-

κεῖον εἶναι· σημεῖον δ' ὅτι καὶ οἱ πρὸς τῇ θαλάττῃ βελ-
 τίους γίνονται καὶ ὅτι καταπλυθείσης τῆς ἄλμης ἀπόλ-
 λυται καὶ ἐκξωοῦται· δι' ἣν δ' αἰτίαν μόνον τοῦτο σκα-
 πτέον εἰ μὴ ἄρα τῆς οὐσίας. μόνον δ' ἀπὸ τῶν φεζῶν 5
 ἀποφύεται τῷ ὕστερον ἔτει πυρὸς καὶ κριθῇ καὶ αὐτοε-
 τεῖς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν εἰς κράστιν σπαρέντων ἑτέρου κα-
 λάμου παραβλαστάνοντος· αἴτιον δ' ὅτι μόνοις ὕπεστι
 πλῆθος φεζῶν καὶ δύνამις, τὰ χεδροπὰ δὲ μονόριζα
 καὶ ξυλώδη καὶ ἐπιπολῆς. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κα-
 ταπατουμένων ὑπὸ τῶν στρατοπέδων ὥστε μηδὲν εἶναι
 δῆλον. ἐξ ἀπάντων δὲ οἱ στάχυνες μικροὶ καὶ ἀτελεῖς ἄτε
 καλμβλαστεῖς οὗτες.

ΘΗ CAP. IX. Περὶ δὲ τοῦ εἶναι βαρύτερα τὰ χεδροπὰ
 πρὸς τὰς τροφὰς ἢ τὸν σίτον ἡμῖν καίπερ ἐλάττω χρόνον
 ἐν τῇ γῇ γινόμενα — δοκεῖ δὲ καὶ πρὸς κουφότητα δια-
 φέρειν τοῦτο, δι' ὃ καὶ τῶν πυρῶν οἱ τρίμηνοι κουφό-
 τατοι καὶ τῶν κριθῶν ὁμοίως ὥς ἐλάττονος ἐνυπάρχου-
 τος τοῦ γεώδους διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ χρόνου —, τοῖς
 δὲ ἄλλοις ζώοις καὶ προσφιλῇ καὶ ἄλυπα ταῦτ' εἶναι ἃ
 χαλεπώτατα ἡμῖν καὶ πάλιν ἃ ἡμῖν εὐκατέργαστα ταῦτ'
 ἐκείνοις χαλεπώτατα καίπερ ἰσχυροτέροις οὖσι. πολλὰ
 γοῦν ἀπόλλυται χορτασθέντα πυρῶν· καίτοι τὸ γεῶ-
 δες ἐλάχιστον ἔχουσι. πρὸς δὲ ταύτας τὰς ἀπορίας καὶ 2
 εἰ τις ἄλλη παραπλησία ταύταις καθόλου μὲν καὶ κοινὴν
 τήνδε λαβεῖν χρὴ τὴν ἀρχὴν ὥς οὐ πᾶσι ταῦτὰ πρόσφορα
 κατὰ τὰς τροφὰς ἀλλ' ἐκάστοις κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις.
 ὅπερ ἐν πολλοῖς μὲν φανερόν ἐκ πλείστης δ' ἀποφάν-
 σεως ὥς εἰπεῖν τῶν γε γνωρίμων τὸ περὶ τὰς ἐλάφους
 αἱ τοὺς ἔχεις ἐσθίουσιν ὕφ' ὧν τὰ ἄλλα θνήσκουσι πολὺ
 μείζω καὶ ἰσχυρότερα τὴν φύσιν ὄντα· καὶ ἐπ' ἄλλων δὲ
 τό γε τοιοῦτόν ἐστι ὥστ' ἀναιρεῖσθαι ταῖς πληγαῖς ὕφ'
 ὧν οὐδὲν ἄνθρωποι πάσχουσι καθάπερ οἱ ὄφεις ὑπὸ

- 3 τῶν σπερμάτων. ὑποκειμένου δ' οὖν τούτου καὶ τῶν ἄλλων γεωθεσιτέρα τροφῇ χρωμένων οὐκ ἄλογον ἐκείνην μᾶλλον αὐτοῖς ἀρμόττειν, ταύτην δ' ἄλλοτριωτέραν εἶναι καὶ ἀπρόσφορον καὶ διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν ἡδονὴν πλείω προσενεγκαμένων φήγνυσθαι. τοῦτο μὲν οὖν καθόλου καὶ κοινόν. ἴδιον δ' ὅτι καὶ συμβαίνει τὰς κοιλίας ἐκπνευματοῦσθαι ἢ πᾶσιν ἢ τοῖς ἔχουσιν ἐχίνον· φυσῶδες γὰρ καὶ οὐκ εὐκατέργαστον ὁ πυρὸς ὥμος ὦν ἔτι δ' ἦντον τὸ ἄχυρον· μέγα δὲ καὶ τὸ ἀσύνηδες εἶναι· τὰ γὰρ ξένα κἂν ἢ κοῦφα διαταράττει πλῆθος λαμβάνοντα.
- 4 διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ὥς ἀπλῶς εἶπεν οὐκ ἁλόγως μὲν ἔχει δοκεῖ δὲ τῇ παραλλαγῇ· ὥς δὲ (ἀπλῶς) εἶπεν τύπῳ πρὸς βαρύνητα καὶ κουφότητα τροφῆς καὶ ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις τῆς κατὰ φύσιν ἐκάστοις οἰκείας αἰ χῶραι καὶ ὁ ἀῆρ ποιεῖ τὰς διαφοράς· τὰ μὲν γὰρ ἐκ τῶν εὐέλων καὶ εὐπνων καὶ λεπτογείων κουφότατα· τὰ δ' ἐκ τῶν ψυχρῶν καὶ ἐπόμεβρων βαρύτερα διὰ τὸ πλείω
- 5 τροφήν καὶ ἰσχυροτέραν ἔχειν. καὶ διὰ τοῦτο τοῦ μὲν ἄλλου πυροῦ δοκεῖ τοῦ Ἀθήναζε καταπλέοντος ὁ σικελικὸς ἰσχυρότατος εἶναι, τούτου δ' ἔτι βαρύτερος μᾶλλον ὁ βοιωτίας ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται· καὶ γὰρ ἡ χῶρα πλείρα καὶ ὁ ἀῆρ ψυχρός. καὶ τὰ ἄλλα γένη τῶν καρπῶν παραπλησίως ἔχει τῇ βαρύτητι. ἐν δὲ ταῖς Πιεσάγγαις ὁ διαρρηγνύων ὃν εἶπαμεν ὑπερβάλλων δῆλον ὅτι τῇ βαρύτητι. ὁ δὲ ποντικὸς κουφότατος καὶ σκληρότατος καίπερ ψυχροῦ τοῦ ἀέρος ὄντος ὅτι καὶ τὰ σπέρματα καὶ τὰ ἐδάφη κουφότερα καὶ ἡ χιὼν συνεκπέττει
- 6 μᾶλλον. ὅτι δὲ καὶ τὰ σπέρματα ῥοπὴν οὐ μικρὰν ἔχει φανερόν ἐκ τῶν τριμήνων καὶ εἰ τινες ἐν ἐλάττονι χρόνῳ τελειοῦνται τούτου· οὐ πολὺ γὰρ τοῦ γεώδους ἔλκοντες ἀλλὰ κουφοτέρα τῇ τροφῇ χρωόμενοι κουφοτέραν ποιοῦσι καὶ τὴν προσφοράν. εἰκε δὲ καὶ ἡ ὥρα τι συμβάλλεσθαι

πρὸς τὸ μὴ χρονίζειν. οἶον γὰρ εἰς ὀργᾶσαν πίπτει τὴν γῆν καὶ παραπλήσιον τὸ συμβαίνειν ὥσπερ τὰ ἐπὶ τὸ ζέον ἐμβαλλόμενα τῶν ἐψομένων· οὐδεμίαν γὰρ οὐδὲ κάκεινα λαμβάνει μόλυνσιν. εἰ δέ τινες τῶν ὀλιγοχρο- νίων τούτων βαρεῖς ὥσπερ φασὶ τοὺς περὶ Ἀῆμον ἐν- ταῦθα τοῦ σπέρματος τὴν φύσιν αὐτοῦ κατάλοιπον αἰ- τιᾶσθαι. καὶ περὶ μὲν τούτων ἄρκει τὰ εἰρημένα.

1H CAP. X. Τὴν δὲ ἄνθησιν πολυχρονιωτέραν ποιοῦν- ται τὰ χεδροπὰ τῶν σιτωδῶν ὅτι τῶν μὲν ἀσθενὲς τὸ ἄνθος· εἰρηται δὲ ὅτι τὰ ἀσθενέστερα πανταχοῦ θάπττον τελεοῦται. δι' ὃ καὶ βρέχεσθαι τὰ μὲν οὐ δύναται τὰ δὲ καὶ ζητεῖ καὶ ὀνίναται· τάχα δὲ τοῦτό γε κατὰ συμβεβη- κὸς ὅτι τὸ ὅλον φυτὸν εὐτραφεὶ βρεχόμενον, ὃ δὲ καρ- πὸς δεῖται βοηθείας πρὸς τὴν τελέωσιν, μάλιστα δ' ὁ κύαμος ὅτι μανότατον καὶ πολυανθέστατον καὶ πολυ- καρπότατον. ὃ δὲ ἐρέβινθος ἀπόλλυται διὰ τὴν εἰρημέ- νην αἰτίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ σίτου τῆς διαφθορᾶς λε- κτέον. αἰτιάσασαιτο δ' ἂν τις μάλιστα τὴν ἀσθénéειαν· οὐχ 2 ὑποφέρει γὰρ ἀλλὰ φθείρεται καὶ ἀποπίπτει καθάπερ καὶ τῶν δένδρων ἐνίων ὅτε μὲν οἶον ἐρυσσιβούμενα ὅτε δὲ ἐξυγραινόμενα λίαν. εὐλόγως δὲ καὶ ἡ ἄνθησις οὐχ ἅμα πᾶσι τοῖς μέρεσι· κεχώρισται γὰρ ἐκτὸς τῶν λοβῶν καὶ διὰ τὴν εὐτροφίαν· τὰ μὲν γὰρ ἤδη κύει καὶ ἀνθεῖ τὰ δ' ἄνω προσανύξεται· δι' ὃ καὶ τὰ μὲν αὖα καὶ τέλεια καίπερ ἐγγυτάτω τῆς τροφῆς ὄντα τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων χλωρά· τοῦτο δ' οὐκ ἴδιον ἀλλὰ καὶ ἐτέρων καὶ πλείο- 3 νων κοινόν· πολλὰ γὰρ ἀνθεῖ καὶ γονεύει κατὰ μέρος καὶ ἅμα τὴν βλάστην ἀφίησι εἰς τὸ ἄνω, δι' ὃ καὶ τὰ μὲν τέλεια τὰ δ' ἀτελῆ τὰ δὲ μέλλοντα. καὶ οὐκ ἐμποδί- ζεται τὰ κάτω διὰ τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὴν ἀναφορὰν τὴν εἰς τὸ ἄνω. καθάπερ γὰρ ὑποκείμενόν τι πᾶσιν ὁ καν- λὸς ἐξ οὗ τὴν τροφήν ἔχουσιν ὥσπερ ὀχετοῦ τινος. ἡ μὲν

οὖν ἀνθησις εὐλόγως χρόνιός τε καὶ ἀβλαβὴς αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ὑδάτων· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ὅταν ἀπανθήσῃ σχεδὸν ἐπισυνέστερα τοῦ σίτου διὰ τὴν ἀσθενείαν καὶ μάλιστα ὁ κύαμος, ἀσθενέστερον γάρ. καὶ περὶ μὲν τῶν πρὸς ἄλλα διαφορῶν τοσαῦτα εἰρήσθω.

- CAP. XI. Περὶ δὲ τῶν ὁμογενῶν τάχα ἂν τις ἀπο-¹² ῥήσειε τίποτ' οὐκ ἐν ἴσοις χρόνοις ἅπαντα τελειοῦται ἀλλ' οἱ μὲν τρίμηνοι τῶν πυρῶν οἱ δὲ δέμηνοι καὶ τῶν κριθῶν ὡσαύτως. εἰ δὲ καὶ ἐν ἐλάττονι· τινες χρόνῳ πλείων ἢ διαφορὰ πρὸς τοὺς χειμοσπόρους. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν εἰρημένων τάχα δὲ καὶ μόνων αἱ διαφοραί. καὶ τοῦτ' εὐλόγως· τὰ μὲν γὰρ ὅσπρια σπαρέντα χειμῶνος οὐκ ἂν ὑπομείνειε διὰ τὴν ἀσθενείαν πλὴν εἴ τινων ὀλίγων. ὄροβον γὰρ σπείρουσι καὶ πρῶτον ὥστε μὴ ὥρα καταλείπεται· ἡ κριθὴ δὲ καὶ ὁ πυρὸς ἀμφοτέρως καὶ ὅσα μήτρην ἀπλὴν ἐλάττους καὶ ἀσθενεστεροὺς φέρει τοὺς στάχυς. τοῦτο μὲν
- 2 οὖν ὡς καθόλου τῷ γένει πρὸς τὸ γένος. τὸ δὲ μὴ ἰσοχρόνους εἶναι κοινὸν καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων· ἔστι γὰρ ἐν ἐκάστοις τὰ μὲν πρῶτα τὰ δ' ὄψια καθάπερ ἄμπελος συκὴ μηλέα ἄπιος. αἴτιον δ' ἐν ἀμφοῖν ὅτι τῆς ἰδίας φύσεως ἢ διαφορὰ τὸ δ' ὄνομα κοινὸν ὡς περ καὶ ἐν τοῖς ζώοις ἐπὶ τῶν κυνῶν, οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ γένος ἔν. ἡ δ' αἰτία παραπλησία καὶ διὰ τί τὰ μὲν πρῶτα τὰ δ' ὄψια. εἴτε γὰρ θερμότης εἴτε ψυχρότης εἰδ' ὅτι ποτὲ καὶ ἐν-
- 3 ταῦθ' ὁμοίως τὸ αἴτιον. καὶ καθόλου μὲν οὕτω. τοῖς δὲ σπέρμασι καὶ ἐμφανέστερον ἐκ τῶν συμβαινόντων τὸ αἴτιον. ὁ μὲν γὰρ χειμοσπορούμενος πυρὸς πολύρριζος ὢν καὶ ἐνταῦθα πρῶτον ἀποδοὺς τὴν δύναμιν ἀποδί-δωσι πλῆθος καλάμου, καὶ γὰρ πολυκάλαμος. ὁ δὲ τρίμηνος καὶ δέμηνος ὀλιγόρριζος καὶ ὀλιγοκάλαμος δι' ὅτι τὴν τε ἀναφορὰν εὐθὺς ἄνω ποιεῖται καὶ τὴν τελείωσιν

ταχέαν, ὅσον γὰρ τὸ ἐλαττον ἀποτελεῖσθαι· δι' ὃ καὶ ὁ
 μὲν πολύχους ὁ δ' ὀλιγόχους καὶ κοῦφος. ὁ δὲ βαρὺς
 ὥσπερ ἐλέχθη πλεῖω τὴν τροφήν ἔλκων καὶ θολερωτέ-
 ραν ἢ δ' ἀναδρομὴ ταχέα κατὰ λόγον ἄτα καὶ μὴ χρόνό-
 ζοντος ἐν ταῖς ῥίξαις δι' ὀλιγότητα, μέγα δὲ καὶ ἡ ὥρα 4
 συνεργεῖ· καὶ γὰρ ὁ πολύρριζος σπαρεῖς ἐν ταύτῃ θάτ-
 τον ἀναβλαστάνει καὶ ὀλιγοκαλαμώτερος καὶ ὁ στάχυς
 μικρὸς καὶ ὀλιγόπυρος. ὁ δὲ τρίμηνος πρωτοσπορηθεὶς
 οὐκ ἂν ὑπομείνειε διὰ τὴν ἀσθενείαν. ἄτοπον δὲ καὶ
 ὑπεναντίον τὸ συμβαίνειν εἰ βαρεῖς οἱ ὀλιγοχρόνιοι κα-
 θάπερ οἱ περὶ Αἰνὸν φασὶ τοὺς ἰσημερίνους. λοιπὸν γὰρ
 αἰτιασθαι τὴν ἰδίαν φύσιν ἣν ὁρῶμεν ἐν πλείοσι μεγά-
 λας ἔχουσιν διαφορὰς καὶ κατὰ τὴν ἐκφυσιν καὶ τελεί-
 ωσιν καὶ κατὰ τὰς ἰδίας μορφὰς οἷον μεγέθους καὶ μι-
 κρότητος καὶ σχήματος· καὶ τὸ πολυάχυρον εἶναι καὶ μὴ
 κατωφελῇ τὸ πρὸς ἡμᾶς κατὰ τροφήν καὶ σίτησιν. τάχα 5
 δὲ καὶ τὰ γένη ποιοῦσιν αἱ χώραι ἥτοι πάντα ἢ ἕνια·
 συνεξομοιοῦσι γὰρ πῶς ἑαυταῖς ἢ διαφορὰν γενῶν ἐμ-
 ποιοῦσιν καὶ πρὸς τὸ χρήσιμον, ὥσπερ τῷ θράκῳ πυρρῷ
 τὸ πολύλοπον εἶναι καὶ ὀψιβλαστῇ· διὰ τοὺς γὰρ χει-
 μῶνας ἄμφω συμβαίνει· καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἐν ταῖς ἄλ-
 λαις πρωτοσπορούμενος ὁ θράκιος ὅψε διαβλαστάνει καὶ
 ἐξαύξεται καὶ πάλιν ὁ παρὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖ σπειρόμενος
 ὅψε βλαστάνει· γέγονε γὰρ οἷον φύσις ἤδη τὸ ἔθος. οἷον 6
 ἐν τοῖς Ἐπισυνάγγαις καλουμέναις τῆς Ἀσίας οἱ διαρρη-
 γνύναι λεγόμενοι καὶ οἱ τὰ μεγέθη τοῖς πυρρῇσιν ἴσαι
 χώρας ἰδιώτητι καὶ φύσει τὰς δυνάμεις ἔχουσι ταύτας
 καὶ οὐκ ἂν τηροῖεν μετενεχθέντες. ὁ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀμ-
 πέλων λέγουσιν ὡς ὅσα χώρας εἶδη τοσαῦτα καὶ ἀμπέ-
 λων τοῦτ' ἀληθὲς καθόλου. καὶ οὐχ ἥτιον ἐφ' ἐτέρων
 ἐὰν ἅμα τῇ χώρᾳ καὶ τὸν ἀέρα τις πρὸςθῇ. διὰ τοῦτο
 γὰρ αἱ τὲ ἀνωμαλῖαι τῶν καρπῶν ἀπὸ τῶν αὐτῶν φυ-

- τευομένων αἱ δ' ὅλως ἀκαρπίαι μὴ φερούσης τῆς χώρας.
- 7 ἐκ δυοῖν γὰρ ἢ καὶ πλειόνων ὅταν γένηται τι δύναμιν
 ἔχοντων ἀνάγκη κατὰ τὰς τούτων διαφορὰς καὶ τὸ ὅλον
 διαφέρειν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει· καὶ γὰρ καὶ
 τῷ ἄρρενι καὶ τῷ θήλει καὶ τῇ χώρᾳ καὶ τῷ ἀέρι καὶ
 ἀπλῶς ταῖς τροφαῖς λαμβάνουσι διαφορὰς ὅθεν καὶ γε-
 νῶν ιδιότητες γίνονται καὶ πολλάκις τὸ παρὰ φύσιν
 ἐγένετο κατὰ φύσιν ὅταν χρονισθῇ καὶ λάβῃ πλήθος.
- 8 ἀλλὰ γὰρ τοῦτο καθόλου μὲν καὶ κοινόν. αἱ δὲ τῶν
 σπερμάτων διαφοραὶ γίνονται διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας·
 ἐπεὶ καὶ τοῦ θᾶττον τελειοῦσθαι παρὰ τισιν, ὥς περ ἐν
 Αἰγύπτῳ φασὶ μὲν πρότερον ἢ ἐν τῇ Ἑλλάδι, τὸν ἀέρα
 τις ἂν αἰτιάσαιτο μαλακὸν ὄντα καὶ εὐτραφῆ· τὸ δ' ὅλον
 ἐν δυοῖν τούτοις θετέον τὰς αἰτίας ὥς περ εἴρηται ἀέρι
 καὶ ἐδάφει. τὸ γὰρ αὖ περὶ Μῆλων συμβαῖνον τῆς τελε-
 ώσεως ὥστε τὸν ὕστατον σπείροντα θερίζειν ἅμα τοῖς
 πρώτοις ἐπὶ τὴν χώραν ἀνοιστέον ὡς εὐτροφον, ὃ γὰρ
- 9 ἀῆρ παραπλήσιος. τὸ γὰρ μὴ ἰσοχρονεῖν τὰ σπέρματα
 καθάπερ καὶ τὰ ζῶα παρὰ πᾶσιν ὁποιασοῦν οὐσης τῆς
 χώρας οὐδὲν ἄτοπον. ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἔχει
 τὰς ἀρχὰς τὰς κυριωτάτας τὸ δὲ σπέρμα καὶ ὅλως τὸ φυ-
 τὸν ἐν τῷ ἀέρι μᾶλλον. εἰ δὲ μὴ τὴν γε πρὸς βλάστησιν
 καὶ ὅλως γένεσιν καὶ διαφθοράν. διόπερ οἶον ἂν ἢ τὸ
 ἔτος ἀκολουθεῖ καὶ τὰ τῶν καρπῶν ἐν τε τοῖς ἄλλοις καὶ
- 10 ἐν τῇ πρωιότητι καὶ ὀψιότητι. σύμφωνον δὲ τρόπον τινα
 καὶ οὐ πόρρω τούτων καὶ τὸ μὴ κινεῖσθαι πρότερον μῆτε
 σπέρμα μῆδὲν μῆτε φυτὸν ἀλλὰ κατὰ τὴν οἰκείαν ὥραν.
 ὃ καὶ θαυμάζεται περὶ τῶν σπερμάτων ὅτι διαμένει πρὸς
 τὸ θερὸς ἕνια καὶ οὐ διαφθείρεται πολλῶν ὑδάτων καὶ
 εὐδίων γενομένων. ἐπεὶ τό γε μὴ διαβλαστάνειν ἥττον
 ἄλογον μὴ ἔχοντα τὴν οἰκείαν κρᾶσιν. αἴτιον δὲ τούτου
 πως ὑποληπτέον, ἐς ἀσφαλὲς τῆς φύσεως πρὸς ἅμω τι-

θεμένης ἐν τῇ τῶν περιεχόντων ἰσχύϊ· φαίνεται γὰρ τὰ μὲν ξυλώδη καθάπερ τὰ ἀνθινὰ τὰ δὲ πολυχίτωνα τὰ δ' ἄλλας τοιαύτας ἔχοντα φυλακὰς. καὶ ταῦτα μὲν δὴ κοινὰ πῶς τῆς φύσεως.

3H

CAP. XII. Ὅτι τῶν σπερμάτων πῶς ποτε τὰ τεράματα ἢ ἀτεράματα γίνεται πότερα διὰ τὴν χεῖραν ἢ διὰ τὸν αἶρα καὶ τὰς ἰδίας διαθέσεις ἢ δι' ἄλλο τι πάθος καὶ πάντα ἢ ἓνα. δοκεῖ γὰρ δὴ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν κυάμων καὶ φακῶν συμβαίνειν, πολλάκις δὲ καὶ τὸ χωρίον ὅτε μὲν τεράματα φέρειν ὅτε δὲ ἀτεράματα τῆς αὐτῆς ἐργασίας τυγχάνον· καὶ τῶν συνεχῶν αὐλακος μόνον διειργούσης τὸ μὲν ἀτεράματα τὸ δὲ τεράματα· καὶ τῶν σπερμάτων ὅτε μὲν ἐκ τῶν ἀτεραμάτων τεράματα γίνεσθαι ὅτε δ' ἐκ τῶν τεραμάτων ἀτεράματα. κατὰ δὲ τὴν ἐκφυσιν καὶ βλάστησιν καὶ τὴν ἀδρότητα καὶ εὐκαρπίαν οὐδὲν διαφέρει τὸ ἀτέραμον ὥσάν τι νενοσηκὸς ἢ πεπονηκός. ὑπὲρ δὴ τούτων ἢ εἰ ἄλλο τι συνάπτει πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην πρῶτον ἐκεῖνο λεχτέον ὅτι τὸ τεράμα καὶ ἀτεράμα πρὸς τὴν πύρωσιν λέγεται καὶ διάχυσιν καὶ ὡς ἀπλῶς εἶπειν πρὸς τὴν τροφήν τὴν ἡμετέραν. τὸ μὲν γὰρ εὐδιάχυτον καὶ τῇ ἐψήσει ταχὺ ἀλλοιούμενον τεράμα τὸ δ' ἀδιάχυτον ἢ ἀναλλοιώτον ἢ βραδέως ἀλλοιούμενον ἀτεράμα. τοιοῦτον δ' ἐκάτερον εἰ τὸ μὲν μακρὸν καὶ μαλακὸν τὸ δὲ πυκνὸν καὶ σκληρόν· οὕτω [γὰρ] ἂν τὸ μὲν δέχοιτο τὴν θερμότητα καὶ ὑγρότητα δι' ὧν ἡ διάχυσις τὸ δ' οὐ δέχοιτο ἀλλ' ἀποστέγοι τῇ πυκνότητι καὶ σκληρότητι. διηρημένου δ' οὕτω τοῦ τεράματος καὶ ἀτεράματος σκεπτέον παρὰ τίνος καὶ ποίας τινὰς αἰτίας ταῦτα συμβαίνει. τὸ μὲν οὖν ἀπλοῦν ἐκεῖνο καὶ [νῦν] ἀληθὲς ὃ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον εἴρηται δι' ὅτι παρὰ τὴν τροφήν τὰ τοιαῦτα γίνεται πάντα τῷ ποίῳ τε καὶ πᾶσιν εἶναι. μεδίστεσι γὰρ αὕτη· συμβαίνει γὰρ τὰ

μὲν ἐν τοῖς ἀλεινοῖς καὶ διακόπροις καὶ λεπτογείοις καὶ
 ἡλιοβόλοις κούφην τε τὴν τροφήν καὶ εὐκατέργαστον
 ἔχειν ὥστε καὶ τὰ ξυνιστάμενα μακὰ καὶ μαλακὰ γίνε-
 σθαι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ λήμνια τεράμονα δι' ὅτι
 τοιαῦτα τὰ ἐδάφη. τὸ γὰρ ὅλον τὴν γῆν τεράμονά τινες
 καλοῦσι τὴν τοιαύτην, ἐν δὲ τῇ τεράμονί φασι γίνεσθαι
 [τεράμονα]. τεράμονα δὲ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τε τὸ
 ἔδαφος καὶ διὰ τὸν ἀέρα. τὸ γὰρ θερμὸν οἶκελον τῇ τε-
 ραμότητι καὶ ὅλως τῇ πέσει. δι' ὃ καὶ τὰ κοπιζόμενα
 προτρεῖν φασι τῶν ἀκοπιέστων σχεδὸν εἰκοσιν ἡμέραις.
 4 τὰ μὲν οὖν ἐν τῇ ἀλεινῇ καὶ κούφῃ διὰ ταύτας τὰς αἰ-
 τίας τεράμονα τὰ δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ πιεῖρα καὶ γλίσχρᾳ
 καὶ ὥσπερ κεραμιά καὶ ἔτι δὲ τῇ λειμωνίᾳ καὶ ἐφύδρῳ
 καὶ ἐλώδει πάντ' ἀτεράμονα διὰ τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν
 ἰσχύον τῆς τροφῆς πυκνά τε καὶ βαρέα καὶ σκληρὰ τοῦ
 γεώδους τε πολλοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ καταμιγνυμένων. ἡ
 γὰρ δὴ πῆξις καὶ ἡ πύκνωσις ἐκ τούτων ἐξ ὧν περ καὶ ἡ
 σκληρότης. ἐν δὲ τοῖς ἐλώδεσι καὶ ἐφύδροις ἀχρεῖα τὸ
 ὅλον. οὐ γὰρ ἐνδιδοὶ βρεχόμενα δι' ὃ καὶ καταχρῶνται
 πρὸς τὰς ὕς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν ἐδαφῶν αἰτίαι σχεδὸν
 5 αὗται. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ὕδατα τὰ οὐράνια καὶ ὁ ἀήρ συν-
 εργεῖ ταῖς τροφαῖς διὰ τοῦτο ταῖς γε ἐπομβρίαις ἀτε-
 ράμονα μᾶλλον γίνεται πλέονος οὕσης καὶ ἀπεπτοτέρας
 τῆς τροφῆς. σχεδὸν γὰρ τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰ ἐκ τῆς
 τοιαύτης γῆς καὶ εἰ τοιαύτη τοῦ ἀέρος ἡ ψυχρότης ὥστε
 ἐνυδρὸς τις εἶναι καὶ μὴ πνευματική. πῆξιν γὰρ οὕτω
 ποιήσει καὶ πύκνωσιν. διηρημένων δ' εἰς ταῦτα τῶν
 αἰτίων οὐδὲν κωλύει καὶ τὸ αὐτὸ χωρίον ὅτε μὲν τερά-
 μονα φέρειν ὅτε δὲ ἀτεράμονα μὴ ὁμοίων ἀλλ' ἐναντίων
 γινομένων τῶν ἐκ διὸς καὶ τῶν διειργασμένων αὐλακί
 τὰ μὲν τεράμονα τὰ δὲ ἀτεράμονα γίνεσθαι εἴπερ τοῦ
 6 μὲν τοιόνδε τοῦ δὲ τοιόνδε τὸ ἔδαφος. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς

μετάλλοις ῥάβδους οὕτως κὰν τοῖς ἐργασίμοις υπολα-
 βεῖν χρὴ διατεταῖσθαι τὴν μὲν τοιάνδε τὴν δὲ τοιάνδε
 παρ' ἀλλήλας ὥστε τῶν αὐτῶν ἐκ τοῦ ἀέρος γινομένων
 ταῖς ἰδίαις δυνάμεσι ποιεῖν τὰς διαφορὰς, ὅτε δὲ καὶ
 τοῦ αὐτοῦ χωρίου μικρόν τι μέρος εἶναι τοιοῦτον· ὡς-
 αὐτως δὲ καὶ εἴ τις ἀέρος ἢ πνεύματος πρόσπεσοι τοι-
 αύτῃ ψυχρότης ὥστε ποιῆσαι πῆξιν ἢ καθ' ὅλον ἢ κατὰ
 μέρος· ὃ καὶ κατὰ τὴν φθορὰν συμβαίνει τῷ τὰ μὲν
 παραλλάττειν τὰ δ' ἐπιβαίνειν. καὶ εἴ τις ἐν αὐτοῖς τοῖς
 σπέρμασιν ἀνόμοια διάθεσις ὑπάρχει· τὰ γὰρ ἀσθενέ-
 στερα θῆλον ὡς εὐπαθέστερα, τὸ δ' ἀσθενὲς κὰν φύσει
 γίνοιτο τῷ λαμβάνειν τινὰ μεταβολὴν ἐν ἑαυτῷ. δι' ὃ 7
 καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καυλοῦ κυάμων οὐδὲν κωλύει
 τῶν μὲν ἀτεράμονα τὸν λοβὸν εἶναι καὶ ἐν τῷ αὐτῷ λοβῷ
 καθάπερ τινὲς φασὶ εἶπερ λέγουσιν ἀληθῆ· τὸν μὲν γὰρ
 ἀσθενέστερον εἶναι τὸν δὲ ἰσχυρότερον ἐνδέχεται. τῆς
 δ' ἀσθενείας τοῦ κυάμου κἀκεῖνο σημεῖον ἂν τις λάβοι·
 μόνος γὰρ δοκεῖ μεταβάλλειν τὴν χροῖαν ἐκ λευκοῦ μέ-
 λας. ὅτι δὲ πῆξις τις καὶ πύκνωσις ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ψυ- 8
 χροῦ δι' ἣν ἀτεράμονα γίνεται μαρτυρεῖ καὶ τὸ περὶ Φι-
 λίππους συμβαίνειν περὶ τοὺς κυάμους· ἐκεῖ γὰρ σφόδρα
 ψυχροὶ ἄνεμοί τινες γίνονται· ἐὰν οὖν ἐν τοῖς ἀχύροις
 μὴ ἡλοημένοι ἐν τῇ ἄλφῃ κατατεθῶσιν οὐ μεταβάλλουσιν
 ἀλλὰ τεράμονες· ὅτε μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀχύρων ὅτε δ'
 ὑπὸ τῆς πρὸς ἀλλήλους συναφῆς σκαπάζονται καὶ ἅμα
 τῇ τῆς γῆς θερμότητι· ὅταν δὲ μετέωροι ληφθῶσι τό τε
 πνεῦμα μᾶλλον ἰσχύει καὶ οὐδαμῶθεν ἐχόντων σκέπη
 εἰσδύεται καὶ πῆγνυσιν· ἅμα δὲ καὶ ἀσθενέστατοι τότε
 γίνονται γυμνούμενοι πρῶτον τῶν ἀχύρων καὶ τῆς
 θερμότητος τῆς περιεχούσης. αἱ δὲ μεγάλαι μεταβολαὶ
 μάλιστα κινουῦσιν. ἐπιγενομένου δὲ χρόνου καὶ ὥσπερ 9
 ἤδη συνεστηκότων ἐὰν διεκμῶνται πάλιν μηδὲν κάσχειν

- ὑπὸ τοῦ πνεύματος· ἰσχυρότερόν τε γὰρ ἤδη καὶ τὸ κέ-
 λυφος τὸ περιέχον. τὸ δὲ πλείω χρόνον ἔξιν ἡλοημένους
 ὑπαιθροίους ποιεῖν ἀτεράμονα ὥςπερ τινὲς φασιν οὐκ
 ἄλογον· ἀποψύχονται γὰρ δῆλον ὅτι μᾶλλον τοῦ συμμέ-
 τρου καὶ ἅμα κατασκληρύνονται. ἀκόλουθον δὲ πως
 τοῦτο καὶ ὅτι τὸ μετὰ τὴν σπορὰν εὐθύς ἐπιγινόμενον
 ὕδαρ ἀτεράμονας ποιεῖ· ἀσθενῇ γὰρ αὐτὸν λαβὼν ἐν τῷ
 διαβλαστάνειν ὄντα κατέψυξεν ὃ πρὸς μὲν τὴν φύσιν
 10 οὐκ ἐβλαπτε πρὸς δὲ τὴν ἐψησιν. ἐν ἑτέροις δὲ καὶ δι'
 ἄλλα τῆς δυνάμεως οὔσης οὐκ ἄλογον τὸ μὲν ὑπάρχειν
 τὸ δὲ μὴ. τό τε γὰρ ἀβλαστὲς καὶ ἄγονον ἢ καὶ δυσανξὲς
 ὅταν κακωθῇ πρὸς τὴν γέννησιν οὐκ ἄλογον. οὐδ' ἐξ
 ἀτεραμόνων τεράμονα γίνεσθαι σπαρέντα πάλιν· ὑπὸ
 γὰρ τῶν αὐτῶν ἐναντίως διατιθεμένων ὥςπερ ἐίπομεν
 οὐκ ἄλογος ἡ τεραμότης. ὥστ' εἰ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ὕδατα
 καὶ τὰ ἐδάφη τοιαῦτα τί κωλύει καὶ τὰ σπέρματα μετα-
 11 βάλλειν. εἰ δὲ συμβαίνει τὰ μὲν τεράμονα μᾶλλον ἐν-
 δεδωκέναι τὰ δὲ ἀτεράμονα περιτετάσθαι τῷ κελύφει
 καθάπερ τινὲς φασὶ καὶ καταχασμωμένων τὰ μὲν μετα-
 βάλλειν τὴν χρόαν τε δὲ μὴ καὶ τὰ ἐγγυλότερα θερμίζό-
 μενα τεραμονέστερα γίνεσθαι, καὶ γὰρ τοῦτο λέγουσιν,
 οὐθὲν ἄτοπον· ἢ τε γὰρ περιτάσις σκληρότητος καὶ πή-
 ξεως καὶ ἀδρύνσεως οὐθὲν δὲ τούτων ἀλλότριον τοῖς
 ἀτεράμοσιν. τό τε μὴ ἀλλοιοῦσθαι καταπνεόμενα σημαί-
 ναι σκληρότητά τινα καὶ ἀπάθειαν, θάτερον δὲ τοῦναν-
 τίον· καὶ τὸ μὴ ἐγγυλα θερμίζεσθαι σκληρότητα πλέω καὶ
 12 πῆξιν· τὸ δὲ ἄγαν σκληρὸν οὐκ εὐδιάχυτον. ὃ καὶ ἐπὶ
 τῆς ἄλλω φασὶ τινες ἂν συμβῇ γίνεσθαι ἀτεράμονα οὐκ
 ἄγαν τοῦτο γε λέγοντες πιθανόν. ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡλίου
 ξηρότης ἀχνυλότερα μὲν ποιεῖ καὶ ἥττον ἡδέα εὐεψητό-
 τερὰ δὲ οὐδὲν ἥττον ἀλλὰ μᾶλλον. τὰ γοῦν ἐρέγματα
 διηλιωθέντα θάττον διαχεῖται. εἰ δ' ἄρα καὶ τοῦτ' ἀλη-

θὺς οὐκ ἐναντιοῦται τοῖς πρότερον. οὐδ' εἰ καλαιοῦ-
 μενα γίνεται μᾶλλον ἀτεράμονα· καὶ γὰρ οὕτω ξηρό-
 τερα συμβαίνει γίνεσθαι διὰ τε τοῦ περιέχοντος καὶ ὑπὸ
 τῆς διεκπνοῆς τοῦ θερμοῦ ὃ συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρὸν.
 εὐλογον δὲ καὶ θᾶπτον καὶ μᾶλλον κόπτεσθαι τὰ τερά-
 μονα· καὶ γὰρ γλυκύτερα, ταῦτα δὲ μᾶλλον ζωοποιεῖ,
 καὶ πεπεμμένα, μεταβολὴ δὲ καὶ τούτων θᾶπτον. καὶ
 ταῦτα μὲν ἂν ἔχοι τὰς εἰρημένας αἰτίας. τὸ δὲ μόνον τῶν 13
 ὀσπρίων ἢ καὶ τοῦ παντός σίτου κύαμον καὶ φακὸν ἀτε-
 ράμονα γίνεσθαι ψεῦδος ὑποληπτέον ἀλλὰ μάλιστα δια-
 πειρώμενοι τούτων διὰ τὴν χρεῖαν ταῦτα μόνον φαμέν
 ὅτι τοῖς μὲν ἀλήθοντες χρώμεθα τοῖς δ' ὅλοις· αὕτη δ'
 οὐ μικρὰ διαφορὰ· καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων εἰ λεπτύνοντες
 οὐκ ἂν ὁμοίως ἐνδηλον ἦν. ἐκφαίνεται γοῦν καὶ ἐπὶ τῶν
 ἐρεβίνθων καὶ τῶν ἄλλων ἐφομένων ὅλων τὸ ἀτεράμον.
 εἰ δ' ἀτεράμονα μόνον ταῦτα οὐδὲ τοῦτ' ἄλογον· ἀσθε-
 νέστερα γὰρ ὥς εἰπεῖν, τὸ δ' ἀσθενὲς κατῃκτικώτερον.
 ὃ δὲ λέγουσιν οἱ πολλοὶ ὅτι τὸ κερασβόλον ἀτεράμον γί-
 νεται μὴ ποτ' ἄγαν εὐηθὲς ἢ· σκληρότερος γὰρ ὁ λίθος
 πρὸς ὃν πολλάκις προσπίπτει τὰ σπέρματα. καὶ μὴ προσ-
 κόψη μηδὲ βουσίῃ ἀροτριᾷ τις οὐδὲν ἦπτον ἀτεράμον γί-
 νεται. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIII. Ὅσα δὲ τῶν ὁμογενῶν μὴ ἅμα διαβλα-
 στάνει τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὕστερον πολλῶ καθάπερ ἐλέχθη
 περὶ τοῦ τευτλίου παρακλησίᾳ τις ἢ αἰτία ταύτη καθά-
 περ εἰπομέν ἐστιν· ὥςπερ γὰρ πρὸς ἔψησιν καὶ ὅλως
 πύρωσιν ἀτεράμονα, καὶ πρὸς ἐκφυσιν οὕτω καὶ πρὸς
 βλάστησιν· ἢ γὰρ τοιαύτη ἀτέλειά τις τῶν σπερμάτων.
 ὁμοίως δὲ ἐπὶ πάντων ὧν τοῦτο συμβαίνει. περὶ μὲν οὖν
 τούτων ἐπισκεπτέον. περὶ δὲ τοῦ ἰσχυρότερα καὶ εὐχυ- 2
 λότερα γίνεσθαι καὶ νοστιμώτερα ἢ ἀνοσιώτερα καὶ πρὸς
 τὴν στήσιν βελτίω ἢ χείρω τὰ μὲν τοῖς τόποις διαφέρει

- καθάπερ εἰρηται τῷ ξηρότερον ποιεῖν καὶ πυκνότερον καὶ
 ξυνεστηκότα μᾶλλον οἷον τὰ ὀρεῖνὰ τῶν πεδαινωῶν καὶ
 ἐτι μᾶλλον τῶν ἐπόμβρων· εὐπνούνστερά τε γὰρ καὶ ἐν
 τροφῇ συμμετρότερα. νοστιμώτερα δ' ἐκ τῆς αὐτῆς παρὰ
 τὴν τοῦ ἀέρος κρᾶσιν· οὐ γὰρ πάντως ὅταν πλείστος καὶ
 ἀδρότατος γένηται καὶ νοστιμώτατος ἀλλ' ἑτέραν δει
 3 διαθήσειν ἔχειν. δοκεῖ δὲ μεγάλα συμβάλλεσθαι καὶ ἡ
 σκάλσις πρὸς τὸ νοστιμώτερον ποιεῖν καὶ τὸ ἐγγυλότερον
 θερίζειν· ἐξαναλωθέντος γὰρ παντὸς τοῦ ὑγροῦ καὶ
 χεῖρω πρὸς τὴν σίτησιν καὶ ἐλάττω· τὰ δ' ὅσπρια θερί-
 ζουσιν ἐγγυλότερα καὶ πρὸς τὸ δύνασθαι συλλέγειν, ξη-
 ρανθέντα γὰρ καταρρεῖ. τὸν δὲ θερμόν ἤδη λήγοντος
 τοῦ θεροῦς ἀνυγραινόμενον τοῦ ἀέρος κατὰ τὸ ἐωθινόν
 αὖ γὰρ πρότερον θύγη τις ἐκπίπτει καὶ οὐκ ἔστι λαβεῖν.
 4 καὶ ταῦτα μὲν ὡς γεωργικά· τὰ δὲ τῆς φύσεως οἷον τὸ
 ἀδρύνειν τὰ πνεύματα καὶ τὸ βόρεια μᾶλλον καὶ ὅλως ἂ
 ἐκάστοις ψυχρὰ καὶ τάναντία δὴ φθείρειν καὶ ὅσα δὴ
 τοῖς ὕδασιν ἢ τοῖς πνεύμασιν ἀπόλλυνται τοῖς παρῶ-
 ροις, ὥσπερ ἐλέχθη περὶ ἐρεβίνθων τῶν ἀνθούντων. ὁ δὲ
 κύαμος ἐὰν πνεῦμα ἐπιγένηται λαμπρόν καὶ ὁ πυρὸς καὶ
 ἡ κριθὴ καὶ ἀπηνθηκότα ὑγρά δ' ἐτι αὖ ληφθῇ· δια-
 πνεῖται γὰρ καὶ κοπτόμενα πρὸς ἄλληλα κενοῦται. τε-
 λεομένων δὲ ἐπιγινόμενον ὕδωρ ἐναντίως τὴν μὲν κρι-
 θὴν βλάπτει τὸν δὲ πυρὸν ὠφελεῖ μᾶλλον· καὶ γὰρ
 γυμνὴ καὶ τὸ ὅλον ἀσθενὴς, ὁ δὲ καὶ ἐν χιτῶσι καὶ πυκ-
 νότερον καὶ ἰσχυρότερον ὥστε τὴν μὲν ὀλίγης δεῖσθαι
 τροφῆς καὶ σχεδὸν τῆς ἀπὸ τοῦ ἀέρος μόνης τὸν δὲ πλείο-
 5 νος· ἐτι δὲ ἰσχυρότερος ὢν καὶ κατακρατεῖ καὶ συμπί-
 τει μᾶλλον καὶ τὸ ὅλον οὐδὲ πολλὴν δέχεται διὰ τὴν
 πυκνότητα καὶ τοὺς χιτῶνας, ἡ δὲ πλείω τε ἔλκει μανὴ
 τὴν φύσιν οὐσα καὶ ταύτην οὐ καταπέττει δι' ἀσθενείαν
 καὶ ὑγρᾶς γενομένης ὁ ἥλιος ἅμα τῇ ἐπιγενομένῃ συνε-

ἀγει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα συνεφελκομένην. καὶ τὰ
 πνεύματα δὲ κόπτοντα φθείρει μᾶλλον διὰ τὴν ἀσθέ-
 νειαν. ἀπορεῖται δὲ καὶ διὰ τὴν ἀδρόν ὄντος τοῦ σίτου 6
 καὶ σχεδὸν ὥσπερ ξηροῦ ἐφυσθεὶς οὐχ ὅτι βελτίων ἀλλὰ
 καὶ χείρων γίνεται, ἐὰν δὲ θεωρηθεὶς εἰς θωμούς συν-
 τεθῇ. ἀδρότερος καὶ βελτίων· ἐνιοὶ δὲ καὶ φαίνουσιν.
 αἴτιον δὲ ὅτι τότε μὲν ἀνυγραινεται καὶ ὁ ἥλιος ὅταν
 ἀναλάμψῃ συνεξάγει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα καὶ ἰσχύει·
 ὅταν δὲ εἰς θωμούς συντεθῇ συνικμάζεται τε καὶ ἡ ἀνα-
 γομένη ἀτμὶς λεπτή καὶ πνευματωδὴς οὕσα παρεισδύε-
 ται καὶ ἀδρύνει τοὺς ὄγκους. τὰντὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει 7
 καὶ ὅταν εἰς τὰ οἰκία τεθῇ χύδην, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπίμετρον
 ποιεῖ· τὸν γὰρ ἀτμὸν τὸν ἀνιόντα λεπτὸν ὄντα δέχεται
 καὶ διὰ τοῦτο εἰς βάθος καταβάλλουσιν ὅπως πλεον ἂν ἦ·
 πάντα δὲ ταῦτα διασημαίνει καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἡ ἐμ-
 βαλλομένη γῆ καὶ ἄκοπον παρέχουσα καὶ ἀνοιδίσκουσα
 ὅτι δύναται τινα δι' αὐτῶν ἔλκειν τροφήν ἄνευ τῶν ῥι-
 ζῶν, ὅθεν καὶ ἡ ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ τοῦ ἀέρος οὐκ
 ἄλογος.

CAP. XIV. Τὸ δὲ τῆς ἐρυσίβης κοινὸν οὐχ ἥττον
 ἀλλὰ μᾶλλον ἄπτεται τῶν σιτωδῶν, κριθῆς δὲ μᾶλλον
 ἢ πυροῦ διὰ τε τὸ γυμνοτέραν εἶναι τὸν δ' ἐν χιτῶσι
 πλείοσι καὶ διὰ τὸ ἐγγυτέρω τοῦ στάχυνος ἔχειν τὸ φύλ-
 λον. ὅθεν ἡ ἀπόχυσις ἐν ᾧ μένει καὶ ἡ ὑγρότης ὥστε σα-
 πείσα μᾶλλον ἄπτεται· καὶ ἔτι τὸν στάχυν ὀρθὸν εἶναι
 καὶ πυκνότερον· ἀπορρεῖ γὰρ ἥττον δι' ὃ καὶ ἐπικύπτειν
 ἐμφέρει· καὶ ἀπολλύει τὸ συνεχὲς θάττον, ἐν δὲ τῷ
 μακρῷ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διεκπίπτει ἡ ὑγρότης. ἡ δ'
 αὐτὴ αἰτία καὶ τῇ λευκῇ πρὸς τὰς ἄλλας, ἅπαντα γὰρ
 μάλιστα ἔχει τῶν ἄλλων. τῶν δ' ὀσπρίων μάλιστα ἐρυ- 2
 σιβᾶ κύαμος καὶ διὰ τὸ πολύφυλλος εἶναι πολλαχόθεν
 καὶ διὰ τὸ πυκνοσκορεῖσθαι καὶ διὰ τὸ τὴν ὑγρότητα

μάλισθ' ἔλκειν εἰς ἑαυτὸν διὰ τὴν μάντισιν καί τι διὰ τὸ
 πρὸς τῇ γῇ μάλιστα τὸν καρπὸν ἔχειν· σήπεται γὰρ μάλιστα
 τὰ κάτω διὰ τὴν ἄπνοιαν. καὶ ὅλως δὲ τῶν χει-
 3 δροπῶν τὰ τοιαῦτα. ἐρυσίβη δὲ σῆψις τίς ἐστι τοῦ ἐπι-
 σταμένου ὑγροῦ, δι' ὃ πολὺ μὲν ὕσαντος οὐ γίνεται,
 κατακλύνεται γάρ· ἐὰν δὲ ψεκάδες ἢ καὶ δρόσοι πλείους
 γένωνται καὶ ὁ ἥλιος ἐκιάβῃ καὶ ἄπνοια τότε σήπεται·
 δι' ὃ καὶ ἐν τοῖς εὐπνοῖς καὶ μετεώροις ἦττον ἐν δὲ τοῖς
 κοίλοις καὶ δροσοβόλοις μᾶλλον. καὶ πανσελήνοις δὲ
 μᾶλλον ὅτι συνεργεῖ καὶ ἡ τῆς σελήνης θερμότης καὶ
 4 ὅλως ὁ αἷρ ὑγρότερος. πάντων δ' ἐκικηρότατον ὁ πί-
 σος· πρὸς μὲν τὰς ἐρυσίβας ὅτι πολύφυλλον καὶ χαμαι-
 σχιδές καὶ εὐανξές· συμπληροὶ γὰρ τὸν τόπον καὶ ἀραιὸς
 ἢ· πρὸς δὲ τὰ ψύχη καὶ τοὺς πάγους ὅτι ἀσθενόρριζον.
 σκωληκουῦται δὲ μάλιστ' ἡ μόνα πυρὸς καὶ ἐρέβινθος,
 οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ ἐκάτερος, ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τῷ καρ-
 πῳ ὁ δὲ ἐν ταῖς ῥίζαις, ἄμφω δὲ διὰ γλυκύτητα. ὁ μὲν
 ἐρέβινθος ὅταν ἡ ἄλμη περιπλυθῇ καθάπερ εἰρηται, ὁ
 5 δὲ πυρὸς ὅταν ἡ ῥίζα ὑγρανθῇ. ζωοποιεῖ δὲ σηπόμενα
 τὰ γλυκέα· γλυκύτερον γὰρ ὁ πυρὸς κριθῆς δι' ὃ καὶ
 τὸ ἄχυρον ἡδιον. ὁ δὲ σκώληξ γινόμενος ὅταν ἐξαναλώσῃ
 τὴν ἐν τῷ καλάμῳ τροφὴν αὐτὸς ἢ ὥστε ὅλον ἐξαπολλύ-
 ναι τὸν στάχυν ἢ κατὰ θάτερον μέρος. ταῦτα μὲν οὖν
 καὶ τὰ τοιαῦτα καθάπερ νοσήματος ἔχει χώραν ὧν οὐ
 χαλεπὸν τὰς αἰτίας ἰδεῖν.

CAP. XV. Περὶ δὲ τῶν θερινῶν σπερμάτων οἷον 16
 σησάμου ἐρυσίμου κέγχρου ἐλύμων ἐπὶ τοσαῦτον μὲν εἰ-
 πεῖν ἐστι παντὶ πρόχειρον ὅτι δι' ἀσθένειαν ταύτην τὴν
 ὥραν σπείρεται καὶ διὰ τὸ ταχὺ τελεοῦν· ἡ δὲ φύσις
 αὐτῶν ποῖα τις ἂν εἴη σκεπτέον· οὐδὲ γὰρ γεώδης ὥσπερ
 τῶν ὀσπρίων οὔτε κέντη κούφη· τὸ γὰρ σήσαμον λιπα-
 ρὸν καὶ δεόμενον πέψεως. καὶ τοῦτο μὲν μονόρριζον ὁ

δὲ κέγχρος καὶ πολύρριζον καὶ βαθύρριζον καὶ πολυκά-
 λαμον ὥστ' εἰς ἀμφοτέρωτα μεριζομένης τῆς τροφῆς καὶ
 τῆς δυνάμεως χρονιώτερον ἐχρῆν εἶναι. τὸ γὰρ σήσα-
 μον ἐπεὶ μονόρριζον καὶ βαθύρριζον ἄνω πᾶσαν ἀφίησι
 τὴν δύναμιν· ἀλλ' ἀντίκειται τούτῳ τὸ λιπαρόν· τὰ γὰρ
 αὐτὴ γλίσχρα πλείονος πέψεως δέεται. ταῦτα δ' ὥσπερ
 εἴρηται πάντα πολύκαρπα. περὶ μὲν οὖν τούτων σκε-
 πτέον. ἐπεὶ δ' ὅλως εἰπεῖν τὰ μικρόκαρπα πολυκαρπό- 2
 τερα καθάπερ τὰ τε νῦν εἰρημένα καὶ οἱ φακοὶ δὴ καὶ
 ὅσα τοσαῦτα καὶ ἐπὶ πᾶσι τὰ πολυχούστατα λεγόμενα
 κύμινόν τε καὶ μήκων καὶ ὅλως δὴ τὰ λαχανώδη πάντα
 καὶ τὰ ἐναγγαῖοςπερμα πολύχρα τίς ἂν οὖν αἰτία τούτων
 εἴη; πότερον ὅτι τὰ μικρὰ ῥᾶον ποιῆσαι· καὶ γὰρ ζῶα
 φάμεν ἕνια τοιαῦτα καὶ μάλιστα δὴ τὰ ὠτόκα καὶ σκω-
 ληκοτόκα· ἢ αὕτη μὲν ἐξωθεν ἄλλην δέ τινα οἰκαιοτέραν
 ζητητέον; ἐπεὶ καὶ τῇδε διαφέρει τῶν περὶ τὰ ζῶα· τῶν
 μὲν γὰρ ἐκτρέφει τὰ ὠὰ καὶ τελειοῖ καὶ ὅλως ζωογονεῖ
 τὸ περιέχον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον εἴρηται. τῶν δὲ
 καρπῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς ἢ ἐκτροφή καὶ τελείωσις
 ὥστε πλείονος δεῖ δυνάμεως. πρὸς δὲ θησαυρισμὸν ἄρι- 3
 στα μὲν κέγχρος καὶ ἔλνμος καὶ σήσαμον καὶ θέρμος καὶ
 ἐρέβινθος, τὰ μὲν ὅτι πολυχίτωνα καὶ ξηρὰ, τὸ δ' ὅτι
 λιπαρὰ, ὁ δὲ θέρμος καὶ ὁ ἐρέβινθος ὅτι πικρότητα τινα
 ἔχουσι καὶ δριμύτητα. διατηροῦσι δ' αὐταὶ τὸ ἀπαθὲς
 ὥσπερ εἴρηται ὅθεν καὶ διαφθειρόμενα [μόνα] τῶν σι-
 τωδῶν οὐ ζωοῦται καθάπερ οὐδὲ τὰ τῶν λαχάνων·
 καὶ γὰρ ταῦτα ἄζωα καὶ ὅσα δὴ τῇ ξηρότητι ἢ τῇ δριμύ-
 τητι. συμβαίνει γὰρ ὥσπερ ἀνάμειξιν τινα γίνεσθαι τοῦ 4
 ἐξωθεν. σηπόμενον δὲ ἕκαστον ἑδῖον γεννᾷ ἐκ τῆς οἰ-
 κείας ὑγρότητος οἷον οἱ μὲν πυροὶ καὶ αἱ κριθαὶ τοὺς
 κίας ὁ δὲ κύαμος τὸν ὑπὸ τινων καλούμενον μίδαν· ὥς-
 αὐτως δὲ καὶ οἱ φακοὶ καὶ αἱ ἀφάκαι καὶ πίσοι καὶ ἄλλα.

τὸ δὲ αἷτιον κοινὸν πλείονων· οὐ γὰρ μόνον ἐν τοῖς καρποῖς ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς δένδροις καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς ξύλοις· καὶ ὅλως ὅσα τῶν ἀψύχων ζωογονεῖται διαφόρους ποιεῖ πάσας τὰς μορφὰς ὡς ἂν ἐξ ἐτέρας ὕλης.

- CAP. XVI. Ὁ δὲ κονιορτώδης σίτος θᾶττον σήπει¹⁷⁸ ται καὶ ὁ ἐν τοῖς κονιατοῖς ἢ ἀκονιάτοις οἰκῆμασι διὰ τὸ πλείω θερμότητα ἔχειν. καὶ γὰρ ὁ κονιορτὸς θερμὸς ἄτε ξηρὸς ὢν καὶ τὸ κονίαμα ὅταν ἀναδέξηται τηρεῖ τὴν θερμότητα· ἐπεὶ καὶ ἀθρόος καὶ κατὰ βάθους ὢν, πλείων γὰρ ἢ θερμότης. θᾶττον δὲ πολὺ κόπτεται κριθὴ πυροῦ διὰ τὸ μανότερον εἶναι καὶ γυμνότερον. τάχιστα δ' ὁ κύαμος· θερισθεὶς γὰρ εὐθὺς καὶ συντεθεὶς ἐνιαχοῦ
- 2 καθάπερ ἐν Θετταλίᾳ. φαίνεται δὲ κατὰ τοὺς τόπους. παρ' ἐνίοις γὰρ ἀσηπτότατος ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται περὶ Ἀπολλωνίαν καὶ περὶ Τάραντα. καὶ ἀναπληροῦσθαι δὲ φασὶ κοπέντα. τοῦτο μὲν οὖν σκεπτέον. ἀκόπως δὲ ἔχει τάδε· θερμὸς κέγχρος αἰγίλωψ αἶρα σήσαμον ἐρέβινθος καὶ ὅλως τὰ δριμέα. ὁ μὲν οὖν αἰγίλωψ πολυχίτων ἢ δ' αἶρα γυμνὴ δι' ὃ καὶ ἄλλη τινὶ δυνάμει. τὸ δ' ὅλον ἄκοπα τὰ μὲν ξηρότητι δι' ὃ καὶ ἢ κάχρως χρονιώτερον, τὰ δὲ ἀμιξία καὶ καθαρότητι καθάπερ ὁ χόνδρος, τὰ δὲ χυμῶν φύσει καὶ δυνάμει φυσικῇ καθάπερ ἐρέβινθος θερμὸς σήσαμον, τὰ δὲ τῷ πολὺ τὸ ἀποστέγον ἔχειν ὥσπερ ὁ ὥχρος, ἅμα δὲ τοῦτό γε καὶ ξηρὸν καὶ θερμὸν. τῷ δὲ σίτῳ κοπέντι βοήθεια ταχίστη τὸ εἰς τὴν ἄλω φέροντας ἀπικμηῆσαι. καὶ τούτων μὲν
- 3 σχεδὸν ἐνταῦθά που τὸ αἷτιον. ὃ δὲ παρὰ τινων ζητεῖται διὰ τί ποτε ὁ κεκομμένος σίτος καὶ παλαιὸς ὕδατος μὲν ἐπιχεομένου θερμοῦ διαβλαστάνει — ταύτην γὰρ δὴ διάπειραν λαμβάνουσιν εἰ φύσιμος ὅταν ἐμβάλλοντες εἰς σκαφίον ἐπιχέωσι, — σπῆόμενος δ' οὐ διαβλαστάνει, — καίτοι ἢ σῆψις ὑπὸ θερμοῦ καὶ ἐν ὑγρῷ ἐστι

— κομιδῇ δόξειεν ἂν παρ' ὁμωνυμίαν εἶναι. διαφέρει γὰρ ἡ τε φθαρτικὴ καὶ ἡ γόνιμος θερμότης καὶ ἡ ὑγρότης δὲ ὡσαύτως. ἔστι δ' ἡ μὲν σήπουσα ἄλλοτρία καὶ φθαρτικὴ ἡ δὲ τοῦ ὕδατος τοῦ θερμοῦ συμμετρίαν τινὰ ἔχουσα· δέεται γὰρ τοιαύτης πρὸς τὴν βλάστησιν. ἐπεὶ 4
τρόπον τινὰ παρόμοιον καὶ εἰ τις ἀποροίῃ διὰ τί ἡ θερμότης καὶ ἡ ὑγρότης καὶ ὑγείαν ἐν τοῖς σώμασι ποιοῦσι καὶ νόσον· δῆλον δ' ὡς οὐχ αὖταί ἀλλ' ὡς ἔσθραι καὶ ἐναντίαι. θερμὸν δ' ἐπιχέουσι διὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν σπερμάτων ὅπως μὴ καθάπερ ἐκπαγῇ διὰ τε τὸ θᾶττον ἀποδηλοῦν· ἐπεὶ οἱ γε μὴ παντελῶς διεφθαρμένοι καὶ ἐν ψυχρῷ διαβλαστάνουσι. συμβαίνει δὲ καὶ κόπτεσθαι καὶ σῆπασθαι δι' ἄλλοτρίας θερμότητος.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ε.

Η CAP. I. Τῶν δ' ἐν τοῖς δένδροις καὶ φυτοῖς τὰ μὲν αὐτόματα γίνεσθαι, τὰ δὲ ἐκ παρασκευῆς καὶ θεραπειᾶς, ἐκάτερα δὲ αὐτῶν ἔχει διαίρεσιν· τῶν γὰρ αὐτομάτων τὰ μὲν ἐστὶ φύσει, τὰ δὲ παρὰ φύσιν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ὑπάρχει τι τοιοῦτον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ζώοις· οἷον ἔάν τι μὴ τὸν οἰκεῖον ἐνέγκῃ βλαστὸν ἢ καρπὸν ἢ μὴ κατὰ τὴν τεταγμένην ὥραν ἢ μὴ ἐκ τῶν εἰωθότων μερῶν ἢ τι τοιοῦτον ἔσθρον· ἅπαντα γὰρ ταῦτα παρὰ φύσιν· τῶν δὲ ἐκ τέχνης καὶ θεραπειᾶς τὸ μὲν ἐστὶ συν-εργοῦν τῇ φύσει πρὸς εὐκαρπίαν καὶ πλήθος, τὸ δὲ εἰς ἰδιότητα καὶ τὸ περιττὸν τῶν καρπῶν, οἷον τὸ ποιῆσαι βότρυν ἀγίλαρτον ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ κλήματος μέλανα καὶ λευκὸν φέρειν ἢ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βότρυϊ καὶ ὅσα δὴ τοι-

- 2 αὐθ' ἕτερα ποιοῦσι, πλείω γάρ ἐστιν· περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ φύσιν καὶ τῶν συνεργούντων τῇ φύσει πρότερον εἰρηται· περὶ δὲ τῶν παρὰ φύσιν καὶ ὅσα πρὸς τὸ περιττὸν ἦκει νῦν λεκτέον καὶ πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν παρὰ φύσιν ἢ ὄντων ἢ δοκούντων· καὶ γὰρ τούτων ἐστὶ τις αἰτία καθάπερ ἐν τοῖς ζώοις· οἶον ὅσαι πάρωροι καρποτοκίαι καὶ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν γίνονται· λέγω δ' οἶον εἰ ποτε συκῇ κατὰ χειμῶνα τοῦ ἥρος ὑποφαίνοντος ἦνεγκε καρπὸν καὶ ῥόα καὶ ἄμπελος ἐκ τῶν ἀκρεμόνων καὶ ἐκ τοῦ στελέχους καὶ εἰ δὴ τι παραπλήσιον τουτοισί·
- 3 πρὸς δὴ ταῦτα λαβεῖν δεῖ πρῶτον ὅτι συμβαίνει τὰ τοιαῦτα τοῖς πολυκάρποις καὶ ὑγροῖς οἶον ἀμπέλῳ καὶ τοῖς εἰρημένοις· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὑγρὰ καὶ πολύκαρπα· ξηρῷ δ' οὐδενὶ καὶ ὀλιγοκάρπῳ. δεύτερον δὲ πρὸς τὰς βλαστήσεις καὶ καρποτοκίας τὰς παρώρους ὅτι πάντων ἔχουσί τινὰς ἀρχὰς ἐν αὐτοῖς βλαστητικὰς ἢ κλῶνες ἢ πτόφοι ἢ ἀκρεμόνες ἢ ὅτι χρὴ καλεῖν τὰ ἐσχατεύοντα τῶν δένδρων· οὐδὲν γὰρ ἐπὶ πᾶσι κοινὸν, ἀλλ' ἐνια προσηγορίας τινὰς ἔχει καθάπερ θαλία, κράδη, κλήμα·
- 4 καλοῦσι δὲ τινες καὶ κλῶνας. ὅτι δὲ ἔχουσιν ἀρχὰς τινὰς τοῦ βλαστάνειν φανερόν ἐκ τῶν καταπηγνυμένων ἢ πολλάκις ἀρριζώτων ὄντων τῶν κάτω μεθίησι βλαστὸν. [οἶον κλήματα καὶ κράδαι καὶ ἐλάας χάρακες] ἐνίοτε δὲ καὶ μὴ καταπαγέντα, ἀλλ' ἀφηρημένα καθάπερ τὰ τε κλήματα καὶ τὰ τῆς ἐλάας ξύλα. τρίτον δ' ὅτι συμβαίνει τὴν πάρωρον βλάστησιν γίνεσθαι χειμῶνων μαλακῶν ἢ νοτίων γενομένων· ἐκ τούτων γὰρ οὐκ ἂν δόξειεν ἄλογον εἶναι τὸ συμβαίνειν ἡθροισμένης τῆς γονίμου δυνάμεως καὶ ὑγρότητος ὅτε μὲν καθ' αὐτήν, ὅτε δὲ λειπομένης τῆς ἐμπροσθεν, ἀφ' ἧς ὁ καρπὸς ἦλθεν. ὥσπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς συκῆς. ὑπολειπομένης γὰρ πλείονος τῆς τοιαύτης ὑγρότητος ὅταν ἀῆρ ἐπιγένηται μαλακὸς καὶ ὑγρὸς

καὶ θερμὸς, ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν. ὅτι δὲ τοῦτο 5
 συμβαίνει φανερόν ἐστι ἐκ τούτου τοῦ μέρους ὁ καρπὸς
 ἀνέεται ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. τάχα δὲ καὶ οἱ πρόδρο-
 μοι διὰ τὴν μαλακότητα τοῦ ἀέρος προτεροῦσί τε καὶ
 πέττονται μᾶλλον· εἰ δ' ἄρα μὴ τοῦτο, ἀλλὰ τᾶλλά γε
 πάντα διὰ τὰς αὐτὰς καὶ παραπλησίας αἰτίας ἐστὶν ἥτοι
 γενομένων τινῶν ὑπολειμμάτων ἢ καθ' αὐτὰ συνιστα-
 μένων ἀμφοῖν· οὐκ ἄλογον δὲ, οὐδ' ἕτερον· προὑπάρχει 6
 γὰρ ἡ τοῦ δένδρου πρὸς ἄμφω φύσις ὑγρά τις οὔσα καὶ
 πρόβλαστος ὥστ' ἂν εὐδαίᾳ πλείω χρόνον ἐπιγένηνται
 καὶ τοῦ χρώματος ποιεῖν τὴν μεταβολήν· ἐπεὶ τὸν γε
 χυλὸν οὐ δύναται πέττειν οὐδαμῶς, ἀλλ' ἡ φαντασία
 σχεδὸν γίνεται κατὰ τὴν χροάν. οἱ δ' ὀλυνθοὶ συνερ-
 γούσης ἤδη τῆς ὥρας πεπαίνονται μέχρι τινός· ἐτι δ'
 οὗτοί γε κατὰ φύσιν πῶς εἰσιν. αἰεὶ γὰρ γίνονται τὴν
 αὐτὴν καὶ τεταγμένην ὥραν ὥσπερ καὶ ὁ τῶν διφόρων
 συκῶν λεγομένων καρπός· ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ὅμοιον 7
 ληπτέον ὅτι παραπλησία τις ἡ αἰτία πάντων ἐκ τοῦ συν-
 ἰστασθαι τὴν τοιαύτην ὑγρότητα καὶ δύναμιν δι' ὃ καὶ
 ὀπισθεν τοῦ φύλλου πάντα ταῦτα γίνονται καὶ οὐχ ὥσπερ
 τὸ σῦκον ἐμπροσθεν· ἀλλ' αἱ μὲν φύουσιν τοὺς προδρό-
 μους ἀσθενέστεραι· τυγχάνουσιν ὥστε οὐδ' ἐπιμένειν
 δύνανται τῆς βλαστήσεως γινομένης· ἐκεῖσε δ' ὅλως 8
 λυσιδέσθαι τὸ τῶν συκῶν ἐστίν· αἱ μὲν γὰρ ὀλυνθοφόροι
 μόνον σῦκα δ' οὐ φέρουσιν οἷον αἱ τοὺς λευκοὺς ὀλύν-
 θους φέρουσαι τοὺς ἐδωδίμους. ἕτεραι δὲ φέρουσι καὶ
 σῦκα καὶ ὀλύνθους μέλανας, ἀβρώτους δὲ τούτους ἢ
 καὶ ἐδωδίμους φέρουσαι δὲ τὸν ὀλυνθον ὀπισθεν τοῦ
 θρόνου· γίνονται δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ψῆνες· αἱ δ' ὅλως οὐ
 φέρουσιν ὀλύνθους. πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἱ μὲν
 φέρουσιν οἷον ἢ τε λακωνικὴ καὶ λευκομφάλιος καὶ ἕτε-
 ραι πλείους, αἱ δ' οὐ φέρουσιν· τῶν δὲ φερουσῶν οὐ

- συνεχῆς, ἀλλὰ παραλλάττουσα ἢ φορὰ κατὰ τὴν διάθε-
 σιν. ὅτε μὲν γὰρ ἤνεγκαν, ὅτε δ' οὐκ ἤνεγκαν, ἐὰν δὲ
 9 κακῶς οὐκ ἤνεγκαν. φέρουσι δὲ οὐ παρ' αὐτὸ τὸ θρόνον
 μόνον, ἀλλὰ καὶ κατωτέρω πολὺ καὶ ἐνιαί γε ἐκ τῶν
 παχέων σφόδρα· συμβαίνει δὲ ἐνίους καὶ ἐκπέττειν τι-
 νὰς τῶν ὕστερον· οὐ γὰρ ἅμα πάντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν
 πρότερον φέρουσι, τοὺς δὲ μικρῷ πρὸ τῶν ἐρινῶν· ἐγ-
 γύτεροι δὲ οὗτοι τοῦ βλαστοῦ καὶ τῶν δύνων· ἀποπί-
 πτουσι δ' ἐκεῖνοι πρότερον καὶ ἤντιον ἐκπέττονται· τὰ μὲν
 10 οὖν συμβαίνοντα ταῦτ' ἐστίν, οὐκ ἀλόγως δ' ἂν δόξειεν
 οὐδέν. τὸ γὰρ μὴ πάσας φέρειν, ἀλλ' ὅσαι ὑγρότεραι
 καὶ ἰσχὺν ἔχουσιν εἰς τὴν ἐπίσπασιν εὐλογον· ἐκ γὰρ
 τῆς ὑπολοιποῦ τροφῆς ἐβλάστησεν ἡ σύστασις· ἐφελκυ-
 σαμένη δὲ πλεον οὐκ ἄλογον τὸ μὴ πᾶσαν καταπέφαι
 τότε· τό τε μὴ ἐνδελεχὲς αὐτῶν τούτων διὰ τὸ μὴ ὁμοίας
 εἶναι τὰς διαθέσεις. ἀσθενεστερώς γὰρ ἔχουσα καὶ χει-
 ρον θεραπευθεῖσα δῆλον ὥς ἐλάττω λήψεται τὴν ὑγρό-
 τητα, μὴ λαβοῦσα δὲ πλήθος, οὐδ' ὑπόλειμμα ποιήσῃ·
 ἐπεὶ γεωργηθεῖσα ὁμοίως καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἀέρος συνερ-
 11 γησάντων ἀποδώσει καὶ τὸ ὕστερον. ἐνίστε δὲ κάκεινο
 συμβαίνει μὴ τυχούσης θεραπείας ὥστε τοὺς μὲν προ-
 δρόμους ἐνεγκεῖν, τὸν δὲ καρπὸν μὴ δύνασθαι. τοῦτο
 δ' ὅτι τὸ μὲν ὑπῆρχε προκατειργασμένον, θάτερον δ'
 ὥσπερ ἐκ καινῆς ἔδει ποιεῖν· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ μὴ ἐκπέ-
 ττειν τοὺς ἐκ τῶν παχέων, ἀλλὰ τοὺς ἄνω μᾶλλον· ἡ γὰρ
 τροφή ἅμα καὶ ἡ θερμότης ἄνω φέρεται καὶ ὅλως ἡ τοῦ
 δένδρου ὁρμὴ πρὸς τὴν βλάστησιν· ὥσθ' ἅμα συνανα-
 φερομένου καὶ τοῦ θερμοῦ δι' ἀμφοτέρων ἡ ὑπόλειψις·
 δι' ὃ καὶ αἱ βλαστήσεις καὶ αἱ κατὰ μέρος ἀνθήσεις καὶ
 αἱ καρποτοκίαι τῶν αὐτῶν ὕστερον· ἀλλὰ περὶ μὲν τού-
 12 των ἱκανῶς εἰρήσθω. παραπλήσιον δὲ καὶ τὸ συμβαίνον·
 καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ἐστίν· καὶ γὰρ αὗται προβλαστά-

νουσιν ἐνίοτε συνηθροισμένης τῆς γονίμου καὶ βλαστη-
τικῆς ἀρχῆς· ὁ δὲ τόπος ὠρισμένος αὐταῖς, ἐκ τῶν
ὀφθαλμῶν γὰρ ἡ βλάστησις· ὅποια δ' ἂν καὶ τὰ τοῦ
ἀέρος ἐπιγένηται καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον, οὕτω καὶ τὰ τῆς
αὐξήσεως ἀκολουθεῖ. σχεδὸν δὲ καὶ ὅσα πρωτὶ βλαστῇ
καὶ πρωτανθῇ φύσει ταὐτὸ τοῦτο πάσχει· κυλισκόμενα
γὰρ ἐν ὥρᾳ προκαλουμένων τῶν εὐδίων πολλάκις ἀπο-
τίκτει πρὸ τῶν καιρῶν καὶ προάγει μέχρι οὗ ἂν ὁ ἀήρ
ὀμαλίζῃ· τὰς μὲν οὖν παρώρους βλαστήσεις ἐν ταύταις
ὑποληπτέον ταῖς αἰτίαις εἶναι.

CAP. II. Τὰς δὲ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων μερῶν, ἀλλ'
οἶον ἀκρεμόνων καὶ στελέχους οὐ πόρρω ταύτης ὅταν
ἀθροισμὸς εἰς ταῦτα γένηται τῆς γονίμου δυνάμεως·
ἀρχῆς γὰρ ἐπισυστάσης ἡ ἐπιρροὴ τῆς τροφῆς ἐξομοιοῦ-
ται τῷ ὑποκειμένῳ καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις. ἡ δὲ σύστα-
σις οὐκ ἄλογος εἰ τοιαύτην τινὰ κατὰ μόριον ἔλαβε κρᾶ-
σιν, ἀλλ' ἐυλογωτέρα πολὺ τῆς ἐν ζώοις γινομένης οἶον
εἰ κέρας ἐκ τοῦ στήθους ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον· αὕτη γὰρ
μεῖζων ἢ παραλλαγὴ τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς ὅσῳ μᾶλλον
ὁμοιομερῇ τὰ φυτὰ τῶν ζώων· ἐὰν δὲ δὴ καὶ προβλά- 2
στημά τι γένηται τῷ καρπῷ ἔλαττον ἐστὶ τὸ ἄτοπον· ἐνί-
οτε γὰρ καὶ φύεται κλήμα ἐκ τοῦ στελέχους ἰσχύσαντα
δὲ καρποτοκεῖναι ταῦτ' οὐκ ἄλογον. ἀλλ' ὅταν αὐτὸς ὁ
καρπὸς ἐκ τοῦ ἀκρεμόνος ἢ τοῦ στελέχους ἀτοπώτερον
ὥσπερ ἐπὶ τῶν ῥοῶν· αἰτίαν δὲ τὴν εἰρημένην ὑπολη-
πτέον. αἱ δὲ τοιαῦται παραλλαγαὶ τῶν τόπων ἐλάττους
εἰσὶν οἶον εἴ ποτε συκῇ τις ἤνεγκεν ἐκ τοῦ ὀπισθεν τοῦ
θρόνου τὸν καρπὸν· μικρὰ γὰρ ἡ μεταβολὴ καὶ ὁ τόπος
ὅλως οὐκ ἀλλότριος τοῦ συμβαίνοντος. αἴτιον δὲ ὅτι τὴν 3
μὲν ἐπιβλάστησιν ἀσθενῇ, τὴν δ' ἐνταῦθα συρροὴν ἰσχυ-
ροτέραν ἔσχευ ὥστ' ὀψιαιτέρας γενομένης τῶν προδρό-
μων ἐπένειμέ τε καὶ ἐξέπεψεν. φαίνεται δὲ καὶ τῇδε.

- ἦττον ἄτοπον ὅτι γένος τί φασιν εἶναι τοιοῦτον ὃ θε-
καλοῦσιν ὀπισθοκάρπιον· εἰ γὰρ ὅλως τι πέφυκεν οὕτω
καρποτοκεῖν τῶν ὁμογενῶν οὐκ ἄτοπον συμβῆναί ποτε
καὶ τοῖς μὴ πεφυκόσι τῆς ὁμοίας διαθέσεως γενομένης.
- 4 ἐπεὶ καὶ τὸ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων ἐνεργεῖν τινα ὁμοιότητα
ἔχει τῇ ἐν Αἰγύπτῳ συκαμίνῳ· φέρει γὰρ δὴ κάκεινη
τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, οὐκ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων
εὐβλαστής τις οὕσα καὶ εὐτονος ὥς ἔοικε πρὸς καρποτο-
κίαν· σημαίνει δὲ τὸ πλεονάκεις ἀπὸ τῶν αὐτῶν φέρειν
ἀφαιρουμένων. οὐ πεπαίνει δὲ καλῶς μὴ ἐπικνισθέντων
καὶ περιαιφθέντων ἐλαίῳ καθάπερ ἐλέχθη διὰ τὴν
εὐτροφίαν καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἐπιρροῆς· ἀφαίρεσις τε
γὰρ γίνεται τῇ ἐπικνίσει καὶ τὸ ἐλαιον ἅμα διαθερμα-
νον καὶ ὁ ἥλιος ἀνεφωγμένων ταχείαν ποιεῖται τὴν πέψιν.
- 5 ἔοικε δὲ παραπλήσιον τρόπον τινὰ τὸ συμβαῖνον τοῖς
κατὰ μέρος ἀνθοῦσιν ἀπὸ τῶν κάτωθεν ἀρχομένοις.
ἐκεῖνων τε γὰρ τὰ μὲν ἰσχύοντα καὶ οἷον τετελεωμένα
καὶ ἀνθεῖ καὶ καρπογονεῖ, τὰ δ' ἀσθενέστερα καὶ ἐπάνω
προσαύξεται καὶ βλαστάνει καὶ αἰὶ τὸ τελευτούμενον ἀν-
θεῖ, τὴν δὲ τῆς τροφῆς ἐπιρροὴν ἕκαστον εἰς τὴν ἑαυτοῦ
φύσιν καταμερίζεται καὶ δύναμιν· καὶ τούτων ὁμοίως
μὲν εἰς τὴν βλάστησιν φέρεται τι τῆς τροφῆς, ἢ δ' εἰς
τὸ ἰσχυρὸν ἤδη καὶ καρπογονοῦν· ἐκεῖνο δ' οὕτω δύ-
ναται διὰ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ἀτέλειαν· καὶ περὶ μὲν
τούτων ἀρκεῖται τὰ εἰρημένα.

CAP. III. Τὰς δὲ μεταβολὰς τῶν καρπῶν εἰ τινες· ἢ
ἢ ἐκ λευκῶν μέλανες ἢ ἐκ γλυκέων ὀξεῖς ἢ ἀνάπαλιν
καθάπερ φασὶν ἐπὶ τε συκῆς καὶ ἀμπέλου καὶ ῥόας τοῦτο
συμβαίνειν ἐνιαχοῦ μὲν οὐδὲ θαυμαστὸν οὐδ' ὅλως ἄτο-
πον φαίνεται τὸ τὴν φύσιν, ὅτε μὲν οὕτως, ὅτε δὲ ἐκεί-
νως καὶ τοῖς μέρεσιν ἀνομοίως φέρειν οἷον τὴν κάπνυν
ἄμπελον καλουμένην· αὕτη γὰρ δοκεῖ τοὺς μὲν λευκοὺς

ἐνίοτε, τοὺς δὲ μέλανας· καὶ ὅτε μὲν πάντας τοιούτους,
 ὅτε δὲ τοιούτους φέρειν. δι' ὃ καὶ οὐδ' οἱ μάντεις εἰώ-
 θασι τοῦτο κρίνειν ὡς τέρας· τὸ γὰρ εἰωθὸς οὐ τέρας.
 αἰτιον δὲ τῆς παραλλαγῆς ὅτι τὸ χρώμα τούτων τῶν βο- 2
 τρύων οὔτε μέλαν οὔτε λευκὸν ἐστὶν ἀλλὰ καπνώδες, ὅθεν
 καὶ τὴν προσηγορίαν ἔσχεν. ἐὰν οὖν μικρά τις ἐναλλαγὴ
 γένηται δοκεῖ μεταβεβληκέναι τὴν χροάν· οὐδ' ἕτερον δ'
 εἰλικρινὲς οὔτε τὸ μέλαν οὔτε τὸ λευκὸν ἔχει δι' ὃ καὶ ἐνίοτε
 τῶν βοτρυῶν ἐτερόχροοί τινες, οἱ μὲν εἰς τὸ λευκόν, οἱ
 δ' εἰς τὸ μέλαν μᾶλλον ἀποκλίνοντες. αἰτία δ' ἡ τροφή
 καὶ ἡ διάθεσις αὐτῆς τῆς ἀμπέλου. τοῦτο μὲν οὖν ὥσπερ 3
 ἐλέχθη συγχωρεῖται τῷ μὴ θαυμαστώ. τὸ δ' ἐπὶ τῶν
 ῥοῶν εἰ μὲν ὅλων τῶν δένδρων γίνονται μεταβολαὶ παρ-
 ὅμοιον ἂν τι τὸ συμβαῖνον εἴη τοῖς περὶ Κιλικίαν καὶ
 Αἴγυπτον εἰπερ αὐτόματος ἡ μεταβολή. τῆς γὰρ χώρας
 τὸ πάθος καὶ ἡ δύναμις. εἰ δὲ μὴ ὅλων ἀλλὰ ποτε τοῦτο
 συνέβη τῇ τροφῇ καὶ τῇ διαθέσει τὴν αἰτίαν ἀποδοτέον
 ὡς ἐκ τοιαύτης γεγεννημένης καὶ κρατηθείσης ἐν τῇ ἀν-
 θήσει. εἰ δ' ἀνωμάλους ἤνεγκεν ἐν ταῖς ῥίζαις ἡ αἰτία
 καὶ εἴ τι μέρος ἄλλο κύριον τῷ τὰ μὲν τοιαύτην, τὰ δὲ
 τοιαύτην λαβεῖν ἢ καὶ ποιῆσαι καὶ ἀναδοῦναι τὴν τρο-
 φήν· ἅμα δὲ καὶ τὸν ἄερα συνεργεῖν τι, καὶ γὰρ ὑπὸ
 τούτων γίνονται διαφοραί. δόξειε δ' ἂν ἀτοπώτατον 4
 ἐνταῦθα εἶναι τὸ μερίζεσθαι τὰς ῥίζας· ἐνίοτε γὰρ ἐκ
 θατέρου μέρους οὐκ ἔχει τὸ δένδρον ἢ ἐλάττους, ὁ δὲ
 καρπὸς ὁμοίως πανταχόθεν ὡς ἀναμειγνυμένης δῆλον
 ὅτι πανταχοῦ τῆς τροφῆς. οὐ μὲν ἄλλ' ἴσως ἐὰν μὲν ἐκ-
 λείπωσί τινες ἀπὸ τῶν ἐτέρων ἢ τροφῇ πᾶσιν. ἐὰν δὲ
 πανταχόθεν ἔχη τῷ καθ' αὐτὴν ἐκάστην οὐ κατὰ λόγον
 ὡς ἂν τις φράσαιεν εὐθυπορούντων πως τῶν πόρων·
 ἐνια γὰρ συμβάλνει καὶ ζῆν τῶν φυτῶν ἐκ θατέρου μέ-
 ρους· ἀυξανόμενα γὰρ συμπληροῦν πως τὸ ὅλον τὰ μὲν

ἐμπεριλαμβάνοντα, τῶν δὲ καὶ ἀποκιπτόντων διὰ τὸ
 αὐτὸν· εἰ δέ τις καὶ αὕτη πίστις ἐστὶν ἐκ τῶν συντιθεμέ-
 νων κλημάτων μὴ ὁμογενῶν ὅτι μία μὲν ἢ ἄμπελος,
 φέρει δ' ἐκάτερον τῶν μερῶν τὸν οἰκεῖον καρπὸν ὥς οὐ
 μίγνυμένης ἀλλ' εὐθυπορούσης τῆς τροφῆς εἴη δ' ἂν
 καὶ ταύτῃ χρῆσθαι· τοῦτο μέντοι ἥκιστα γινόμενον καὶ
 5 ἥκιστα πίστιν ἔχον ἐστίν· αἱ δ' ἄλλαι μεταβολαὶ μάλιστα
 τὰς εἰρημένους ἂν ἔχοιεν αἰτίας ὁμοίως ἐπὶ πάντων εἴτε
 χρώμασιν εἴτε χυλοῖς εἴτε ἄλλῳ τινὶ μεταβάλλουσιν. αἱ
 γὰρ τροφαὶ τὰς διαθέσεις ἀλλοιοῦσι καὶ μεθίστασιν ὅτε
 μὲν κρατούμεναι, ὅτε δὲ κρατοῦσαι καθάπερ καὶ ἐν τοῖς
 ἀπὸ τῶν σπερμάτων φυομένοις, πλὴν ἐνταῦθα ἡ ἐκστα-
 σις αἰεὶ πρὸς τὸ χειρόν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐξηιργασμένων καὶ
 6 ἡμερωμένων ἔχει τὴν ὁμοίωσιν. ἀπλῶς δ' ὥσπερ ἐλέχθη
 μικρὰν τινα χρῆν νομίζειν ἐν τούτοις εἶναι τὴν μεταβολὴν
 ὅπου μὴ ἡ χώρα μεταβάλλει· τὰ δὲ τοιαῦτα χρόνῳ γί-
 νεται καὶ οὐκ ἐπέτεια καθάπερ οὐδὲ τὰ ἡμερούμενα καὶ
 ἀγριούμενα. μέγα δ' οὖν πρὸς πίστιν τῆς μεταβολῆς
 τῆς παρὰ τὰς χώρας καὶ ὅτι θεραπεύαι τινες τῶν φίλων
 καὶ τῆς τροφῆς ποιοῦσι μεταβολὰς, ἀλλὰ τὸ οὕτως ἐν
 βραχεὶ χρόνῳ καὶ ταχέως ἄπιστον εἰ μὴ τις ἄμφω ταῦτα
 συνθήσῃ καὶ τὸν χρόνον λανθάνειν καὶ τὴν μεταβολὴν
 7 εἶναι βραχείαν· ἐπεὶ ἐν γε τοῖς ἐπέτελοις οὐκ ἄλογον
 οὐδ' ὁμοίως ἐφ' ὧν συμβαίνει θαυμαστὸν εἶπερ ἄρα
 συμβαίνει καθάπερ ὅταν ἐκ πυρῶν αἶρα γένηται διὰ τε
 τὸ πολλάκις γίνεσθαι καὶ διὰ τὸ τὴν αἰτίαν οἰεσθαι πως·
 αἱ γὰρ ὑπερομβρίαι ποιοῦσιν· εἰ δὲ καὶ ἐκ τῶν αἰρῶν
 εἰς πυροὺς πάλιν ἀποκαθίσταται, τοῦτο θαυμασιώτε-
 ρον· εἴη δ' ἂν ὥσπερ ἀσθένειά τις ἢ νόσος γεγεννημένη
 τοῦ σπέρματος ἥτις ἀπολύεται μεθίσταμένων ἄρα τῶν
 περὶ τὸν αἶρα καὶ τὴν τροφήν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἐπὶ

πλέον εἰρηται συμπααραλαμβάνοντα πρὸς τὴν τῆς αἰτίας
πίστιν τὰ ὁμολογούμενα.

H CAP. IV. Τὸ δ' ἐνεγκεῖν ἄμπελόν ποτε καρπὸν
ἄνευ φύλλων ὥς μὲν ὅλως εἰπεῖν οὐ πιθανόν, ὥς δὲ μι-
κρᾶς τινος γενομένης βλαστήσεως καὶ ταύτης διὰ τὴν
ἀσθενείαν ἀπορρυσίσης μᾶλλον πιθανόν ὥς ἐνταῦθα
πλείονος καὶ σφοδροτέρας τῆς ὁρμῆς γινομένης· ὅπερ
ἐπὶ γέ τινων δένδρων καὶ συμβαίνει σχεδὸν ὅταν εὐκαρ-
πήσωσιν ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἀμυγδαλῆς· διὰ γὰρ τὸ πλῆθος
οὐδὲ φαίνεται τὰ φύλλα καὶ ἄλλα μικρὰ καὶ ἀσθενῆ γί-
νεται τῆς φύσεως ἐνταῦθα ὠρμηκυίας. ὥσπερ καὶ ἐν τῷ
ἀνθεῖν ἢ ἄμπελος ὅταν ὀψίσῃ καὶ διατηρῇ τὸν καρπὸν
ἄνευ τῶν οἰνάρων ὥσπερ καὶ ἡ συκὴ τῶν θρύων· ἰσχυ- 2
ρότεροι γὰρ ὅταν ἅπαξ συστῶσι γίνονται τῶν φύλλων,
οἱ μὲν διὰ τὸν μίσχον καὶ τὴν προσάρτησιν, οἱ δὲ διὰ τὸ
πילוῦσθαι τῷ ψύχει. τῶν μὲν γὰρ φύλλων ἐξαιρεῖται
τὴν ὑγρότητα καὶ τὸν ὀπὸν, τῶν δὲ καρπῶν διὰ τὸ πλῆ-
θος καὶ τὸ μᾶλλον ἔχειν θερμότητα τοῦτο μόνον δύνα-
ται συμπυκνῶσαι καὶ πιλῶσαι. παραπλήσιον δὲ τούτῳ
καὶ εἰ ποτέ τις ἐλάα τὰ μὲν φύλλα ἀπέβαλε, τὸν δὲ καρ-
πὸν ἐξήνεγκεν. ἀσθενέστερον γὰρ ὃν μᾶλλον ὑπήκουσε
τοῦ ψύχους ἢ εἰ τι πάθος εἴη ἕτερον· πέπανθεις μὲν γὰρ
ὁ καρπὸς αὐτόματος ἀπορρεῖ, πρὸ δὲ τοῦ πεπανθῆναι
μᾶλλον ἰσχύει καὶ προσήρηται. δι' ὃ καὶ ῥαβδίζουσι τὰς
ἐλάας. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα φυσικᾶς 3
τινας ἀρχὰς τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν, τὰ δ' ἐκ τοῦ περιέχοντος
ἔχει· ἐπεὶ καὶ τὰ αὐτόματα διαβλαστάνοντα ξύλα, καθά-
περ τὰ ἐλάινα καὶ εἰ τι ἄλλο τοιοῦτον ἅπερ εἰς τέρατα
καὶ σημεῖα ἀνάγουσιν οὐκ ἔστιν ἄλογον· φύσει τε γὰρ
εὖζωα καὶ βλαστητικὰ διὰ πυκνότητα καὶ τὸ ἐγγχυμον.
καὶ ὅταν ἐξωθεν ἰκμάδα τινα λάβῃ, ταχὺ ἀναδίδωσιν,
ὥς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ κατορυπτόμενα καὶ ἐν ὑγρῷ τόπῳ βλα-

- στάνει πλὴν εἴ τι κοπὴν ὕστερον μικρῷ διεβλάστησεν
 ἔχον ἐν ἑαυτῷ συνηθροισμένην τὴν γόνιμον ὑγρότητα
 ἅμα δὲ καὶ τῆς ὥρας ὑπογυίου τῆς βλαστητικῆς οὔσης.
- 4 τοῦτῳ δὲ ὅμοιον τρόπον τινὰ τὸ ἐπὶ τῆς σκίλλης καὶ ἐπὶ
 τῶν ἄλλων τῶν ἔξω βλαστανόντων· ὥσαύτως δὲ καὶ τὰ
 ἐκ τῶν ξύλων ἐκφυόμενα καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἐλατίνων
 ἃ καλοῦσιν οἱ μάντεις εἰλειθυίας· ἀνειμένου γὰρ ὄντος
 καὶ μαλακοῦ τοῦ ἄερος ἐκφύεται μάλιστα ὁπότε ἡ ἐνυκ-
 ἀρχουσα ὑγρότης συρρυσίσα καὶ ἡ ἔξωθεν προσπίπτουσα
 συνεπάγη καὶ ἐποίησεν οἶον σφαιροειδές. ὁμοίως δὲ καὶ
 ὅσα ἰδίει τῶν ξύλων· καὶ γὰρ ταῦτα νοτίου καὶ ὑγροῦ
 τοῦ ἄερος ὄντος τουτί πάσχει καὶ οὐ πάντα, ἀλλ' ἐν οἷς
 ἐστὶ λιπαρότης οἶον κέδρου κυπαρίττου ἐλάας, ἃ δὴ καὶ
- 5 σημεῖα καὶ τέρατα νομίζουσιν. ὅσα δὲ ἄλλα συμβαίνει
 καὶ προφέρεται τῶν τοιούτων οἶον ὥς ποτέ φασιν ἐν
 πλατάνῳ φῦναι δάφνην ἢ ἀπλῶς περὶ τὰς ἐμβλαστήσεις
 τὰς ἐν ἀλλήλοις ἐκ λανθανούσης ἀρχῆς ὑποληπτέον γί-
 νεσθαι καθάπερ ἐλέχθη· τὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦ δένδρου τοι-
 αύτην τινὰ γίνεσθαι σῆψιν ἢ ἀλλοιώσιν ἄλλως τε καὶ
 πολὺν διεστώσης οὐκ εὐλογον· οἱ δὲ τρόποι τοιοῦτοι·
 λέγω δὲ λανθανούσης εἰ ἐπιπέσοι σπέρμα καὶ ἔμβιον γέ-
 νοιτο σῆψιν ἔχοντος γεώδη τινὰ τοῦ δένδρου· βλαστοίη
 γὰρ ἂν οὕτως ἕτερον ἐν ἑτέρῳ· ἀλλ' ἡ τοιαύτη βλάστη-
 σις ὁμοία τῇ τῶν ξυῶν· ἢ ὥς διὰ πλείονος ἐπὶ τῇ πλα-
 τάνῳ ἐκ τοῦ χαλκοῦ τρίποδος· μᾶλλον δ' ἀμφοτέραι τῇ
- 6 ἐκ τῆς γῆς· οὐ γὰρ οἷον τε φῦναι μὴ γεώδους τινὸς
 ἐνυπάρχοντος ὥσπερ οὐδ' ἐκ τῶν τοίχων τῶν λιθίνων
 ἐὰν μὴ τοιαύτη τις συρροὴ γένηται καὶ σῆψις ἐξ ἧς πέ-
 φυκε βλαστάνειν ἔτι δ' ὕστερον ἐπιρροὴν τινα λαμβάνη
 τῆς τροφῆς· οὕτω γὰρ αὐτῶν ἢ αὔξεις. ἀλλὰ τὰ μὲν
 τοιαῦτα καὶ αὐτομάτως ἢ πάντα ἢ ἔνια γίνεται, τάχα δὲ
 καὶ σπερμάτων τινῶν καταρρυνέντων ἅμα τῇ σήψει καὶ

συστάσει· δάφνη δὲ καὶ εἰ τι τοιοῦτον ἔτερον ἀπὸ τῶν καρπῶν· εἰ δ' ἄρα καὶ τοῦτο ἀπὸ σήψεώς τινος οὐδὲν διαφέρει πρὸς τὴν αἰτίαν. εἰ δέ ποτε δένδρον ἐκπεσὼν 7 ὑπὸ χειμῶνος ἀνέστη πάλιν αὐτόματον ὥςπερ ἐν Φιλίπποις, μὲν ἰτέα, ἐν δὲ Ἀντάνδρῳ πλάτανος καὶ τῆς μὲν οὐδὲν ἀφηρέθη πλὴν ὅσοι τῶν ἀχρεμόνων κατεκλάσθησαν ἐν τῇ πτώσει, τῆς πλατάνου δὲ ἀφηρέθη καὶ τι παρεπλεκήθη τὴν δ' αἰτίαν ὑπελάμβανον ὅτι πεσοῦσα ἐπὶ θάλασσαν μέρος ἀνέσπασε πολλὴν γῆν, ἐπιγενομένου δὲ εἰς νύκτα τότε πνεύματος ἐναντίου καὶ μεγάλου κινήσαντος αὐτὸ διὰ τὸ ἐμπέπειν τοῖς ἀχρεμόσι ῥοπήν ἐποίησεν ἐγκείμενον τὸ μέρος καὶ κατασπάσαν ὥρθωσεν· οὕτω γὰρ συνέβη τῷ ἐν Φιλίπποις· τὸ δ' ἔτερον ἐκινήθη μὲν ὁμοίως καὶ τὴν ἀνάσπασιν εἶχε τῆς γῆς, διὰ δὲ τὴν περικεπηγὴν ἀνέστη ῥῶον· ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἔξω φυσικῆς αἰτίας ἐστίν· ὑπὲρ δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς ἐκ τῶν εἰρημένων πειρατέον μετιέναι καὶ θεωρεῖν.

1 CAP. V. Ἐπόμενα δὲ πῶς ἐστὶ τούτοις εἰπεῖν ὅσα δὴ διὰ τέχνης καὶ παρασκευῆς γίνεται τῶν περιττῶν ὑπὲρ ὧν φανερωτέρας ἂν τις ὑπολάβοι τὰς αἰτίας εἶναι καθάπερ καὶ εἰσὶν. ἀγιάρτους μὲν γὰρ ποιοῦσι τοὺς βότρους ἐξαίρουντες τὴν μήτραν, ἀφ' ἧς γίνεται τὸ γιγαρτον. ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ κλήματος φέρειν λευκὸν καὶ μέλανα βότρυν ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βότρυϊ τὰς ῥᾶγας τὰς μὲν τοιαύτας, τὰς δὲ τοιαύτας, ὅταν διελόντες συνθῶσι ἐκατέρου τὸ ἥμισυ πλὴν τοῦ κάτω μέρους καὶ συνδήσαντες καταπήξωσι· συμφύεται γὰρ ἀλλήλοις· σύμφυτον μὲν. 2 γὰρ ἅπαν τὸ ζῶν τῷ ζῶντι καὶ μάλιστα τὸ ὁμογενὲς, ὅταν ἀφελκωθῇ καὶ γένηται μία τις φύσις. ἐκάτερον δὲ καθ' ἑαυτὸ τὴν τροφήν διΐησιν ὥστε μὴ ἐπιμιγνυμένης ἀποδιδόναι τὸν οἰκείον καρπὸν· ὅπερ καὶ οἱ ποταμοὶ ποιοῦσιν οἱ συμβάλλοντες ἀλλήλοις ὥςπερ ὁ τε Κηφισὸς ἐν

τῇ Βοιωτίᾳ καὶ ὁ Μέλας· ἐκάτερος γὰρ ᾄδει τὸν αὐτοῦ πόρον. ἐνταῦθα δ' οὐδὲ συμβάλλουσιν, ἀλλὰ παρ' ἀλ-
 3 λήλας ὀχετεύονται καὶ ρέουσιν αἱ τροφαί. ταῦτό δὲ καὶ παραπλήσιον τούτῳ καὶ ὅταν τὸ αὐτὸ δένδρον παντο-
 दाπὰς φέρῃ· ῥόας ἢ μῆλα· τῇ σφυρᾷ γὰρ οἶον μαλάξαν-
 4 τες τὰς ῥάβδους ἵνα συμφύωσιν (ἢ) διὰ τὴν ἀφέλκωσιν
 συνδήσαντες ἐφύτευσαν, εἴτα γίνεται τὸ μὲν δένδρον ἐν
 τῇ συμφύσει, διατηρεῖ δὲ ἕκαστον τὸ γένος ἕλκον καθ'
 αὐτὸ καὶ πέττον τὴν τροφήν, οὐδὲν δὲ ἄλλο ἢ τῆς συμ-
 φύσεως κοινωνοῦν. σχεδὸν δὲ καὶ παρόμοιον τούτῳ καὶ
 ἐπὶ τῶν μειζόνων γίνεται καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀγρίων
 τῇ φύσει· περιπλακεῖσα γὰρ συκῇ καὶ εἰ τι ἄλλο τοιοῦ-
 4 τόν ἐστι συμφύεται τε καὶ ἐν ποιεῖ τὸ στέλεχος· καὶ τού-
 των τὰ μὲν ἐξεπίτηδες ποιοῦσιν, ἕνια δὲ καὶ αὐτομάτως
 λαμβάνει τοιαύτην σύμφυσιν, ὅσα προσφιλῇ τε καὶ μὴ
 ἐναντία ἀλλήλοις· ὅταν γὰρ ἅπαξ συμπλακῇ καὶ δέξηται,
 καθάπερ φύσις τις αὕτη μία γίνεται, δι' ὃ καὶ ἀφαιρῇ
 καὶ λύῃ τις αὐαίνονται, καθάπερ καὶ τῶν μὴ ὁμογενῶν
 τὰ ὁμοβλαστῇ καὶ σύντροφα γενόμενα ἀλλήλοις ὥσπερ
 ἐπὶ τῆς ἀναδενδράδος ἐλέχθη καὶ τῆς συκῆς. ἐπεὶ ὅσα
 γε βλέπτει περιφυόμενα καὶ ἐμφυόμενα, καθάπερ ὁ
 κιττός, ἐκ τούτων γε οὐ γίνεται μία φύσις· αὐαίνεται
 γὰρ θάτερον. πολυφορεῖν μὲν οὖν ταῦτό διὰ ταύτας
 ὑποληπτέον τὰς αἰτίας· ὅμοιον γὰρ τρόπον τινὰ καὶ
 ὥσπερ εἰ τις ἐνοφθαλμίσσει δένδρον ἐν ἀπὸ πλειόνων
 καὶ διαφόρων· ἀρχὰς γὰρ πεποίηκε καὶ φύσεις πλείους
 ἀπὸ μιᾶς οὐσίας, ἐκεῖνο δὲ ἐξ ἀρχῶν πλειόνων μίαν οὐ-
 σίαν τῇ φύσει.

CAP. VI. Τὰ δὲ τῶν καρπῶν μεγέθη τῶν κατο-
 ρυττομένων ἐν ταῖς χύτραις ὅταν κατὰγωσι τοὺς ἀκρε-
 μόνας, οἶον ῥοῶν καὶ μήλων εὐλόγως γίνεται. τό τε γὰρ
 ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος ἀφαιρούμενον ἢ χύτρα κω-

λύει ἀποστέγουσα καὶ ἅμα τὴν ἐκ τῆς γῆς ἔλκει νοτίδα
 δι' ἧς τρέφεται· τὴν γὰρ ἀπὸ τοῦ δένδρου ἐπιρροὴν οὐκ
 εὐλογον γίνεσθαι πάρωρον οὕσαν ἢ βραχεῖαν τινα πᾶμ-
 παν, δι' ὃ καὶ ὁ μὲν κόκκος οὐδὲν μεῖζων τῆς ῥόας γί-
 νεται, τὸ δὲ σίδιον παχύτερον ὥς οὐ διικνουμένης εἰς
 ἐκεῖνον τῆς τροφῆς· ἔοικε γὰρ ὁ οἶκετος χυλὸς τῇ φυσι-
 κῇ δυνάμει πάντων γίνεσθαι καὶ πεπαίνεσθαι, δι' ὃ καὶ
 τὰ μῆλα χεῖρω καὶ ἀχυλότερα γίνονται· τὸ δὲ σίδιον καὶ
 ἐκ τῶν ἔξωθεν λαμβάνει τὴν αὔξησιν ὥς ἄλλοτριώτερον
 τῆς φύσεως. ἡ δ' ὀλκὴ τῆς νοτίδος, ἐξ ἧς ἡ τροφή καὶ 2
 ἐπίδοσις οὐκ ἄλογος ὥσπερ τοῦ ἄρου καὶ ἐτέρων ὥσπερ
 πρότερον εἰπομεν. ὁμοίως δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν
 τοῖς λαχάνοις, ἐφ' ὧν παχύνουσι τὰς ῥίζας τῶν μὲν
 ἀφαιροῦντες τὰ φύλλα, καθάπερ τῆς ῥαφανίδος, ὅταν
 μάλιστα ἀκμάζωσι τοῦ χειμῶνος, καὶ κατασάττοντες τὴν
 γῆν ὥστε καὶ τὸ ὕδωρ ἀποστέγειν. ἐν γὰρ τῷ θέρει γί-
 νονται θάνασται τῷ πάχει. τοῦ δὲ σελίνου περιορύ- 3
 ξαντες κάτω μέχρι τῶν ριζῶν καχρύδιον περιβάλλοντες
 καὶ ἄνωθεν τὴν γῆν. αἰτιον δὲ ὅτι τὴν τροφήν ἅπασαν
 αὐταὶ λαμβάνουσιν καὶ οὐ διδόασιν εἰς τοὺς βλαστούς·
 μὴ μεριζομένης δὲ πλειῶν ἢ αὔξεσις. ὅσα μὲν οὖν παρα-
 βλαστικά οἶον κρόμυα· ῥίζας ἐτέρας ἀφίησι καὶ ἄλλα δὲ
 τῶν ἀγρίων· ἡ δὲ ῥαφανὶς μὴ οὕσα παραβλαστικὴ, τρο-
 φὴν δὲ λαμβάνουσα καὶ οὐ διαπέμπουσα εἰς τὸ ἄνω πα-
 χύνεται καὶ μεῖζων γίνεται. τοῦ δὲ μὴ συμβαίνειν φθο-
 ρὰν καὶ σῆψιν ἢ ἐπίσαξις αἰτία τῆς γῆς ἀποστέγουσα τὸ
 ὕδωρ καὶ ὅλως πᾶν τὸ ἄλλότριον· τοῖς δὲ σελίνοις τὸ
 καχρύδιον θερμὸν καὶ πυκνὸν ὃν συνανέλκει μὲν τῇ
 πυκνότητι τὴν τροφήν, κατέχει δὲ καὶ οὐ διαδίδωσιν
 εἰς τὸ ἄνω καὶ ἅμα τῇ θερμότητι πέττει· πολλῆς οὖν
 τροφῆς γινομένης καὶ πεττομένης πολλὴ καὶ αὔξεσις.
 παραπλήσια δὲ τούτοις καὶ τὰ περὶ τοὺς σικύους καὶ τὰς 4

κολοκύντας γινόμενα κατὰ τε τὴν ἀπαλότητα καὶ τὴν
 αὐξησιν οἷον ἐάν τις μικρὰς οὖσας κρύψῃ κατὰ τῆς γῆς
 οὐδὲν γὰρ ἀφαιρεῖται τῆς τροφῆς, ὁ δ' ἥλιος καὶ τὰ
 πνεύματα ἀναξηραίνοντα τοὺς ὄγκους ἐλάττους ποιοῦ-
 σιν ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τῶν ἐν τοῖς προσηνέμοις καὶ
 εὐείλοις. ὥσανύτως δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀγγείοις τιθέμενοι
 καθάπερ ἐν νάρθηκι καὶ καλυπτῆρσιν. ἡ μὲν γὰρ τροφή
 πλείων διὰ τὸ μὴτ' ἀποπνεῖσθαι μὴτ' ἀποξηραίνεσθαι
 μηδὲν, ἡ δ' αὐξησις εἰς μῆκος καὶ διὰ τὸ εὐροεῖν τὴν
 τροφήν εὐθυποροῦσαν καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἀντισπᾶν μηδ'
 5 ἀντιπίπτειν. ὁμοία δ' αἰτία καὶ τοῦ διαμένειν χλωρῶν
 ἐάν τις φυτεύσας περὶ φρέαρ ὅταν ὥσιν ὥρατοι καθίῃς
 ἀποστεγάζῃ· ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πνεύμα-
 τος οὐ γίνεται ξηρότης, ἅμα δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ὕδατος
 ἀτμὶς οἷον θάλλοντιάς τε παρέχει καὶ κωλύει ξηραίνε-
 σθαι. τροφήν δὲ λαμβάνοντες διαμένονσι σωζομένων
 τῶν φίλων· ἔμβιοι δὲ γίνονται καὶ θεραπευόμεναι πλείω
 χρόνον δι' ὃ καὶ ἂν τις περιτεμὼν τὴν βλάστησιν ὅταν
 καρποτοκῆσωσι περισσάξῃ γίνονται πάλιν ἐκ τῶν φίλων
 σίκυνοι καὶ πρωῖτεροι πολὺ τῶν σπειρομένων ὅτι προῦπ-
 6 ἄρχει τὸ τῶν φίλων. ἔτι δὲ ἡ περισσάξις ἀλέαν παρέχουσα
 θᾶττον ἀνιέναι ποιεῖ βλαστόν· μέγα γὰρ καὶ ἡ ἀλέα πρὸς
 τὸ πρωῖβλαστεῖν. σημεῖον δὲ καὶ τοῦτο φανερόν· ἐάν
 γάρ τις χειμῶνος ἐν ταλάροις φυτεύσῃ σικύου σπέρματα
 καὶ ἄρδῃ τε θερμῷ καὶ πρὸς τὸν ἥλιον ἐκφέρῃ καὶ πρὸς
 τὸ πῦρ τιθῇ καὶ ὅταν ἡ ὥρα τοῦ σπείρειν καθήκῃ σὺν
 αὐτοῖς ταλάροις φυτεύσῃ πρῶτοι σφόδρα γίνονται· ταῦτα
 7 μὲν οὖν διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας συμβαίνει. τῷ δὲ σχή-
 ματι καὶ τῇ μορφῇ μεταβάλλει τὸ σέλινον ἐὰν σπαρὲν
 κατακατηθῇ καὶ ἐπικυλινδρωθῇ· γίνεται γὰρ οὐλον διὰ
 τὸ μὴ διέναι τὴν βλάστησιν, ἀλλὰ ἕξομοιοῦται
 γὰρ ἐν ᾧ ἂν τεθῇ ἀγγεῖον· τοῦτο δ' ὅτι ἡ τροφή κωλυο-

μένη καὶ ἀποστεγομένη τῷ περίξ φέρεται πρὸς τὸ ἐφελ-
 κόμενον καὶ εὐδοῦν, οἷον γὰρ ὀχετεία τίς ἐστίν, ὥστε
 λαμβάνειν τὴν ὁμοιότητα τῷ περιέχοντι. συμβαίνει δὲ
 τρόπον τινὰ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων τοῦτο κατὰ μικρότητα
 καὶ μέγεθος καὶ βραχύτητα καὶ μῆκος· μεμορφωμένα
 γὰρ εὐθύς ἐκείνα ταῦτα δ' ἅμα τῇ γενέσει μορφοῦνται·
 δι' ὃ καὶ τὸ σέλινον ὅταν μεταφυτεύηται κελεύουσιν
 ὅποσον ἂν τις βούληται ποιῆσαι τηλικούτον πάτταλον
 κατακρούειν ὥστ' ἐκπληροῦν πάντα τὸν τόπον τὴν ῥίζαν.
 Ὅμοιον δὲ τρόπον τινὰ τούτῳ καὶ ἡ τῶν ῥιζῶν αὐξησις 8
 ἐν τοῖς ἡμερώμασιν· εὐδοῦσαι γὰρ καὶ ἔχουσαι τροφήν
 αὖξονται μᾶλλον καὶ εἰς μῆκος καὶ εἰς πᾶχος. ποιεῖ δὲ 9
 μεγάλας καὶ τὰς ῥίζας καὶ τὰς βλάστας καὶ ἐὰν πλείω τις
 εἰς ταὐτὸ σπέρματα ξυνδήσας εἰς ὀθόνιον φυτεύσῃ, δι'
 ὃ καὶ ἐπὶ τινων τοῦτο ποιοῦσι, καθάπερ ἐπὶ τοῦ πρά-
 σου καὶ σελίνου καὶ ἐτέρων· ἰσχύει γὰρ τὰ πλείω δῆλον
 ὅτι μᾶλλον καὶ ἐξ ἀπάντων γίνεται μία τις φύσις. ἔνια
 δὲ κατὰ τὴν τῆς σκορᾶς ὥραν λαμβάνει μορφήν ἄλλοιαν,
 οἷον ἡ γογγυλὶς ἂν εὐθύς τις ἐπὶ τῆς ἄλω φυτεύσῃ πλα-
 τεῖα γίνεται· οὕτω δ' ἦττον ῥιζοῦνται καὶ διευρύνεται
 μᾶλλον. ὅσα δ' ἐν σκίνῳ φυτεύουσιν ἢ σκίλλῃ πάντα τῆς 10
 εὐβλαστίας ἔνεκα καὶ εὐτροφίας φυτεύουσιν· ἔχει γὰρ
 τινὰ ἄμφω θερμότητα καὶ ὑγρότητα καὶ γίνεται καθά-
 περ ἐμφυτεία τις. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τι ἕτερον ἐν ἐτέρῳ
 καθάπερ τὸ πήγανον ἐν συκῇ, δοκεῖ γὰρ δὴ κάλλιστον
 γίνεσθαι. φυτεύεται δὲ παρὰ τὸν φλοιὸν παραπηγνύ-
 μενον καὶ τῇ γῇ κατακρύπτεται· καὶ ξυμβαίνει δὲ τὸν
 ὀπὸν ἅμα τῇ τροφῇ καὶ θερμότητι καὶ βοήθειάν τινα
 ἔχειν εὐκαιρον ὥσπερ καὶ τὴν τέφραν παραπαττομένην
 εἰτ' οὖν πρὸς τὸ μὴ σκωληκοῦσθαι τὰς ῥίζας εἴτε καὶ
 πρὸς τὸ τρέφεσθαι ἄλμῃ· ἔχει γὰρ τινὰ ὁμοίαν θερμό-
 τητα. μέγεθος δὲ γίνεται φακῶν καὶ ἐρεβίνθων τῶν μὲν 11

ἂν ἐν βολίτῳ φυτεύηται τὸ σπέρμα· συντρέχει γὰρ τῇ
 θερμότητι καὶ ξηρότητι· τῶν δ' ἐρεβίνθων ἔαν μετὰ
 τῶν κελύφων βρεχθέντες· ἔλαττον γὰρ τὸ ἀποσηκόμε-
 νον καὶ ἡ τροφή πλείων ἢ πρώτη· πρῶτοι δὲ ἂν ἅμα τοῖς
 ἄλλοις σπαρῶσι· καὶ ταῦτα μὲν δὴ τι θαυμαστὸν ἔχει
 καὶ ἐνια δοκεῖ καὶ παρὰ φύσιν. αἱ δὲ τοιαῦται μεταβο-
 12 λαι καὶ αὐτόματοι γίνονται καὶ τέχνη καὶ κατὰ φύσιν·
 οἶον ἐπὶ τίφης καὶ ξειᾶς περιπλαττομένοις πυροῖς, ὥσπερ
 καὶ ὅσα τῶν σπερμάτων ἢ ἐν λίτρῳ προβρεχόμενα τερα-
 μονέστερα ἢ ἐν μέλιτι καὶ γάλακτι γλυκύτερα γίνεται·
 πέφυκε γὰρ οἶον ἂν σπαρῇ τοιοῦτον καὶ γεννᾶν· σπεί-
 ρεται δὲ διηλλοιωμένον καὶ μεταβεβηκός· ἐν ἀμφοῖν δὲ
 πως ἢ ἐν ἅπασι συμβαίνει μετακινεῖσθαι τὴν ἀρχὴν,
 ἐνθα μὲν κατὰ τὸ ποιόν, ἐνθα δὲ καθάπερ ταῖς τίφαις
 καὶ ξειαῖς καὶ τῷ μορίῳ τι μὴ ἔχειν ὅπερ ἐξ ἀρχῆς μὲν
 περιαιρεθὲν οὐκ ἀδυνατεῖ γεννᾶν· πλεονάκεις δὲ τοῦτο
 παθοῦσα καὶ ὥσπερ τελέως γυμνωθεῖσα καὶ παθητικω-
 τέρα γινομένη τῷ τε κοιῷ μεταβάλλει καὶ τὸ πλῆθος οὐκ
 13 ἴσχει τοῦ ἀχύρου· συμβαίνει δὲ καὶ ἐν ἄλλοις μορίων
 τινῶν ἀφαιρουμένων ποιεῖν τινα διαφορὰν ὥσπερ ταῖς
 ἀμπέλοις ὅταν ἡ μήτρα τοῦ κλήματος ἔυσθῇ τοὺς βότρυς
 ἀγιγάρτους εἶναι· καὶ πίστιν ταῦτα παρὰσχοιτ' ἂν ἴσως
 τοῖς ἀφ' ἐκάστου τῶν μερῶν λέγουσιν ἀπιέναι σπέρμα·
 λύσις δ' ἤπερ εἴρηται καὶ ἐπὶ τῶν ζώων.

CAP. VII. Αἱ μὲν οὖν τούτων μεταβολαὶ διὰ τὰς ⁸¹
 εἰρημένας αἰτίας. ἡ δὲ τοῦ σισυμβρίου εἰς μίνθαν ὥσπερ
 ἐναντία δι' ἀργίαν γινομένη· συμβαίνει γὰρ ὅταν μὴ τις
 ἐξεργάζεται μηδ' ἀποδιδῶ τὴν οἰκείαν θεραπειάν ῥιζοῦ-
 σθαι μᾶλλον εἰς τὸ κάτω, ῥιζούμενον δὲ καὶ τὴν δύνα-
 μιν ἐκείσε τρέπον πᾶσαν ἀσθενέστερον ἄνωθεν γίνεσθαι
 καὶ τὴν δριμύτητα ἀποβάλλειν τῆς ὁσμῆς ὥστε ἐξ ἀμφο-
 τέρων ἢ ὁμοιότης τῆς τε βλάστης καὶ τῆς ὁσμῆς· τῆς γοῶ

δριμύτητος ἀφαιρουμένης ἢ κατάλοιπος ὁσμὴ μαλακὴ
 τις οὖσα καὶ ἀνειμένη προσεμφερῆς τῇ μίνθῃ γίνεται
 δι' ὃ μεταφυτεύειν καλεῖν οὖσι πολλάκις ὅπως τοῦτο μὴ
 συμβαίνει· καὶ τοῦ μὲν σισυμβρίου τοιαύτην τὴν αἰτίαν
 ὑποληπτέον. τὸ δ' ὠκιμον τὸ ἐν ἡλίῳ πολλάκις κείμε- 2
 νον ἀφερπυλλοῦται διὰ τὸ καταξηραίνεσθαι μᾶλλον· καὶ
 γὰρ τὸ φύλλον ἐλαττον γίνεται καὶ ἡ ὁσμὴ δριμυτέρα
 τῶν ξηρῶν· ἐλάττων γὰρ καὶ ἡ τροφή· δεῖ δὲ τὰς μετα-
 βολὰς τοιαύτας ὑπολαμβάνειν ὥς ἂν ὁμοιότητά τινα ἐχού-
 σας οὐχ ὥς τελείας [ὥς περ καὶ ἡ ἐξαιγερουμένη λεύκη].
 ἡ δὲ λεύκη πλατυφυλλότερόν τε τῆς αἰγείρου καὶ λειο-
 φλοιότερον καὶ τὸ ὅλον εὐτροφώτερον· ἀπογηράσκουσιν
 δὲ καὶ ἐλάττονι τροφῇ χρωμένῃ οὐκ ἄλογον καὶ τὸ
 φύλλον στενότερον καὶ τὸν φλοιὸν τραχύτερον ἔχειν καὶ
 εἰ τι ἄλλο συνακολουθεῖ τοῖς μὴ ὁμοίως εὐτρόφοις. τὸ 3
 δ' ὅλον οὐκ ἄγαν ἴσως τὸ συμβαίνον θαυμαστὸν τῷ τε
 εἰς τὸ σύνεγγυς καὶ τὸ ὁμοίον πως μεταβάλλειν καὶ ἐτι
 τῷ ὁρᾷ καὶ ἐπὶ γε τῶν ζώων γινομένας τοιαύτας τινας
 μεταβολὰς τὰς μὲν κατὰ τὴν γέννησιν οἶον ἐπ' ἄλλων
 καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων ψυχῶν· ἐκ κάμπης γὰρ χρυ-
 σαλλίς, εἶτα ἐκ ταύτης ἡ ψυχὴ· τοῦτο δὲ πλήν τῶν ψυχῶν
 ἐπ' οὐδενὸς συμβαίνει. τῶν δὲ καὶ τετελειωμένων ἤδη
 κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις τοῦ σώματος, αἷ γίνον-
 ται διὰ τὰς ἐπετελοῦς ὥρας ὥς περ ταῖς ὄρνισιν· ἐπὶ τού-
 των γὰρ μάλιστα καὶ λέγεται καὶ ἐνδηλὸς τῶν χρωμάτων
 μεταβολὴ καὶ τῶν ὅλων σωμάτων ὥστε δοκεῖν ἐτέρους
 εἶναι. ταῦτα μὲν οὖν ὥς περ εἴρηται φυσικῶς ὑπολη-
 πτέον· τὰ δ' ἐξ ἀρχῆς λελεγμένα μᾶλλον κατὰ φύσιν.

Η CAP. VIII. Ἀκόλουθα δὲ πως τοῖς εἰρημένοις καὶ
 ὥς περ ἐσχάτης θεωρίας περὶ νοσημάτων καὶ φθορᾶς εἰ-
 πεῖν ἀμφοτέρων μετέχοντα καὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ τῶν
 παρὰ φύσιν. φθοραὶ μὲν γὰρ εὐθύς αἰ μὲν οὕτως, αἰ

- δ' ἐκείνως λέγονται, νόσοι δὲ τῇ μὲν ὅλως δόξαιεν ἂν εἶναι παρὰ φύσιν, ἐκβασίς γάρ τις αἰεὶ καὶ σύγχυσις τοῦ κατὰ φύσιν ἢ νόσος, τῷ δ' εἰωθέναι καὶ πολλάκις συμβαίνειν κατὰ φύσιν λέγομεν ὁμοίως ἐν τε ζώοις καὶ φυτοῖς, αὐτὰ ταῦτα διαιροῦντες τὰ βίαια πάθη καὶ φανερώως ἀπὸ τῶν ἔξωθεν αἰτιῶν, οἷον τραυμάτων καὶ πληγῶν· τὰ γὰρ ὑπὸ ψύχους ἢ καύματος ἢ τινος ἑτέρου συμβαίνοντα τῶν ἐν τῷ ἀέρι παθημάτων οὐ λέγομεν παρὰ φύσιν· καίτοι βίαιά γέ πως καὶ ταῦτα καὶ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἐστίν· ἀλλὰ γὰρ τοῦτο μὲν οὐτ' ἰδιὸν ἐστίν ἐπὶ τῶν φυτῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων οὔτε διάφορον
- 2 πρὸς ὃ νῦν ζητοῦμεν· τῶν δὲ νόσων ἀρχαὶ καθάπερ τοῖς ζώοις ἢ ἀπ' αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν καὶ ἡ φθορὰ ἢ ὅλως ἢ εἰς καρπογονίαν. ἀπ' αὐτῶν μὲν ὅταν ἡ πληθὸς ἢ ἐνδεια τῆς τροφῆς ἢ ποιότητος, ἀπὸ δὲ τῶν ἔξωθεν ὅταν ἡ χειμῶνες ὑπερβάλλοντες ἢ καύματα ἢ ἐπομβρίαι ἢ ἄλλη τις δυσκρασία τοῦ ἀέρος· ἐτι δὲ ὅσα διὰ πληγῆν ἢ ἔλκωσιν ἐκ σκαπάνης ἢ ἐκτομῆς ἢ διακαθάρσεως ἢ ἐξ ἄλλης τοιαύτης αἰτίας· ὧν γ' ἐναι καὶ ἀπὸ τοῦ δαίμονος συμβαίνουσι καθάπερ ἡ χαλασοκοπία· εἰ δὲ καὶ ἡ ἐνδεια καὶ ἡ ὑπερβολὴ τῆς τροφῆς τῶν ἔξωθεν ὥς τινές
- 3 φασιν οὐδὲν ἂν διαφέρει. πάντα δὲ ἰσχύει μᾶλλον τὰ ἀπὸ τοῦ ἀέρος· ἐν τοῖς ἀσθενέως διακειμένοις· τὰς γὰρ ὑπερβολὰς ἤττον δύνανται φέρειν. ἀσθενεστάτη δὲ διάθεσις μελλόντων τε καὶ ἀρχομένων βλαστάνειν καὶ πάλιν μετὰ τὴν καρποτοκίαν ὥςπερ ἐξηραμμένων· τότε γὰρ ἐν μεγίστῃ μεταβολῇ· δι' ὃ καὶ τὰ ἄγρια μάλιστα πονεῖ πρὸ τῆς βλαστήσεως ἢ ὑπ' αὐτὴν τὴν βλάστησιν ὅταν χαλασοκοπηθῇ ἢ πνεύματα ἐπιγένηται ψυχρὰ σφόδρα ἢ θερμά· κρατεῖται γὰρ ταῖς ὑπερβολαῖς. οἱ δ' ὥρατοι χειμῶνες ὠφελούσι καὶ τὰ ἄγρια καὶ τὰ ἡμερα· καὶ γὰρ ἰσχὺν ἐμποιοῦσι καὶ τῇ πληήσει καὶ πυκνώσει καὶ εὐβλαστίαν.

1011

CAP. IX. Ταῦτα μὲν οὖν ἀμφοῖν κοινά. νοσήματα
 δὲ τῶν ἀγρίων οὐ λέγεται, τῶν δ' ἡμέρων λέγεται πλείω,
 τάχα δὲ καὶ ἔστι διὰ τὴν ἀσθενείαν ὧν τὰ μὲν ἀνώνυμα,
 τὰ δὲ ὠνομασμένα, καθάπερ ἡ ψώρα καὶ ὁ σφακελισμὸς
 καὶ ἀστροβλήτα καὶ σκωληκόβροτα γίνεσθαι. ἀστρο-
 βλήτα μὲν οὖν μάλιστα γίνεται τὰ φυτὰ καὶ οἱ μύσχοι
 διὰ τὴν ἀσθενείαν. συμβαίνει δὲ τὸ πάθος ὅταν ἡ γῆ
 ξηρανθῇ καὶ μὴ ἔχωσιν ἔλκειν ὑγρότητα, δι' ὃ καὶ ὑπὸ
 τὸ ἄστρον πλείστα· τὰ δὲ πρεσβύτερα διὰ τὴν ἰσχὺν 2
 ἀντέχει τε μᾶλλον καὶ ἔλκει πόρρωθεν, ἔτι δ' ὑγρότης
 ἢ οἰκεία πιότερα καὶ λιπαρωτέρα καὶ πρωτοκαρπότερα τῶν
 νέων καὶ ὅσα ἂν προδειξῶσιν πάντ' ἐκφέρουσιν· ὁλως
 δὲ πᾶσαν μεταβολὴν ἤττον δύναται τὰ ἀσθενέστερα φέ-
 ρειν, ὑπὸ δὲ τὸ ἄστρον καὶ διυγραίνεται πῶς μᾶλλον
 τὰ δένδρα, καθάπερ πρότερον ἐλέχθη, δι' ὃ καὶ ἡ ἐπι-
 βλάστησις· ἡ μὲν οὖν ἀστροβολία διὰ ταῦτα συμβαίνει
 καὶ ἔτι διὰ τὰς πληγὰς τὰς ἔξωθεν καὶ τὰς ἐλκώσεις·
 ἀσθενέστερα γὰρ διὰ ταῦτα γίνεται καὶ ἐπὶ πλέον αὐ-
 τῶν αἱ δυνάμεις διλκνοῦνται· σκωληκοῦται δὲ μᾶλλον
 τὰ πρεσβύτερα. συμβαίνει δὲ δοκεῖ καὶ τοῦτο τὸ πάθος 3
 ἢ διὰ τὰς ἐλκώσεις τῶν περισκαπτομένων ἢ ὅταν ἐκδι-
 φήσῃ διὰ τοὺς ἀνέμους· ἐκ μὲν γὰρ τῆς πληγῆς σήπεται,
 ἀλλοιούμενα δὲ τῇ σήψει ζωογονεῖ καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα·
 ἐκ δὲ τοῦ διψῆσαι διὰ τὸ ἔλαττον ἔχειν τοῦ συμμέτρου
 τὸ ὑγρόν· οἷον γὰρ ἐκστασις γίνεται τις ἐκ φύσεως, ἐν
 δὲ τῇ ἐκστάσει μεταβολὴ καὶ ἀλλοίωσις, ἐν δὲ τῇ μετα-
 βολῇ διὰ τὴν σήψιν ἢ ζωογονία. συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ
 ἐν ταῖς ἀφαναινομέναις· ἐνισχύει γὰρ τότε τὸ θερμόν.
 σκωληκοῦνται δὲ μάλισθ' αἱ μηλείαι δι' ὃ καὶ τοῖς ἐμ-
 4

1012

1012 πύροις φαῦλαι· ταχὺ γὰρ αἱ ῥίζαι ξηραίνονται. κοινό-
 τατα δὲ φαίνεται τῶν νοσημάτων εἶναι τοῦτό τε καὶ ἡ
 ἀστροβολησία. πάντα γὰρ ὡς εἶπεν σκώληκα ἰσχει πλὴν

- τὰ μὲν πλείους καὶ θᾶττον ἀπόλλυται, καθάπερ μηλέα
 σνκῇ ἄπιος, τὰ δ' ἐλάττους καὶ βραδύτερον. ἥμισυ δὲ
 σκωληκουῦται τὰ δριμύεα οὐχ ὅτι ἄσηπτα μάνον, ἀλλ' ὅτι
 καὶ ἡ δριμύτης κωλύει ζωογονεῖν· σημεῖον δὲ τὸ τῆς
 δάφνης· αὕτη μὲν γὰρ σήπεται ταχέως, σκωληκουῦται δ'
 οὐχ ὁμοίως· ἐπεὶ διὰ τοῦτο οὐδ' ἐρίνεος ὁμοίως τῇ συ-
 5 κῇ· δριμύτερος γὰρ ὁ ὀπός· ὅλως γὰρ τὰ γλυκέα σήπε-
 ται θᾶττον, εὐμετάβλητος γὰρ ὁ χυλὸς ἀσθενέστερος ὢν,
 δι' ὃ καὶ αἱ μηλέαι καὶ αἱ ῥόαι μᾶλλον αἱ γλυκεῖαι τῶν
 ὀξειῶν· πάντων δὲ αἱ ἥριναὶ μᾶλλον διὰ τὴν ἀσθένειαν
 τοῦ τε χυλοῦ καὶ τῆς ὀλης φύσεως· ἐν σκλήρῳ δὲ φυτενό-
 μενα πάνθ' ἥττον σκωληκόβρωτα διὰ τε τὴν θερμότητα
 καὶ τὴν ὁσμήν· ταῦτα μὲν οὖν τὰ νοσήματα συμβαίνει
 6 διὰ τὰς ρηθείσας αἰτίας· οἶονται δέ τινες καὶ τὸν σφα-
 κελισμὸν ἀπὸ τῶν πληγῶν καὶ τῶν ἐξωθεν γίνεσθαι
 τραυμάτων καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· μετενεχθῆναι
 γὰρ τοῦνομα κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ πάθους· οὐ μὴν
 ἔοικεν ἀληθὲς οὐδὲ τοῦτ' ἐπὶ πάντων εἶπερ ὁ ἐρέβινθος
 ἀπόλλυται σφακελίσας ὅταν ἀνθοῦσιν ὕδωρ ἐπιγινόμε-
 νον ἀποκλύσῃ τὴν ἄλμην· τὸ γὰρ ἔφαλμα οἶον σφακε-
 λίξειν ἐστίν· φαίνεται δὲ καὶ ἄλλα χωρὶς πληγῆς πάσχειν
 7 τοῦτο τὸ πάθος· ἐνιοὶ δὲ καὶ τὸ ἀστροφολεῖσθαι σφακε-
 λίξειν καλοῦσι· τοῦτο μὲν οὖν τάχ' ἂν ὀνόματος εἴη
 διαφορὰ· δι' ὑπερβολὴν γὰρ καὶ ἐνδειαν τροφῆς καὶ
 οὕτως ἀπόλλυται τὰ δένδρα, τάχα δὲ μᾶλλον δι' ἀπε-
 ψίαν καὶ τὴν ἐξωθεν δυνάμιν οἶον ὅταν μετὰ τὴν καρ-
 ποτοκίαν λεπτῆς οὔσης ἔτι τῆς ὑγρότητος διὰ τὴν ἀσθέ-
 νειαν ἐπιγένηται πάγος ἰσχυρός· ἀποθνήσκει γὰρ κατα-
 ψυχόμενα· τὸ γὰρ ὀρρωδες καὶ λεπτὸν ψυχρὸν, τὸ δὲ
 παχὺ καὶ ὥσπερ πλον θερμόν· αὕτη μὲν οὖν εἴτε διὰ
 πληθὸς εἴτε δι' ἀπεψίαν εἴτε δι' ἄμφο καὶ ἔτι ἀσθένειαν
 8 ἢ φθορά· δι' ἐνδειαν δὲ κατ' ἄλλον τε τρόπον καὶ ὅταν

αἱ ῥίζαι μετέωροι γένωνται καὶ ἐπιφανεῖς· οὐ γὰρ δύ-
 νανται παρέχειν ἱκμάδα διὰ τὸν ἥλιον ὥστε συγκάεται
 καὶ παχύνεται μᾶλλον τοῦ δέοντος ὁ ὅπος, ἐκ τούτου δὲ
 νόσος καὶ φθορά. παραπλήσιον δὲ τὸ συμβαῖνον καὶ
 ὅταν ἐξανχυῶσι δι' ἀνυδρίαν, οὐδὲ γὰρ τότε διαδιδόα-
 σιν. βοήθεια δὲ καὶ φυλακὴ πρὸς τὰς ἐνδείας τὸ κινεῖν
 αἶμα καὶ ὁμαλίζειν τὴν γῆν· οὕτω γὰρ τοῦ θέρους ἔλξει
 τινὰ ἱκμάδα καὶ τοῦ χειμῶνος ἐνυπάρξει μᾶλλον τὸ θερ-
 μὸν, ὃ διαδίδωσι τὴν τροφήν. ἐξ ὑπερβολῆς δὲ διὰ τὴν 9
 ἐπομβρίαν. τότε γὰρ διὰ τὴν ἀτροφίαν — ἀτροφεῖ γὰρ
 τὸ μὴ κρατοῦν μηδὲ πέττον — ἐκλευκαίνεσθαι τε καὶ
 ἀπόλλυται τὰ δένδρα, καθάπερ ὁ σῖτος· ἐνίοτε δὲ οὐκ
 ἀπόλλυται μὲν, εἰς δὲ τὴν καρπογονίαν νοσοῦσιν· ἀκαρ-
 πεῖ γὰρ τὸ μὴ πέττον μηδὲ κρατοῦν. τῇ δὲ συκῇ καὶ νό-
 σημά τι συμβαίνει περὶ τὰς ῥίζας, ὃ καλοῦσι λοπαῖν· τοῦτο
 δ' οἷον μάδισις τίς ἐστι τῶν ῥιζῶν καὶ [τῶν] μικρὸν ἐπά-
 νω διὰ τὴν πολυῦδρίαν. ἐξ ὑπερβολῆς δὲ καὶ τὸ τραγᾶν 10
 τῆς ἀμπέλου καὶ ὅσοις ἄλλοις ἀκαρπεῖν συμβαίνει διὰ
 τὴν εὐβλάστησιν· οὐ δύνανται γὰρ οὐδὲ ταῦτ' ἐκπέττειν,
 ἀλλ' εἰς τὴν βλάστησιν ἡ ὁρμὴ τρέπεται, καθάπερ ἐπι-
 σπωμένη διὰ τὸ πλῆθος. ὥς ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκ τῶν τοιού-
 των συμβαίνει συκῇ μὲν ψωριᾶν, ἐλάᾳ δὲ λειχηνιᾶν, ἀμ-
 πέλω δὲ ῥεῖν ὥσπερ καὶ Κλείδημός φησιν· λεπτὸς γὰρ
 ὁ καρπὸς ἄπεπτος ὢν καὶ ῥωάδης. ἡ βοήθεια δ' ἐν θυεῖν 11
 ἐν τε τῷ παραιρεῖσθαι τὴν εὐτροφίαν ὥσπερ καὶ τὰς ἀμυγ-
 δαλαῖς καὶ τὰς ῥόας τινὲς κολάζουσι καὶ ἐν τῷ δυνάμειν
 τινὰ προστιθέναι τῷ δένδρῳ καὶ ἰσχύν. τοῦτο γὰρ αἱ τε
 διακόψεις ποιοῦσι τῆς συκῆς, ὅταν ἄρχηται βλαστάνειν,
 ὅπως μὴ καλίσκιος οὕσα παχύνῃ τὸν ὅπον καὶ αἱ ἀποψυ-
 λώσεις τῶν ἀμπέλων καὶ ἀποκνίσσεις τῶν οἰνάρων τῶν
 μεγίστων παρ' ὅλον τὸ θέρος ὥς τινες κελεύουσιν· καὶ
 αἱ περικαθάψεις δὲ τῶν ἀνωτάτων ῥιζῶν καὶ τὰ κλή-

ματα ἐπιβαλλόμενα καὶ ἀποκατώρυγες καθιέμεναι· καὶ
 ἢ σκαπάνη βοηθεῖ γενομένη καιρία γυμνοῦσα τὰς ῥίζας,
 ὅπως ἐθισθῶσι πνεύματι καὶ ψύχει, καθάπερ ἐνιοὶ κε-
 λεύουσιν πάγον εὐλαβουμένους καὶ μετὰ ταῦτα δὲ τὴν
 κατεργασίαν ἀποδιδόναι. πάντα γὰρ ταῦτα τῆς τροφῆς
 ἀφαιρεῖ καὶ συναύξει τὴν δύναμιν. ἐναντίως δὲ τοῖς
 ἐξησθενηκόσι διὰ τὴν ἐνδειαν ἢ κατεργασία καὶ ἢ ἄλλη
 θεράπεια τὴν τε δύναμιν ἅμα καὶ τὴν εὐτροφίαν ἀπο-
 12 δίδωσιν. τὴν δὲ ψώραν οἴονται τινες γίνεσθαι καὶ ἄλ- 13H
 λως οἷον ὅταν ὕδωρ ἐπὶ Πλειάδι γένηται μὴ πολὺ· τότε
 γὰρ ἀναξυμοῦται τὰ ἀναθερμαινόμενα καὶ δλείσιν ἔξω
 καθάπερ τὰ ἔξανθήματα· ἐὰν δὲ πολὺ γένηται, ἀπο-
 κλύζεται τὰ αἷτια, τάχα δὲ καὶ διαδίδωσιν εἰς τὰ ἐντὸς
 καὶ παύει· συμβαίνει δὲ τότε καὶ τὰ ἐρινὰ καὶ τοὺς ὀλύν-
 θους ἀπορρεῖν· δεικνύεται γὰρ εἰς ταῦτα ἡ ὑγρότης· τῆς
 13 μὲν οὖν ψώρας ταῦτ' αἷτια τῇ συκῇ λέγουσιν· τῇ δὲ ἀμ-
 πέλω τοῦ τραγᾶν, ὅταν ἡ ὑπὸ πνεύματος βλαστοκοπηθῇ,
 ἢ ὅταν τῇ ἐργασίᾳ συμπάθῃ, ἢ τρίτον ὅταν ὑπὲρ τμη-
 θῇ· συμβαίνει γὰρ πλείω τὸν ἀθροισμὸν γινόμενον·
 μᾶλλον εἰς τὴν βλάστησιν σφοδρότερος ὁρμᾶν, ὥστε μὴ
 δύνασθαι καρπογονεῖν. τοῦ δὲ ῥυάδα γίνεσθαι δύο αἷ-
 τια ἢ ὅταν ἐπινιφθῇ κατὰ τὴν ἀπάνθησιν ἢ ὅταν κρειτ-
 τωθῇ· τοῦτο δ' εἰ ἀληθὲς ἔοικε κατὰ μὲν τὴν ἀπάνθη-
 σιν ὑγρότερος ὢν ὁ ἀήρ ὥςπερ ἀπερυσσιβοῦν, ἢ δὲ κρείτ-
 τωσις οἷον ἀντισπᾶν καὶ μεθιστάναι τὴν τροφήν, ὥστε
 ἐξ ἀμφοτέρων εὐλογον ἀπορρεῖν τὰς ῥάγας καὶ τὰς ἐπι-
 μενούσας μικρὰς εἶναι. ἢ δ' ἄμβλωσις τῶν ὀφθαλμῶν
 ὅταν ῥιγῶσι ταύτὸν καὶ παραπλήσιόν ἐστιν, ὅπερ ἐπὶ
 τῶν ἀγρίων προβλαστάνειν ἀρχομένων ἐὰν ἐπιγένηται
 χειμῶν. πάσχει δὲ τοῦτο καὶ ἡ πρὸ ὥρας ἄνθησις· ἐπ'
 ἀσθενεῖ γὰρ πνεύσας ἄνεμος ψυχρὸς ἀπέκλυσεν. ταῦτα
 μὲν οὖν τῶν δένδρων αὐτῶν ἐστὶ νοσήματα καὶ πάθη.

CAP. X. Τὰ δὲ τῶν καρπῶν οἶον τῶν μὲν βοτρύων
 ὁ καλούμενος κράμβος· τοῦτο δ' ὅμοιον τῇ ἐρυσίβῃ· γί-
 νεται γὰρ ὅταν ἐπούσης ὑγρότητος μετὰ τὰς ψεκάδας
 ἐπικαύσῃ σφοδρότερος ὁ ἥλιος, ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ
 τῶν οἰνάρων. μηλέας δὲ καὶ ἐλάας καὶ συκῆς καὶ σκω-
 ληκοῦνται οἱ καρποί. καὶ τὰς μὲν μηλέας καὶ συκᾶς αἰ-
 διαφθείρουσιν οἱ σκώληκες· τὰς δὲ ἐλάας, ἐὰν μὲν ὑπὸ
 τὸ δέρμα γένωνται, διαφθείρουσιν· ἐξεσθίουσι γάρ·
 ἐὰν δ' ἐν τῷ ἔσω τὸν πυρῆνα διαφάγωσιν, ὠφελοῦσιν·
 ἐντὸς γὰρ ὄντες οὐχ ἄπτονται τῆς σαρκός. κωλύονται
 δ' ὑπὸ τῷ δέρματι εἶναι ὕδατος ἐπ' ἀρκτούρῳ γενομέ-
 νον· καταψυχόμενοι γὰρ φεύγουσιν. νοσεὶ δὲ πολλάκις
 καὶ τὰ σῦκα καὶ οἱ ἄλλοι καρποί. τὸ δ' αἷτιον, ὡς ἀπλῶς 2
 εἰπεῖν, ἐν δυοῖν· ἡ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δένδρου καὶ τῆς
 τούτου διαθέσεως ὥςπερ ὅταν ἐν ταῖς ἀμυγδαλαῖς ἡ
 ὑγρότης κομμιδῶδης ὑπογέννηται, ἡ ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν
 αἶρα ξυμβαινόντων· τῇ δ' οὖν ἐλάᾳ καὶ τὸ ἀράχνιον ἐμ-
 φύεται δι' ὑγρασίαν τινὰ τοῦ αἵρος τοῦ περὶ αὐτὰς, ὃ
 καὶ διαφθείρει τὸν καρπὸν. ἡ δὲ ἐκ τοῦ ξνου βλάστησις
 ὑδάτων ἐπιγινομένων γίνεται, δι' ἣν ἀποβάλλει τὸν καρ-
 πὸν ἐνταῦθα τῆς τροφῆς ῥεούσης, ἅτε μὴ ἰσχύοντος τοῦ
 καρποῦ, τῆς δ' ὑγρότητος ἡθροισμένης τῆς βλα-
 3 στήσεως. χερίστων δ' ἐὰν ἀνθούσαις ἐφύσῃ καὶ ἐλάαις
 καὶ ἀμπέλοις καὶ τοῖς ἄλλοις· ἀπορρεῖ γὰρ τὰ ἄνθη καὶ
 οἱ καρποὶ δι' ἀσθένειαν. ἐνιαχοῦ δὲ ἴδια πάθη συμ- 3
 βαίνει, καθάπερ ἐν Μιλήτῳ καὶ Τάραντι περὶ τὰς ἐλάας.
 ἐν Μιλήτῳ μὲν γὰρ, ὅταν περὶ τὸ ἀνθεῖν ὦσι, νοτίου
 αἵρος ὄντος καὶ εὐδαινουῦ κάμπαι γενόμεναι κατεσθίου-
 σιν αἱ μὲν τὰ φύλλα, αἱ δὲ τὰ ἄνθη ἕτεραι οὐσαι τῷ
 γένει. βοηθεῖ δὲ πρὸς ταῦτα, ἐὰν ἐπιγέννηται καῦμα·
 διαρρήγνυνται γάρ. ἐν Τάραντι δὲ περὶ τὴν ἄνθησιν
 ὅτε μὲν ἀπερυσσιβοῦνται διὰ τὴν ἄπνοιαν, ὅτε δὲ πνεῦμά

τι πνέον ἐκ τῆς θαλάττης ὁμιχλῶδες καὶ παχὺ προσίζον
ἐν τοῖς ἄνθεσιν ἀπόλλυται τὰ ἄνθη τῇ ἄλμῃ· διὰ τοῦτο
καλλίστων ὄντων καὶ μεγίστων τῶν δένδρων ἐλάχιστος
4 παρ' αὐτοῖς ὁ καρπός. ὅλως δὲ ἕκαστοι τῶν τόπων ἰδίας
ἔχουσι κῆρας, οἱ μὲν ἐκ τοῦ ἐδάφους, οἱ δ' ἐκ τοῦ ἀέρος,
οἱ δ' ἐξ ἀμφοῖν. ἐκείνη δὲ αἰτία κοινὴ πᾶσιν ἢ ἀπὸ τῶν
πνευμάτων κατὰ τὰς χώρας ἐκάστας, ὅσα θερμὰ τοῦ
θέρους πνεῖ καὶ τοῦ ἥρος ψυχρὰ σφόδρα τῶν δένδρων
ἄρτι βλαστανόντων καὶ ὑπὸ τὴν ἄνθησιν· τὸ γὰρ ὅλον
ἀληθές καὶ ἐπὶ τούτων, ὅτι δι' ὑπερβολὴν καὶ ἔνδειαν
5 τροφῆς καὶ καύματος καὶ ψύχους νοσοῦσιν· ἔτι δ' ἂν μὴ
κατὰ καιρὸν τὰ πνεύματα καὶ τὰ ὕδατα οὐράνια γένηται.
συμβαίνει γὰρ ὅτε μὲν ἀποβάλλειν γενομένων ἢ μὴ γε-
νομένων ὑδάτων, ὥσπερ τὰς συκᾶς, ὅτε δὲ χεῖρους γί-
νεσθαι σηπομένους καὶ καταπνιγομένους ἢ πάλιν ἀπο-
ξηραινομένους παρὰ τὸ δέον. ἐπεὶ καὶ καύματα ἔνια καὶ
βότρυν καὶ ἐλάαν ἀποκάει καὶ ἄλλους καρπούς· τῶν δὲ
σκωλήκων πολλοὶ διαφέρουσι μὲν ταῖς μορφαῖς οὐ μὴν
ἀλλ' ἐκείνη μεῖζων ἢ διαφορὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὰ ἐξ
ἐτέρου δένδρου καὶ καρποῦ μετατεθέντα ἐν ἐτέρῳ γένει
σωῆσθαι· τοῦτο δ' εὐλογον· ἐκάστῳ γὰρ ἐκ τῆς οὐκείας
ὕλης ἢ τροφῇ· πλὴν ἰδίων τὸ περὶ τὸν κεράστιν καλού-
μενον συμβαίνει· τοῦτον γὰρ φασι καὶ ἐν τῇ ἐλάᾳ γίνε-
σθαι καὶ εἰς τὴν συκὴν ἐντίκτειν· ἔχει δὲ ἡ συκὴ καὶ ἐξ
ἑαυτῆς σκωλήκας καὶ τοὺς ἐντικτομένους τρέφει, πάντα
δ' εἰς κεράστιν ἀποκαθίστανται· φθέγγονται οἶον τριγ-
μόν· περὶ μὲν οὖν νοσημάτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XI. Περὶ δὲ φθορᾶς ἀπλῶς τῶν δένδρων¹³⁵
ἐκεῖνο πρῶτον δεῖ διαλεῖν ὅτι εἰσὶν αἱ μὲν κατὰ φύσιν,
[αἱ δὲ παρὰ φύσιν]. κατὰ φύσιν μὲν αἱ γήρα καὶ δι'
ἀσθενείαν αὐάνσεις ὥσπερ ἀποπνεόντων καὶ ἀπομαραι-
νομένων αὐτομάτων· παρὰ φύσιν δὲ αἱ ἀπὸ τῶν ἐξωθεν,

τούτων δὲ αἱ μὲν βιαίότεραι φαίνονται καθάπερ ἐὰν
 κοπέν ἢ πληγὲν, αἱ δ' ἦττον αἱ διὰ χειμῶνας ἢ πνεύ-
 ματα, πασῶν δ' ἡκιστ' αἱ διὰ νόσον ὥσπερ ἐπὶ τῶν
 ζώων· ἐγγχρονίζουσι γὰρ αὐταὶ μάλιστα δι' ὃ καὶ οὐδὲ
 φαίνονται παρὰ φύσιν ὁμοίως ἐν τε ζώοις καὶ φυτοῖς
 εἴπερ ἐκείνη τῆς φύσεως ἢ ἐκλειψις. ἔστι δέ τις καὶ 2
 ἑτέρα ἢ διὰ τὴν εὐκαρπίαν καὶ πολυκαρπίαν· ταῦτα μὲν
 οὖν, ὥσπερ ἐλέχθη, φύσει βραχύβια ἐξαναλισκομένης
 ἐνταῦθα τῆς οὐσίας, ὅσα πολυκαρπήσαντα ἀφαναίνεται
 καθάπερ ἐλέχθη· συμβαίνει γὰρ τοῦτο πλείοσιν· ἐπεὶ
 καὶ ἐλάαι αἱ νέαι δοκοῦσι φθείρεσθαι δι' εὐκαρπίαν ὅτι
 οὐκ ὄντως τετελεσμέναι τὴν τῆς αὐξήσεως τροφήν ἐξαναλί-
 σκουσιν εἰς τοὺς καρπούς· ταύτην δ' οὐ τῶν κατὰ φύ-
 σιν ἂν τις θεῖη τὴν φθορὰν οὐδ' ὥς ἀπὸ τῶν ἐξωθεν
 καὶ βιαίως, ἀλλ' ὥς ἀπ' αὐτῶν διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ὁρμὴν
 τοῦ συμμέτρου πρὸς τὸν καρπὸν ἢ συναίτιος πως καὶ
 ὃ ἀπὸ καὶ ἡ τοῦ ὅλου κατάστασις· εὐκαρπία γὰρ γίνεται
 τοιαύτη διὰ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν· ταύτην μὲν οὖν
 εἴτε κατὰ φύσιν εἴτε παρὰ φύσιν εἴτε καὶ μέσην τινὰ
 χρὴ λέγειν οὐδὲν διαφέρει· τάχα δὲ καὶ γένει τινὶ δέν- 3
 δρων ἐνταῦθα κατὰ φύσιν αὐτομάτως τε γινόμεναι καὶ οὐ
 κακούμενοις, ἀλλ' εὐθηνούσι, οἷον τῆς πεύκης ὅταν αἱ
 ῥίζαι δαδωθῶσι· πάσχουσι μὲν γὰρ τοῦτο δι' εὐτροφίαν
 καὶ ὑπερβολὴν, ἅμα δὲ τῇ δαδώσει τὴν τροφήν οὐ διελ-
 σαι φθείρονται· καὶ δοικε παραπλήσιον τὸ συμβαῖνον
 καὶ ἐπὶ τῶν ζώων, ὅταν ὑπερπαχυνθῶσιν· οὐ δυνά-
 μενα γὰρ ἔλκειν τὴν πνοὴν οὐδ' ὁλως τῷ πνεύματι χρῆ-
 σθαι διὰ τὴν σύμφραξιν καὶ τὴν πύκνωσιν ἐκεῖνά τε
 ἀποπνίγονται καὶ αἱ πεῦκαι δι' ὃ καὶ οὐ κακῶς οἱ ὀρεῖ-
 τυκοὶ τοῦνομα τέθεινται· φασὶ γὰρ ἀποπνίγεσθαι τὴν
 πεύκην διὰ τὴν πύκντητα· πάντα γὰρ ὥς δοικε δαίται
 πνεύματός τινος ἢ μανώσεως ἢ πόρων· τὰς μὲν οὖν ται-

αὐτάς μᾶλλον ἂν τις θείῃ φυσικὰς ἐκείνας δὲ ὁποτέρως
δεῖ προσαγορεύειν μηδὲν διαφερέτω καθάπερ ἐλέχθη.

CAP. XII. Περὶ δὲ τῶν κατὰ φύσιν λεκτέων ἐπείπερ 16B
αἱ κατὰ φύσιν ἀπλατ̃ τινές εἰσι καὶ φανεραί. τούτων δὲ
σχεδὸν ἐν δυοῖν αἱ αἰτίαι τῶν κατὰ τὸν ἄερα γινομένων
ὑπερβολῇ ψύχους τε καὶ καύματος· αἱ γὰρ δι' ἐνδειαν
τροφῆς οἶον ἢ λειψυδρίαν ἢ χώρας κακίαν ἕτερον εἶδος
ἔχουσι καὶ φανεραὶ ἐκ τῶν εἰρημένων. αἱ μὲν οὖν ὑπὸ
καύματος ἐλάττους ἂν μή τις ἀνύχμος ὑπερβάλλων γένη-
ται, καὶ οὗτος δὲ μᾶλλον τᾶλλ' ἀπόλλυσιν ἢ τὰ δένδρα,
ταῦτα δ' ἂν συνεχῆς γίνηται καὶ πλείω χρόνον· ἀλλ'
οἷα δὴ τὰ ἐπέτεια καύματα γίνεται κατὰ τὸν οἶκτον και-
ρὸν οἶον ὑπὸ κύνᾳ ἀπόλλυνται τὰ φυτὰ ἀστροβολούμενα
καὶ ἐὰν ἄρα τι τύχῃ πεπηρωμένον ἢ ἀσθενές· οὐδὲ γὰρ
2 ταῦτ' ὑπομένει. ὑπὸ δὲ τοῦ χειμῶνος πλείω καὶ κατὰ
πλείους τρόπους, ὅτε μὲν γὰρ αἱ αἰθρίαι καὶ πάγων
σφοδρότητες ἐκπηγνύουσιν, ὅτε δ' ἄνεμοι ψυχροὶ πνεύ-
σαντες ἀπέκασαν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπνοίας οὔσης ἢ με-
τρίας πνοῆς, οὐ καθαρῷ δὲ τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ θολεροῦ
καὶ ἐπινεφοῦς. καὶ σχεδὸν οὕτως ἢ γε τῶν δένδρων γί-
νεται πῆξις ἐὰν τε αἰθριος ἐὰν τε μὴ ὁ οὐρανὸς ἢ. γίνε-
ται δὲ περὶ μὲν Ἀρκαδίαν καὶ Εὐβοίαν αἰθρίας καὶ
πνεύματος, περὶ δὲ Θετταλίαν καὶ τούτους τοὺς τόπους
ἀπνοίας καὶ ἐπινεφοῦς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πνευμάτων ὄν-
των συμβαίνει τὸ πάθος, ὅτανπερ τὰ ὄρη λάβῃ χιόνα
τὰ περικείμενα καθ' ἐκάστους τόπους· ἀφ' ἐκάστου γὰρ
αἱ ἀπόπνοιαὶ καὶ τὸ ψύχος τὸ ἀποκάον, ὅτε δὲ νηνεμίας
3 οὔσης εἰςδυόμενος ὁ ἀήρ. ὃ δὲ λέγουσιν, ὥς ἦττον γί-
νεται περὶ Εὐβοίαν καὶ τὴν Βοιωτίαν, ὅταν ἡ ὄρχομε-
νία λίμνη πληρωθῇ, τάχ' ἂν τις ἀμφοτέρως λάβοι καὶ
ὥς κατὰ συμβεβηκός, ὅτι ἐπομβρα συμβαίνει τότε μᾶλ-
λον εἶναι τὰ ἔτη καὶ χιόνα μὴ πίπτειν καὶ ὥς ὑδρωδε-

στέραν τὴν ἀναθυμίασιν γινομένην διὰ τὸ ἀπὸ πλέονος·
 ἢ τοιαύτη δ' ἦττον ψυχρὰ καὶ κακοποιός· καὶ φανερόν
 ἐν τισι τόποις γέγονεν· ἀλειυνότεροι γὰρ γεγένηται λι-
 μυωθέντων τῶν πλησίον· πᾶσι δὲ τὰ πνεύματα τὰ ἀπο- 4
 καίοντα περὶ γε τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τόπους ἀπὸ δυ-
 σμῶν ὥσπερ ὁ Ὀλυμπίας ὁ ποιῶν ἄλλοθι τε καὶ ἐν Χαλ-
 κίδι τὸν καλούμενον καυθμόν· ἐν Θετταλίᾳ γὰρ ἀμφο-
 τέρωθεν πνέοντες ἐκπηγνύουσιν· ἢ δ' ὥρα τῆς πνοῆς
 μάλιστα πῶς περὶ τροπὰς ὑπὸ τὰς τετταράκοντα· τότε
 γὰρ καὶ ὁ ἀήρ ὅλως ψυχρότατος· τὰ μὲν οὖν γινόμενα
 ταῦτ' ἐστίν, ἢ δ' αἰτία σχεδὸν ὡς καθόλου γε εἶπεν
 φανερά· τὸ γὰρ θερμὸν ἐξελαυνόμενον ὑπὸ τοῦ ψύχους
 συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρὸν ὥστε διαπνεῖσθαι. συμβαίνει δὲ 5
 τοῦθ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεον ἐν τοῖς ὑπὲρ γῆν, τὰ δὲ κατώ-
 τατα περὶ τὰς ῥίζας ἀπαθῇ, πολλάκις δὲ καὶ αὐτοῦ τι
 τοῦ στελέχους· οὐ μὴν ἄλλ' ἐνίοτε διέκνεται καὶ πρὸς
 τὰς ῥίζας ὥσθ' ὅλως ἐξαναίνειν τὸ δένδρον· ἀπλῶς γὰρ
 ἄνωθεν ἢ ἀρχὴ καὶ ἢ παρείσδυσις τοῦ ψύχους εἴτ' ἀπὸ
 τούτων ὥσπερ ὀχετῶν τινων καταβαίνει πρὸς τὰ κάτω
 δι' ὃ καὶ παρ' οἷς συμβαίνει τὸ πάθος κατακρύπτουσι
 τὰς ἀμπέλους καὶ τὰς συκᾶς θαμνωδεις ποιοῦσιν· οὐδὲν
 δὲ δεῖ πολλῆς γῆς, ἀλλὰ μετρία τις ἐποῦσα δύναται δια-
 τηρεῖν· ἐνιοι δὲ μόνον παρὰ τὰ ἄκρα τῶν κλημάτων καὶ 6
 τὰς κράδας αὐτὰς καθάπερ ἐν τε τῷ Πόντῳ καὶ περὶ
 Μῆδειαν οἶον ἐμφράττοντες τὰς ἀρχάς· ἐὰν γὰρ ταῦτα
 συγκλεισθῇ καίπερ τᾶλλα ὄντα γυμνὰ οὐδὲν πάσχουσι
 διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐξοδόν. διέκνεται γὰρ ἀπὸ τῶν ἄνω
 πρὸς τὰ κάτω καὶ τὰς ῥίζας· ἢ δ' ἰδιότης ἰσχυρὰ καθά-
 περ ὑφ' ἡλίου καὶ χρόνου πολλοῦ διὰ τὴν σφοδρότητα
 καὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ ψύχους· ἐξάγει γὰρ μᾶλλον καὶ ἄθρο-
 ωτερον τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ θερμῷ. τὸ δὲ ποιεῖν μάλιστα 7
 τῶν τόπων ὅσοι κοῖλοι καὶ ἀνέμωνες εἰσι καὶ ὅσοι περὶ

τοὺς ποταμοὺς καὶ ὅλως τοὺς ἀπνευστοτάτους οὐκ ἄλο-
 γον. ἴσταιται γὰρ μάλιστα ἐνταῦθα φερόμενον τὸ πνεῦμα
 καὶ πλείστον διατρίβει χρόνον ὥστε καὶ μάλιστα ἀπερ-
 γάζεται. καὶ γὰρ ὅπου μὴ διὰ πνεύματα τὸ πάθος, ἀλλὰ
 διὰ παρουσίαν καὶ στάσιν τινὰ τοῦ ἀέρος γίνεται καθά-
 περ ἐν Μακεδονίᾳ τε καὶ Θετταλίᾳ ἐνιαχοῦ καὶ περὶ Φι-
 λίππους ἐνταῦθ' οἱ κοῖλοι τόποι μάλιστα πονοῦσιν· ἐφε-
 στηκὼς γὰρ ὁ ἀῆρ πῆγνυται καὶ πῆγνυσιν καὶ τὸ ὅλον
 πλείω χρόνον ἐργάζεται. κατὰ δὲ τοὺς ὑπτίους οὐδὲ γί-
 νεται πῆξις ὅλως ὥσπερ ἡ τοῦ ὕδατος ἢ πνεύματος· κα-
 8 λύει γὰρ ἡ κίνησις. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμαστὸν καὶ λόγου^{17H}
 δεόμενον ὅτι οὐ τὰ ἀσθενέστατα μάλιστα πονεῖν εἰσῶθεν,
 ἀλλ' ἐνίοτε τὰ ἰσχυρὰ μᾶλλον· ἐλάαν γὰρ καὶ συκῆν οὐ-
 δὲν ἄλογον ἀποκαυθῆναι· τῆς μὲν γὰρ μετέωροι, τῆς δὲ
 μανὰ αἰ ῥίξαι, ὥστε καὶ ἄνωθεν τὸ ψύχος δίκνευσθαι·
 καὶ ἡ ἄμπελος δὲ ἔχει τινὰ αἰτίαν ἐκ τῆς φύσεως καὶ ἐκ
 τῆς ἐλκώσεως τῆς περὶ τὴν τομὴν· ἀλλὰ τὸ τὸν κότινον
 μᾶλλον πονῆσαι τῆς ἐλάας ἄτοπον καὶ τὸ τὴν ῥόαν μηδὲν
 παθεῖν ἀσθενῆ πρὸς τοὺς χειμῶνας οὐσαν· ἐκπῆγνυ-
 9 σθαι γὰρ τάχιστα δοκεῖ. καὶ γὰρ εἰ διαφέρουσιν αἱ ἐκ-
 πῆξεις αἱ ὑπὸ τῶν πάγων καὶ τῶν πνευμάτων ὅλως οὐκ
 ἄλογον ἀμφοτέρων τὰ ἀσθενέστατα μάλιστα ὑπακούειν,
 εἰ μὴ ἄρα τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ἐνταῦθα τῷ πρότερον εἰ-
 ρημένῳ· μᾶλλον γὰρ ἐφίσταται καὶ ἐμμένει τοῖς πυκνοῖς
 ἢ τοῖς μανοῖς, τὰ δὲ μανὰ διτῇσιν ὁ καὶ τοῦ μὴ ἐκπῆγνυ-
 σθαι τὰς μηλέας αἰτιον ἢ ἡττόν γ' ἑτέρων ἀσθενεῖς οὐ-
 σας ὥσπερ καὶ περὶ Θετταλίαν· τῇ γὰρ μανότητι διτῇσιν
 καὶ οὐκ ἀποστέγει· τὸ δὲ μὴ χρονιζόμενον μηδὲ ἀθρόον
 οὐδ' ἐργατικόν, ὥσπερ οὐδ' ἐν τοῖς κεραυνοῖς. δεῖ δὲ
 δυοῖν θάτερον ἢ μὴ δέχεσθαι, καθάπερ τὰ πυκνὰ καὶ
 ἰσχυρὰ, τοιοῦτον γὰρ ἡ ἄπιος καὶ τὰ ἄγρια δὲ καὶ τὰ
 ἄκαρπα ἐτι μᾶλλον οἶον πτελέα ὀστρῦν, ἢ δεξάμενον

διέναι καὶ μὴ κατέχειν. ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἐνταῦθα
 που τὸ αἷτιον. ἡ δὲ τοῦ πνεύματος φορὰ, καθ' ὃν ἂν 10
 γένηται τόπον, ἐπέκλυσεν οἶον ποταμός τις ῥυεῖς, ὥςπερ
 ἐν τοῖς λοιμοῖς δι' ὃ καὶ τὰ ἀπτόμενα καὶ τὰ σύνεγγυς
 ἀπαθῇ πολλάκις, ἐνίοτε δ' οὕτως εἰς ἀκριβὲς διηλθεν,
 ὥστε τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κλήματος ὀφθαλμῶν οἱ μὲν
 ὕγριες, οἱ δὲ πεπηγότες εἰσὶν· πολλάκις δὲ κεκρυμμένης
 ὑπὸ χιόνος ὅλης τῆς ἀμπέλου, γίνεται γὰρ τοῦτο ἐν τοῖς
 ψυχροῖς τόποις, ἐὰν λάβῃ γυμνὰ τὰ ἄκρα κλήματα, ταῦτα
 ἀπέκαυσε καὶ ἀπὸ τούτων διαδίδωσι πρὸς τὰς ῥίζας....
 ὥστ' ἐνίοτε ζῆν· περὶ δὲ τὸν Πόντον ὑπὸ τῶν πνευμά- 11
 των ἐκπηξίς γίνεται, ὅταν αἰθρίας οὔσης [λεπίδες] κατα-
 φέρονται· ταῦτα δὲ ἐστὶ πλατέα ἄττα φερόμενα μὲν
 φανερά, πεσόντα δ' οὐ διαμένει· δηλὸν δὲ ὅτι πῆξις τις
 τῆς ὑγρότητος ἐν τῷ ἁέρι, καθάπερ τῆς πάχνης· ὅταν
 οὖν τοιοῦτος ὁ ἄηρ προσπίπτων ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἡ
 καὶ ταῦτα συγκαταφέρηται, κατὰ λόγον ἡ ἐκπηξίς γίνε-
 ται. τὰ δὲ πνεύματα τοῖς μὲν ψυχροῖς φύσει τῶν τόπων,
 ὥςπερ ἐγγῶρι' ἄττ' ἂν εἴη, καθάπερ ἐν τῷ Πόντῳ καὶ
 τῇ Θράκῃ, τοῖς δ' ἀλεινοτέροις ἐκ τῶν ἐξωθεν ἡ ἐπι-
 φορὰ, καθάπερ ἐν Εὐβοίᾳ· δηλοῖ δὲ καὶ ἡ φύσις, ὥς
 οὐκ αὐτόθεν καὶ οὐκ ἐκ στασίμου τινὸς καὶ ὅλου πνεύ-
 ματος, ἀλλ' ἡ ἂν τοῦτο τύχη, φύεν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν
 ἀκέραια τὰ πλησίον· τῶν μὲν οὖν πνευμάτων καὶ αὕτη
 τις ιδιότης.

8H CAP. XIII. Ὁ δὲ τῆς γῆς πάγος χαλεπώτατος, ὅταν
 περιβεβोधρωμένα καὶ γυμνὰ λάβῃ τὰ δένδρα, μάλιστα
 δὲ ἐὰν καὶ ὕδωρ ἐνεσθηκός· ἐὰν γὰρ διαμένη πλείω χρό-
 νον, ἐξέπηξεν εἰς ἀσθενεῖς τε καὶ γυμνάς τὰς ῥίζας εἰς-
 δυόμενος· ἐπεὶ καὶ ὅλως ἂν διειργασμένην λάβῃ τὴν
 γῆν, χαλεπώτερος· μανῆς γὰρ οὔσης, ἐσικνεῖται μάλ-
 λον· ἀπαθέστεραι δὲ, ἐὰν κεκοπρισμένη τύχη· θερμὴ

- γὰρ ἡ κόπρος οὐσα βοηθεῖ· εὐλόγως δὲ καὶ χιόνος πε-
 σούσης καὶ ἐὰν ἀναξυμωμένης τῆς γῆς ἐπιγέννηται ψύχη
 καὶ πάχνη καὶ πάγος ἐκπήγνυσιν· καὶ διαδύεται διὰ
 2 τὴν μανότητα καὶ αὐτὴν τὴν γῆν πήγνυσιν. ὁ δὲ τῆς
 γῆς πάγος ὀλεθριώτερος τοῖς δένδροις· ἄπτεται γὰρ μάλ-
 λον τῶν φιλῶν· ὁ δὲ τοῦ ὕδατος καὶ ἥττον· χαλεπώτε-
 ρος δὲ καὶ οὗτος κάκεινος, ὅταν ἀνίῃ καὶ πάλιν ἐπιπη-
 γνύηται καὶ τοῦτο ποιῇ πολλάκις· ἐξαιρεῖται γὰρ τὴν
 δύναμιν· ὁ δὲ συνεχῆς ἐγκατακλείσας τὸ θερμὸν οὐχ
 ὁμοίως πλὴν ἐὰν ὑπερβάλλῃ τῷ χρόνῳ· καὶ χαλεπώτε-
 ρος δ' ὅλως ὁ κάτωθεν πάγος ταῖς μὴ εὐγείοις μηδὲ πυ-
 κναῖς μὴδ' ἐνίκμοις· οὐδὲ γὰρ ὁμοίως θερμαίνει, καὶ
 3 διαδύεται δὲ πορρωτέρω καὶ ἄπτεται τῆς ῥίξης. συμβαί-
 νει δὲ τὰς μὲν τῶν βλαστῶν ἐκπήξεις καὶ ἀπλῶς τῶν
 ἄνω πολλάκις γίνεσθαι, τὰς δὲ τῶν φιλῶν καὶ ὅλων τῶν
 δένδρων ὀλιγάκις καὶ παρ' ὀλίγοις· αἴτιον δὲ τὸ ἔχειν
 προβολὴν καὶ οἶον ἀποστέγασμα τοῦ ψύχους τὴν γῆν,
 εἰς ἣν καὶ συνελαύνεται τὸ θερμὸν· ἐνίοτε δ' οὐκ ἀπόλ-
 λυται οὐδὲ τὰ ἄνω, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπικάεται. καὶ ταῦτ'
 οὐκ εὐθὺς ἀφαιρεῖν δεῖ· πολλάκις γὰρ ἅμα τῇ ὥρᾳ διε-
 βλάστησε καὶ αὐτὰ τὰ φύλλα δοκοῦντα αὐτὰ εἶναι πάλιν
 4 ὑγράνθη καὶ ἐγένετο χλωρά. δι' ὃ καὶ οὐκ ἄτοπον, εἰ τι
 συνέβη τοιοῦτον, ὥστε ἐλάας ἀνανθείσης καὶ αὐτῆς καὶ
 τῶν φύλλων πάλιν ἀναβλαστῆσαι· οὐ γὰρ ἦν αὔρασις,
 ἀλλὰ φαινομένη τις ξηρότητι καὶ τῇ ἄλλῃ χροῖα, πρὸς δὲ
 τὴν ἀρχὴν οὕτε τὴν τῶν φύλλων διῆκεν, ἔτι δὲ ἥττον
 τῶν βλαστῶν καὶ τῶν ἀκρεμόνων. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ'
 ἄλλων τινῶν τοῦτο ξυμβαίνει, μάλιστα δ' εἰκὸς ὦν τὸ
 φύλλον σαρκῶδες καὶ αὐτὰ τῇ φύσει θερμά· τὰ γὰρ
 ἀσθενῆ καὶ λεπτὰ τοῦτ' οὐ πάσχει, καθάπερ τὰ τῶν
 μυρρίνων, ἀλλὰ καὶ τάχιστα ἀποκάεται· λεπτὰ γὰρ καὶ
 αὐτὰ τὰ κλωνία καὶ ἀκαλὰ τῇ φύσει καὶ ὅλον τὸ δένδρον

οὐ θερμὸν, δι' ὃ καὶ ἐκπύρηνται τάχιστα· ἡ γὰρ αὐ-
 δάφνη, καίπερ οὐσα μανῇ, καὶ διαμένει διὰ τὸ θερμὸν,
 ἡ δὲ ῥόα καὶ ἡ συκῇ μαναῑ τα καὶ ὑγραὶ καὶ οὐχ ὁμοίως
 III θερμαί· ταχεῖα δὲ ἡ ἐκ τῶν ἐκπυρρυνμένων ἀναβλάστη- 5
 σις, ὅτι συμβαίνει τὴν ὄψαν ἰσχυρὰν γίνεσθαι καὶ πλήρη
 συτηθροισμένης τῆς ἐννης τροφῆς ἣν οὐ διέδωκεν, ἐτι δὲ
 τὴν πρότερον οὐ πολλὴν καὶ ἰσχυρὰν διανεμομένην τότε
 εὐλογον ἀναλίσκεσθαι, ὥστ' εὐλόγως καὶ ἡ αὐξησας τα-
 χεῖα καὶ ἡ καρποτοκία. τοῦτο μὲν οὖν ὁμολογουμένως
 γίνεται παρὰ πᾶσιν. ὃ δὲ τινες θαυμάζουσιν, ὅτι ἡ μὲν 6
 χιὼν οὐκ ἐκπύρηνσιν, ἡ δὲ πάχνη μακριωτέρα πῆς χιό-
 νος οὐσα, οὐδὲν ἄτοπον· πρῶτον μὲν ὅτι ἡ μὲν οὐκ
 ἐπιμένει, ἀλλ' ἀποτίηκεται ἀπὸ τῶν κλημάτων καὶ τῶν
 βλαστῶν, ἡ δὲ πάχνη ταύτ' ἀποκάει· ἔπειτα καὶ ἡ δια-
 θεσις αὐτῇ τοῦ κλήματος· ἡ μὲν γὰρ ἀβλασταῦς, ἡ δὲ
 βεβλαστηκὸς ἄρτι πίπτει ὅτε ἀσθενέστατον ἐνέσπε δὲ
 ἀνοιδούντος πρὸς τὴν βλάστησιν ὅτε οὐχ ἦτιον ὥς εἰ-
 πεῖν ἐπὶ κληρον ἐπὶ πᾶσι διϋγραινόμενον ἤδη καὶ μενου-
 μένου· ἐτι καὶ λεπτοτέρα τῆς χιόνος, ὥστε δι' ἅμφο
 σφοδροτέραν τὴν πῆξιν εἶναι. ἡ δὲ χιὼν ὅλως οὐδ' ἂν 7
 ἐπιμείνειεν ἐπὶ τοῖς κλήμασι μὴ κατακρυπτομένης ὅλης.
 ὅταν δὲ τοῦτο πάθῃ, σκεπάσει τῷ ἐπιμένειν ἐγκατακλεί-
 ονσα τὴν θερμότητα καὶ ἀποστέγουσα τὴν ἕξιν, καθάπερ
 καὶ τὴν γῆν· τὸ δ' ὅλον καὶ τημητικώτερα δοκαὶ ἡ πάχνη
 τῆς χιόνος εἶναι, δι' ὃ καὶ τὰς νεοὺς οἴονται τινες βελ-
 τίους ταύτην ποιεῖν· διαχεῖν γὰρ τὰς βόλους διαδυο-
 μένην καὶ δάκνουσαν τῷ συνεστάναι μᾶλλον· λεπτοτέρα
 δ' ἐστὶ τῆς χιόνος ὅτι ἡ μὲν ἐκ νέφους καὶ οἶον ἀφρός
 τις ἐμπεριεληφύλα πνεῦμα, ἡ δ' αὐτὴ καθ' αὐτὴν συνε-
 στηκυῖα καὶ ἐκ λεπτοτέρου τινὸς ἀέρος καὶ ὑγροῦ· τού-
 των μὲν οὖν ταύτας ὑποληπτέον τὰς αἰτίας.

II CAP. XIV. Αἱ δ' ἐκπύρσεις ὅλως πρότερον διὰ τὴν

- παχύτητα τοῦ αἵρος ἢ διὰ τὴν λεπτότητα γίνονται καὶ εἰ δι' ἄμφω, διὰ πότερον μᾶλλον, ἀπορήσειεν ἂν τις· εἰ μὲν γὰρ οὐδὲ τοῦ αἵρος γίνεται πῆξις, ὅταν μὴ αἰθριος ὁ αἴρ, μηδ' ἂν τοῦ παχέος θόξειεν· ὁ γὰρ αἰθριος λεπτότερος, ἅμα δὲ καὶ διαδυτικώτερος ὁ λεπτός, ἢ δ' ἐκ πῆξις εἰςδυομένου τοῦ τέμνοντος, ἔτι δ' εὐψυχότερος καὶ εὐπαθέστερος ὅλως ὁ λεπτός· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ ὕδατα προθερμανθέντα ψύχεται καὶ πῆγνυται θάττον
- 2 ὅτι λεπτύνεται τῇ θερμότητι. συνεπιμαρτυρεῖν δὲ καὶ οἱ τόποι δοκοῦσιν οἱ ἐναίθριοι λεγόμενοι· πλείω γὰρ ἐκπῆγνυται καὶ πλεονάχως ἐν τούτοις ἐνιαχοῦ μὲν καὶ μικρὸν πάνυ διεχόντων, ὥσπερ ἐν Κορίνθῳ τὸ Κράνιον καὶ τὸ Ὀλύμπιον. σκληραὶ γὰρ αἱ αἰθρίαὶ σφόδρα περὶ τὸ Κράνιον, ὥστε καὶ τοῖς φυτοῖς καὶ τῇ αἰσθήσει θῆλον εἶναι. ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἐπὶ πλείονι διαστήματι. καὶ ὅλως οἱ πρότερον οὐκ ἐκπῆγνυντες τόποι παχέος ὄντος τοῦ αἵρος νῦν ἐκπῆγνύουσι, καθάπερ οἱ περὶ Λάρισσαν τὴν ἐν Θασταλίᾳ· τότε μὲν γὰρ ἐνεστιηκός ὕδατος πολλοῦ καὶ λελιμνωμένου τοῦ πεδίου παχύς ὁ αἴρ ἦν καὶ ἡ χώρα θερμότερα· τούτου δ' ἐξαχθέντος καὶ ἐνίστασθαι ἀπλυθέντος ἢ τε χώρα ψυχροτέρα γέγονε καὶ [αἱ] ἐκπῆξεις πλείους· σημεῖον δὲ λέγουσιν, ὅτι τότε μὲν ἦσαν
- 3 ἐλάαι καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἄστει μεγάλαι καὶ καλαὶ νῦν δὲ οὐδαμοῦ, καὶ αἱ ἄμπελοι τότε μὲν οὐκ ἐξεπῆγνυντο νῦν δὲ πολλάκις. ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ οὐκ αἰ ψυχροτέρας ποιεῖ, ἀλλ' ὅπερ καὶ τὸ πρότερον ἐλέχθη σημεῖον τὸ περὶ Αἰνον γενόμενον· αὕτη γὰρ ἀλσεινοτέρα δοκεῖ νῦν γεγονέναι πλησιαίτερον ὄντος τοῦ Ἑβρου ταύτῃ μὲν οὖν θόξειεν ἂν ὁ λεπτός αἴρ πηκτικώτερος εἶναι· τῇ δὲ πάλιν ὁ παχύτερος· ἀκινήτοτερος γὰρ, ὁ δ'
- 4 εὐκίνητος εὐπηκτότερος· ἔτι δὲ αἱ στύγες ἐν τοῖς τοιούτοις γίνονται τόποις, αἵπερ μάλιστα εἰσδύονται εἰς τὰ

σώματα· φυλάξασθαι γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδ' ἐν τοῖς στρώ-
μασι κατακείμενον· ἐπιβεβαιοὶ δὲ καὶ τὸ ἐν τοῖς ὄρεσιν
ἦττον, ἢ ἐν τοῖς πεδίοις ἐκπηξίω γίνεσθαι· λεπτότερος
γὰρ ὁ ἀήρ καὶ εὐκίνητοτερος. οἱ δὲ καθ' ἕκαστα τόποι
καὶ ἐπὶ τούτων πίστιν ἔχουσι· τῆς τε γὰρ Θεταλλίας
περὶ Κίδρον μάλισθ' ὥς εἰπεῖν ἐκπηξίς ἐστιν· ὁ δὲ τόπος
κοῖλος καὶ ἐφυδρος· ἐν τε Φιλίπποις πρότερον μὲν μάλ- 5
λον ἐξεπήγνυντο, νῦν δ' ἐπεὶ καταποθεὶς ἐξήρανται τὸ
πλείστον ἢ τε χώρα πᾶσα κάταργος· γέγονεν ἦττον πολὺ·
καίτοι λεπτότερος ὁ ἀήρ δι' ἄμφω καὶ διὰ τὸ ἀνέξηράν-
θαι τὸ ὕδωρ καὶ διὰ τὸ κατειργάσθαι τὴν χώραν· ἡ γὰρ
ἀργὸς ψυχροτέρα καὶ παχύτερον ἔχει τὸν ἀέρα διὰ τὸ
ὕλώδης εἶναι καὶ μήτε τὸν ἥλιον ὁμοίως διεικνεῖσθαι
μήτε τὰ πνεύματα διαπνεῖν ἅμα δὲ καὶ αὐτὴν ἔχειν ὑδά-
των συρροὰς καὶ συστάσεις πλείους· ὁ καὶ περὶ τὰς 6
Κρηνίδας ἦν τῶν Θρακῶν κατοικούντων. ἅπαν γὰρ τὸ
πεδῖον δένδρων πλήρες ἦν καὶ ὑδάτων· ὁπότε νῦν
μᾶλλον πρότερον ἐκπήγνυσιν ἐξηραμμένων τῶν ὑδάτων
οὐ τὴν λεπτότητα τοῦ ἀέρος αἰτιατέον ὥς τινὲς φασιν.
αἱ μὲν οὖν αἰτίαι ὑπὲρ ἑκατέρου καὶ τοιαῦταί τινες.
ἴσως δ' ἀμφοτέρων γινομένων ἐκπήξεων, τοῦτο γὰρ
φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων, διαφέρει καὶ τόπος τόπου
[καὶ ἀήρ ἀέρος] τῷ μᾶλλον παχύνεσθαι καὶ λεπτύνεσθαι·
ὁ γὰρ ὑδατώδης καὶ θολερὸς οὐχ ὁμοίως ἐργατικός· οὐδ'
αὐτὸς πάλιν ὁ λεπτός, καὶ γὰρ εὐκίνητος καὶ οὐκ ἔμμονος·
ἡ πῆξις δὲ δεῖται χρόνου, ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐπιγινόμενα δεῖ 7
ποτ' αἶτα εἶναι καὶ τὴν ὅλην κατάστασιν καὶ εἰ τι ἄλλο
τῶν ἔξωθεν· εἰ γὰρ αἱ μεταβολαὶ ταχέαι πρὸς τὰς ἀνέ-
σεις, κωλύουσιν' ἂν αἱ πῆξεις. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν εὐ-
παθέστερος μὲν εἰς τὸ πάσχειν ὁ λεπτός· ὅταν μέντοι
καταψυχθῇ ὁ παχύτερος ψυχρότερος, ὥσπερ καὶ θερμό-
τερος· ἔμμονος γὰρ μᾶλλον ἢ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης.

ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς σωματωδεστέροις· δι'
 ὃ καὶ εἰ που μὴ ὑδατώδης, ἀλλ' ἄρα τῷ πάχει ξη-
 ρὸς οὐκ ἄλογον εἰ μᾶλλον ἐκπηκτικός· ἀλλὰ γὰρ περὶ
 8 μὲν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος ὑπερ-
 βολὴ τὰ μὲν φυτὰ καὶ τὰ παντελῶς νέα φθείρει
 διὰ τὴν ἀσθενεῖαν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐπέτεια, τὰ δ' ἐρριζω-
 μένα καὶ ἔχοντα μέγεθος οὐ φθείρει διὰ τὸ μὴ δύνασθαι
 διαδύεσθαι μηδὲ ὁμοίως διγγάνειν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' εἰπερ
 τοὺς βλαστοὺς καὶ τοὺς καρποὺς ἐπικάει· καὶ τὸ ὅλον
 ἴσως ἄλλοτριώτερον τῇ φύσει τὸ ψυχρόν· ἐπεὶ ὥς γ'
 ἀπλῶς εἰπεῖν ἐπὶ πάντων γίνεται ἡ φθορὰ ταῖς ὑπερβο-
 9 λαῖς ὅσα συνεργεῖ πρὸς τὸ ξῆν· καὶ γὰρ χώρα τις ἄφο-
 ρος ἢ μὲν διὰ λικαρότητα, ἢ δὲ διὰ λεπτότητα καὶ ἀήρ
 κωλύει· περισκελὴς ὢν ἐφ' ἐκάτερα καὶ ὕδατος ἐνδεια
 καὶ πληθὸς· φθείρει γὰρ καὶ τὸ στασίμον, ἐὰν ὑπεραίρη
 τὸ μέγεθος τοῦ δένδρου, καθάπερ ἐν ταῖς ἐπομβρίαις
 καὶ τοῖς λιμνουμένοις τόποις, ὃ καὶ περὶ Φενεὸν ξυνέ-
 βαινε· ὅπου δ' ἀπορροὴ γίνεται καὶν ἐξη βάθος διαφέ-
 ρουσι μᾶλλον· βοηθεῖ γὰρ ἡ κίνησις καὶ τῷ ἱκανὸν αἰεὶ
 τὸ προσκίπτον εἶναι· τούτων μὲν οὖν ταύτας ὑποληπτέον
 τὰς αἰτίας.

CAP. XV. Λοιπὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ τε τῶν βι-
 αίων παθῶν καὶ εἰ τις ἄλλη μὴ ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν
 τῆς φύσεως ἄλλ' ὑφ' ἡμῶν γίνεται· καθάπερ ἢ τε διὰ
 τὸν περιφλοισμὸν καὶ διὰ τὴν ἐλκωσιν τῶν φυτῶν καὶ
 ὅσα παραβαλλόμενα παρὰ τὰς ῥίζας ἀναίνει, καθάπερ
 τὰ τῶν κυάμων κελύφη καὶ εἰ τι ἄλλο τοιοῦτον ἕτερον.
 καὶ πρῶτον ὑπὲρ τῶν κυάμων λέγωμεν· φθείρει γὰρ
 τὰ τῶν κυάμων κελύφη περιβαλλόμενα ταῖς ῥίζαις· καὶ
 τοῖς βλαστοῖς οὐ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἄρτι ἀναφυόμενα, ταῦτα
 γὰρ ἀσθενέστερα· φθείρει δὲ ὅτι τῇ σκληρότητι καὶ τῇ
 2 ξηρότητι ἀφαιρεῖται τὴν τροφήν τὴν μὲν ἔλκοντα αὐτὰ,

τὴν δ' ἀποστέραντα μὴ τρεφόμενα γὰρ φθείρεται. καὶ
 ταῦτα καὶ εἰ τι τοιοῦτον ἕτερον ὥσπερ ἐναντία πρὸς τὴν
 βλάστησιν ὄντα φθείρει· ἐνία δὲ καὶ τῶν οἰκείων καὶ
 συνεργούντων, ἐὰν πλείω συνενεχθῇ τῶν συμμέτρων
 ἢ ἰσχυρότερα ἢ μὴ κατὰ καιρὸν ὅλον ἢ κόπρος ἢ συνεχῶς
 ἢ πλείων ἢ ἰσχυρότερα παραβαλλομένη καθάπερ ἢ σκυ-
 τοδεψικὴ· πάντα γὰρ ὡς εἶπεν αὕτη δοκεῖ φθείρειν
 ἄκρατος οὐσα ἢ μὴ καλῶς κραθεῖσα· καὶ ὅσαι δὲ θερμαὶ
 καὶ ξηραὶ καὶ ἰσχυραὶ τὸ ὅλον καὶ μὴ οἰκεῖται πρὸς ἕκα-
 στον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ εἶπομεν αἱ πρὸς τὰς φυτείας ἀφ- 3
 μόττουσαι καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ ὕδωρ πᾶσι κοινόν· ἀλλὰ
 τοῦτο ἐνίοτε τῷ πλήθει διαφθείρει σῆπον τὰς ῥίζας καὶ
 λίαν ἐκμεθύσκον· ἐὰν δὲ δὴ νέα τύχη καὶ μὴ ἄγαν ὄντα
 φύλῃσθαι καθάπερ ἢ κυπάριστος καὶ τὰλλα τὰ ξηρὰ καὶ
 μᾶλλον. καὶ ἐὰν δὴ τις μὴ κατὰ καιρὸν ἢ τούτοις ἢ τῇ
 διακαθάρσει ἢ τῇ σκαπάνῃ χρῆσθαι· πάντα γὰρ συναι-
 τία γίνεται φθορᾶς· ὁ δὲ καιρὸς καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς
 τὰ ἐπιγινόμενα παρὰ τοῦ θεοῦ κατὰ τὰς ὥρας. αὐταὶ
 μὲν ἐν τοῖς οἰκείοις αἱ φθοραὶ δι' ὑπερβολὴν ἢ δι' ἐλ-
 4
 λειψίν τροφῆς ἢ ἀκαιρίαν ἔργων. αἱ δ' ἀπὸ τῶν παρα-
 φυτευομένων ἢ παραβλαστανόντων αὐτομάτων τῷ ἀφ-
 αιρεῖσθαι τὰς τροφὰς θᾶπτον δ' ἐὰν ἰσχυρότερα καὶ
 πλείω, καθάπερ τὰ ἄγρια καὶ ὅσα δὴ πολύρριζα καὶ πο-
 λύτροφα καὶ ἐπισχέζοντα καὶ περιπλεκόμενα καὶ κατα-
 πνίγοντα καὶ ἐμφνόμενα, καθάπερ ὁ κιττός· ἐπεὶ καὶ ἡ
 ἔξω δοκεῖ καὶ ὅλως τὰ ἐμβλαστανόντα φθείρειν· ὁ δὲ
 κύτισος καὶ τὸ ἄλιμον τῇ τε πολυτροφίᾳ καὶ τῇ ἄλμυ-
 ρίδι τῇ περὶ αὐτά· ἰσχυρότερον δὲ τὸ ἄλιμον διὰ τὸ
 πλείω ἔχειν. φθοραὶ δὲ καὶ ἄλλοις ὑπ' ἄλλων εἰσὶν ἰδιαι- 5
 5
 καθάπερ ἐν τοῖς ἐλάττισιν· καὶ γὰρ ἡ ὀροβάγχη καλου-
 μένη φθείρει τὸν ὄροβον τῷ περιπλέκεσθαι καὶ κατα-
 λαμβάνειν καὶ τὸ λειμόδωρον τὸ βούκερας εὐδὺς τῇ

ῥίζῃ παραφνόμενον καὶ ἄλλα δ' ἄλλων. καὶ ὅσα δὴ συ-
 γεννᾷται καθ' ἕκαστον σπέρμα οἷον αἶρα καὶ αἰγίλωφ
 καὶ πυροῖς καὶ κριθαῖς καὶ ἀπαρίνη φακοῖς καὶ ἕτερα δ'
 ἑτέροις· ἅπαντα δὲ τῷ τὰς τροφὰς ἀφαιρεῖσθαι τὰς τε
 ἐκ τῆς γῆς καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος. καὶ τού-
 6 των μὲν σχεδὸν φανεραὶ τινες αἱ αἰτίαι. ἡ δ' ὑπὸ τοῦ
 ἐλαίου καὶ τῆς πίττης καὶ τοῦ στέατος — καὶ γὰρ ταῦτα
 φθείρει καὶ μάλιστα τὰ φντὰ τὰ νέα· καὶ οὐκ ἐῷσιν
 ᾄπτεσθαι καὶ περιπλέκουσιν — ἐν ἐκείναις ἐστὶ ταῖς αἰ-
 τίαις, ὅτι θερμὰ καὶ λεπτὰ τὴν φύσιν ὄντα διαδύεται τε
 πόρρω καὶ πυκνοῖ καὶ ἐπικάει τὸν φλοιόν· σημεῖον δ'
 ὅτι σκληρύνεται καὶ ἀφίσταται· πονήσαντος δὲ καὶ ἀπο-
 σκληρυνθέντος καὶ τούτου καὶ τοῦ ἐντὸς οὐ δύναται δι-
 ἔναι ἡ τροφή· τοῦ δ' ἐπικάειν καὶ διαδύεσθαι πόρρω
 πᾶκεινο σημεῖον· οἱ γὰρ ἡμεροῦντες τοῦ θέρους ἐπὶ τὰ
 ὑπολείμματα τῶν ῥιζῶν ἔλαιον ἢ πίτταν ἐπιχέουσιν ἢ
 τῷ στέατι ἀλείφουσιν, ἅπερ ὅλως ξηραίνουσι καὶ μάλισθ'
 ἢ πίττα διὰ τὸ ἰσχυροτάτη εἶναι.

CAP. XVI. Λοιπαὶ δὲ τῶν φθορῶν αἱ βίαιοι λεγόμε-
 ναι· αὗται δὲ γίνονται πληγῇ ἢ περιαιρέσει τινῶν ἢ
 κολούσει ἢ τὸ ὅλον ἀφαιρέσει. ἔνια μὲν γὰρ ἐλκούμενα
 βαθυτέρον ἀπόλλυται διὰ τὴν ξηρότητα καὶ ἀσθένειαν·
 ὁ δὲ φοῖνιξ καὶ τιτρωσκόμενος εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἐν
 τούτῳ γὰρ ἡ ζωὴ καὶ ἡ βλάστησις· ὅταν οὖν ἀναξηρανθῇ
 ἢ τὸ ὅλον ἁλλοιωθῇ, παρειαπιδόντος ἀέρος τε καὶ ἄλλο-
 τρίου θερμοῦ διαφθίρεται καὶ διαφθειρόμενος διτῇσιν
 εἰς τὰ κάτω· τούτου μὲν οὖν καὶ ἰδία τις ἡ φύσις ὥστε
 2 καὶ ἐμφανὲς εἶναι τὸ κύριον τοῦ ξῆν. ἔνια δ' οὐ πρὸς
 πληγὴν ἀπαθῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύλων ἐξαιρουμένων ἐκ
 τοῦ στελέχους οἷον ὅσα φύσει καὶ εὐβλαστῇ καὶ ὑγρᾷ,
 καθάπερ πετέα πλάτανος, τὰ πολλὰ τῶν παρυδρῶν·
 ἢ δὲ πεύκη καὶ θαδοκοπουμένη σώζεται· μέγα δὲ ταύτη

καὶ ἡ λιπαρότης. ἅπαντα δὲ ταῦτα καὶ τᾶλλα μέγεθος
 ἔχοντα ὑπομένει δι' ὃ καὶ ἐκσηπόμενα σώζεται καὶ ζῆν
 ἐπεὶ καὶ τὴν πεύκην γ' οὐ νέαν θαυοῦργοῦσι, ἀλλ' ὅταν
 ἐν ἀκμῇ καὶ πορρωτέρω γένηται· νέα γὰρ οὐκ ἔχει διὰ
 τὸ μὴ πέττειν μηδὲ συναθροῖξιν τὸ ὑγρὸν ἀλλ' εἰς τὴν
 βλάστησιν καὶ τὸ μῆκος καταναλίσκειν· ἅμα γὰρ τῇ εἰς
 βάθος αὔξει καὶ ἡ τοιαύτη διάθεσις καὶ δύναμις. ζοικεν
 ἀπολουθεῖν. ὅσα δὲ καὶ τετραμμένα καὶ κολαζόμενα βέλ- 3
 τίω γίνεται καὶ καρπιμώτερα δῆλον καὶ ταῦθ' ὑπομέ-
 νειν. πληγὴν μὲν οὖν καὶ διαίρεσιν τὰ τοιαῦτα δέχεται·
 σχίσαι δὲ τοῦ στελέχους πρὸς τούτοις ἄμπελος καὶ συκῇ
 καὶ ῥόα καὶ μηλέα, τὰ δὲ ἄλλα ἀπόλλυται· ὅσα γὰρ αὖ
 πληγέντα καὶ σχισθέντα συμμύει πάλιν καὶ συμφύεται·
 ταῦθ' ὥσπερ ὑγιασθέντα ζῆ καὶ οὐχ. ὥσπερ ἐκεῖνα διε-
 σχισμένα· τῆς δ' ὑπομονῆς αἰτιὸν ἡ ὑγρότης καὶ ἡ φύσει
 μαυρότης· τροφήν τε γὰρ ἱκανὴν λαμβάνουσι καὶ οὐκ
 ἀναξηραίνεται διὰ τὴν σχίσιν, ὑπὸ δὲ τοῦ ψύχους οὐδὲν
 πάσχουσιν. εἰ δ' οὕτω δεῖ λαβεῖν τὴν σχίσιν ὥστε ἀνέ- 4
 χεσθαι μὲν ἂ μόνᾳ δοκεῖ τῶν ἡμέρων τοῦτο δύνασθαι
 συκῇ, ἄμπελος, ἐλάα, ἀμυγδαλῇ διὰ τὸ συμμύειν τά-
 χιστα δι' ὃ καὶ δύσσχιστα τῷ κολλώδη τὴν ὑπό-
 στασιν ἔχειν· καὶ γὰρ ὁ ὁπὸς καὶ τὸ τῆς ἐλάας τοιοῦτο
 καὶ πᾶν τὸ λιπαρὸν, τὸ δὲ τῆς ἀμπέλου ξύλον αὐτὸ τοι-
 οῦτον· σημεῖον δὲ ὅτι καὶ σχιζόμενα τὰ κλήματα καὶ τῆς
 ἐντεριώνης ἐξαιρουμένης τάχα συμφύεται· καὶ τούτου
 γε μᾶλλον ὁ κάλαμος, καὶ γὰρ συνέρχεται αὐτόματος·
 φασὶ δὲ καὶ τὴν ἄκκιον σχιζέσθαι· περὶ μὲν οὖν τούτων
 σκεπτέον.

211 CAP. XVII. Ἡ δὲ τοῦ φλοιοῦ περιαιρέσεις κοινὴ
 πάντων ἢ τῶν πλείστων ἐστὶ φθορά, περὶ ἧς εἴρηται
 πρότερον, εἴτε γὰρ ἐν τοῖς κυρίοις ἐστὶ τοῦ ζῆν εἶπε καὶ
 ἀπὸ τούτων πυκνουμένων δεικνύεται πρὸς τὸ ὅλον εὐ-

- λογον και οὕτως. ἡ δὲ μήτρα μέχρι μὲν τινος ἐξαιρου-
 μένη οὐ φθείρει, δι' ὅλου δὲ φθείρει καθάπερ οἱ περὶ
 Ἀρκαδίαν φασὶ και πεύκην και ἐλάτην και ἄλλ' ὅτι ἂν
 οὐκ ἄλογος δ' οὐδὲ ταύτης ἡ αἰτία· και ταύτ' εἰη τῶν
 εἰρημένων· ὑγρότατον γὰρ δοκεῖ και ὥςπερ μάλιστα εἶ-
 2 ναι ζωτικόν. σημειοῦ δ' ὅτι και τὰ ξύλα τὰ ἐμμητρα
 διαστρέφεται κατειργασμένα ἤδη μέχρι οὗ ἂν τελέως
 ἀναξηρανθῇ, δι' ὃ και ἐνσχιστα και οὐκ ἐμμητρα ποι-
 οῦσι τὰ τῆς ἐλάτης και τῆς πεύκης. ταύτης δ' οὖν μέχρι
 μὲν τινος ἐξαιρουμένης οὐκ ἄτοπον διαμένειν τὸ δένδρον
 ὥςπερ και τοῦ φλοιοῦ μέχρι τινος ἀφαιρουμένου, τελέως
 δ' ἐξαιρεθείσης ἀνάλνεσθαι καθάπερ ἀρχῆς τινος ἢ και
 3 οἰκείας ὑγρότητος συμφύτου στερούμενον. περὶ δὲ τῆς
 ἐπικοπῆς και τῆς κολούσεως ἐν ὀλίγοις ἢ σκέψις· ὀλίγα
 γὰρ τὰ φθειρόμενα κατὰ μὲν τὴν ἐπικοπὴν, ἐλάτη,
 πεύκη, λίγυς, φοῖνιξ, ἐνιοι δὲ και κέδρον και κυπάριτ-
 τὸν φασιν· καλοῦσι δ' ἐπικοπὴν, ὅταν ἀφαιρεθείσης
 τῆς κόμης ἐπικόπη τις τὸ ἄκρον· οὐκ ἄλόγως δ' ἂν δό-
 ξειε φθείρασθαι ξηρά τε τῇ φύσει και εὐθυπορώτατα
 μὲν, μονόρριζα δ' ὄντα. και γὰρ αἱ ἐλκώσεις πόνον παρ-
 ἔχουσι και εὐπαθέστερα ποιοῦσιν εἰς τὸ διῆκνεσθαι
 και τὸ καῦμα και τὸ ψύχος ἄλλως τε και πανταχόθεν οὐ-
 4 σαι και διὰ τὴν ὀρθότητα και διὰ τὴν εὐθυπορίαν ταχὺ
 διῆκνεῖται και πρὸς τὰς ῥίζας, ὥστε πολλαχόθεν ἡ φθορά·
 φύσει δὲ ἀπαράβλαστα πάντα και διὰ τὴν ξηρότητα τῶν
 ῥιζῶν και διὰ τὴν εἰς τὸ ἄνω φορὰν και ἐπὶ τῷ μονόρ-
 ριζα εἶναι και τῷ βαθυτέρας ἔχειν. οὐδαμοῦ γὰρ οὐδὲν
 περιττὸν οὐδὲ παροχετευόμενον ἐκπίπτει τῆς τροφῆς
 ὥστε μὴ εἶναι βλαστήσεως ἀρχὴν· ὅταν οὖν πάντα ταῦθ'
 ὑπάσκη· πᾶσι σχεδὸν ἀναγκαῖον τὴν φθορὰν εἶναι τε-
 5 λαίαν· αἱ δὲ κολούσεις φθείρουσιν ὅλως ὀλίγα· μόνον
 γὰρ μάλιστα τὸ τῆς ἀμπελὸν φυτὸν ἀπόλλυται και εἰ τι

ἕτερον ἀπαλὸν καὶ ἀσθενὲς καὶ εὐθύπορον· ταῦτα γὰρ
 ἀκτῖα τοῖς τοιοῦτοις τῆς φθορᾶς· χεῖρω δὲ ποιούσι πλείω·
 καὶ γὰρ ἡ ἀμυγδαλὴ πικρὰ γίνεται καὶ ἡ ῥόα σκληρο-
 τέρα καὶ ἕτερόν τι μεταβάλλει· τὸ δ' αἴτιον εἴρηται
 πρότερον ὅτι τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης συναλλοιοῦνται καὶ
 τὸ τέλος· χαλεπαὶ δὲ καὶ αἱ ἐπιβοσκήσεις ὅτι συνεπι- 6
 κάουσιν ἅμα τῇ τομῇ καὶ ἀφαιρέσει δι' ὃ καὶ ὁ πόνος
 πλείων· ἰδίον δὲ τὸ περὶ τὸν φοίνικα καὶ τὴν πίτυν·
 ὅταν γὰρ τι κολουσθῇ ταῦτ' οὐκ ἀπόλλυται μὲν, ἄκαρπα
 δὲ γίνεσθαι· τὴν δ' αἰτίαν παραπλήσιαν ὑποληπτέον εἶναι
 τοῖς πρότερον ὅτι τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης καὶ ἀσθενε-
 στέρας γινομένης ἀφαιρεῖται [τι] τῆς δυνάμεως καὶ μά-
 λιστα τὸ ἔσχατον καὶ τελεωτάτον ὁ καρπός· ἅμα δὲ καὶ
 ἡ μὲν βλαστήσις ὑπάρχει καὶ ὥσπερ ἤδη γέγονεν, ἐκε-
 ρον δὲ δεῖ γίνεσθαι· τὸ δ' ἐν γενέσει καὶ μέλλον εἶναι
 τοῦ ὄντος ἀσθενέστερον· ἐπὶ τούτων δὲ μάλιστ' ἡ μό-
 νων ὅτι ὀλιγόκαρπα καὶ βραδύκαρπα κατὰ γε τὴν παρ'
 ἡμῖν φυτείαν· ἐν δὲ ταῖς οἰκείαις χώραις ἴσως οὐκ ἄκαρ-
 πεῖ· οὐδὲ θαυμαστόν ἐστι μὴ ἄκαρπεῖ ταῦθ' ἐκεῖ κολουό-
 μενα· τὰ δὲ τῆς ἀρχῆς ὅτι μεγάλα πολλαχόθεν μὲν φα- 7
 νερόν· εἰ δὲ μὴ καὶ ἐκ τῶν βλαστήσεων ὅταν κακωθῶσιν
 ἐν ἄλλοις τε καὶ οὐχ ἥμιστά ἐν τῇ ἀμπέλῳ· κατεδεδωκυῖσα
 γὰρ ὑπὸ τῶν κτηνῶν οὐκέτι δύναται βλαστάνειν, ἀλλ'
 αὐτὴ ἡ τῆς βλαστήσεως ἐπιρροή παύεται καὶ ἀποσβέννυ-
 ται, ὃ φαίνεται ὥσπερ τυφλουμένη καὶ κηρουμένη πως·
 ἰσχυρόν δὲ ἐν ἅπασιν ἡ ἀρχὴ καὶ ἀσθενὲς οὐ τὸν αὐτὸν
 δὲ τρόπον· ἐπεὶ ὅτι γε βλαστήτικόν ἄμπελος καὶ αἱ εἰς
 τὸν ὕστερον χρόνον ἐπιβλαστήσεις μηνύουσιν.

Cap. XVIII. Φθοραὶ δὲ καὶ τῶν σπερμάτων εἰσὶ
 τινες τῶν μὴ κατὰ φύσιν σπειρομένων ὁμοίως τῶν τε
 δεινδρικών καὶ τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ἄλλων· ὧν καὶ χρό-
 νοὶ τινὲς εἰσὶν ὁρισμένοι· πάντα γὰρ ζῇ μέχρι τινὸς αἰ-

ἀπόλλυται· ζῆν δὲ λέγω δυνάμει· φθείρονται δὲ φυσι-
 κῶς ἀποξηραίνόμενα καὶ ὥσπερ διαπνεοῦσθης ἅμα τῆς
 θερμότητος καὶ ὑγρότητος· αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι παρὰ
 φύσιν οἷον ὅσα θηριοῦνται καὶ ἀνυγραίνονται καὶ ἄλλως
 2 πῶς ἐξίσταται· δι' ὃ καὶ τὰ μὲν πολύλοπα καὶ πολυχί-
 τωνα καὶ λιπαρὰ καὶ θριμῆα καὶ πικρὰ καὶ ὀστῶδη καὶ
 ξηρὰ πάντα πολυχρόνια· τὰ δ' ἄλλα ταχὺ ἐξίσταται· τὰ
 μὲν γὰρ ὑπ' ἀλλήλων θερμαινόμενα καθάπερ ὁ σίτος
 καὶ τὰ χεδροπὰ, τὰ δ' ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν ἐξωθεν
 ὑγραίνόμενα καθάπερ τὰ τῶν λαχάνων καὶ τῶν στεφα-
 νομάτων· οἷον γὰρ μαδᾶ καὶ εἰς διαβλάστησιν ὁρμαῖται·
 ζωοῦται δὲ θᾶττον καὶ φθίρεται τῶν χεδροπῶν τὰ τε-
 ράμονα· γλυκύτερα γὰρ ἐν τούτῳ δὲ ἡ ζωοποιία καὶ
 ἅμα θᾶττον ἐξίσταται δι' ἀσθενείαν τε καὶ διὰ τὸ ὥσπερ
 3 ἐν πέρατι εἶναι· καὶ τοῦ σίτου δὲ ὡσανύτως ὁ γλυκύτερος.
 μέγα δ' οἱ τόποι διαφέρουσιν εἰς φυλακὴν ἐὰν ᾧσι ξη-
 ροὶ καὶ ψυχροί· διαμένουσι γὰρ πλείω χρόνον ὥσπερ ἐν
 τε Μηδείᾳ καὶ Παφλαγονίᾳ καὶ τούτων ἐν τοῖς ὑψηλο-
 τάτοις χωρίοις ὡσανύτως δὲ καὶ εἰπον ἄλλοθι τοιοῦτον·
 ἀμφοτέρω γὰρ ἐξείργονται τὰ διαφθείροντα τό τε θερ-
 μὸν καὶ τὸ ὑγρὸν· ἐπεὶ καὶ ἡ διαπατιτομένη γῆ τοῦτο
 4 ποιεῖ, ξηραίνει τε καὶ ψύχει. τῶν δὲ δενδρικῶν ὅσα μὲν
 μαλακὰ καὶ σαρκώδη καθάπερ ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ τὸ κά-
 ρυον καὶ ἡ βάλανος τοῖς περιέχουσι σώζεται, τὰ δὲ ξη-
 ρὰ καὶ ξυλώδη καθάπερ τὸ γίγαρτον καὶ τὰ τοιαῦτα
 καὶ ἐαντοῖς. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν πάντα πολυχρονιώ-
 τερα διὰ τὸ περιέχον· ἐπεὶ καὶ τὸ γίγαρτον καὶ ἡ κεγ-
 χραμὶς καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα πολλῷ μᾶλλον ἀπο-
 ξηραίνεται γυμνούμενα· μάλιστα δὲ διαμένει τῶν τοι-
 ούτων ὅσα πυρῇν περιέχεται, καθάπερ τὸ τῆς ἐλάας
 καὶ εἴ τι ξυλώδες ἢ ὀστῶδες τυγχάνει, καθάπερ τὸ τοῦ
 φοίνικος καὶ ὁ κνήκος καὶ τᾶλλα τὰ κνηκώδη· πυκνὰ

γὰρ πάντα καὶ προβολὴν ἔχοντα· τὸ δὲ σπέρμα τὸ ἐντος
ὅτε μὲν κεχωρισμένον τι καὶ φανερόν, ὅτε δὲ ἀχώριστον
καὶ ἀφανές, ὥσπερ τὸ τῶν φοινίκων.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ζ.

CAP. I. Περὶ δὲ χυλῶν καὶ ὀσμῶν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα
τῶν φυτῶν οἰκεῖα, πειρατέον ὁμοίως ἀποδοῦναι τοῖς πρό-
τερον τὰ τε συμβαίνοντα περὶ ἕκαστον εἶδος καὶ διὰ τίνας
αἰτίας. ἡ μὲν οὖν φύσις ποῖα τις ἑκατέρου τοῦ γένους
ἐν ἄλλοις ἀφώριστα καὶ ὅτι μικτά πως ἄμφω κατὰ λό-
γον ἐστὶ. χυμὸς μὲν ἢ τοῦ ξηροῦ καὶ γεώδους τῷ ὑγρῷ
ἐναπόμιξις ἢ ἢ τοῦ ξηροῦ διὰ τοῦ ὑγροῦ διήθησις ὑπὸ
θερμοῦ· διαφέρει δ' ἰσως οὐδέν. ὀσμὴ δὲ τοῦ ἐν χυμῷ
ξηροῦ ἐν τῷ διαφανεῖ· τοῦτο γὰρ κοινὸν ἄερος καὶ ὕδα-
τος. καὶ σχεδὸν τὸ αὐτὸ πάθος ἐστὶ χυμοῦ τε καὶ ὀσμῆς
οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ ἑκάτερον. ταῦτα μὲν οὖν οὕτω
κείσθω κατὰ τὸν εἰρημένον ἀφορισμόν. τὰ δ' εἶδη τῶν 2
χυμῶν ὥς μὲν εἰς ἀριθμὸν ἀποδοῦναι βῆδιον οἶον γλυ-
κὺς λιπαρὸς αὐστηρὸς στρυφνὸς δριμύς ἀλμυρὸς πικρὸς
ὀξύς. ὥς δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ἑκάστου χαλεπώτερον.
αὐτὸ γὰρ τοῦτο πρῶτον ἔχει τινὰ σκέψιν πότερον (γὰρ)
τοῖς πάθεσι τοῖς κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἀποδοτέον ἢ ὥσπερ
Δημόκριτος τοῖς σχήμασιν ἐξ ὧν ἕκαστοι· εἰ μὴ ἄρα καὶ
ταῦτα συνάπτει πως εἰς τὰς δυνάμεις ἀκείνων λέγεται
χάριν· ἢ καὶ εἰ τις ἄλλος τρόπος ἐστὶ παρὰ τούτους. λέ- 3
γω δὲ τοῖς πάθεσι τοῖς κατὰ τὰς αἰσθήσεις οἶον εἰ τις
ἀποδοίη γλυκὺν μὲν τὸν διακριτικὸν τῆς ἐν τῇ γλώττῃ

- συμφύτου ὑγρότητος ἢ χυμὸν λεαντικὸν ἢ λεπτὸν ἢ
 λείον· στρυφνὸν δὲ τὸν ξηραντικὸν ἢ πηκτικὸν ἢ φέρα
 ταύτης· δριμύν δὲ τὸν πηκτικὸν ἢ θετικὸν ἢ ἐκκριτι-
 κὸν τῆς ἐν τῇ συμφύτῳ ὑγρότητι θερμότητος εἰς τὸν ἄνω
 τόπον ἢ ἀπλῶς χυμὸν καυτικὸν ἢ θερμαντικόν· ἄλμυρόν
 δὲ τὸν θετικὸν καὶ ξηραντικόν· πικρὸν δὲ τὸν φθαρτικόν
 τῆς ὑγρότητος ἢ τηκτικὸν ἢ θετικὸν ἢ ἀπλῶς τραχὺν ἢ
 μάλιστα τραχὺν· αὐστηρὸν δὲ τὸν ὀνυκτικὸν τῆς αἰσθή-
 σεως ἢ τῆς ὑγρότητος τῆς ἐν αὐτῇ ἢ τῆς ἐπιπολῆς ὑγρό-
 τητος θετικὸν ἢ πηκτικὸν ἢ ξηραντικὸν ἢ ἀπλῶς στρυφ-
 νότητά τινα ἡρεμασίαν καὶ μαλακίην. ἢ πάλιν ὥς Πλά-
 των καθόλου τὰς διαφορὰς τῶν δυνάμεων ἀποδίδωσι
 τῷ συγκρίνειν καὶ διακρίνειν κεχρημένος τραχύτητι καὶ
 λειότητι καθ' ἑκάστας δὲ διαιρεῖ τοῖς εἶδεσιν. ὅσα μὲν
 οὖν κἀκεῖ τὰ φλέβια καὶ ἀποξηραίνει τραχύνοντα στρυφ-
 νά· αὐστηρά δὲ τὰ τούτων ὀνυκτικώτερα καὶ πᾶν τὸ
 περὶ τὴν γλώττιαν ἀποπλύνοντα· ὅσα δὲ ῥύπτει πέρα
 μὲν τοῦ μέτρου ὥστε καὶ ἀποτῆρειν αὐτῆς τι τῆς φύ-
 σεως οἷον ἢ τῶν νύτρων δύναμις πικρά· τὰ δὲ ὑποδεέ-
 σταρα τούτων καὶ ἐπὶ τὸ μέτριον τῇ φύσει χρῶμενα
 ἄλυνκὰ ἄνευ πικρότητος τραχείας καὶ φίλα μᾶλλον ἡμῖν.
 6 τὰ δὲ τῇ τοῦ στόματος θερμότητι κοινωνήσαντα καὶ
 λαινώμενα καὶ συνεκκυρούμενα καὶ πάλιν ἀντικαίοντα
 φερόμενα δ' ὑπὸ κορυφότητος ἄνω πρὸς τὰς τῆς κεφαλῆς
 αἰσθήσεις καὶ τέμνοντα δριμύα· τὰ δὲ προλελεπτυσμένα
 ὑπὸ σηπεδόνης εἰς δὲ τὰς στενὰς φλέβας εἰσδύόμενα καὶ
 ἀνακυκλῶντα καὶ ἀναξυμοῦντα καὶ ἀφρίζειν ποιοῦντα
 καὶ ἄλκειν ὀξέα. τὸ δὲ σύμπασιν τοῖς περὶ ταῦτα πάθος
 ἐναντίον οἰκτιρὸν ἐστὶ τῆς γλυκύτητος· ὅταν γὰρ λεάνῃ
 ἐκκαλεῖσθον τὰ τραχυνθέντα καθιστᾷ δὲ καὶ συνάγῃ τὰ
 παρὰ φύσιν κεχυμένα τὰ δ' αὖ συνεστώτα διαχαλᾷ καὶ
 ἄπανθ' ὅτι μάλιστα ἰδρὺν κατὰ φύσιν, γλυκύ. οὗτος

2 Ἡ μὲν οὖν ὁ τρόπος ταῖς δυνάμεσι ἀφορίζεται. Δημόκριτος 6
 δὲ σχῆμα περιτιθεὶς ἐκάστῳ γλυκὺν μὲν τὸν στρογγύλον
 καὶ εὐμεγέθη ποιεῖ· στρυφνὸν δὲ τὸν μεγαλόσχημον
 τραχὺν τε καὶ πολυγώνιον καὶ ἀπεριφερῆ· ὅξυν δὲ κατὰ
 τοῦνομα τὸν ὅξυν τῷ ὄγκῳ καὶ γωνοειδῆ καὶ κάμπυλον
 καὶ λεπτὸν καὶ ἀπεριφερῆ· δριμὺν δὲ τὸν περιφερῆ καὶ
 λεπτὸν καὶ γωνοειδῆ καὶ κάμπυλον· ἄλμυρόν δὲ τὸν
 γωνοειδῆ καὶ εὐμεγέθη καὶ σκολιὸν καὶ ἰσοσκελῆ· πι-
 κρὸν δὲ τὸν περιφερῆ καὶ λείον ἔχοντα σκολιότητα μέ-
 γεθος δὲ μικρόν· λιπαρὸν δὲ τὸν λεπτὸν καὶ στρογγύ-
 λον καὶ μικρόν· οἱ μὲν οὖν τρόποι τοσοῦτον διαφέ-
 ρουσι.

CAP. II. Τάχα δ' ἂν δόξειεν ὥσπερ ἐλέχθη καὶ
 οὗτος ἐκείνων εἶναι χάριν· αὐτῶν γὰρ τῶν δυνάμεων
 [ὁ] οὕτως ἀποδιδόντες οἴεται τὰς αἰτίας ἀποδιδόναι δι' ἃς
 ὁ μὲν στύφει καὶ ξηραίνει καὶ πήγνυσιν ὁ δὲ λεαίνει καὶ
 ὁμαλύνει καὶ καθίστησιν ὁ δὲ ἐκκρίνει καὶ διαχεῖ καὶ
 ἄλλο τι τοιοῦτο ὁρᾷ· πλὴν ἴσως ἐκεῖνα ἂν τις ἐπιζητή-
 σεις παρὰ τούτων ὥστε καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀποδιδό-
 ναι ποιόν τι· δεῖ γὰρ εἰδέναι μὴ μόνον τὸ ποιῶν
 ἀλλὰ καὶ τὸ πάσχον ἄλλως τ' εἶ καὶ μὴ πᾶσιν ὁ αὐ-
 τὸς ὁμοίως φαίνεται καθάπερ φησὶν. οὐδὲν γὰρ κω-
 λύνει τὸν ἡμῖν γλυκὺν ἑτέροις τισὶ τῶν ζώων εἶναι
 πικρὸν καὶ ἐκὶ τῶν ἄλλων δὲ ὁμοίως. δῆλον γὰρ ὡς ἐν 2
 τῷ αἰσθητηρίῳ τίς ἐστὶν ἑτέρα διάθεσις. ἐπεὶ τὰ γε τοῦ
 χυμοῦ σχῆμα ταὐτὸ καὶ ἐν ἄλλῳ ἔοικεν οὐ ταὐτὸ δύνα-
 σθαι πανταχοῦ ποιεῖν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθὲς δεῖ τι ἀνο-
 μοιότητος εἶναι τῶν ὑποκειμένων δι' ὃ δὴ καὶ λεκτέον
 ὑπὲρ αὐτῶν. ἅμα δὲ κἀκεῖνο φανερόν ὡς οὐ μία τις
 δύναμις τοῦ αὐτοῦ σχήματος εἰ γε τάναντία πέφυκε ποι-
 εῖν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ· τὸ μὲν γὰρ μὴ πάντα πρὸς τὴν
 αὐτοῦ δύναμιν ἄγειν οὐχ ὁμοίως ἄτοπον ὥσπερ οὐδὲ τὸ

πῦρ κάειν. εἰ δὲ καὶ ἐναντίως ἐνια διατίθεται τοῦτο
 πλείονος λόγου δέεται. καίτοι κάκεινον δεῖ τινα λέγειν
 3 αἰτίαν. ἐπὶ γοῦν τοῦ πυρὸς ὅσα μὴ δύναται κάειν ἢ τὸ
 ὕδωρ ὑγραίνειν ἔστι τις αἰτία καὶ λόγος· εἰ δὲ καὶ τού-
 ναντίον ἑκάτερον ἐποίει μᾶλλον ἢ ἐδεῖτο καὶ πλειόνων·
 τούτοις μὲν οὖν ὑπὲρ ἀπάντων τούτων λεκτέον· τοῖς δὲ
 κατὰ τὰς δυνάμεις ἐκείνο μόνον ἀναγκαῖον ποιεῖν τι τῶν
 αἰσθητηρίων ἕκαστον. δεῖ γὰρ εἰδέναι καὶ τὴν τούτων
 φύσιν καὶ διάθεσιν ἐπεὶπερ οὐχ ὅτιοῦν μόριον αἰσθητι-
 κόν, ἴσως δὲ καὶ ὅταν ἐκ πλειόνων ἓν τι γένηται τὴν ἐκ
 θατέρου δύναμιν καὶ οὐσίαν οὐ δεῖ λανθάνειν. ἄτοπον
 δὲ κάκεινο τοῖς τὰ σχήματα λέγουσιν ἢ τῶν ὁμοίων δια-
 φορὰ κατὰ μικρότητα καὶ μέγεθος εἰς τὸ μὴ τὴν αὐτὴν
 4 ἔχειν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐπὶ τῆς μορφῆς ἀλλὰ τῶν ὄγκων
 αἱ δυνάμεις . . . οὕς εἰς μὲν τὸ διαβιάσασθαι καὶ ἀπλῶς
 τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον τάχ' ἢ τις ἀποδοίῃ εἰς δὲ τὸ μὴ
 ταῦτ' οὐ δύνασθαι μηδὲ ποιεῖν οὐκ εὐλογον· ἐπεὶ ἐν τοῖς
 σχήμασιν αἱ δυνάμεις· εἰ γὰρ ὁμοιοσχήματα ταῦτόν ἢ
 εἴη τὸ ὑπάρχον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. τὸ γὰρ τρί-
 γωνον τὸ ποδιαῖον καὶ τὸ μυριόπουν ὁμοίως δυσὶν ὀρ-
 θαῖς καὶ τὸ τετράγωνον τέτταρσιν ὀρθαῖς. καὶ ταῦτα
 μὲν καὶ κατὰ τὸ ποσὸν διάφορα· τὰ δὲ λόγῳ μὲν ὄντα
 τὰ αὐτὰ οἷον ἢ ἀσυμμετρία τῆς διαμέτρου τὸ δὲ ποσὸν
 διάφορον· ὥστ' εἰ ἐκ τούτων ἢ ἀπὸ τούτων ἐγένετο τὸ
 μὲν ποσὸν διάφορον ἢ ἦν τῷ θ' εἰδὲι ἀδιάφορον. ἀλλὰ
 γὰρ αἱ μὲν κατὰ τὰ σχήματα καὶ τὰς μορφὰς δυνάμεις
 πλείω καὶ περὶ πλειόνων ἔχουσιν ἀπορίαν.

CΛΡ. III. Ὅτι δ' ἐναπομίξει πως ὁ χυμὸς καὶ ἡ^{3H}
 ὁδμὴ καὶ ἐκ τῶνδε φανερόν· οὐδὲν γὰρ φαίνεται τῶν
 ἀπλῶν ἔχειν χυμὸν οὐδ' ὁδμὴν ἐὰν μὴ λάβῃ μίξιν οἷον
 ὁ ἀήρ ἢ πῦρ ἢ ὕδωρ· ἄχυμον γὰρ καὶ τὸ ὕδωρ καθ'
 αὐτό, δι' ὃ καὶ οἱ παλαιοὶ φασὶ δι' οἷας ἢ γῆς ῥέῃ τοι-

οὐτορ καὶ εἶναι. καὶ ἡ θάλαττα δὲ καὶ τὰ νιφρώδη καὶ
 σακρὰ καὶ ὀξέα τῶν ὑδάτων ἔχει τινὰ μίξιν ὧν ἐνίοις
 καὶ ἡ ὀσμὴ μάλιστα δὲ τῇ θαλάττῃ συνακολουθεῖ. γῆ δὲ
 καὶ λίθος ἄχυμα πλὴν ἐάν τινα τοιαύτην λάβῃ μίξιν.
 καίτοι φαίνεται γέ ταῦτα μᾶλλον ἔχειν ὅλον ὅσαι θ' ἄλ- 2
 μώδεις καὶ ὅσαι καὶ ὡς ἡ τέφρα πικρὰ καὶ ἐναι γλυ-
 κέαι δοκοῦσιν εἶναι ὥσπερ καὶ ἡ ἄργιλος. ἅμα δὲ καὶ
 οὐκ ἄλογον εἶπερ τῇ τοῦ γεώδους ἐναπομίξει γίνεται
 χυμός. τὰ δὲ δὴ μεταλλευόμενα καὶ λίθων ἐνια γένη καὶ
 ὀσμάς ἔχει πρὸς τοῖς χυμοῖς. ἅπαντα δ' οὖν ταῦτα μίξει
 τινὶ καὶ ἀλλοιωθεῖ ἐγχυμα φαίνεται καὶ ὀσμώδη. καὶ γὰρ
 ἡ τέφρα διὰ τὴν κατάκαυσιν ἐξαλλοιουμένη καὶ ὅσα πυ-
 ροῦται λαμβάνει τινὰ χυμὸν τὰ μὲν ἁπλᾶ τὰ δὲ μιγνύ-
 μενα τοῖς ὑγροῖς. ἡ μὲν οὖν φύσις ὅτι τοιαύτη καὶ πρό- 3
 τερον εἴρηται καὶ νῦν. ἐπεὶ δ' ἐν τρισὶν οἱ χυμοὶ — φυ-
 τοῖς τε γὰρ καὶ ζώοις εἰσὶ τινες καὶ ὀσμαι καὶ χυμοὶ κατὰ
 τὰς κράσεις, ἐτι δ' ἐν τοῖς κατὰ τέχνης παρασκευῇν τινα
 μιγνυμένοις ἢ καὶ αὐτομάτως ἀλλοιουμένοις ὅτε μὲν ἐπὶ
 τὸ βέλτιον ὅτε δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ὥσπερ τῶν σηπομένων —
 τὸ μὲν ὑπὲρ ἀπάντων τούτων εἰπεῖν κοινότερόν τε καὶ
 καθόλου μᾶλλον ἐστὶν ὑπὲρ δὲ τῶν φυσικῶν πρῶτον
 λεκτέον, ἀρχὴ γὰρ ἐν ἅπασιν ἡ φύσις, καὶ τούτων ὅσοι
 κατὰ τε τὰ ἁπλᾶ φαίνονται καὶ ὅλως τὰ ἄψυχα καὶ ὅσοι
 κατὰ τὰ φυτὰ καὶ τοὺς καρπούς. καὶ γὰρ ταῦτα πρότερον
 ἂν τις τοιθεῖτο τῶν ζώων ἅμα δὲ καὶ ἡμῖν ἡ σκέψις ὑπὲρ
 τούτων ὅλον συνεχῆς οὔσα τοῖς πρότερον. οἱ μὲν οὖν ἐν 4
 τῇ γῇ ἐκνιστάμενοι χυμοὶ τῶν ὑγρῶν, οὗτοι γὰρ ἐμφα-
 νίστατοι, λέγω δ' ὅλον ὅξεις καὶ [άλμυροί] γινόμενοι
 μὲν δῆλον ὅτι διὰ τὰς αὐτάς πως ἡ παραπλησίας ἀνάγ-
 κας δι' ἃς καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς, οὐ μὴν οὔτε ἴσοι τὸ πλη-
 θος οὐδ' ὅμοιοι τούτοις ἀλλὰ θολερώτεροι διὰ τὸ μὴ τὴν
 αὐτὴν πέψιν μηδ' ὁμοίαν ἔχειν. τὸ δὲ πλήθος οὐ συμ-

βλήτοί. πολλοὶ γὰρ οἱ τῶν καρπῶν καὶ ἀνόμοιοι χυμοὶ
καὶ οὐδαμῶς ἐνίοι γε ἐμφαινόμενοι τοῖς ἐκ τῆς γῆς οἷον
ὁ αὐστηρὸς καὶ θριμνὸς καὶ ἄλλοι δὲ πλείους. εἰ μὴ τις
λέγοι τῇ μίξει καὶ τῇ κράσει τῶν ἄλλων γίνεσθαι τού-
τους τοῖς δὲ γένεσιν εἶναι τοὺς αὐτούς· οὕτω δ' ἂν εἰρήσαν
ἄπειροι, ἄπειροι γὰρ οἱ λόγοι τῶν μίξεων. καὶ ἐτι δὲ κατὰ
τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον αἱ διαφοραὶ δι' ὃ καὶ οἱ ὁμογενεῖς
πλείους οἷον αὐστηροὶ λιπαροὶ πικροὶ γλυκεῖς ὄθον καὶ
οἱ παλαιοὶ τῶν φυσιολόγων ἀπείρους ἐτίθεντο τοὺς χυ-
μοὺς ὥσπερ καὶ Μενέστωρ· ὅποιά γὰρ ἂν τις ἢ μίξις καὶ
ἢ πέψις γένηται τοῦ ὑγροῦ ἐμφύτου τοιοῦτον εἶναι καὶ
τὸν χυμόν. οὐ μὴν ἀλλὰ βέλτιόν γε οἱ ὠρισμένους λέ-
γοντες ἐκ τούτων δ' ἤδη κατὰ τὰς μίξεις κοινοῦντες τὰς
διαφοράς. ἴδιος γοῦν τῶν ἐκ τῆς γῆς ὁ ἄλμυρός· οὐδ'
ἐνὸς γὰρ καρποῦ τοιοῦτος ἀλλ' εἴπερ φύλλου καὶ καν-
λοῦ καὶ κελύφους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου τὴν αἰτίαν
ὑστερον λεκτέον.

CAP. IV. Αἱ δὲ ἰδέαι τῶν χυμῶν ἐπὶ δοκοῦσιν εἶ-
ναι καθάπερ καὶ τῶν ὁσμῶν καὶ τῶν χρωμάτων, τοῦτο
δὲ ἂν τις τὸν ἄλμυρόν οὐχ ἕτερον τιθῇ τοῦ πικροῦ κα-
θάπερ καὶ τὸ φαῖον τοῦ μέλανος· ἐὰν δὲ χωρίῃ συμ-
βαίνει τοῦτον ὄγδοον εἶναι. γλυκὺς γὰρ καὶ λιπαρὸς καὶ
πικρὸς καὶ αὐστηρὸς καὶ θριμνὸς καὶ ὀξύς καὶ στρυφνὸς
ἀριθμοῦνται· προστίθεται δὲ καὶ ὁ ἄλμυρός ὄγδοος. ὀ-
νται δὲ τινες καὶ τὸν οἰνώδη δεῖν. ἐν τε γὰρ τοῖς καρ-
ποῖς ὑπάρχει πλείοσι καὶ ἐκ τῆς γῆς ἀνακιδύει τις ἐνι-
αχοῦ τοιοῦτος χυμός· ἐτι δ' οὐδ' ὥσπερ ὁ γαλακτώδης
εἰς τὸν γλυκὺν ἂν τεθείη — καὶ γὰρ οὗτος ἐν ἐνίοις ὡς
εἶδος ἂν τι τιθοῖτο τοῦ γλυκέος — οὕτω τὸν οἰνώδη τῶν
ἄλλων τινὶ προσνεῖμαι ῥᾷδιον ἀλλ' ἰδία τις ἢ φύσις καθ'
αὐτὴν ἐπιδεχομένη καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ στρυφνὸν καὶ
αὐστηρόν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν ἴσως διαφέρει

πρὸς τὴν τῶν ἄλλων θεωρίαν. ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ τῶν ἐπὶ
 καιριώτατος καὶ φυσικώτατος. πότερον δὲ τοὺς μὲν
 ὥσπερ ἀρχὰς τοὺς δὲ ὡς στερήσεις δεῖ λέγειν οἶον τὸν
 μὲν γλυκὺν καὶ λιπαρὸν καὶ ὅσοι σύστοιχοι τούτοις ἀρ-
 χὰς, ἐκ τούτων γὰρ αἱ γενέσεις καὶ αἱ τροφαί, τοὺς δ'
 ἄλλους στερήσεις, ἢ πάντα φυσικούς; εἰκε γὰρ εἰ μὲν
 εἰς τὸ ἄριστον δεῖ τάττειν τὴν φύσιν ἐν τούτοις εἶναι
 μόνον, ἅμα δὲ καὶ τὸ τῆς τροφῆς καὶ γενέσεως ἀληθι-
 νόν. οὐδὲν γὰρ ὡς εἰπεῖν οὔτε τρέφεσθαι δοκεῖ διὰ τῶν
 ἐτέρων οὔτε γίνεσθαι. εἰ δ' εἰς τὸ πλείονα εἶδη εἶναι
 ἐκείνοι γε μᾶλλον ἢ οὐχ ἦττον κατὰ φύσιν, ὀλίγοι γὰρ
 ἐν τούτῳ τῷ μέρει. σχεδὸν δὲ τι παρόμοιον ἐστὶ τὸ ζή- 3
 τούμενον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων πρὸς τὸν ἄνθρωπον
 πότερα κατὰ φύσιν ἢ κατὰ στέρησιν τᾶλλα. καθάπερ
 γὰρ καὶ τούτων ἰδιαίτινες αἱ οὐσίαι καὶ τῶν φυτῶν
 ὁμοίως. εἰ οὖν ἢ μὲν στέρησις ἐν ἀτελείᾳ τινὶ καὶ ἐνδείᾳ
 ταῦτα δὲ καὶ γεννᾷ καὶ ἐκτρέφει τὰ ὅμοια καὶ ἰσχυρότερα
 πολὺ τῶν ἐτέρων οὐκ ἂν εἴησαν κατὰ στέρησιν. ἐτι δὲ
 ἐν γε τοῖς φυτοῖς ἅμα συμβαίνει μὴ τελεοκαρπεῖν καὶ
 ἦττον εἶναι πικρὰ τὰ ἐν τούτῳ τῷ γένει, καθάπερ ἐπὶ
 τοῦ πενταυρίου καὶ ἀψινθίου καὶ τῶν τοιούτων, ὥς ἐκείσε
 τῆς φύσεως φερομένης καὶ τὴν γλυκύτητα καθάπερ ἀπε-
 ψίαν τινὰ οὐσαν ἢ ἔλλειψιν πέψεως. αἰεὶ γὰρ ἢ φύσις 4
 ἐξομοιοῦν ἐθέλει τῷ ὑποκειμένῳ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ζώοις
 καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς. ποιεῖται γὰρ καὶ τροφή γίνεται πα-
 σιν ὅταν κρατηθῇ τὸ λαμβανόμενον. εἰ δὲ δὴ καὶ ἐνια
 τρέφεται διεσθαρμένοις τισὶν ὥσπερ καὶ τῶν ζώων ἅν
 καὶ ἢ γενέσεις ἐκ τούτων οὐδ' ἂν ἢ τῆς τροφῆς ἱκανὴ πί-
 στις εἴη πρὸς τὸ κατὰ φύσιν οὐδ' ἂν ἢ πρώτη σύστασις
 ἄλλ' ἐκάστοις μεμερισμένοι κατὰ τὰς μίξεις. ἐπεὶ οὐδ' 5
 οἱ γλυκεῖς χυμοὶ τρόφιμοι πάντες ἡμῖν ἄλλ' οἱ μὲν ἐκ-
 στατικοὶ καθάπερ ἢ ὁμοία τῷ σκολύμῳ ῥίζα καὶ ἄλλαι

τινές, οἱ δ' ὑπνωτικοὶ πλείους δὲ διδόμενοι καὶ θανα-
 τηφόροι καθάπερ ὁ μανδραγόρας ἐνιοὶ δὲ ὁμολογουμέ-
 νως ἐπιθάνατοι· πολλοὶ γὰρ ἤδη καὶ πολλαχοῦ ῥίξας
 φαγόντες ἄς ἡγνόουν γλυκείας τε τῇ γεύσει καὶ ἡδείας
 ἀπέθανον καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλείω τυγχάνει τὰ μὲν βλά-
 πτοντα τὰ δὲ καὶ ὅλως ἀναιροῦντα τῶν κατὰ τὴν προς-
 6 φορὰν ἡδέων ἢ ἀλύπων. ἔνια δὲ πάλιν ὠφελοῦντα τῶν
 ἀηδῶν καὶ πικρῶν οἶον καὶ τὰ ἄρτι λεχθέντα κενταύ-
 ριον καὶ ἀψίνθιον καὶ ὅσα δὴ φαρμακωδεστέρους ἐτι
 τοὺς χυμοὺς ἔχει· πολλὰ γὰρ καὶ τούτων ὀνύνησι. τῶν
 δὲ καὶ ὅλως ὁ χυμὸς ἄτροφος ὢν ὥσπερ εἰ ἡδυσμα τῆς
 τροφῆς ἐστὶν οἶον ὁ ἄλμυρός καὶ ὀξύς· οὐδὲ γὰρ δυνά-
 μεθα κρατεῖν ἀκράτου καθάπερ οὐδὲ τῶν ἁλῶν ἔνια
 ζώων δι' ὃ καὶ τούτοις παρέχουμεν τοὺς ἄλας. ἔνια δὲ
 καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς εὐρίσκει τὰ πρόσφορα πρὸς τὴν τοιαύ-
 την ἐπικουρίαν ὥσπερ καὶ οἱ ὀρνίθες ἤδη. καὶ φανερόν
 ἂν δόξειεν ὡς οὐκ ἐστὶν ἀπλῶς μεμερισμένα τὸ μὲν
 ὥσπερ φυσικὸν τὸ δ' ὡς ἐν στερήσει καὶ παρὰ φύσιν.
 ἀλλὰ καὶ τὸ ἡμῖν ἄτροφον ἑτέροις τρόφιμον καὶ τὸ ἄλ-
 λοις τρόφιμον ἄλλοις ἄτροφον. ὡς γὰρ ἂν αἱ φύσεις
 ἔχωσι κατὰ τὰς κράσεις οὕτως καὶ αἱ τροφαὶ καθ' ἑκα-
 στον ἀρμόσουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ λύπαι
 καὶ ἡ βοήθειαι πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις ὃ καὶ
 φανερὰ ποιοῦντα πολλὰ τῶν ζώων ἐστὶν οὐ πρὸς τὰ
 συμβαίνοντα πάθη μόνον αὐτομάτως ἀλλὰ καὶ κατ' αὐ-
 τὰς τὰς ἐδωδὰς ὅταν ἄλλο φάγωσιν ἕτερον ἐπεσθίοντα
 καθάπερ οἱ ἔχεις τὸ πηγανον ὅταν τὸ σκόρδον.

CAP. V. Ἔχει δὲ καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς ὁμοίως· ἄλλαι
 γὰρ ἄλλοις ἐναντίαι καὶ οὐ πρόσφοροι καὶ οὐ μόνον εἰς
 τὸ μὴ δεῖσθαι μηδὲ ζητεῖν ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἡδίστων ἡμῖν
 ἀναιρεῖσθαι καθάπερ οἱ γύπες ὑπὸ τῶν μύρων καὶ οἱ
 κύνθαιοι ὑπὸ τῶν ῥόδων. πολεμοῦσι δὲ δὴ σφόδρα καὶ

ἡ αἰ μέλιται τοῖς μεμνημένοις. ὅλως μὲν γὰρ ἢ οὐδὲν
 ἢ βραχὺ τι πάμπαν ἐστὶν ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις τὸ τὴν
 εὐωδίαν δίδωκον αὐτῆς χάριν, ἀλλ' εἶπερ κατὰ συμβε-
 βηκὸς ὧν ἡ τροφή τοιαύτη· πρὸς ταύτην γὰρ ἦν ἡ ἐπι-
 θυμία καὶ ταύτης. εἰ δ' ἄρα καὶ τοιοῦτόν ἐστι ἡμῖν γε 2
 οὐ σαφές. ἐπεὶ καὶ τὴν κάρδαλιν τοῖς μὲν ἄλλοις ἡδύ-
 φασιν ὅξιν δι' ὃ καὶ θηρεύειν αὐτὴν κατακειμένην καὶ
 ταύτῃ προσαγομένην, ἡμῖν δ' οὐδεμίαν εὐωδίαν ἐμφαί-
 νει· εἰ μὴ κἀκεῖνο ἀληθὲς ὥσπερ ἐστὶν ἀληθὲς ὅτι χει-
 ρίστην ἔχομεν πάντων τὴν ὄσφρησιν. καὶ διὰ τοῦτο ὡς
 εἰπεῖν πολλοὶ λανθάνουσιν ἂν ἡμᾶς ὁσμαι καὶ τὰ ἡδέα
 καὶ τὰ λυπηρὰ τὰ κατὰ ταύτας. ὃ δ' ἂν τῷ δόξειεν ἄτο- 3
 πον εἶναι τὸ τὰ ἄλλα ζῶα σαφεστέραν ἔχοντα μὴδ' αἰ-
 σθάνεσθαι μὴδὲ κρίνειν τὰς εὐωδίας οὐκ ἐστὶν ἄτοπον.
 τάχα μὲν γὰρ καὶ αἰσθάνονται πρὸς δὲ τὴν φύσιν αὐτῶν
 οὐχ ἀφμόττουσιν ἀλλὰ καὶ ἐναντίαι καθάπερ ἐπὶ τῶν
 γυπῶν ἐλέχθη καὶ ὡς τὰ ἔντομα πάντα ὑπὸ τοῦ ἐλαίου
 βαρύνεται· φεύγει γὰρ αὐτὰ τὴν ὀσμὴν. ἔτιρα δ' ὑφ'
 ἐτέρας τινὸς ἰσως. ἄλογον δ' ἐνταῦθα δόξειεν ἂν συμ-
 βαίνειν πρὸς ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν εἰ ὁ λιπαρὸς τοῦ
 γλυκέος εἶδος ἐνια δὲ προσφιλέστατα τῷ γλυκεῖ καθάπερ
 οἱ κνίπες . . . οὐδὲν γὰρ τῶν οἰκείων φθαρτικὸν εἰ μὴ
 ταῖς ὑπερβολαῖς. ἀλλὰ τούτου μὲν τὴν αἰτίαν ἐν τῇ δρι- 4
 μύτητι ληπτέον ὥσπερ καὶ τῆς ὀριγάνου καὶ τῶν τοιού-
 των· ἅπαντα γὰρ φεύγει. τὸ δὲ μὴ αἰσθάνεσθαι καθά-
 περ λέγουσιν οὐ σαφές ἡμῖν· εἰ μὴ ἄρα καὶ τοὺς πό-
 ρους ἐνταῦθα ἂν τις αἰτιάσαιτο καθάπερ ἐνιοὶ τῶν φυ-
 σικῶν τῷ ἡ ἀφμόττειν ἢ μὴ· δι' ὃ καὶ διαιροῦσι τοῖς
 μεγέθεσι τὰ μὲν μικρὰ φάσκοντες τῶν τοιῶνδε αἰσθά-
 νεσθαι τὰ δὲ μείζω τῶν τοιῶνδε μᾶλλον οὐχ ἱκανὴν οὐδ'
 οἰκείαν ἰσως διαίρεσιν διαιροῦντες. οὐδ' ἐν τοῖς πόροις
 ἢ αἰσθησις ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὴν διάθεσιν καὶ τὴν κρᾶ-

- σιν τό τε πάθος ἀποδοῖν καὶ τὴν ἀπάθειαν ἐν οἷς τὸ
 5 ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρόν. ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἀν-
 θρώπων· οὐ γὰρ πᾶσιν αἱ αὐταὶ προσφιλεῖς ἀλλὰ μᾶλ-
 λον ἐν ταῖς κακώδεσι καὶ βαρβαρίαις ὧν ἐνιαί γε κοιναὶ
 πᾶσιν οἶον αἱ ἐκ τινων ἐκπνεύουσαι. χασμάτων καὶ ἄν-
 τρων θανατηφόροι τοῖς προσπελάζουσιν. εἰ δ' ἄρα καὶ
 αὐταὶ τοῖς ἀναπνευστικοῖς μόνον ἀλλὰ τοῦτό γε φανε-
 ρὸν ὥσπερ ἐπὶ τῶν χυμῶν ὅτι καὶ ὁσμάτινες ἐκάστοις
 εἰσὶν οἰκταὶ καὶ ὅτι τὸ εὐῶδες τὸ μὴ κατὰ τὴν τροφήν
 ὀλίγοις ἢ οὐδενὶ προσφιλές· εἰ δὲ δῆ τι καὶ συμφέρον
 ἀδηλότερόν ἐστιν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλεον εἰρη-
 ται τῶν ὑποκειμένων, ὅθεν δὲ ὁ λόγος ἐκείσε ἐπανιτέον.
 6 ἐκάστου τῶν χυμῶν καὶ τῶν ὁσμῶν ἐστὶ τις φύσις ὥσπερ
 καὶ τῶν ζώων ἢ πρὸς ἐκάστην διάθεσιν ἀρμόττει καὶ
 κρᾶσιν. οὐ μὴν ἀλλ' ὥστε καθόλου καὶ κοινῶς εἰπεῖν
 οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ κατὰ ταύτην τὴν συστοιχίαν τροφιμώ-
 τεροι καὶ μᾶλλον εἰσὶ κατὰ φύσιν· ἐναντίωμα δέ τι τάχα
 δ' οὐκ ἀκόλουθον ἐστὶ τὸ ἀνάλογον, ὅτι χυμὸς μὲν
 ἅπασι προσφιλὴς ὁ γλυκὺς ὁσμὴν δὲ οὐκ ἐστὶν οὕτω λα-
 βεῖν, οὕτω γε τῷ γένει λαμβάνοντας εἰ μὴ τις ἄρα λαν-
 θάνει διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν τῆς αἰσθήσεως. ἴσως
 δ' οὐδὲ τὸ περὶ τοῦ γλυκέος εἰρημένον ἀπλῶς ἀληθές.
 ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἀρκείτω τὰ εἰρημένα.

CAP. VI. Τῶν δὲ φυτῶν μᾶλλον δὲ πάντων ἐν οἷς
 οἱ χυμοὶ διὰ τί μὲν ἕκαστα τούτους ἔχει λέγω δ' οἶον
 γλυκεῖς ἢ πικροὺς ἢ λιπαροὺς τὴν πρώτην αἰτιατέον
 σύστασιν ὑπὲρ ἧς οἱ μὲν τοῖς σχήμασι διορίζοντες ὥσπερ
 Δημόκριτος οἰοῦνται λέγειν τινὰς αἰτίας ὁμοίως δὲ καὶ
 εἴ τις κατ' αὐτὴν ἔχει τὸν ἴδιον ἀποδοῦναι περὶ ἐκά-
 στού λόγον· οἱ δὲ κατὰ πέψιν καὶ ἀπεψίαν διαιροῦντες
 τὰ γλυκέα καὶ τὰ πικρὰ καὶ τὰ ἄλλα τάχ' ἂν δόξειαν κω-
 λύειν τὰ μικρῷ πρότερον ἡμῖν εἰρημένα· πέψει γὰρ

πρότερόν τινι φαίνεται πάντ' ἑξομοιοῦσθαι καὶ τοῖς φυ-
 τοῖς καὶ τοῖς ζώοις. ἀλλὰ τούτοις ὁμοίως λεκτέον ὅτι
 καὶ οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ ἀπλῶς τρόφιμοι χυμοὶ καὶ αἱ ὀσμαὶ
 αἱ εὐώδεις πέψει τινὶ γίνονται καὶ κατεργασία καὶ ὅτι
 μᾶλλον ὥς τῷ γένει λαβεῖν πεπεμμένα τῶν ἀπέπτων
 ἑκατέρων πεττομένων κατὰ τὴν οἰκείαν πέψιν. ὑπὲρ μὲν
 1 Η οὖν τούτων ἐν τοῖς ἐπομένοις ἔσσαι φανερώτερον. τῶν 3
 δ' ἄλλων ἐκεῖνο δεῖ λαβεῖν πρῶτον ὃ κοινόν ἐστι τῆς
 τῶν φυτῶν οὐσίας. πάντα γὰρ ἐν τῇ γενέσει τῶν χυμῶν
 μεταβάλλει κατὰ τὴν πέψιν ἐξ ἄλλων εἰς ἄλλους χυμοὺς
 ὥς μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν ἐκ τῶν στερητικῶν εἰς τοὺς κατ'
 εἶδος οἶον ἐκ πικρῶν καὶ στρυφνῶν εἰς γλυκεῖς καὶ λι-
 παροὺς καὶ εἴ τις ἄλλος ὁμόστοιχος· ὥς δὲ καθ' ἕκαστον
 ὥς ἂν ἡ διάκρισις ἐκ τῆς φύσεως, καὶ τὰ μὲν εἰς πλεί-
 ους τὰ δ' εἰς ἐλάττους· τὰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ πικροῦ κα-
 θάπερ ἐλάα συνεκβαίνουσα πρὸς τὸ στρυφνόν. τὰ δ' ἐκ
 τοῦ στρυφνοῦ καθάπερ ἄπιοι καὶ τᾶλλα· καὶ γὰρ τὰ
 ὀξέα πρότερον στρυφνά· τὰ δ' ἐκ τοῦ στρυφνοῦ πρῶ-
 τον εἰς τὸν ὀξύν εἰτ' ἐκ τοῦ ὀξέος εἰς τὸν γλυκὺν ὥσπερ
 βότρυς. ὥς γὰρ ὅλως εἰπεῖν πλείστας ἀλλοιώσεις οὗτος 4
 λαμβάνει καὶ ὅλως οἱ οἰνώδεις χυλοί. τὸ μὲν γὰρ πρῶ-
 τον ὥσπερ ὑδατώδης γίνεται μετὰ δὲ ταῦτα στρυφνὸς
 εἰτ' ὀξύς εἰτ' ἔσχατον γλυκύς. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ συκά-
 μινον· ἐκ στρυφνοῦ γὰρ ὀξύ καὶ ἐξ ὀξέος γλυκύ καὶ ἐπ'
 ἄλλων δὲ τοῦτο συμβαίνει· τῆς γὰρ οἰνώδους γλυκύτη-
 τος ἐγγυτάτω κεῖται τὸ ὀξύ. δι' ὃ καὶ οἱ ἀποροῦντες δι'
 ὅτι τὸ συκάμινον ἐρυθρόν ὃν ὀξύτερόν ἐστιν ἢ λευκὸν
 ἐγγυτέρω τῆς πέψεως ὃν οὐκ ὀρθῶς ἀποροῦσι· τότε γὰρ
 οἶον γένεσις ἐστὶν αὐτοῦ τοῦ οἰκείου χυμοῦ. λευκοῦ δ'
 ὄντος ἢ στρυφνότης πλέον ἀπηρητημένη καὶ κοινοτέρα.
 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐνταῦθα ὅταν ἢ ξηρότερόν ἐστιν· ἐρυ-
 θραινόμενον δὲ ἐξυγραίνεται καθάπερ ἐγχυλον γινόμε-

- 5 νον. ὅλως γὰρ πᾶν τὸ περικάρπιον ξηρὸν [ὄν] τὸ πρῶτον ἀνυγραίνεται καὶ ἔστι γένεσις αὕτη τῶν χυλῶν ἐπιρρέοντος καὶ ὥσπερ διηθουμένου πλείονος ἀεὶ τοῦ ὑγροῦ καὶ ἀεὶ συναύξοντος ἢ καὶ στρυφνὰ τὰ πολλὰ κατ' ἀρχὰς οὐκ ἀλόγως ἄτε καὶ ξηρὰ ὄντα. ξηρότατα δὲ δοκεῖ τῶν ὑγρῶν ὧν ὁπώδης ἢ ὑγρότης ὥσπερ τῆς συκῆς κατὰ τὸ πᾶχος. τούτοις μὲν ὧν ὥσπερ ὑλικοί τινές εἰσι οἱ κατὰ τὰς στερήσεις ἐξ ὧν ἡ μεταβάσις εἰς τὴν πέψιν, τοῖς δ' οἷον οὐσία ταῦτα καὶ τέλη· πολλοὶ γὰρ καὶ μικροὶ καὶ στρυφνοὶ κατὰ φύσιν καὶ ὅξεις ὧν ἐξ ἀρχῆς ἦττον ἐγχυ-
- 6 μος ἢ ὑγρότης. ἅπαντες δὲ πῶς ἐμφαίνουσιν οἱ καρποὶ καὶ τὸν τοῦ φυτοῦ χυλὸν ὅπερ ἴσως ἀναγκαῖον ἐξ ἐκείνου γενομένους. ὥμοι μὲν ὄντες μᾶλλον πεπαινώμενοι δ' ἦττον ἄτε καὶ τῆς ἐκκρίσεως ἀεὶ καθαρωτέρας γινόμενης. καὶ τῶν μὲν τοιαύτη τις σύστασις. ἐνίων δ' ὥσπερ ἄχυμος ἢ πρῶτη καὶ ὑδατώδης οἷον τῶν σιτωδῶν ὥσπερ πυροῦ καὶ κριθῆς καὶ τῶν ὁμοίων. ὧν δὲ καὶ ἡ τελείωσις εὐθύς ἐκ ταύτης λαμβάνουσα πλείους μεταβολάς. οὐ γὰρ οὐδ' ἡ γλυκύτης πόρρω ταύτης ὥστε μὴ δεῖσθαι πλείονων. δι' ὃ καὶ φαίνεται διττὴ τις ἡ γένεσις εἶναι τῶν χυμῶν ἑκατέρω κατὰ τὰς ὑποκειμένας φύσεις· ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἀπέπτων καὶ πλείονων μεταβάλλουσα πρὸς τὴν τελείωσιν ἢ δὲ ὥσπερ ἄχυμος καὶ ἀειδὴς ἐν ἀπλῇ τινι γενέσει καὶ ἀλλοιωσει διὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν· ὧν ἑκάτερον ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν τὸ μὲν ἐν τοῖς ἐπετείοις μᾶλλον τὸ δ' ἐν τοῖς δένδροις ἐστὶν ὡς πλείονος δεομέ-
- 8 νων πέψεως. τάχα δ' ἀληθέστερον ἐκείνως ἀποδοῦναι καὶ μὴ ἐπετείοις καὶ δένδροις ἀλλ' ὅλως τῇ κράσει διορίζοντας· ὅποια γὰρ ἂν τις αὕτη τυγχάνῃ αἱ μεταβολαὶ συνακολουθήσουσι κατὰ λόγον· ἐπεὶ καὶ ἡ ἀμυγδάλῃ τὸ πρῶτον ὑδατώδης ἕως ἄν ἡ χλωρὰ ξηραίνομένη δὲ λίπος λαμβάνει· καὶ ἄλλα δὲ τινὰ τῶν καρυωδῶν· ὧν καὶ τὰ

κελύφη στρυφνὰ τῶν δὲ καὶ ὀξέα καθάπερ τῶν ἀμυγδα-
λῶν ὥς ἐνταῦθα παντὸς ἐκκρινομένου τοῦ περιττωμα-
τικοῦ καὶ γεώδους. ἡ δ' οὖν φύσις ἔοικεν ὥςπερ ἐκ 9
μεμιγμένων τινῶν χυμῶν ἐκκρίνειν τῇ πέψει τὸν ἀπλοῦν
ἢ καὶ δόξειεν ἂν ἐναντίως ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἐν μὲν γὰρ
τοῖς ἄλλοις ἐκ μίξεως ἡ γένεσις ἐνταῦθα δ' ὥςπερ ἐξ
ἀφαιρέσεως καὶ χωρισμοῦ, καὶ ἔνθα μὲν ἐκ τῶν ἀρχῶν
ἐνθα δ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς· ἀρχὴ γὰρ τὸ γλυκὺ, τούτου δ'
ἡ πέψις ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἄλλην 10
τινὰ ἔχει θεωρίαν. ἔπειτα καὶ κεῖνο ἄτοπον εἰ οἱ χυμοὶ
πάντες ἐκ τοῦ πικροῦ καὶ γλυκέος μιγνυμένων ὥςπερ ἐκ
τῶν στοιχείων τὰ σώματα. πάλιν δ' αὖθ' ἕτερον εἰ ἐκ
μὲν τούτων μηδὲν ταῦτα δὲ ἐκ τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ ἀρ-
χῶν ἡ τοιαύτη φύσις· εἰ μὴ ἄρα πλεοναχῶς αἱ ἀρχαὶ καὶ
κατὰ πλείους τρόπους ὅπερ ἔοικεν ὥςπερ κατὰ συστοι-
χίαν ἐνίων λεγομένων. ἀλλ' οὖν δὴ τούτων μὲν πέρι
λόγος ἕτερος.

9 H CAP. VII. Αἱ δὲ γενέσεις τῶν χυμῶν ἐν τοῖς εἰρη-
μένοις τρόποις ἢ ἐκ τοῦ εἶδους εἰς εἶδος ἢ ἐκ τῶν ἐναν-
τίων εἰς τοὺς ἐναντίους ἀλλοιούμενων. κοινὴ δ' ἡ ὕλη
πάντων τὸ ὑγρόν· ἀλλοιοῖ δὲ καὶ ποιεῖ τὸ θερμὸν τὸ ἐν
αὐτῷ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου. τοῦτο γὰρ ὥςπερ εἴρηται μά-
λιστα τῶν φυτῶν οἰκεῖον οὐχ ὥςπερ τῶν ζώων τὸ ἐν αὐ-
τοῖς· ἐπεὶ μεταβολαὶ γε καὶ ἀλλοιώσεις καὶ ἐν ἐκείνοις
εἰσὶ τῶν χυλῶν. Δημοκρίτῳ μὲν γε πῶς ποτε ἐξ ἀλλή- 2
λων ἡ γένεσις ἀπορήσειεν ἂν τις. ἀνάγκη γὰρ ἢ τὰ
σχήματα μεταρρυθμίζεσθαι καὶ ἐκ σκαληνῶν καὶ ὀξυ-
γωνίων περιφερῇ γίνεσθαι, ἢ πάντων ἐνυπαρχόντων
τῶν τε τοῦ στρυφνοῦ καὶ ὀξέος καὶ γλυκέος τὰ μὲν ἐκ-
κρίνεσθαι τὰ τῶν πρότερον αἰεὶ θάτερα δὲ ὑπομένειν τα
οἰκεῖα καθ' ἕκαστον, ἢ τρίτον τὰ μὲν ἐξιέναι τὰ δ' ἐπεισ-
ιέναι. ἐπεὶ δ' ἀδύνατον μετασχηματίζεσθαι, τὸ γὰρ ἄτο-

μον ἀπαθὲς, λοιπὸν τὰ μὲν εἰσιέναι τὰ δ' ἐξιέναι ἢ τὰ
 μὲν ὑπομένειν τὰ δ' ἐξιέναι. ἄμφω δὲ καὶ ταῦτα ἄλογα
 προσapoδοῦναι γὰρ δεῖ καὶ τί τὸ ἐργαζόμενον ταῦτα καὶ
 ποιοῦν. ἀλλὰ γὰρ τούτου μὲν ὑπὲρ πλειόνων ἴσως ὁ
 λόγος· ἀπάντων γὰρ οὕτω ποιεῖ τὰς γενέσεις οἶον οὐ-
 3 σίας ποσοῦ ποιότητος. τῶν δ' ἄλλων ἢ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ
 πέψις γινομένη τὰ μὲν ἐκκρίνει καὶ διατμῖζει τὰ δὲ πα-
 χύνει καὶ συνίστησι τὰ δὲ λεπτύνει τὰ δ' ὥς ἀπλῶς εἰ-
 πεῖν ἄλλοιοι καθάπερ καὶ ἐν τοῖς πυρρουμενοῖς. ὅλως δὲ
 τοῦτο ληπτέον ὅτι πάντες ἐννυπάρχουσιν οἱ χυμοὶ δυνά-
 μει προσιοῦσης δὲ μεταβολῆς τότε γίνεσθαι καὶ εἶναι
 κατ' ἐνέργειαν· πεφθέντων δ' οἱ μὲν εὐθύς φανεροὶ τῇ
 αἰσθήσει καθάπερ ὁ γλυκὺς καὶ ὁ λιπαρός· καὶ γὰρ ἀπο-
 πιεζόμενος οὗτός γε ἐξ ἐνίων ρεῖ καὶ χωρισμὸς ἐκ γε τῶν
 4 πλείστων οὕτως αὐτοῦ. οἱ δ' οὐχ ὁμοίως ἐνδηλοὶ κα-
 θάπερ ὁ οἰνώδης ἐν τῷ μύρτῳ· ἐτι δ' ἥτιον ὁ λιπαρός·
 ἔχει γὰρ καὶ τοιοῦτον ὃς ἐφίσταται τῷ οἴνῳ σακκιζομένῳ
 καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὸν καὶ κάουσιν ἐπὶ τῶν λύχνων.
 ἀκρατέστεροι δὲ πάντες γίνονται χωρισθέντες τῶν πε-
 ρικαρπίων καὶ ὅσοι δὲ χρονίζονται μᾶλλον. τότε γὰρ ἢ
 τε τοῦ ὑδατώδους ἀποπνοῇ καὶ ἢ τοῦ γεώδους ὑπόστα-
 σις καὶ τὸ ὅλον ἢ τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν αὐτῷ δύνამις· ἐπει-
 καὶ ἀφαιρεθέντων τῶν καρπῶν ἐν αὐτοῖς τούτοις ἄλλοι-
 οῦνται καὶ τὰ γε κάρνα καὶ ὅσα γε τοῦτον τὸν τρόπον
 ἐλαιώδη χρονιζόμενα μᾶλλον ἐξελαιοῦται διὰ τὰς εἰρη-
 5 μένας αἰτίας. ἢ καὶ φανερόν ὥσπερ ἐλέχθη δι' ὅτι δυνά-
 μει πάντες ἐννυπάρχουσι τὰς δ' ἐνεργείας αἱ ἄλλοιω-
 σεις ποιοῦσιν. εἰσὶ δ' ὥσπερ ἐν αὐτοῖς τοῖς περικαρπίοις
 ὠρισμέναι μεταβολαὶ χωρισθέντων ὁμοίως εἰς τε τοὺς
 κατὰ τὰς πέψεις καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὰς φθοράς. μάλιστα καὶ
 δὲ τοῦτ' ἐνδηλον ἐπὶ τοῦ οἴνου· καὶ γὰρ παριστάμενος
 καὶ ἐξιστάμενος καὶ οἶον γηράσκων ἐν ὠρισμένοις τισὶ

μεταβάλλει χυμοὺς· ἀλλοιωθεὶς γὰρ ὁ μὲν ὥσπερ κατὰ φύσιν ὁ παλαιούμενος ἐκπεπύκνεται. τοῦτο δὲ συμβαίνει δι' ὅτι τὸ πότιμον ὁ ἀήρ ἐξάγει καὶ τὸ περιέχον· ἀπιώντος γὰρ τούτου καταλείπεται τὸ γεῶδες καὶ πικρὸν. ὁ δ' ὥσπερ βίᾳ καὶ παρὰ φύσιν εἰς τὸ ὀξύ, τοῦτο γὰρ ἐναντίον. ἔχει δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παραπλησίως. συμβαίνει δὲ τῷ οἴνῳ τὴν ἐκστατικὴν ταύτην ποιεῖσθαι 6 φθορὰν ἐξ οὗπερ καὶ ἡ φυσικὴ γένεσις· ἐκ γὰρ τοῦ ὀξέος καὶ εἰς τὸ ὀξύ καθάπερ εἰς τὴν ὕλην ἀναλυόμενον μεταβάλλει. καὶ ἀποκαθίστασθαι πάλιν συμβαίνει μὲν ὡς αὐτως σπανίως δὲ καὶ μάλισθ' ὅταν ἡ θαλαττωθῇ ἢ ἐπὶ τῆς τοῦ ἄστρου ἐπιτολῆς παρακινήσῃ· καὶ γὰρ τότε παραπλήσιον τὸ πάθος ἂν μὴ γένηται σφοδρόν· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν τοιούτων ἐν τοῖς ἐπομένοις οἰκειότερον ἐπελθεῖν. ἡ δὲ φθορὰ καὶ ἡ ἀλλοίωσις ἐν τεταγμένοις πά- 7 θεσιν· ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν διαφθειρόμενον ἐξυγραινεται πολλακίς δὲ ἐξοξύνεται γηράσκον δὲ καὶ χρονιζόμενον ἀποξηραίνεται καταλειπομένου καὶ ἐνταῦθα τοῦ γεώδους. ὅλως δ' αἱ φθοραὶ πάντων ἢ καταμίξει τοῦ ἀλλοτρίου ἢ ἐκλείψει τοῦ οἰκείου διὰ χρόνον. αἱ δὲ καταμίξεις ὅτε μὲν τῶν ἔξω τινῶν μιχθέντων ὅτε δὲ τῶν αὐτοῦ νοσήσαντός τινος καὶ πλεονάσαντος. τάχα δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν ὅτι κινηθέντος τινὸς καὶ διαφθαρέντος ὑπὸ τῶν ἐκτός. οὕτως γὰρ καὶ ἡ τῶν περικαρπίων φθορὰ 8 καὶ αὐτῶν τῶν ὑγρῶν οἶον οἴνου γάλακτος. οὐδὲν δ' ἦρτον τεταγμένα καὶ ἐπὶ τούτων ἡ μετὰβασις· ἐναντία γὰρ πᾶσιν, αἱ δὲ ἐναντιότητες πλείους· ὥστε τοῦτο μὲν φανερόν. ἡ δὲ πέσις πάντων τῶν καρπῶν γίνεται μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καθάπερ εἴρηται δοκεῖ δὲ τῶν ὀψικάρπων ὑπὸ τοῦ ψύχους διὰ τὴν ὥραν. πέττει γὰρ ὥσπερ αἰεὶ λέγομεν τὸ θερμὸν ἀντιπεριδιδάμενον.

CAP. VIII. Ἴδιον δ' ἐπὶ τῆς ἐλάας τὸ συμβαῖνον

- εἴπερ ἀληθές· λέγουσι γὰρ ὥς οὐδὲν πλεον ἰσχει τοῦ-
 λαιον μετ' Ἀρκτοῦρον ἢ ὅσον λαμβάνει τοῦ θέρους·
 ἅμα δὲ καὶ ὁ πυρὴν τότε γίνεται σκληρὸς μεθ' ὃν οὐ-
 κέτι δύνανται τὸ ὑγρὸν ἐξελαίου. ὥστ' εἰ μὲν τῷ φυ-
 σικῷ δεῖ πάθει καὶ συμπτώματι τὸν ὄρον λαμβάνειν τῷ
 πυρῇνι ληπτέον, εἰ δὲ τῇ ὥρᾳ τῇ τοῦ ἄστρου δύσει.
 τάχα δ' ἄμφω συμβαίνει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τοῦ μὲν
 2 οἶον πεττομένου . . . διαμφισβητοῦσι δέ τινες τῷ εἰ-
 κότι προσάγοντες ὥς ἄτοπον τὸ μηδὲν πληθύνεσθαι τῆς
 τροφῆς καὶ ὑδάτων ἐπιγινομένων καὶ τῇ αἰσθήσει· φα-
 νερόν γὰρ εἶναι καὶ τῇ πιείρᾳ· λευκὰς γὰρ τριβομένας
 ἔλαττον ἀφιέναι· πασῶν γὰρ ἄριστα φεῖν τὰς ἐσχάτας
 συλλεγομένας καὶ κεχειμασμένας τε μάλιστα καὶ τετε-
 λεωμένας· διὰ γὰρ τὴν τελέωσιν καὶ διὰ τὸ κεχειμάσθαι
 τοῦ ὑδατώδους ἀφηρημένου τὸ λοιπὸν ἐκπέττεσθαι μᾶλ-
 3 λον· ὁ μὲν οὖν λόγος ὁ ἀντιλεγόμενος οὗτος. ἐνδέχεσθαι
 δὲ δοκεῖ καὶ φαίνεσθαι πλεον διὰ τὸ ὑδατώδες καὶ τὴν
 ἀμόργην· ἐπεὶ ὅτι γε ἔχουσι τὸ ἔλαιον πρὸ τοῦ μελαν-
 θῆναι φανερόν καὶ ὅτι καθαρώτερον καὶ λευκότερον· ἐκ
 γὰρ τῶν φανύλων ὠμῶν τὸ λευκόν· τὸ δ' ἐμφαίνειν τινὰ
 πικρότητα τῶν λευκῶν θλιβομένων οὐδὲν ἄτοπον εἰ
 ὕστερον ἐκπεφθεῖσα παύεται. τοῦτο γὰρ οὐκ ὀλιγότητος
 καὶ πλήθους σημεῖον ἀλλ' ὅτι συναπολαύει τι τοῦ πέρειξ
 ὁ χυλὸς ὥσπερ καὶ τῶν ἀγγείων. ὅτι δὲ οὐκ ἀναμένει
 τὴν τοῦ περικαρπίου πέψιν φανερόν· φεῖ γὰρ ἐκ τῶν
 λευκῶν. ὥστε οὐδὲ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ διαιρεῖν ἐστίν
 4 ὅτι τὴν ὕλην ἐξ ἧς μέλλει πρότερον ἔχει. τίς οὖν αἰ αἰ-
 τία καὶ τίς ὁ τρόπος εἴπερ ἀληθὲς ἢ ἀπλῶς ἢ ὥς βραχεῖ
 τινι πλεον; ἀμφοτέρω γὰρ ἄλογα μεῖζον δὲ θάτερον. ἢ
 πρῶτον μὲν οὐχ ἡ αὐτὴ πέψις τοῦ τε χυλοῦ καὶ τοῦ πε-
 ρικαρπίου πρὸς ἐδωδὴν· τὸ μὲν γὰρ δεῖ προσφιλεῖς εἶναι
 τῇ γεύσει τοῦτο δ' ἐν ἀλλοιώσει τοῦ γεώδους, ὥς δ'

ἐνιοί φασι σήψει, καὶ γὰρ ἡ δρυπεπὴς ἐν σήψει· τὸ δ'
 ἔλαιον αὐτῇ τῇ τοῦ χυλοῦ μεταβολῇ· τοῦτο δ' ὅσῳ χα-
 λεπώτερον οὐκ ἄλογον ὑπὸ τοῦ πλείονος θερμοῦ δημι-
 ουργεῖσθαι καὶ εὐθὺς ἀναπομικτῶ χυλῷ τῷ γεώδει καὶ
 ὕδατῷδει. πρὸς Ἀρκτοῦρον μὲν οὖν ἄμφω ταῦτ' ἐστίν· 5
 καὶ γὰρ ἡ ὥρα θερμότερα καὶ ὁ χυλὸς ἀμιγέστερος. μετ'
 Ἀρκτοῦρον δ' ἐναντίως· αὖξεται γὰρ ἡ σὰρξ τότε καὶ
 τελεοῦται. ὅτι δ' οὐκ ἐν πλήθει τροφῆς οὐδ' ἐν εὐσαρ-
 κίᾳ τῶν ἐλαῶν τὸ τοῦ ἐλαίου πλήθος ἐκ πολλῶν φανε-
 ρόν· αἷ τε γὰρ ἐπομβρίαι ποιοῦσιν ἐλαττον αἷ τ' ἀρδó-
 μεναι χεῖρον ῥέουσιν· ὧν δὲ ἡ σὰρξ πολλή ὁ δὲ πυρὴν
 μικρὸς ὀλιγοέλαιοι καθάπερ ἡ φαυλὶαι ὡς ἐνταῦθα τῆς
 φύσεως κεκμηκυίας. οὐδὲ δὴ ἐν τοῖς ψυχροῖς ἴσχουσιν 6
 ἀλλὰ σάρκα πολλήν. ὃ καὶ ἀποροῦσιν διὰ τί ἡ μὲν ἄμ-
 πελος ἐν τοῖς χειμεριωτάτοις [ἔχει] χυλὸν ἢ ἐλάα δ' οὐ.
 αἷτιον δὲ τό τε νῦν εἰρημένον ὅτι εἰς τὴν σάρκα ἡ δύνα-
 μιν τοῦ βότρυος δ' ὁ χυλὸς ἐν αὐτῇ τῇ σαρκὶ καὶ ἐτι
 πρότερον ἴσως καὶ κυριώτερον ὅτι ἡ θερμότης ἡ ποι-
 οῦσα τοῦλαιον ἀσθενής· ἥρι μὲν γὰρ οὐ γίνεται, τὸ δὲ
 θέρος οὐ καλὸν ἀλλὰ τὸ μετόπωρον, οὐκέτι [δὲ] δύναται
 ἐν τούτῳ κατακρατεῖν ὁ ἥλιος, ὃ καὶ σημεῖον ἄν τις λά-
 βοι διὰ τί τοῦ θέρους γίνεται· τὸν μὲν γὰρ οἰνώδη καὶ
 ὕδατῷδη χυλὸν δύναται τὸ ψύχος ἐκπέττειν τὸν ἐλαιῷδη
 δ' ἀδύνατον. τὰ ὕδατα δὲ τὰ ἐκ διὸς γινόμενα καὶ τὰ 7
 ἐκ τῶν ὀχετῶν ἄρδοντα τὴν σάρκα πληθύνει καθάπερ
 εἴρηται τὸ δ' ἔλαιον ἄμικτον ὥσπερ καὶ ὅταν τοῦ περι-
 καρπίου χωρισθῇ. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ τὸ μὲν τῶν αἰγυπτίων
 καλουμένων ἐλαῶν γένος τῶν πολυσάρκων τε καὶ μεγά-
 λων ἀνέλαιόν ἐστι θάτερον δ' ἐλαιῶδες· πολλὰ γὰρ εἰδη
 ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται. περὶ μὲν οὖν τῆς τοῦ
 ἐλαίου γενέσεως τοιαύτην τιν' ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν.
 περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν λιπαρῶν περὶ τούτου συμφωνεῖ-

8 ται ἐκ πάντων. εἰ δ' ἓνια κατ' ἄλλην ὥραν διαιρετέον ἢ τὰς φύσεις ἐκάστων ἢ ποῖόν τι τὸ λιπαρὸν ἢ τὸν τρόπον τῆς γενέσεως· πλὴν [εἰ] χρονιζόμενα καθάπερ τὰ καρυώδη· ταῦτα γὰρ δύναμιν μὲν ἔχει καθάπερ ἐλέχθη τὴν δ' ἐνέργειαν ὁ χρόνος ἀποδίδωσι τοῦ μὲν ὑδατῶδους ἀπογινομένου τοῦ λιπαροῦ δὲ ξυνισταμένου καὶ πεττομένου. τῶν δὲ καὶ κομιδῇ ξηρά τις ἢ λιπαρότης εἰ μὴ ἄρα καὶ ἀντιπεριστώμενον τὸ θερμὸν ἐν τισιν ἐνδέχεται ταὐτὸ τοῦτο ποιεῖν.

CAF. IX. Ἀπάντων δ' ὅσα χυμὸν ἔχει τὰ μὲν εὐθὺ καὶ ὁσμώδη τυγχάνει τὰ δὲ πολλὰ συννεμφαίνει τινὰ γενομένοις ὁσμὴν ἓνια δὲ καὶ θλιβόμενα μόνον καὶ κινούμενα. καὶ πάλιν τὰ ὁσμώδη διαμασσωμένοις καὶ γενομένοις χυμὸν σύνεγγυς τῶν αἰσθησέων κειμένων. ἀλλὰ τρόπον τινὰ καὶ τῶν αἰσθητῶν, ἢ καὶ οὐ κακῶς ἂν δόξειε λέγεσθαι τὸ κατὰ τοὺς χυλοὺς τελεῖν τὰς ὁσμάς· αὕτη γὰρ εἰς ἐκεῖνον φέρει τὴν δόξαν ὥς ἐχόντων τινὰ συγγένειαν καὶ ἀπὸ ταύτου πῶς γινομένων. ἃ δὲ καὶ
 2 δεῖ διελεῖν εἰ τι ἐκάτερον ἢ πῶς ταὐτὸ διαφερόν. οὐ μὴν ἴσως κατὰ γε τὰς προσηγορίας ἀποδοθήσονται πᾶσαι· πικρὰν γὰρ ὁδμὴν καὶ ἀλμυρὰν καὶ λιπαρὰν καὶ στρυφνὴν οὐκ ἂν ἐθέλοις λέγειν· οὐδὲ γὰρ οἱ χυμοὶ πάντες κατὰ τὰς ὁσμάς. ἀλλ' οὐδὲν ἥτιόν ἐστὶ πῶς κατὰλληλα καὶ συνακολουθεῖ καὶ θατέρω. θατέρον. ἐκάστου δὲ τῶν χυμῶν ἰδέαι πλείους οἶον γλυκέος πικροῦ τῶν ἄλλων· καὶ γὰρ μελιτώδης καὶ οἰνώδης καὶ γαλακτώδης καὶ ὑδατώδης ἐστίν, τάχα δὲ καὶ τῷ μᾶλλον καὶ ἥτιον διαφέρειν κυριωτάτως δὲ τῇ καταμῖξει τῶν ὑποκειμένων· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ταῦτα μὲν
 3 οὖν σχεδὸν συμφωνοῦσι πάντες. ἢ δὲ τῇ γεύσει τῶν ὁσμῶν αἰσθησις οὐκ ἄλογος ἦπερ μάλιστα ἐνδηλὸς ἐπὶ τῶν εὐστόμων λεγομένων τῶν τε λαχανηρῶν ὥσπερ ἀνή-

θου μαράθου μύριδος. ἐνίων δ' οὐδ' ἐχόντων ὅλως
 ὁσμὴν καὶ ἐτι μᾶλλον ἐπὶ τῶν ξηρῶν ἀόσμων δὲ τελέως
 οἶον φακοῦ κνίκου τῶν τοιούτων· διαθραυνόμενα γὰρ
 ἅμα τῇ μασήσει καὶ διαθερμαινόμενα ποιεῖ τινα ἀτμὸν
 ὃς ἀναπέμπεται λεπτὸς ὢν διὰ τῶν πόρων εἰς τὴν ὄσφρη-
 σιν· ἐμφαίνεται δὲ καὶ τινῶν διαμασσωμένων χυμός. ὥς 4
 ἐπὶ πᾶν δὲ τὰ γ' εὖοσμα πάντα πικρά· τούτου μὲν οὖν
 τὴν αἰτίαν ὕστερον λεκτέον. ἔοικε δὲ δυοῖν ὄντοι ἐναν-
 τίων οἶον τοῦ τε γλυκέος καὶ πικροῦ τὸ μὲν οἶον εὐχυ-
 λίας ἀρχὴ τὸ δ' εὖοσμίας εἶναι καὶ τρόπον τινὰ μᾶλλον
 τὸ πικρὸν τῆς εὖοσμίας. εὖοσμον γὰρ ἔργον λαβεῖν μὴ
 πικρὸν εὐχυμα δὲ πολλὰ καὶ μὴ γλυκέα. σχεδὸν δὲ
 ταῦτα καὶ ὁσμώδη κατὰ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν πρόσφοραν
 ἢ δὲ γλυκύτης σπανίως καὶ ἥκιστα εὖοσμον ὥς οὐ μι-
 γνυμένων ἅμα τοῦ γλυκέος καὶ εὖόσμου· καίτοι ἅμφω γε
 διὰ πέψεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ὕστερον.

1H CAP. X. Ἐπεὶ δ' οἱ χυμοὶ πλείους ἀπορήσειεν ἂν
 τις διὰ τί ποτ' οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ
 καρποῖς γίνονται, καὶ γὰρ πικρὸς καὶ δριμύς καὶ ὀξύς,
 ὁ δ' ἄλμυρός οὐκέτι· οὐδὲν γὰρ τῶν φυομένων ἄλυκόν
 ὥστε καὶ ἐν ἐαυτῷ τοιοῦτον ἔχειν τὸν χυλὸν ἀλλ' ἐν τοῖς
 περὶ τὰ ἔξω γίνεται τις ἄλμυρὸς οἶον καὶ τοῖς ἐρεβίν-
 θοις, αὐτοὶ δὲ γλυκεῖς. αἴτιον δ' ὅτι ἄτροφον καὶ ὥσπερ
 ἀγέννητον τὸ ἄλμυρόν. σημείον δ' ὅτι οὐδὲ φύεται οὐ-
 δὲν ὥς εἰπεῖν ἐν ταῖς τοιαύταις χώραις· διεσθίει γὰρ καὶ
 ἐξαιρεῖται τὰς δυνάμεις ὥστε κωλύειν τὴν σύστασιν. ὃ 2
 δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τούτου αἴτιον εὐλογον μὴδὲ καθ' αὐ-
 τὸ γεννᾶν· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ φυόμενα γλυκύ-
 τητί τινι καὶ ἐτέροις χυμοῖς φύεται καὶ συνίσταται κα-
 θάπερ ἰχθυὺς καὶ τᾶλλα ζῶα τὰ ἐν αὐτῇ. καθόλου μὲν
 οὖν τοιαύτη τις ἡ αἰτία· δεῖ γὰρ ἐξ οὗ τι μέλλει γίνε-
 σθαι μεταβλητικὸν εἶναι· τὸ δ' ἄλμυρόν ἄσαπές καὶ

- ἀμετάβλητον δι' ὅπερ οὔτε φύεται οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ οὔτε
 3 αὐτοτελὲς οὐδέν. ὅλως δὲ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ ἐν
 τοῖς παρακολουθοῦσι καὶ τὰ τοιαῦτα δόξειεν ἂν συμφω-
 νεῖν· οἷον ὅτι ὁ ἥλιος καὶ τὸ ἐν ἐκάστῳ θερμὸν ἔλκει τὸ
 κρυφώτατον καὶ τὸ τροφιμώτατον· τὸ δ' ἄλμυρόν βαρὺ
 φύσει καὶ ἄτροφον ἐπειτα ἀσαπὲς καὶ ἀναλλοιώτον· κα-
 ταλειπόμενον οὖν καὶ οὐ συνελκόμενον ὑπὸ τῶν ῥιζῶν
 οὐκ ἀναμίγνυται τοῖς φυτοῖς· ἐτι δ' ἐπέιπερ ἀπερίττω
 τον τὸ φυτὸν οὐδ' ἐπισπᾶσθαι καὶ ἔλκειν εἰκὸς τὸ ἄτρο-
 φον· ἔδει γὰρ καὶ ἐκκρισὶν τινα γίνεσθαι . . . καὶ διὰ
 τοῦτο ἥμιστά τε ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀνάγεσθαι καὶ ἐπικολά-
 ζειν. πανταχοῦ γὰρ πλατεῖα καὶ μεγάλα τοῖς ὕγρασις ἐπι-
 φέρεσθαι ἀσύμπλεκτα δὲ καὶ ἄκολλα διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν
 σκαληνὲς ἀλλὰ γωνοειδῆ τε εἶναι καὶ πολυκαμπῇ. ταῦτα
 μὲν εἰ κωλύει πρὸς τὴν τῶν φυτῶν κατὰμειξιν ἔξεστι
 4 σκοπεῖν. πρὸς δὲ τὰ πρότερον εἰρημμένα ζητήσκειν ἂν
 τις περὶ τὰ καθόλου λεχθέντα διὰ τί ποτε ἐνίοις ἐγγί-
 νεται γε καὶ πόθεν ἢ ἄλμυρίς. εἰ μὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς
 ὑπάρχει δῆλον ὡς οἰκεῖον ἂν τι τῆς τροφῆς εἴη καὶ τῆς
 φύσεως· εἰ δ' ἔξωθεν ἐπιγίνεται (καὶ) τοῦτο μὲν ἦττον
 ἐκεῖνο δ' ἂν τις ὁμοίως ἀπορήσειε πόθεν καὶ ὑπό τινος·
 ἀνάγκη γὰρ ἐκ τοῦ αἵματος ἢ ἐκ τῆς ἀτμίδος τῆς ἀναφερο-
 μένης ἢ κατὰ τὰς ῥίζας ἔλκεσθαι ἐξανθῆναι οἷον περὶ-
 τωμά τι. φαίνεται δ' ἡ ἄλμη καὶ ὅλως τὸ ἄλμῶδες ἐπι-
 5 πολάζειν. εἰ μὲν οὖν οὕτω φανερόν ὅτι ἔλκοιεν ἂν εἰ δ'
 ἐκείνως ἄτοπον διὰ τί μόνον ἐπικαθίζει τοῦτοις οἷον περ
 ἐρεβίνθου καὶ ἄλμυρος καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅσα γὰρ ἄλμῃ
 νοσηματικῶς ὥσπερ ἡ φοδωνία καὶ ἄλλ' ἅττα περὶ τού-
 των ἕτερος λόγος, τῷ δ' ἐρεβίνθου καὶ οἰκεῖον φαίνεται
 καὶ χρήσιμον· ἀποπλυθέντων γοῦν ὅταν ἀνθοῦσιν ἐφύση
 καὶ ἄρτι συνισταμένοις ἀπόλλυνται καὶ διαφθείρονται
 σφακελίσαντες ὥστε πρὸς σωτηρίαν ἢ φύσιν ἐπάγοιτ' ἂν

τὰ τοιαῦτα [ὥς] συγγενῇ. φαίνεται δὲ καὶ ὅλως τινὰ 6
 ἔχειν τοιοῦτον χυλὸν ἐν τε τοῖς φύλλοις καὶ τοῖς κλωσίν
 ὅς καὶ ἀποπλυθέντων ὅλως ἐνδηλὸς ἐστὶ κατὰ τὴν γεῦ-
 σιν οὐ μόνον ἐν τούτοις ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ καρπῷ.
 δῆλον δὲ τοῦτο ἐν τῇ γεύσει γίνεται ἔάν τις ἐπὶ τὴν
 γλῶτταν ἐπιθῇ μὴ διαμασησάμενος ὅλως· ἐν τῷ κελύ-
 φει γὰρ ἡ ἀλμυρὶς οὐκ ἐν τῷ ἐντὸς ἢ καὶ συνδιατηρεῖ
 πρὸς τὸ ἄκοπον εἶναι. καὶ φαίνεται τὴν αὐτὴν ἔχειν
 τάξιν ἥπερ καὶ πεφυκότος· καὶ γὰρ ἐν ἀμφοῖν ἔξω καὶ 7
 ὥσπερ φυλακῆς χάριν· χλωροῦ μὲν οὖν ὄντος ἐν τῷ
 καυλῷ καὶ λοβῷ καθάπερ εἴρηται. ξηρανομένου δὲ καὶ
 τὸ κέλυσος λαμβάνει τοιοῦτον χυλὸν ὥσπερ ἐκκρινόμε-
 νον ἀπὸ τοῦ ἐντός· ἔξω γὰρ ἀφίστασθαι τὰ τοιαῦτα εὐ-
 λογον ὥς ἂν ἀλλότρια καθάπερ καὶ ἐν τοῖς σικύοις ἢ ἐν
 τῷ χνοῖ πικρότης, καὶ ὥς ἐν Καρίᾳ φασὶν ἄπιόν τιν'
 ἔχειν χνοῦν ἀλμώδη θαυμαστῶς ὥστε ἔαν μὴ ἀποπλύνῃ
 τις μὴ δύνασθαι ἐσθίειν. οὐδὲν δὲ ἄτοπον οὐδ' εἰ πλείω
 τοιαῦτ' ἐστίν. ἐπεὶ οὐδὲ τοῦτο πόρρω τῶν εἰρημένων
 οἶον τὸ ταῖς βαλάνοις ἐπὶ τῶν ἄκρων τὴν πικρίαν εἶναι
 [καὶ] τοῖς βολβοῖς ἐν τῇ καλουμένῃ κορυφῇ καὶ τοῖς
 σκόρδοις τὴν δριμύτητα ἐν τῷ διήκοντι τῆς γελγίδος·
 πλὴν ταῦτα μὲν ὥς καθ' ὁμοιότητά τινα εἰρήσθω. ὅτι 8
 δὲ φαίνεται φυσικόν τι καὶ συγγενὲς ἐκεῖθεν δῆλον·
 ὅπου γὰρ ἂν σπαρῇ καὶ φυῇ πανταχοῦ λαμβάνει τὴν
 ἀλμυρίδα καὶ μὴ τὸ ἔδαφος ἢ τοιοῦτον· ἐπεὶ καὶ τὰ γ'
 ἐν τοῖς ἀλμώδεσι φνόμενα (τὸ) ἔχειν ἀλμυρίδα τινὰ οὐκ
 ἄλογον ὥσπερ ἄλλα τε καὶ τὸ ἄλιμον, ἐνία δὲ καὶ εὐχυ-
 λότερα καὶ βελτίω γίνεσθαι καθάπερ τὴν φάφανον· ἐξε-
 σθίει γὰρ αὕτη τὴν δριμύτητα καὶ τὴν πικρότητα τὴν
 ἐνυπάρχουσαν ἅμα δὲ καὶ εὐμέριστόν τινα ποιεῖ παραι-
 ρουμένη τὴν ὑγρότητα τὴν πλείω· δεινοὶ γὰρ οἱ ἄλλοι
 ἀφελεῖν· ἐμφανὲς δὲ τοῦτο καὶ ὠμῆς οὕσης· πίπτουσιν 9

γὰρ ἐπὶ τὴν γῆν ἐνια θραύεσθαι φασιν. ὅταν οὖν τοιαύτη καὶ οὕτως ἔχουσα παραδοθῇ τῷ πυρὶ κατὰ λόγον ἤδη τοῦ χυλοῦ εἶναι γλυκεῖαν καὶ ἀπαλὴν. ἐπεὶ καὶ οἱ τὸ λίτρον ἐμβάλλοντες τοῦτο βούλονται ποιεῖν ἄλλ' ἐξ ὀλίγου ποιοῦσιν, ἡ δὲ φύσις ἐκ πολλοῦ καὶ κατὰ μικρὸν ποιήσασα τοιαύτην ἀπέδωκεν. ὅθεν οὐδὲ τοῦτο ἄλογον τὸ περὶ τροπᾶς καὶ περὶ τὸ ἄστρον ἐνιαχοῦ καὶ ὅλως τοῦ θέρους εἶναι βελτίω καθάπερ ἐν Ἑρετρίᾳ· τότε γὰρ μᾶλλον ἡ ἄλμυρις ἐργάζεται καὶ κρατεῖ αὐτὴ μὲν οὔσα πλείων τῆς δ' ὑγρότητος ἐλάττονος γινομένης ἐν ἐκείνῃ.

10 κατὰ λόγον δὲ καὶ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὸ ἐν ἅπασι τοῖς τοιοῦτοις τόποις εἶναι χρηστήν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἐπὶ πλεόν εἴρηται. ἡ δ' ἄλμυρις εἰθ' ὑπὸ τῶν ῥιζῶν ἔλκεται εἰθ' ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος ἀναφέρεται κατ' ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους οὐκ ἂν ἀκίνητον ἀπὸ τῆς γῆς εἴη περὶ οὐπερ ἦν ὁ ἐξ ἀρχῆς λόγος. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἅλις.

CAP. XI. Ἐκεῖνο δ' ὥς οἰκεῖον τῶν χυλῶν πειρα-
 σθαι δεῖ διαιρεῖν οἶον ποῖον μᾶλλον καθ' ἕκαστον γένος ἢ τὸ ξηρὸν ἢ τὸ ὑγρὸν, ὥςπερ ὁ ὀξύς ὑγροῦ δοκεῖ μᾶλλον καὶ ὁ αὐστηρὸς ὁ δὲ δορμὺς ξηροῦ καὶ ὁ γλυκύς· παχυνόμενα δ' οὖν τὰ ὑγρά γλυκύτερα. ὁ δὲ πικρὸς...

2 τάχα δὲ οὐθὲν ἂν ταῦτα διαφέροι γινομένων γε πάντων ἐξ ἀμφοῖν εἰ μὴ αὐτῶν τούτων θάτερον μᾶλλον ὑλικόν. οὕτω δὲ πάντες ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ εἰσιν ὥςπερ ἐλέχθη πάντες ἐν ξηροῖς. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀποχωρῶμεν αὐτῶν καθάπερ τοῦ βότρυος καὶ τῆς ἐλάας· τοῦτο δὲ (οὐ) πρὸς τὴν χρεῖαν ὀρῶντες. ἐνίους δὲ καὶ ὕδωρ ἐπιχέοντες λαμβάνουσιν ὥςπερ τοὺς ἀπὸ τῶν ἀκροδρύων καὶ σύκων· τοὺς δὲ καὶ ἐξίσταντες τῆς φύσεως καὶ ὑποσήμεντες εἰς χυλοὺς ἄγουσι ποτίμους οἶον ὥς οἱ τοὺς οἶνους ποιοῦντες ἐκ τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν καὶ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ

καλούμενον ζῦθος. ἀπάντων δὲ τούτων αἱ μὲν ἀρχαὶ
καὶ [αἱ] δυνάμεις φυσικαὶ τὰ δὲ γινόμενα τέχνης μαλ-
λον καὶ συνέσεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἀπὸ διανοίας καὶ
τέχνης γινόμενων αὐτὰ καθ' αὐτὰ δεῖ θεωρεῖν, τῶν δὲ
φυσικῶν χυλῶν τὰ πάθη καὶ τὰς γενέσεις ἐκ τῶν εἰρη-
μένων θεωρητέον. ὑποκειμένων δ' οὖν καὶ δεδειγμέ- 3
νων τούτων ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τί ποτ' οὐκ ἐν τοῖς
αὐτοῖς μέρεσιν ἢ εὐχυμία καὶ ἢ εὐοσμία γίνεται πᾶσιν
ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν τοῖς ἄνω τοῖς δὲ ἐν τοῖς κάτω καὶ περὶ
τὰς ῥίζας. καὶ οὐδὲ τῶν ἄνω πάντων ἐν τοῖς αὐτοῖς
ἀλλὰ τῶν μὲν ἐν τοῖς περικαρπίοις τῶν δὲ ἐν τοῖς φύλ-
λοις τῶν δὲ ἐν τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς κλωσίν, καὶ μᾶλλον
αἱ ὅσμαι τῶν χυμῶν· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς φλοιοῖς ἐκίων·
ἐπὶ δὲ τῶν εὐόσμων ὅλως ἥκισθ' ὥς εἰπεῖν εὐοσμα τὰ
ἄνθη καθάπερ ἐρπύλλου σισυμβρίου ἐλεγίου· καίτοι 4
κατὰ λόγον ἦν ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις εὐοσμότατον ἁόσμοις
οὔσι τοῦτο καὶ ἐν τοῖς εὐόσμοις εὐωδέστατον εἶναι. θαν-
μαστὸν δὲ καὶ τὸ ἐκίων τὸ μὲν ἄνθος ἡδιστον ὄξειν
τῶν δ' ἄλλων μορίων ὅλως μηδὲν ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἰσων
καὶ τῶν ῥόδων. ἔχει δὲ καὶ τὸ πρῶτον λεχθὲν ἀπορίαν
ὅσων ἐν ταῖς ῥίζαις ἢ εὐχυμία καὶ ἢ εὐοσμία τυγχάνει·
ἄμφω μὲν γὰρ ταῦτα πέψει γίνεται. τὸ δὲ πλείστην ἔχον
καὶ ἀεὶ καινὴν τροφήν ἀφ' οὗ τοῖς ἄλλοις ἢ διάδοσις
ἥκιστ' εὐλογον εἰς πέψιν ἥκειν ἢ εὐχυλίας ἢ εὐοσμίας
ὥς οὐδὲ τῶν ζώων αἱ κοιλίαι. περὶ δὲ τούτων καὶ τῶν 5
τοιούτων ἀρχῇ χρωμένους τῇ πολλάκις εἰρημένῃ δι' ὅτι
πέψει τινὲ ταῦτα γίνεται τὸ μετὰ τοῦτο δεῖ λαβεῖν ἐπὶ
τοῦ τευτλίου λεχθὲν τὸ πρῶτον ὅτι αἱ ῥίζαι ὥς κοιλίαι
τοῖς φυτοῖς εἰσι πάντως διὰ τὴν τροφήν ἀλλοριουῖσθαι
πως ἐν αὐταῖς. αἱ δὲ μὴ τοῦτό τις θείη ἄλλ' ἐκείνῃ γε
φανερόν ὥς οὐκ ἔχουσιν οὐδὲν παράττωμα δύναμιν δὲ
ἔχουσιν εἰς τὸ πέττειν. τοιαύτας δ' οὔσας οὐδὲν κωλύει

- εὐχυμίαν καὶ εὐοσμίαν ἔχειν ὅσαι κρᾶσιν εἰλήφασιν τοιαύτην. ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς τῶν ζώων κοιλάσις περιττώματα ἔχουσιν ὅμως ὑπεστὶν ὑγρότης εὐχυλλία τις οὐσα καὶ πέψις ὡς μάλιστα τῆς τοιαύτης ἀλλοιώσεως ἐνταῦθα γινόμενης. καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ὅσα πλοῦνα τυγχάνει καθάπερ ἡ πεύκη· πᾶσα γὰρ ἐνδαδὸς ταῖς ῥίζαις ὥσπερ ἐλέχθη καὶ πρότερον· αἰτιον δ' ὅπερ ἐπὶ τῶν ζώων ὅτι τὸ διαθερμαινόμενον αἶμα καὶ πεττόμενον καθαρώτατον ὄν πρὸς ἰξίαι καὶ ἀθροιζόμενον καὶ πυκνωθὲν ἐποίησέ τινα πιότητα. τὸ δὲ ἰὸν εἰς τὰ ἄνω μέρη τροφή γίνεται τοῖς ὑπὲρ γῆς οὐ διὰ τῆς πιότητος ταύτης ἀλλ' ἔχον τινὰς ἐτέρους πόρους· ἐπεὶ πάντων γε θαδωθέντων ἀπόλλυται τὰ δένδρα καθάπερ ἐλέχθη συμπνιγόμενα καὶ οὐδεμίαν ἔχοντα
- 7 δίοδον τῷ πνεύματι. τοῦτο δὲ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὅσα διαπναιόμεναι· ξυμφράττονται γὰρ οἱ πόροι διὰ τὴν πυκνότητα τῆς πιμελῆς ὥστε μὴ διέναι εἰς τέλος τὴν πνοήν· οἷς μὲν οὖν μὴ ἐνεστὶν ὅλως λιπαρότης καὶ πιότης ἢ αὕτη μὴ πολλὴ μηδὲ σωματώδης τοῦτοις οὐ γίνεται τοιαύτη πάχυνσις· οἷς δ' ἐνεστὶ γίνεται κατισχυούσης τῆς θερμότητος. παρόμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ περὶ τὴν οὐλότητα τῶν ξύλων ἐστίν· οὐλότερα γὰρ αἶμα τὰ μὲν ἐν τοῖς στελέχεσιν τῶν ἄνω, τούτων δὲ αὐτῶν τὰ κάτω καθάπερ καὶ πυκνότατα καὶ παχύτατα. συμβαίνει δὲ τοῦτο διὰ τὸ μᾶλλον καταλύειν καὶ ξυνίστασθαι τὴν τροφήν ὥσπερ ὅλως καὶ ἡ εἰς βάθος αὔξησις· ἡ δ' εἰς τὸ ἄνω διελούσα πρὸς τὴν βλάστην καὶ τὸ μῆκος ἐστίν. ἐφισταμένης οὖν καὶ ὥσπερ εἰλουμένης ἐνταῦθα καὶ ἡ πυκνότης καὶ ἡ οὐλότης γίνεται τῶν ξύλων, ἐκείνη δὲ αἶμα διίσταται πρὸς τὸ πόρρω. δι' ὃ καὶ οὐκ ἐν τοῖς νέοις ἐστὶν οὐλότης ἄτε καὶ ἐκ' αὔξεσιν ὠρμηκότων ἀλλ' ὅταν στή
- 9 τὰ τοῦ μήκους ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων. ἡ αὕτη δὲ καὶ σύγγυς αἰτία καὶ διὰ τί θάδα καὶ πίτταν καὶ ῥητίην ὅλως

οὐκ ἔχει τὰ νῆα· καταναλίσκεται γὰρ ἡ τροφή πᾶσα πρὸς
 τὴν αὐξησιν καὶ καρπογονίαν· ὕστερον γὰρ ἐκδαδῶνται
 καὶ ὅλως τὴν τοιαύτην ὑγρότητα [μετὰ] τὴν καρπογο-
 νίαν λαμβάνουσιν ὥστε γε καὶ πλῆθος εἰπεῖν· τότε γὰρ
 οἶον περιέτωμα γίνεται τοῦτο φυσικὸν ἀφηρημένης μὲν
 τῆς εἰς τὸ μῆκος ὀσμῆς, ἰσχυόντων δὲ μᾶλλον τῶν ριζῶν
 καὶ τοῦ ὅλου δένδρου. τοῦτο μὲν οὖν διὰ τὸ συγγενὲς
 τῆς αἰτίας ἐλαβε τὴν χώραν ταύτην. ἡ δ' εὐχυμία καὶ ἡ 10
 γλυκύτης καὶ ἡ εὐοσμία ἐνίων ριζῶν ἄνευ τῶν ἄλλων
 μερῶν διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν γίνεται. φανερόν δὲ καὶ
 ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων ἐστὶν οἶον ποιωδῶν καὶ λαχανωδῶν
 καὶ ἐνίων ὑληματικῶν ὧν αἱ μὲν ρίζαι γλυκεῖται τὰ δὲ
 ὑπὲρ γῆς οὐχ ὅμοια, λέγω δ' οἶον ἀγρωστίδος κυπείρου
 τευτλίου σελίνου ἱπποσελίνου τῶν ἐν ταῖς λίμναις καὶ
 τῶν ἐν τοῖς ποταμοῖς τοῦτων φυομένων ἐδωδίμων· αἱ
 μὲν γὰρ ρίζαι γλυκεῖται πολλῶν καὶ ἐδωδίμοι καὶ οἱ καν-
 λοὶ τὰ φύλλα δ' οὐ. τὸ δ' αἰτιον ἐπὶ πάντων τῶν τοι-
 οῦτων ἐν δυσίν. ἡ γὰρ ὑγρότερα καὶ ὕδατωδέστερα κα- 11
 θάπερ ἐπὶ τοῦ τευτλίου καὶ τῶν λιμναίων· ἅμα γὰρ
 ὕδατώδη καὶ λεπτὰ καὶ οὐκ ἔχει πέψιν μὴ ἔχοντα δ'
 οὐδὲ χυλὸν ἐνδοηλον εἰς ἡδονήν, ἡ δὲ ρίζα καὶ ὁ κανλὸς
 ἔχουσιν. ἡ πάλιν διὰ ξηρότητα τῶν ἄνω καθάπερ ἡ
 ἀγρωστis καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ καλαμώδη· ξηρὰ γὰρ τὰ
 ἐπάνω τὰ κάτω δ' ἐνυγρὰ· χυλὸς δὲ οὔτε ἐν ξηρότητι
 οὔτε ἐν ὑγρότητος πλήθει δι' ὃ καὶ τῆς ἀγρωστίδος καὶ
 τοῦ σισυριγγίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιοῦτων αἱ μὲν
 ρίζαι γλυκεῖται τὰ δ' ἄνω ξηρὰ καὶ οὐχ ἡδέα καθάπερ
 ἄχυλα. ταῦτόν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σελίνων καὶ ἱπποσελίνων·
 αἱ μὲν γὰρ ρίζαι σαρκώδεις καὶ εὖστομοι τὰ δὲ φύλλα
 ξηρότερα καὶ ὥσπερ θριμύτερα· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοί-
 ως. ἅπαντα δ' ὥς εἰπεῖν ἐν ταύταις ταῖς αἰτίαις ἐστὶ, δι' 12
 ὃ καὶ ὅπου πλείων εὐτροφία καὶ τὰ ἄνω τῶν φύσει ξη-

ρῶν ἐδῶδιμα καθάπερ ἐν Αἰγύπτῳ τοῦ καλάμου τοῦ ἐν
 τοῖς ἔλεσιν· ἔχει μὲν γάρ τινα γλυκύτητα καὶ ἄλλος ἐπὶ
 τῶν ἄκρων ἄλλ' ἐπὶ βραχὺ πάντως ἐκεῖνος δὲ διὰ τὴν
 εὐτροφίαν ἀπαλός τε ἐπὶ πλείον ἐστὶ καὶ γλυκύς. ἔχουσι
 δὲ καὶ αἱ ῥίζαι τὴν γλυκύτητα μέχρι οὗ ἂν ξηρανθῶσι
 ἀναξηρανθεῖσαι δὲ οὐκέτι· τὸ γὰρ ξηρὸν οὔτε ἐδῶδιμον
 13 οὔτ' ἐγχυμον δι' ὃ καὶ τῶν καυλῶν ἀκμή τις. ἡ δ' ὁσμὴ ¹⁷⁸
 σχεδὸν ἀνάπαλιν ἐπὶ γε τούτων· χλωραὶ μὲν γὰρ οὐκ
 ὀξουσιν ἢ οὐχ ὁμοίως ἀποξηρανθεῖσαι δ' ὀξουσιν ὥσπερ
 καὶ τῆς ἱριδος καὶ ἡ τῶν καλάμων δὲ καὶ σχοίνων καὶ
 ἀπλῶς τῶν ἐνύγρων. ἐπεὶ καὶ τὸ κύπειρον καίπερ ὁσμῶ-
 δες ὄν καὶ μὴ ξηρὸν ὃν ἤττον ὄξει πρόσφατον. ἀκμή δέ
 τις καὶ τούτων ὥστ' ἀπομαραινόμενα μᾶλλον ἀοσμότερα
 14 γίνεσθαι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὥσπερ σύμφωνον οἱ δὲ χυμοὶ
 καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁμοίως ἔχουσι τὰς δυνάμεις. ἐνίαν
 γὰρ ἐν ταῖς ῥίζαις μάλιστα εἰσι καθάπερ τῶν θριμίων
 οἷον σκόρδων κρομύων φαφανίδων ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν
 φαρμακῶδων· ἅπασαι δὲ καὶ αὗται σαρκώδεις οὐ μὴν
 ἀλλὰ διαμέουσιν αἱ δυνάμεις τῶν φαρμακῶδων ἀπο-
 ξηραίνοντων μέχρι τινός, εἴτ' ἀκμάζουσιν· ἐπεὶ τὸ ὅλον
 γ' ἰσχυρότερα ξηρανθεῖσαι διὰ τὸ ἀφρηῆσθαι τὸ ὑδα-
 τῶδες· οὕτω γὰρ καὶ οἱ γ' ὅποί πάντες χρήσιμοι καὶ σω-
 ματωθέντες· ἡ δὲ σωματώσεις ἐκκρηνομένου τοῦ ὑδατώ-
 δους, δι' ὃ καὶ παρασκευάζουσιν αὐτοὺς τὰ μὲν ἐγχυλί-
 ζοντες καὶ ξηραίνοντες τὰ δ' ἐντέμνοντες ὅπως ὁ ἥλιος
 καὶ ὁ ἀήρ πῆξῃ καθάπερ τὰς φητέλας καὶ ὅσα ἄλλα τοι-
 αῦτα καὶ τὸν λιβανῶτον καὶ τὴν σμύρναν καὶ τὸν ὀπὸν
 15 τοῦ σιλφίου. ἐστὶ δὲ (καὶ) τῶν μὲν καὶ ἄνω καὶ ἐν ταῖς
 ῥίζαις ἡ ἐντομὴ καθάπερ φαρμακῶδων τὲ τινων καὶ τοῦ
 σιλφίου· καὶ γὰρ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλὸς ἐντέμνεται καὶ
 ἐκατέρωθεν ὁ ὀπός· τῶν δὲ μεμερισμένη τῶν μὲν ἐν ταῖς
 ῥίζαις τῶν δὲ ἐν τοῖς καυλοῖς ὡς ἂν ἔχουσιν ἐνάτερα τῆς

φύσεως· ἐὰν μὲν τὰς ῥίζας εὐχυλοτέρας ταύτας ἐὰν δὲ
 τὰ ἄνω τοὺς καυλοὺς· ἐπεὶ ὧν γε ξηραὶ καὶ ξυλωδεις
 οὐκ ὀπιζουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν αὐτομάτων ἐπιπηγνυ-
 μένων δακρύων οἷον ἐπὶ τε τῆς σκίνου καὶ ἀκάνθαις
 τισὶ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων διαδίδωσι ὥσπερ ἀμυγδαλῇ
 καὶ ἡ ἄρσην ἐλάτῃ καὶ τέρμινθος· τούτων δὲ καὶ τὰ μὲν
 καὶ εὖστομα καὶ εὐώδη τὰ δ' ἄχυμα καὶ ἄοσμα καθάπερ
 τὸ κόμμι τὸ τῆς ἀκάνθης τῆς ἐν Αἰγύπτῳ. καλοῦσι δὲ 16
 τὰ μὲν ὀπούς τὰ δὲ δάκρυα, κοινότερον δὲ ὀπὸς, δια-
 φέρει δὲ ἴσως οὐδέν· ἐπεὶ τό γε κοινότατον ἀνωσύμως
 λεγόμενον ἢ ὑγρότης ἢ οἶκεια καθ' ἑαστον πέψιν ἔχουσα.
 διὰ δὲ τὸ σωματωδεστέρας εἶναι καὶ γλίσχρας τὰς δ'
 ὑδατώδεις ἀγλίσχρους τῶν μὲν γίνεται πῆξις τῶν δ'
 οὐ. πρὸς ἐνίας δὲ καὶ παρεμβάλλουσι τι τοῦ πῆξαι καὶ
 συλλέγειν.

18 H

CAP. XII. Ὅτι δὲ τὰ μὲν ἐν ταῖς ῥίζαις τὰ δ' ἐν
 τοῖς καυλοῖς τὰς δυνάμεις ἔχει ταύτας ἐκείνην χρὴ τὴν
 αἰτίαν ὑπολαβεῖν τὴν μικρῶ πρότερον λεχθεῖσαν ὥς ἡ
 φύσις ἐκατέρων σύμμετρος εἰς τὴν δύναμιν ἐνθα μὲν
 ὑγρὸν ἱκανὸν ἐνθα δὲ ἔλαττον ἔχουσα καὶ ξηρὸν ὡσανύ-
 τως, ἔτι δ' ὥς ἡ οὐσία μᾶλλον ἐφ' ἑκάτερα ῥέπει. καὶ
 γὰρ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως καὶ τοῦ μεγέθους τοῦτ' ἐστὶ· τὰ
 μὲν ἐν τοῖς ἄνω τὰ δ' ἐν ταῖς ῥίζαις ἔχει μᾶλλον. οἱ μὲν
 γὰρ σίκνοι καὶ κολοκύνται καὶ ἄλλ' ἅττα πλεῖω τὰ ἄνω
 μείζω ῥίζαν δὲ μικρὰν ἔχουσι, σκίλλα δὲ καὶ βολβὸς καὶ
 ἀπλῶς τὰ κεφαλόρριζα τὰ μὲν ἄνω λεπτὰ καὶ ἀσθενῇ
 τὰς δὲ ῥίζας μεγάλας καὶ σαρκώδεις. οἷς δ' ἐνυπάρχει 2
 θριμύτης ἢ καὶ ἄλλη τις τοιαύτη δύναμις ἐν ταῖς ῥίζαις
 γίνεται μᾶλλον ὥσπερ τοῖς κρομύοις καὶ τοῖς σκόρδοις
 καὶ ταῖς σκίλλαις· τοῦτο δ' εὐλόγως ἐνταῦθα τῆς φύ-
 σεως ὠρμηκίας μᾶλλον· ἀκολουθοῦσι γὰρ ταύτῃ καὶ αἱ
 δυνάμεις ὁ καὶ ἐπὶ τῶν φαρμακωδῶν ἐστὶ σχεδὸν τῶν :

- πλείστων. αἱ γὰρ ῥίζαι φαρμακωδέστεραι καὶ μᾶλλον
 ἔχουσι τὴν δύναμιν· ἡ δ' αἰτία ἐν δυοῖν ἐκείνοις ἅπερ
 εἴρηται τῷ τε μὴ κἀδυγγρα καὶ τῷ μὴ κατάξηρα γίνεσθαι.
 τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει πέψιν διὰ τὸ πληθὺς τὰ δ' (οἶον)
 ὕλην εἰς τὴν πέψιν διὰ ξηρότητα. πέψις δὲ ἐκάστων ἐστὶν
 3 ὥσπερ εἴρηται πρὸς τὴν οἰκείαν φύσιν καὶ δύναμιν. ὅτι
 μὲν οὖν ὥσπερ ἐναντίως τῶν μὲν ἄνω τῶν δὲ κάτω συμ-
 βαίνει τοὺς χυμοὺς καὶ τὰς ὁσμάς καὶ ἀπλῶς τὰς τοιαύ-
 τας δυνάμεις ἐκ τῶν εἰρημένων δεῖ θεωρεῖν. ὅτι δ' οὐκ
 ἐν τοῖς αὐτοῖς μέρεσι τοῖς ἄνω πᾶσιν οὐδ' οἱ χυμοὶ τυγ-
 χάνουσιν οὐδ' αἱ ὁσμαὶ σχεδὸν οὐ πόρρω τῶν εἰρημέ-
 νων αἰτιῶν ἐστίν· ὥς μὲν γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν ἔχει τιν'
 ὁμοιότητα καὶ κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς ἑκα-
 4 στον τῶν μερῶν διαφέρει δὲ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον. ἐμ-
 φανὲς δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀκρατεστέρων ταῖς
 ὁσμάς καὶ τοῖς χυμοῖς οἶον ἐλάτης πεύκης κυπαρίττου
 πίτυος ἐτι δὲ τῶν ἡμέρων συκῆς. ἐν δὲ τοῖς ὑδαρεστέ-
 ροις οὐχ ὁμοίως ἀλλ' ἐν τούτοις διαφέρουσιν ὥστε τὰ
 μὲν ἐγγυμα τὰ δὲ ἄχυμα καὶ δύσχυμα καὶ εὖοσμα τὰ δ'
 ἄοσμα γίνονται. καὶ διαφέροντα δὲ ταῖς ὁσμάς καὶ τοῖς
 χυμοῖς ὥσπερ τῆς ἀμπέλου τό τε οἶναρον καὶ ὁ βότρυς.
 καὶ ἀπλῶς δὲ πάντων καὶ τῶν φύλλων καὶ τῶν καρπῶν.
 5 αἴτιον δ' ὅτι τὸ μὲν ἄπεπτον τὸ δὲ πεπεμμένον, τάχα δὲ
 μᾶλλον ὅτι οὐδ' ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης ἐκάτερον ἀλλὰ τὸ μὲν
 ὥσπερ ἐκ καθαρᾶς τιнос καὶ εἰλικρινοῦς τὰ δ' ἐκ περι-
 τωματικῆς. εἰσὶ δ' ἐκ βλοσυρωτέρας καὶ σωματωδεστέ-
 ρας οἱ βλαστοὶ καὶ ἀκρεμόνες καὶ ὁ ὅλος ὄγκος, ὥστ'
 ἀνομοίων οὐσῶν ἀνόμοιον καὶ τὸ τέλος ἐκάστου πρὸς
 τὴν ἰδίαν φύσιν ὥσπερ ἐν τοῖς ζώοις· ἴσως δ' ἀνάπαλιν,
 ἐπεὶ καὶ τὸ τέλος ἐκάστου ἰδίον καὶ ἡ ὕλη διάφορος, ὥς
 δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντων πρὸς τὴν ὑποκειμένην φύσιν.
 6 ἐπεὶ δ' αὐταὶ διάφοροι καὶ κατὰ χυμοὺς καὶ ἀχυμίας καὶ

ὁσμάς καὶ ἀοσμίας ἢ δ' ἀναφορὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν αἰ-
 σθησιν ἐν ταύτῃ παραλλαγή γίνεται τῶν μερῶν· οὐδὲν
 γὰρ κωλύει τὴν μὲν ἐν τοῖς φύλλοις κρᾶσιν ἐνίοτε σύμ-
 μετρον εἶναι τῇ γεύσει τὴν δ' ἐν τοῖς καρποῖς ἀσύμμε-
 τρον καὶ σφοδροτέραν ἢ κατὰ στρυφνότητα καὶ αὐστη-
 ρίαν ἢ κατὰ πικρότητα καὶ ἄλλην τινὰ διάθεσιν. ὅπερ
 φανερόν καὶ ἐπὶ τῶν λαχάνων ἐστὶ· τὰ μὲν γὰρ φύλλα
 σύμμετρα καὶ προσφιλῇ τὰ δὲ σπέρματα δριμέα καὶ πι-
 κρότερα καὶ ὅλον ἰσχυρότερα πρὸς τὴν αἰσθησιν ὥστε
 σχεδὸν ἀνάπαλιν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ ἐπὶ τοῦ 7
 σίτου· τῶν μὲν γὰρ οἱ καρποὶ χρήσιμοι τὰ δὲ φύλλα
 ἀχρεῖα τῶν δὲ ταῦτα μόνον χρήσιμα τὰ δὲ ἄλλα ὥς ἂν
 ἐν φαρμάκου λόγῳ. ὅπερ οὖν ἐπὶ τούτων οὐδὲν κωλύει
 [εἰ] καὶ ἐπὶ τῆς φιλύρας καὶ ἐπ' ἄλλων δένδρων τινῶν
 ὁ μὲν καρπὸς ἄβρωτος τὸ δὲ φύλλον γλυκὺ καὶ βρωτόν·
 ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἄκρατον ἔχων καὶ καθαρὸν τῆς φύ-
 σεως, εἴτε ξηρὸς ὢν ἄγαν καὶ ξυλωδῆς εἴτ' αὐστηρὸς
 καὶ πικρὸς ἢ κακώδης ἢ καὶ ἄλλην τινὰ ἔχων δυσχέρειαν
 ἄβρωτος γίνεται, τὸ δὲ φύλλον ὑγρότερον ὢν καὶ ὕμα
 κεκραμένον ἔχει τινὰ συμμετρίαν. ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ σιλ- 8
 φίου καὶ ἄλλων δριμέων ἐστίν· ἡδὺ γὰρ τὸ φύλλον αὐ-
 τοῦ καὶ ὁ καρπὸς ἀπαλὸς ὢν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ὑγρό-
 τητα· σύμμετρος γὰρ ἡ δριμύτης γίνεται κραθεῖσα τῷ
 ὕδατῳ καὶ ποιεῖ τινὰ χυμὸν, ἀποξηραινόμενου δὲ
 σφοδροτέρα, καὶ ἡ τοῦ σπέρματος δ' ἐτι μᾶλλον. ὅλως 9
 δ' ἐν πολλοῖς τοῦτ' ἐστίν ὥστε χλωρὰ μὲν ὄντα βρωτὰ
 γίνεσθαι καὶ ἔχειν τινὰ χυμὸν διὰ τὸ ἀναμεμῖχθαι τῷ
 ὕδατῳ, καταξηραινόμενα δὲ καὶ λυόμενης τῆς κρά-
 σεως ἄβρωτα· καὶ γὰρ οἱ τῶν ἀμπέλων βλαστοὶ τοιοῦτοι
 καὶ οἱ τῶν ἀσφαράγων ἐτι δὲ ἄλλων τινῶν ἀκανθωδῶν
 ὄντων καὶ τῶν χεδροπῶν ἐνίων οἶον ὧχρων κυάμων καὶ
 ἀπλῶς ὅσα γλυκύτητά τινα ἔχει. σχεδὸν δ' ἐστὶ κοινὸν

τοῦτο ἐπὶ πάντων ὧν στρουφνότεροι· καὶ θριμύτεροι καὶ
 πικρότεροι καθ' αὐτούς οἱ χυλοί· κεραννύμενοι γὰρ ὑπὸ
 τῆς φύσεως τῇ ὕδατῶδει βελτίους καὶ γλυκυτέρους ποι-
 οῦσι τοὺς χυλοὺς, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν μύρτων γίνεται καὶ
 10 τῶν ῥοῶν. εἰ δέ τις τῶν δένδρων καὶ ὅλως τῶν ὑλη-
 μάτων τοιαύτη φύσις ἐστὶν ὥστε τοὺς μὲν καρποὺς ἀμύ-
 κτους ποιεῖν ἔχοντας τὴν οἰκείαν δύναμιν καθαρὰν τὰ
 δὲ φύλλα καὶ ἄλλο τι τῶν μορίων μικτὰ τούτων οὐδὲν
 κωλύει καθάπερ εἴρηται τὰ μὲν φύλλα βρωτὰ τὸν δὲ
 καρπὸν ἄβρωτον εἶναι. παραπλήσιον δέ τι τούτοις καὶ
 ἐπὶ τῶν ῥιζῶν τῶν ἐδωδίμων ἐστὶν ὧν τὰ μὲν φύλλα
 σχεδὸν ἄβρωτα διὰ τὸ ξηρὰ εἶναι καὶ ἀκανθώδη οἱ δὲ
 11 κανυλοὶ ἐδώδιμοι αὐταὶ δὲ αἱ ῥίζαι καὶ ἡδεῖαι. τῶν δ'
 ἀνάπαλιν τὰ μὲν ἄλλα βρωτὰ καὶ ἔχοντα τιν' ἥδονήν αἱ
 ῥίζαι δὲ ἄβρωτοι διὰ τὸ ξυλωδες ἢ πικρὸν ἢ ὅλως δύσ-
 χυμον ἢ ἄχυμον· διαφορὰ δὲ οὐ μικρὰ καὶ διὰ τὰς φύ-
 σεῖς τῶν ζώων· τὰ μὲν γὰρ ἡμῖν ἄχυμα τοῖς ἄλλοις ἐγ-
 χυμα φαίνεται διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν κατεργασίαν· [ἄλλα
 δὲ] ἄλλοις ἀκείνων προςφιλῇ καὶ κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ
 12 κατὰ τὰς διαθέσεις. χαίρει γὰρ τὰ μὲν τοῖς ἀπαλοῖς τὰ
 δὲ τοῖς ξηροῖς μᾶλλον, ἔνια δὲ καὶ ἀνάπαλιν ἀπαλὰ μὲν
 ὄντα ἄβρωτα ξηραίνόμενα δὲ ἐδώδιμα διὰ τὸ συνεκπέ-
 τεσθαι καὶ ἐκκρίνεσθαι τὸ πικρὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθά-
 περ τὸ σήσαμον καὶ τὸ ἐρύσιμον· τούτων γὰρ χλωρῶν
 ὄντων οὐδὲν ἄπτεσθαι δοκεῖ ζῶον διὰ τὴν πικρότητα
 καὶ δυσχυμίαν, ξηρανθέντων δὲ μᾶλλον, οἱ δὲ δὴ καρποὶ
 καὶ ἡδεῖς. ἀλλὰ δὴ τούτων μὲν τοιαῦταί τινες αἱ αἰτίαι.

CAP. XIII. Περὶ δὲ δὴ τῶν καρπῶν τῶν τροφίμων
 δῆλον ὅτι ῥάων ὁ λόγος· οὗτοι γὰρ καθαρὸν καὶ εἰλικρι-
 νεῖς οἶον ἐξηθημένοι πως ὑπὸ τῆς φύσεως ὥστε πλείοσι
 καὶ μᾶλλον ἀρμόττειν. ἀλλ' ἐπὶ τῶν φαρμακωδῶν καὶ
 ὅλως [τῶν] κατὰ τὰς δυνάμεις θεωρητέον· καὶ γὰρ ἐν

τούτοις οὐθ' αἱ αὐταὶ δυνάμεις οὐτ' ἴσαι πάντων εὐθὺς
 ἀπὸ τῶν ριζῶν ἀρχομένοις· οὐδὲ δὴ τῶν ἄνω πᾶσιν οἷον
 φύλλοις καὶ κλωσὶ καὶ καρποῖς. καὶ τὸ μὲν τῷ μᾶλλον
 καὶ ἦττον διάφορον ἔχει τιν' εὐλογίαν τὸ δ' ὅλως ἕνια
 μὴδὲ δύνασθαι ποιεῖν ὥσπερ τὰ τῶν ριζῶν [τὰ] σπέρ-
 ματα καὶ τοὺς καυλοὺς ἢ πάλιν τὰ τῶν φύλλων τοὺς
 καρποὺς καὶ τὰς ῥίζας μᾶλλον ἢν τις θαυμάσειε. τὰς δ' 2
 αἰτίας καὶ τούτων ἐν τοῖς εἰρημένοις ἀνασκεπτέον. ἐκά-
 στου γὰρ ἰδίᾳ κρᾶσις οὕσα καὶ φύσις διαφόρους ποιεῖ
 καὶ τὰς δυνάμεις ὥστε τὰ μὲν συντήξειν καὶ διακρίνειν
 τὰ δὲ μὴ, καὶ τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δ' ἦττον καὶ θερμαίνειν
 καὶ πέττειν καὶ ψύχειν καὶ ξηραίνειν καὶ τᾶλλα ὡσαύ-
 τως. τὸ δὲ δὴ μάλιστα τοὺς καρποὺς εἶναι τοιούτους
 οὐκ ἄλογον εἶπερ μὴδ' ἢ ὅλη φύσις ὁμοία ῥίζης τε καὶ
 καρποῦ καὶ τῶν ἄλλων μορίων ἀλλὰ τὰ μὲν ὅλως ἄπε-
 πτα τὰ δὲ πεπεμμένα καὶ ὅλως ἐκ πλειούνων σύνθετα δι'
 ὃ καὶ τοῖς χυλοῖς καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἕτερα. τοῦτο γὰρ 3
 καὶ ἐπὶ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων ὁρῶμεν, ὧν αἱ ῥί-
 ζαι πικραὶ καὶ ὀπώδεις τούτων τοὺς καρποὺς γλυκεῖς
 ὄντας ὥς ἂν ἐξ ἀπέπτου τινὸς πεπεμμένους ὄντας· ταύ-
 τὸν δὲ καὶ ἐν ταῖς τῶν φαρμάκων δυνάμεσιν ὑποληπτέον
 συμβαίνειν ὥστ' οὐκ ἄλογον εἰς ἕνια μὲν τὰς ῥίζας ἰσχύ-
 ειν μᾶλλον εἰς ἕνια δὲ τῶν λοιπῶν τι μερῶν. ἐπεὶ καὶ
 ῥίζαι ριζῶν ἐν τοῖς ὁμογενέσι καὶ σπέρματα σπερμάτων
 καὶ τᾶλλα μέρη πολὺ διαφέρουσιν ἰσχύϊ διὰ τὸν ἕρα
 ἐκάστης χώρας, ὥσπερ καὶ ὁ σίτος καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ
 τῇ βαρύντητι καὶ κουφότητι διὰ τὰς τροφάς. καὶ διὰ τοῦτο 4
 φάρμακα φαρμάκων ἀμείνω κατὰ τοὺς τόπους οὐ μα-
 κρὰν ἀπέχοντας· οἷον ὃ ἐκ τῆς Οἰτης ἐλλέβορος τοῦ ἐν
 τῷ Παρνασσῷ· δοκεῖ γὰρ ἰσχυρότερος εἶναι οὗτος καὶ οὐχ
 ἀρμόττειν εἰς τὴν χρεῖαν. ἢ δὲ ἰσχυρὸς ἐκ παραπλησίως τι-
 νὸς αἰτίας γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν καρπῶν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα

σκληρότητί τε τοῦ αἵματος καὶ πλήθει τῆς τροφῆς βαρεῖς
 γίνονται διὰ τὸ πολὺν τὸ γεῶδες ἔχειν ὥσπερ οἱ ἐν τῇ
 5 Βοιωτίᾳ· καὶ διὰ τὰς ὁμοίας αἰτίας. ἄλλη δὲ πρὸς ἄλ-
 λην δύναμιν οἰκεία χώρα καθάπερ ἐπὶ τῶν καρπῶν·
 ἐνίαι γὰρ οὐδὲ ἐκπέπτουσιν ὅλως τὰς φαρμακώδεις δυ-
 νάμεις· ἐπεὶ πολλαχοῦ καὶ μέλας ἐλλέβορός ἐστι καὶ ἄλλαι
 τῶν ριζῶν ἀλλ' ἀμβλῆται καὶ ἀδύνατοί τινες. ἥ καὶ δό-
 ξαιεν ἂν ψυχροῦ τινος αἵματος ἅμα καὶ εὖπνου δεῖσθαι καὶ
 εἶναι τροφῆς συμμέτρου· φαίνεται δ' οὖν ἐν τοῖς ὄρεσι
 πλείστα φάρμακα γίνεσθαι καὶ ἐν τοῖς ὑψηλοτάτοις καὶ
 μεγίστοις μάλιστα. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIV. Περὶ δὲ τῶν ὁδμῶν ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ 211
 κατὰ μέρη γίνονται τὰς αὐτὰς καὶ παραπλησίας αἰτίας
 ὑποληπτέον· ἡ γὰρ πέψις τοῖς μὲν ἐν τῷ ἄνθει μᾶλλον
 τοῖς δὲ καὶ ἐν τῷ καρπῷ· τοῖς δὲ καὶ ἐν τοῖς φύλλοις καὶ
 ἐν τοῖς κλωσὶ γίνεται. τοῖς μὲν ἐν τοῖς ὑδαρέσι καὶ
 ὥσπερ ἐν τοῖς ἀχύλοις ἢ δριμέσιν. ἐν τοῖς ἄνθεσιν οἶον
 ῥόδον κρόκον καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅσα δὲ αὐτῶν μὴ εὖχυλα
 καὶ ἐν ταῖς ὁσμαῖς ἐμφαίνει τινὰ βαρύτητα καθάπερ τὸ
 2 κρίνον καὶ τὸ λείριον καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις. ἐνία
 δ' ὅλως οὐδ' εὐοσμίαν ἀλλὰ βαρύτητα ἔχει κατὰ τὴν
 ὀσφρησιν καὶ φανερόν ὥς ἀπὸ τοῦ χυλοῦ πως γίνεται
 καὶ οὐκ ἔστιν ἀπηρητημένον τὸ τῆς ὁσμῆς. ὅσα γὰρ ὑδαρῇ
 καὶ ἄχυμα καὶ ἄοσμα ὥς ἐπὶ πᾶν· ἐν δυσὶ γὰρ τούτοις
 ὥς εἶπειν ἢ ἀοσμία τῷ τε τὸν χυλὸν ὑδαρῇ τιν' ἔχειν
 φύσει καὶ τὸ πολὺν τὸ ὑδατῶδες. τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἄμι-
 κτον τὰ δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀφανίζεται δι' ὃ τρόπον
 τινὰ καὶ τοῦθ' ὥσπερ ἄμικτον· ἐν μίξει δὲ τινι καὶ τὸ
 τῆς ὁσμῆς. ὅσα δὲ ἐν τροφῇ πλείονι καὶ βλοσυρωτέρῃ
 καθάπερ τὰ λιμναῖα ταῦτα καὶ τὰς ὁσμάς ἔχει παραπλη-
 3 σίας βαρείας τινὰς καὶ θολεράς. ἐπεὶ οὖν τῶν μὲν ἐν
 ταῖς ῥιζαῖς ἢ τοιαύτῃ μίξει καὶ συμμετρία τῶν δ' ἐν τοῖς

κλωσὶ καὶ τοῖς φύλλοις τῶν δ' ἐν τοῖς καρποῖς πλείστων
 δ' ἐν τοῖς ἄνθεσιν εὐλόγως εὖσμα ταῦθ' ἐκάστων. καὶ
 διὰ τοῦτ' ἐν τοῖς δένδροις τὰ ἐλάττω τῶν ἀνθῶν εὖσμα
 καὶ ἦττον ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ γεῶδες πλεόν καὶ ἡ ὑγρό-
 της. εἰ δὲ μὴ ζητητέον αἰτίαν. ἴσως μὲν οὖν καθόλου
 καὶ ἀπλῶς εἴρηται. εἰ δὲ καθ' ἕκαστον δεῖ σκοπεῖν τὰς
 εἰρημένας συμμετρίας οὐκ ἂν δόξαιεν ἀλόγως ἐν τῷ ἄν-
 θει τοῖς πλείστοις· ἐνταῦθα γὰρ οἶον πρῶτη καὶ ἐλαφρο-
 τάτη πέψις [τοῦ ὑγροῦ] ἀποξηραινομένου θ' ἅμα καὶ
 μεταβάλλοντος· ὅταν δ' εἰς τὸν καρπὸν ἔλθῃ πλείονος 4
 τῆς ὑγρότητος οὔσης οὐκέτι διαμένει τὸ τῆς ὁσμῆς ἐφ'
 ὧν μὴ φύσει τοιοῦτος ὁ χυλός· ὥς δ' ἐπὶ τὸ πᾶν ἐν τε
 τῶν οἰνωδῶν τισι καρπῶν ἡ εὖσμία, τοιοῦτο γὰρ καὶ
 τὸ μῆλον καὶ τὸ ἄπιον καὶ τὸ μέσπιλον· καὶ τῶν εὐστό-
 μων διὰ δριμύτητός τινος οἶον κεδρίδος τε καὶ τερμίν-
 θου καὶ τῶν τοιούτων· καὶ τῶν λιπαρῶν ὥσπερ ὅ τε τῆς
 ἐλάτης καὶ τῆς πεύκης καὶ τῆς πίτυος καὶ τῆς δάφνης.
 τῶν δὲ γλυκέων οὐδεὶς ὥς εἶπεν ἢ ἐπὶ μικρόν· ἐπεὶ καὶ 5
 τὰ μῆλα τὰ γλυκέα πάντων ἥκιστα εὖσμα καὶ ὅσῳ ἂν
 γλυκύτερα ἦττον· ἅμα δὲ καὶ ταῦτ' ἔχει πως οἰνώδη
 τὸν χυλόν· αἴτιον δ' ὅτι παχύτερος καὶ γεωδέστερος ὁ
 γλυκὺς χυλὸς ἄλλως τε καὶ ἐν τῷ περικαρπίῳ μεμιγμέ-
 νος. ἡ δὲ ὁσμὴ λεπτοτέρου καὶ ξηροτέρου καὶ διαπνεο-
 μένων μᾶλλον ἐστὶν ὑπὲρ ὧν καὶ ὕστερον διασαφητέον.
 ἀλλ' ὥς ἐπὶ κεφαλαίων ἐν τούτοις τοῖς γένεσιν ἡ εὖσ- 6
 μία. τῶν δὲ φύλλων καὶ κλωνῶν καὶ ὅλως τῶν δένδρων
 καὶ ὑλημάτων ἐν οἷς καὶ δριμύτης τις ὑπάρχει καὶ λι-
 παρότης ὥσπερ ἀμέλει καὶ οἱ προειρημένοι καρποὶ καὶ
 ἐπὶ τῶν οἰνωδῶν ἐνίων· ὁ γὰρ τοῦ μυρρίνου καρπὸς
 εὐώδης, εὖσμος δὲ καὶ αὐτὴ καὶ εἰ τις ἄλλη τριαύτην
 ἔχει δριμύτητα εἴτε λιπαροῦ τινος εἴτ' οἰνώδους εἴτε
 καὶ ἄλλου χυλοῦ κατὰ τοὺς καρπούς. ὁμοίως δὲ καὶ 7

ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων οἷον ἐρατύλλου σισυμβρίου καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ ἐπὶ λαχάνων οἷον πηγάνου σελίνου
μίνθης τό τε ξηρὸν καὶ δοριμὸν καὶ στυκτικόν πως ἐνδη-
λον οὐκ ἐπὶ τοῖς καρποῖς οὐδ' ἐν τοῖς ἄλλοις ἐχόντων
τὴν ὕγρότητα τοιαύτην. ἐν ἅκασι δ' ἐνυπάρχει καὶ τοῦ-
8 λον ξηροῦ ἀπομιγνύμενον ἐμφαίνειν τινὰ δύναμιν. εὐο-
σμότερα δὲ καὶ ἡδίω καὶ ὅλα καὶ κατὰ μέρος ἐν τοῖς εὐ-
πνοῖς καὶ ξηροῖς τόποις ἀφηρημένου τοῦ ὕδατος οὖτος καὶ
τοῦ καταλοιπού πειπεμμένου μᾶλλον. ὥς γὰρ ἀπλῶς εἴ-
παιεν ἡ ξηρότης οἰκειότερα ταῖς ὁσμάσι καὶ μᾶλλον ἐν-
ταῦθ' ἀποκλίνει πάντα· σημεῖον δὲ καὶ τὸ ἐν ταῖς θερ-
μοτέραις χώραις πλείω γίνεσθαι καὶ μᾶλλον τὰ εὖοσμα·
πειπεμμένα γὰρ δῆλον ὅτι μᾶλλον· καὶ ἐνια ξηραινόμενα
ὄξει, χλωρὰ δ' οὐκ ὄξει καθάπερ ὁ κάλαμος καὶ ὁ σχοί-
νος, τὰ δὲ καὶ μᾶλλον ὄξει ξηρανθέντα καθάπερ ἱρις καὶ
ὁ μελίλωτος· οὗτος δὲ καὶ οἷον φανθεὶς εὖοσμότερος.
9 οὐ μὴν πάνθ' οὕτως ἀλλ' ἐνια καὶ ἀνάπαλιν· ἃ δὲ διαι-
ρεῖν· ἀπλῆ δέ τις ἡ διαίρεσις· τῶν μὲν γὰρ ὡσθενεῖς αἰ-
ὀσμα· τοιαῦτα δὲ ὥς ἐπὶ πᾶν τὰ ἄνθη μάλιστα· ταῦτα
μὲν εὖοσμότερα χλωρὰ καὶ πρόσφατα χρονιζόμενα δὲ
ἀμβλύνεται διὰ τὴν ἀποκνοήν· ὧν δ' ἰσχυρότεροι, τοι-
αῦτα δὲ ὅσα γεωδέστερα καὶ ἐν γεωδεστέροις καὶ οὐ με-
μικταί τις ὕδατος δυνάμεις, ταῦτ' ἀποξηραινόμενα
καὶ παλαιούμενα μέχρι τινός, ὥς καὶ τὰ μῆλα τὰ κυδῶ-
νια καὶ ὅσα τῶν στεφανωματικῶν δοριμείας ἔχει τὰς ὁσμάς
οἷον τὸ ἀβρότονον μάλιστα καὶ τὸ ἀμάρακον καὶ ὁ κρό-
10 κος· ἅμα γὰρ ἀποπνεύεται τε τὸ ὕδατος δυνάμεις καὶ ἡ τῆς τρο-
φῆς ἐπιρροή παύεται καὶ ὥς περ πέψιν ἐν ἑαυτοῖς ἐνιά-
γε λαμβάνει καὶ ἀφαιρεθέντα ἀπὸ τῶν φυτῶν εὖοσμέ-
στερα καθάπερ τὰ μῆλα καὶ ἄλλ' ἄττα. συμβαίνει δὲ
καὶ τῶν ποιωδῶν ἐνια χλωρὰ μὲν ὄντα μὴ ὄξειν διὰ τὴν

ὑγρότητα ξηρανθέντα δὲ καθάπερ ἄλλα τε καὶ τὸ βού-
 κεραι. ἐπεὶ καὶ ὁ οἶνος τότε μάλιστα παρίσταται καὶ
 ὁσμήν λαμβάνει ὅταν ἀποκριθῇ τὸ ὑδατῶδες αὐτοῦ. τὰ
 11 μὲν οὖν τοιαῦτα πάντα παλαιούμενα εὐοσμότερα. τὰ δ'
 ἀσθενῇ ταχὺ διαπνεύεται καθάπερ τὰ ἰα· καὶ τὰ γε λευκὰ
 πικρὰ καὶ κακώδη παλαιούμενα καὶ οὐχ ὥσπερ τὰ ῥόδα
 διατηρεῖ τὴν εὐοσμίαν ἀποξηραίνόμενα μέχρι οὗ ἂν ἐκλί-
 πη· πλὴν τὰ μὲν χλωρὰ καὶ πόρρωθεν ὅξει ταῦτα δ' οὐ·
 τὸ δ' αἴτιον ὅτι κατέσκληκέ πως ἑλλειοκίπτος τοῦ οἴ-
 κειου θερμοῦ καὶ οὐ δίδωσιν ἀποπνοήν· ἐπεὶ πρὸς γε
 τὰς χρεῖας οἱ μυρεφοὶ καὶ ταῦτα ἀποξηραίνουσι μέχρι
 τινὸς ὅπως ἄκρατον καταλίπωσι τὴν ὁσμήν. ὁ δὲ μελί-
 λωτος καὶ εἰς πλείω χρόνον εὐοσμος διαμένει. οὐ μὲν 12
 ἀλλ' ἐνία γε τῶν εὐωδῶν ἄγαν καταξηραίνόμενα χεῖρους
 ἴσχει τὰς ὁσμάς τῷ δριμυτέρας εἶναι καὶ σκληροτέρας·
 ἔστι γὰρ τις ὥσπερ καὶ οἶνου καὶ ἀπλῶς χυλοῦ σκληρό-
 της καὶ ἰσχύς οὕτω καὶ ὁσμῶν ὁ καὶ τῶν ἀγρίων ἐνία
 ὁμογενῇ δοκεῖ πρὸς τὰ ἡμέρα παπονθῆναι καθάπερ ἐρ-
 πυλλος καὶ τὸ σισύμβριον καὶ τῶν λαχανωδῶν μάλιστα
 τὸ κήγανον· σκληραὶ γὰρ αἱ ὁσμαὶ καὶ ἀγλυκεῖς, αἱ δὲ
 τῶν ἡμέρων ἔχουσι τινα ἅμα τῷ ὑφειμένῳ γλυκύτητα
 καὶ εὐμένειαν. ἔστι γὰρ ὥσπερ ἐν χυμοῖς καὶ ἐν ὁσμαῖς
 γλυκύτης. σχεδὸν δὲ καὶ αἱ ἄλλαι προσηγορίαι τῶν εὐ-
 δῶν ὡς οὐ πόρρω τῆς φύσεως ἑκατέρας οὔσης.

CAP. XV. Ἀλλὰ γὰρ ποταὶ μὲν τινες ὁσμαὶ χρόνιοι
 καὶ ποταὶ ξηραίνομένων εὐοσμότεραι καὶ τὰλλα τὰ τού-
 τοις ὅμοια διὰ τῶν εἰρημένων θεωρεῖσθαι· καὶ γὰρ ὅσα
 μὴ εἰρηται ῥάδιον ἐκ τούτων συνιδεῖν. ὅσα δὲ μὴ κατὰ
 μέρος εὐοσμα ἀλλ' ὅλα τυγχάνει περὶ τούτων ἀπορή-
 σαιεν ἂν τις ὁ καὶ πρότερον ἐλέχθη, διὰ τί τὸ ἄνθος οὐκ
 εὐοσμον αὐτῶν ἢ οὐ κατὰ λόγον. ἔδει γὰρ καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις μὴ οὖσιν εὐοσμοῖς τούτοις μάλιστα διὰ τὸ προὔπαρ-

- 2 *χειν τὴν φύσιν. αἰτιον δὲ φαίνεται δι' ὅτι πέψις τις ἢ ἄνθησις τὸ δὲ πεττόμενον ἐν μεταβολῇ τοῦ ὑπάρχοντος. ὅσα μὲν οὖν αὐτὰ μὴ ὁσμώδη τούτων πεττομένων τῶν χυλῶν λαμβάνει τινὰ τὸ ἄνθος εὐοσμίαν ἐκείπερ ἢ πέψις ἐν μεταβολῇ· ὅσα δ' εὐοσμα τούτων διὰ τὴν μεταβολὴν ἀναγκαῖον ἐξαλλάττειν τὴν ὁσμὴν· ὁσμωδῶν δὲ ὄντων ἥττον εὐοσμον ἔσται τὸ ἄνθος. αὕτη γὰρ ἢ ἐξαλλαγὴ ἔοικεν ὥσπερ ἐξάτμισις τις εἶναι τῆς προϋπαρχούσης ὁσμῆς καὶ δυνάμεως, δι' ὃ καὶ ἥττόν φασιν ὄξειν τότε. τοῦτο μὲν οὖν εἰ γίνεται σκεπτόν· φέρει γάρ*
- 3 *τινα πίστιν· φαίνεται δὲ παρόμοιον συμβαίνειν ὥσπερ ἐπὶ τῶν χυλῶν τῶν τοιούτων τῶν ἐν τέλει καὶ πεπεμμένων πρὸς τοὺς ἀπέκτους ὅταν πυρῶνται καὶ ἡλιῶνται· μεταβολῆς γὰρ γινομένης οἱ μὲν εἰς τὸ βέλτιον οἱ δὲ εἰς τὸ χειρόν μεταβάλλουσι· τοὺς μὲν γὰρ πέττει τοὺς δ' οἶον ἐξίστησι τὸ θερμόν· ἀνάγκη γὰρ ὅταν ἐν τῷ τέλει γίνηται τὴν μεταβολὴν εἶναι πρὸς τὸ χειρόν, ὃ δὴ καὶ ἐνταῦθα φαίνεται συμβαίνειν μαλακωτέρας τῆς ὁσμῆς γινομένης· οἶον γὰρ ἄνεσις τις γίνεται τῆς ἀκράτου. ἅμα δὲ καὶ διυγραίνεσθαι συμβαίνει ξηρόν ὃν φύσει κατὰ*
- 4 *τὴν ἄνθησιν· ὧν γένεσις οὐκ ἄνευ τούτων καὶ ταύτη γίνοιτό τις ἄνεσις· εἰ δὲ μὴ ὑγρότης ἄλλ' οἶον γλυκύτης ἐγγίνεται πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ γένεσιν· ἅπαντα γὰρ ἐκ γλυκέος γεννᾶται δι' ὃ καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀνθῶν ἐστὶ γλυκέα. καὶ τοῦτο κατὰ λόγον ἐκλελυμένην τε καὶ θηλυτέραν εἶναι τὴν ὁσμὴν οἶον ἐπιγλυκαίνουσαν ἀφηρημένης τῆς ἀκράτου δριμύτητος. τούτων μὲν οὖν τοιαύτην τινὰ αἰτίαν ὑποληπτέον.*

CAP. XVI. Διὰ τί δ' οἱ ἄγριοι καρποὶ τῶν ἡμέρων ^{μη} εὐοσμότεροι τῶν ὁμογενῶν οἶον μῆλά τε καὶ ἀχράδες καὶ οὐά καὶ μέσπιλα καὶ τᾶλλα καὶ αὐτῶν δὲ τῶν μῆλων ἐν τε τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς ἡμέροις τὰ στρυφνότερα εὐο-

σμότερα — καίτοι διὰ πέψιν γινομένης τῆς ὁσμῆς προσῆ-
 κεν εὐοσμεῖν τὰ μάλιστα πεπεμμένα — περὶ δὴ τούτων
 ἔστι μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι τὰ ἄγρια ὡς σκληρότερα εὐο-
 σμότερα καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις. ἔστι δὲ καὶ οἰκειοτέρως
 εἰ τις δύναιτο διελεῖν τὰς πέψεις τὴν τε τοῦ χυλοῦ καὶ
 τὴν τῆς ὁσμῆς ἐν τίνι ἐκατέρα γίνεται· φαίνεται γάρ
 τινα ἔχειν διαφορὰν εἰδ' ἐτέρων ὄντων εἴτε τοῦ αὐτοῦ
 μεταβάλλοντος. τοῦτο μὲν οὖν καθόλου διαίρεσιν ἔχει, 2
 πρὸς δὲ τὸ νῦν ἱκανὸν τοσοῦτον ὅπερ καὶ φανερόν ὅτι
 ἡ μὲν γλυκύτης καὶ ὅλως ἡ εὐστομία παχύνσει τῶν χυ-
 λῶν δι' ὃ καὶ γηράσκοντες οἱ καρποὶ καὶ ἡλιούμενοι
 πάντες γλυκύτεροι· παχύνονται γὰρ ἀφαιρουμένου τοῦ
 ὕδατος. ἡ δὲ τῶν ὁσμῶν ἐν προτέρᾳ τινὶ καὶ ἀτε-
 λεστέρα πέψει. σημεῖον δὲ καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ εὐώδη κα-
 θάπερ ἄνιοι καὶ μῆλα καὶ τὰ ἄλλα μᾶλλον εὐοσμα γίνε-
 ται μὴ τελέως ἐκπεπανθέντα. καίτοι τότε τοῦ χυλοῦ
 μάλιστα πέψις. καὶ ἔοικε ἐν ταῖς προτέραις μεταβολαῖς 3
 τῶν χυλῶν, πλείους γὰρ, εὐοσμία γίνεσθαι καθάπερ
 ἅμα πνευματική τις οὐσα καὶ οὐπω τοῦ χυλοῦ τὴν οἰ-
 κείαν ἔχοντος φύσιν· ὅταν δ' εἰς ταύτην ἐπέλθῃ παχυν-
 θεῖς καὶ πεφθεῖς τὰ μὲν τῆς ὁσμῆς ἐλάττω τὴν δὲ γλυ-
 κύτητα τὴν οἰκείαν καὶ ὅλως τὴν τῇ αἰσθήσει πρόσφο-
 ρον λαμβάνει. τὰ μὲν οὖν ἄγρια μέχρι τῆς προτέρας
 προϊόντα καὶ τὴν εὐωδίαν ἔχει κατὰ λόγον. τὰ δὲ ἡμερα
 τελοῦμενα τῇ πέψει καὶ εὐτροφοῦντα διὰ τὴν κατεργα-
 σίαν μεταβάλλει τοὺς χυλοὺς εἰς γλυκύτητα καὶ εὐστο-
 μίαν. ἅμα δὲ καὶ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ξηρότητα καὶ 4
 τὴν πολυτροφίαν καὶ τὴν ὀλιγοτροφίαν καὶ τὴν εὐπνοιαν
 εἰκός τι συμβάλλεσθαι πρὸς τὰς ὁσμάς εἴπερ ὅλως καὶ
 τὰ ξηρὰ καὶ ἐν ξηροῖς καὶ ὀλιγότροφα καὶ ἐν εὐπνοῖς
 εὐοσμότερα· μὴ γὰρ ἡ πλείων ὑγρότης ἀμβλύνει
 τὴν ὁσμήν· δι' ὃ καὶ ἐν τοῖς καλισκίοις καὶ ἐφύδροις

οὐκ εὖοςμα καὶ μάλιστα δὴ τῇ παχύνσει καθάπερ εἰρη-
 5 ται λαμβάνει τὴν μεταβολήν. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ
 ξηρότερα τὰ ἄγρια καὶ ὀλιγοτροφώτερα καὶ ἐν εὐπνοίᾳ
 μᾶλλον καὶ ἐν ἡλιώσει καὶ ἔτι λεπτοχυλότερα καὶ οὐχ
 ὁμοίως τὸν χυλὸν ἀναμεμιγμένον ἔχοντα τῇ σαρκὶ τοῖς
 ἡμέροις· ἅπαντα δὴ ταῦτα συμβάλλεται πρὸς εὐοσμίαν.
 ἰδεῖν δὲ τοῦτ' ἔστι καὶ ἐπὶ τῶν οἴνων· οἱ μὲν γὰρ γλυ-
 καῖς ὅλως εὖοσμοι καὶ οἱ μαλακοί, τῶν δὲ ἄλλων οἱ λε-
 6 πτοὶ μᾶλλον εὐώδεις καὶ θᾶττον τῶν πiónων παριστάμε-
 νοι καὶ παχέων· ἔτι δὲ ἅμα τῇ εὐοσμίᾳ συμβαίνει καθά-
 περ χωρισμὸν τινα γίνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ γεώδους
 ὑφισταμένης τῆς τρυγὸς καὶ πρὸς τούτοις ἀποπνοὴν τοῦ
 ὑδατώδους ὥστε διὰ πάντων εἶναι τὴν εὐωδίαν λεπτό-
 τητός τε καὶ χωρισμοῦ καὶ διαπνοῆς· ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ τοῦ
 κεραμίου τὸ πρὸς τῇ τρύγῃ ἦττον εὖοσμον· ἢ δ' αὐτὴ
 αἰτία καὶ τοῦ θᾶττον παρίστασθαι τοὺς ἡθητικούς τῶν
 οἴνων· λεπτότεροι γὰρ καὶ ὥσπερ εὐθύς ἄμικτοι. συνε-
 πιμαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ ἐκ τῶν λεπτοτέρων καὶ εὐείλων
 καὶ εὐπνόων εὐώδεστέρους γίνεσθαι καὶ ἐκ τῶν πρε-
 σβυτέρων ἢ νεωτέρων· ἔτι δ' ὅσοι πολυόσμοι καὶ ἰσχυροὶ
 ταῖς ὁσμαῖς οὐκ ἔχουσιν ἐν τῇ γεύσει τὸ μαλακὸν ὥς οὐκ
 οὔσης ἅμα τῆς τε κατὰ τὸν χυλὸν εὐστομίας καὶ πολυο-
 7 σμίας καὶ ἰσχύος. ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν μύρων καὶ ἐπὶ τῶν
 θυμιαμάτων καὶ ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλ-
 λων τῶν εὐόσμων συμβαίνει· πάντα γὰρ πικρὰ καὶ δύς-
 χυμα τὰ ταιαῦτα καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι. καὶ οἱ ὄρεινοι
 δὲ τῶν οἴνων ὁσμὴν μὲν ἔχουσιν ἐνιοὶ σκληροὶ δὲ καὶ
 οὐκ εὐχυλοὶ. ἐξ ἀπάντων οὖν τούτων δῆλον ὥς ἕτερον
 τὸ τὴν εὐοσμίαν ποιοῦν. ἐὰν οὖν συμμετρίαν τινὰ λάβῃ
 τῆς κράσεως ἡδίστον τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἄλλως τε καὶ ὧν κατὰ
 τὴν γεῦσιν ἢ ἀπόλαυσις. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐν ταύτῃ ἀγρίων
 τινῶν ἔφαμεν λυπεῖν τὸ θοριμὺ καὶ ἄκρατον ὥσπερ ἐρπύλ-

λου καὶ ἀβροτόνου καὶ πηγάνου· μιχθείσης δὲ ὑγρό-
 τητος συμφύτου μᾶλλον εὐστομον γίνεται εὐχυλοτέρων
 γινομένων· ἐὰν δὲ ὑπεραίρη θάτερον ἐπιζητοῦμεν τὸ
 ἐλλείπον· ἅμα γὰρ πῶς ἢ ἀπόλανσις ἐν τοῖς τοιοῦτοις
 τῶν γευστῶν ὁσμῶν καὶ χυλῶν. χρή δὲ πειραῖσθαι καθ- 8
 ὅλου διαιρεῖν ὥσπερ εἴπομεν εἰ ἐν τῷ χυλῷ μὲν ἡ εὐ-
 στομία καὶ ἡ γλυκύτης ἀπὸ τοῦ χυλοῦ δὲ ἡ ὁσμὴ ποῖος
 ἐκάτερος καὶ πῶς ἔχων. ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν ἐκ τῶν
 εἰρημένων ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἠπορήθη διὰ τί οἱ ἄγριοι τῶν
 καρπῶν εὐοσμότεροι. φαίνεται δὲ κάκεῖνο συμφωνεῖν
 ὥστε ἐν τοῖς ἀτέλεσι καὶ τοῖς στερητικοῖς χυλοῖς μᾶλλον
 εἶναι τὴν εὐοσμίαν εἰ γε τὰ μὲν πικρὰ τὰ δὲ θριμέα τὰ
 δ' αὐστηρὰ τὰ δὲ στρυχνὰ τὰ δὲ ἄλλας ἔχοντα δυσχε-
 ρείας. οὐκ ἀλόγως δ' ἴσως· ἡ ἀποπνοὴ γὰρ τις μᾶλλον
 ἀπὸ τούτων ὥστ' ἐὰν μὲν εὐκρατα λάβῃ σύμμετρον εἶναι
 πρὸς τὴν ὁσφρησιν ἐὰν δὲ ὑπερβάλλοντα δυσχερῇ καὶ βα-
 ρεῖαν ἦδη. καὶ οὐκ ἂν δόξειεν ἐν στερήσει τοιοῦτον εἶναι
 γένος ἄλλ' ἑτέραν τινα φύσιν ἔχειν εἰ γε ἔνια ποιητικὰ
 τῶν ἄκρων. ἡ μὲν οὖν εὐοσμία διὰ τοῦτο ἐν τοῖς μὴ γλυ-
 κέσι καὶ δυσχύλοις μᾶλλον ὥς εἶπεν. τῶν δ' ὁσμῶν ἡ μὲν
 ἰσχυρὸς ἐκάστων δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν.

Β CAP. XVII. Οὐ μὴν ἄλλ' ἐνιά γε τῶν ἀνθέων ἐξ
 ἀποστάσεως ἢ πλησίον ἐλθοῦσιν εὐοσμότερα καθάπερ
 καὶ τὰ ἱα δοκεῖ. τὸ δ' αἰτιον ὅτι πρὸς μὲν τὰ πόρρω
 καθαρὰ φέρεται καὶ ἀμιγῆς ἡ ὁσμὴ πλησίον δ' ὄντων
 ὅτι συναπορρεῖ τινα καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων μορίων ἅπερ
 οὐ δίκνυται πρὸς τὰ πόρρω διὰ τὸ γεωδέστερα καὶ πα-
 χύτερα εἶναι. καθόλου γὰρ ταῖς μὲν ἀσθενέσι τῶν ὁσμῶν
 ἡ ἀμιξία τῶν δ' ἰσχυροτέρων ἐνίαις αἱ ριζαὶ αἱ οἰκεῖται
 χρησιμώτεραι καθάπερ τοῖς χυλοῖς οἷον καὶ τῇ σμύρνῃ·
 δοκεῖ γὰρ ἁμεινον θυμιασθαι καταβραχεῖσα μελικράτῳ 2
 ἢ γλυκεῖ· μαλακωτέρα γὰρ ὁσμὴ κεραννυμένη καὶ γλυ-

- κυτέρα γίνεται. ταὐτὸ δὲ τοῦτο συμβάλει καὶ ἐπὶ τῶν
 χυλῶν. ἐνιοι γὰρ δέονται μίξεως πρὸς εὐστομίαν. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἔωθεν καὶ ὁσμαι πλείσται καὶ ἀκρατέ-
 στεραι, προσιούσης δὲ τῆς μεσημβρίας ἦττον, μεσημ-
 3 βρίας δ' ἥκιστα διὰ τὸ ἀναξηραίνειν τὸν ἥλιον. ὥς δ' ἐν
 ταῖς τῆς ἡμέρας ὥραις ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ
 κατὰ λόγον πλήν εἴ τινων ὁσμαι καὶ πεπάνσεις κατ' ἄλ-
 λην ὥραν ἢ εἴ τινων αἱ κράσεις τοῦ ἀέρος σύμμετροι
 πρὸς τὰς ὁσμάς, ὅπερ καὶ καθ' ἐσπέραν ἐστὶν ἐπὶ τῆς
 ἐσπερίδος καλουμένης· αὕτη γὰρ τῆς νυκτὸς ὄξει μάλ-
 λον. κατὰ δὲ τὰς ἡλικίας οὐκ ἐν ταῖς ἄκραις ἀλλ' ἐν ταῖς
 ἀκμαῖς εὐοσμότατα μικρόν τε παρεγκλίνοντα τὴν ἀκμὴν.
 4 οὐ γὰρ ἴσως ἢ αὐτὴ χυλοῦ καὶ ὁσμῆς πέψις. τὸ μὲν γὰρ
 νέον ἄτε πλείω τροφήν ἐπισπώμενον οὐ πέττει τὸ δὲ γε-
 γηρακὸς ἐξασθενεῖ δι' ἐνδειαν θερμότητος. οὐ μὲν ἀλλὰ
 ταῦτά γε εὐοσμότερα τῶν νέων· ἐλάττων γὰρ ἡ ὑγρότης
 ὥστ' ἐπικρατεῖ μᾶλλον ὥσπερ καὶ τὰ ἐν ταῖς χώραις ταῖς
 λεπτογείοις. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ ἐν τῇ ἀκμῇ καὶ πρὸς
 εὐχυλίαν ἄριστα καὶ πρὸς εὐοσμίαν ὧν ἑκατέροις ἐν-
 5 ταῦθα τὸ τέλος. ἐν δὲ τοῖς ψύχεσι καὶ πάγοις ἀμβλύτε-
 ροι καὶ οἱ χυλοὶ καὶ αἱ ὁσμαι διὰ τὴν πῆξιν· πεπηγότα
 γὰρ οὐ διαδίδωσιν. ἅμα δὲ καὶ ἀφανίζεται πῶς ὑπὸ τοῦ
 ψύχους κατακρατοῦντος μᾶλλον κᾶκεῖνα καὶ ἡ αἰσθητοῖς
 ἀμφοτέρω γὰρ ἐξίστησιν ἐκεῖνα δὲ μᾶλλον. ἐπεὶ καὶ τῶν
 καρπῶν ἐξαιρεῖται τὴν γλυκύτητα διατμίζον τῇ πῆξει
 καὶ ἐξαεροῦν. ὥσανύτως δὲ καὶ ἡ τῶν καυμάτων ὑπερ-
 βολὴ τοὺς χυλοὺς λυμαίνεται· τὰ μὲν γὰρ κατακάει τὰ
 δὲ οὐ πέττει τὰ δ' ὥσπερ σήπει καὶ διυγραίνει καθάπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν σукων ἐλέχθη· τὰς δ' ὁσμάς ἴσως ἐνίων
 6 μᾶλλον διατηρεῖ. τάχα δὲ καὶ ποιεῖ τὰς γε ἐν τοῖς ξη-
 ροῖς γινομένας, ἀκρατοὶ γὰρ αὐταί. πολλὰς δὲ καὶ φθεί-
 ρει· τὰς δ' ἐν τοῖς καρποῖς ἐγχυλοτέρας καὶ μεμιγμένας

τινὰς εἶναι μὴ πεπαινομένων δὲ καλῶς οὐ γίνεσθαι. τὸ
 δ' ὅλον ἐν συμμετρίας τινὶ τὴν μῆξιν ὑπάρχειν καὶ ἐμ-
 φαίνεσθαι πῶς τὴν τοῦ ξηροῦ φύσιν ἐν ταῖς ὁσμάς.
 τοῦτο γὰρ τὸ τὰς ὁσμάς ποιοῦν ἢ πάντων ἢ τινων· ὅπερ
 φανερόν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐστὶν ἐν τοῖς τοιοῦτοις
 ὑετοῖς. διακεκαυμένης γὰρ ἐν τῷ θέρει τὸ θερμόν πῶς
 καὶ τὸ ὕδωρ ποιεῖ τὴν εὐωδίαν. ταῦτα δὲ ποιεῖ καὶ ἐν 7
 ἄλλοις. καὶ γὰρ τὸ περὶ τὴν ἱριν λεγόμενον ὡς ὅπου ἂν
 κατὰσχῃ ποιεῖ τὰ δένδρα καὶ τὸν τόπον εὐωδῇ τοιοῦτόν
 ἐστὶ· ποιεῖ γὰρ οὐ πάντως ἀλλ' ἐὰν ὕλη τις ἢ νεόκαν-
 τος οὐδ' ἰσως καθ' αὐτὴν ἀλλὰ τρόπον τινὰ κατὰ συμ-
 βεβηκός· ἐφύει γὰρ ὅπου ἂν ἐπιστῇ· πεπυρωμένης γὰρ
 τῆς ὕλης ἢ κατὰμειξιν ποιεῖ τινα ἀτμίδα καὶ εὐωδίαν·
 οὐδὲ γὰρ οὐδὲ γίνεται πλῆθος ὕδατος ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺν ψεκὰς ὥστε συμμετρίαν εἶναι πρὸς τὴν θερμότητα
 καὶ ξηρότητα. δεῖ δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ὕλην ποιάν τινα
 προὑπάρχειν, οὐ γὰρ ἐν πάσῃ καὶ πάντως. ὅλως δὲ καὶ 8
 ἐν ἄλλοις ἢ πύρωσις καὶ ἢ κατὰμειξιν τῶν πεπυρωμένων
 ποιεῖ τινὰς εὐωδίας καὶ τὸ ὅλον ὁσμάς ἐὰν ἔχῃ τὸ σύμ-
 μετρον. ἐπεὶ καὶ τὰ θυμιάματα ταῦτα πυρωθέντα ἀνίει
 εὐωδίας μαλακῇ δὲ καὶ οὐ κατακαιούσῃ· τὸ γὰρ σύμ-
 μετρον οὕτω πρὸς ὁσμὴν ἐκείνως δὲ φθορά. πάρεγγυς δὲ 9
 καὶ ταυτό πῶς τούτῳ εἰ ἐστὶ μὲν τῶν δένδρων καὶ ὅλως
 τῶν ὑλημάτων εὖοσμα πολλὰ ζῶον δὲ οὐδὲν εἰ μὴ τὴν
 πάρδαλιν φασὶ καθάπερ ἐλέχθη τοῖς θηρίοις. τὰ μὲν
 γὰρ θερμὰ καὶ ξηρὰ τὴν φύσιν ὥστε λεπτοτέρα καὶ κα-
 θαρωτέρα τις ἢ αὐτῶν ἀποπνοή, τὰ δ' ἐν ὑγρότητι πλεί-
 ονι καὶ ὑλωδεστέρα δι' ὃ καὶ ἢ ἀποπνοή τοιαύτη καὶ
 ὅλως ἢ τροφή τῶν μὲν ἀπλῇ καὶ ἀπερίττωτος τῶν δὲ
 ποικίλῃ καὶ περιττωματικῇ. συμβάλλεται δέ τι καὶ τοῦτο 10
 πρὸς εὖοσμίαν ὅταν ἢ φύσις ἅμα προὑπάρχῃ ποιὰ τις,
 ἀρχὴ γὰρ αὕτη καὶ πρῶτον· ἐπεὶ οὐδὲ τὰ δένδρα πάντα

- εὐώδη διὰ τὸ μὴ τὰς ὁμοίας ἔχειν κράσεις. τάχα δὲ καὶ ἡμῖν οὐκ ἐνδηλον ἐκ τῶν ζώων τὸ εὖοσμον διὰ τὸ χειρίστην εἶναι τὴν ὄσφρησιν· ἐπεὶ τὰ γ' ἄλλα καὶ πόρρωθεν αἰσθάνεται καὶ τὸ σύνεγγυς ἀκριβέστερον· ἢ καὶ τὰ μὲν ἴσως αὐτοῖς εὐώδη τὰ δὲ καὶ ἀηθῇ πάντα φαίνεται καθάπερ καὶ ἡμῖν ἔτερα ἑτέρων μᾶλλον ἐνία δὲ καὶ ὁλως
- 11 φεύγομεν. ἀλλ' ἐκεῖνο ἄτοπον ὃ καὶ πρότερον εἶπομεν εἰ τὸ ἡμῖν κακῶδες καὶ ἄοσμον ἐκείνοις εὖοσμον γίνεται· τάχα δ' οὐκ ἄτοπον. ὀρωμεν δ' οὖν τοῦτο καὶ ἐφ' ἐτέροις συμβαλινον οἶον ἐν αὐταῖς εὐθὺ ταῖς τροφαῖς ὧν μάλιστα' ἂν τις αἰτιάσαιτο τὰς κράσεις ἀνωμαλεῖς γε οὕσας. ἐπεὶ τὰ γε σχήματα Δημοκρίτου καθάπερ ἐλέχθη τεταγμένα ἔχοντα τὰς μορφὰς τεταγμένα καὶ τὰ πάθη καὶ ...
- 12 ἐχρῆν ποιεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτω λεκτέον. ὃ δὲ καὶ μικρῶ πρότερον ἐλέχθη καὶ νῦν πάλιν εἰπώμεν ὅτι καὶ ἡ εὖοσμία καὶ ἡ εὐχυμία ζητεῖ τινα καὶ χώρας καὶ ἄερος ποιότηता καὶ τροφῆς. δεῖ γὰρ μήτε ὑπερβάλλειν μήτ' ἐλλείπειν μήτε ἄλλοτρίαν εἶναι τοῖς ὑποκειμένοις τὴν τροφήν ὥς τὸ μὲν πλῆθος κωλύει τὴν πέψιν τὸ δ' ἐνδεές οἶον ὕλην οὐκ ἔχει τὸ δὲ μὴ οἰκεῖον οὐ ποιεῖ τὸ τῆς φύσεως. τοῦτο δὲ μάλιστα ἐν τῷ ποιόν τι τὸ ἔδαφος εἶναι καὶ τὸν ἄερα καὶ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ τὰς τροφὰς καὶ τὰς πέψεις οἷας δεῖ ποιοῦντα. πρὸς ἑτέρους δὲ καρπὺς καὶ χυλοὺς ἑτέρα καὶ διάφο-
- 13 ρος. ὅτι δὲ ἀληθές τὸ λεγόμενον ἐκ πολλῶν φανερόν. ἄλλα γὰρ ἐν ἄλλῃ χώρᾳ καὶ εὖοσμα καὶ εὐχυλα καὶ κάρπιμα καὶ ἄκαρπα καὶ βλαστητικά καὶ ἀβλαστῇ. καὶ γὰρ ἂν ταῦθ' ὑπὸ τὴν αἰτίαν τὴν αὐτὴν πίπτει περὶ ὧν οὐδὲν ἕτερον ἂν τις αἰτιάσαιτο παρὰ τὴν ἐκ τοῦ ἄερος κράσιν καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἔδαφους τροφήν. καὶ γὰρ τὰ κωλύοντα καὶ αὐξάνοντα ταῦτα καὶ τὰ τὴν πέψιν ποιοῦντα καὶ εὐχυλίαν. ἐπεὶ δὲ καὶ αἱ ὁσμαι καὶ οἱ χυλοὶ πολυειδεῖς

διὰ τοῦτ' οὐ μίᾳ κρᾶσις οὐδὲ μίᾳ τροφῇ πᾶσι πρόσφορος
ἀλλ' ἐκάστοις ἢ πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν.

π η

CAP. XVIII. Ὅθεν καὶ ταύτης τῆς ἀπορίας λύσις
διὰ τί ποτε μᾶλλον ὄντων εὐόσμων τῶν θερμῶν τόπων
οὐχ ἅπαντα ἐν ἅπασιν τοῖς θερμοῖς τὰ εὖοσμα, ἐτι δὲ
μᾶλλον διὰ τί ποτε τὰ μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄοσμα παρὰ
τούτοις εὖοσμα καθάπερ κάλαμος καὶ σχοῖνος ἐν Συρίᾳ,
τὰ δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὖοσμα παρ' ἐκείνοις οὐδὲν μᾶλλον
ὥς δὲ τινὲς φασὶ καὶ ἦττον· καίτοι κατὰ λόγον καὶ ταῦ-
τα μᾶλλον· ὑπὸ γὰρ τὴν λεχθεῖσαν αἰτίαν ἅπαντα ταῦτ'
ἐστίν. ἢ γὰρ ἀνωμαλία τοῦ ἀέρος καὶ τῆς τροφῆς ἐτέρων
ὄντων τῶν εἰδῶν ἄλλη πρὸς ἄλλους ἀρμόττει. διὰ τοῦτο 2
γὰρ καὶ αὐτῆς τῆς Συρίας βραχὺς τις τόπος καὶ τοῦ κα-
λάμου καὶ τοῦ σχοίνου. καὶ πάλιν τὸ ὀποβάλαμον καὶ
τῶν ἄλλων τῶν τὰς εὐοσμίας ποιοούντων πρὸς μὲν τὴν
οἰκίαν ... πρὸς δὲ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐώδη παραπλη-
σίαν ἢ χεῖρω κρᾶσιν ἔχει. καθάπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ
καρπῶν· οὐ γὰρ ἴσης πάντα δεῖ θερμότητος οὐδ' ὁμοίας
ἀλλὰ τὰ μὲν πλείονος τὰ δὲ ἐλάττονος καὶ μαλακωτέρας
ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐφομένων καὶ ὅλως τῶν κατὰ τὰς
τέχνας γινομένων. ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα εὐ- 3
δηλον· ἐν Αἰγύπτῳ γὰρ χεῖριστα τὰ ἄνθη καὶ τὰ στεφα-
νώμαθ' ὥς εἰπεῖν ὅτι ὁ ἀῆρ ὀμιχλώδης καὶ θεροσκόλος.
ἐν δὲ ταῖς τοιαύταις χώραις οὐ γίνεται τὸ ὅλον εὐωδία
διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι πέψιν ἀλλὰ μᾶλλον ἐν ταῖς καταξή-
ροις, ἐν ταύτῃ γὰρ ἐκπέττουσιν· ἐπεὶ τὰ περὶ Κυρήνην
διὰ ταῦτα εὖοσμα τά τ' ἄλλα καὶ μάλιστα τὸ ρόδον καὶ
ὁ κρόκος. ἢ γὰρ χώρα λεπτή καὶ ξηρὰ καὶ οὐκ ἄγαν
θερμὴ καθαρῇ δὲ τῇ ἀέρι καὶ ἀνύδρῳ. πρὸς εὐωδίαν δὲ
αἱ τοιαῦται τροφαὶ συμμετροῦνται· τὸ δὲ ρόδον καὶ ὁ
κρόκος ὀλιγότροφα δι' ὃ καὶ τῶν ἄλλων εὐοσμότερα.
θαυμασιώτερον δ' ἐν Αἰγύπτῳ τὸ περὶ τὰς μυρρίνας ὅτι 4

τῶν ἄλλων ὄντων ἀόσμων ὑπερβάλλουσιν αὐταὶ τῇ εὐ-
 οσμίᾳ· καὶ γὰρ ἡ ξηρότης καὶ ἡ θερμότης οὐχ ἥτιον ἄλλα
 μᾶλλον ἐν τισὶν ὑπάρχει τῶν λοιπῶν καὶ τὰ ἄλλα δὲ
 σχεδὸν τὰ κατὰ τὴν αἰσθησιν. ἔστι μὲν δὴ καὶ τι γένος
 ἴσως ὃ μεταφυτευόμενον εἰς ἐτέρας χώρας οἶον Κύπρον
 Ρόδον Κνίδον ἐμφαίνει τι τῆς δυνάμεως· οὐθὲν μέντοι
 τῶν αὐτῶν ἄλλα καὶ πλατυφυλλοτέρᾳ γίνεται, λεπτή
 γὰρ ἐκείνη, καὶ τὴν εὐωδίαν οὐκ ἐγγὺς πρὸς ἐκείνην.
 5 οὐ μὴν ἄλλα τό γε πλεῖστον ἐν τῇ χώρᾳ τὸ αἴτιον καὶ
 τὴν ιδιότητα ποιεῖ πρὸς τὰ ἄλλα τὴν θαυμαζομένην. τὸ
 γὰρ αὐτὸ πάλιν μικρόκαρπον εἶναι μήτε λευκὴν ἄλλὰ μέ-
 λαιναν οὐχ ὑπεναντίον πρὸς τὴν εὐωδίαν· ἄμφω γὰρ ἡ
 ξηρότης· αἰτιῶνται δὲ ὥς μικρόμυρτον διὰ τὸ μὴ γίνε-
 σθαι τὸ οὐράνιον ὕδωρ ὥς ἐπιξητοῦντα τὸν καρπὸν, τὰς
 6 δὲ δρόσους οὐ βοηθεῖν. τοῦτο μὲν οὖν καὶ εἴ τι τοιοῦτον
 ἕτερον ᾧ συμβαίνει δυνάμεις ἰδίας ἔχειν παρὰ τὰ ἄλλα
 κατὰ τόπους ἐνίοις ιδιωτέρων δεῖται λόγων. ὁ γὰρ κοι-
 νὸς ὅτι πολλὰς ἀνωμαλίας αἱ χῶραι φέρουσιν ἀληθῆς
 μὲν προσαπαιτεῖ δὲ καὶ τὰς οἰκείας δυνάμεις καὶ διαφο-
 ράς. ἔοικεν οὖν ὁμοίως καὶ τὸ ἐν Κιλικίᾳ περὶ τὰς ῥόας
 συμβαῖνον· ὥς γὰρ ἐκεῖ περὶ τὸν χυλὸν ἐνταῦθα περὶ
 7 τὴν ὀσμὴν ἡ δύναμις καὶ ἡ ιδιότης. ἐκεῖ μὲν οὖν αἰτιά-
 σαιτ' ἂν τις τὴν τοῦ ποταμοῦ γειτνιάσιν τε καὶ φύσιν·
 ἡ γὰρ ῥόα φίλυδρον καὶ μεταβάλλειν φασὶν ἐξ ὀξέος εἰς
 γλυκὺν ἔαν ἔχη πολυῦδρίαν ὥστ' εἰ διαρρέων ὁ ποταμὸς
 ἅμα τῷ πλήθει καὶ τῇ ποιότητι ποιεῖ τοιαύτην μετα-
 βολὴν οὐδὲν ἄτοπον. ἐνταῦθα δὲ πειρᾶσθαι γέ τινα δεῖ
 ζητεῖν αἰτίαν ἣτις οἰκεία πρὸς τὴν εὐοσμίαν· ἔοικε δὲ
 μάλιστα τοιαύτῃ τις εἶναι συντιθεμένων εἰς ταὐτὸ πάν-
 των οἶον τοῦ τε κοινοῦ καὶ τοῦ ἰδίου γένους τῆς μυρρί-
 8 νης καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ἀέρος· αὐτό γε τὸ φυτὸν
 ὅλως ξηρὸν καὶ τὸ γένος τοῦτο μᾶλλον τῶν ἄλλων. δη-

λοιτ δὲ ἡ στενοφυλλία καὶ ἡ μικροκαρπία καὶ ἡ χροά τοῦ
 καρποῦ, πάντα γὰρ ταῦτα ξηρότητος. τὸ δὲ ξηρὸν ὀλί-
 γον ὑγρὸν ἔχει τὸ δ' ὀλίγον εὐπεπτον ἢ εὐωδία δ' ἐν
 πέψει τῇ πρὸς ὄσφρησιν αὕτη δ' ἀγλυκῆς καὶ οὐκ εὐχυ-
 λος. ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ φυτοῦ ταῦτα προϋπάρχοντα ἀπὸ 9
 δὲ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ἀέρος ὅτι τὸ μὲν ξηρὸν ὁ δ' ἀήρ
 μαλακὸς ἄμφω δὲ ταῦτ' εἰς πέψιν τὸ μὲν τῷ συνέψειν ὁ
 δὲ τῷ καθυγραίνειν. ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα αἱ ἀγριαὶ τε τῶν
 ἡμέρων εὐοσμότεραι καὶ αἱ ἐν προσείλοις τῶν ἐν παλι-
 σκίοις καὶ μάλισθ' αἱ πρὸς μεσημβρίαν. ἅπασαι δ' αὐταὶ
 τροφὴν ἐλάττω καὶ τὸ πέττον πλέον ἔχουσιν δι' ὃ καὶ
 οὐδ' εὐαυγεῖς εἰς μῆκος ἀλλὰ θαμνωδέστεραι. καὶ γὰρ
 πάχος λαμβάνουσι καὶ σχλίζονται μᾶλλον διὰ τὸ πολλὰς
 λαμβάνειν ἀρχὰς πέττοντος τοῦ θερμοῦ καὶ μερίζονται
 πανταχῇ· τῶν δ' ἐν τοῖς παλισκίοις εἰς ἓν μόνον ἢ ὀρμὴ
 δι' ὃ καὶ μήκη μὲν αἱ ῥάβδοι μᾶλλον λαμβάνουσι πάχη
 δ' οὐ, καὶ ἐκ τούτων αἱ βακτηρίαι καθάπερ ἄλλοθι τε
 καὶ ἐν Σκιάθῳ. κοινὸν δὲ τοῦτο ἴσως ἐπὶ πάντων τῶν 10
 δένδρων ἐστὶ. λοιπὸν δ' οὖν εἰπεῖν διὰ τί ταῦτα οὐκ
 εὐώδη· τούτων δ' αἰτιατέον ὁρμόσον τὴν πρόσειλον. αὕτη
 δὴ πολλὴ πίπτουσα καθυγραίνει τὰ μὲν ἄνθη καὶ ὑγρό-
 τερα τὴν φύσιν ὄντα μᾶλλον τὰ δὲ ἄμικτα καὶ ξηρὰ ἐλατ-
 τον καὶ ἀσθενέστερον, δι' ὃ καὶ κρατεῖται μᾶλλον ἀπὸ
 τῆς αὐτῆς ὑγρότητος. ὁ δὲ μύρρινος . . . σημείον δὲ καὶ
 τὸ εἰρημένον ὑπὲρ αὐτοῦ· μικρόκαρπος γὰρ εἶναι δοκεῖ
 διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸ κατὰ κεφαλῆς ὕδωρ ἱκανόν.
 ὥστε τοῦ μὲν μυρρίνου διὰ τούτων πειρατέον ἀναζητεῖν
 11
 αἰτίας. τῶν δ' ἐν τοῖς ψυχροῖς εὐόδμων τὴν θερ-
 μότητα τὴν ἐν τῇ γῇ νομιστέον εἶναι· πανταχοῦ γὰρ τὸ
 θερμὸν τὸ πέττον ἄλλοτε μὲν ἐκτὸς προσπίπτον ὅτε δὲ
 κατακλειόμενον ὥσπερ καὶ ἐν τῇ τῆς ὀπώρας πεπάνσει·
 παραπλήσιον γὰρ τὸ συμβαῖνον· ἀντιπερισταμένη γὰρ

ἡ θερμότης εἰς τὴν γῆν καὶ συνελαννομένη πέττει. δεῖ δὲ καὶ τὴν γῆν μῆτε πηλώδη μῆτε πίειραν εἶναι μῆτε γλίσχραν· διὰ γὰρ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν γλίσχρότητα οὐχ ὁμοίως ἐργάζεται τὸ θερμὸν, ἀλλὰ χρὴ τοιαύτην ὥστε μῆτε τὸ ἐκ τοῦ ἀέρος δέχεσθαι ψυχρὸν τὸ τε ἐν 12 αὐτῇ θερμὸν ἀποστέγειν καὶ θηρεῖν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐν τῇ Ἰλλυρίδι βελτίων ἡ ἱρις ἢ ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν δὲ τῇ Θράκῃ καὶ ταῖς ἐτι ψυχροτέrais ἄμα καὶ ἀπεπτοτέrais ὅλως ἄοσμος· καὶ γὰρ ἡ γῆ πίειρα καὶ ἡ ὑγρότης πολλή καὶ ὁ χειμῶν ἔκτοπος· ἐν δὲ ταῖς ἀλειναῖς καὶ λεπταῖς διὰ τὴν μαλακότητα τοῦ ἀέρος ἄοδμος· οὐκ ἴση γὰρ ἡ ἀντιπερίστασις. ἐξ ἁμφοῖν δὲ ζητητέον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ γῆς εὐόδοις καὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐκ τοῦ ἀέρος τὰς δυνάμεις τὰς εἰς τὴν πέψιν συνεργούσας. ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIX. Τὰς δ' ὁσμάς ἤδη τὰς ἀπ' ἀλλήλων οἱ καρποὶ μὲν οὐχ ἔλκουσιν οὐδ' ὅλως οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς μορίων ὥστε γε καὶ ποιεῖν τι δῆλον. ὥστε καὶ παραφυτεύομέν γ' ἔνια τῶν θριμέων οἷον σκόρδα καὶ κρόμυα τοῖς στεφανώμασι· φασὶ γὰρ ὠφελεῖν εἰς εὐωδίαν. τοῦτο δ' εἶπερ ἀληθὲς δυοῖν θάτερον αἰτιάσαιτ' ἂν τις ὡς τὸ κακῶδες ἀφαιρουμένων. ἕκαστον γὰρ δὴ τρέφεται τῷ οἰκείῳ καὶ ἔλκει τὸ συγγενὲς, ἀφαιρεθέντος δὲ τοῦ ἀλλοτρίου καθαρώτερον καὶ εὐωδέστερον τὸ λοιπόν· ἢ ὡς καταξηραινόντων τὸν τόπον διὰ τὴν θερμότητα καὶ πολυτροφίαν· ἐν δὲ τοῖς ξηροῖς ἅπαντα εὐωδέστερα. τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἂν καθ' ὑπόθεσιν εἰρήσθω. 2 οἱ δὲ χυλοὶ χωρισθέντες ἔλκουσι, καὶ μάλιστα τὸ τε ἔλαιον καὶ ὁ οἶνος. ὃ δὴ καὶ ἄλογον φαίνεται τί δὴ ποτε τὸ μὲν ὕδωρ καὶ λεπτομερὲς ὄν τοῦτο καὶ ἄοδμον καὶ ἄχυνον καὶ ὅλως ὄν διειδὲς οὐ δέχεται τὰ δὲ καὶ ἐγγυμα καὶ ὀδμώδη καὶ παχύτερα δέχεται ὃ δὲ οἶνος καὶ μὴ ἐμβαλ-

λομένων ἀλλὰ πλησίον ὄντων· ἔλκει γὰρ τῷ ἔχειν τινὰ
 θερμότητα ἐν ἑαυτῷ· τοῦτο γὰρ τὸ ἔλκον, τὸ δ' ὕδωρ
 ἦκιστα ἔχει, φύσει γὰρ ψυχρόν. δεῖ δὲ τὸ δεξόμενόν τε 3
 ἅμα καὶ διατηρηθῆσον μὴ οὕτω λεπτόν τι ὥς στεγνὸν καὶ
 φυλακτικόν τι εἶναι· τὸ μὲν γὰρ διΐησιν ὥσπερ ἡθμὸς
 οὐκ ἔχον ᾧ στέγει· τὸ δὲ σωματωδέστερον καὶ πυκνότε-
 ρον εἰς τε τὸ δέξασθαι καὶ τηρεῖν εὐφυὲς πρὸς ἅμφω
 συμμετρίαν ἔχον, ἅπερ ἀμφοτέρω τῷ οἴνῳ καὶ τῷ ἐλαίῳ
 συμβέβηκε. καὶ οἱ μυρεψοὶ δὲ τὰς ὀσμάς εἰς τὸ ἐλαιὸν
 τίθενται· καὶ γὰρ ἄλλως ἀρμόττον πρὸς τὴν χρεῖαν καὶ
 ἅμα δύναται μάλιστα θησαυρίζειν διὰ τὴν ἀμεταβλησίαν·
 τὸ δὲ ὕδωρ εὐθύς διαπνεῖ καὶ ὥσπερ ἐκκλύνει καὶ διΐστη-
 σιν. ἡ δὲ λεπτότης ὥσπερ εἴπομεν οὐ χρήσιμος, ἐπεὶ
 οὐδ' ὁ ἀήρ δύναται κατέχειν ἀλλὰ διαπέμψαι μόνον.
 9^Η τῶν δὲ ξηρῶν μάλιστα μὲν ὅσα μανὰ καὶ ἄσσμα καὶ 4
 ἄχυλα καθάπερ ἔρια καὶ τὰ ἱμάτια καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦ-
 τον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὅσα χυλοὺς ἔχει καὶ ὀσμάς ὥσπερ
 καὶ τὸ μῆλον· καὶ γὰρ τοῦτο δέχεται καὶ ἔλκει τὰς ἐκ τῶν
 χυλῶν ὀσμάς· ἐγγυλον γὰρ αὐτὸ μᾶλλον· χρὴ γὰρ ὥς
 ἀπλῶς εἰπεῖν μήτε κατάξηρον εἶναι τὸ δεξόμενον ὥσπερ
 τέφραν ἢ ἄμμον μήτε κάθυγρον· τὸ μὲν γὰρ διϋὸν οὐχ
 ἄπτεται ἐν τῷ δὲ διαχεῖται καὶ ἐκκλύζεται. διὰ τοῦτο 5
 γὰρ καὶ τὰ ἱχνη τῶν λαγῶν εὐσημότερα ψεκασθέντα μα-
 λακῶς ὑπ' αὐτὴν τὴν κυνηγίαν· ἐμμένει γὰρ μᾶλλον διὰ
 τὸ σφοδρῶς ἀπερείδεσθαι καὶ εἰς βᾶθος καὶ οὐχ ὥσπερ
 ξηρᾶς οὕσης ἐπιπολῆς οὐδ' αὖ πηλώδους ὥσπερ ἐφ'
 ὕδατι καὶ νότῳ. ἐναντία γὰρ καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ
 ὕδατα καὶ ἀπόλλυσιν ἅμφω τὰς ὀσμάς. ἀλλὰ δεῖ καθά-
 περ τὰ ἀπομάγματα τῶν δακτυλίων μέσῃν τινὰ κρᾶσιν
 ἔχειν. καὶ περὶ μὲν τούτων ἅλις.

CAP. XX. Ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν ἡμερᾶ τὰ δ' ἄγρια τῶν
 ἀόσμων οὐκ ἀκολουθεῖ κατὰ τὸ γένος ἀλλ' ἐνθα μὲν

- εὖοσμον τὸ ἡμερον καθάπερ τὸ ρόδον ἐνθα δὲ τὸ ἄγριον ὥσπερ ἰον τὸ μέλαν καὶ ὁ κρόκος. ὁ δὲ ἔρπυλλος καὶ τὸ ἐλένιον δριμύτερα καθάπερ καὶ τῶν λαχανωδῶν τὸ πήγανον. αἴτιον δὲ ὡς μὲν εἰπεῖν καθόλου τὸ καὶ πρότερον λεχθὲν ὅτι τὴν συμμετρίαν ἐκάτερα λαμβάνει δι' ἐκατέρου τῆς ὑγρότητος καὶ ξηρότητος ἐξ ὧν αἱ ὁσμαι.
- 2 ὡς δὲ καθ' ἕκαστα φανερόν ἐπισκοποῦσι. τὸ μὲν γὰρ ἰον τό γε μέλαν καὶ ὁ κρόκος οὔτε πολλῆς δεῖται τροφῆς ἐξ αὐτῶν θ' ἱκανήν ... κεφαλόρριζα γὰρ ὥστ' ἐν τοῖς ἡμέροις ἢ πλείων ἀπεπτοτέρα. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς μὲν τέφραν περιβάλλουσι τοῖς δ' ἐπιπάττουσι. τὸ δὲ ρόδον καὶ ὁ ἔρπυλλος καὶ ὅσα ὅμοια τούτοις ἄγρια μὲν ὄντα ξηρότερα τοῦ συμμετρου γίνεται δι' ὃ τὸ μὲν ρόδον ἀσθενὲς οἷόν τι ἄοδμον καὶ ἄνικμον ὄν· οὐδὲ γὰρ τὸ ἰον τὸ λευκὸν ἐν ταῖς ἄγαν ξηραῖς καὶ λεπταῖς εὖοσμον οὐδ' ὅπου θερμὸς σφόδρα καὶ ἐμπυρος ὁ ἀήρ· ἀναξηραίνει
- 3 γάρ. ὁ δ' ἔρπυλλος καὶ τὸ ἐλένιον καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα διὰ τὴν ξηρότητα δριμείας ἄγαν ἰσχει καὶ σκληρὰς τὰς ὁδμὰς ἡμερούμενα δὲ μαλακωτέρας. ἢ δὲ συμμετρία δι' ὅτι καὶ πέψιν ποιεῖ φανερόν. ἐπεὶ καὶ τῶν εὐωδῶν ὁσμαι πρὸς τῇ τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν ἀπαιτοῦσιν ὥστ' ἀναμίγνυσθαι μήτε κωλύεσθαι μήθ'
- 4 ὑφ' ἐνός. ἔοικε γὰρ τοιοῦτόν τι συμβαίνειν καὶ περὶ τὰ ἴχνη τῶν λαγῶν ὧν καὶ ἀρτίως ἐμνήσθημεν. οὔτε γὰρ θέρους εὖοσμα οὔτε χειμῶνος οὔτε ἥρος ἀλλὰ μάλιστα τοῦ φθινοπώρου. χειμῶνος μὲν γὰρ ὑγρὰ θέρους δ' αὐ ξηρανθέντα δι' ὃ καὶ μεσημβρίας χεῖριστα· τοῦ δ' ἥρος αἱ τῶν ἀνθῶν ὁσμαι παρενοχλοῦσι· τὸ δὲ μετόπωρον σύμμετρον ἔχει πρὸς ἅπαντα τὴν κρᾶσιν. περὶ μὲν οὖν ὁσμῶν καὶ χυλῶν τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ καρποῖς ἐκ τούτων θεωρητέον. ὅσα δ' ἤδη κατὰ τὰς μῆξεις καὶ τὰ πάθη πρὸς ἀλλήλα καὶ τὰς δυνάμεις ταῦτα καθ' αὐτὰ λεκτέον.

INDEX NOMINUM.

- Ἀβδηρίτις 3, 1, 5.
 Ἀγαμέμνων 4, 13, 2.
 Ἀδράμυντα 9, 4, 2.
 Ἀδρία 4, 5, 2. 6.
 Ἀθῆναι 3, 18, 6. 4, 13, 2. 6, 2, 4.
 6, 3, 3. 6, 7, 2. 8, 2, 10. 8, 4, 5.
 8, 8, 2. C. 3, 17, 7. 4, 9, 5.
 Ἀθηναῖοι 9, 20, 5.
 Αἴγαι Euboeae 9, 20, 5.
 Αἰγυπτιοὶ 4, 8, 10. 9, 20, 5.
 Αἰγυπτος 1, 1, 7. 1, 6, 11. 1, 14, 2.
 2, 2, 7. 10. 2, 3, 2. 2, 6, 2.
 7—9. 3, 1, 5. 3, 3, 5. 3, 5, 4.
 4, 2, 1. 4. 5. 4, 7, 2. 4, 8, 2.
 14. 4, 10, 2. 4, 12, 4. 6, 3, 1.
 6, 8, 5. 8, 1, 6. 8, 2, 7. 8, 6, 6.
 8, 7, 4. 9, 15, 1. C. 1, 9, 2.
 1, 11, 5. 1, 17, 9. 2, 9, 8. 2.
 13, 4. 2, 14, 2. 3, 3, 3. 3, 23, 4.
 4, 11, 8. 4, 12, 3. 5, 3, 3. 6.
 8, 7. 6, 10, 10. 6, 11, 2. 6.
 11, 15. 6, 18, 3. 4.
 Αἰθιοπία 2, 6, 10. 9, 15, 2. C. 3,
 3, 3.
 Αἶμος 4, 5, 7. C. 2, 9, 2.
 Αἴνεια 4, 14, 3. 8, 4, 4.
 Αἰνιανικὴ (Ἔλη) 5, 2, 1.
 Αἶνος 4, 11, 4.
 Ἀνάνδος C. 3, 15, 5.
 Αἰολεῖς 3, 8, 5.
 Ἀεσίτης Indiae 4, 4, 4. 4, 11, 13.
 Ἀοναί pagus in Mariandynis 9,
 16, 4.
 Ἀκτὴ Peloponnesi 8, 2, 11.
 Ἀλέξανδρος 4, 4, 1. 5. 4, 7, 3.
 Ἀλεξιάς discipulus Thrasyae 9, 16, 8.
 Ἀλωπεκόννησος 1, 6, 13.
 Ἀμισος 4, 5, 5.
 Ἀμμων 4, 2, 1. 4, 3, 5. 5, 3, 7.
 Ἀντιανδρος 4, 16, 2. 5, 6, 1. C.
 5, 4, 7.
 Ἀντιγενίδης ibicen 4, 11, 4.
 Ἀντίγονος 4, 8, 4. 9, 4, 8.
 Ἀντικύρα 9, 9, 2.
 Ἀντιλίβανος 9, 7, 1.
 Ἀπολλωνία ad ionicum sinum 8, 11,
 3. C. 4, 2, 2. C. 4, 16, 2.
 Ἀραβες 9, 4, 2. 8. 9, 20, 5.
 Ἀραβία 2, 6, 5. 4, 4, 14. 4, 7, 1.
 8. 5, 4, 7. 9, 4, 10. 9, 7, 2.
 Ἀραβικὸς κόλπος 4, 7, 7.
 Ἀρία χώρα 4, 4, 12.
 Ἀρκάδες 1, 9, 3. 3, 16, 3. 9, 15, 4.
 C. 2, 17, 1.
 Ἀρκαδία 2, 7, 7. 3, 1, 2. 3, 4, 5.
 3, 6, 5. 3, 7, 1. 3, 9, 4. 8. 3,
 10, 2. 3, 12, 4. 3, 13, 7. 3,
 16, 2. 4, 1, 2. 4, 5, 2. 4, 13,
 2. 4, 16, 4. 5, 2, 1. 5, 4, 6.
 6, 2, 4. 9, 15, 4. 9, 18, 10.
 9, 20, 2. C. 15, 2, 2. 5, 17, 1.
 Ἀρμένιοι 9, 20, 5.
 Ἀρπαλος 4, 4, 1.
 Ἀρχικπος archon 4, 14, 11.
 Ἀσία 4, 4, 1. 4, 5, 5. 8, 4, 5. 9,
 1, 3. 9, 3, 4. 9, 7, 3. C. 4,
 11, 6.
 Ἀττική 9, 20, 3.
 Ἀχαῖα 8, 4, 4. 9, 15, 8. 9, 18,
 11. 9, 20, 2.
 Ἀχαῖς τῆς Πελοποννήσου 9, 1, 3.
 Βαβυλῶν 2, 2, 2. 8. 2, 6, 2. 4. 6.
 7. 3, 3, 5. 4, 4, 1. 8, 6, 6.
 8, 7, 4. 8, 11, 7. C. 1, 2, 1.
 8, 3, 7. 2, 17, 3.
 Βαβυλώνιοι C. 3, 17, 4.
 Βαγῶας 2, 6, 7.

- Βάκτροι 4, 4, 7. 8, 4, 5. 8, 6, 6.
 Βοηδορία Boeotiae 4, 11, 9.
 Βοιωτία 2, 3, 3. 8, 4, 8. 9, 10, 3.
 C. 5, 5, 2. 5, 12, 3. 6, 13, 4.
 Βοιωτοὶ 9, 13, 1. 9, 20, 5.
 Γεδρωσία 4, 4, 13.
 Γορτύνια 1, 9, 5.
 Δάμασκος 3, 15, 3.
 Δαρειός 2, 2, 7.
 Δελφοὶ 4, 13, 2.
 Δῆλος 4, 13, 2.
 Δημήτριος 5, 2, 4. 5, 8, 1.
 Διομήδους ἱερὸν ἐν Ἀδρίᾳ 4, 5, 6.
 Διόνυσος 4, 4, 1. ὁ πρεσβύτερος
 4, 5, 6.
 Δίος Macedoniae 1, 13, 11.
 Δωριεῖς 3, 16, 3.
 Ἔβρος C. 5, 14, 3.
 Ἐλάτεια 8, 8, 2.
 Ἐλένη 9, 15, 1.
 Ἐλεφαντίνη 1, 3, 5. 1, 9, 5.
 Ἐλικῶν 9, 10, 3.
 Ἑλλὰς 2, 2, 10. 3, 3, 5. 4, 4, 1.
 5. 5, 2, 1. 6, 4, 10. 8, 1, 7.
 8, 2, 7. 8, 11, 6. 9, 6, 2. 9,
 15, 1, 4. C. 1, 2, 1. 4, 11, 8.
 5, 12, 4.
 Ἕλληνες 4, 4, 4. 5. 10. 9, 20, 5.
 Ἑλλήσποντος 8, 2, 10. 3, 23, 5.
 Ἑλπήνωρ 5, 8, 3.
 Ἐπισύναγγαι regio Asiae C. 4, 11, 6.
 Ἑρετρία C. 6, 10, 9.
 Ἐρυθρὰ θάλασσα 1, 4, 2. 2, 6, 5.
 4, 7, 1. C. 2, 5, 5.
 Ἑύβοια 4, 5, 4. 4, 14, 11. 5, 2, 1.
 8, 4, 4. 8, 8, 5. 8, 10, 4. 8,
 11, 7. 9, 10, 3. 9, 15, 4. 9,
 20, 6. C. 5, 12, 2. 11.
 Εὐβοεῖς C. 2, 17, 1.
 Εὐδημος φαρμακοπώλης 9, 17, 2.
 Χίος 9, 17, 3.
 Εὐεσπερίδες νῆσοι 4, 3, 2. 6, 3,
 3. 8, 6, 6.
 Εὐρώπη 1, 9, 5. 4, 5, 5. 9, 7, 3.
 Εὐφράτης 4, 8, 10. C. 2, 19, 1.
 Ἐφεσος 5, 4, 2.
 Ζάκυνθος 9, 16, 4.
 Ζεὺς 1, 9, 5.
 Ἥλεια 3, 3, 6. 3, 9, 4. 3, 16, 3.
 Ἥλειων ἡ 1, 6, 13.
 Ἥλιος 9, 5, 2.
 Ἥπειρος 2, 2, 6.
 Ἡρακλέους στήλαι 4, 6, 4.
 Ἡρακλῆα ἡ Τραχινία 4, 15, 2. ἡ
 ἐν Πόντῳ 9, 16, 4. Tyrrenica
 9, 16, 6. Arcadiae 9, 18, 10.
 Ἡρώος κόλπος 4, 7, 2. 9, 4, 4.
 Ἡρώων πόλις 9, 4, 9.
 Ἡσιόδος 3, 7, 6. 8, 1, 2. 9, 19, 2.
 Θάλαττα ἡ παρ' ἡμῶν 1, 4, 2. ἡ
 περὶ ἡμᾶς 4, 6, 1. ἡ ἔσω 4, 6,
 4. ἡ ἔξω 1, 13, 1. 4, 6, 1. 4,
 7, 8. ἡ περὶ Ἡρακλέους στήλας
 4, 6, 4. 4, 7, 1.
 Θάσος 9, 18, 11.
 Θεσπία 9, 18, 10.
 Θεσπρωτὶς 4, 10, 2.
 Θετταλία 3, 5, 4. 4, 14, 13. 8, 7,
 4. 8, 9, 1. 8, 10, 4. 9, 15, 4.
 C. 4, 16, 2. 5, 12, 2. 4, 7, 9.
 5, 14, 2. 4.
 Θετταλοὶ 8, 7, 4. 3, 20, 8.
 Θέτταλος Pisistrati filius 2, 3, 3.
 Θράκη 1, 16, 13. 4, 5, 2. 5. 4,
 14, 13. 6, 7, 2. 9, 7, 4. 9,
 13, 4. 9, 15, 3. C. 2, 5, 1. 3,
 23, 4. 5, 12, 11. 5, 14, 6. 6,
 18, 12.
 Θηβαῖκός νόμος 4, 2, 8.
 Θηβαῖοι 9, 20, 5.
 Θηβαῖς 4, 2, 10.
 Θρασύας Μαντινεὺς 9, 16, 8. 9,
 17, 1, 2.
 Ἰδαῖα ὄρη ἐν Κρήτῃ 3, 2, 6. 4,
 1, 3.
 Ἰδη 3, 3, 4. 3, 5, 1. 3, 7, 2. 3,
 8, 7. 3, 9, 3. 5. 3, 10, 2. 3,

11, 2. 4. 3, 12, 3. 5. 3, 14, 1.
 3, 15, 3. 3, 17, 3. 4. 6. 4, 5, 4.
 9, 2, 5. 7. Τρωάς 3, 11, 2. ἐν
 Ἀσίᾳ 4, 5, 5.
 Πιον 4, 13, 2.
 Πλυρίς 4, 5, 2. C. 6, 18, 12. Ἰλ-
 λυριοι 9, 7, 4.
 Που μνήμα 4, 13, 2.
 Ἰνδικὴ χώρα 4, 4, 4. 11.
 Ἰδοί 4, 4, 1. 5. 14. 4, 7, 3. 8. 7,
 13, 8. 9, 7, 2. 9, 15, 2. C.
 3, 3, 3.
 Ἰδὸς magus 9, 18, 8.
 Ἰόνιος κόλπος 8, 11, 3. C. 4, 2, 2.
 Ἰππίας campus Boeotiae 4, 11, 8.
 Ἰσὸς 7, 4, 9.
 Ἰταλία 2, 8, 1. 4, 5, 5. 6.
 Ἰανες 4, 2, 4.
 Ἰωνία 4, 2, 4.

Καμπὴ δόξεια in Boeotia 4, 11, 8.
 Κάνηθος Euboeae 8, 8, 5.
 Κακπαδοκία 8, 2, 9. 8, 11, 5.
 Καρμανία 4, 7, 5.
 Καρυστία 8, 4, 4.
 Καρχηδών 4, 3, 2.
 Κάφναι Arcadiae 4, 13, 2.
 Κεῖοι 9, 16, 9.
 Κερυνία Achaiae 9, 18, 11.
 Κήρινθος in Euboea 8, 11, 7.
 Κήφισος 4, 11, 8. 9. C. 5, 5, 2.
 Κίθρον Thessaliae 5, 14, 4.
 Κιλικία 2, 2, 7. 10. 3, 2, 6. 4,
 5, 5. 4, 8, 8. 8, 2, 9. C. 1, 9,
 2. 2, 13, 4. 2, 14, 2. 5, 3, 3.
 6, 18, 6.
 Κίλικες 9, 20, 5.
 Κίνδριον mons Cretae 3, 3, 4.
 Κιρκαιὼν 5, 8, 3.
 Κίρκη 5, 8, 3. 9, 15, 1.
 Κισσός C. 6, 18, 9.
 Κιτίβαινα 9, 4, 2.
 Κλειτορία 9, 15, 6.
 Κνίδος 4, 2, 4. C. 6, 18, 4.
 Κόπτος Arabiae 4, 7, 1.
 Κορινθία 2, 8, 1.
 Κόρινθος C. 3, 20, 5. 5, 14, 2.

Κρανιον regio Corinthi C. 5, 14, 2.
 Κρηνίδες in Thracia C. 5, 14, 6.
 Κρήτη 1, 9, 5. 2, 2, 2. 2, 6, 9.
 11. 3, 1, 5. 3, 2, 6. 3, 3, 3.
 4. 4, 1, 3. 4, 2, 3. 4, 5, 2. 4,
 6, 5. 7, 4, 9. 9, 1, 3. 9, 13, 1.
 9, 16, 1—4. C. 1, 2, 2.
 Κύζικος 8, 11, 3. C. 4, 2, 2.
 Κυλλήνη 3, 2, 5. 4, 1, 3. 9, 15, 7.
 Κύπρος 1, 9, 5. 2, 6, 7. 8. 5, 7,
 1. 5, 8, 1. C. 6, 18, 4.
 Κυρηναῖοι 6, 3, 3.
 Κυρήνη 1, 6, 13. 3, 1, 6. 6, 3,
 7. 6, 6, 5. 8, 6, 6. C. 6, 18,
 3. — ηναία 4, 2, 1. 4, 3, 3. 5,
 3, 7.
 Κύρνος 3, 15, 5.
 Κύνωρα 3, 15, 5.

Λακεδαιμόνων 3, 16, 3.
 Λακωνική 4, 5, 2. 8, 4, 5. 9, 15,
 4. 9, 15, 8. C. 3, 3, 4.
 Λάμψακος 1, 6, 13.
 Λαπαία 2, 6, 9.
 Λάρισσα Thessaliae C. 5, 14, 2.
 Λατίνη 5, 8, 1.
 Λατίνοι 5, 8, 3.
 Λεβαδία 4, 11, 8.
 Λέσβος 3, 9, 5. 3, 18, 13.
 Λευκά ὄρη in Creta 4, 1, 3.
 Δήλαντος in Euboea 8, 8, 5. 8,
 10, 4.
 Δήμνος C. 4, 9, 6.
 Δίβανος 9, 7, 1.
 Διβύα 2, 6, 2. 4, 3, 1—5. 6, 3,
 3. 8, 10, 4. C. 1, 5, 1. 3, 17,
 2. 3, 23, 4.
 Διβύες 4, 3, 6. 9, 1, 7.
 Διπάρα 1, 11, 2. 3, 17, 2.
 Δυκεῖον 1, 7, 1.
 Δυκία 4, 5, 2.
 Δωτοφαγία 4, 3, 2.
 Δωτοφαγοί 4, 3, 1—3.

Μαγνησία 4, 5, 4.
 Μαιώτις 9, 13, 2.
 Μακεδόνες 8, 4, 5.

- Μακεδονία* 3, 3, 1. 4. 8. 3, 4, 1.
 3, 5, 4. 3, 8, 7. 3, 9, 2. 6. 3,
 10, 2. 3, 11, 4. 3, 12, 2. 3,
 15, 3. 4, 5, 4. 5. 5, 2, 1. 8,
 9, 1. 9, 2, 3. 9, 3, 3. C. 1,
 13, 11. 5, 12, 7. 6, 18, 12.
Μάμαλι 9, 4, 2.
Μαραθῶν 9, 13, 1.
Μαριανδυνοὶ 9, 16, 4.
Μέγαρα 2, 7, 5. 5, 2, 4.
Μεγαρεῖς C. 3, 16, 3. 3, 20, 4.
Μεγαρεῖς 2, 8, 1. 8, 2, 11.
Μέλας 4, 4, 8. 9. C. 5, 5, 2.
Μέμφις 1, 9, 5. 4, 2, 11. 12. 8, 2, 7.
Μεσσηνία in Sicilia 8, 2, 8.
Μεταδίδες 9, 20, 5.
Μηδία 4, 4, 1—3. 8, 11, 6. 9, 1,
 3. 9, 7, 2. C. 5, 12, 6. 5, 18, 3.
Μῆλος 8, 2, 8. 4, 11, 8.
Μηρός mons Indiae 4, 4, 1.
Μίλητος 4, 14, 9. C. 5, 10, 3.
Μιτυληναίων αἰγίαλον 1, 6, 13.
Μουσαῖος 9, 19, 2.
Μύλαι in Sicilia 8, 2, 8.

Νασαμωνική 4, 2, 1.
Νεῖλος 4, 8, 2. C. 3, 3, 3.
Νέσσος in Abderitide 3, 1, 5.
Νικόδωρος archon 1, 19, 5.

Οἶτη 4, 5, 2. 9, 10, 2. C. 6, 13, 4.
Ὀλυμπία 4, 13, 2.
Ὀλυμπίας ventus 4, 14, 11. C. 5,
 12, 4.
Ὀλύμπιον prope Corinthum C. 5,
 14, 2.
Ὀλύμπιος 1, 9, 3. 3, 11, 2—5. 4,
 5, 3. 5, 7, 7. *περικὸς* 3, 2, 5.
 4, 5, 4. *μακεδονικὸς* 3, 15, 5.
μύσιος 3, 2, 5. 4, 5, 4. 5.
Ὀλυνθία C. 1, 20, 4.
Ὀλυνθος 8, 11, 7.
Ὀμηρος ὁ ποιητής 3, 1, 3. 9, 15,
 1. 7.
Ὀπούς 1, 7, 3.
Ὀρδύνος mons Lesbi 3, 18, 13.
Ὀρχόμενος 4, 10, 1. 4, 12, 4.
- λίμνη Ὀρχομενία* 9, 13, 1. C.
 5, 12, 3.
Ὅσσα 4, 5, 2.
Ὀφέλλος 4, 2, 3.

Πάγγαιος 6, 6, 4.
Πάνδειος ἀνδριαντοποιὸς 9, 13, 4.
Παντικάπειον in Ponto 4, 5, 3. 4,
 14, 13.
Πάρνησος 3, 2, 5. 4, 5, 2. 5, 2,
 1. 6, 3, 7. 9, 15, 4. 8. 9, 16,
 3. C. 6, 13, 4.
Παφλαγονία C. 5, 18, 3.
Πατραϊκή 9, 15, 8. 9, 20, 2.
Πειραιεύς 6, 3, 2.
Πείσαγγαι C. 4, 9, 5.
Πεισίστρατος 2, 3, 3.
Πελευκία in Boeotia 4, 11, 8.
Πελοπόννησος 8, 2, 11. 9, 1, 3.
Περσίς 4, 4, 2. 3. 4, 7, 5.
Πέρσαι 4, 2, 7.
Πέτρα Cappadociae 8, 11, 5.
Πήλιον 4, 5, 2. 4. 9, 15, 4.
Πίναρος 2, 2, 7. C. 1, 9, 2.
Πίσατοι in Asia 8, 4, 5.
Πλοάδες νῆσοι in lacu Orchomenio
 4, 12, 4.
Πόντος 4, 5, 2. 3. 4, 14, 13. 5,
 2, 1. 9, 16, 4. 9, 17, 4. C.
 3, 23, 4. 5, 12, 6. 11.
Προβατία in Boeotia 4, 11, 8.
Προποντις 4, 5, 4.
Πυρὰ ad Oetam 9, 10, 2.
Πύρρα 9, 18, 10.
Πυρραῖα ὄρη in Lesbo 3, 9, 5. C.
 2, 6, 4.

Ῥήγιον 4, 5, 6.
Ῥόδος 2, 6, 3. 3, 3, 5. 4, 2, 4. 4,
 5, 2. C. 2, 3, 7. 6, 18, 4.
Ῥύνδακος 5, 2, 1.
Ῥωμαῖοι 5, 8, 2.

Σάβα 9, 4, 2.
Σαβαῖοι 9, 4, 5.
Σάλαμις 8, 2, 11.
Σάθρον κρήνη in Creta 3, 3, 4.

- Σικελία* 2, 6, 11. 6, 4, 10. 8, 2, 8, 8, 4, 4. 8, 6, 3. 6.
Σικυνών 6, 7, 2.
Σιμωνίδης archon 6, 3, 3.
Σινώπη 4, 5, 5.
Σινωπική χώρα 4, 5, 3.
Σκυθαί 9, 13, 2. 9, 15, 2.
Σόλοι in Cilicia 2, 2, 7.
Σούσα 9, 15, 7. 9, 16, 8.
Στάγειρα 3, 11, 1. 4, 16, 3.
Σπινυμών 4, 9, 1.
Σύβαρις 1, 9, 5.
Συρακοῦσαι C. 3, 20, 5.
Συρία 1, 11, 4. 2, 6, 2. 5. 7. 8. 3, 2, 6. 3, 15, 3. 4, 2, 4. 4, 4, 1. 14. 4, 5, 5. 4, 8, 4. 8. 5, 7, 1. 5, 8, 1. 6, 3, 7. 8, 6, 3. 9, 1, 7. 9, 2, 2. 9, 6, 1. 9, 7, 2. 9, 9, 2. 9, 11, 1. C. 2, 3, 7. 3, 17, 2. 3, 20, 5. 6, 18, 1. 2.
Συροί 2, 6, 5. 9, 20, 5. C. 3, 20, 5.
Σύρις 6, 3, 3.
Τάρας 4, 14, 9. C. 2, 7, 5. 4, 16, 2. 5, 10, 3.
Ταρασία in Creta 3, 3, 4.
Τάρρα 2, 2, 2.
Ταῦρος 8, 2, 9.
Τέγεα 9, 13, 4. 9, 15, 6.
Τελέθριον 4, 5, 2. 9, 15, 4. 8. 9, 20, 6.
Τιάραι in Asia min. 1, 6, 13.
Τρωῖλος 4, 5, 4.
Τορώνη 4, 8, 8.
Τροίη 9, 18, 11.
Τύλος ins. in mari rubro C. 2, 5, 5. in sinu arabico 4, 7, 7. 5, 4, 7.
Τυρρηνία 3, 17, 1. 9, 15, 1.
Τυρρηνοί 9, 16, 6.
Τμηττός 6, 7, 2.
Φάλακραι ad Idam 3, 17, 6.
Φάλκος in Megaride 2, 8, 1. 8, 2, 11.
Φάρις insula Lotophagorum 4, 3, 2.
Φένεος in Arcadia 3, 1, 2. 5, 4, 6. 9, 15, 7. C. 5, 14, 9.
Φίλιπποι 2, 2, 7. 4, 14, 12. 4, 16, 2. 3. 6, 6, 4. 8, 8, 7. C. 5, 4, 7. 5, 12, 7. 5, 14, 5.
Φοινίκη 2, 7, 2. 5, 7, 1.
Φρύγες 9, 20, 5.
Φρύγια ὄρη 4, 5, 2.
Φωκεῖς 8, 1, 7.
Φωκίς 8, 8, 2. C. 2, 15, 2.
Χαιρώνεια 4, 11, 3.
Χαλκίς ins. Rhodiorum 8, 2, 9.
Χαλκιδική 4, 8, 8.
Χαλκίς in Euboea 4, 14, 11. C. 5, 12, 4.
Χερρόνησος Ἀράβων 9, 4, 2.
Χερρόνησος Ταυρικὴ 7, 13, 8.
Χίοι C. 2, 15, 2.
Χύτροι regio Boeotiae 4, 11, 8.
Ψωφίς 9, 15, 7.

INDEX AUCTORUM A THEOPHRASTO LAUDATORUM.

- Ἀναξαγόρας* 3, 1, 4. C. 1, 5, 2.
Ἀνδροκύδης 4, 16, 6.
Ἀνδρσοθένης C. 2, 5, 5.
Ἀνδροτίων 2, 7, 2. 2, 7, 3. C. 3, 10, 4.
Ἀριστόφιλος 9, 18, 4.
Δημόκριτος C. 1, 8, 2. 2, 11, 7. 6, 1, 2. 6, 1, 6. 6, 6, 1. 6, 10, 3. 6, 17, 11.

Διογένης 3, 1, 4.
 Ἐμπεδοκλῆς C. 1, 7, 1. 1, 12, 5.
 1, 13, 2. 1, 21, 5.
 Ἰκπών 1, 3, 5. 3, 2, 2.
 Κλείδημος 3, 1, 4. C. 1, 9, 3. 3,
 23, 2. 5, 9, 10.

Μενέστωρ 1, 2, 3. 5, 9, 6. C. 1,
 17, 3. 1, 21, 6. 2, 4, 3.
 Πλάτων 6, 1, 4.
 Σάτυρος 3, 12, 4.
 Χαιρήμων 5, 9, 5.
 Χαυτόδρας 2, 7, 4.

INDEX RERUM ET VERBORUM.

Ἀβλαβῆς C. 4, 10, 3.
 ἀβλαστεῖν C. 1, 20, 5.
 ἀβλαστῆς 2, 2, 8. 8, 11, 7. 9. —
 C. 1, 10, 6. 2, 4, 1. 6, 17, 13.
 γῇ C. 2, 6, 2. τὸ ἀβλαστῆς C.
 4, 12, 10.
 ἀβλάστητος C. 1, 3, 2.
 ἀβλαστος 1, 2, 5.
 ἀβοήθητος 9, 16, 6.
 ἀβρότονον δριμύ C. 6, 16, 7.
 αἰψυλλον 1, 9, 4. citius e se-
 mine 6, 7, 3. 4. e surculo C. 1,
 4, 2. inter coronarias 6, 1, 1. ξυ-
 λῶδες C. 1, 4, 3. — C. 4, 3, 2.
 — ἀβροτόνῳ ὅμοιον 6, 3, 6.
 ἀβρωτος καρπὸς 3, 12, 2. φῆλα
 7, 9, 4. — 5, 1, 2. 7, 12, 2.
 ἀγαθὸς πρὸς 1, 10, 4. 4, 3, 7.
 cum dativo 9, 9, 5. cum genitivo
 9, 11, 1. 9, 20, 4.
 ἀγαλμα e ligno cedri, cupressi,
 loti, buxi et oleae 5, 3, 7. ἰδίαι
 5, 9, 8.
 ἀγγελίδιον 9, 6, 4.
 ἀγγεῖον 4, 12, 2. 1, 11, 1. C.
 5, 6, 4.
 ἀγέννητος 6, 10, 1.
 ἀγεωργησίαι C. 2, 15, 1.
 ἀγεωργητος C. 1, 16, 2. 2, 11, 3.
 ἀγῆρωος 3, 13, 4.
 ἀγίλαρος βότρυς C. 1, 21, 2.
 5, 1, 1. 5, 5, 1. 5, 6, 13.
 ἀγκυρα instrumentum putationis
 C. 3, 2, 2.

ἄγλισχος ὑγρότης C. 6, 11, 16.
 ἄγλυκῆς δαμῇ C. 6, 14, 12. 6,
 18, 8.
 ἄγνῶμα προσηγορεῖν 9, 4, 8.
 ἄγνος arborescit 1, 3, 2. inter
 frutices 1, 14, 2. ἀκρόνακρος
 ibd. — 3, 12, 1. 2. 4, 10, 2. 9,
 5, 1.
 ἄγνώδες φύλλον 3, 18, 4.
 ἄγνώριστος 1, 2, 3.
 ἄγόνατος 4, 8, 7.
 ἄγορεῖν 9, 18, 3.
 ἄγονος σπέρματα 1, 11, 1. ἄνθη
 1, 13, 4. δένδρον 2, 3, 4. τοῖς
 περικαρπίοις 4, 13, 1. χειμῶν
 6, 8, 4. ἀπὸ τῆς ὀλῆς 7, 4, 8.
 ὕδατα ἄγονα φυτῶν C. 2, 5, 1.
 γῇ C. 2, 6, 2. — 8, 11, 5. C. 4,
 4, 2. 4, 12, 10.
 ἀγριέλαιος e nucleo olivae 2,
 2, 5.
 ἄγριος. ἀπλῶς ἄγρια 1, 8, 2. τῇ
 φύσει 3, 2, 1. C. 5, 5, 3. ἄγρια
 et ἡμερα in eodem genere 1, 8, 2.
 signa ἀγρίων 3, 15, 1. Compa-
 rantur ἡμερα et ἄγρια 3, 7, 1—4.
 C. 1, 15, 3. 1, 16, 2. sunt fer-
 tiliora 1, 4, 1, πυκνότερα et ὄζω-
 δέστερα 1, 8, 2. ισχυρότερα 2,
 2, 6, εὐσμοτέρα 2, 16, 1, μακρο-
 βιώτερα 4, 13, 1. C. 2, 11, 3,
 φιλόφυχα καὶ ὀρευνὰ μᾶλλον
 3, 2, 4. φυχὰ C. 1, 16, 7. 8.
 αὐτόμαται γενέσεις 3, 1, 4. ἀπὸ

σπέρματος καὶ ἀπὸ ῥίζης 2, 1, 1.
 πᾶν καὶ ἡμερον καὶ ἄγριον 3, 2,
 2. ἡμερα δένδρα ἐξ ἀγρίων 3,
 24, 4. μεταβάλλει θεραπεία 2,
 2, 6. ἐξημεροῦται τροφή καὶ ἐπι-
 μελεία 2, 2, 9. 11. maxime ἄγρια
 quae cultum recusant 3, 2, 1. ἀνώ-
 νυμα τὰ πλείστα 1, 14, 4. ἄναρπα
 εὐ κάρπιμα 2, 10, 1. ἄρρεν καὶ
 θῆλυ 1, 14, 4. — 1, 3, 5. 6. 1,
 14, 3. 1, 11, 2. 3, 8, 1. C. 1,
 10, 6. 1, 16, 5. 6. 10. 13. 1,
 18, 3. 2, 3, 6. 2, 18, 1. 5, 8,
 3. 5, 12, 9. 5, 15, 4. 6, 13, 3.
 6, 16, 4. 6, 18, 9. 6, 20, 1. —
 ἄγρια ὕλη 1, 9, 2. δένδρα 3, 1,
 1. καρποὶ C. 6, 16, 1. λάχανα
 7, 6, 1. δάφνη 1, 9, 3. δρύς
 1, 5, 2. πίτυς 1, 9, 3.
 ἄγριότης 3, 2, 4.
 ἄγριοῦ σθαι 5, 8, 2. C. 5, 3, 6.
 ἄγρωστις ῥίζαι γονατώδεις 1, 6,
 7. 10. καυλὸς ἀσθενής τὰ κάτω
 μεγάλα 1, 6, 10. φύεται ἐκ καυ-
 λῶν κατακοπέντων 2, 2, 1. —
 δυσώλεθρος 4, 10, 5. 6. 4, 11,
 13. 9, 13, 6. 9, 18, 2. ῥίζα
 γλυκεῖα C. 6, 11, 10.
 ἄγρῳσται similis planta marina
 4, 6, 6.
 ἄγρουσα ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
 radix rubra 7, 9, 3.
 ἄγειν εἰς ἐνιαυτὸν 9, 16, 6. τὰς
 ὥρας C. 1, 20, 4. πρὸς τὴν αὐ-
 τοῦ δύνανται C. 6, 2, 2.
 ἄγρουπνεῖν 9, 18, 11.
 ἄγωγή cultus 1, 3, 2. 3. 5. 1, 9, 1.
 C. 3, 13, 4. 3, 14, 2.
 ἄγώνιος φύλλον 3, 14, 2. 3,
 18, 11.
 ἄδαδος 5, 1, 5.
 ἀδιάντον αἰόφυλλον 7, 10, 4.
 genera 7, 14, 1.
 ἀδιάρθρος καρπὸς 3, 10, 5.
 ἀδιάρθρακτος 8, 5, 2. — ως 6,
 5, 3.
 ἀδιάφορος C. 6, 2, 4.

ἀδιάχυτος C. 4, 12, 2.
 ἀδόκιμος 9, 17, 1.
 ἀδράφαξ species singula 7, 4,
 1. inter λαχανώδη 1, 14, 2. radix
 7, 2, 6. 8. σπέρματα φυλλώδη
 7, 3, 2. ἐμφλοιοσπέρματον ibd.
 ἀκρόκαρπος καὶ πλαγιόκαρπος
 1, 14, 2. 7, 3, 4. — 3, 10, 5. 7,
 1, 2.
 ἀδρός καρπὸς 3, 10, 5. 2, 4, 2.
 2, 6, 4. 3, 18, 6. 7, 4, 3. 8,
 4, 5, 8, 7, 4. 8, 11, 7. C. 4,
 13, 6.
 ἀδρότης 7, 4, 11. C. 4, 12, 1.
 ἀδρύνειν 2, 2, 4. 4, 11, 3. 6,
 2, 6. 7, 1, 7. 7, 3, 3. 8, 2, 6.
 8, 4, 4. 8, 6, 6. 8, 10, 3. 8,
 11, 4. 9, 11, 9. 9, 14, 4. C.
 3, 21, 1. 4, 13, 4. 6.
 ἄδρυνσις C. 2, 12, 1. 4, 12, 11.
 ἄδυναμία 9, 18, 4.
 ἄδυνατεῖν 9, 18, 6. C. 5, 6, 12.
 ἄδωνίδος κῆποι 6, 7, 3. C. 1,
 12, 2.
 ἀειβλαστής C. 1, 11, 6.
 ἀειβλάστησις C. 1, 11, 6.
 ἀειδής C. 6, 6, 7. — ὡς C. 2, 4,
 11.
 ἀείζων inter ποιῶδη 1, 10, 4.
 σαρκόφυλλον ibd. 7, 15, 1.
 ἀείκαρπα C. 1, 22, 4.
 ἀειφυλλία C. 2, 17, 2.
 ἀείφυλλα quae sint 1, 9, 3. στε-
 νοφυλλότερα 1, 9, 4. παρὰ τὸν
 τόπον ibd. ἡ ἀποβολὴ καὶ αὐ-
 ανσις κατὰ μέρος 1, 9, 7. ὀψι-
 καρπότατα C. 1, 22, 4. — 1, 3,
 5. 1, 4, 2. 1, 14, 3. 3, 2, 1.
 3, 3, 3. 3, 17, 1. 6, 6, 2. 7,
 10, 5. 9, 6, 1. C. 1, 10, 7. 1,
 11, 6. 1, 13, 2. 1, 17, 6. 1, 21,
 7. 2, 17, 2. 2, 18, 1. 2, 19, 2.
 ἄζωος C. 4, 15, 3.
 ἀηρ τὰ τοῦ ἀέρος 8, 3, 5. C. 3,
 2, 4. 3, 21, 3. 5, 1, 12. τὰ ἐν
 τῷ ἀέρι καθήματα C. 5, 8, 1.
 ἐκείνης χώρας C. 6, 13, 3. τρέφει

- καὶ αὖξει C. 3, 4, 2. α. οἰκεῖος
 διατελεῖ τὰ τῆς φύσεως C. 2, 3,
 7. συνεργεῖ ταῖς τροφαῖς C. 4,
 12, 5. συγκαταφέρει σπέρματα
 3, 1, 4. C. 1, 5, 2. — ἀέρος
 ἀνωμαλῆαι C. 3, 24, 2. διάθε-
 σις C. 2, 3, 3. δυσκρασία C. 5,
 8, 2. κατάστασις 8, 8, 6. 2, 8,
 1. κατάψυξις C. 1, 13, 7. κρᾶ-
 σις 8, 7, 6. 4, 15, 3. C. 1, 13,
 2. 1, 14, 1. 1, 20, 4. 2, 3, 8.
 3, 3, 3. 3, 21, 5. 4, 1, 3. 4,
 13, 2. 6, 17, 3. 13. μεταβολή
 6, 8, 6. C. 1, 17, 4. πύκνωσις
 C. 1, 13, 7. σκληρότης C. 6, 13,
 4. φύσις C. 2, 14, 2. ψυχρό-
 τῆς C. 2, 3, 7. 4, 12, 5. — ἄηρ
 ἀνεμῆτος C. 5, 4, 4. διαγελῶν
 C. 4, 5, 1. ἐφρεστικῶς C. 5, 12,
 7. μεταβάλλων C. 1, 17, 4. ὁ
 ἔξωθεν C. 3, 9, 6. ὁ γονεύων
 8, 10, 5. ὁ περιέχων 8, 7, 6.
 C. 3, 22, 3. 3, 23, 4. ἀνυδρος
 C. 6, 18, 3. ἀχείμαντος C. 2,
 12, 4. δροσοβόλος C. 6, 18, 3.
 ἔμπυρος C. 1, 13, 5. 6, 20, 2.
 ἐπινεφῆς C. 2, 8, 4. 5, 12, 2.
 ἐρσώδης C. 3, 2, 6. εὐβλαστῆς C.
 1, 12, 7. εὐδιεινός C. 1, 11, 5.
 εὐκραῆς C. 1, 11, 6. 2, 3, 3.
 εὐκρατος C. 1, 13, 11. 1, 18, 5.
 εὐμενῆς C. 2, 1, 6. 3, 4, 4.
 εὐπνους 1, 13, 8. εὐτραφῆς C.
 4, 11, 8. εὐτροφος C. 2, 1, 5.
 2, 8, 1. θολερός C. 5, 12, 2.
 κατάξηρος C. 3, 22, 3. κάτομ-
 βρος ibd. μαλακός 6, 8, 1. C.
 1, 11, 3. 2, 1, 3. 2, 3, 6. 4,
 11, 8. ὀμιχλώδης C. 6, 18, 3.
 παχὺς C. 5, 14, 2. περισκελῆς
 C. 5, 14, 8. σκληρός C. 1, 11,
 5. ὑγρός C. 2, 3, 6. 2, 8, 1.
 χειμῆριος C. 1, 11, 5. — 5, 12, 1.
 5, 14, 1. 5, 15, 1. 6, 19, 3.
 ἀθεραπενσία 2, 2, 12.
 ἀθέριστος σῖτος 8, 11, 4.
 ἀθερώδης στάχυς 7, 11, 2.
 ἀθήρ C. 4, 7, 4.
 ἀθησαύριστος 6, 4, 11.
 ἀθλητῆς 8, 4, 4.
 ἀθραγένη 5, 9, 6.
 ἀθρεῖν C. 1, 22, 6.
 ἀθρόος, ἀθρόα φύεται 7, 13, 4.
 ἀνθησις 8, 2, 5. — 8, 3, 3. C.
 1, 12, 4. 3, 2, 7. 3, 5, 4.
 αἰγειρος arbor humidicola silve.
 stris sterilis 3, 1, 1. 3, 4, 2. 3,
 6, 1. 3, 3, 4. C. 1, 1, 3. εὐζωος
 C. 1, 3, 5. μονοειδῆς 3, 13, 3.
 φλοῖος σαρκώδης 1, 2, 7. 1, 5,
 2. ὀρεινὴ καὶ πεδεινὴ 3, 3, 1.
 ἔλειον 5, 9, 5. ἐν Κρήτῃ κάρι-
 μος 2, 2, 10. 3, 3, 4. — 4, 1, 1.
 4, 7, 4. 4, 13, 2. C. 4, 5, 7.
 5, 7, 2.
 αἰγίλωψ γένος θρόος 3, 8, 2. 6.
 αἰγίλωψ gramen. 8, 7, 1. 7, 13,
 5. 8, 8, 3. 8, 9, 2. 8, 11, 8.
 σπέρματα γεννᾷ παρὰ μέρος C.
 4, 6, 1. — C. 4, 16, 2. 5, 15, 5.
 αἰγίπυρος 2, 8, 3.
 αἰγίς πενύκης 3, 9, 3. 7. εὐχως,
 ἐνδαδον ibd. 5, 1, 9.
 αἰδοῖα 9, 18, 2. 9.
 αἰδοιώδης σχέσις 3, 7, 4. -δες
 in seminibus 8, 2, 1.
 αἰθρία 4, 14, 13. C. 1, 9, 5. 5,
 12, 2. 11. σκληραὶ C. 5, 14, 2.
 αἵμασία 6, 7, 8.
 αἵματώδης χυλός 6, 4, 6. 9,
 1, 1.
 αἰμόδαρον 8, 8, 5.
 αἶνος ξύλα 1, 5, 3. φύλλα 8, 3, 1.
 αἶρα gramen. φλοῖος μονόλοπος
 1, 5, 2. ὀρόξη ὁμοιον 4, 4, 10.
 μεταβάλλει εἰς πυρὸν 2, 4, 1.
 8, 8, 3. C. 4, 4, 5. 5, 3, 6. —
 8, 4, 6. 8, 7, 1. C. 2, 16, 3.
 4, 16, 2. 4, 4, 11. 4, 5, 2. 5.
 5, 15, 5.
 αἶριον 9, 16, 6.
 αἰρώδης πυρός 8, 4, 6.
 αἶσθησις opp. λόγος C. 1, 21, 4.
 6, 9, 1. 6, 12, 6.

αἰσθητήριον C. 6, 2, 2.
 αἰσθητικὸς C. 6, 2, 3.
 αἰσθητὸς C. 6, 9, 1.
 αἰτία αἰ ἐπάνω καὶ προτερᾶι C.
 1, 4, 6. φυσικὴ C. 5, 4, 7. οὐ-
 κία C. 6, 18, 7. -ας γένος C. 1,
 18, 1. 1, 21, 5. 6, 11, 12. 2,
 11, 9.
 αἰτιάσθαι C. 3, 7, 4. 4, 11, 8.
 6, 7, 13. 6, 19, 1.
 ἀκάθαρτος C. 1, 15, 1.
 ἀκαλύφῃ 7, 7, 2.
 ἀκαιρία ἔργων C. 5, 15, 3.
 ἀκαμπῆς 3, 10, 4. 3, 11, 1.
 ἀκάνθα ἢ ἄ. πᾶσιν ὥσπερ φύλ-
 λον 1, 10, 6.
 ἀκάνθα ἀκάνθαι ἀπλῶς 6, 1, 3.
 ἀκανικαὶ 4, 6, 10. τινὲς C. 6,
 11, 15. — 9, 18, 1.
 ἄ. διψᾶς in Arabia 4, 7, 1.
 ἄ. βασιλικὴ C. 1, 10, 5.
 ἄ. αἰγυπτία δάκρυον ἀφίησι
 4, 2, 1. 9, 1, 2. C. 6, 11,
 5. Descr. 4, 2, 8.
 ἄ. Ἰνδικὴ δάκρυον ἀφίησι 9,
 1, 2. 4, 4, 12.
 ἄ. ἡ Ἰξίγη καλουμένη 9, 1, 2.
 ἄ. ἀφυλλος in Gedrosia 4, 4,
 13.
 ἄ. λευκὴ τρίτος in Ariana 4,
 4, 12.
 ἄ. ἀτρακτύλις 9, 1, 1.
 ἀκάνθικὸς 6, 1, 3. -ῇ φύσις
 ὀψίκαρπος 6, 4, 6. λαχανώδη
 7, 7, 3.
 ἀκάνθοῦσθαι 7, 6, 2.
 ἀκάνθοφόρος 3, 18, 2.
 ἀκάνθωδης γένος 1, 10, 6.
 φύσις 6, 3, 7. πρόσφυς 4, 3,
 11. φύλλον 9, 4, 3. 9, 11, 9.
 ὅλως 6, 4, 1. ἐχίνος 3, 10, 1.
 δένδρα 3, 3, 2. — 3, 11, 5. 3,
 16, 2. 6, 1, 2. 9, 4, 7. C. 6,
 12, 9.
 ἀκάνιζειν 6, 4, 8.
 ἀκανικὸς 4, 6, 10.
 ἀκανος inter ὀλήματα, φυλλά-

κανθον 1, 10, 6. 6, 1, 3. 6,
 4, 3. τὸ ἄνθος ἐπ' αὐτῶν τῶν
 σπερμάτων 1, 13, 3.
 ἄκανος σπερματικὸς 6, 4, 9.
 ἀκάνωδες γένος 6, 4, 3. -ης
 κήσις 6, 4, 8. τὰ ἀκάνωδη
 καθ' ἑκάστον ἔχει τὸ ἄνθος 1,
 13, 3. 6, 4, 11. 6, 6, 6.
 ἀκάρδιον ξύλον 3, 12, 1.
 ἀκαρπεῖν 3, 3, 4. C. 1, 17, 9.
 1, 20, 5. 2, 16, 8. 5, 9, 9.
 ἀκαρπία ὅλως C. 4, 11, 6. unde
 C. 1, 16, 5. διὰ πῆρωσιν 4,
 14, 8.
 ἀκαρπος opp. κάρπιμα 1, 14, 3.
 τὰ δοκοῦντα ἄ. 3, 1, 2. 3, 4,
 2. τῶν ὁμογενῶν C. 1, 5, 5.
 τὰ ἄρρενα τῶν ὁμογενῶν 3, 3,
 7. γένεσις C. 1, 5, 3. διὰ πλή-
 θος τροφῆς C. 1, 9, 1. unde
 ἄ. flant C. 2, 10, 1. μακροβιώ-
 τερα C. 2, 11, 1. — 1, 3, 5. 1,
 4, 2. 2, 2, 8. 3, 3, 6. C. 1,
 12, 2. 1, 13, 8. 1, 18, 3. 1,
 21, 5. 2, 3, 7. 3, 7, 4. 3, 11,
 1. 5, 12, 9.
 ἀκάρπωτος γῆ C. 3, 13, 3.
 ἀκατασκεύαστος 9, 16, 6.
 ἀκέραιος C. 5, 12, 11.
 ἀκέλυφος C. 1, 17, 8.
 ἀκέφαλος 7, 4, 10.
 ἀκιδώδες σπερμάτιον 4, 12, 2.
 ἀκίνητος C. 6, 10, 10.
 ἀκλαστος C. 1, 15, 1.
 ἀκλων 6, 6, 2.
 ἀκμάζειν 4, 6, 4. 4, 13, 6. 5,
 1, 4. 7, 3, 4. 9, 15, 4.
 ἀκμαῖα ἔργα C. 3, 16, 2.
 ἀκμή 1, 7, 2. 5, 1, 3. 7, 3, 4.
 C. 4, 3, 7. 6, 11, 13. 6, 17,
 3. βλαστήσεως 2, 19, 2.
 ἄκνισος? C. 2, 4, 6.
 ἀκολλος C. 6, 10, 3.
 ἀκολουθεῖν 1, 2, 2. C. 4, 11,
 9. 5, 1, 12. 5, 16, 2. 6, 20, 1.
 ἀκόλουθος 8, 5, 3. C. 6, 5, 6.
 3, 9, 1.

- ἀκόνη 9, 20, 4.
 ἀκονίατος 8, 11, 1. C. 4, 16, 1.
 ἀκόνιτον 9, 16, 4. ἄχρηστον
 τοῖς μὴ ἐπισταμένοις 9, 16, 7.
 ἄκοπος οἶτος etc. 4, 4, 2. C. 4,
 13, 7. 4, 16, 2. 6, 10, 6.
 ἀκόπριστος C. 4, 12, 3.
 ἄκοπρος 8, 6, 4. 8, 7, 7.
 ἄκορνα φυλλάκανθον 1, 10, 6.
 6, 4, 3. Descr. 6, 4, 6.
 ἄκος 2, 8, 4. C. 3, 6, 4.
 ἀκρασία C. 3, 2, 5.
 ἄκρατος C. 6, 4, 6. 6, 12, 7.
 6, 17, 6. — οἶνος 9, 8, 6. 9,
 11, 5.
 ἀκρεμονικός 4, 6, 8. 7, 1, 8.
 7, 8, 3. C. 2, 12, 2.
 ἀκρεμών 1, 10, 7. 1, 12, 3. 1,
 14, 2. 4, 6, 8. C. 5, 1, 3. —
 ἔχουσι ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτι-
 κας C. 1, 12, 9. γένεσις ἀπὸ
 ἄ. 2, 1, 1. 2. φυντεία ἀπὸ ἄ.
 C. 1, 1, 3. καρπὸς ἐξ ἄ. C. 5,
 1, 2. e qua materie fiant C. 6,
 12, 5.
 ἀκρίβεια C. 3, 20, 5.
 ἀκριβής C. 5, 12, 10.
 ἀκριβολογεῖσθαι 1, 3, 5. 1,
 4, 3.
 ἀκρόβλαστος 1, 14, 2.
 ἀκρόδρυα 4, 4, 8. 11. C. 3, 6,
 7. 6, 11, 2. — οἷς ὑπὸ πωρεῖαι
 οἰκιστάται 2, 5, 7.
 ἀκρόκαρπα 1, 14, 2. 3, 18, 12.
 7, 3, 4. 8, 3, 4.
 ἄκρος C. 6, 16, 8. 6, 17, 3.
 ἀκροσχιδής 3, 11, 1.
 ἀκροφυής 9, 5, 1.
 ἀκρόφυλλος 1, 14, 2.
 ἀκτέος? πρωτῆβλαστον 3, 4, 2.
 ἀκτὴ inter ἀκαρπα et φιλνδρα C.
 1, 1, 3. Describ. 3, 13, 4. ἄοξος
 1, 5, 4. μήτρα 1, 6, 1. ὀλίγους
 ἔχει ὄξους 1, 8, 1. 4, 13, 2.
 ἄκτινον ξύλον 5, 3, 3.
 ἄκνυλος fructus φελλόδρους et
 πρίνον 3, 16, 3.
 ἄλέα C. 1, 12, 6. 2, 11, 8. 2,
 19, 3. 3, 6, 5. 4, 3, 2. 5,
 6, 6.
 ἄλεινός 4, 5, 2. 8, 8, 1. 9,
 7, 3. C. 3, 23, 5. 4, 12, 3.
 5, 12, 3. 11. 5, 14, 3. 6, 18,
 12.
 ἄλειμμα ἰδρωτικόν 9, 20, 2.
 ἄλεξητήριον 7, 13, 4.
 ἄλεξιφάρμακα 9, 15, 7. 9,
 19, 2.
 ἄλς ἄλς οἱ παραβαλλόμενοι τοῖς
 φοίνικιν C. 3, 17, 1. 6, 4, 6.
 6, 10, 8.
 ἀλήθειν 4, 12, 13.
 ἄλθαια 9, 15, 5. 9, 18, 1.
 ἄλιμον enecat cytisum 4, 16, 5.
 C. 5, 15, 4. 6, 10, 5.
 ἀλίπεδα 7, 15, 2.
 ἀλιπής 9, 1, 3.
 ἀλίσκεσθαι morbo 4, 14, 4.
 ἀλίφλοιος genus quercus 3, 8,
 2. 5, 1, 2. ■■■
 ἀλκνονίδες C. 1, 7, 5.
 ἀλλήλων κατ' ἀλλήλους 3, 12, 1.
 παρ' ἄλληλα 4, 3, 1.
 ἀλλοῖος 1, 3, 2. 1, 6, 8. μορφῇ
 C. 5, 6, 9.
 ἀλλοιοῦν 8, 7, 4. 9, 16, 2. C.
 1, 9, 3. 2, 16, 3. 3, 17, 6.
 4, 4, 8. 4, 12, 11. 5, 9, 3.
 5, 16, 1. 6, 7, 1. 5. — οὖσθαι
 διὰ θεραπειας C. 2, 14, 1. ἀν-
 τομάτως C. 6, 3, 3. τροφαῖς
 C. 3, 24, 4. σπέρματα 3, 24, 4.
 ἀλλοίωσις C. 1, 1, 2. 1, 5, 2.
 5. 1, 7, 5. 2, 9, 14. 2, 14,
 2. 5. 4, 4, 11. 4, 5, 5. 5, 4, 5.
 5, 9, 3. 6, 3, 2. 6, 6, 7. 6,
 7, 5. 6, 8, 4. — εἰς ποιοῦσι ὥραι
 τροφαὶ καὶ ἀήρ C. 4, 5, 5.
 ἀλλότριος -ως 9, 8, 6. τροφῇ
 C. 4, 9, 2. τόπος 5, 2, 2. -ιον
 τῷ ζῶντι τὸ μὴ ζῶν 1, 4, 5. —
 C. 2, 5, 4. 3, 1, 2. 3, 18, 3.
 4, 3, 4. 4, 6, 5. 4, 16, 3. 5, 6, 1.
 5, 14, 8. 6, 7, 7. 6, 17, 12. 6, 19, 1.

ἄλμῶν, quod vocabulum non est
 in Lexicis 7, 5, 4. 8, 10, 1. C.
 6, 10, 4.
 ἄλμη 4, 6, 10. 5, 4, 3. 6, 4, 10.
 8, 6, 5. C. 2, 7, 5. 3, 17, 2.
 3, 22, 3. 3, 24, 3. 4, 8, 4. 4,
 14, 4. 5, 6, 10. 5, 9, 6. 5, 10,
 3. 6, 10, 4.
 ἄλμυρὶς 4, 3, 5. C. 2, 5, 2. 2,
 6, 3. 3, 6, 3. 5, 15, 4. 6, 10,
 1. 4, 10.
 ἄλμυρός 4, 7, 6. C. 2, 5, 1. 6,
 3, 5. 6, 10, 1. — γῆ C. 2, 4, 12.
 χυμός 6, 1, 3. 6.
 ἄλμυρώδης C. 3, 17, 2.
 ἄλμώδης 8, 7, 6. C. 2, 16, 8.
 3, 6, 3. 3, 17, 2. 6, 3, 2. 6, 10, 4.
 ἄλοῶν C. 4, 6, 5. 4, 12, 8. 9.
 ἄλογία C. 1, 13, 4.
 ἄλόπιστα ξύλα 5, 3, 3.
 ἄλσινη 9, 13, 3.
 ἄλσώδη 3, 4, 2. 3, 1, 1. 3, 2, 4.
 C. 2, 7, 3. 2, 11, 1.
 ἄλυνός 4, 3, 5. C. 2, 5, 3. 6,
 1, 4. 6, 10, 1. — ὕδωρ 7, 5, 1.
 ἄλυνότης C. 2, 5, 4. 3, 17, 8.
 ἄλυνώδης 9, 11, 2.
 ἄλυνία 2, 4, 2.
 ἄλφειτον 8, 8, 2. 8, 11, 3. 9, 9, 1.
 ἄλφός 9, 9, 4. 9, 12, 2.
 ἄλωπέκουρος σταχυώδης 7,
 11, 2.
 ἄλωος area 3, 1, 3. 8, 11, 7. 9,
 3, 1. C. 4, 12, 11. 4, 16, 2.
 5, 6, 9.
 ἄμαξικὰ τὰ 5, 7, 6.
 ἄμαξοπηγία 5, 7, 6. 3, 10, 1.
 ἄμάρακος inter coronarias 6, 1, 1.
 6, 7, 4. ὁ φεύγιος 6, 8, 3. inter
 aromata 9, 7, 3. ὁ χλωρός C.
 1, 4, 1. ἄμαρακον ἀρίφυλλον
 1, 9, 4.
 ἄμανρός 6, 2. 5. 8. ἄνθος 6,
 7, 1.
 ἄμανροῦσθαι 9, 14, 3.
 ἄμᾶν 9, 11, 7. 9.
 ἄμβλουῦσθαι 4, 14, 6.

ἄμβλων πῆς C. 3, 15, 2.
 ἄμβλωσις C. 5, 9, 13.
 ἄμενηνός φύλλον 3, 9, 1. 4,
 12, 2. σπέρμα C. 1, 5, 4. 1,
 19, 1. 4, 4, 3. κλήμα C. 3,
 14, 5.
 ἄμεταβλησία C. 6, 19, 3.
 ἄμετάβλητος C. 6, 10, 2.
 ἄμιγής C. 6, 17, 1.
 ἄμητος πυροῦ 3, 4, 4.
 ἄμιξία C. 4, 16, 2. 6, 17, 1.
 ἄμισχος φύλλα 1, 2, 7. 3, 7, 5.
 ἄμωδης γῆ 4, 8, 12. C. 2, 4, 1.
 ἄμωρη ἐλαίου C. 1, 19, 3. 6, 8, 3.
 ἄμπελος φλοιός 1, 5, 2. μήτρα
 1, 6, 1. ξύλον γλισχρόν 5, 3, 4.
 ῥίζα 1, 6, 3. 5. κλήματα 1, 8, 5.
 ἔλιξ propria vitis 1, 2, 2. βλα-
 στός C. 6, 12, 9. ὀφθαλμοί 1, 8,
 5. φύλλα 1, 10, 4. 5. 7. 9.
 ἄνθος 1, 13, 1. 3. fructus 1,
 11, 4. ὑγρότης 1, 12, 2. C. 3,
 22, 6. ῥεῖ C. 5, 9, 10. χυλός
 1, 21, 1. φέλλυρον 2, 7, 1. πολ-
 λῆς τροφῆς δέεται C. 2, 4, 4.
 3, 11, 4. πρωίβλαστος 1, 15, 1.
 πρωίκαρπος 1, 17, 1. εὐτραφῆς
 3, 5, 4. duratio 4, 13, 4. χάρα
 πεδινη οἰκειοτάτη 2, 5, 7. ἐκ
 τῶν νέων βλαστῶν φέρει καρ-
 πὸν 1, 14, 1. scandit C. 2, 18,
 2. ὀσφραντικόν C. 2, 18, 4.
 ἄμπέλον φυτὰ C. 2, 15, 1. 2,
 18, 1. 5, 17, 5. ἀπὸ τῶν κλη-
 μάτων βλαστάνει 2, 1, 3. C. 1,
 3, 1. 1, 12, 9. ἐκ καρποῦ
 χείρων 2, 2, 4. C. 1, 9, 1. τὰ
 φυτευτήρια qualia esse oporteat
 2, 5, 3. C. 3, 11, 5. προμώ-
 σκεύουσι τὰ φυτὰ 2, 5, 3. ἐνοφ-
 θαλμισμός C. 1, 6, 8. φυτενο-
 μένη παρὰ φύσιν ἄκαρπος 2, 5,
 7. διακάθαρσις 2, 7, 2. C. 3,
 13. uva maturescente non est
 tangenda 2, 7, 5. κλάσεις C. 2,
 14, 4. τομὴ C. 3, 5, 5. 3, 7, 7.
 interserunt hordeum C. 3, 10, 3.

- eultura vitis C. 3, 11. ἀγίλατος
 quomodo fiat C. 5, 6, 13. μετα-
 βολαὶ ὡς τέρατα 2, 3, 1. καρ-
 ποὶ ποτε ἐκ στελέχους 2, 3, 3.
 καρπὸς ἀνευ φύλλων 2, 3, 3.
 C. 5, 4, 1. mutat colorem fru-
 ctus 2, 3, 2. C. 5, 3, 1. morbi
 4, 14, 2. 6. τραγῶ 2, 7, 6. C. 1,
 5, 5. 1, 17, 10. 5, 9, 10. μαι-
 νομένη C. 1, 11, 3. 1, 18, 4.
 laurus et raphanus infesta 4, 16,
 6. C. 2, 18, 4. ficus et olea
 infesta C. 3, 10, 6. δσα γῆς εἶδη
 τοσαῦτα καὶ ἀμπέλων 2, 5, 7.
 C. 4, 11, 6. genera secundum
 τομήν C. 3, 2, 3. γένος μὴ τε-
 λεοκαρποῦν 1, 13, 4. πρωτό-
 τομος 4, 14, 6. πρωῖα et ὀψία
 C. 1, 18, 1. 4, 11, 2. ἀφυταῖος
 C. 3, 15, 5. κᾶπνεος 2, 3, 2.
 C. 5, 3, 1. κανθάρεως καλον-
 μένη C. 2, 15, 5. λευκή C. 1,
 20, 5. 3, 11, 1. in Indiae mon-
 tanis 4, 4, 11. in Tmolo et Olympo
 Mysio 4, 5, 4. in insula Tylo 4,
 7, 8. Singularis in Ida 3, 17, 4.
 1, 9, 1. 3, 15, 3. 3, 17, 3. 4,
 14, 13. 4, 15, 1. 5, 4, 1. 5,
 9, 5. 6. 9, 13, 5. 9, 18, 11.
 9, 1. 6. C. 1, 3, 1. 1, 11, 6.
 1, 17, 4. 9. 2, 2, 1. 2. 2, 4,
 7. 2, 7, 4. 2, 8, 1. 3. 2, 10,
 3. 2, 11, 1. 2, 15, 3. 3, 5, 3.
 3, 6, 6. 8. 3, 7, 3. 3, 8, 1.
 3, 9, 5. 3, 22, 5. 4, 7, 2. 5,
 1, 2. 12. 5, 12, 5. 8. 5, 14,
 8. 5, 16, 3. 5, 17, 7. 6, 8,
 6. 6, 12, 4.
 ἀμπέλου ἀγρίας ῥίζα 9, 14, 1.
 9, 20, 6.
 ἀμπελος marina 4, 6, 2. 9.
 ἀμπελοφόρος γῆ C. 2, 4, 4.
 ἀμπελουργεῖν C. 3, 7, 5. 3,
 14, 1. 3, 15, 1.
 ἀμπελουργία C. 3, 14, 2. 3,
 15, 1.
 ἀμπελουργοὶ C. 2, 4, 8.
 ἀμπέλων 9, 10, 3.
 ἄμπωτις 4, 7, 4. C. 2, 5, 2.
 ἀμυγδαλῇ ῥίζα 1, 6, 3. ἄνθος
 φυλλῶδες 1, 13, 1. ἐνίων ὑπέ-
 ρουθρον ibd. προανθεῖ τῶν φύλ-
 λων 7, 13, 7. C. 1, 14, 4. πρωῖ-
 βλαστὰς 1, 9, 6. χυλὸς καρποῦ
 ἐλαώδης 1, 12, 1. ἀποβάλλει
 τὸν καρπὸν πρὸ τοῦ πέφαι 2,
 8, 1. καρπὸν φέρει ἐκ τῶν
 ἔνων βλαστῶν 1, 14, 1. προφαί-
 νει καρπὸν πολὺν C. 2, 11, 11.
 εὐβλαστής C. 1, 10, 2. πᾶμπαν
 ἀπαθής 4, 14, 12. χαλεπή C. 3,
 10, 6. cultura C. 3, 18, 2. ἐνοφ-
 θαλμίζουσιν C. 1, 9, 1. βλα-
 στάνει φτυενομένη 2, 1, 3. e se-
 mine peior 2, 2, 5. C. 1, 9, 1.
 ἀπαγριούται 2, 2, 9. Θεραπεία
 μεταβάλλει 2, 2, 11. — ἦν κολά-
 ζειν 2, 7, 6. C. 1, 17, 10. 2, 14, 1.
 4, 5, 9, 11. stercore suillo ex amara
 fit dulcis 2, 7, 7. C. 3, 9, 3. mu-
 tatio C. 3, 17, 6. germinatio 8,
 2, 2. fundit lacrymam 9, 1, 2.
 5. — 3, 11, 4. 3, 12, 1. 5. 4,
 4, 7. 5, 9, 5. 9, 19, 1. C. 1,
 3, 2. 1, 17, 9. 1, 20, 5. 1,
 22, 7. 2, 9, 3. 2, 11, 10. 2,
 15, 1. 2, 16, 8. 3, 6, 8. 3,
 10, 2. 4, 1, 6. 5, 4, 1. 5, 10, 2.
 5, 16, 4. 5, 17, 4. 5, 18, 4.
 6, 11, 15.
 ἀμυγδαλὴ τὸ σπέρμα εὐθὺ μετὰ
 τὸ περιέχον 1, 11, 1. περιεχο-
 μένη κελύφει ἐνλωθεῖ 1, 11, 3.
 C. 6, 16, 7. 6, 6, 8.
 ἀμύγδαλον C. 4, 2, 1.
 ἀμυγδαλώδης καρπὸς 4, 2, 5.
 ἄμφανξις in ἐλάτῃ 3, 7, 1. 3, 9, 8,
 ἀμφίβια 1, 4, 3.
 ἀμφίδοξος 1, 22, 2.
 ἀμφίεργος γῆ 3, 23, 1.
 ἀμφίκαρπα 1, 16, 12.
 ἀμφίφνα 3, 7, 1.
 ἄμωμον 9, 7, 2.
 ἀναβάπτειν 3, 13, 6.

- ἀναβιώσκεισθαι 4, 3, 11. 4, 14, 12. 4, 16, 2.
 ἀναβλαστάνειν 2, 3, 3. 3, 1, 6. 3, 17, 3. 4, 2, 8. 4, 14, 13. 7, 10, 1. C. 4, 11, 4. 5, 13, 4.
 ἀναβλάστησις 8, 1, 6. C. 5, 13, 5.
 ἀναγκαῖον τὸ 1, 4, 3. — ως 4, 4, 1.
 ἀναγκη C. 2, 6, 1. 2, 10, 2. 2, 11, 7. 2, 13, 5. 6, 3, 4.
 ἀναγκάζουσθαι C. 3, 22, 3.
 ἀναγεῖν εἰς ὕψος 1, 3, 2. πρὸς τὴν φύσιν 1, 5, 5. πρὸς ἀρχὰς C. 1, 21, 4. εἰς οὐσίαν C. 4, 6, 6. εἰς τέρατα καὶ σημεῖα C. 5, 4, 3. — C. 4, 5, 2.
 ἀναγωγὴ C. 3, 7, 4.
 ἀναδάνειν C. 3, 17, 4.
 ἀναδενδρὰς C. 1, 10, 4. 3, 10, 8. 5, 5, 4.
 ἀναδύειν 9, 13, 3. 9, 18, 8. 9, 20, 4.
 ἀναδῆξις C. 3, 17, 5.
 ἀναδιδύναμι 8, 1, 6. C. 5, 3, 3.
 ἀναδοσις ὑδάτων C. 1, 13, 6. — ἀθρόα δένδρων C. 2, 1, 4.
 ἀναδρομή C. 4, 5, 1. 4, 11, 3.
 ἀναζητεῖν C. 6, 18, 11.
 ἀναξυμοῦν C. 2, 1, 3. 3, 23, 4. 5, 9, 12. 5, 13, 1. 6, 1, 5.
 ἀναθεραπεύειν βλαστοὺς 4, 13, 3.
 ἀναθερμαίνεσθαι 5, 6, 3. C. 5, 9, 12.
 ἀναθεωρεῖν 1, 5, 1. 8, 6, 2.
 ἀναθυμίασις C. 5, 12, 3.
 ἀνακαθαίρειν 1, 3, 3. 1, 9, 1.
 ἀνάκανθος ἐχῖνος 3, 10, 1. τοῖς φύλλοις 6, 5, 2. — 3, 12, 9. 6, 1, 2.
 ἀνάκλασις φύλλων 1, 10, 2.
 ἀνακολουθεῖν 4, 6, 5.
 ἀνακομίζεσθαι C. 2, 4, 6.
 ἀνακνῶν C. 6, 1, 5.
 ἀναλαμβάνειν 5, 2, 2.
 ἀναλάμπειν C. 4, 13, 6.
 ἀναλίσκειν 2, 6, 8.
 ἀναλλοίωτος C. 4, 12, 2. 6, 10, 3.
 ἀναλογία 1, 1, 4. 1, 1, 11. 4, 1, 4. C. 1, 16, 4. 5. 4, 4, 9, 11.
 ἀναμάχεσθαι C. 3, 2, 5.
 ἀνάμιξις C. 4, 15, 4.
 ἀνανθής 1, 3, 5, 1, 14, 3. 3, 2, 1. 3, 12, 4. 7, 7, 4. C. 2, 19, 1. οὐδεις χρόνος ἄ. 6, 8, 4.
 ἀναξηραίνειν 6, 3, 6. 9, 7, 1. 4. C. 5, 14, 5. 5, 16, 1. 5, 17, 2.
 ἀναξηράνσις 3, 1, 3.
 ἀνάπαλιν 2, 6, 12. 5, 6, 1. 7, 4, 9. 8, 3, 51. C. 2, 9, 4.
 ἀναπιδύειν C. 6, 4, 1.
 ἀναπίνειν C. 3, 6, 1.
 ἀναπληροῦσθαι C. 4, 16, 2.
 ἀναπληρωσις 9, 2, 6.
 ἀνάπλους 4, 7, 3.
 ἀνάπνεῖν 5, 9, 6.
 ἀναπνευστικός C. 6, 5, 5.
 ἀναπνοή 7, 5, 6. ἀπὸ θαλάττης 6, 2, 4.
 ἀναπόμικτος χυλὸς C. 6, 8, 4.
 ἀνασκάπτειν 3, 18, 5. C. 1, 15, 1.
 ἀνάστημα στελέχους 2, 6, 19. σπιθαμιαῖον 9, 9, 5.
 ἀναστομοῦν C. 2, 5, 4.
 ἀναστόμωσις C. 3, 17, 6.
 ἀνατέλλειν ὅλη 3, 1, 6. φύλλα 7, 13, 5. C. 4, 4, 10. κύαμος 8, 1, 6. σίλφιον C. 1, 5, 7. σπέρμα C. 4, 6, 8.
 ἀνατιθέναι 8, 4, 6.
 ἀνατολαί 9, 15, 2.
 ἀνατομή 1, 1, 4.
 ἀνατρέπειν ἀρούρας 8, 9, 1.
 ἀνατρέφειν ὑποζυγία C. 2, 17, 6.
 ἀνατρέχειν πρὸς βλάστησιν C. 1, 12, 3. σπέρματα C. 3, 23, 3.
 ἀναυξήσῃ ξηρότης C. 1, 8, 4. — C. 4, 6, 3. H. 3, 5, 2.
 ἀναφείρειν πρὸς τὸ τέλος C. 3, 2, 3. ἐπὶ τὴν χώραν C. 3, 21, 3.
 ἀναφορὰ 1, 1, 4. 11. C. 4, 7, 1. 4, 10, 3. 6, 12, 6.

ἀναφύειν 2, 2, 9. 3, 1, 2. 8.
 2, 3. 8. 6, 1. C. 5, 15, 1.
 ἀναφυρᾶν 9, 12, 1.
 ἀναχωρεῖν χώρα ἀναχωρη-
 κυῖα 9, 7, 4.
 ἀνδρα 7, 15, 1. C. 3, 15, 4.
 ἀνδράχλη arbuscula, describ.
 3, 16, 5. φλοιοσφαγῆς 1, 5,
 2. 4, 15, 2. αἰφύλλον 1, 9,
 3. 8. ἰδία ὀρεινῶν 3, 3, 1.
 cum domestica germinat. 3, 4, 2.
 bis fructificat 3, 4, 4. ὀψίκαρ-
 πος 3, 4, 6. 3, 6, 1. βραχύρ-
 ριζον 7, 2, 9. usus ligni 5, 7,
 6. — 4, 4, 2. 4, 7, 5. 4, 15,
 1. 7, 1, 2. 9, 4, 3.
 ἀνδράχνη oleracea C. 1, 10, 4.
 4, 3, 2.
 ἀνδριαντοποιὸς 9, 13, 4.
 ἀνδρομήκης φοῖνιξ 2, 6, 7.
 ἀνέλαιος C. 2, 3, 8.
 ἀνεμώνη ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
 hieme floret 1, 10, 2. — 6, 8,
 1. 7, 7, 3. 7, 10, 2.
 ἀνεμώνης C. 3, 12, 3.
 ἀνευρηγῆς 9, 16, 9. 9, 17, 1.
 ἀνεπίδοτος 7, 4, 8. C. 4, 6, 3.
 ἀνερίναστος σῦκα 2, 8, 3. C.
 2, 9, 12.
 ἀνεσις 5, 8, 2. ἀέρος C. 2, 1, 6.
 ὁσμῆς C. 6, 15, 3. — C. 5, 14, 7.
 ἀνήμερος 8, 9, 2.
 ἀνηθον λάχανον γυμνόσπερμον
 1, 11, 2. ῥίζα ξυλώδης 7, 2, 8.
 μονογενὲς 7, 4, 1. ὑγρότης εὐω-
 δίαν ἔχει 1, 12, 1. — 6, 2, 8.
 7, 1, 2. 7, 6, 4. C. 6, 9, 3.
 ἀνησον λάχανον γυμνόσπερμον
 1, 11, 2. χυλὸς καρποῦ εὐώδης
 1, 12, 1.
 ἀνητος inter aromata 9, 7, 3.
 ἀνθεμον inter ποιῶδη, τὸ ἀν-
 θος ἐπ' αὐτῶν τῶν σπερμάτων
 1, 13, 3. ἐπιγειόφυλλον 7, 8,
 3. τὸ φυλλῶδες ἐπικαυλόφυλ-
 λον 7, 8, 3. inflorescentia et
 fructificatio 7, 14, 2.

ἀνθέριον ποτὲ ἐν θαλάσῃ 1.
 4, 3. — ὅς 6, 2, 9. 7, 13, 2—4.
 ἀνθερικῶδης καυλὸς 9, 10, 1.
 ἀνθεῖν τὰ ἀνθοῦντα opp. τὰ
 ἀνανθῆ 3, 2, 1. κατὰ μέρος 7,
 3, 1. 7, 14, 2. 8, 2, 5. C. 4,
 10, 3. 5, 2, 5.
 ἀνθηθῶν et ἀνθηδονοειδῆς
 species μεσπλῆς 3, 12, 5.
 ἀνθήλη 4, 10, 4. 4, 11, 4.
 ἀνθησις πολυχρονία χεδροπῶν
 C. 4, 10, 1. ὀλιγοχρονία 6, 8,
 2. ἀθρόως γίνεται 8, 2, 5.
 ἀθρόα et κατὰ μέρος 8, 3, 3.
 7, 9, 2. 7, 13, 2. ἀκολουθοῦσι
 τὰς βλαστήσεις 3, 4, 2. προ-
 ὄρας C. 5, 9, 13.
 ἀνθητικὰ opp. ἀνανθῆ 1, 14, 3.
 ἀνθικὸς 6, 6, 2. 11. 6, 8, 2.
 7, 13, 7. C. 4, 11, 10.
 ἀνθινος 7, 9, 2.
 ἀνθος ἐπέτειον μῶριον 1, 10,
 9. ἐπιγινόμενον κατ' ἐνιαυ-
 τὸν 3, 7, 3. compositio 1, 10,
 10. differentiae 1, 3, 1. μονό-
 φυλλον διαγραφὴν ἔχον τῶν
 πλειόνων 1, 13, 2. διατετρη-
 μένα 1, 13, 3. ἐπὶ τῶν καρ-
 πῶν 1, 13, 3. κηριῶδες 3,
 13, 3. 6. χνοῶδες, φυλλῶδες
 8, 3, 3. κολοβά ibd. τὸ ἀπὸ
 τοῦ ἄρρενος in palma 2, 9, 15.
 διαφοραὶ in oleraceis 7, 7, 4.
 τὸ στρογγύλον τὸ ὑποκάτω τοῦ
 ἀνθους 7, 13, 2. δένδρων τιτῶν
 3, 3, 8. ἐπιμένει τῶν καρπῶν
 ἀνξανομένων 1, 13, 3. oppo-
 situm σπέρματι 3, 1, 3. δέν-
 δρα φνόμενα ἀπὸ τῶν ἀνθῶν
 3, 3, 7. συμπαρεφερόμενα τῷ
 ἡλίῳ C. 2, 19, 5. πρόσφατα
 εὐοσμότερα C. 6, 14, 9. ηττον
 εὐοσμα C. 6, 15, 1. γλυκέα C.
 6, 15, 4. eminus odori C. 6,
 17, 1. χειρίστα ἐν Αἰγύπτῳ C.
 6, 18, 3. — C. 6, 11, 4. C. 6,
 14, 3. C. 6, 20, 4.

- ἀνθοφόρος C. 1, 5, 5.
 ἀνθρακία 3, 8, 7.
 ἀνθρακία 5, 9, 4.
 ἀνθρακεύειν 3, 8, 5. 9, 3, 1.
 ἀνθραξ 5, 9.
 ἀνθρηνοσιδὲς ζῶον 7, 13, 3.
 ἀνθώδης ἀνθος 1, 13, 1. οὐρανὸν
 6, 6, 11.
 ἀνέναι 5, 3, 3. 5, 5, 1. 8, 4,
 9. 5, 1, 4. 5, 4, 4. 5, 13,
 2. C. 1, 7, 5. 2, 19, 3.
 ἀνικμος C. 6, 20, 2.
 ἀνιμᾶν 4, 3, 5.
 ἀνιστορεῖν C. 1, 5, 5.
 ἀνίσχειν 7, 13, 6.
 ἀνοξος 1, 8, 1. 2. 1, 9, 2. 3,
 10, 1. 3, 11, 3. 3, 13, 3. 3,
 14, 1. 3, 17, 5. 4, 1, 4.
 ἀνολύω C. 1, 4, 4.
 ἀνοιδεῖν 7, 4, 12. 9, 8, 5.
 ἀνοιδίσκειν C. 4, 13, 7.
 ἀνομιότης C. 6, 2, 2.
 ἀνομολογούμενον 8, 4, 5.
 ἀνόστιμος C. 3, 21, 1.
 ἀνοστος C. 4, 13, 2.
 ἀνουλον ξύλον 3, 11, 3.
 ἀνοχος 3, 8, 13.
 ἀντεστραμμένως 6, 4, 8.
 ἀντέχειν C. 4, 15, 3.
 ἀντιβαίνειν C. 4, 6, 4. 8.
 ἀντιδιηρημένα τὰ 4, 13, 1.
 ἀντίθεσις C. 2, 4, 10.
 ἀντικαθεῖν C. 6, 1, 5.
 ἀντικεῖσθαι C. 4, 15, 1.
 ἀντικόπτειν C. 1, 12, 6. 2, 1, 5.
 ἀντιλαμβάνεσθαι 4, 1, 5. 4,
 8, 8. C. 3, 5, 1. 3, 11, 5.
 ἀντιληπτικὸς C. 1, 6, 4.
 ἀντιληψις C. 1, 6, 2. 2, 18, 2.
 3, 6, 6.
 ἀντιπεριίστασθαι C. 2, 9, 8.
 6, 7, 8. 6, 8, 8. 6, 18, 11.
 ἀντιπερίστασις C. 1, 12, 3. 1,
 13, 3. 5. 2, 6, 1. 2, 8, 1. 6, 18, 12.
 ἀντιπίπτειν C. 5, 6, 4.
 ἀντιπληροῦσθαι C. 1, 13, 3.
 2, 1, 2.
 ἀντίρριξον 9, 19, 2.
 ἀντισπᾶν C. 1, 15, 3. 1, 19,
 4. 2, 12, 2. 4. 3, 16, 3. 4, 1,
 4. 4, 8, 3. 5, 6, 4.
 ἀντιστατεῖν 1, 7, 1.
 ἀντωθεῖν 5, 6, 1.
 ἀνυγραίνειν C. 1, 16, 2. 1,
 19, 3. 2, 6, 1. 2, 9, 3. 4, 13,
 8. 6. 5, 18, 1. 6, 6, 5.
 ἀνύδρευτος 7, 4, 6.
 ἀνυδρία 4, 7, 1. C. 5, 9, 8.
 ἀνώλεθρος 3, 12, 2. 9. 3, 15, 4.
 ἀνωμαλῆς C. 3, 6, 5. 6, 17, 11.
 ἀνωμαλία φύλλων 6, 1, 4. με-
 ρῶν 8, 4, 1. ἀέρος C. 3, 24,
 2. καὶ τροφῆς C. 6, 18, 1. 6.
 καρπῶν C. 4, 11, 6.
 ἀνώμαλος C. 5, 3, 3.
 ἀνώνυμος 4, 4, 5. κοινῇ προς-
 ηγορεῖα 8, 1, 1.
 ἀξίνη 9, 4, 4.
 ἄξιων 5, 7, 6.
 ἄοξος 1, 5, 4. 5, 8, 1. ὅλη
 5, 2, 1. Vide ἄνοξος.
 ἀπαγριουῖσθαι τὰ ἡμέρα 2, 2,
 9. πᾶν ἐξαμελούμενον ἀπα-
 γριούται 3, 2, 2. — 8, 8, 2.
 8, 9, 3. C. 2, 15, 1.
 ἀπαγρίωσις 4, 5, 6.
 ἀπάθεια κακῶν 9, 15, 1. C.
 4, 12, 11. 6, 5, 4.
 ἀπανθεῖν 1, 13, 3. 3, 12, 2,
 3, 16, 4. 4, 10, 3. 6, 2, 3.
 7, 3, 1. 7, 4, 12. 8, 2, 5. 8,
 10, 3. C. 3, 16, 1. 3, 24, 3.
 4, 10, 3. 4, 13, 4.
 ἀπάνθησις 7, 7, 4. 8, 2, 5.
 C. 2, 2, 1.
 ἀπαθῆς C. 1, 22, 3. 2, 2, 1.
 3, 7, 3. 4, 5, 4. 4, 6, 2. 7.
 4, 15, 3. 5, 12, 5. 10. 5, 13,
 1. 5, 16, 2. 6, 7, 2.
 ἀπαλλαγὴ 9, 3, 3. 9, 16, 6. 9.
 ἀπαλλάττειν mortem afferre
 9, 15, 2. 9, 16, 5. 6.
 ἀπαλοῶν C. 4, 12, 8.
 ἀπαράβλαστος 1, 5, 1. 3, 7,

2. 7, 4, 5. 7, 8, 2. 8, 2, 3.
C. 1, 1, 3. 1, 3, 3. 5, 17, 4.
ἀπαργία ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
απαρίνη περιαλλόκανλος 7, 8,
1. ἀντέχεται τῶν ἱματίων 7,
14, 2. — 8, 8, 4. 9, 19, 2.
C. 5, 15, 5.
ἀπαρρενοῦσθαι 7, 4, 3.
ἀπαρτᾶσθαι ῥάβδοι φοίνικος
2, 6, 4. ἀπηρτημένα τῶν ῥι-
ζῶν 3, 1, 2. γένεσις ἀπηρτη-
μένα τῆς αἰσθήσεως 3, 1, 5. 8,
4, 1. C. 3, 22, 1. — ἀπηρτη-
μένα C. 2, 11, 5. καὶ αὐτὰ C.
3, 7, 6. 2, 9, 15. 4, 1, 5. 6,
6, 4. 6, 14, 2.
ἀπάκη ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
τὸ ἄνθος ἐκπαμποῦται 6, 4, 8.
describ. 7, 11, 4. — 7, 7, 1. 3.
7, 10, 2. 3. 7, 11, 3.
ἀπαρχὴ 8, 2, 7.
ἀπαυδᾶν 5, 6, 1.
ἀπαφαναίνειν C. 3, 10, 7.
ἀπεικάζειν 1, 2, 5.
ἀπειρηκυῖα γῆ C. 3, 20, 3.
ἀπειρος C. 6, 3, 5.
ἀπελέκητος 3, 8, 7.
ἀπεμφερῆς 8, 8, 5.
ἀπεπτος 3, 15, 4. 7, 2, 4. C. 4,
7, 2. 6, 18, 12. 4, 4, 3. 4, 12,
5. 6, 6, 2. 6, 12, 5. 6, 13, 2.
ἀπέρασις C. 2, 8, 4. 2, 9, 8.
2, 11, 11. 2, 15, 4.
ἀπεργάζεσθαι C. 5, 12, 7.
ἀπερίδειν C. 6, 19, 5.
ἀπερίττωτος φυτὸν C. 6, 10, 3.
τροφὴ C. 6, 17, 9.
ἀπεριφερῆς C. 6, 1, 6.
ἀπερισυβοῦν C. 5, 9, 13. 5,
10, 3.
ἀπευκον ξύλον 3, 9, 5. δέν-
δρον 3, 9, 3.
ἀπηθεῖν 9, 8, 3.
ἀπήρωτος C. 3, 5, 1.
ἀπικμᾶν C. 4, 16, 2.
ἀπιοειδῆ φύλλα 3, 10, 3.
ἀπιον C. 6, 14, 4.
ἄπιος cortex 1, 2, 7. μακρόρ-
ριζος C. 1, 3, 3. οὐ μονο-
στελέχης 1, 3, 3. διὰ πολλοῦ
παραβλαστάνει C. 1, 3, 5. φύλλα
1, 10, 5. σπέρματα 1, 11, 4.
5. ἄνθος 1, 13, 1. 3. καρ-
πὸς 1, 14, 1. προφαίνει καρ-
πὸν πολὺν C. 2, 11, 11. C.
6, 16, 2. propagatio 2, 1, 2.
2, 2, 11. 2, 5, 3. cultura 2,
5, 6. 2, 7, 7. domestica est
1, 14, 4. 2, 2, 5. 3, 2, 1.
κρείττων ἐν πεδίοις 3, 3, 2. 3.
ἀποβάλλει τὸν καρπὸν 2, 8, 1.
πρωταὶ et ὀψιαὶ C. 1, 18, 3.
4, 11, 2. germinatio 3, 6, 2.
ἀ. φωνίς C. 2, 15, 2. 5. pon-
tica 4, 5, 3. διναρπῶν C. 1,
13, 9. — 1, 8, 2. 3, 10, 1. 3,
11, 5. 3, 12, 8. 3, 13, 3. 3,
14, 1. 3. 3, 18, 7. 4, 2, 5.
4, 4, 2. 4, 13, 1. 5, 3, 2. 5,
9, 8. 9, 4, 2. 9, 9, 5. C. 1,
3, 2. 1, 15, 2. 1, 22, 7. 2,
3, 6. 2, 9, 3. 2, 11, 10. 3,
2, 2. 3, 2, 8. 3, 7, 12. 5,
9, 4. 5, 12, 9. 5, 16, 4. 6,
6, 3. 6, 10, 7.
ἀπλάστως αὐλεῖν 4, 11, 4.
ἀπληκτος? ῥίζα 9, 14, 1.
ἀπλῶς omnino 1, 1, 2. opp. κατὰ
τὸ μᾶλλον 7, 2, 5.
ἀπλοῦς οὐδὲν σχεδὸν γένος
ἀπλοῦν 1, 14, 3. ἀπλᾷ τοῖς εἶδε-
σιν 6, 6, 3. 7, 11, 2. τὰ ἀπλᾶ
καὶ τὰ ἄψυχα C. 6, 3, 3.
ἀπλυσία 4, 6, 10.
ἀπνεύματος τόπος C. 1, 8, 3.
ζῶρα C. 3, 24, 4.
ἄπνευστος 4, 14, 12. C. 5, 12, 7.
ἀπνοία C. 4, 14, 2. 5, 10, 3.
5, 12, 2.
ἄπνοος 4, 1. 2. 8, 10, 2. C.
2, 9, 6.
ἀποβλάστημα 1, 20, 1.
ἀποβλητικά τῶν καρπῶν C. 2,
9, 3.

- ἀποβολή καρπῶν C. 2, 9, 3.
 ἀποβρέχειν 5, 9, 5. C. 2, 5, 5.
 ἀπόγεια πνεύματα C. 2, 3, 1.
 ἀπογεννᾶν τὸ ὅμοιον κατὰ φύσιν C. 1, 16, 12.
 ἀπογηράσκειν 1, 5, 2. 1, 8, 5. 2, 13, 7. C. 4, 5, 7. 5, 7, 2.
 ἀπογίνεσθαι C. 6, 8, 8.
 ἀπογωνιοῦσθαι φύλλα C. 2, 16, 4.
 ἀποδενδροῦσθαι 1, 3, 2. 3, 17, 2. 3, 18, 9. C. 2, 12, 4. 6.
 ἀποδέω 7, 3, 4.
 ἀποδηλόω C. 4, 16, 4.
 ἀποδιδόναι διαφορὰς 1, 2, 7. καρπὸν 3, 4, 3. 4. πλήθος καλάμου C. 4, 11, 3. τὸ ὕστερον C. 5, 1, 10. τὴν αἰτίαν C. 5, 3, 3. — C. 6, 1, 1. 2. 6, 5, 4. 6, 6, 8. 6, 9, 2.
 ἀπόδοσις 1, 3, 2.
 ἀποδύεσθαι C. 4, 6, 8.
 ἀποθηλύνεσθαι 7, 4, 3. C. 4, 5, 6.
 ἀποκαθαίρειν C. 1, 17, 10.
 ἀποκοθίστασθαι πρὸς τὴν φύσιν C. 2, 15, 3. — 8, 7, 4. C. 5, 3, 7. 6, 7, 6.
 ἀποκαίειν et ἀποκάειν 2, 3, 3. 4, 14, 11. 12. C. 2, 1, 6. 2, 3, 1. 12, 2. 4. 2, 7, 5. 5, 12, 2. 8. 6.
 ἀποκάτωρξ C. 5, 9, 11.
 ἀπόκαυλος 7, 2, 4.
 ἀποκεῖσθαι 4, 3, 2.
 ἀποκηρύττειν 4, 4, 5.
 ἀποκιττοῦσθαι 3, 18, 7. 8.
 ἀποκλίνειν φύλλα ἀποκεκλιμένα 6, 2, 8.
 ἀποκλύζειν 9, 13, 3. 9, 20, 4. C. 5, 9, 6. 12.
 ἀποκνίζειν 6, 8, 2.
 ἀπόκνισις C. 5, 9, 11.
 ἀπόλαυσις C. 2, 2, 3. 4. 3, 4, 3. 6, 16, 7.
 ἀπολαμβάνειν C. 2, 4, 6. 2, 11, 7.
 ἀπολείπειν 4, 3, 2. 6, 8, 2. C. 4, 3, 4.
 ἀπόληψις ὕδατων C. 3, 21, 1.
 ἀπολιθοῦσθαι 4, 7, 1. 2.
 ἀπολοζμοῦσθαι 6, 6, 6.
 ἀπόλυσις mors 9, 16, 8.
 ἀπόμαγμα C. 6, 19, 5.
 ἀπομαραίνειν C. 5, 11, 1. 6, 11, 13.
 ἀπομελαίνεσθαι 2, 7, 5.
 ἀπομισθοῦν 2, 11, 3.
 ἀπονέειν C. 3, 22, 2.
 ἀποξηραίνειν 8, 11, 3. C. 3, 11, 6. 3, 19, 2. 5, 18, 1.
 ἀποξύειν 1, 6, 1.
 ἀποπαπποῦσθαι 7, 11, 4.
 ἀποπηνιζόμενος κάλαμος 8, 10, 4.
 ἀποπιέζειν C. 6, 7, 3.
 ἀποπλύνειν C. 6, 10, 5.
 ἀποπνεῖν 9, 16, 2. C. 5, 6, 4. 5, 11, 1.
 ἀποπνίγειν 3, 9, 5. 4, 4, 13. 8, 8, 4. C. 5, 11, 3.
 ἀποπροή 9, 7, 2. C. 2, 15, 4. 6, 7, 3. 6, 14, 9. 11. 6, 16, 6. 8. 6, 17, 9.
 ἀπόρημα 9, 19, 4. C. 1, 12, 8. 1, 18, 3.
 ἀπορία 1, 1, 1. 1, 6, 9 et saepe.
 ἀπορροή 9, 3, 2. C. 5, 14, 9.
 ἀποσβεννύειν C. 5, 17, 7.
 ἀποσῆπειν C. 5, 6, 11.
 ἀποσελείν C. 1, 20, 3.
 ἀποσημαίνειν 8, 5, 4. C. 1, 22, 3.
 ἀποσκληρύνεσθαι C. 3, 16, 2. 3, 19, 2. 5, 15, 6.
 ἀπόστασις 2, 5, 6. φυτῶν C. 3, 7, 2. 6, 17, 1. 6, 16, 8.
 ἀποσταφιδοῦν C. 2, 8, 3.
 ἀποστεγάζειν C. 5, 6, 5.
 ἀποστέγασμα C. 5, 13, 3.
 ἀποστέγειν C. 1, 12, 7. 4, 12, 2. 4, 16, 2. 5, 6, 1. 2. 5, 12, 9. 5, 13, 7. 5, 15, 2. 6, 18, 11.
 ἀποστύφειν C. 2, 8, 1.
 ἀποτελεῖσθαι C. 4, 11, 3.
 ἀποτελειοῦσθαι 7, 1, 8.

- ἀποτήπειν C. 6, 1, 4, 5, 13, 7.
 ἀποτίθεσθαι 8, 11, 3.
 ἀπότομος C. 3, 14, 5.
 ἀποτίπτειν C. 1, 13, 1, 3, 24,
 2, 4, 6, 4.
 ἀποτραχύνεσθαι 6, 4, 2.
 ἀποτρίβειν 6, 7, 1.
 ἀπόφανσις C. 4, 9, 2.
 ἀποφνῶς 1, 6, 6, 7, 2, 5, 8.
 ἀποφυλλίξειν 7, 12, 2.
 ἀπόφυσις ἀκρεμονική 4, 6, 8.
 — 1, 13, 2, 6, 4, 4, 6, 5, 4,
 7, 2, 6, 9, 7, 11, 3, 7, 12,
 3, 7, 13, 3, 8, 2, 3.
 ἀποφυτεία C. 1, 4, 3.
 ἀποφυτεύειν 7, 2, 1, 2.
 ἀποφύειν 1, 6, 4, 4, 9, 2, C.
 4, 8, 5.
 ἀποχέω 4, 4, 10, 8, 2, 5, 8,
 8, 1, 8, 10, 4, C. 3, 21, 5,
 3, 22, 4, 3, 23, 3.
 ἀπόφυσις 8, 3, 4, 8, 10, 4,
 4, 14, 1.
 ἀποφύλλωσις vitis C. 5, 9, 11.
 ἀπαψύχεσθαι 4, 7, 3, C. 4,
 12, 9.
 ἄπτεισθαι C. 5, 12, 10.
 ἀπύρηνος ξύα 2, 2, 5, 7, 4,
 13, 2, φοινίκος καρπὸς 2, 6,
 6, λατοῦ κ. C. 4, 3, 1, — 4, 8,
 12, C. 1, 9, 2, 1, 21, 2, 2,
 11, 7, 3, 9, 3, 3, 17, 7, 4, 4, 12.
 ἀραιὸς φυτόν C. 2, 4, 7, τόπος
 C. 4, 14, 4, — C. 3, 21, 3.
 ἄρακος 8, 8, 3.
 ἀραχῶδες τὸ 1, 16, 12.
 ἀράχιδνα fructus subterraneus 1,
 1, 7, 1, 16, 12.
 ἀράχνιον morbus oleae 4, 14,
 10, C. 5, 10, 2.
 ἄργεμα 7, 6, 2, 9, 9, 5, 9,
 11, 10, 9, 12, 3.
 ἀργία opp. κατεργασία C. 1, 16,
 8, 4, 5, 6, 5, 7, 1.
 ἄργιλος C. 3, 20, 3, 6, 3, 2.
 ἀργιλώδης τόπος 3, 18, 5.
 ἀργὸς γῆ 3, 6, 4, — 5, 9, 8,
 6, 3, 2, 7, 4, 7, 9, 4, 10, 9,
 12, 2, C. 1, 15, 1, 3, 15, 3,
 5, 14, 5.
 ἄργυρεία 5, 9, 1, 2.
 ἄρδειν C. 5, 6, 6.
 ἄρδεύειν 7, 5, 2.
 ἄρην vide ἄρνες.
 ἄρῖα arbor non florens 3, 3, 8.
 ὀφίβλαστῶτατον 3, 4, 2, fructi-
 ficat sub hiemem 3, 4, 4. Do-
 riensibus i. q. φελιδόδους 3, 16,
 3, ἄσαπες 5, 4, 2, θυσεργό-
 τατον 5, 5, 1, ξύλον σκληρό-
 τατον 5, 3, 3, carbones opti-
 mos dat 5, 9, 1, — 3, 17, 1,
 4, 7, 2, 5, 1, 2.
 ἄριθμεῖν 4, 8, 2.
 ἀριστολογία 9, 13, 3, 9, 14,
 1, 9, 15, 5, 9, 20, 4.
 ἄρκενθος ἡ arbor ἀγρία ἀεί-
 φυλλος 1, 9, 3, 3, 3, 3, ὄρεινῇ
 3, 3, 1, non florens 3, 3, 8,
 duae species ibd. καρπὸν ἔχει
 ἐπὶ δύο ἔτη 3, 3, 8, ὀψίκαρ-
 πον 3, 4, 1, 6, ἐνιαυτοφορεῖ
 ibd. 3, 4, 5, similis πέδρω 3,
 12, 3, lacrymam fundit 9, 1,
 2, usus 5, 7, 2, 6, — 4, 1,
 3, C. 1, 11, 8, 1, 21, 6.
 ἄρκτος 4, 5, 1, 2, 9, 15, 2.
 ἄρκτουρος μετ' ἄ. 1, 19, 7, 1,
 14, 1, 9, 8, 2, C. 1, 13, 3,
 5, 6, 8, 1, — ἐπ' ἄ. 3, 5, 4,
 C. 1, 6, 3, — C. 3, 4, 1, 5,
 10, 1, 6, 8, 4.
 ἀρμόττειν C. 1, 6, 1, 3, 24, 2.
 ἄρνες parvae frumentorum spicae
 e calamis conculcatis 8, 7, 5.
 ἀρόγλωσσον ἐπιγειόφυλλον
 7, 8, 3, diu floret 7, 10, 3, 7,
 11, 2.
 ἄρον ῥίζα σαρκώδης 1, 16, 6, 7,
 ἐδώδιμος 7, 12, 1, δύο γένη
 ῥιζῶν ἔχει 1, 6, 8, folium 7,
 13, 1, caret caule 7, 13, 2,
 cultura 1, 6, 10, κεφαλόρριζον 7,
 2, 1, — 1, 10, 10, C. 5, 6, 2.

ἀρόσιμος γῆ C. 3, 2, 2.
 ἄροτος ἄροτοι τρεῖς *olerum satorum* 7, 1, 2. ἡρινοὶ 8, 1, 5.
 θερινοὶ 8, 1, 1. 8, 9, 3. 8, 7, 3. δύο παντὸς σίτου ἡρινός καὶ χειμερινός 8, 4, 6.
 ὠραῖοι 8, 6, 1. — 7, 13, 6. 8, 1, 2.
 ἄροτριᾶν 8, 6, 3. C. 4, 12, 13.
 ἄρουν C. 3, 20, 5.
 ἄρουρα 6, 4, 5. C. 3, 23, 4.
 ἄρουραῖα 7, 6, 1. 7, 7, 1. 9, 12, 4.
 ἄρραγῆς ξύλον 5, 3, 7. C. 1, 6, 7.
 ἄρρενογονεῖν 9, 18, 5.
 ἄρρεν κοινή τις διαφορὰ ἀρρένων καὶ θηλειῶν 3, 9, 3. τὰ ἀρρένα ὀκωδέστερα 1, 8, 2. θερμοτέρα ἐὶ ἥττον κάριμα C. 1, 22, 1. *plerumque sunt ἐν τοῖς ἀγρίοις* 1, 14, 4. τῶν ὁμογενῶν ἀκαρπα 3, 3, 7. 3, 12, 7. 3, 15, 3. 3, 8, 1. 3, 18, 5. *lignum* 5, 4, 1. ἄ. φοῖνιξ 2, 6, 6.
 ἄρριζα C. 3, 5, 4.
 ἄρρίζωτος C. 3, 7, 3. 5, 1, 4.
 ἄρριχος C. 1, 7, 2.
 ἄρρωστία 9, 11, 2.
 ἀρτιβλαστῆς C. 2, 1, 7. 2, 3, 1.
 ἀρτιτελῆς conj. 2, 5, 5.
 ἄρτος *e loti seminibus* 4, 8, 11. C. 1, 11, 2. τῆς προσφύσεως 1, 11, 5. 2, 6, 1. τῆς βλάστης C. 4, 7, 1. βλαστητικαὶ C. 5, 1, 3. τῶν φύλλων C. 5, 13, 4. αἱ εἶναι ἀρχαὶ τινες τοῖς δένδροις C. 2, 14, 3. *in semina* 4, 7, 4. 8, 2, 1. 8, 5, 4. C. 4, 4, 10. τοῦ γεννᾶν C. 4, 3, 4. κυριώταται C. 4, 11, 9. γόνιμος C. 1, 15, 1. ζωτικῇ C. 1, 2, 3. 1, 3, 3. 1, 7, 4. 1, 12, 9. εὐκολωτέρα C. 1, 4, 4. ἐλάττων 1, 4, 6. *quibus in rebus natura habeat*

τὰς ἀρχὰς C. 1, 6, 12. ἡ ἄ. ἀσθενῆς C. 2, 16, 4. ἀκούουθεὶ ταῖς ἄ. τὰ ἄλλα C. 2, 14, 3. οἷα ἡ ἄ. τοιαῦτα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς C. 3, 24, 4. τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης ἀλλοιούται καὶ τὸ τέλος C. 5, 17, 5. ἀρχαὶ καὶ δυνάμεις C. 6, 11, 2. ἀρχὴ ἡ φύσις C. 6, 17, 10. φυσικαὶ C. 5, 4, 3. λανθάνουσα C. 5, 4, 5. μετακινεῖται C. 5, 9, 12. opp. στέρησις C. 6, 4, 2. — 4, 13, 4. C. 1, 1, 1. 1, 4, 4. 1, 11, 3. 1, 21, 4. 2, 3, 5. 2, 16, 3. 3, 2, 7. 3, 17, 7. 4, 1, 4. 4, 4, 4, 12. 5, 17, 2. 5, 17, 7, 6, 6, 10. 6, 18, 9.
 ἀρώματα *enumerantur* 9, 7, 3. 6, 8, 5. 9, 7, 2.
 ἄσαπῆς ξύλον 3, 12, 3. 5. ἄλλο ἐν ἄλλῳ 5, 4, 3. 3, 8, 4. 3, 17, 5. 5, 3, 7. C. 6, 10, 3.
 ἄσαρκον φύλλον 3, 11, 1.
 ἄσαφῆς 6, 1, 4.
 ἄσημος C. 3, 16, 3.
 ἄσηπτος 4, 2, 8. 5, 4, 7. 6, 3, 2. C. 3, 15, 1. 4, 1, 6, 1.
 ἀσθενῆς τὸ ἀσθενὲς εὐκίνητον C. 2, 11, 6. εὐπαθέστερον C. 4, 1, 3. εὐφρατότερον C. 4, 6, 6. ἥττον μεταβολὴν φέρει C. 5, 9, 2. θάττον τελειοῦται C. 4, 10, 1. θάττον ὑπακούει τῷ ἀέρι C. 2, 11, 7. τὸ ἄ. ἡ φύσις εἰς πλείω τίθεται φυλακὴν C. 4, 1. 2. ἀσθενέστερον τοῦ ὄντος τὸ ἐν γενέσει C. 5, 17, 6. — C. 4, 4, 12. 4, 8, 1. 2. 4, 12, 6. 5, 12, 1.
 ἀσθενόρριζος C. 4, 14, 4.
 ἄσθμα 9, 13, 2.
 ἄσινῆς 3, 10, 2. 4, 2, 1. 7, 12, 3. C. 3, 10, 6.
 ἀσκληπίλειον πᾶνακες 9, 11, 2.
 ἀσπάλαθος *inter ἀρώματα* 9, 7, 3.

- ἄσπερμος 7, 4, 4.
 ἄσπορος 8, 11, 9.
 ἄσπρις γένος δρυός 3, 8, 7.
 ἄσταφίς 9, 12, 1.
 ἀστελέχης 1, 3, 1.
 ἀστέρισκος 4, 11, 2.
 ἀστοιχος 8, 4, 2.
 ἀστοαβής 3, 9, 3. 5, 1, 11. 5, 2, 1. 5, 5, 2. C. 2, 9, 1.
 ἀστροβλήτης 4, 14, 7. C. 5, 9, 1.
 ἀστροβολεῖσθαι 4, 14, 2. C. 5, 9, 7. 5, 12, 1.
 ἀστροβολησία C. 5, 9, 4.
 ἀστροβολία C. 5, 9, 2.
 ἄστρον sidus caniculae. ὑπὸ τὸ ἄ. 9, 6, 2. C. 1, 21, 1. 1, 13, 4. ἅμα τοῖς ἄ. C. 1, 11, 7. — 7, 5, 4. 7, 15, 1. C. 2, 17, 3. 3, 3, 4. 5, 9, 1. 6, 7, 6. 6, 8, 1. 6, 10, 9.
 ἀσύμβλητος 7, 6, 4.
 ἀσυμμετρία C. 1, 1, 3. 3, 22, 3. 6, 2, 4.
 ἀσύμμετρος 5, 9, 7. C. 6, 12, 6.
 ἀσύμπλεκτος C. 6, 10, 3.
 ἀσύμφωνος 8, 8, 1. C. 1, 13, 4. 1, 22, 4.
 ἀσυνήθεια 9, 17, 2.
 ἀσυνήθης 9, 4, 3.
 ἀσφαλής C. 4, 11, 10.
 ἀσφαραγία 6, 4, 2.
 ἀσφάραγος ἀκανθώδης ὅλως 6, 4, 1. folia spiniformia 1, 10, 6. 6, 1, 3. Describ. 6, 4, 2. C. 6, 12, 9.
 ἀσφώδελος inter βολβώδη 1, 10, 7. ῥίζα σαρκώδης 1, 6, 7. βελανθώδης 7, 9, 4. ἐδώδιμος 7, 12, 1. folia 7, 13, 1. 2. fructus 7, 13, 2. 9, 9, 6.
 ἀσφοδελώδης φύλλον 6, 6, 9.
 ἀσχιδὲς φύλλον 3, 10, 1. 3, 17, 6.
 ἀσχιον ὑπόγειον 1, 6, 9.
 ἀταξία περὶ τοὺς καρπούς 2, 3, 3.
 ἀτέλεια C. 4, 13, 1. 5, 2, 5. 6, 4, 3.
 ἀτελής καρπὸς 7, 10, 4. χυλὸς C. 6, 16, 8. ἐνια γεννᾷ ἀπὸ τῶν ἀτελῶν C. 4, 4, 1. — C. 1, 4, 6. 2, 9, 14. 4, 6, 3. 4, 10, 3.
 ἀτέραμνος 2, 4, 2.
 ἀτεραμνότης σπερμάτων C. 4, 3, 2.
 ἀτεράμων 8, 8, 6. C. 4, 7, 2. 4, 12, 1. γίνεται διὰ πῆξιν καὶ πύκνωσιν τοῦ ψυχροῦ C. 4, 12, 8.
 ἀτμιδώδης C. 3, 23, 2.
 ἀτμίζειν C. 2, 4, 11.
 ἀτμὶς C. 3, 23, 2. 4, 13, 6. 5, 6, 5. 6, 10, 4. 6, 17, 7.
 ἀτμός C. 4, 13, 7.
 ἀτμώδης C. 3, 16, 4.
 ἄτομος C. 6, 7, 2. 6, 9, 3.
 ἄτοπος 2, 2, 3. 2, 4, 4.
 ἄτρακτος 3, 16, 4.
 ἄτρακτυλὶς ἀκανθώδης 6, 4, 3. folia rubro colore tingunt unde φόνος vocatur 6, 4, 6. 9, 1, 1.
 ἄτραφής C. 2, 6, 4.
 ἄτροφος C. 2, 5, 1. 4. 2, 6, 4. 6, 10, 1.
 ἀτροφεῖν 8, 6, 7. C. 4, 5, 6.
 ἀτροφία C. 2, 6, 3. 5, 9, 9.
 ἀττέλεβος 2, 3, 3.
 αὐαίνειν 3, 7, 1. C. 5, 13, 4.
 αὐανσις 1, 2, 4. 1, 9, 7. C. 5, 11, 1. 5, 13, 4.
 αὐδρία 8, 6, 6.
 αὐλάξ 8, 8, 7. C. 4, 12, 1. 5.
 αὐλητικὸς κάλαμος 4, 11, 9.
 αὐλῶν τόποι κοῖλοι 4, 14, 12. C. 5, 12, 7. in Syria ubi φοινικόφυτα 2, 6, 5. 9, 6, 1.
 αὐλωνίσκος 9, 7, 1.
 αὐξη C. 4, 6, 3. 5, 16, 2.
 αὐξησις ἀτακτος et ὠρισμένη 3, 6, 2.
 αὐξητικὸς 1, 9, 1.
 αὐὸς τὰ ἀνα nocent 2, 7, 2. ῥίζαι C. 3, 8, 1. C. 3, 7.

- αὔρα 8, 6, 6. C. 2, 3, 1.
 αὐστηρία C. 6, 12, 6.
 αὐστηρός C. 6, 1, 3. 6, 16, 8.
 αὐστηρότης 7, 9, 5.
 αὐταρκεῖν 4, 13, 5. 8, 6, 1.
 αὐταρκής C. 3, 18, 1.
 αὐτοετής 3, 7, 1. 7, 13, 5. 8,
 7, 5. C. 4, 8, 5. -εσι C. 3, 12, 1.
 αὐτόθεν C. 5, 12, 11.
 αὐτόματος γένεσις 2, 1, 1. 3,
 1, 4. 2, 4, 4. βλάστησις 6, 6,
 9. φύσις 1, 16, 13. τὸ α. μη-
 νύει τὴν φύσιν C. 2, 7, 1. ἀπὸ
 τοῦ αὐ. 4, 13, 3. πολλὰ αὐτό-
 ματα συνίσταται C. 4, 4, 10. —
 3, 9, 5. 3, 13, 4. 4, 8, 8. 13.
 4, 15, 1. 7, 7, 3. 9, 1, 5. 9,
 8, 2. C. 1, 1, 2. 1, 4, 1. 1,
 5, 1. 1, 16, 10. 12. 1, 20, 3.
 2, 1, 1. 2, 9, 14. 2, 16, 1. 2,
 18, 1. 3, 1, 1. 5, 1, 1. 5, 3,
 3. 5, 4, 2. 5, 4, 6. 6, 3, 3.
 αὐτοτελής C. 6, 10, 2.
 αὐτοφυής γένεσις C. 3, 1, 6. —
 C. 3, 1, 1.
 αὐχὴν γητείου 7, 4, 10.
 αὐχμεῖν 4, 10, 7. — μᾶν 8, 10, 4.
 αὐχμηρός 9, 11, 10. C. 3, 12,
 4. 6. 3, 13, 1.
 αὐχμός 4, 10, 7. 6, 7, 6. 6,
 8, 6. 8, 1, 7. 8, 6, 7. 8, 8,
 1. 9, 2, 5. C. 5, 12, 1.
 αὐχμώδης 6, 7, 3. 8, 7, 6. C.
 3, 3, 4. 3, 10, 1. 3, 11, 1.
 ἀφαιδρύνεσθαι C. 4, 7, 8.
 ἀφάρισις τῶν αὐτῶν 2, 7, 1.
 ὁρμῶν πρὸς τὴν α. C. 3, 13, 1.
 φθορὰ ἐξ α. 4, 16, 5. — C. 1,
 17, 3. 2, 14, 1. 2, 15, 4. 3,
 7, 11. 3, 11, 2. 3, 19, 2. 5,
 2, 4. 5, 16, 1. 6, 6, 9.
 ἀφάκη 8, 1, 4. 8, 5, 3. 8, 8,
 3. 8, 11, 1. C. 4, 15, 4.
 ἀφάρκη ἀγρίον ἀέφυλλον 1, 9,
 3. 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 1.
 bis fructus dat 3, 4, 4. usus
 ligni 5, 7, 7.
 ἀφαναίνειν 3, 18, 9. 10. 4, 3,
 11. 8, 10, 3. C. 2, 10, 2. 5,
 9, 3.
 ἀφεδρος εἰλειθυίας 5, 9, 8.
 ἀφελκοῦν 9, 1, 5. 9, 2, 1. C.
 1, 15, 1.
 ἀφέλκωσις C. 5, 5, 3.
 ἀφερπυλλοῦσθαι C. 5, 7, 2.
 ἀφεψις 9, 2, 5.
 ἀφία 7, 7, 3.
 ἀφλεβος ξύλον 1, 5, 3. φύλλον
 3, 3, 1.
 ἀφλοιοις ὄζα 7, 9, 4. 7, 12, 3.
 ἀφορία 9, 2, 4.
 ἀφορίζειν 1, 1, 1. 1, 8, 2. 5,
 7, 1. C. 3, 3, 2.
 ἀφορισμός αρχῆς 7, 10, 4. τύ-
 πω ληπτέον 1, 3, 5. — 9, 2, 5.
 C. 3, 14, 2.
 ἀφορος 4, 16, 2. C. 3, 14, 6.
 ἀφρίζειν C. 6, 1, 5.
 ἀφροδίσια 9, 8, 8.
 ἀφυλλια 1, 14, 3.
 ἀφυλλιάκανθος 6, 4, 8.
 ἀφυλλανθὲς ἐπιγειόκαυλον 7,
 8, 3.
 ἀφυταῖος vitis C. 3, 15, 5.
 ἀχέλμαντος C. 2, 12, 4.
 ἀχιλλήτης κριθῆ 8, 10, 2 -εῖται
 κρ. 8, 4, 2.
 ἀχλὺς 7, 6, 2.
 ἀχολος 9, 15, 1.
 ἀχρὰς ἀγρία ἄπιος 1, 8, 2. 1, 4,
 1. 1, 14, 4. 3, 2, 1. e semine
 ἀπίου 2, 2, 5. non abit in ἄπιον
 2, 2, 12. ὄρεινόν καὶ πεδινόν 3,
 3, 2. βελτίων ἐν πεδίῳ 3, 3, 2.
 3. ὕστερον βλαστάνει ἀπίου 3,
 4, 2. fructus non perficit 1, 9, 7.
 genus quoddam autumnno fructi-
 ficat 3, 4, 4. ὀφίακρον C. 1,
 17, 7. πτορθάκανθος 6, 1, 3.
 — 3, 6, 1. 3, 11, 5. 3, 12, 8.
 3, 14, 2. 3, 18, 7. 4, 13, 1.
 5, 5, 1. C. 1, 22, 7. 2, 3, 6.
 2, 8, 2. 6, 16, 1.
 ἄχρους 3, 11, 5. 6, 6, 6.

ἄχυλος C. 4, 12, 12. 6, 11, 11.
6, 14, 1. 6, 19, 4.
ἄχυμιά 6, 12, 6.
ἄχυμος 6, 3, 1. 6, 6, 6. 6, 12, 4.
ἄχύνωψ 7, 11, 2.
ἄχυρον 4, 4, 9. 8, 4, 1. C. 4,
9, 3. 4, 12, 8. 4, 14, 5. 5,
6, 12.

ἄψανστος 5, 5, 6.
ἀψίνθιου χυλὸς καρποῦ πικρὸς
1, 12, 1. 4, 5, 1. 7, 9, 4. 9,
17, 4. C. 3, 1, 3. 6, 4, 3.
ἄψυχα σώματα 9, 18, 1. C. 4,
15, 4. 6, 3, 3.
ἄωριος ὕδατα C. 2, 2, 1.
ἄωρος 5, 1, 1. 9, 10, 3.

B.

βάθος κατὰ βάθος 1, 6, 3. 9.
12. 3, 6, 4. 3, 10, 4. 3, 12,
9. 3, 15, 9. 4, 7, 6. 6, 5, 1.
6, 7, 4. 7, 2, 5. C. 3, 8, 1.
1, 18, 1. 2, 9, 1. εἰς βάθος
αὔξεις 1, 9, 1. C. 5, 16, 2.
6, 11, 8. 4, 7, 3. 4, 13, 7.
5, 17, 4.
βαθνάγκη loca 3, 11, 4.
βαθύγειον χωρίον 4, 11, 9. C.
1, 18, 1. - γεως C. 2, 4, 10.
βαθύνεσθαι λίμνη 4, 11, 3.
βαθύρριξος 1, 6, 4. 1, 7, 2.
2, 5, 2. 3, 6, 4. πρίνος 3, 6,
4. 3, 16, 1. 8, 2, 3. C. 2,
7, 1.
βαθύς γῆ C. 1, 18, 1.
βαθύσματα λίμνης 4, 11, 8.
βακτηρία 1, 3, 2. 5, 4, 8. 5,
7, 7. C. 6, 18, 9.
βαλανηρός σπέρματα 1, 11, 3.
καρπὸς 3, 17, 1.
βάλανος σπέρμα περιεχόμενον
κελύφεσι δερματικοῖς 1, 11, 3.
διαφέρουσι 3, 8, 3. ἐκ κορύνης
3, 8, 6. germinatio 8, 2, 2. ὀψί-
καρπον C. 1, 17, 7. — C. 1, 19,
2. 2, 8, 2. 2, 17, 8. 5, 18, 4.
6, 10, 7.
βάλανος πρίνον 3, 16, 1. 3. —
quercus marinae 4, 6, 9.
βάλανος αἰγυπτία describ. 4, 2,
1. 6.
βαλανώδης καρπὸς 3, 10, 1. 3,
16, 1. radix 7, 9, 4. τὰ βαλα-
νώδη? C. 4, 3, 4. — C. 4, 7, 7.

βάλαμον 9, 1, 2. 6. 9, 4, 1.
describ. 9, 6. inter aromata 9,
7, 3.
βάπτειν. 4, 6, 5.
βαρὺς digestu difficilis 8, 4, 4. 5.
C. 4, 9, 1.
βαρύτης τροφῆς C. 4, 9, 4. 5.
σίτου C. 6, 13, 3. ὕσμης C. 6,
14, 1. κατὰ τὴν ὀσφρησιν C. 6,
14, 2.
βασιλικὴ ἀκανθα C. 1, 10, 5. —
ὄν κάρνον C. 4, 2, 1.
βάτος ἀκανθώδης 1, 5, 3. φύλλα
1, 10, 6. 7. πορθάκανθος 6,
1, 3. species 3, 18, 4. — 3, 18,
3. 3, 18, 12. 4, 8, 1.
βαφή 4, 6, 5. 8. 5, 3, 3. C. 1,
22, 6.
βέρεθρον 3, 1, 2. 5, 4, 6.
βῆξ 3, 18, 3. 9, 13, 2. 9, 18, 1.
9, 20, 3.
βία χειμῶνων C. 3, 23, 4.
βιαῖος φθορὰ C. 5, 11, 1.
βίβλια e papyro 4, 8, 4.
βιώσιμος 9, 12, 1.
βλάστη C. 1, 6, 3. 1, 12, 7. 2,
4, 3. 2, 15, 4. 4, 10, 3. 6,
11, 8.
βλάστημα ἐπέτειον 1, 1, 9. τυ-
φλὸν C. 3, 2, 8. νέα ἀφορώτερα
C. 3, 14, 6.
βλάστησις μετ' ἄρκευρον 1, 14.
1. ἡρίνη 3, 4, 1. 3, 5, 4. συν-
εχῆς et διαλείπουσα 3, 5, 1.
τρεῖς ὅρμαι βλαστήσεως 3, 5, 1.
φυλλικὴ 3, 5, 5. ἀτακτος, ὡρι-

- σμένη 3, 6, 2. παρὰ μέρος 8, 11, 9. ἀπὸ δακρύων C. 1, 4, 6. οἰκεία C. 1, 6, 1. ἐπέτεια οἶον δευτέρα γένεσις C. 1, 10, 1. τῶν ἄνω καὶ τῶν ὑπὸ γῆς C. 1, 12, 1. καλλίων τῶν εἰργασμένων C. 1, 15, 2. παρ' ἔτος C. 4, 6, 2, πάρωρος C. 5, 1, 3. ἐκ μὴ οἰκείων μερῶν C. 5, 2, 1. — 2, 8, 6. 3, 1, 5. 5, 3, 3. 3, 5, 4. C. 1, 1, 2. 2, 1, 1. 2, 15, 6. 5, 10, 2.
 βλαστητικὸς ἀπὸ ξύλον C. 1, 4, 4. — C. 2, 4, 2. 6, 17, 13. 5, 1, 3.
 βλαστοκοπεῖν C. 4, 14, 6. 5, 9, 13,
 βλαστολογεῖν C. 3, 16, 1,
 βλαστολογία C. 3, 2, 1. 3, 14, 1. 3, 16, 1.
 βλαστὸς ἐπέτειος 1, 1, 2. νέος, ἔνος 1, 14, 1. ἀποτελεντῶσιν εἰς ἓν φύλλον 3, 6, 3. οἰκείος C. 5, 1, 1. ἕκαστος ὥσπερ φυτὸν ἐν τῷ δένδρῳ C. 1, 11, 4. — 3, 7, 3. 7, 6, 4. 8, 2, 2. C. 5, 13, 3. 6, 12, 5.
 βλαστοφνεῖν C. 1, 11, 7.
 βλασφημεῖν 7, 3, 3.
 βλασφημία 9, 8, 8.
 βληχῶ 9, 16, 1.
 βλήχρον C. 1, 7, 4.
 βλίτον inter λαχανώδη 1, 14, 2. fructus ibd. 7, 3, 4. radix 7, 2, 7. 8. semina 7, 3, 2. μονοειδὲς 7, 4, 1.
 βλοσυρὸς πίττα 9, 2, 3. ὕλη C. 6, 12, 5. τροφή C. 6, 14, 2.
 βοήθεια 2, 8, 3. 4. 9, 17, 3. C. 2, 14, 4. 3, 8, 5. 5, 9, 8.
 βοηθήσιμος 9, 16, 7.
 βόθρος 4, 2, 2.
 βόθυνος 9, 3, 2.
 βολβίνη βολβώδης 7, 13, 9.
 βόλβιτος 5, 5, 6.
 βολβὸς κεφαλόρριζον 7, 2, 1. radix 1, 6, 7. 8. 9. 7, 2, 2. 3. 7, 9, 4. καυλὸς 1, 6, 9. φύλλα 1, 10, 7. 7, 13, 1. σπέρμα 8, 3. C. 4, 6, 1. 8. species 7, 13, 8. — 7, 4, 12. 7, 12, 1. 7, 13, 4. C. 6, 10, 7. 6, 21, 1. — βολβοὶ ἐριοφόροι 7, 13, 8.
 βολβοῦ κώδυνον 6, 8, 1. φύλλα 7, 13, 1. species 7, 13, 9.
 βόλιτος 2, 4, 2. C. 5, 6, 11.
 βομβυκίας κάλαμος 4, 11, 3.
 βορβορώδης πίττα 9, 2, 3.
 βορέας 5, 1, 11.
 βορρεᾶς 4, 1, 4. 5, 1, 11.
 βοτανίζειν C. 3, 20, 9.
 βοτάνη 4, 4, 13. 2, 7, 5. 8, 6, 7.
 βοτάνιον C. 2, 17, 3.
 βοτρυδὸν 3, 16, 4.
 βοτρυηρὰ σπέρματα 1, 11, 5.
 βοτρυοῦσθαι C. 1, 18, 4.
 βότρυνον δάφνης 3, 7, 3.
 βότρυνς περσῶν 2, 7, 5. ὁμοσχημῶν 4, 2, 4. ἀγίλατος C. 1, 21, 2. 5, 1, 1. 5, 5, 1. 5, 6, 12. γίνεται ἀπὸ τῆς μήτρας C. 3, 14, 6. μέλας καὶ λευκὸς ἐκ τοῦ αὐτοῦ κλήματος C. 5, 5, 1. — -ων κράμβος C. 5, 10, 1. — 1, 11, 4. 2, 3, 2. 7, 5, 3, 7, 3. 4, 2, 4. C. 1, 17, 3. 1, 21, 1. 2, 8, 3. 5, 3, 2. 6, 6, 3. 6, 8, 6. 6, 11, 1. 6, 12, 4.
 βοτρυνώδης ἄνθος 2, 12, 7. 6, 8, 2. καρπὸς 3, 12, 8. σπέρμα 7, 3, 4. — 1, 11, 4. 3, 13, 6. C. 1, 17, 8.
 βούκερας 4, 4, 10. 8, 8, 5. C. 5, 15, 5. 6, 4, 10.
 βουμέλιος 3, 11, 4. 5. 4, 8, 2.
 βούρηστις 7, 7, 3.
 βούς καμφαγώτατον 9, 15, 4.
 βούτομος inter λοχυμώδη 4, 8, 1. ἀμφίβιον 4, 10, 6. describ. 4, 10, 4. καυλὸς 1, 5, 3. φύλλα 1, 10, 5. edulis 4, 10, 7. 4, 11, 12,

βρωδύκαρπος 5, 17, 6.
 βραχύβιος 4, 13, 1. C. 5, 11, 2.
 βραχυβιότης 4, 13. C. 2, 11, 4.
 βραχυρριζία C. 3, 7, 2.
 βραχυστελέχης 1, 5, 1. 4, 6, 10.
 βραχυτομῆν vitem C. 3, 14, 2.
 βραχύτομος C. 3, 2, 3.
 βρέχειν C. 3, 8, 4. 3, 11, 6.
 βρόμος πολύλοπον 8, 4, 1. 8, 9, 2. πολυχίτων C. 4, 6, 3. ζειᾶς εἰς βρόμον ἐξαλλαγή C. 4, 4, 5. — C. 4, 5, 2.
 βροχή 9, 6, 3.

βρώιον pars annua 1, 1, 2. δρυός 3, 3, 8. μελίας 3, 11, 4. ἐλάας 9, 18, 5. arborum 3, 7, 3. — 1, 2, 1. 4, 11, 12.
 βρύον θαλάττιον 4, 6, 2. describ. 4, 6, 6.
 βρυόφορος δάφνη 2, 11, 4.
 βρύτον τὸ ἀπὸ τῶν κριθῶν 4, 8, 12.
 βρωτός 9, 7, 5. C. 6, 12, 8. 9.
 βύρσα 9, 5, 3.
 βυρσοδεψικὴ κόπρος C. 3, 9, 3.
 βῶλος C. 5, 13, 7.

Γ.

Γᾶζα 8, 11, 6.
 γάλα σιλφίου 6, 3, 4.
 γαλακτοποιεῖν 9, 15, 4.
 γαλακτοῦσθαι σπέρματα C. 1, 7, 3.
 γαλακτώδης χυμός C. 6, 4, 1. 6, 9, 2.
 γαλάκτωσις C. 4, 4, 7.
 γαλέαγρα 5, 7, 6.
 γαλῆς 7, 14, 3.
 γάμβρη? inter φρόγανα 1, 3, 1.
 γανώδης solum 6, 5, 4.
 γειτνιάειν 4, 8, 8.
 γειτνιάσις 6, 18, 7.
 γελγιδούσθαι 7, 4, 11.
 γελγίς 7, 4, 11. 12. 1, 4, 5. C. 6, 10, 7.
 γένεσις γενέσεις plantarum 1, 1, 1. C. 1, 1, 1. C. 1, 21, 3. C. 4, 1, 1. modi 2, 1, 1. ἀπλῆ 3, 1, 1. C. 6, 6, 7. φυσικὴ 2, 1, 1. C. 6, 7, 6. αὐτόμαται 3, 1, 4. C. 1, 5, 1. C. 3, 6, 7. κοινοτάτη ἀπὸ σπέρματος C. 1, 4, 1. C. 4, 1, 1. καὶ ἀπὸ παρασπάδος 2, 1, 3. 3, 1, 1. σπερματικὴ C. 1, 2, 1. 3, 1, 1. αὐτοφυῆς C. 1, 10, 6. C. 3, 1, 6. πρώτη C. 1, 12, 1. 3. ἐν ἄλλοις C. 1, 6, 1. ἐν τοῖς ἑκα-

τοῖς C. 1, 22, 6. γ. καὶ τροφή ἐκ τῶν αὐτῶν C. 3, 22, 4. τὰ ἐν γενέσει ἀσθενὲς C. 5, 17, 6. χυμῶν 6, 6, 3. 7. ζώων C. 1, 5, 2. καρπῶν φοίνικος C. 1, 10, 2. ἀμπέλου C. 3, 15, 3. — 1, 13, 4. C. 1, 1, 3. 4, 1, 3. 6, 4, 2.
 γενικὸς χωρισμός 1, 4, 2.
 γεννᾶν ἢ φύσις γεννᾶ C. 1, 22, 2. 3. ἔν τι τὸ γεννᾶν C. 1, 12, 5. τὸ γ. κύριον C. 4, 4, 1. ἀπὸ τῶν ἀτελῶν C. 4, 4, 1.
 γενναία ἀμπελος 2, 2, 4.
 γεννητικὸς C. 1, 2, 3. 4, 4, 1.
 γέννησις C. 1, 22, 3. — 4, 12, 10. 5, 7, 3.
 γένος ἄλλοιον 1, 6, 8. ἡμερον. ἄγριον 2, 2, 4. ὁμώνυμον 2, 6, 11. γένη ὅλα 6, 1, 2. 8, 3, 1. 8, 4, 1. 2. 8, 8, 3. μέγιστα 8, 1, 1. τὰ διηρημένα τῶν γενῶν 8, 3, 1. κοινὸν καὶ ἴδιον C. 6, 18, 7. τὰ ὁμογενῆ κατ' ἕναστον γένος 8, 3, 1. γ. κατ' ἕναστον C. 6, 11, 1. διατηρεῖν τὸ γ. C. 1, 9, 3. τὸ γ. μεταβάλλει C. 1, 9, 1. τοῦ γ. ἐξίστασθαι 2, 2, 4.
 γεράνδρον 2, 7, 2. 3, 12, 9. 3, 13, 4. 5, 9, 1.

- γεώδης** τὰ ἀκμάζοντα δένδρα 4, 5. 1. *seminum* C. 4, 9, 1. *τροφῆς* C. 4, 12, 4. *φύαις* C. 4, 15, 1. *σῆψις* C. 5, 4, 5. *ἐναπόμιξις* C. 6, 3, 2. — C. 6, 1, 1. 6, 6, 8. 6, 7, 3. 5. 6, 13, 4. 6, 14, 3. 6, 17, 1.
γεωργονύμενα τὰ, δᾶττον *γηράσκει* τῶν ἀγεωργήτων C. 2, 11, 3. 2, 14, 1. 5, 1, 10.
γεωργία *quid efficiat* 1, 15, 4. *μεθίστησιν* ἐξημεροῦσα τὰ δένδρα καὶ τοὺς καρποὺς C. 2, 14, 3. *πλήθος τροφῆς καὶ ποιότητα παρασκευάζει* C. 3, 1, 3. *ψιλῇ* C. 3, 10, 1. — *ἴαν οὐ δεχόμενα* C. 3, 1, 1. — C. 1, 16, 2. 12. 3, 2, 1. 3, 17, 5.
γεωργικὰ opp. τὰ τῆς φύσεως C. 4, 13, 3.
γῆ γῆς διαφοραὶ 3, 2, 5. ἀρίστη C. 2, 4, 3. 9. *τετραμῶν* C. 4, 12, 3. *γῆς κουφότης* C. 4, 8, 3. *παγὸς* C. 5, 13, 1. *δεῖ τὴν γῆν ὥσπερ τὸ θῆλυ νοῆσαι* C. 4, 4, 10. — C. 3, 20, 3. 6. 6, 12, 6.
γῆθρον *ῥίζα* 7, 2, 2. 7, 9, 14. *καυλὸς* 1, 6, 9. 7, 1, 8. 7, 2, 2. *καρκὸς* 7, 1, 7. *σπέρμα* 7, 3, 2. *φίλυδρον* 7, 5, 1. — 7, 1, 2. 3. 6. 7, 5, 3. 7, 12, 3. 9, 11, 6.
γῆρας *κοινή* τις *φθορὰ* πᾶσιν 2, 4, 3. C. 4, 3, 4.
γῆτειον *inter λαχανώδη, κοιλόφυλλον* 1, 10, 8. *ἀκέφαλον, ἐπικείρεται* 7, 4, 10. *κεφαλῇ* 4, 12, 3. *δυσβλαστές* C. 4, 3, 3.
γίγαρον 1, 11, 6. C. 1, 19, 2. 5, 8, 4. — *γίνεται ἀπὸ τῆς μήτρας* C. 3, 14, 6. 5, 5, 1.
γιγαρωδης 3, 17, 6.
γλεῦνος *σφένδαμνος πεδεινῇ* 3, 3, 1. 3, 11, 2.
γλίσχος *radices* 3, 17, 5. *ligna* 5, 3, 4. *solum* 6, 5, 4. τὸ γλ. *πλείονος πέψεως* δεῖται C. 4, 15, 1. — 3, 11, 5. 3, 14, 1. 3, 15, 2. 4. 8, 17, 5. 5, 3, 6. 5, 6, 2. 6, 2, 2. 7, 5, 3. C. 4, 8, 2.
γλισχροτης ἀντεπληρτικῇ 1, 6, 4. — C. 4, 8, 2. 6, 18, 11.
γλίχσθαι 1, 1, 4.
γλοιώδης 5, 4, 1.
γλυκαίνειν 7, 4, 3. C. 3, 9, 3.
γλύκανσις C. 4, 4, 5.
γλυκεῖα *ῥίζα* 9, 13, 2.
γλυκυκαρπεῖν C. 2, 3, 7.
γλυκὺς *sapor definitur* C. 6, 1, 3. 5. 6. *χυμὸς* πᾶσι *προσφυλῆς* C. 6, 5, 6. *χυλὸς* C. 6, 14, 5. ἅπαντα ἐκ τοῦ γλυκέος *γεννᾶται* C. 6, 15, 4. τὰ γλυκέα *σῆπεται* δᾶττον C. 5, 9, 5.
γλυκυσίδη 9, 8, 6.
γλυκύστρυφνος 9, 20, 5.
γλυκύτης ἀπεψία *τις* 6, 4, 3. ἐν ὁσμάς C. 6, 14, 12. *παχύνσει* *χυλῶν* C. 6, 16, 1.
γλωττα *tibiae* 4, 11, 4—7.
γόγγρος *πάθος ἐλάας* 1, 8, 6.
γογγυλλίς *ῥίζα* 1, 6, 6. 7. 7, 2, 8. 7, 9, 4. *πλαγιστοκαρπος* 7, 3, 4. ἄρρηκτον καὶ θήλειον ἐκ τοῦ αὐτοῦ *σπέρματος* 7, 4, 3. *species* 7, 4, 3. ἄγρια 7, 6, 2. — 7, 1, 2. 7, 2, 5. 7, 5, 3. C. 1, 4, 1. 5, 6, 9.
γονατοῦσθαι 8, 2, 4.
γονατώδης *ῥίζα* 1, 6, 7. *καυλὸς* 1, 5, 3. — 4, 6, 6. 4, 10, 6. 4, 11, 13. 8, 3, 2. 9, 11, 2.
γονεύειν 8, 10, 5. C. 1, 14, 1. 3, 16, 2. 3, 22, 5. 4, 10, 3.
γόνιμος ὥρα C. 3, 3, 1. *σπέρματα* C. 4, 3, 4. *μηδὲν ὅλως γόνιμον* C. 4, 4, 2. — 7, 5, 2. 8, 11, 5. 9, 18, 5. 6. C. 4, 3, 1.
γονῆ 8, 11, 5.
γόνος C. 3, 15, 3.
γόνυ *καθάπερ ὄξος* 1, 8, 3. *φύλλων* 3, 11, 3. *στοιχεῖ τῇ*

- ἐλάτη 3, 5, 3. κατὰ γόνυ 3, 11, 3.
 — 1, 8, 5. 3, 12, 5. 4, 10, 6.
 γραμματεῖα e ligno ἐλάτης 3,
 9, 7.
 γραμμώδης 4, 12, 2. σπέρμα
 7, 3, 2.
 γυμνάσιον 9, 20, 5.
 γυμνόκαρπα ἐνια ὄψια C. 1,
 17, 8.
 γυμνοσπέρματος 7, 3, 2, 8, 4, 1.

Δ.

- Δαδοκοπεῖσθαι C. 5, 16, 2.
 δαδουργεῖν 4, 16, 1. C. 5,
 16, 2.
 δαδουργὸς 3, 9, 3.
 δαδοῦσθαι C. 5, 11, 3. 6, 11, 6.
 δαδοφορεῖν 9, 2, 8.
 δαδῶδης 9, 2, 5, 7.
 δάδωσις C. 5, 11, 3.
 δαίμων C. 5, 8, 2.
 δάκετον 9, 19, 3.
 δάκνω C. 5, 12, 7.
 δάκρυον natura C. 1, 4, 6. ἐν
 τισι τὸ ὑγρὸν 1, 2, 3. κρίνον
 2, 2, 1. ἱπποσελίνου 2, 2, 1.
 ἀμπέλου C. 1, 6, 8. 3, 15, 2.
 ἀμυγδαλῆς 2, 2, 11. 2, 8, 7.
 ἐπιπηγνυμένα C. 6, 11, 5. aro-
 matica 9, 7, 3. — 4, 7, 2. 7,
 6, 3. 9, 1. 9, 4, 4. 9, 6, 2,
 C. 1, 6, 9.
 δακρυρροεῖν 3, 13, 2.
 δακρυώδης συρροή 6, 6, 8.
 ὑγρότης 9, 1, 2.
 δάς 3, 9, 3. 9, 2, 1. 5. C. 6, 11, 9.
 δασύνειν 2, 6, 12.
 δασὺς 5, 7, 8. 5, 8, 2. 6, 4,
 5. 7, 6, 3. 8, 7, 1. 4, 4, 4.
 δαῦκον δαφνοειδὲς κροκοῦν 9,
 15, 5, 8. 9, 20, 2.
 δάφνη ἡμέρον ἀείφυλλον 1, 9,
 3. εἶναι 1, 6, 3. 4. C. 1, 3,
 3. παραβλαστάνει 4, 13, 3. ra-
 muli C. 1, 3, 2. ὄλους ὀλίγους
 ἔχει 1, 8, 1. cortex 1, 5, 2.

- lignum 5, 3, 3. 4. 5, 7, 7. C.
 2, 11, 1. C. 5, 9, 4. πλα-
 τύφυλλος 3, 11, 3. 3, 17, 3.
 3, 13, 5. λεπτόφυλλος 3, 12, 7.
 fert βότρυνον 3, 7, 3. βρύον
 3, 11, 4. δυσανξής C. 1, 8, 4.
 ἀσθενὲς C. 2, 11, 4. χυλὸς
 καρποῦ ἐλαιώδης 1, 12, 1. e
 semine pejor 2, 2, 6. colorem
 fructus mutat ibd. βλάστησις
 3, 4, 2. frigida loca fugit 4,
 5, 3. infesta viti 4, 16, 6. C.
 2, 18, 4. ἡ ἀκαρπος 3, 7, 3.
 C. 2, 11, 4. ἀγρία 1, 9, 3.
 3, 3, 3. Cultura: 2, 1, 3. 2,
 5, 6. C. 1, 3, 2. loca: 4, 5,
 4. 5, 8. 3. — 3, 14, 3. 3,
 16, 4. 4, 7, 4. 5, 9, 7. 9,
 4, 2. C. 5, 4, 6. 5, 13, 4.
 δάφνη ὁμοιον folio venenato in
 Gedrosia 4, 4, 13.
 δάφνη ἀλεξανδρεῖα ἐπιφυλλο-
 καρπος 1, 10, 8. 3, 13, 4.
 δάφνη ποντία in mari rubro 4,
 7, 2.
 δαφνίς semen lauri 1, 11, 3.
 9, 20, 1.
 δαφνοειδῆς φύλλον 3, 11, 3.
 9, 4, 3. 9. 3, 12, 7. 3, 15, 4.
 3, 17, 3. 9, 15, 5.
 δαφνοειδῆ in mari 4, 7, 1.
 δαφνώδης 9, 10, 1.
 δαψιλῆς 3, 9, 7. 9, 4, 5. C.
 1, 11, 6. 2, 4, 3.

- δελή 9, 17, 3.
 δενδρικός καρπός 7, 10, 4.
 —κάτινα 8, 2, 2. C. 4, 2, 1. —
 C. 2, 15, 5. 4, 3, 1. 5, 18, 4.
 δενδρολάχανα 1, 3, 4.
 δενδρον definitio 1, 3, 1. δια-
 φοραί 1, 8. πᾶν δ. πολλὰς
 ἀρχὰς ἔχει πρὸς τὴν βλάστη-
 σιν καὶ καρποτοκίαν C. 1, 11,
 4. οὐσία καὶ φύσις δενδρου
 μάλιστα τὸ στέλεχος C. 4, 13,
 4. ὑγρότης 1, 12, 3. ἄνθη 1,
 13, 1. 7, 9, 2. 7, 10, 2. fru-
 ctus 1, 14, 2. 1, 20, 3. C. 1, 22,
 1. ἄγωνα 2, 4, 3. semina 1, 11, 2.
 3, 14, 4. 1, 11, 3. βλάστησις
 2, 4, 4. C. 4, 11, 2. 3, 5, 4.
 C. 1, 10, 6. διαφοροῦντα 1, 14,
 1. πύονα C. 6, 11, 6. θαμνω-
 δες 4, 3, 4. 4, 4, 6. ἄγρια quo-
 modo provenientes 3, 1, 1. —ων
 ἀγριότης 3, 2, 4. φύτευσις 2,
 2, 2. satio C. 3, 2, 6. cultus
 C. 1, 18, 1. C. 2, 6, 1. C. 3,
 12, 5. stercoratio C. 3, 9, 2.
 vita et duratio C. 2, 11, 1. C.
 2, 13, 3. loca idonea C. 2, 4.
 8. C. 1, 18, 1. C. 2, 9, 1. δ.
 αὐτὸ opp. καρπός 2, 6, 7. με-
 ταβολαί 2, 3, 1. 2. C. 3, 17, 6.
 C. 3, 24, 4. C. 4, 1, 1. C. 4,
 12, 10. οὐ πάντα εὐωδη C. 6,
 17, 10. — 1, 2, 2. 1, 8, 1. 1,
 10, 6. 4, 7, 8. 8, 8, 2. C.
 1, 11, 7. 2, 1, 2. 5, 1, 3. 6,
 6, 7. 6, 12, 7.
 δενδροῦσθαι 1, 9, 4. C. 2, 15,
 2. 5. 2, 18, 2.
 δενδροφόρος γῆ C. 2, 4, 2. 10.
 δενδρύφιον 4, 7, 2. 3.
 देंδρωσις C. 2, 15, 5.
 देंρμα περικαρπίων 1, 2, 6. 1,
 10, 10. ollivae 4, 4, 10.
 δερματικός κέλφος 1, 11, 3.
 ὁμήν 1, 11, 5. τὰ ἐκτός C. 3,
 10, 2. — C. 1, 7, 3. 1, 19, 2.
 δερματώδης 6, 2, 2.
 δεσμή 9, 17, 1.
 δεσμὸς 9, 16, 2.
 δεσμός 7, 11, 3.
 δεῦναι 9, 9, 1. 2. 9, 11, 2.
 δέχεσθαι 8, 6, 2. C. 3, 20, 5.
 4, 6, 4. 5, 12, 9. 6, 19, 3.
 ἡ χώρα 4, 4, 1.
 δηγμός 4, 4, 5.
 δηκτικός 6, 1, 3.
 δῆλσις 7, 13, 4.
 δημήτριος καρπός C. 2, 4, 5.
 δημιουργεῖν C. 1, 9, 4. 6, 8, 4.
 δῆξις C. 3, 17, 6.
 διαβιάζεσθαι γῆν C. 2, 17, 7.
 6, 2, 4.
 διαβιβρώσκειν 4, 6, 10.
 διαβλαστάνειν 7, 12, 2. C. 1,
 7, 3. 3, 20, 6. 4, 6, 7. 4, 8,
 1. 4, 13, 1. 5, 13, 1.
 διαβλάστησις C. 2, 17, 10. 4,
 6, 2. 5, 18, 2.
 διαγελαῖν ὥρα 8, 2, 4. C. 1, 12,
 8. 2, 1, 4. ἀῆρ C. 4, 5, 1.
 διαγραφῆ 1, 13, 2. 3, 13, 1.
 διάγειν 9, 13, 2.
 διαδέχεσθαι 7, 10, 2.
 διαδιδόναι 8, 2, 8. C. 1, 22,
 6. 5, 6, 3. 5, 9, 8. 12. 5,
 12, 10. 6, 11, 15. 6, 17, 5.
 διάδοσις C. 2, 19, 4. 6, 11, 4.
 διαδυτικός C. 5, 14, 1.
 διαζωννύειν 4, 8, 10.
 διαθερμαίνειν 8, 7, 7. 9, 16,
 2. C. 6, 9, 3. 6, 11, 6.
 διάθεσις 3, 18, 7. C. 2, 6, 4.
 3, 14, 4. 4, 12, 1. 6. 4, 13,
 2. 5, 1, 10. 5, 7, 3. 6, 2, 2.
 6, 12, 6. ἀσθενεστάτη C. 5,
 8, 3. ἀέρος C. 2, 1, 7. C. 2,
 3, 3.
 διαθηλύνειν C. 1, 16, 6.
 διαθραύεσθαι C. 6, 9, 3.
 διαίρεσις C. 5, 16, 3. — τῶν
 φυνῶν 1, 4, 3. 3, 2, 1.
 διαίρειν 1, 6, 9. 1, 2, 4. 8,
 3, 1. C. 5, 5, 1.
 διακαθαίρειν 2, 6, 5. 2, 7.

- διακάθαρσις 2, 7, 2. 4, 13,
 3. C. 2, 12, 6. 3, 2, 1. 3, 7,
 5. 3, 19, 1. 5, 8, 2. 5, 15, 3.
 διακαλείν C. 6, 16, 6.
 διακαυλεῖν C. 2, 12, 4.
 διακαυλίζειν 7, 2, 4.
 διακληροῦσθαι 9, 5, 2.
 διακνίζειν 3, 10, 5.
 διάκοπος χώρα C. 4, 12, 3.
 διακόπτειν 2, 5, 5. 4, 4, 2.
 διάκορος γῆ C. 2, 2, 5.
 διακορμεῖν 4, 5, 7.
 διάκοψις C. 5, 9, 11.
 διακριβοῦν C. 3, 7, 5. 3, 20, 5.
 διακρίνειν C. 6, 13, 2.
 διάκρισις C. 6, 6, 3.
 διακριτικὸς χυμὸς C. 6, 1, 3.
 διακρούειν C. 2, 15, 4.
 διαλαμβάνειν 1, 2, 2. 6, 1,
 4. 6, 5, 4. 4, 8, 7. 8, 1, 6.
 C. 1, 17, 3.
 διαλάμπειν 9, 3, 2.
 διαλείπειν 1, 9, 5. 8, 6, 4.
 διάλειψις φυλλικῇ 3, 18, 11.
 C. 1, 11, 6.
 διάληψις 3, 18, 11.
 διαλλάττειν 3, 8, 2.
 διαλλοιοῦν C. 5, 6, 12.
 διαμασᾶσθαι 2, 6, 8. 9, 4, 7.
 C. 6, 9, 1. 3. 6, 10, 6.
 διαμένειν 1, 1, 2. 2, 4, 3. 3,
 18, 10. 7, 1, 7. 8, 11, 3.
 διαμονή 7, 5, 5. 8, 11, 3. C.
 1, 6, 1. 4, 3, 4. ἢ ἔξω C. 4,
 2, 1. in frigidis C. 1, 22, 7.
 διαμφισβητεῖν 3, 9, 4. C. 6,
 8, 2.
 διανθή 1, 13, 2.
 διάνοια θέλει βοηθεῖν τῇ φύ-
 σει C. 2, 1, 1. καὶ τέχνη 6,
 11, 2. — C. 3, 14, 1.
 διαπάττειν 8, 11, 6. C. 5, 18, 3.
 διάπειρα C. 4, 16, 3.
 διαπειραῖσθαι 9, 12, 1. C. 4,
 12, 12.
 διαπιάλνυσθαι C. 6, 11, 7.
 διαπλάττειν 4, 15, 2.
- διαπνεῖν C. 4, 13, 4. 5, 12, 4.
 5, 18, 1. 6, 19, 3. 6, 14, 5. 11.
 διαπνοή C. 6, 16, 6.
 διαπολίκιλος 4, 2, 7.
 διαπολλύναι 8, 10, 3.
 διαπτύσσειν 4, 7, 8.
 διαρῥοῦσθαι C. 2, 16, 4.
 διαριθμεῖσθαι 1, 1, 9. 1,
 12, 1. 1, 14, 4.
 διάρκεια τροφῆς C. 1, 11, 6.
 διαρκεῖν C. 1, 16, 4. 4, 6, 3.
 4, 8, 4.
 διαρκῆς C. 2, 10, 1.
 διαρρηγνύναι 8, 4, 5. C. 4,
 11, 6.
 διαρρίπτειν 6, 3, 4.
 διάρριψις 6, 3, 4.
 διάρροια 9, 20, 3.
 διασαφεῖν C. 6, 14, 5.
 διασημαίνειν 1, 1, 2. C. 4,
 13, 7.
 διασήπειν 5, 7, 5.
 διάστασις γενῶν 1, 2, 4. τό-
 πων 8, 2, 9. χρόνου 8, 2, 10.
 — 1, 14, 3. 7, 15, 4.
 διάστημα C. 5, 14, 2.
 διαστολή C. 3, 16, 3.
 διαστρέφειν 5, 1, 10. 11. 5,
 5, 4. C. 5, 17, 2.
 διαστρεφῆ 5, 1, 10.
 διασχίζειν C. 5, 16, 3.
 διατελνυσθαι 3, 18, 7. 6, 7,
 1. C. 4, 6, 1.
 διατεμνόμενα opp. τὰ ὅλα 7,
 4, 10.
 διατενῆς C. 2, 15, 2.
 διατηρεῖν C. 2, 17, 2. 3, 24,
 4. 6, 17, 6. 6, 19, 3.
 διατίθασθαι 4, 14, 1. C. 4,
 14, 10.
 διατιτράλνειν C. 1, 17, 9.
 διατμίζειν C. 6, 7, 3. 6, 17, 5.
 διάτονος C. 2, 3, 1.
 διατορία 4, 11, 4.
 διαττᾶν 3, 18, 5. 9, 16, 9.
 διανυγῆς 3, 7, 5.
 διαφαίνειν καρπὸν 3, 16, 1.

- διαφανῆς C. 6, 1, 1.
 διαφέρειν 3, 8, 8. 4, 8, 13.
 5, 6, 2. 8, 1, 6. 8, 2, 9. 9,
 6, 2. 4. 9, 15, 8. C. 2, 19, 6.
 διαφιλοτιμεῖσθαι 4, 4, 1.
 διαφορά -αλ τῶν φυτῶν 1, 1, 1.
 μερῶν 1, 2, 4. φυσικῇ 1, 3,
 6. τόπων 1, 4, 4. κατὰ μέ-
 ρος 1, 5, 1. κατὰ πάθη 1, 5,
 4. κατὰ τὰς μήτρας 1, 6, 1.
 κ. ῥίζας 1, 6, 3. φύλλων 1, 10.
 κυριώταται 1, 11, 6. C. 3, 6,
 7. μεγίστη 1, 14, 4. C. 3, 21,
 5. κατὰ τὴν καρποτοκίαν 1,
 14. κατὰ τὸ ἡμέρον καὶ ἄγρι-
 ον 3, 8, 1. 1, 14, 4. θερα-
 πεία ποιεῖ διαφορὰς 2, 5, 1.
 τῶν δένδρων κατ' εἶδος 3, 8,
 1. συγγενῶν 3, 9, 1. γενῶν
 καὶ εἰδῶν 6, 1, 2. καθ' ἑκα-
 στον 6, 2, 1. C. 3, 6, 7. κοι-
 νῇ 7, 8, 1. C. 3, 21, 5. ὀνό-
 ματος C. 5, 9, 7. ἀφρένων καὶ
 θηλειῶν 3, 8, 1. 3, 9, 1. 3.
 γῆς 3, 2, 5. χώρας 3, 2, 6.
 — 3, 9, 3. C. 4, 11, 7.
 διάφορος 3, 18, 2. 6, 3, 4. 7,
 4, 11. 9, 12, 1. C. 3, 17, 2.
 διαφράττειν διαπεφραγμένα
 ἔλλοβα 8, 5, 2.
 διαφύεσθαι 3, 17, 2. 7, 1, 3.
 C. 2, 17, 7. 3, 7, 9. 3, 10, 4.
 διάφυσσις 4, 8, 7. 8, 1, 6.
 διαφυτεύεσθαι 4, 1, 2.
 διαφωπεῖν 3, 9, 7. 9, 10, 1.
 διαχαλίνειν 7, 13, 2.
 διαχαλῶν C. 6, 1, 5.
 διαχεῖν 3, 18, 6. 6, 4, 9. 9, 15,
 2. C. 3, 4, 1. 3, 23, 1. 4, 12,
 12. 5, 13, 7. 6, 2, 1. 6, 19, 4.
 διάχυσις C. 4, 4, 7. 4, 12, 2.
 διειδῆς C. 6, 19, 2.
 διείργειν C. 4, 12, 1. 5.
 διείρειν 1, 7, 3. 2, 8, 1. C.
 2, 14, 4.
 διεκπνεῖν C. 2, 9, 6. 7.
 διεκπύπτειν C. 4, 14, 1.
- διεκπνοή C. 4, 12, 12.
 διένος 7, 1, 7. 7, 5, 5. 8, 11, 5.
 διεργάζεσθαι 4, 4, 3. 8, 11,
 8. C. 3, 20, 6. 5, 13, 1.
 διερός C. 3, 23, 2.
 διεσθίειν γῆν C. 3, 20, 7. 6,
 4, 10, 1.
 διετίζειν 1, 2, 2. 1, 6, 13.
 διευρύνειν C. 5, 6, 9.
 διέχειν C. 5, 14, 2.
 διηθεῖν, C. 6, 6, 5.
 διηθησις C. 6, 1, 1.
 διηκναι C. 1, 20, 5. 2, 17, 9.
 4, 7, 6. 5, 13, 4. 6, 10, 7.
 διηλιοῦσθαι C. 4, 12, 12.
 διημεροῦσθαι C. 3, 20, 6.
 δίθυρα σπέρματα 8, 2, 2.
 διέναι C. 5, 5, 1. 6, 19, 3.
 διῆκμάζειν C. 3, 4, 3.
 διῆκμῶν C. 4, 12, 9.
 διῆκνεῖσθαι C. 3, 6, 1. 3, 20,
 4. 5, 9, 2.
 διῆστάναι 5, 3, 5. C. 6, 19, 3.
 δίκαρπα 3, 4, 4.
 δικαρπεῖν C. 1, 13, 9.
 δικαυλεῖν 6, 6, 8.
 δίκελλα C. 3, 20, 8.
 δίκραν ῥίζαν 9, 11, 3.
 δίκροος 2, 6, 9. 4, 2, 7. 9,
 18, 5. C. 4, 6, 2.
 δίκταμνον 9, 16, 1. ἕτερος
 ὁμώνυμος 9, 16, 3.
 διμερῇ σπέρματα 8, 2, 2.
 δίμητος πυρὸς 8, 4, 4. C. 4,
 11, 1.
 δίξοος ξύλα 5, 1, 9.
 δίοξα 1, 8, 3.
 διοίγνυσθαι 4, 7, 8.
 διοίξις C. 2, 19, 3.
 διοσανθος inter στεφανωτικά
 6, 1, 1. aestivale 6, 8, 3. in-
 odoro flore 6, 6, 2. 6, 6, 11.
 διοςβάλανος ἡμέρον 3, 2, 3.
 ὄρεινόν 3, 3, 1. χυλὸς καρποῦ
 ἐλαιώδης 1, 12, 1. flos 3, 3, 8.
 germinatio 3, 4, 2. fructificatio
 3, 4, 4. ἔχει κάχρον 3, 5, 5.

- fructus ἐν ἐλίῳ ἀκανθῶδει 3, 10, 1. φιλόψυχρον 4, 5, 1. in Tmolio et Olympo Mysio 4, 5, 4.
 διόςπυρος 3, 13, 3.
 διουρητικὸς οἶνος 9, 10, 3.
 διακάλιστον 4, 11, 6.
 διστοιχία 4, 8, 6.
 δίστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 διυγραίνειν C. 1, 13, 5. 3, 22, 1. 5, 9, 2. 6, 17, 5.
 διαφορεῖν δένδρα 3, 16, 1. 8, 2, 10. C. 1, 13, 9. 1, 14, 1. 2, 9, 13.
 διφόρος μηλέα 1, 14, 1.
 διφρουργία 3, 10, 1. 5, 7, 6.
 διφυής 2, 6, 9.
 διχηή 6, 6, 2.
 δίχρονον ἄνθος 1, 13, 1.
 διψᾶς ἀκανθα 4, 7, 1.
 διψηῖν δένδρα C. 3, 22, 5.
 διωθεῖσθαι 8, 11, 8.
 διώκειν C. 1, 16, 9.
 διώρυξ 4, 7, 6.
 δοκὸς 4, 1, 2.
 δόλιχος 8, 3, 2. 8, 11, 1. scandit C. 2, 18, 3.
 δόναξ species καλάμου 4, 11, 11.
 δορκᾶς 4, 3, 5.
 δοχὸς γῆ C. 2, 4, 12.
 δράγμα 8, 2, 8.
 δρακόντις πυρὸς C. 3, 21, 2.
 δρακόντιον species ἄρου 7, 12, 2. 9, 20, 3.
 δριμύς τὰ δριμέα θερμὰ C. 4, 3, 3. ἄσηπτα 5, 9, 4. — C. 6, 16, 7. 8. 3, 19, 2.
 δριμύτης C. 1, 16, 9. C. 6, 12, 2. ἄκρατος C. 6, 15, 4.
 δροσερός C. 3, 6, 8.
 δροσοβόλος χώρα C. 3, 24, 4. ἄηρ C. 6, 18, 3. — C. 4, 14, 3.
 δρόσος in Libya 4, 3, 7. — 8, 6, 6. C. 4, 14, 3. 6, 18, 5. 6, 18, 10.
 δρύιλος ξύλον 5, 3, 3. τροπὶς 5, 7, 2. ἄνθραξ 5, 9, 3.
 δρύϊται C. 1, 2, 2.
 δρυμὸς 4, 2, 8.
 δρυνοκολάπτῃς 9, 8, 6.
 δρυπεπῆς 4, 14, 10. C. 2, 8, 2. 6, 8, 4.
 δρυπὶς ὕλημα φυλλάκανθον 1, 10, 6.
 δρυς cortex 1, 2, 7. 1, 5, 2. τρίςλοπος 3, 5, 1. μήτρα 1, 6, 1. 2. ῥίξαι 1, 6, 3. 4. 3, 6, 5. φύλλα 1, 10, 6. 7. flores 3, 3, 8. βρύον δρύϊνον 3, 3, 8. ἔχει κάκρον 3, 5, 5. propagatio 2, 2, 3. e semine peior 2, 2, 6. fructus 3, 4, 4. καρποφόρον 3, 6, 1. πλεῖστα φέρει παρὰ τὸν καρπὸν 3, 7, 4. 6. κηλὶς δρυὸς 1, 2, 2. ἰξία C. 2, 17, 1. μέλι 3, 7, 6. βλάστησις 4, 2, 3. 5, 1. φιλόψυχρον 4, 5, 1. κνίκες 4, 14, 10. sero caeditur 5, 1, 2. βαρὺ γεῶδες 1, 5, 5. ἀσαπὲς 5, 4, 2. 3. 5, 7, 5. δυσεργότατον 5, 5, 1. οἰκοδομικὴ 5, 7, 4. 5. ἄνθρακες 5, 9, 1. — 3, 16, 1. 3. 4, 15, 2. 3. 5, 4, 1. 5, 8, 3. C. 2, 9, 2. 2, 11, 13. 2, 17, 4.
 δρυς ἀγρία 1, 5, 2. 4, 5, 3. ἡμέρα 3, 8, 2.
 δρυὸς γένη 3, 8, 2.
 δρυς marina 4, 6, 2. describ. 4, 6, 7. alterum genus 4, 6, 9.
 δρύφακτον 4, 4, 4.
 δρυῶδες φύλλον 3, 16, 1.
 δύνاميς διαφοραὶ αἱ κατὰ τὰς δυνάμεις φυσικώταται 8, 4, 4. ἁλλοιουῖσθαι κατὰ τὰς δυνάμεις 9, 16, 2. τὰς δ. κρίνομεν ἐκ τῶν συμβεβηκότων C. 1, 21, 4. δυνάμει ζῆν C. 5, 18, 1. ἐνυπάρχειν C. 6, 7, 3. ἰδῖαι C. 6, 18, 6. C. 1, 18, 5. γεννητικὴ C. 4, 4, 10. γόνιμος C. 5, 1, 4. 5, 2, 1. φυνικὴ 1, 6, 9. C. 5, 6, 1. ἡ ἐξωθεν C. 5, 9, 7. φαρμακω-

- δης 9, 17, 1. C. 3, 1, 3. C.
 6, 13, 5. ὁπῶν 9, 19, 4. C.
 1, 16, 7. θανατηφόρος 9, 16,
 4. ριζῶν 9, 18, 1. 9, 19, 4.
 καρπῶν 9, 19, 4. C. 3, 1, 2.
 φυλλῶδεις 9, 8, 1. πρὸς σί-
 τησιν 8, 4, 3. δένδρον C. 1,
 18, 5. χυλοῦ C. 1, 19, 4. ἄε-
 ρος καὶ ἡλίου C. 1, 21, 3. ἡ
 ἐν τοῖς σπέρμασι C. 4, 1, 3.
 γονῆς πρῶτον ἀπολείπει C. 4,
 3, 4. πρὸς καρπογονίαν C. 1,
 15, 4. — C. 1, 17, 1. 2, 3, 2.
 4, 3, 5. 4, 11, 7. 5, 2, 1. 6,
 1, 2. 6, 2, 2. 6, 11, 2. 6, 12, 2.
 δυσάποπτωτος καρπὸς C. 1,
 4, 8.
 δυσανξίης 3, 6, 1. C. 1, 8, 4.
 3, 5, 4.
 δυσασήητος C. 1, 8, 2.
 δυσαφαίρετος 7, 14, 3.
 δυσβλαστής 8, 6, 1. C. 1, 3,
 1. 4, 3, 3.
 δυσδιαίρετος κανὺς 7, 11, 3.
 δυσδιάπνευστος C. 1, 2, 4.
 δυσδιάτηκτος C. 2, 15, 2.
 δυσσειδὲς ξύλον 5, 5, 1.
 δυσεντερία 4, 4, 5. 9, 13, 1.
 δύσεργον ξύλον 5, 1, 1. 5, 2, 3.
 δυσθανατῶν 3, 10, 3.
 δύσθλαστος 8, 4, 1.
 δύσκαπνος 5, 9, 4.
 δυσκατάπεπτος C. 1, 14, 4.
 δυσκατέργαστος 9, 16, 9. C.
 1, 14, 4. 1, 17, 6.
 δυσκόμιστος 5, 8, 1.
 δυσκρασία ἀέρος C. 5, 8, 2.
 δυσμανὲς ὕδωρ 7, 5, 2.
 δυσμορφία 1, 4, 1.
 δυσξήραντος 7, 3, 3. C. 1, 4, 3.
 διςουρία 9, 8, 2.
 δύσπεπτον σπέρμα C. 2, 17, 7.
 δυσπερικαθαίρετος φλοιὸς
 5, 1, 1.
 δύσπριστος 5, 6, 4.
 δύσριγος 6, 7, 3.
 δύσσχιστος C. 5, 16, 4.
 δυστοκεῖν 3, 10, 3.
 δυστοκία 9, 16, 1.
 δύστομον ξύλον 3, 14, 1. 5, 1, 3.
 δύστροφος C. 1, 8, 4.
 δύστρύπητος 5, 6, 3.
 δύσφθαρτος 8, 11, 9.
 δυσφυῆς 7, 1, 3. 8, 1, 5. C.
 2, 11, 10. 4, 6, 8.
 δυσφυῖα C. 4, 8, 2.
 δυσχειμερινὸς 8, 8, 1.
 δυσχείμερος C. 3, 24, 2.
 δυσχέρεια C. 6, 12, 7. 6, 16, 8.
 δύσχυλος C. 2, 5, 4. 6, 16, 8.
 δυσχυμία C. 6, 12, 12.
 δύσχυμος C. 6, 12, 4. 6, 16, 7.
 δυσώλεθρος 3, 6, 5. 3, 12, 5.
 9, 4, 13, 5. 4, 10, 5. 4, 11,
 13. 6, 5, 4. 7, 11, 3. C. 1, 3, 3.
 δύειν 5, 1, 3. 5, 4, 8.

E.

- Ἐὰρ ὥρα ζωτικωτάτη C. 1, 13,
 4. -ος φυντεία κοινοτέρα C. 3,
 3, 1. 3, 11, 2. 3, 12, 2. For-
 mae ἔαρος et ἥρος promiscue le-
 guntur.
 ἔαρινα 6, 8, 3.
 ἔβενος in India 4, 4, 6. βαρὺ
 1, 5, 4. 5. πυκνὸν 1, 5, 5.
 μήτρα πυκνοτάτη 1, 6, 1. ξύ-
 λον 5, 3, 1. ἀσαπὲς 5, 4, 2.
 9, 20, 4.
 ἔγγαία 4, 6, 1. ἔγγεια C. 2, 5, 3.
 ἔγγειόφυλλος 6, 6, 7.
 ἔγγεοτόκα 1, 6, 9.
 ἔγγλύφειν 5, 2, 4.
 ἔγγράφειν 5, 1, 2.
 ἔγγωνιος 1, 10, 1. 3, 15, 4.
 ἔγγωνοειδὲς φύλλον 3, 12, 5.
 ἔγκάρδιον 3, 8, 5. 3, 9, 3. 3, 9,
 5. 3, 12, 3. 5, 1, 2. 5, 3, 2.
 ἔγκαρπος γῆ C. 2, 4, 2. ἄμ-
 πελος C. 3, 14, 3. 3, 23, 3.

- ἐγκαταμένειν 1, 3, 4.
 ἐγκαταμιγνύναι C. 3, 10, 1.
 3, 12, 2.
 ἐγκεντρίξειν ἀμυγδαλῇ 2, 2,
 5. C. 2, 14, 4.
 ἐγκέφαλος φοίνικος 2, 6, 2.
 11. 6, 4, 11. C. 1, 2, 1. 3.
 5. 16, 1.
 ἐγκλίνειν 3, 14, 2.
 ἐγκοιλάλειν 5, 2, 4.
 ἐγκοιλία νεῶς 4, 2, 8.
 ἐγκοίλος φύλλον 7, 13, 1. ἀρχή
 σπερμάτων 8, 5, 4. χωρία 8,
 10, 2. τόπος C. 3, 24, 4.
 ἐγκύησις C. 1, 6, 3.
 ἐγκύμων 9, 18, 8. 11. C. 3, 2,
 8. 3, 16, 2.
 ἐγχειρίδιον 4, 3, 3.
 ἐγχλωρος 3, 5, 2. 3, 12, 5.
 ἐγχρονίζεσθαι C. 5, 11, 1.
 ἐγχυλλίζειν C. 6, 11, 14.
 ἐγχυλος 3, 7, 2. 8, 11, 3. C.
 4, 13, 3. 6, 6, 4. 6, 17, 6.
 — καρπὸς 7, 9, 5. θεριζόμενα
 C. 4, 12, 11.
 ἐγχυμος C. 5, 4, 3. 6, 3, 2.
 6, 6, 5. 6, 11, 12. 6, 12, 4.
 ἐγχώρια πνεύματα C. 5, 12, 11.
 ἐθαφίζειν 9, 3, 1. 9, 4, 4.
 C. 4, 8, 2.
 ἔθαφος διαφοραὶ C. 2, 4, 1.
 φαῦλον C. 2, 7, 5. εὐγειον
 C. 2, 10, 3. -ους φύσις C.
 2, 14, 2. οἰκεία C. 3, 9, 5. —
 3, 16, 1. 8, 6, 2. 9, 4, 4. C.
 1, 16, 12. 2, 13, 1. 4, 11, 8.
 4, 12, 3. 5, 10, 4. 6, 10, 8.
 6, 17, 12.
 ἔθρα 9, 8, 6.
 ἔθωδιμος C. 6, 11, 10. 12. 6,
 12, 12.
 ἔθος ὥσπερ φύσις γέγονε C. 2,
 5, 5. 4, 11, 5.
 εἶδος opp. ὕλη 1, 12, 2. πλείω
 καθ' ἕναστον γένος 1, 14, 3.
 καθ' ἕναστον 6, 1, 2. ἕτερα
 κατὰ τὸ εἶ. C. 1, 18, 4. τὰ
 κατ' εἶδος opp. τὰ στερητικά
 C. 6, 6, 3. χυλῶν 1, 12, 1.
 — 1, 3, 1. 2, 6, 9. 3, 3, 1,
 C. 6, 4, 2.
 εἰλεῖσθαι C. 6, 11, 8.
 εἰλεῖθυσία 5, 9, 8. C. 5, 4, 4.
 εἰλετίας κάλαμος 4, 11, 13.
 εἰλικρινής C. 1, 7, 3. 5, 3,
 2. 6, 13, 1. ὕλη C. 6, 12, 5,
 εἰσλάμπειν C. 2, 7, 4.
 ἐκατοντάφυλλα δόδα 6, 6, 4.
 ἐκατοντάχοα 8, 7, 4.
 ἐκβαίνειν τῆς φύσεως 1, 3, 2.
 εἶξα C. 3, 2, 7.
 ἐκβασίς C. 5, 18, 1.
 ἐκβιάζεσθαι 8, 10, 4. C. 3,
 23, 1.
 ἐκβλαστάνειν εἶξα 7, 2, 3.
 ἐκβλάστησις 7, 4, 10.
 ἐκβόσκεσθαι C. 2, 9, 11.
 ἐκγαλάκτοῦσθαι 8, 6, 1. C.
 3, 23, 1.
 ἐκγαλάκτωσις C. 4, 4, 7.
 ἐκδαδοῦσθαι C. 6, 11, 9.
 ἐκθέρειν 3, 13, 1.
 ἐκδηλοῦν C. 2, 6, 4. 2, 10, 2.
 2, 18, 4.
 ἐκδίδοσθαι C. 2, 10, 2.
 ἐκδιψῆν C. 5, 9, 3.
 ἐκδρομῇ C. 1, 2, 3.
 ἐκζωοῦσθαι C. 4, 8, 4.
 ἐκθαμνοῦσθαι 1, 3, 3.
 ἐκθερίζεσθαι C. 4, 6, 1.
 ἐκθερμαίνεσθαι C. 1, 3, 4.
 3, 9, 1.
 ἐκδηλύνεσθαι C. 3, 1, 3. 4,
 5, 3.
 ἐκθύεσθαι 5, 9, 8.
 ἐκκαίειν 9, 3, 3. C. 3, 9, 5.
 ἐκκαλεῖσθαι C. 2, 1, 3. 5, 1, 4.
 ἐκκαρπίζεισθαι C. 4, 8, 3.
 ἐκκαυλεῖν 1, 2, 2. 7, 1, 7. 7,
 3, 4. 7, 4, 3. C. 4, 3, 5.
 ἐκκαύλησις C. 4, 3, 5.
 ἐκκληματοῦσθαι C. 3, 15, 4.
 ἐκκλύζεσθαι C. 6, 19, 4.
 ἐκκολάπτειν 3, 16, 4.

- κκρίνειν C. 6, 7, 2. 3. 6, 12, 12.
 κκρίσις C. 6, 6, 6. 6; 10, 3.
 κκριτικός C. 6, 1, 3.
 κλαχανίσεσθαι C. 7, 11, 3.
 κλευκαίνεσθαι C. 5, 9, 9.
 κλευκος ξύλον 3, 10, 3. ἄν-
 θος 7, 8, 1. — 3, 18, 2. 4, 2, 4.
 7, 7, 3. 9, 6, 1. C. 2, 19, 2.
 κλιθολογείν C. 3, 20, 5.
 κλιμος C. 2, 4, 6.
 κλοχμοῦσθαι C. 3, 19, 1.
 κμεθύσκεσθαι C. 5, 15, 3.
 κνέμεσθαι 8, 11, 9, 9, 16, 1.
 κνέφελος ἥλιος 8, 10, 3.
 κξυλοῦσθαι 1, 2, 7.
 κπαμποῦσθαι 3, 16, 5. 6, 4, 8.
 κπαχύνεσθαι C. 4, 1, 4.
 κπελεκᾶν 9, 2, 7. 9, 3, 4.
 κπεπαίνειν 5, 1, 1. C. 1, 16,
 2. 6, 16, 2.
 κπέττειν C. 1, 11, 2. 3. 1,
 15. 4. 2, 4, 3. 3, 17, 7. 3,
 21, 3.
 κπηγνύναι 4, 14, 13. 8, 7, 5.
 C. 4, 10, 4. 5, 12, 2. 4. 5,
 13, 1. 5. 5, 14, 2. 3.
 κπηδᾶν 8, 11, 4.
 κπηκτικός C. 5, 14, 7.
 κπηξίς 4, 14, 11. 13. C. 5,
 12, 9. 5, 13, 3. 5, 14, 1.
 κπικροῦσθαι C. 4, 2, 1. 6,
 7, 5.
 κπίπτειν 3, 8, 4. 3, 9, 3. 9,
 2, 7. C. 5, 4, 7.
 κπλύνειν C. 6, 19, 3.
 κπνευματοῦσθαι 7, 4, 11. C.
 2, 9, 10. 4, 9, 3.
 κποιεῖν C. 1, 14, 1. 2.
 κπυθίσις φλεγμονῶν 9, 9, 3.
 κπυροῦσθαι C. 1, 21, 7.
 κρηγμα ὑδάτων C. 1, 5, 2.
 κρήγνυσθαι 3, 1, 2.
 κροή 9, 2, 6.
 κρυσίς τριχῶν 7, 14, 1.
 κσαρκοῦσθαι C. 1, 19, 5.
 κσήπεσθαι C. 5, 16, 2.
 κσπερματοῦσθαι 7, 1, 7.
- ἐκστασις φύσεως C. 3, 1, 6.
 φθορά τις C. 4, 4, 6. πρὸς τὸ
 χεῖρον C. 5, 3, 5. — C. 4, 4,
 7. 10. 4, 5, 4. 5, 9, 3.
 ἐκστατικός ῥίζα 9, 13, 4. χυ-
 μοι C. 6, 4, 4. φθορά οἴνου
 C. 6, 7, 5. — C. 6, 7, 6.
 ἐκτῆκεσθαι C. 4, 4, 9. 9, 3, 4.
 ἐπύκτειν C. 4, 16, 4.
 ἐπύλλειν C. 3, 16, 3.
 ἐκτομον μελαμπόδιον, nomen
 hellebori, 9, 10, 4.
 ἐκτοπίζειν 4, 3, 6.
 ἐκτοπος χειμῶν C. 6, 18, 12.
 ἐκτρέχειν 6, 8, 1. C. 2, 15, 5.
 ἐκτρίβειν 4, 11, 6.
 ἐκτρύπημα 5, 6, 3.
 ἐκφαίνειν 6, 8, 1. 7, 14, 3. C.
 1, 13, 11.
 ἐκφανῆς ῥίζα 1, 6, 8. τὰ ὕπτια
 1, 10, 2.
 ἐκφέρειν 2, 2, 7. 8, 2, 7. 8, 7,
 7. 8, 9, 1. C. 5, 9, 2.
 ἐκφύεσθαι σπέρμα C. 3, 20, 6.
 ἐκφυσίς πρώτη 1, 10, 7. C. 4,
 8, 2. ἄνθους 1, 13, 3. καρπού
 ἐκ τοῦ στελέχους 1, 14, 2. δάβ-
 δων 4, 6, 10. ἀκρεμονικαί 7,
 8, 3. ἐκ τῶν πλαγίων C. 1, 2,
 3. — 8, 1, 5. 8; 11, 5. 8. C. 1,
 2, 6. 4, 7, 1. 5.
 ἐλάα inter αἰφύλλα 1, 9, 3. ἡμε-
 ρος 1, 4, 4. 1, 9, 3. 3, 2, 1.
 ἀγρία 1, 8, 2. 2, 2, 5. πεδει-
 νόν 2, 5, 7. ὁμογενῆς 3, 2, 1.
 longe a mari non bene viget 6,
 2, 4. radix 1, 6, 3. 4. ὄσῳδες 1,
 8, 1. ἀκρεμόνες C. 1, 3, 2. φύλλα
 6, 2, 1. 1, 10, 4. 7. στρέφει
 τὰ φύλλα 1, 10, 1. C. 2, 19,
 1. φλοιός C. 1, 4, 5. ξύλον 5,
 3, 3. 5, 4, 2. 1, 5, 4. 5, 4,
 4. 1, 5, 5. 1, 8, 6. ἀπὸ ξ.
 ἔμβιος 5, 9, 8. C. 1, 7, 4. 1,
 3, 3. μήτρα 1, 6, 2. ἄνθος 1,
 3, 1. 2. 3. βρῦον 9, 18, 3. fru-
 ctus 1, 14, 1. 3. 1, 11, 1. 3. C.

- 1, 19, 2. 2, 8, 2. 1, 11, 4. 1, 12, 1. *πρωίβλαστος* C. 1, 15, 1. *μακρόβιος* 5, 13, 5. 8. *δυσανξής* C. 1, 8, 4. *εὐπαθής* 4, 4, 12. *ἀσθενής καὶ ἐπίκτητος* C. 1, 20, 3. *πικρά* 5, 5, 4. *προσφιλῆς μυρρίνω* C. 3, 10, 4. *δυσμενής ἀμπέλω* C. 3, 10, 6. *propagatio multiplex* 2, 1, 2. 4. — *cultura*: *φυτῶν* 2, 5, 4. 6. *προμοσχεύεται* 2, 5, 3. 6. 2, 7, 2. 3. C. 3, 9, 3. 1, 3, 3. — *πάθη ἴδια* C. 5, 10, 3. *λειχηνιά* C. 5, 9, 10. *κάμπαι* C. 3, 22, 6. *σκάληξ* in fructu 4, 14, 10. C. 5, 10, 1. *morbi* 4, 14, 3. 9. 10. — *ἀναβλαστάνει* 2, 2, 3. C. 5, 13, 4. *praecisa laete viget* 4, 16, 1. *μεταβολή εἰς κότινον* 2, 3, 1. — in Cyrenaica 4, 3, 1. in Aegypto 4, 2, 9. C. 6, 8, 7. *Athenis ventusta* 4, 13, 2. in Indiae montanis sterilis 4, 4, 11. — 1, 3, 1. 2, 2, 12. 3, 15, 4. 3, 17, 5. 4, 13, 1. 5, 5, 2. 5, 6, 1. 5, 9, 6. 7. C. 1, 19, 3. 2, 2, 1. 3. 2, 3, 6. 8. 2, 7, 3. 3, 2. 2. 3, 3, 2. 3, 4, 2. 3, 5, 5. 3, 6, 8. 3, 7, 9. 11. 3, 8, 1. 4, 1, 2. 4, 3, 1. 5, 4, 2. 5, 10, 5. 5, 11, 2. 5, 12, 8. 5, 14, 3. 5, 16, 4. 5, 18, 4. 6. 6, 3. 6, 8, 1. 5. 6. 6, 11, 2. *ἐλάα* in mari rubro 4, 7, 2. *ἐλαίαγνος* 4, 10, 2. *ἐλαιηρὸς* C. 2, 3, 8. *ἐλάτνον ξύλον* 5, 3, 7. C. 5, 4, 3. *ἐλαιον infestum arborum radicibus* 4, 16, 5. *φθείρει τὰ φυτὰ* C. 5, 15, 6. *βαρύνει τὰ ἔντομα* C. 6, 5, 3. — *ου γένεσις* C. 6, 8, 7. — C. 1, 19, 3. 5. 6, 8, 1. 6. 6, 19, 2. *ἐλαιοφύρος γῆ* 8, 2, 8. C. 2, 4, 4. *ἐλαϊώδες φύλλον* 9, 11, 8. — C. 6, 7, 4. 6, 8, 7. *ἐλάτη ἄγριον αἰφύλλον* 1, 9, 3. 3, 3, 1. *ὄρεινόν* 3, 3, 1. *οὐ δέχεται θεραπείαν* 1, 3, 6. *ἰσχυρόν* 1, 8, 3. *καλίσμιον* 4, 1, 1, 3. C. 2, 7, 2. *φιλόψυχρον* 4, 5, 1. C. 2, 3, 3. *θερμόν* C. 1, 21, 6. *φύεται ἀπὸ στέμματος μόνον* 2, 2, 1. 3, 1, 2. *αὐξητική εἰς μήκος* 1, 9, 1. 5, 1, 8. *ὀρθοφυτῆς καὶ μακροστελέχης* 1, 5, 1. *ῥίξαι* 1, 6, 3. 4. 5. 3, 6, 4. 5. *στέλεχος* 3, 7, 1. *φλοιὸς πολύλοπος* 1, 5, 2. 5, 1, 6. *ξύλον* 1, 5, 3—5. 5, 6, 2. *μήτρα* 1, 6, 1. 5, 6, 2. *ὄζοι* 1, 8, 3. 3, 5, 3. *κλώνες* 1, 1, 8. *γόνατα* 3, 5, 3. *φύλλα πριονώδη* 1, 10, 5. *ἄνθος* 3, 4, 5. 1, 13, 1. *καρπὸς* 3, 4, 5. 3, 6, 1. 1, 12, 1. *βλάστησις* 3, 5, 1. 3, 9, 6. *ἀπαράβλαστον* 3, 7, 2. C. 1, 2, 2. *praecisa perit* 3, 7, 1. 4, 16, 1. C. 5, 17, 3. *κάχυος* 3, 5, 5. *ὕγροτης πιττώδης* 1, 12, 2. *ῥητίση* 4, 16, 1. *δάκρυον* 9, 1, 8. 6, 11, 15. *λοῖσσον* 3, 9, 7. *ὕφεαρ* C. 2, 17, 1. 8. *comparatur πεύκη* 3, 9, 6. 7. 5, 1, 5. *ἄρρην καὶ θήλειαν* 1, 8, 2. 3, 9, 6. in Latio 5, 8, 3. *Parnaso* 1, 9, 2. *Macedonia* ibid. non in Ponto 4, 5, 3. *usus* 5, 1, 2. 7. 5, 7, 1. 4. 5. — 3, 6, 2. 5, 6, 1. 5, 9, 8. C. 2, 9, 2. 2, 11, 8. 5, 17, 1. 6, 12, 3. 6, 14, 4. *ἐλάτη marina* 4, 6, 2. *describ.* 4, 6, 7. *ἐλατήριον φαρμακῶδες* 4, 5, 1. 9, 9, 4. 9, 14, 1. 9, 15, 5. *ἐλάτινον ξύλον* 5, 3, 3. 5, 9, 8. C. 5, 4, 4. *ἐλαττον* 3, 7, 2. *τὸ ἐ. ῥῆον ἀποτελεῖσθαι* 4, 11, 3. *ἐλαττοῦσθαι* 6, 8, 5. *ἐλαφος* C. 4, 9, 2. *ἐλεγεία* Aeschyli 9, 15, 1.

- ἔλεια 1, 4, 2. 1, 5, 3. 1, 8, 1.
 4, 10, 1. 5, 9, 5.
 ἔλειοσέλινον 7, 6, 3.
 ἔλειόχρυςος 6, 8, 1. 9, 19, 3.
 ἔλελίσφακος σφακὸς ἄγριος 6,
 2, 5. φρύγανον 6, 1, 4.
 ἔλένιον φρυγανῶδες 2, 1, 3.
 στεφανωτικόν 6, 1, 1. ἐνλω-
 δες 6, 6, 3. odoratum 6, 6, 2.
 radix 6, 7, 4. — 6, 7, 1. C.
 6, 11, 3. 6, 20, 1.
 ἔλκη λίτα μικρά 3, 13, 7.
 ἔλικηδὸν 3, 13, 1.
 ἔλικτὸς ἱούλος 3, 13, 11.
 ἔλιξ pars plantae 1, 2, 1. vitis
 1, 2, 2. C. 2, 18, 2. arborum
 3, 7, 3.
 ἔλιξ genus hederæ 3, 18, 6. 7.
 περιλλόκανλον 7, 8, 1.
 ἔλικηθρον 5, 6, 7.
 ἔλκος 9, 9, 1. 3. 9, 11, 1—4.
 10. 9, 13, 2. 9, 18, 1. 9, 20,
 4. νεμόμενα 9, 9, 5.
 ἔλκοῦσθαι 4, 16, 1. C. 5, 16, 1.
 ἔλκτικὸς 3, 17, 3.
 ἔλκωμα 9, 2, 1.
 ἔλκωσις 4, 14, 7. 4, 16, 1. C.
 1, 6, 6. 1, 14, 2. 3, 7, 8. 5,
 8, 2. 5, 12, 8. 5, 15, 1. 5,
 17, 3.
 ἔλλεβορίνη 9, 10, 2.
 ἔλλέβορος φαρμακώδης in bor-
 ealibus 4, 5, 1. μέλας et λευκὸς
 9, 10, 1. μέλας 9, 8, 8. 9, 10.
 2. C. 6, 13, 5. λευκὸς 9, 18, 2.
 fructus 9, 9, 2. 9, 14, 4. ubi
 crescat 9, 10, 3. C. 6, 13, 4.
 — 6, 2, 9. 9, 8, 4. 6. 9, 15,
 5. 9, 16, 6. 9, 17, 1. 3.
 ἔλλειπειν opp. ὑπερβάλλειν C.
 6, 11, 12.
 ἔλλειψις C. 5, 18, 3. 6, 14, 3.
 ἔλλοβοκαρπος 6, 5, 4.
 ἔλλοβος 3, 14, 4. 4, 2, 8.
 ἔλλοβοσπέρματα 7, 3, 2.
 ἔλλοβώδης 8, 2, 5.
 ἔλμις 9, 12, 1. 9, 18, 8.
- ἔλνμος 4, 4, 10. 8, 1, 1. 8, 11,
 1. C. 4, 15, 1.
 ἔμβιος C. 1, 3, 3. 1, 4, 3. 3,
 5, 3. 5, 4, 5. 5, 6, 5.
 ἔμβιοῦν 3, 6, 4. 5. 6, 7, 3. C.
 1, 2, 1.
 ἔμβλαστώνοντα C. 5, 15, 4.
 ἔμβλάστησις C. 5, 4, 3.
 ἔμβοθρος 9, 3, 1.
 ἔμβολή 4, 11, 8.
 ἔμβύθιος 4, 2, 2.
 ἔμμητρος 1, 6, 5. C. 5, 17, 2.
 ἔμμονος C. 1, 6, 7. 5, 14, 7.
 ἔμπεδόκαρπα C. 1, 13, 2.
 ἔμπειρία C. 2, 13, 5.
 ἔμπεριέχειν 1, 11, 1.
 ἔμπεριλαμβάνειν C. 5, 3, 4.
 ἔμπηγνύναι 1, 8, 3.
 ἔμπλάττειν 5, 6, 3.
 ἔμπλέκειν 6, 8, 1.
 ἔμποδίζοντα τοὺς καρποὺς C.
 3, 7, 6.
 ἔμποιεῖν 9, 11, 10. C. 1, 22,
 6. 2, 6, 3. 3, 8, 1.
 ἔμπυρρῦεσθαι 5, 9, 6.
 ἔμπύρηνα σπέρματα 1, 11, 3.
 ἔμπυρος C. 1, 8, 2. ? τόποι C.
 2, 19, 4. 3, 6, 2. — C. 5, 9,
 3. 6, 20, 2.
 ἔμφαίνεσθαι C. 6, 3, 4. 6, 5, 2.
 ἔμφανής 1, 2, 3. 1, 14, 4. 4, 8,
 4. 8, 8, 6. C. 4, 11, 3. 6, 3, 4.
 ἔμφερής 1, 1, 4. 7, 4, 6. 7, 6,
 3. 8, 4, 11. 9, 4, 2. 9, 16, 1.
 ἔμφλοιος 5, 1, 2.
 ἔμφλοιοσπέρματα 7, 3, 2.
 ἔμφράττειν C. 5, 12, 6.
 ἔμφύειν 1, 10, 7. C. 2, 17, 4.
 5, 15, 4.
 ἔμφυτεία 2, 1, 4. C. 1, 6, 1.
 5. 2, 17, 6. 5, 6, 10.
 ἔμφυτέεσθαι C. 1, 6, 1. 2,
 14, 4.
 ἔμψυχα σώματα 9, 18, 1.
 ἐναγγειοσπέρματα 1, 11, 2.
 ἐναγγειόσπερμα 8, 3, 4. C.
 4, 7, 5. 4, 15, 2.

- ἐνάνεια σπέρματα 8, 11, 5.
 ἐναίθριος τόπος C. 5, 14, 2.
 ἐναιμον φάρμακον 4, 7, 2.
 ἐναλλαγή C. 4, 4, 9. 5, 3, 2.
 ἐναντίον τὸ C. 1, 22, 2.
 ἐναντιοῦσθαι C. 1, 16, 1.
 ἐναντίωσις C. 4, 4, 8.
 ἐναποθνήσκειν 4, 4, 12.
 ἐναπολαμβάνειν 5, 5, 6. C.
 2, 1, 3. 2, 9, 8.
 ἐναπόληψις C. 2, 9, 3.
 ἐναπόμιξις C. 6, 1, 1. 6, 3, 1.
 ἐναρμόζειν 5, 3, 5.
 ἐναστρος? C. 3, 13, 1.
 ἐναυρος 8, 11, 6.
 ἐνδαδός 3, 9, 3. 4, 5, 3. 5, 1, 5.
 9, 2, 2. 3, 7. ὀλῆαις C. 6, 11, 6.
 ἐνδαδοῦσθαι 9, 2, 7.
 ἐνδεὲς τὸ C. 6, 17, 12.
 ἐνδεκήρης 5, 8, 1.
 ἐνδελεχής C. 2, 11, 11. 5, 1, 10.
 ἐνδεχόμενον τὸ 2, 1, 2. 3, 1,
 1. 9, 2, 3. C. 1, 1, 2.
 ἐνδηλος 3, 5, 4. C. 6, 10, 6.
 ἐνδιδόναι 5, 6, 1. 4. 9, 3, 3.
 C. 4, 12, 4. 11.
 ἐνδοσις C. 1, 15, 3.
 ἐνδύεσθαι C. 2, 5, 4.
 ἐνείρειν 9, 9, 1. 9, 12, 1.
 ἐνέργεια 4, 1, 3. 6, 7, 3. 6,
 8, 3, 8.
 ἐνθεμα C. 1, 6, 7.
 ἐνθροσκον 7, 7, 1.
 ἐνιαύσιος 7, 1, 7.
 ἐνιαυτοφορεῖν 3, 4, 1.
 ἐνικμος 3, 12, 9. 5, 6, 3. 5,
 7, 4. 5, 9, 2. 7, 2, 7. C. 1,
 2, 1. 3, 10, 1. 5, 13, 2.
 ἐνίστασθαι 7, 10, 4. 9, 8, 2.
 C. 5, 13, 1. 5, 14, 2.
 ἐνισχύειν C. 3, 23, 5.
 ἐννεατηρίς 4, 11, 2.
 ἐννευρόκαυλα 6, 1, 4. 6, 2, 9.
 ἐννοια C. 4, 4, 4.
 ἐνος καρπὸς 2, 6, 10. βλαστὸς
 C. 1, 20. — 3, 16, 1. 4, 2, 4.
 5. C. 5, 10, 2. 4, 3, 4.
 ἐνοφθαλμίζειν C. 1, 9, 1. 2,
 14, 4. 5, 5, 4.
 ἐνοφθαλμισμός 2, 1, 4. C.
 1, 6. 2, 17, 6.
 ἐνοχλεῖν 4, 2, 5.
 ἐνοχιστος C. 5, 17, 2.
 ἐντελής C. 5, 1, 10.
 ἐντεριώνη 1, 2, 6. 3, 12, 1.
 3, 13, 4. 3, 14, 3. 3, 15, 2.
 3, 17, 5. 3, 18, 5. 5, 1, 9.
 C. 1, 21, 6. 5, 16, 4.
 ἐντεχνος 9, 16, 8.
 ἐντομα 6, 5, 3. 4.
 ἐντομή 9, 1, 5. 6. C. 5, 8, 2.
 6, 8, 14.
 ἐνωγχα C. 1, 21, 6. 6, 11, 13.
 ἐνωδρα 1, 4, 2. 1, 14, 3. 3,
 10, 3. 4, 6, 1. βραχυβιώτερα
 4, 13, 1. πολλά ἀκαρπα C. 1,
 22, 4. 2, 3, 5.
 ἐνυμενόσπερμα 8, 3, 4.
 ἐξαγριοῦσθαι 3, 2, 3. C. 1, 9, 1.
 ἐξαδυνατεῖν C. 1, 16, 3. 4,
 6, 4.
 ἐξαεροῦν τὸ ὑγρὸν C. 1, 22, 5.
 6, 17, 5.
 ἐξαιγριροῦσθαι λεύκη C. 2,
 16, 2.
 ἐξαιροῦσθαι πυρὸς C. 2, 16,
 2. 4, 1, 7. 4, 5, 4.
 ἐξακαυτοῦσθαι καυλὸς 6, 4, 2.
 ἐξακριβοῦσθαι 9, 16, 6.
 ἐξάλλαγή χώρας 2, 2, 10. τῶν
 ἀπὸ σπέρματος 2, 2, 11. εἰς
 ἕτερον γένος C. 4, 4, 5. 12.
 ἐξάλλάττειν 4, 4, 14. 8, 8, 3.
 C. 6, 15, 2.
 ἐξάλλοιοῦν C. 2, 15, 2. 3, 17,
 7. 4, 4, 10. 6, 3, 2.
 ἐξαμανροῦσθαι C. 2, 16, 4.
 ἐξαμβλοῦσθαι 9, 18, 11. C.
 4, 5, 3.
 ἐξάμβλωσις 9, 9, 2.
 ἐξαμελεῖσθαι 3, 2, 2. C. 3, 18, 1.
 ἐξάμηνος 8, 2, 7.
 ἐξανάλισκειν C. 4, 13, 3.
 ἐξαναπληροῦν 3, 17, 1.

- ἐξαναχωρεῖν 6, 3, 3.
 ἐξανεμουσθαι 8, 10, 3.
 ἐξανθεῖν 4, 7, 2.
 ἐξάνθημα C. 5, 9, 12.
 ἐξαπολλύναι 8, 7, 2.
 ἐξάπτειν 9, 8, 6.
 ἐξασθενεῖν C. 5, 9, 11. 6, 17, 4.
 ἐξάστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 ἐξατμίξεσθαι C. 1, 1, 3.
 ἐξάτμισις C. 6, 15, 2.
 ἐξανάλνεσθαι 7, 7, 2. C. 5, 12, 5.
 ἐξάύξειν 6, 6, 6. C. 1, 22, 2. 4, 11, 5.
 ἐξανυμῶν C. 5, 9, 8.
 ἐξεργεῖν C. 5, 18, 3.
 ἐξελαιοῦσθαι C. 6, 7, 4. 6, 8, 1.
 ἐξεργάζεσθαι 8, 6, 3. C. 5, 3, 5. 5, 7, 1.
 ἐξεργασία C. 3, 1, 6.
 ἐξέρουθος 4, 6, 10.
 ἐξερουσιβοῦν C. 4, 10, 2.
 ἐξέχειν 3, 10, 5.
 ἐξηθεῖν C. 6, 13, 1.
 ἐξημεροῦν 2, 2, 12. 2, 4, 1. 3, 15, 1. 2. C. 2, 14, 2. 3, 17, 5.
 ἐξικμάζειν 1, 7, 5. 6. 5, 7, 4. 7, 5, 1. 6. C. 3, 6, 1. 4, 8, 4.
 ἐξίς vitis C. 3, 14, 5.
 ἐξιστάναι 9, 8, 10. 9, 19, 1. C. 4, 5, 8. 6, 11, 2. 6, 15, 3. 6, 17, 5. — ἐξίστασθαι τοῦ γένους 2, 2, 4. C. 1, 16, 12. 1, 8, 2. εἰς ἄλλο γένος C. 4, 1, 7. — 6, 7, 6. 8, 7, 4. 9, 13, 4. C. 5, 18, 1.
 ἐξοιδεῖν 4, 12, 2.
 ἐξομοιοῦν 2, 2, 4. 7. 4, 7, 3. 7, 3, 5. C. 2, 13, 1. 4, 1, 1. 4, 5, 7. 5, 2, 1. 5, 6, 7.
 ἐξομολώσις C. 4, 3, 1.
 ἐξοξύνειν C. 6, 7, 7.
 ἐξορρος 1, 11, 3.
 ἐξυβρίζειν C. 2, 16, 8. 3, 1, 5. 3, 6, 8.
 ἐξυγχαλίνειν C. 1, 13, 6. 4, 10, 2. 6, 6, 4. 6, 7, 7.
 ἐξωχρος 4, 6, 3.
 ἐπάγασθαι 1, 1, 9. C. 1, 12, 1. 6, 10, 5.
 ἐπακανθίζειν 3, 10, 1. 3, 11, 3. 3, 16, 1. 4, 8, 8. 6, 4, 1. 6, 5, 2. 9, 4, 3.
 ἐπαλείφειν C. 3, 23, 2.
 ἐπαλλάττειν 1, 3, 2. 4, 6, 10.
 ἐπαλλόκανυλος κιντὸς 3, 18, 9.
 ἐπαμᾶσθαι 4, 13, 5.
 ἐπαναλαμβάνειν 3, 7, 8.
 ἐπανάστασις 3, 7, 4.
 ἐπαναφορὰ 1, 2, 4.
 ἐπανεστηκότες ὄμφαλοι 3, 7, 5.
 ἐπαρκεῖν C. 3, 11, 2.
 ἐπαφιέναι 8, 7, 4. 8, 11, 9. C. 2, 5, 5.
 ἐπεκτείνεσθαι τῆς οἰκίας ὥρας 6, 8, 4.
 ἐπεσθίλειν C. 6, 4, 7.
 ἐπεστραμμένα 3, 9, 3. 6. 3, 12, 3. 3, 17, 5.
 ἐπεστιγμένος 3, 7, 5.
 ἐπετειόκαρπα 1, 2, 2.
 ἐπετειόκανυλα 6, 2, 8. 6, 3, 1. 6, 4, 2. 7, 2, 1—3. 7, 7, 2. 9, 1, 2. C. 1, 4, 2.
 ἐπέτειος οὐσία 1, 1, 2. μέρη 1, 2, 1. 1, 10, 9. ὀλίζαι C. 3, 8, 1. σπέρματα 1, 11, 2. μεταβολή 2, 4, 1. natura C. 2, 11, 1. spontanea C. 1, 5, 1. — 1, 2, 2. 1, 5, 2. 1, 6, 6. 1, 11, 4. 1, 13, 2. 4, 6, 4. 4, 9, 3. 6, 3, 4. 6, 5, 1. 4. 7, 7, 2. 9, 1, 2. C. 1, 10, 2. 2, 4, 2. 2, 5, 3. 4, 1, 6. 5, 3, 6. 6, 6, 7.
 ἐπετειοφορεῖν C. 1, 20, 3.
 ἐπετειοφόρα C. 1, 20, 3.
 ἐπετειόφυλλος 7, 11, 3.
 ἐπετλήνη scandit 7, 8, 1.
 ἐπέχειν 4, 4, 13. C. 4, 6, 3.
 ἐπιβάλλεσθαι βλαστοὺς 3, 5, 1. — 4, 13, 5. 8, 4, 6. 9, 8, 5. C. 3, 7, 9. 5, 9, 11.

- ἐπιβάπτεσθαι* 3, 7, 3.
ἐπιβαρυν 3, 13, 6.
ἐπιβεβαιούν C. 5, 14, 4.
ἐπιβλαστώνειν 1, 9, 7. 3, 6, 3. C. 1, 11, 7. 1, 13, 3. 3, 3.
ἐπιβλάστησις κατὰ πλείους ὥρας C. 1, 13, 3, *ὅλον γένεσις* C. 1, 12, 8. *καρποτοκίας* *ἐνεκα* C. 1, 11, 8. — 3, 6, 2. C. 1, 6, 3. 5, 2, 3. 5, 9, 2. 5, 17, 7.
ἐπιβλαστικὸς C. 1, 13, 8. 10.
ἐπιβολή C. 3, 16, 4.
ἐπιβόσκειν 3, 6, 3.
ἐπιβόσκησις C. 5, 17, 6.
ἐπιβρέχειν 2, 6, 5. 5, 3, 3.
ἐπίγειος κάλαμος 4, 11, 13. *κίττος* 3, 18, 6. *ὕδατα* C. 2, 5, 1. — 6, 2, 2.
ἐπιγείοναυλα 6, 4, 5. 7, 8, 1. 8, 3, 2. C. 4, 6, 9.
ἐπιγείοφυλλα 7, 8, 3. 9, 10, 1.
ἐπιγινόμενα τὰ κατ' ἐνιαυτὸν 3, 7, 3. *πνεύματα* C. 2, 2, 4. — 4, 15, 3. 7, 1, 4. 8, 1, 6. 8, 10, 1. C. 5, 14, 7. 5, 15, 3.
ἐπιγλυκαίνειν C. 6, 15, 4.
ἐπίγλυκος 3, 18, 9.
ἐπίδασυς 3, 18, 5.
ἐπιδιαλάμπειν 9, 3, 2.
ἐπιδέχεσθαι C. 6, 4, 1.
ἐπιδιδόναι C. 3, 11, 3.
ἐπιδοξαζόμενον C. 1, 5, 5.
ἐπίδοσις 2, 2, 12.
ἐπίδροσος 7, 14, 1.
ἐπίξενξις 2, 6, 1.
ἐπιξητεῖν C. 6, 2, 1. 6, 16, 7.
ἐπιθαλάττια 8, 2, 11.
ἐπιθάνατος χυμὸς C. 6, 4, 5.
ἐπίθετος 9, 8, 6. 8. C. 1, 19, 4.
ἐπικαίειν 1, 8, 4. 6, 6, 6. 6, 8, 5. C. 5, 13, 3. 5, 14, 8. 5, 15, 6.
ἐπικαθίξειν C. 6, 10, 5.
ἐπικαρπίζεσθαι 8, 9, 3.
ἐπικαταλαμβάνειν 2, 6, 10.
ἐπικανυλόφυλλα 7, 8, 3.
ἐπικείρειν 7, 4, 10. 8, 7, 4. 9, 6, 3.
ἐπίκηρος 6, 7, 3. 7, 5, 1. C. 1, 10, 4. 1, 20, 3. 2, 12, 5. 3, 22, 2. 4, 14, 4.
ἐπικλινῆς C. 3, 22, 1.
ἐπικλύζειν 4, 6, 3. C. 5, 12, 10.
ἐπικνίξειν 4, 2, 1. C. 1, 17, 9. 2, 8, 4. 3, 14, 3. 5, 1, 4.
ἐπικνίσις C. 5, 2, 4.
ἐπικολλάειν C. 1, 6, 6.
ἐπικόλλημα 4, 3, 3.
ἐπικοπή 4, 16, 1. C. 5, 17, 3.
ἐπικόπτειν 1, 8, 4. 3, 7, 1. 4, 16, 1. C. 2, 15, 3. 5, 17, 3.
ἐπικρατεῖν 8, 8, 4. *τὸ ἐπικρατοῦν ἀπαθὲς* C. 2, 2, 2. C. 4, 4, 9.
ἐπικυτῶσεσθαι C. 1, 11, 1.
ἐπικυλινδροῦσθαι C. 5, 6, 7.
ἐπικύπτειν C. 3, 22, 1. 4, 14, 1.
ἐπιλαμβάνειν 3, 3, 2. C. 1, 11, 3. 1, 9, 6. 1, 13, 4. 4, 14, 3.
ἐπιλάμπειν 4, 4, 12.
ἐπιλευκαίνειν 3, 12, 9. 3, 17, 3.
ἐπίλευκος 3, 7, 5. 3, 14, 2. 3, 15, 2.
ἐπίληπτος 9, 12, 5.
ἐπιμεγαλνεσθαι 3, 13, 2. 3, 15, 6.
ἐπίμελας 3, 8, 7. 6, 5, 4.
ἐπίμετρον C. 4, 13, 7.
ἐπιμονή C. 2, 9, 11.
ἐπινέμειν 8, 7, 4. C. 4, 6, 1.
ἐπινεύειν 5, 4, 8.
ἐπινεφεῖν C. 3, 24, 4.
ἐπινεφῆς C. 5, 12, 2.
ἐπίξανθος 3, 10, 4. 4, 2, 7. 6, 4, 6.
ἐπιξυνδεῖν C. 2, 1, 7.
ἐπιπάττειν C. 6, 20, 2.
ἐπίπετρον ἀνανθὲς 7, 7, 4.
ἐπιπηγνύναι C. 5, 13, 2. 6, 11, 15.

- ἐπιπλάττειν* 9, 13, 3.
ἐπίπλατυς λόφος 8, 5, 3.
ἐπιπολάζειν 6, 10, 3. 4.
ἐπιπόλαιος cortex 3, 15, 2. radix 3, 6, 4. 3, 10, 2. 3, 12, 4. 3, 14, 3. 3, 17, 3. 6, 7, 4. C. 1, 8, 1.
ἐπιπολαιόρριζα 1, 6, 4. 2, 5, 1. 3, 13, 3. C. 2, 7, 1. 3, 4, 2.
ἐπίπικρος 6, 4, 10.
ἐπίπονος C. 3, 7, 1.
ἐπιπορφυρίζειν 3, 18, 2. 6, 2, 1. 6, 4, 2. 7, 3, 1. 7, 9, 2. 8, 4, 2.
ἐπιπόρφυρος 4, 6, 7. 7, 3, 1.
ἐπιρροή 9, 1, 5. 9, 2, 7. C. 1, 9, 1. 1, 10, 7. 1, 7, 6. 1, 20, 1. 2, 8, 3. 3, 11, 2. 4, 10, 3. 5, 2, 3. 5, 17, 7. — *ἀεὶ* πρὸς τὸ ζῶν C. 3, 13, 4.
ἐπίπυρρος 4, 10, 4.
ἐπίρρυτα ὕδατα C. 3, 8, 3.
ἐπίσαξις γῆς C. 5, 6, 3.
ἐπίσαπρος 3, 7, 5.
ἐπισάττειν 7; 2, 5.
ἐπισινης 8, 6, 1. 9, 8, 6. C. 2, 3, 2. 3, 10, 8. 4, 10, 3.
ἐπισινιάζειν C. 2, 18, 3.
ἐπίσπασις C. 1, 17, 6. τροφῆς C. 5, 1, 10.
ἐπισπᾶσθαι 9, 15, 2. C. 1, 8, 1. 2, 9, 12. 2, 15, 6. 2, 18, 1.
ἐπισπείρειν 7, 1, 3. 7, 5, 4. C. 2, 17, 3. 10, 2, 18, 1.
ἐπισπορά C. 2, 17, 10.
ἐπίσπορα 7, 1, 2.
ἐπίστασις C. 2, 9, 1.
ἐπιστρέφειν C. 2, 8, 3. Vide *ἐπεστραμμένος*.
ἐπιστροφή 3, 13, 2.
ἐπισυμμύειν C. 1, 6, 3.
ἐπισυνίστασθαι C. 5, 2, 1.
ἐπισχίζειν C. 5, 15, 4.
ἐπισχύειν C. 2, 1, 4.
ἐπιτείνεσθαι ταῖς ὥραις 7, 10, 3. C. 1, 7, 5.
ἐπιτελεῖν C. 2, 12, 1.
ἐπιτέλλειν C. 3, 16, 2.
ἐπιτέμνειν 6, 6, 6. C. 3, 7, 4. 3, 23, 3.
ἐπιτολή 1, 6, 3. 1, 13, 3. C. 2, 19, 4.
ἐπιτομος φλοιὸς 3, 13, 1. ξύλον 5, 1, 12.
ἐπιτραγωδεῖν 9, 8, 5.
ἐπιφανῆς ῥίζα C. 5, 9, 3.
ἐπιφορά 5, 12, 11.
ἐπίφορος C. 3, 2, 8.
ἐπιφράττειν 9, 3, 2.
ἐπιφυλλόναρκος 1, 10, 8. 3, 17, 4.
ἐπιφύειν 3, 12, 4. 4, 8, 9. C. 1, 6, 3.
ἐπίφυσις 1, 1, 2.
ἐπιχαράσσειν 6, 2, 5.
ἐπιχρόσις C. 2, 5, 4.
ἐπιχωννύσθαι 9, 3, 2.
ἐπιχώριος 8, 8, 1.
ἐποιδεῖν 6, 4, 2. 3, 5, 5. 3, 12, 8.
ἐποίδησις 3, 5, 5.
ἐπομβρία 3, 1, 5. 4, 11, 3. 6, 8, 6. 8, 6, 4. 9, 2, 5. C. 2, 1, 5. 3, 11, 4. 3, 20, 1. 4, 4, 7. 5, 14, 9.
ἐπομβρος et *ἐπόμβριος* 8, 7, 6. C. 3, 9, 5. 3, 11, 1. 3, 20, 2. 3, 11, 5.
ἐπόμενον εἰπεῖν 6, 4, 1. 7, 1, 1.
ἐπὺλον φύλλον 3, 10, 5.
ἐποψ 2, 4, 4.
ἐπωδῆ 9, 10, 4.
ἐπωτίδες navis 5, 7, 3.
ἐργάζεσθαι 5, 9, 7. 6, 3, 2. 8, 6, 3. 6, 7, 4. C. 5, 12, 7. 6, 10, 9. 6, 18, 11.
ἐργασία ὁποι 6, 3, 3. σόφου 8, 7, 7. πίττης 9, 2, 6. ἑδάφους C. 3, 19, 1. πληροῦ C. 3, 15, 3. — 2, 5, 1. 2, 6, 5. 5, 1; 9. 10. 5, 2, 4. C. 3, 12, 2. 3, 20, 8. 4, 12, 1.
ἐργάσιμος 3, 8, 2. 4. 6, 3, 5. 6, 5, 2. C. 4, 12, 6.

ἐργατικὸς 5, 12, 9. 5, 14, 6.
 ἔργον 4, 4, 8.
 ἐργωδῶς 9, 16, 5.
 ἐρεβινθος πλαγιόκαυλος 8, 3, 2.
 morbus seminum 8, 10, 1. ἄκο-
 πος C. 4, 16, 2. grandescit C.
 5, 6, 11. — 2, 6, 6. 8, 1, 1.
 4, 8, 5, 2. 4, 8, 6, 5. 8, 7,
 2, 8, 9, 1. 8, 10, 5. 8, 11,
 2, 6. C. 3, 21, 3. 3, 22, 3. 3,
 24, 3. 4, 2, 2. 4, 8, 3. 4, 10,
 1. 4, 12, 13. 4, 13, 4. 4, 14,
 4. 4, 15, 3. 5, 9, 6. 6, 10,
 1. 5.
 ἐρεβινθῶδες φύλλον 6, 5, 3.
 ἔρεγμα C. 4, 12, 12.
 ἐρείκη 1, 14, 2. 9, 11, 11.
 ἐρευθέδανον φρυγανῶδες 6,
 1, 4. radix rubra 7, 9, 3. de-
 scrib. 9, 13, 4. 6.
 ἐρέψιμος ὄλη 5, 3, 3.
 ἔρεψις 5, 6, 1.
 ἐρινάζειν 2, 8, 1—3. C. 2, 9,
 5. 9.
 ἐρινασμός βοήθεια πρὸς τὸ μὴ
 ἀποβάλλειν τὸν καρπὸν τὴν συ-
 κῆν 2, 8, 1. C. 3, 18, 1. de-
 scrib. C. 2, 9, 5.
 ἐριναστός C. 2, 9, 12.
 ἐρινον 2, 8, 1. 2. 3. 4, 2, 3.
 4, 14, 4. C. 2, 9, 5. 5, 1, 9.
 5, 9, 12. προακοπίπτοντα 3,
 7, 3. 3, 3, 8.
 ἐρινεὸς ἀγρία 1, 14, 4. differt
 a ficu silvestri 2, 2, 4. μετα-
 βολὴ εἰς συκῆν 2, 2, 12. 2, 3,
 1. ὀρεινὸν 3, 3, 1. βλάστη-
 σις 3, 4, 2. ὁπῶδες 5, 9, 5.
 C. 1, 16, 7. ξύλον 5, 6, 2. οὐ
 δυνάμενον πέττειν C. 1, 18, 4.
 — 1, 8, 2. 4, 13, 1. 4, 14,
 4. C. 2, 9, 5. 4, 4, 3. 5, 9, 4.
 ἐριοφόρα δένδρα in ins. Tylo
 4, 7, 7. γένος βολβοῦ 7, 13, 8.
 ἐριώδης 3, 7, 4. 7, 13, 8.
 ἔρνος 2, 1, 3. 2, 3, 3. 2, 5,
 5. C. 1, 6, 5.

ἔρπετα 9, 11, 1. 2. 9, 20, 4.
 ἔρπυλλος αἰφύλλιον 1, 9, 4.
 φρυγανῶδες 2, 1, 3. στεφανω-
 τικὸν 6, 1, 1. totus odoratus
 6, 6, 2. ξυλώδης 6, 6, 3. e sur-
 culis provenit 2, 1, 3. C. 1, 4,
 2. δριμύς C. 6, 16, 7. scan-
 dit C. 2, 18, 2. radix 6, 7, 4.
 — 6, 7, 2. C. 3, 19, 1. 6,
 11, 3. 6, 14, 7. 12. 6, 20, 1.
 ἐρσώδης ἀήρ C. 3, 2, 6.
 ἐρυσθαίνεσθαι 3, 12, 5.
 ἐρυσθραίνειν 3, 15, 3.
 ἐρυσθροκάρδιος 3, 12, 3.
 ἐρυσίβη σαπρότης τις C. 3, 22,
 2. — 8, 10, 1. C. 3, 22, 1. 4,
 14. 5, 10, 1.
 ἐρυσιβᾶν 8, 10, 2.
 ἐρυσιβούνη C. 2, 1, 7. 2, 2, 2.
 ἐρυσιβώδης καρπὸς C. 3, 21,
 5. — 8, 3, 2. C. 3, 22, 2. 3,
 23, 5.
 ἐρύσιμον folia 8, 3, 1 caulis
 8, 3, 2. flos 8, 3, 3. describ.
 8, 7, 3. — 8, 1, 4. 8, 6, 1.
 C. 2, 12, 1. 4, 15, 1. 6, 12, 12.
 ἐσπερίς C. 6, 17, 3.
 ἐσχάρα 5, 9, 7.
 ἐσχατεύοντα τὰ τῶν δένδρων
 C. 5, 1, 3.
 ἐτεόκριθος ἡ C. 3, 22, 2.
 ἐτεροσχήμεν 1, 10, 1.
 ἐτερόχροοι βότρυες C. 5, 3, 2.
 ἐτησίαι οἱ 2, 7, 5. 4, 2, 5. C.
 3, 3, 3.
 ἔτος φέρε οὐχὶ ἄρουρα C. 3, 2,
 3. 4, 11, 9.
 ἐτυμόδρυς 3, 8, 2.
 εὐανθής θύμον 6, 2, 3.
 εὐαπόπτωτος C. 2, 9, 3.
 εὐανξής 1, 9, 2. 2, 2, 4. 3,
 6, 1. 3, 10, 2. 3, 11, 3. 3,
 17, 1. 8, 4, 3. C. 1, 8, 3.
 1, 13, 8. 2, 11, 9. 3, 6, 8. 9,
 3, 7, 7. 3, 10, 8. 6, 18, 9.
 εὐαφής πρὸς διαβλάστησιν C.
 2, 17, 10.

- εὐβατος 2, 6, 12.
 εὐβλαστειν C. 1, 20, 5. 3, 7, 11. 4, 3, 3. 4, 7, 2.
 εὐβλάστεια ἀφαιρεῖται τοὺς καρπούς C. 1, 20, 5. 3, 6, 1. 3, 7, 5. 3, 17, 1. — εὐβλαστία C. 1, 20, 6. 2, 1, 2. 5, 6, 10.
 εὐβλαστῆς C. 1, 8, 1. 1, 10, 2. 1, 12, 7. 1, 13, 10. 3, 2, 6. 4, 3, 3.
 εὐβοῦκον κάρνον 1, 11, 3. 4, 5, 4. εὐβοῦκῇ 5, 4, 2. C. 3, 6, 8, 9.
 εὐβοσία 1, 11, 4. C. 1, 2, 3. 2, 10, 2. 3, 7, 5.
 εὐγειος 4, 11, 1. 9. 6, 5, 2. 9, 16, 2. C. 2, 10, 3. 3, 6, 8.
 εὐγενῆς 4, 11, 9.
 εὐγονειν C. 1, 14, 1.
 εὐδία 7, 3, 3. 4. 8, 1, 4. 7. 8, 7, 6. C. 3, 23, 3. 5. 4, 7, 2.
 εὐδιαλρετος 7, 13, 1.
 εὐδιάχυτος C. 3, 2, 6. 4, 12, 2. 11.
 εὐδιεινός 3, 2, 5. 5, 1, 12. 9, 2, 5. C. 1, 8, 3. 1, 11, 5. 1, 13, 1. 3, 6, 8. 3, 21, 3.
 εὐδίοδος χάρα 1, 7, 1. τόπος C. 1, 12, 7. ταῖς ῥίξαις C. 2, 4, 12. 3, 4, 1. — C. 1, 10, 3. 1, 15, 4. 2, 4, 3. 2, 12, 5. 3, 5, 2. 3, 6, 5.
 εὐδοξία 9, 19, 2.
 εὐειλος 4, 1, 1. 5, 9, 2. 6, 8, 2. 7, 1, 4. 9, 2, 5. C. 3, 6, 8, 4, 9, 4.
 εὐεμῆς 9, 10, 2.
 εὐεργος 3, 9, 2. 5, 1, 1. 3, 9, 6.
 εὐετηρία 8, 8, 2.
 εὐέφητος C. 4, 12, 12.
 εὐζωμον inter ἐπίσκοπα 7, 1, 2. radix 1, 6, 6. 7, 2, 8. 7, 4, 1. 9, 4, 6. salsuginem amat C. 2, 5, 3.
 εὐζωος 4, 11, 13. 6, 6, 10. C. 1, 3, 5. 1, 6, 4. 4, 4, 10. 5, 4, 3.
 εὐήθης λόγος 8, 6, 2. 9, 19, 2.
 εὐήκοος πρὸς μεταβολὴν 2, 14, 5.
 εὐήλιος 1, 8, 1. 4, 1, 1.
 εὐθένεια C. 3, 1, 6.
 εὐθενειν 1, 1, 2. 2, 5, 7. 3, 2, 4. 3, 3, 2. 3, 18, 5. 8, 8, 4. C. 2, 4, 5. 2, 16, 7. 3, 3, 3. 3, 10, 2. 3, 21, 4. 5, 11, 3.
 εὐθεράπρευτος 9, 16, 6. C. 3, 7, 4.
 εὐθέρμαντος C. 4, 7, 3.
 εὐθετειν 5, 7, 4.
 εὐθεώρητος 1, 1, 1.
 εὐθύει εὐθύς 3, 8, 2. 9, 13, 12.
 εὐθύγραμμον σχῆμα 1, 12, 1.
 εὐθραυστος 1, 5, 4. 5.
 εὐθύκαυλος 6, 4, 5. 7, 8, 2.
 εὐθύνειν 2, 7, 7.
 εὐθυπορειν 1, 5, 5. C. 1, 8, 4. 5, 3, 4. 5, 6, 4.
 εὐθυπορία 5, 6, 2. C. 2, 11, 8. 5, 17, 3.
 εὐθύπορος C. 5, 17, 3.
 εὐθύρριζος 1, 7, 2. 3, 6, 5.
 εὐθύφλοιος γένος δρυός 3, 8, 2.
 εὐύλον ξύλον 3, 10, 1. 3, 11, 1. 3. 3, 14, 1.
 εὐκαιρία C. 3, 23, 4.
 εὐκαιρα ὕδατα 8, 7, 6.
 εὐκαμπῆς φλοιός 3, 10, 4.
 εὐκαμπτον ξύλον 1, 5, 5. 5, 6, 2.
 εὐκαρπειν 3, 12, 8. 4, 14, 14. C. 1, 20, 5. 2, 7, 4. 2, 15, 3.
 εὐκαρπία 2, 7, 2. C. 2, 1, 2. 2, 15, 5. 3, 1, 6. 3, 6, 6. 3, 17, 1. 5, 1, 1. 5, 11, 2.
 εὐκατέργαστος C. 4, 7, 3. 4. 9, 1. 4, 12, 3.
 εὐκήπρευτος γένος στρόχνον 7, 7, 2.
 εὐκίνητος C. 1, 10, 2. 1, 14, 3. 1, 15, 2. 5, 14, 3. τὸ ἀσθενές C. 2, 11, 6.
 εὐκλεια 9, 19, 2.
 εὐκραῆς 7, 1, 4. C. 1, 11, 6. 2, 3, 3.

- εὐκρασία C. 1, 21, 5. 2, 1, 6.
 2, 7, 5. 3, 21, 1. 4, 3, 3. 4,
 5, 1. 5, 11, 2. 6, 20, 3.
 εὐκρατος καρπὸς 1, 4, 1. ἀήρ
 8, 1, 6. — C. 1, 13, 11. 3, 3,
 4. 3, 15, 1. 6, 16, 8.
 εὐκτέανος 3, 9, 3.
 εὐκτήδων 5, 1, 11.
 εὐκυκλον δένδρον 4, 4, 4.
 εὐλογία C. 6, 13, 1.
 εὐμελιτεῖν 6, 2, 3.
 εὐμεγέθης 3, 11, 1. 3, 12, 9.
 3, 17, 2.
 εὐμένεια C. 6, 14, 12.
 εὐμενής 1, 8, 4. 2, 1, 6. 3,
 4, 4. 2, 12, 4. 3, 10, 5.
 εὐμεριςτος C. 6, 10, 8.
 εὐμετάβλητος C. 5, 9, 5.
 εὐμήκης arbor 3, 11, 3. 3, 15,
 5. 3, 17, 1.
 εὐμορφία 1, 4, 1.
 εὐνουχίας κάλαμος 4, 11, 4.
 εὐξήραντος C. 1, 2, 4. 1, 3,
 2. 1, 7, 4. 2, 4, 2.
 εὐξοος 5, 6, 4.
 εὐξύλος 4, 4, 6.
 εὐογκον φάρμακον 9, 16, 8.
 εὐοδμος 9, 7, 3. 9, 13, 1. C.
 6, 18, 11. 6, 19, 1.
 εὐοδεῖν 1, 6, 4. C. 5, 6, 7.
 εὐοσμεῖν C. 6, 16, 1.
 εὐοσμία C. 6, 9, 4. 6, 11, 3.
 6, 14, 4. 6, 16, 3. 5. 6, 17,
 4. 12.
 εὐοσμος 4, 4, 14, 9, 4, 1. 9,
 1, 3. 9, 7, 4. C. 6, 6, 2. 6,
 9, 3. 6, 11, 3. 6, 14, 3. 6,
 15, 1.
 εὐπαγής κάλαμος 4, 11, 13.
 εὐπαθής C. 2, 9, 13. 3, 22, 6.
 4, 1, 3. 4, 3, 6. 4, 5, 4. 4,
 6, 2. 5, 14, 1.
 εὐπαχής 4, 2, 6. 4, 3, 4. 4, 6, 2.
 ευπελέκητος C. 5, 6, 4.
 εὐπεπτος 4, 4, 10.
 εὐπεριείρετος φλοιὸς 3, 5, 3.
 5, 1, 1.
 εὐπηκτος C. 5, 14, 3.
 εὐπληθής 4, 11, 4.
 εὐπνοια C. 6, 16, 5.
 εὐπνους τόπος C. 3, 6, 9. ἀήρ
 1, 15, 8. — 8, 11, 6. C. 2, 9,
 1. 6. 4, 9, 4. 4, 13, 2. 6, 14, 8.
 εὐπρόσφυτος C. 1, 6, 2,
 εὐπύρωτος C. 1, 22, 5.
 εὐρεῖς 4, 2, 5.
 εὐροεῖν C. 5, 6, 4.
 εὐροος C. 2, 11, 7. 3, 5, 2.
 εὐρυθμαν φύλλον 3, 18, 6. τῆ
 κόμη δένδρον 3, 12, 9.
 εὐρωτιᾶν C. 1, 6, 8.
 εὐσαρκία C. 1, 9, 2. 6, 8, 5.
 εὐσαρκος 4, 11, 4.
 εὐσημος C. 3, 8, 2. 6, 19, 5.
 εὐσηπτος 4, 2, 8. C. 2, 4, 4.
 2, 11, 1.
 εὐσηψία 8, 9, 1.
 εὐσθένεια C. 2, 1, 7. 2, 5, 2.
 2, 15, 4. 3, 2, 1.
 εὐσθενεῖν 4, 1, 1. 4, 15, 1.
 5, 2, 2. C. 1, 9, 3. 2, 1, 5.
 3, 1, 2.
 εὐσθενής 4, 1, 4.
 εὐσιτοῦντα σώματα 4, 8, 13.
 εὐσκεπής τόποι 4, 1, 1. C. 1,
 13, 11.
 εὐστομία 4, 4, 7. C. 6, 16, 2.
 8, 6, 17, 2.
 εὐστομος 2, 6, 10. 4, 3, 4. δά
 κρυον 6, 4, 9. 7, 6, 1. δά
 7, 9, 4. C. 6, 9, 3. 6, 11, 11
 15. 6, 14, 4.
 εὐσύμφυτος C. 3, 7, 10.
 εὐτοκεῖν 9, 16, 1. C. 1, 14, 1.
 εὐτοκα ζωὰ βραχύβια C. 2, 11, 4.
 εὐτομον ξύλον 3, 14, 1.
 εὐτορνον ξύλον 5, 6, 2. 3.
 εὐτονος πρὸς καρποτοκίαν C.
 5, 2, 4.
 εὐτραφεῖν C. 4, 10, 1.
 εὐτραφής 2, 7, 5. C. 1, 20, 1.
 2, 15, 6. 3, 2, 6. 3, 6, 8. 3
 14, 3. 3, 16, 4. 3, 17, 3. ἀήρ
 C. 4, 11, 8.

- εὐτροφεῖν 8, 8, 4. C. 6, 16, 3.
 εὐτροφία 3, 9, 5. 4, 11, 4.
 5, 2, 2. C. 1, 6, 10. 3, 16, 4.
 5, 6, 10. 6, 11, 12. τὸ σαρκώδες αὐτῆς C. 3, 10, 2. πάρος C. 3, 23, 3.
 εὐτροφος χώρα C. 1, 14, 1.
 ἄηρ 2; 1, 5. 2, 8, 1. πνεύματα 2, 3, 2. γῆ 2, 4, 3. ἔδαφος 2, 10, 3. φυτόν 1, 20, 3. — C. 3, 9, 1. 3, 10, 2.
 εὐτροσύνητος C. 3, 7, 4.
 εὐφάρμακον ὕρος 9, 10, 3.
 εὐφθαρτος C. 2, 11, 4.
 εὐφορία 1, 14, 2. 9, 2, 4. C. 3, 22, 1.
 εὐφορος 8, 7, 6. ἐξ ἀφύρου C. 1, 17, 10.
 εὐφυνῆς 4, 2, 6. C. 1, 6, 4.
 εὐφυνία C. 1, 2, 3.
 εὐχέλρωτος 4, 14, 7.
 εὐχρσία 6, 6, 4. 5. C. 2, 4, 6.
 εὐχρους 3, 9, 7. 3, 11, 2. 5. 3, 10, 1. 3, 12, 9. 5, 1, 1. 7, 3, 1.
 εὐχυλία C. 1, 9, 2. 6, 9, 4. 6, 11, 4. 6, 17, 4. 10.
 εὐχυλος 2, 6, 5. 7, 4, 4. C. 1, 20, 3. 2, 6, 1. 3, 10, 2. 4, 13, 2. 6, 10, 8. 6, 11, 15. 6, 14, 1. 6, 18, 8.
 εὐχυμία C. 6, 11, 3. 10.
 εὐχυμος C. 6, 6, 2. 6, 9, 4.
 εὐχωριστος C. 4, 6, 8.
 εὐψυχος C. 5, 14, 1.
 εὐώδης ξύλον 3, 10, 4. τὰ εὐ. in calidioribus terris sunt 4, 5, 2. C. 6, 14, 8. ῥῆλαι 7, 9, 3.
 4. ῥητίνη 9, 2, 2. — 6, 6, 4. 9, 6, 2. C. 2, 16, 1. 6, 5, 1. 6, 14, 7. 10. 12.
 εὐωδία 7, 4, 11. 9, 7, 4. C. 2, 13, 4. 6, 5, 1. 6, 16, 3. 6, 18, 3. 8. 6, 19, 1.
 εὐώνυμον δένδρον in Lesbo 3, 18, 13.
 ἔφαλμα? C. 5, 9, 6.
 ἔφαμμος γῆ C. 2, 4, 4. 3, 6, 3.
 ἔφαπτεσθαι C. 3, 15, 1.
 ἔφελκύειν C. 5, 1, 10.
 ἔφηλις 9, 20, 3.
 ἔφημερον 9, 16, 6.
 ἔφιννεῖσθαι 1, 7, 7. 5, 1, 8. C. 1, 12, 7. 1, 16, 6. 2, 4, 10.
 ἔφιστάναι 5, 4, 6. C. 4, 14, 3. 5, 12, 7. 9. 6, 7, 4. 6, 11, 8.
 ἔφαδος ποταμοῦ 3, 1, 5.
 ἔφυνγα loca 5, 1, 12.
 ἔφυνδρεύειν 2, 7, 1.
 ἔφυνδος 1, 8, 1. 3, 11, 2. 4. 3, 12, 2. 3. 3, 14, 1. 3. 3, 15, 2. 4, 1, 1.
 ἔφυνειν 4, 14, 8. C. 4, 13, 6. 5, 10, 2. 6, 10, 5. 6, 17, 7.
 ἔχέκολλον lignum 5; 6, 2.
 ἔχινος tegmen fructus 3, 10, 1.
 ἔχινος animal intestinum C. 4, 9, 3.
 ἔχισ 2, 4, 4. 9, 11, 1. C. 4, 9, 2. 6, 4, 7.
 ἐχόμενον ἔτος 7, 1, 6.
 ἔφημα 4, 4, 9.
 ἔφησις 5, 9, 1. C. 4, 12, 9. 4, 13, 1.

Z.

- Ζῆν C. 1, 4, 5. 5, 18, 1.
 ζεῖα μεταβάλλει εἰς πυρὸν 2, 4, 1. εἰς βρόμον C. 4, 4, 5. ἰσχυρὸν C. 4, 5, 1. πολυχίτων C. 4, 6, 3. — 4, 4, 10. 8, 1, 3. 8, 8, 3. 8, 9, 2. C. 5, 6, 12.
 ζεῖδωρος 9, 15, 1.
 ζεῖσις πύθου οἴνου 9, 17, 3.
 ζευγίτης κάλαμος 4, 11, 3. 5.
 ζευγοποιία 4, 11, 6.
 ζευγος in tibiis 4, 11, 4. 6.
 ζεφυρικά πνεύματα 8, 7, 7. C. 2, 3, 1.
 ζεφυρος πρό - ρον 3, 4, 8. μετὰ πνοῆς - ρον 3, 4, 8. C. 3, 13, 2. — C. 2, 3, 2.

ζεῖν 9, 17, 3. C. 4, 9, 6.
 ζυγία ὀρεινὸν 3, 3, 1. πυκνὸν
 5, 3, 3. βλάστησις 3, 4, 2. de-
 scrib. 3, 11, 1. usus 5, 7, 6.
 — 3, 6, 1. 5, 1, 2.
 ζυγὸν 5, 7, 6.
 ζῦθος 6, 11, 2.
 ζωμὸς 4, 4, 2.
 ζωογονεῖν 7, 14, 3. 8, 11, 2.
 C. 3, 22, 3. 3, 24, 3. 4, 15,
 2. 4, 15, 5. 5, 9, 3.
 ζωογονία C. 1, 22, 2. 5, 9, 3.
 ζῶον habent ἦθη et πράξεις 1,
 1, 1. ἐξ ἀλλήλων καὶ ἐκ γῆς
 C. 1, 1, 2. relationes ad loca
 C. 2, 3, 4. 5. 3, 17, 3. τὰ
 ἐπὶ τῶν ζ. οὐχ ὁμοιά ἐστι τῶν
 ἐν φυτόις C. 2, 6, 2. μεταβο-
 λαι κατὰ τὰς ὥρας 2, 4, 4. C.
 2, 13, 5. C. 2, 16, 6. κατὰ
 τοὺς τόπους 2, 14, 4. προς-
 φιλῇ ἀλλήλοις καὶ σύμβια C. 2,

17, 5. τὰ ἄλλα opp. ἄνθρω-
 πος C. 4, 9, 1. — 1, 1, 2. C.
 4, 1, 4. 4, 3, 4. 4, 4, 9. 10.
 4, 5, 5. 7. 4, 11, 2. 7. 9. 4,
 15, 2. 5, 1, 1. 5, 2, 1. 5, 6,
 7. 13. 5, 7, 3. 5, 8, 1. 5, 11,
 1. 3. 6, 2, 1. 6, 3, 3. 6, 4,
 3. 4. 6. 6, 5, 1. 6. 6, 6, 1.
 6, 7, 1. 6, 10, 2. 6, 11, 4.
 6. 6, 12, 5. 11. 6, 17, 9.
 ζωοποιεῖν σηπόμενα τὰ γλυκέα
 C. 4, 14, 5. 3, 22, 4. 4, 6, 4.
 4, 12, 12.
 ζωοποιία C. 5, 18, 2.
 ζωοποιὸς ἡ φύσις ἐν τοῖς ση-
 πόμενοις C. 2, 9, 6.
 ζωοτροφεῖν C. 2, 17, 8.
 ζωοῦσθαι C. 4, 2, 2. 4, 15, 3.
 5, 18, 2.
 ζωστήρ φύκους γένος 4, 6, 2.
 ζωτικὸς C. 1, 2, 3. 1, 3, 3. 1,
 7, 4. 1, 12, 9. 1, 13, 4. 5, 9, 3.

H.

Ἡδύκαρπον δένδρον 4, 4, 5.
 ἡδύοινος καρπὸς ἀμπέλου C.
 3, 15, 1.
 ἡδύοσμον 7, 7, 1.
 ἡδυσμα C. 6, 4, 6.
 ἡθητικὸς οἶνος C. 6, 16, 6.
 ἡθμὸς C. 6, 19, 3.
 ἡθος 1, 1, 1.
 ἡτῶν 5, 8, 3.
 ἡκειν C. 5, 1, 2.
 ἡλακάτη in flore citri 1, 13, 4.
 4, 4, 2. in caule calami 2, 2, 1.
 ἡλεκτρον 9, 18, 2.
 ἡλίκος 2, 6, 8.
 ἡλιοβόλος C. 4, 12, 3.
 ἡλιος ἐκνέφελος 8, 10, 3. C. 3,
 3, 1. 3, 15, 3. 6, 17, 2. 3,
 24, 4. 4, 4, 13.
 ἡλιοτρόπιον herba diu florens
 7, 3, 1. 7, 9, 2. ἐπιγειόφυλ-
 λον 7, 2, 1. ἀέφυλλον 7, 10,
 5. 7, 15, 1.

ἡλιοῦσθαι 1, 10, 3. C. 3, 4,
 1. 3, 7, 2. 3, 20, 7. 6, 15,
 3. 6, 16, 2.
 ἡλίωσις C. 6, 16, 5.
 ἡλος morbus oleae 4, 14, 3.
 ἡμερὶς γένος δρυὸς 3, 8, 2. gal-
 lae 3, 8, 6.
 ἡμεροκαλλὲς φρυγανικὸν 6, 1,
 1. 6, 6, 11.
 ἡμερος τὰ ἡμέρα comparantur
 cum silvestribus: 1, 8, 2. 3, 2,
 1. 4, 13, 1. 4, 14, 2. C. 1,
 15, 3. 2, 11, 3. quae sint ἀν-
 θυλλὰ 1, 9, 3. flores 1, 13, 1.
 divisio 1, 14, 4. ἀπαγορεύει
 2, 2, 9. πᾶν ἡμέρον καὶ ἀγ-
 ριον, θεραπευόμενον ἡμέρον
 3, 2, 2. morbi 4, 14, 2. γνά-
 ρημα μᾶλλον 7, 1, 1. θερεῖ
 C. 1, 16, 7. ἀέρα μαλακώτε-
 ρον ζητεῖ C. 2, 3, 6. — 1, 3,
 5. 6. 1, 4, 1. 1, 14, 3. 3,

8, 1. 3, 15, 1. C. 1, 16, 2.
 10. 13. 1, 18, 3. 2, 18, 1. 3,
 1, 4. 6, 13, 3. 6, 14, 12. 6,
 18, 5. 6, 20, 1.
 ἡμεροῦν 2, 2, 6. 3, 2, 3. 4,
 5, 3. 8, 8, 2. C. 3, 1, 6. 5,
 3, 5. 6. 5, 15, 6. 6, 20, 3.
 ἡμέρωμα 1, 7, 1. C. 5, 6, 8.
 ἡμέρωσις 3, 2, 1. C. 2, 4, 3.
 ἡμιβροχής C. 3, 23, 1.
 ἡμιβροχος 3, 1, 6. 8, 6, 1.
 ἡμιγενής 1, 14, 1.
 ἡμίσιλος C. 3, 23, 1.
 ἡμιόλιος 8, 8, 2.
 ἡμιόσιον 9, 18, 7.

ἡμιχοαῖα ἀγγεῖα 9, 6, 4.
 ἡμιχολνικον 8, 4, 5.
 ἡράκλεια ἀκανθα 4, 4, 12.
 ἡράκλεια μήκων 9, 12, 5.
 ἡράκλεια in Arcadia 9, 15, 5.
 ἡράκλειον πάνανθος desc. 9, 11, 4.
 ἡρακλεωτικὴ (καρύα) 1, 10, 6.
 3, 6, 5.
 ἡρεμαῖος C. 6, 1, 3.
 ἡρίτρεων 7, 7, 1. 4. 7, 10, 2.
 C. 1, 22, 4.
 ἡρινός 3, 5, 5. 8, 6, 6. C. 1,
 13, 2. 5, 9, 5.
 ἡρύγγιον φυλλάκανθον 6, 1, 3.
 ἡσυχῇ 3, 14, 1.

Θ.

θάλαττα quae gignat C. 2, 5, 2.
 odor 6, 3, 1. 6, 10, 2.
 θαλαττοῦν C. 6, 7, 6.
 θάλλια 2, 2, 12. 2, 3, 3. 5, 1,
 3. θάλεια C. 1, 20, 3. 3, 5, 1.
 θάλλειν 4, 3, 11. C. 5, 6, 5.
 θαμνοειδής 3, 17, 3.
 θάμνον ἰδιον Libycum 4, 2, 5.
 θάμνος defin. 1, 3, 1. 4, 11, 12.
 θαμνώδης 1, 5, 3. 1, 6, 2.
 1, 9, 4. 1, 10, 7. 1, 14, 2.
 3, 12, 1. 3, 13, 4. 3, 14, 1.
 3, 15, 1. 3. 3, 17, 5. 6. 7,
 2, 3. C. 6, 18, 9.
 θανάσιμος radix 7, 9, 4. δῆγμα
 9, 5, 2.
 θανατηφόρος ὀφίδια 9, 15, 2.
 δύναμις 9, 16, 4. — 9, 13, 4.
 9, 15, 2. 9, 16, 7. C. 6, 4, 5.
 6, 5, 5.
 θαψία describ. 9, 9, 6. ῥίζα
 ἐμετικὴ 9, 20, 3. — 9, 8, 3. 5.
 9, 9, 1. 5. 9, 11, 2.
 θεός C. 5, 15, 3.
 θεραπεῖα ποιεῖ διαφορὰς 2, 5,
 1. σώζει τὴν φύσιν C. 2, 16, 5.
 κατέχει 2, 4, 1. ἀλλοιοῖ C. 2,
 14, 1. τὰ τῆς θεραπείας C. 1,
 16, 11. μὴ οἰκεία C. 4, 5, 6.

5, 7, 1. ἀρμόττονσα 3, 1, 1.
 modi 2, 7, 1. 3. ῥιζῶν C. 2,
 14, 2. — C. 1, 16, 13. 2, 11,
 3. 3, 1, 2. 3, 7, 5. 3, 17, 6.
 5, 1, 1. 5, 3, 6.
 θεραπεύειν στέλεχος 2, 7, 3.
 θεραπευόμενον οὐχ ἅπαν βέλ-
 τιον 3, 2, 2.
 θερίζειν 8, 2, 8. 9. 8, 11, 3.
 C. 4, 4, 8. 4, 11, 8. 4, 13, 3.
 θερινός ἀνθη 6, 8, 3. δροτος
 7, 1, 1. τροπαὶ 7, 1, 2. λά-
 χανα 7, 2, 9. σπέρματα C. 4,
 15, 1. ὄμβρος C. 3, 3, 3. —
 7, 10, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4. C.
 4, 3, 2.
 θερισμός C. 2, 17, 6.
 θερμαντικὸς 6, 3, 6. 9, 15,
 8. 9, 20, 1. C. 6, 1, 3.
 θερμασία 8, 11, 7. C. 1, 17, 7.
 θερμημερίαι 7, 1, 7. 8, 10, 5.
 C. 1, 10, 4. 3, 22, 3.
 θέρμος planta leguminosa, ma-
 xime vivax ὥσπερ ἄγριον 8, 11,
 2. 8. ὥσπερ ἄπεπτον τι C. 4,
 1, 7. ἰσχυρὸς C. 4, 5, 4. πρῶτος
 8, 1, 3. C. 4, 5, 4. οὐ δέ-
 χεται θεραπείαν 1, 3, 6. 3, 2,
 2. ἄκοπος 4, 1, 3. 4, 16, 2.

- satio C. 4, 7, 1. 2. germinatio
 1, 7, 3. C. 2, 17, 7. semen
 8, 5, 2. 4. — 8, 2, 1. 8, 7, 3.
 C. 2, 18, 3. 3, 1, 5. 4, 2, 2.
 4, 12, 3. 4, 15, 3.
- θερμόν τὸ, τὸ γενναῖον 1, 7, 1.
 συμφυτον 1, 11, 1. C. 1, 1, 3.
 2, 6, 1. ἀλλότριον C. 5, 16,
 1. φυτὰ C. 1, 21. 1, 22, 5.
 τόποι C. 6, 18, 1. — C. 4, 12,
 3. 5, 9, 7. 5, 12, 4. 6, 7, 1.
 6, 18, 11.
- θερμότης σύμφυτος 1, 2, 4. C.
 6, 18, 11. οἰκία C. 2, 6, 2.
 ἡ ἔσωθεν C. 2, 8, 3. ἀλλοτρία
 C. 3, 22, 2. καταργαζομένη C.
 2, 9, 6. σελήνης C. 3, 22, 2.
 4, 14, 3. — C. 1, 16, 8. 3, 9, 1.
- θείεις 2, 5, 3. 8, 6, 2. C. 1,
 11, 5. 3, 23, 5.
- θεωρεῖν 7, 15, 3. 8, 6, 2. C.
 3, 2, 3.
- θεωρία 6, 6, 1. 8, 3, 4. C. 3,
 1, 1. 5, 8, 1. 6, 4, 2. 6, 6, 10.
- θηλυγονεῖν 9, 18, 5.
- θηλυγόρος 9, 18, 5.
- θηλυκράνεια 1, 8, 2. 3, 3,
 1. 3, 4, 2. κρανία ὀφία 3,
 4, 3. καρπὸς ἄβρωτος 3, 4, 3.
 6. κρίνεια θήλυς 3, 12, 1. lig-
 num 3, 4, 3.
- θηλύπτερις 9, 18, 8.
- θήλυς Comparantur τὰ θήλεα
 et τὰ ἄρρενα 1, 8, 2. 2, 2, 6.
 3, 9, 3. 5, 4, 1. φοῖνιξ 2, 6,
 6. καρποφόρον 2, 8, 4. 3, 8,
 1. 3, 12, 7. 3, 18, 5. τῇ
 προσόψει 4, 11, 4. τὰ θ. τῶν
 δένδρων C. 1, 22, 1. θηλυ-
 τέρα ὁσμὴ C. 6, 15. 4. — 1,
 14, 4. C. 2, 6, 3.
- θηλυφόνον vel σκόρπιος, 9,
 18, 2.
- θηρίδια 2, 8, 3.
- θηρίκλειοι κύλικες 5, 3, 2.
- θηρίον 7, 5, 2. 9, 14, 3. C.
 2, 18, 1.
- θηριούσθαι C. 1, 7, 2. 5, 8, 1.
- θησαυρίζειν 2, 6, 2. 8. 4, 4,
 6. 7, 13, 4. 8, 11, 1. 5. C.
 2, 17, 8. 4, 3, 4. 6, 19, 3.
- θησαυρισμός 8, 11, 1. 3. C.
 4, 15, 3.
- θήσειον radix medicatrix 7, 12, 3.
- θολερὸς 3, 1, 4. C. 2, 6, 3. 4,
 11, 3. 5, 14, 6. 6, 3, 4. 6,
 14, 2. ἀήρ C. 5, 12, 2.
- θολοσειδής 3, 9, 6.
- θορός C. 2, 9, 15.
- θραύπαλος ἐπιπολαιόφριξος 3,
 6, 4. πολύφριξος ibd. in um-
 brosis 4, 1, 3.
- θραυστὸν ξύλον 5, 3, 6.
- θρεπτικὸν C. 1, 12, 5.
- θριδακίνη species 7, 4, 5. λα-
 χανώδης 1, 12, 2. ἐπίσπορον
 7, 1, 2. ἄγριον 7, 6, 2. πακ-
 κοσπέριον 7, 3, 2, κανιὸς
 ὀπίζεται 9, 8, 2. — 1, 10, 7.
 4, 6, 6. 7, 5, 4. 9, 11, 11.
- θρίδαξ 7, 2, 4. radix 7, 2, 9.
 4, 5, 3. C. 2, 15, 6.
- θρίον 2, 3, 3. C. 5, 1, 8. 5,
 2, 2. 5, 4, 1.
- θριπήδεστος 3, 8, 5. 9, 14, 3.
- θρίψ 5, 4, 4. 5.
- θρυαλλίς 7, 11, 2.
- θρύορον στρυχνὸς μανικὸς 9,
 11, 6.
- θρύπτεσθαι 8, 11, 3.
- θύα vel θύον in Cyrenaica, cu-
 presso similis 5, 3, 7. ἄσαπες
 5, 4, 2.
- θύεια ὀφιαίτατον 3, 4, 6. 3, 4, 2.
- θυία ἄγριον ἀείφυλλον 1, 9, 3.
 4, 1, 3.
- θυλακῶδες τὸ τῆς πτελέας 3,
 7, 3.
- θύμβρα suffrutex 6, 1, 4. θρι-
 μὸν 1, 12, 1. 2. C. 3, 1, 4. δυν-
 βλαστῆς C. 4, 3, 3. — 6, 2, 4.
 7, 1, 2. 7, 6, 1.
- θυμβρώδης ἔρπονιλος 6, 7, 5.
- θῦμα marinum 4, 7, 1.

θύμον λιθοειδές in mari rubro
4, 7, 2.
θύμον ἔχει ἄνθος non semen
3, 1, 2. **δριμύ** C. 3, 1, 4.
θύμος 1, 12, 2. species 6, 2,
3. semen haud conspicuum ge-
rit 6, 2, 3. C. 4, 4, 3. C. 1,
5, 3.

θυμώδης ἔρπυλλος 6, 7, 2.
θυμίαμα C. 6, 16, 7. 6, 17, 8.
θυμιασθαι 9, 4, 9. C. 6, 17, 1.
θύρωμα 3, 14, 1. 5, 5, 2.
θυσανώδης 1, 6, 4.
θυώδης 3, 15, 5.
θωμός 8, 11, 4. C. 4, 13, 6.

I.

Ἰασιώνη scandit C. 2, 18, 2. 3.
ἄνθος 1, 13, 2.
ιατρεία C. 3, 17, 1.
ιατρύειν 9, 16, 6.
ιδαία πεύκη 9, 2, 5.
ιδέα 1, 12, 1. 1, 14, 4. 6, 2,
7. 7, 7, 2. 7, 15, 3. 8, 5, 1.
C. 4, 11, 4.
ιδιός 3, 1, 6. 3, 17, 1. 4, 4,
2. **κατὰ γένη** 4, 14, 2. **οὐσαι**
C. 1, 1, 1. **ἐν τοῖς ὁμογενέσι**
θανυμάζεται C. 1, 20, 2. **τὰ πε-**
ριττά καὶ ἰδια τῶν δένδρων
opp. **τὰ κοινότερα** C. 2, 7, 1.
σηκόμενον ἕκαστον ἰδιον γε-
νῶς C. 4, 15, 4.
ιδιότης φύσεως C. 1, 16, 8. 3,
17, 4. **χώρας** C. 4, 11, 6. **γε-**
νῶν 4, 11, 7. plantarum indi-
carum 4, 4, 5. **περὶ τὸν ἄέρα**
C. 1, 5, 1. 7, 15, 3. 8, 4, 3.
8, 11, 8. C. 2, 9, 15. 5, 1,
1. 6, 18, 6.
ιδίζειν ξύλα C. 5, 4, 4. **ἀγάλ-**
ματα 5, 9, 8.
ιδρύειν C. 6, 1, 5.
ιδρωτικὸν αἷμα 9, 20, 2.
ἐέραξ μεταβάλλει κατὰ τὰς ὥρας
2, 4, 4.
ἐροσύνη 4, 5, 3.
ἐκανός C. 5, 14, 9.
ἐκμάς 6, 4, 8. C. 3, 10, 1. 4,
3, 3. 5, 4, 3. 5, 9, 8.
ἐκμη in lacu Orchomenio 4, 10, 1.
ἐκνεῖσθαι C. 1, 13, 3.
ἐκριον 5, 6, 2.

ἐλυώδης 4, 11, 9.
ἐνδικὸς κάλαμος 4, 11, 13.
ἐνδική συκὴ descr. 1, 7, 3.
ἐνοειδής 3, 12, 7.
ἐνώδης ὄλξα 7, 9, 3. 9, 18, 1.
ῥάβδοι 9, 5, 3. **φύλλον** 8, 3,
1.—3, 9, 7. 3, 12, 1. 3, 14, 3.
ἐξία cretica lacrymam fundens 9,
1, 3.
ἐξία parasitica in quercu 3, 7, 6.
3, 16, 1. C. 2, 17, 1. 6, 5,
4, 5. 5, 15, 4.
ἐξίνη ἀκανθώδης 6, 4, 3. de-
scrib. 6, 4, 9. **δαί μαστίχην**
9, 1, 2.
ἐξός C. 2, 17, 8.
ἐξύα C. 1, 17, 6.
ἶον 4, 7, 4. 6, 1, 2. 6, 6, 5.
C. 1, 13, 12. 6, 11, 4. 6, 14,
11. 6, 17, 1. — **τὸ μέλαν** 1,
13, 2. 6, 6, 3. 6, 8, 1. 2. C.
6, 20, 1. — **τὸ λευκόν** 3, 18,
13. 6, 6, 3. 7. 6, 8, 2. C.
6, 20, 2.
ἶουλος ἐν ταῖς καρύαις 3, 3, 8.
βοτρυνώδης ἡλίκον σκώληξ 3, 5,
5. 6. 3, 7, 3. 3, 15, 2. 3, 18, 11.
ἶπρον in lacu Orchomenio 4, 10, 1.
ἶππακή 9, 13, 2.
ἶπομάραθρον ἐννευρόκαυλον
6, 1, 4.
ἶποσέλινον ἀείφυλλον 1, 9,
4. **ἀφήσει δάκρυον** 2, 2, 1. 9,
1, 3. descr. 9, 1, 4. **ἄγριον**
7, 6, 3. — 7, 2, 6. 8. 9, 15,
5. C. 1, 4, 6. 6, 11, 10.

- ἰπποφάες* 9, 15, 6.
ἰππόφειος planta spinosa 6, 5, 1.
ἰρινον μύρον 9, 9, 2.
ἶρις planta odorata 4, 5, 2. *ῥίχα*
εὐώδης 1, 7, 3. folia 7, 13, 1.
 aestivum 6, 8, 3. inter aromata
 9, 7, 3; — C. 6, 11, 13. 6, 14, 8.
 6, 18, 12.
ἶρις arcus pluvialis C. 6, 16, 7.
ἶς, *ἰνός* 1, 1, 11. 1, 2, 1. 1,
 2, 5. 3, 10, 3. 3, 12, 7. 3,
 17, 3.
ἰσάζειν 2, 6, 9.
ἰσημερία μετεωρινή 6, 2, 2.
 7, 10, 4. *φθινοπωρινή* 6, 4,
 2. — 3, 4, 2. 6, 6, 9. 7, 7,
 3. C. 1, 6, 3. 3, 11, 6.
ἰσημερινός C. 4, 11, 4.
ἰσοβαθής C. 3, 4, 2.
ἰσόγειος C. 3, 7, 3.
ἰσόδεσδρος 3, 1, 1.
ἰσοπαχής 3, 5, 6. 7, 2, 5.
ἰσοσκελής C. 6, 1, 6.
ἰσοχρόσιος C. 4, 11, 2.
ἰσοχρονεῖν C. 4, 11, 9.
ἰσόχρονος 9, 16, 7.
ἰστορεῖν 4, 13, 1.
ἰστορίαι 1, 1, 1. 1, 1, 4. 1,
 4, 3. 4, 1, 5. 5, 1, 1. 6, 8,
 5. 7, 11, 1. C. 1, 5, 3. 1, 9,
 1. 2, 13, 5. 4, 5, 6. 4, 9, 4.
 4, 16, 2. 6, 8, 7.
ἰσχαιμον folium nymphaeae 9,
 13, 1.
ἰσχαιμος in Thracia 9, 15, 3.
ἰσχάς 9, 9, 5. describ. 6.
ἰσχάνειν C. 4, 13, 6.
ἰσχιὰς 9, 13, 6.
ἰσχρὰ σώματα C. 2, 4, 6.
ἰσχυρός 7, 4, 2. 8, 3, 5. 8,
 4, 2, 5. 9, 1, 1. C. 6, 12, 6.
ἰσχύειν C. 6, 13, 3.
ἰσχυὸς δένδρων 3, 2, 1. *σπερμά-*
των C. 4, 1, 1. *καρπῶν* 6, 13, 4.
ἰτέα φλινδρον 3, 1, 1. inter
ἄναρκα καὶ ἀλσώδη 3, 4, 2.
ἀμφίβιος 4, 10, 6. *ἔλειον* 5,
 9, 5. describ. 3, 13, 7. — 3,
 6, 1. 3, 13, 7. 3, 14, 4. 4,
 1, 1. 4, 5, 6. 4, 8, 1. 4, 10,
 1. 4, 11, 13. *lignum* 5, 3, 4.
 5, 7, 7. C. 1, 1, 3. 1, 3, 2.
 1, 5, 3.
ἰτον 1, 6, 12.
ἰφνον 6, 6, 11. 6, 8, 3. 7, 13, 7.
ἰψ 8, 10, 5. C. 3, 22, 5.
ἰψος ὀψιβλαστότατον 3, 4, 2.
ἰχθυὸς C. 6, 10, 2.
ἰχνος C. 6, 19, 5.
ἰωνία 1, 9, 4. *φρυγανῶδες ἀέλ-*
φύλλον 2, 1, 3. *στεφανωτικόν*
 6, 1, 1. *μέλαινα* 6, 6, 2. *λευ-*
κή 6, 8, 5. — 6, 6, 7. 11. 7,
 6, 4.

K.

- Καλχευδίας πυρός* 8, 4, 3.
καδύτας in Syria 2, 17, 3.
καθαίρειν 6, 3, 1. 6, 3, 6.
 9, 10, 2. 4. 9, 9, 5. 9, 11, 9.
 11. 9, 12, 3.
καθεύδειν ἄνθος 4, 7, 8.
καθέψεσθαι 7, 5, 2.
καθήμενα χωρία 8, 8, 7.
καθίεσθαι C. 1, 18, 1.
καθιστάναι τὰ δένδρα C. 3, 7,
 6. 6, 2, 1.
καθίστασθαι 4, 13, 6.
καθυγραλίνειν C. 1, 13, 6. C.
 6, 18, 9.
κάθυγρος 1, 4, 2. C. 1, 10, 4.
 1, 17, 4. 6, 12, 2.
καθυστερεῖν C. 1, 17, 2.
καινός C. 3, 20, 4. 5, 1, 11.
καίριος C. 3, 15, 4. 6, 4, 2.
κακοβλαστειν C. 4, 7, 2.
κακοβλαστής 4, 14, 1. C. 1,
 20, 6. 3, 2, 7. 4, 7, 2.
κακοκαρπία 1, 4, 1. C. 4, 1, 6.
κακοπάθεια C. 3, 7, 8.

- κακοπαθεῖν** C. 3, 4, 4. 3, 7, 10. 3, 20, 9.
κακοποιός C. 2, 6, 4. 5, 12, 3.
κακόσπερμος 7, 4, 4.
κακοτροφεῖν C. 5, 1, 2.
κακοτροφία C. 5, 2, 3.
κακουργεῖν C. 2, 11, 3.
κακοφυής 8, 11, 8.
κακοῦν 1, 9, 4, C. 2, 10, 2. 3, 7, 8. 4, 2, 10. 5, 11, 3. 5, 17, 7.
κάκτος 6, 4, 10.
κακώδης 4, 2, 9. 7, 9, 3. C. 6, 5, 5. 6, 14, 11. 6, 17, 11. 6, 19, 1.
καλαμίνθη C. 2, 16, 4.
κάλαμος culmus frumentaceorum 8, 3, 2. 8, 4, 3. 9, 16, 2. C. 2, 12, 3. 4, 6, 7. 4, 7, 7.
κάλαμος arundo φλοιός 1, 5, 2. γονατώδης 1, 5, 3. μήτρα 1, 5, 2. ῥίζα 1, 6, 7. κανύλος 1, 6, 10. γόνυατα 1, 8, 3. 5. inter θαμνώδη αἰσφύλλα 1, 9, 4. γωνιόφυλλος 1, 10, 5. 9. 6, 2, 8. inter λοχυώδη 4, 8, 1. ἀμφίβιος 4, 10, 6. genera et descriptio 4, 11. θερμός C. 1, 21, 6. — in Syria aromaticus 4, 8, 4. 9, 7, 1. 3. — Ἰνδικός 4, 11, 13. — 4, 9, 1. 3. C. 5, 16, 4. 6, 14, 8. 6, 18, 1.
καλαμοῦσθαι 8, 2, 4.
καλαμόφυλλος 1, 10, 5.
καλαμώδης 1, 6, 7. 10. 4, 6, 6. 4, 10, 6. 8, 3, 1. C. 6, 11, 11.
καλλικαρπεῖν 3, 15, 2. C. 1, 6. 10. 1, 9, 3. 2, 3, 7.
καλλικαρπία 1, 4, 1.
καλλίκαρπος 3, 8, 1. 5, 4, 1. C. 1, 6, 9. 1, 17, 10.
καλλίκοικος ῥόα C. 1, 9, 2.
καλλονή πίττης 9, 2, 4.
καλόφυλλος 5, 3, 2.
καλυκώδης ἄνθος 3, 10, 4. περικάρπια καρφου 3, 5, 7.
κάλυξ 4, 10, 3. 7, 7, 1. 8, 2, 4. 8, 4, 3.
καλυπτῆρ C. 5, 6, 4.
καμακίας σῖτος 8, 7, 4.
καμινία 5, 9, 5.
κάμινος 5, 9, 4.
κάμπη insectum. ἐκ κάμπης γίνεται χρυσαλλίς 2, 4, 4. C. 5, 7, 3. devastant oleam Mileti 4, 14, 9. in oleribus 4, 14, 10. — 7, 5, 4. 8, 6, 5. 8, 10, 1. 5. C. 3, 22, 3. 6. 5, 10, 3.
κάμπυλος C. 6, 1, 6.
κάμψις 5, 7, 4.
κάνεον 3, 15, 2. 5, 7, 7.
κανθάρεως ἄμπελος C. 2, 15, 5.
κανθαρίς 8, 10, 1.
κάνθαρος 6, 5, 1.
κάπνεος ἄμπελος 2, 3, 2. C. 5, 3, 1.
κάπνος diversorum lignorum 5, 9, 5.
καπνώδες χρώμα C. 5, 3, 2.
κάππαρις οὐ δέχεται θεραπείαν 1, 3, 6. 3, 2, 1. C. 1, 16, 9. spinosa 6, 1, 3. 7, 8, 1. ἐπιγειόκανυλον 7, 8, 1. δριμύν C. 3, 1, 4. describ. 6, 5, 2. — 4, 2, 6. 6, 4, 1. 7, 10, 1.
καπνρός 3, 11, 3. 3, 13, 4. 7.
κάρδαμον μονογενές 7, 4, 1.
χυλός καρποῦ δριμύς 1, 12, 1. — 7, 1, 2. 7, 5, 5.
καρδάμωμον 9, 7, 2. 3.
καρδιά 1, 2, 6. 3, 10, 2. 8, 14, 1. 3, 17, 5. 9, 2, 7. σκληροτάτη μήτρα 5, 5, 4.
καρηβαρεῖν 9, 8, 6.
καρίς 9, 16, 4.
καρκίνος 2, 8, 4. C. 2, 17, 9.
καρκινοῦσθαι ῥίζαι 1, 6, 3. C. 1, 12, 3. 3, 21, 5. 3, 23, 5.
καρνεῖος? 3, 16, 4.
καρπιζέσθαι 8, 9. C. 4, 8, 1. 3.
κάρπιμος 1, 3, 5. 2, 6, 6. 7. 3, 3, 4. C. 2, 10, 1. 5, 16, 3.
καρπισμός γῆς C. 4, 8, 2.
καρπογονεῖν 9, 1, 1. C. 1, 11, 7. 3, 9, 2. 5, 2, 5. 5, 9, 13.

- καρπογονία C. 1, 5, 5. 1, 10, 2. 1, 13, 1. 3. 1, 15, 2. 1, 20, 6. 2, 11, 3. 6, 11, 9.
- καρπολογεῖσθαι C. 1, 15, 1.
- καρπὸς quid sit 1, 2, 1. ἐπέτειον 1, 10, 9. τέλος C. 4, 3, 5. τελειοτάτη φύσις 7, 9, 1. ἔσχατον καὶ τελειώτατον C. 5, 17, 6. compositio: 1, 10, 10. τελείωσις 3, 4, 3. C. 4, 15, 2. 7, 1, 7. πέψις 2, 2, 4. C. 2, 8, 1. C. 6, 7, 8. ἐκ περιττώσεως φυσικῆς C. 2, 10, 1. situs: 1, 11, 4. 2, 3, 3. C. 1, 17, 3. 1, 14, 1. 2. C. 1, 20, 1. C. 5, 2, 2. 4. quae pl. retineant et perficiant, quae non 2, 8, 1. 4. C. 1, 11, 8. C. 2, 2, 3. μεγέθη κατορυντομέων C. 5, 6, 1. bonitas: 2, 2, 4. 9, 14, 4. 2, 1, 6. C. 6, 13, 1. ἀνωμαλία C. 4, 11, 6. παραλαγή 3, 4, 1. 3. 2, 3, 2. μεταβολαί: C. 5, 3, 1. 2, 3, 1. κατὰ τὰς χώρας C. 2, 13, 1. κατὰ τοὺς χυλοὺς 2, 13, 2. — δένδρικοι 7, 10, 4. δημήτριος C. 2, 4, 5. φηγώδης 7, 15, 4. πυρηνώδης C. 2, 7, 3. καρυηρὸς 3, 11, 4. ἔλλοβος 3, 14, 4. 4, 2, 4. βαλανώδης 3, 10, 1. 3, 16, 1. ξυλώδης C. 1, 14, 4. C. 4, 8, 3. γεώδης ibd. ξηροὶ C. 1, 14, 4. λιπαροὶ ibd. γυμνὸς 1, 17, 1. ὕγρὸς ibd. ἄμικτος C. 6, 12, 10. τρώφικος C. 6, 13, 1. γόνικος 3, 13, 7. οἰκείος 2, 3, 3. C. 5, 1, 1. εὐσμος C. 6, 16, 1. εὐστομος 2, 6, 10. ἀτελής C. 1, 11, 8. C. 3, 11, 2. ὑποκείμενοι 1, 12, 2. ὑποφνόμενος C. 1, 11, 8. νόσοι καρπῶν 4, 14, 8. καρπὸν συνεχῶς ἔχοντα 3, 5, 6. τοὺς κ. ἑξομοιοῦ τὰ ἀπὸ φυντετηρίων 2, 2, 4. ὅσα ἀπὸ καρπῶν φύεται πάντα χεῖρω ἢ ἐξίσταται τοῦ γένους 2, 2, 4. καρπῶν χυμοὶ πολλοὶ C. 6, 3, 4. ἐμφαίνουσι τὸν τοῦ φυτοῦ χυλὸν 6, 6, 6. — 6, 6, 8. C. 1, 12, 10. 3, 8, 4. 5, 1, 4. 6, 13, 2. 6, 15, 4.
- καρποτοκεῖν 7, 14, 3. C. 1, 11, 1. 1, 17, 10. 1, 20, 6. 2. 4, 3. 5, 2, 2. 5, 6, 5. τὸ καρποτόκησον C. 1, 15, 4.
- καρποτοκία 1, 2, 1. 1, 14, 1. 9, 1, 6. C. 1, 11, 4. 8. 2, 1, 1. 2. 2, 10, 1. 2, 11, 1. 3, 10, 5. 5, 13, 5. πάρωρος C. 5, 1, 2.
- καρποφόρα 1, 3, 5. 1, 4, 2. φύλλα 1, 10, 8. sine flore 7, 9, 1.
- καρποφορεῖν 2, 6, 7. 3, 12, 2. 4, 10, 4.
- καρποφορία C. 1, 18, 5.
- καρύα culta silvestris speciem induit 3, 2, 3. in Macedoniae montanis 3, 3, 1. Timolo et Olympo Mysio 4, 5, 4.
- καρύα εὐβοϊκὴ ἀσαρκῆς 5, 4. 1. 3. 5, 7, 7. lignum utile 5, 6, 1. carbones 5, 9, 2. fructus 1, 11, 3. in Euboea et circa Magnesiam 4, 5, 4. C. 3, 10, 2.
- καρύα ἥρακλεωτικὴ κατακτόπτοντες θαμνωδὴ ποιοῦσιν C. 2, 12, 6. C. 3, 15, 1. 1, 3, 3. fert λούλους 3, 3, 8. 3, 7, 3. πρωῒβλαστος 3, 4, 2. κάχρον ἔχει 3, 5, 5. describ. 3, 15, 1. χυλὸς καρποῦ ἐλαιώδης 1, 12, 1.
- καρύα περσικὴ vegetatio 3, 6, 2. folium 3, 14, 4.
- καρυηρὸς σπέρμα 1, 11, 3. καρπὸς 3, 11, 4.
- κάρνον nux. πέντος 3, 9, 5. ἐλάτης 3, 9, 6. κοκκυνήλου 4, 2, 5. 4, 3, 3. τιθνυμᾶλλον μυρτίτου 9, 11, 9. κωνοφόρων C. 1, 19, 1. καστανακίδων 4, 8, 11. ἥρακλεωτικὰ καὶ βασιλικὰ C. 4, 2, 1. — 3, 15, 2. 4, 4, 7. 8, 2, 2. C. 1, 19, 2. 4, 1, 2. 5, 18, 4. 6, 7, 4.
- καρυώδη σπέρματα C. 1, 19, 1. 4, 7, 7. 6, 6, 8. 6, 8, 8.

καρχαρίας 4, 7, 2.
 κασία 4, 4, 14. 9, 4, 2. 9, 5, 1.
 9, 7, 2. 3.
 κασταναλκόν vide κάρον.
 καταβάλλεσθαι C. 1, 12, 4.
 semina 8, 4, 6. 8, 6, 1.
 καταβόρειος 2, 8, 1.
 κατάβορρος C. 2, 9, 6.
 καταβρέχειν 5, 4, 3. C. 6, 17, 2.
 καταβυθίζειν 5, 4, 7.
 κατάγειν τὰ δένδρα C. 2, 9, 4.
 κατάγματα 4, 8, 6.
 καταδέχεσθαι καρπούς 2, 6, 8.
 κατακαμπτείν 3, 18, 8.
 κατακάειν C. 6, 17, 5.
 κατακάριον 4, 10, 3.
 κατακλίνης C. 2, 9, 11.
 κατακλύζειν C. 3, 22, 3. 3,
 24, 3.
 κατακοπή 3, 15, 1. C. 2, 12, 6.
 κατακόπτειν 3, 15, 1.
 κατακόρως χρῆσθαι C. 3, 9, 2.
 κατακορὸς χρώμα 4, 8, 7.
 κατακρατεῖν C. 1, 16, 3. 2,
 14, 4. 3, 22, 5. 4, 1, 5. 4,
 13, 4. 6, 8, 6. 6, 17, 5.
 κατακρέμαστος 3, 18, 12.
 κατάληψις C. 2, 11, 3.
 κατάλληλος C. 6, 9, 2. κατ'
 ἀλλήλους 1, 8, 3. 1, 10, 2. 3,
 6, 2. 3, 12, 1. 3, 18, 5.
 καταμαραίνεσθαι 5, 9, 3.
 καταμερίζεσθαι C. 5, 2, 5.
 κατάμιξις φντῶν C. 6, 10, 3.
 καταναγκάζειν C. 1, 16, 11.
 καταναλίσκειν 2, 6, 2. C. 1,
 13, 8.
 κατάξηρος C. 6, 12, 2. 6, 19, 4.
 καταξύειν 3, 15, 2.
 καταπέττειν C. 2, 11, 10.
 καταπηγνύναι 3, 1, 1. C. 5,
 1, 4.
 καταπίσεις C. 2, 1, 4.
 καταπίνειν 3, 1, 2. 5, 2, 2.
 C. 5, 14, 5.
 κατάπλασμα 9, 11, 4.
 καταπλάττειν 9, 11, 1.

καταπλεῖν σῆτος C. 4, 9, 5.
 καταπλύνεσθαι C. 4, 14, 3.
 καταπνεῖσθαι C. 4, 12, 11.
 καταπνίγειν 4, 14, 8. 8, 6, 7.
 C. 2, 18, 3. 3, 20, 9. 4, 5, 6.
 5, 10, 5. 5, 15, 4.
 κατάπνιξις 5, 9, 4.
 καταπονεῖν 8, 7, 5.
 καταπότιος 9, 8, 3.
 κατάποτος 9, 20, 2.
 καταριθμείν 9, 20, 4.
 καταρράπτειν 9, 5, 3.
 καταρρεῖν χεδροπὰ 8, 11, 3. C.
 4, 13, 3. γῇ τρόφιμος C. 3,
 20, 4.
 κατάρριζα καὶ κεφαλοβαρῇ 1,
 6, 8, 10.
 κατασάττειν C. 5, 6, 3. 5,
 14, 7.
 κατασκάπτειν 4, 13, 5. 6.
 κατασκευάζεσθαι 5, 8, 2.
 κατέσκληκε C. 6, 14, 11.
 κατασκληρύνεσθαι C. 4, 12, 9.
 κατασκεπάζειν C. 9, 3, 2.
 κατασπάσματα 4, 11, 5.
 κατασταμνίζειν C. 2, 18, 4.
 κατάστασις ἔτους 8, 7, 6. ἀέ-
 ρος 8, 8, 6. C. 2, 1, 7. του
 ὅλου C. 3, 2, 5. 5, 11, 2.
 κατασχαρίζειν 2, 7, 6. C. 1, 17,
 10. 2, 14, 1.
 κατατέμνειν 6, 3, 5.
 κατατομή 4, 8, 10.
 κατατραγεῖν 9, 11, 9.
 κατατρίβειν 6, 6, 10.
 καταύλησις 4, 11, 5.
 καταφέρεσθαι 4, 13, 5.
 καταφθίνειν 9, 15, 2. 9, 16, 5.
 καταχασμῶν C. 4, 12, 11.
 καταφύχειν τὰς εἴδας C. 1, 18,
 1. 3, 4, 2. 3, 17, 3.
 κατέδετα ἡ ἄμπλος C. 5, 17, 7.
 κατεργασία διαθηλύνει C. 1,
 6, 6. — C. 1, 14, 3. 1, 16, 8.
 2, 4, 3. 3, 1, 5. 3, 20, 1. 7.
 3, 23, 4. 5, 9, 11. 6, 6, 2. 6,
 16, 3.

- κατεργάξεσθαι C. 4, 7, 2.
κατεργαστικὴ δύναμις C. 1, 8, 4.
κάτεργος χώρα C. 5, 14, 5.
κατεσθλῆιν C. 2, 7, 5.
κατέχειν 3, 1, 5. C. 1, 5, 1, 6, 17, 7.
κατισχύειν 8, 8, 5. C. 6, 11, 7.
κάτομβρος C. 3, 22, 3.
κατόπιν 7, 13, 7.
κατόρυξις 5, 7, 7.
κατορύττειν 5, 1, 2. 5, 4, 3. 5, 7, 5, 6.
κάτωρυξ C. 5, 9, 11.
κατωφελῆς C. 4, 11, 4.
καυθμός 4, 14, 11. C. 5, 12, 4.
καυκαλῖς 7, 7, 1.
καυλίας ὁπὸς σιλφίου 6, 3, 2. 9, 1, 7.
καυλὸς ἔνεκα τοῦ σπέρματος 1, 2, 2. καθάπερ ὑποκειμένον τι ἐξ οὗ τὴν τροφήν ἔχουσι ὥσπερ ὁχετοῦ C. 4, 10, 3. καυλοὶ τοῦ ἄνθους 7, 13, 2. διαφοραὶ 1, 5, 3. ἄφυλλος 1, 10, 7. κατακοπέντων φύεται κρίνον etc. 2, 2, 1. 6, 6, 6. σιτῶν γονατώδης δι' ὃ καλεῖται κάλαμος 8, 3, 2. καλαμώδης 4, 6, 6. ξυλώδης 8, 3, 2. παρθηκώδης ibd. ὀφιώδης 9, 20, 3. παλιμβλαστεῖς 7, 2, 4.
καυλώδης δένδρον C. 3, 6, 9.
καύματα ἐπέτεια C. 5, 12, 1. —ος ὑπερβολή C. 5, 14, 8. 6, 17, 5. — C. 5, 10, 5. 5, 12, 1.
καύσιμα 4, 3, 2.
καυσώδης γῆ C. 3, 14, 3.
καυτικὸς C. 6, 1, 3.
καχυδίου C. 5, 6, 3.
καχυοφόρος 3, 5, 7.
κάχυς 3, 5, 5. 3, 10, 4. 3, 14, 1. 5, 1, 4. C. 4, 16, 2. — κορυνώδης 3, 17, 3.
κάχυ καρπὸς λιβανωτίδος 9, 11, 10.
καχυώδης κορύνη 3, 12, 8. ὀφθαλμός 3, 17, 3.
καένωνος? 4, 10, 6.
κεγχραμιδώδης σπέρμα 1, 11, 3.
κεγχραμῖς 1, 11, 6. 2, 2, 4. 2, 8, 2. 4, 2, 1. C. 5, 18, 4.
κέγχρος ἐπέτειον 1, 11, 2. φόβην habet 4, 4, 10. καυλὸς καλαμώδης 8, 3, 2. ἄνθος χροῶδης 8, 3, 3. ἰσχυρόρριζον C. 2, 12, 3. ἄκοπος C. 4, 16, 2. — 4, 8, 10. 4, 10, 3. 8, 1, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4. 8, 7, 3. 8, 9, 3. 8, 11, 1. 6. 9, 18, 6. C. 2, 12, 1. 4, 2, 2. 4, 15, 1.
κεγχρώδης 8, 3, 3. 4.
κεδρία? folio ex apice spinoso 4, 10, 6.
κεδρίς θαμνωδὲς αἰφύλλον 1, 9, 4. χυλὸς καρποῦ εὐώδης 1, 12, 1. — C. 6, 14, 4.
κέδρος ἄγριον αἰφύλλον 1, 9. 3. καυλὸς 1, 5, 3. φύλλα 1, 10, 4. 6. lignum 3, 10, 2. 5, 9, 8. describ. 3, 12, 3. species 9, 2, 3. radix 3, 6, 5. ἄσπερες 5, 4, 2. usus 5, 7, 1. 4. fundit lacrymam 9, 1, 2. patria Syria 4, 5, 5. 5, 8, 1. et Cilicia 3, 2, 6. — 3, 13, 7. 4, 3, 3. 4, 5, 2. C. 1, 17, 6. 1, 21, 6. 5. 4. 4. 5, 17, 3.
κεῖσθαι καλῶς πρὸς τὰ πνεύματα 8, 7, 6. C. 3, 23, 5.
κεῖρειν C. 2, 15, 6. 3, 19, 2. 3, 23, 3.
κελυφανώδη σπέρματα C. 1, 7, 2.
κέλυφος tegmen seminis ἐρεβίνθου 2, 4, 2. βαλάνου 3, 8, 3. tunicae bulbi C. 1, 4, 5. 6, 10, 6. — 1, 11, 3. 4, 4, 7. 4, 12, 3. 9, 16, 9. C. 1, 17, 1. 3. 4, 1, 2. 4, 2, 1. 2. 4, 8, 2. 4, 12, 9. 5, 6, 11. 5, 15, 1. 6, 6, 8.
κενοῦσθαι 7, 4, 8. 9, 14, 3. C. 1, 13, 3. 2, 1, 2. 2, 9, 11. 2, 11, 3. 4, 13, 4.

- κενταυρίον* 1, 12, 1. 3, 3, 6.
 4, 5, 1. 9, 11, 6. C. 3, 1, 3.
 6, 4, 3.
κενταυρίς 9, 8, 7. 9, 14, 1.
κεντεῖν 9, 15, 3. 6, 4, 9.
κεντητικόν φύλλον 3, 9, 6.
κέντριναί γένος ψηνῶν 2, 8, 2,
κεντρομυρρίνη 3, 17, 4.
κέντρον 5, 2, 3. 6, 4, 8.
κεράα 4, 1, 2. 5, 1, 7. 5, 5, 3.
κεράς 9, 15, 5.
κεράμεος 5, 3, 2.
κεραμία γῆ C. 4, 12, 4. *κεραμῖς*
 C. 2, 4, 1.
κεράμιον C. 6, 16, 6.
κέρας ἐκ στήθους C. 5, 2, 1.
κεράσβολος C. 4, 12, 13.
κέρασος describ. 3, 13, 1. δά-
κρον 9, 1, 2. 4, 15, 1. C. 3,
 18, 3.
κεράστης 4, 14, 5. 5, 4, 5. 8,
 10, 5. C. 5, 10, 5.
κεράτιον 9, 12, 3.
κερατίτις μήκων 9, 12, 3.
κεραύνιον 1, 6, 5.
κεραυνοβλήτες 3, 8, 5.
κερκίς populi species 3, 14, 2.
 1, 11, 2.
κερωνία 1, 11, 2. 1, 14, 2. 4,
 2, 4.
κεφαλαία 9, 11, 2. C. 6, 14, 6.
κεφαλαγὲς 8, 4, 6.
κεφαλὴ ῥίξης 1, 6, 9. *στελέχους*
 1, 8, 5. *σχόλου* 4, 12, 3. *βολ-*
βώδης 7, 2, 2. *μήκωνος* 9, 8,
 2. *ἀκανοειδής* 9, 21, 1. ὕδωρ
κατὰ κεφαλῆς 4, 10, 7. C. 6,
 18, 10. — 7, 4, 9. 9, 11, 6.
κεφαλοβαρῆ 1, 6, 8. 7, 2, 8.
κεφαλόθλαστα 9, 20, 4.
κεφαλόρριζα 1, 14, 2. 2, 2, 1.
 7, 12, 1. 7, 13, 4. C. 1, 4, 1.
 1, 8, 1. 2, 12, 2. 6, 12, 1. 6,
 20, 2.
κεφαλώδης ῥίζα 9, 8, 4.
κηκίς δρυός 1, 2, 2. 3, 5, 2. 3,
 7, 4. 6. 3, 8, 6. 4, 2, 8.
- κήλαστρον ἄγριον αἰφύλλον*
 1, 9, 3. 3, 3, 1. οὐ δέχεται
θεραπείαν 1, 3, 6. sero fructi-
 ficat 3, 4, 5. usus ligni 5, 7, 7.
κήλαστρος 4, 1, 3. — 5, 6, 2.
κηπέυσσθαι 7, 1, 1. 7, 2, 2.
 7, 5, 6. C. 4, 6, 7.
κηποι Ἀδωνίδος 6, 7, 3. C. 1,
 12, 2.
κηπουρός 7, 2, 5. 7, 5, 2.
κηπουρί καὶ θύραι 7, 4, 5.
κηρ C. 5, 11, 4.
κηρίον 3, 12, 8. 4, 8, 7.
κηριῶδες ἄνθος 3, 13, 3. 6.
κηρήν 2, 8, 2.
κιβώτια 5, 7, 5. 6.
κινάμωμον descr. 9, 5, 1. 4, 4,
 14. 9, 4, 2. 9, 7, 2.
κινεῖν γῆν 3, 1, 6. C. 4, 12, 8.
κινεῖσθαι μέχρι τοῦ βλατάνειν
 C. 1, 7, 4. κατὰ τὴν οἰκείαν
ῥωρὰν 4, 11, 10. — 8, 6, 4. C.
 1, 7, 2. 1, 10, 7. 2, 15, 2. 3,
 7, 3. 3, 17, 7.
κίς C. 4, 15, 4.
κισσηροειδὲς λιθάριον 3, 7, 5.
κίσθος 6, 1, 4. descr. 6, 2, 1.
κίσσηρις 9, 17, 3.
κίττα C. 2, 17, 8.
κιττός θαμνώδης αἰφύλλον 1,
 9, 4. C. 1, 4, 3. 2, 18, 3. ar-
 borescit 1, 3, 2. C. 2, 18, 2.
radices aëreae 3, 18, 10. C. 2,
 18, 2. *folia* 1, 10, 1. 7. ἄνθος
 1, 13, 1. 4. ὀψίκαρπος 3, 5, 6.
πολυειδής 3, 18, 6. *θερμόν* 5,
 3, 4. C. 1, 21, 6. *φιλόφυκρον*
 C. 2, 3, 3. aliis arbusculis ad-
 haeret C. 1, 18, 2. 2, 17, 4.
 eaque infestat 4, 16, 5. C. 2,
 18, 3. 5, 5, 4. ἔμβιος C. 1, 4,
 3. φύεται καταπηγνύμενος 1,
 4, 3. — 2, 1, 2. 3, 10, 5. 3,
 18, 1. 4, 4, 1. 5, 9, 6. 9, 18,
 5. C. 1, 10, 7. 2, 7, 3. 5, 15, 4.
κίστη 3, 10, 4. 3, 13, 1. 5, 7,
 5. 7.

- κισόριον λαχανώδες** 1, 10, 7.
 folia 7, 8, 3. **κατὰ μέρος ἀνθεῖ**
 7, 9, 2. **describ.** 7, 11, 3. **ἄγριον**
 9, 12, 4. **πικρὸν** C. 2, 5, 4. —
 7, 7, 3.
κισόρη 7, 7, 1.
κισοριώδη 7, 7, 1. 3. **enumera-**
rantur 7, 11, 3. — **φύλλον** 9, 16, 4.
κλάδος 1, 1, 9. 1, 8, 3. 5. 1,
 10, 7. **ἔχουσι ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς**
ζωτικὰς C. 1, 12, 9.
κλάσις ἀμπέλου C. 2, 14, 4. 3,
 7, 5. 3, 14, 1.
κλήθρα **describ.** 3, 14, 3. **μονο-**
γενῆς *ibid.* **montana et campe-**
stris 3, 3, 1. **καρπίμη et ἄκαρ-**
πος 3, 3, 6. **radix** 3, 6, 5. **ἀμ-**
φίβιος 1, 4, 3. — 3, 4, 2. 4. 3,
 6, 1. 3, 15, 1. 4, 8, 1.
κλήμα σικύου 1, 13, 4. — **ἀμπέ-**
λου 2, 1, 3. **ἔνον** C. 3, 14, 4.
πυκνόφθαλμα C. 3, 15, 3. **ἐκ**
τοῦ στελέχους C. 5, 2, 2. **μὴ**
ὁμογενῆ C. 5, 3, 4. **πηγνύμενα**
 C. 1, 12, 9. — 2, 6, 11. 3, 18,
 7. 9, 11, 9. C. 1, 3, 1. 2, 18,
 2. 3, 5, 1. 3, 11, 1. 3, 13, 3.
 3, 14, 3. 3, 15, 2. 5, 1, 1. 3.
 4. 5, 5, 1. 5, 6, 13. 5, 9, 11.
 5, 12, 6. 10. 5, 16, 4.
κλήματα 9, 11, 9.
κλήματις C. 3, 4, 3.
κλήματοῦσθαι C. 2, 10, 3.
κλινάριον 5, 6, 4.
κλίνειν κεκλιμένα φύλλα 3, 9, 2.
κλίνιον 4, 2, 5.
κλिनοπηγία 3, 10, 1. 5, 7, 6.
κλινότροχος σφενδάμνου εἶ-
δος 3, 11, 1.
κλύμενον 9, 8, 5. 9, 18, 6.
κλών 1, 1, 8. 1, 10, 2. 2, 1, 1.
 3, 2, 3. 3, 13, 5. 3, 17, 6. 9,
 10, 11. C. 5, 1, 3. 6, 10, 6.
κλωνίον 3, 13, 5. 3, 18, 5. 4,
 3, 11. 9, 16, 1. 2. C. 5, 13, 4.
κνέωρος **describ.** 6, 2, 2. 1, 10,
 4. 6, 1, 4.
κνήκος φυλλάκανθον 6, 1, 3.
species 6, 4, 5. 6, 4, 3. 1, 13,
 3. C. 5, 18, 4.
κνηκώδης 1, 11, 3. 6, 6, 6. C.
 5, 18, 4.
κνήμη 9, 13, 5.
κνημοπαχῆς 9, 4, 3. C. 3, 4, 3.
κνίδιος κόκκος 9, 20, 2.
κνίζειν 9, 15, 3. 9, 20, 4.
κνίκος C. 6, 9, 3.
κνίπες *in ficu* 2, 8, 3. 4, 14, 10.
 C. 6, 5, 3. *in quercu* 4, 14, 10.
κόγχη 9, 6, 2.
κοιλάλειν 5, 4, 5.
κοιλία 7, 4, 4.
κοιλόφυλλος 1, 10, 8.
κοιλόμισχος 3, 7, 4.
κοῖλος χωρία 3, 3, 2.
κόλωμα 3, 8, 3.
κοινὸς C. 2, 7, 1. 3, 3, 1. 6,
 3, 3. 6, 5, 6.
κοινωνεῖν C. 5, 5, 3.
κόλξ καλαμόφυλλος 1, 10, 5.
κοκκοβαφῆς 3, 7, 5.
κόκκος κρίνου 3, 7, 2. 3, 16,
 1. 9, 11, 5. — **δόας** 2, 2, 5.
 4, 10, 3. C. 5, 6, 1. — **κνί-**
διος 9, 20, 2. — **παράλιος** 9,
 11, 7.
κοκκυγέα? 3, 16, 6.
κοκκυμηλέα 1, 11, 1. **radix**
 3, 6, 4. 5. C. 1, 3, 3. **ἄνθος**
 1, 13, 1. 3. **fructus** 1, 12, 1.
 C. 4, 1, 2 — 4, 2, 10.
κοκκύμηλον 1, 10, 10. 4, 2, 3.
κόκκυξ C. 2, 17, 9.
κολάζειν τὰ δένδρα ὑβρίζοντα
 2, 7, 6. C. 1, 17, 9. 2, 14, 1.
 5, 9, 11. 5, 16, 3.
κόλασις C. 2, 4, 4. 3, 18, 2.
κόλλησις 5, 7, 2. 4.
κολλώδης C. 5, 16, 4.
κολοβοάνθης 6, 5, 4. 8, 3, 3.
κολοβὸς 5, 9, 1. **ἄνθος** 8, 3, 3.
κολοβοῦν 3, 6, 3.
κολοιτία περὶ Δίπαραν 1, 11,
 2. **ἐν Ἰδῇ** 3, 17, 3.

κολοκύνθη 1, 12, 2. 1, 12, 3.
 3, 7, 5. 7, 1, 2—9. species
 7, 4, 6. C. 4, 3, 1. 5, 6, 4.
 6, 12, 1. **κολοκύνθη** C. 2, 8, 4.
κολούειν **καυλὸι** 7, 2, 4. ὑπὸ
πνεύματος 3, 7, 1. **κατὰ τὴν**
πρώτην γένεσιν C. 2, 15, 1. —
 C. 1, 4, 3. 3, 7, 7. 3, 19, 2.
κόλουσις C. 2, 15, 4. 3, 16,
 3. 5, 16, 1. 5, 17, 3.
κολουτέα 3, 17, 2.
κολυτέα 3, 14, 4.
κόμαρος **φλοιὸς περιπίπτει** 1,
 5, 2. **ἄγριον αἰφύλλον** 1, 9,
 3. **describ.** 3, 16, 4. **carbones**
 5, 9, 1. 1, 9, 3.
κόμη φοίνικος 2, 6, 4. 10. **πα-**
πύρου 4, 8, 3. **corona arborum**
 4, 4, 4. C. 5, 17, 3. **in bulbo**
allii 7, 4, 7. **nomen plantae** 7,
 7, 1. — 3, 7, 4. 3, 12, 9. C.
 3, 7, 2.
κόμμι 3, 14, 1. 4, 2, 8. 9, 1,
 2. C. 6, 11, 15.
κομμιδῶδης ὑγρότης C. 5, 10, 2.
κονία 4, 10, 4.
κονίαμα 4, 16, 1.
κονιατὸς 8, 11, 1. C. 4, 16, 1.
κονιορτὸς 2, 7, 5. 2, 8, 3. 4.
 C. 3, 18, 1. 4, 16, 1. 3, 16, 3.
κονιορτοῦν 2, 7, 5. C. 2, 9, 9.
κονιορτῶδης σίτος 8, 11, 1.
 C. 4, 16, 1.
κονύζα **describ.** 6, 2, 6. 6, 1,
 4. 7, 10, 1.
κοπὰς 1, 3, 3.
κοπρίζειν 8, 9, 1. C. 2, 18, 1.
 3, 7, 8. 3, 9, 1. 3, 18, 2.
 3, 20, 2. 4, 12, 3. 5, 13, 1.
κόπρισις 8, 6, 3. C. 2, 4, 3.
 3, 2, 1. 3, 9, 1. 3, 19, 1. 3,
 20, 6.
κοπριώδη ὕδατα C. 2, 6, 3.
κόπρος **genera et quae cuique**
arbori conveniant 2, 7, 3. 4.
oleribus 7, 5, 1. **μανοῖ τὴν**
γῆν καὶ διαθερμαίνει C. 3, 6, 1.

THEOPHR. II.

quando noceat C. 5, 15, 2. **λο-**
φύρων 2, 7, 4. C. 3, 6, 2.
 3, 9, 5. **βυρσοδεψικὴ** C. 3, 9,
 3. **σκυτοδεψικὴ** C. 3, 17, 5.
 — 8, 7, 7. C. 2, 14, 2. 3, 6,
 2. 3, 9, 3. C. 17, 3. 5, 13, 1.
κόπρωσις 2, 7, 1.
κόπτειν **semina** 8, 11, 2—5. C.
 4, 2, 2. 4, 12, 12. 4, 16, 1.
κορίαννον λάχανον γυμνό-
σπερμον 1, 11, 2. 7, 3, 2. **δυς-**
φυνὲς 7, -1, 3. **radix lignosa** 7,
 2, 3. — 7, 1, 2. 7, 4, 1. 7,
 5, 4. C. 4, 3, 1.
κορμὸς 9, 3, 1.
κόρσιον **radix loti** 4, 8, 11.
κορυμβία **κιττὸς λευκόκαρπος**
 3, 18, 6.
κορυνᾶν 4, 12, 2.
κορύνη 3, 5, 1. 3, 8, 6. 3, 12,
 7. **καχρυνῶδης** 3, 12, 8.
κορύνησις 3, 5, 1.
κορυνῶδης κάχρυς 2, 17, 3. —
 6, 4, 2.
κορυφή C. 3, 14, 8. 6, 10, 7.
κόρχορος παροιμιάζόμενος διὰ
πικρότητα 7, 7, 2.
κορωνοποδῶδη φύλλα 1, 10, 6.
κορωνόπους ἐπιγειόφυλλον 7,
 8, 3. **πικρὸν** C. 2, 5, 4.
κόστος **inter aromata** 9, 7, 3.
κότινος τὸ ἄγριον τῆς ἐλάας
 1, 8, 2. 1, 4, 1. 1, 14, 4. 3.
rami 1, 8, 3. 3, 6, 2. **πυκνὸν**
 5, 3, 3. **άσαπὲς** 5, 4, 2. **fructus**
 2, 2, 12. **μεταβάλλει** 2, 3,
 1. **Olympica** 4, 13, 2. **Mega-**
rensis 5, 2, 4. — 1, 18, 1. 1,
 8, 6. 2, 2, 12. 2, 3, 1. 3,
 15, 6. 4, 13, 1. 5, 4, 4. 5, 7,
 8. C. 1, 3, 3. 1, 6, 10. 5, 12, 8.
κοτυληδόνες 9, 13, 6.
κουκιοφόρον 4, 2, 7.
κουριζομένη κυπάριστος 2, 2, 2.
κουφρίζειν 4, 16, 2.
κοῦφος κατὰ τὴν προσφορὰν
 8, 4, 4. 8, 9, 3.

20

κουφότης *seminum ad victum* 2, 4, 2. C. 4, 9, 4. *σίτον* C. 6, 13, 3. *γῆς* C. 4, 8, 3.
κοχλακώδη χωρία 9, 9, 6.
κοχλία *morbus oleae* 4, 14, 3.
κράδη σνκῆς 2, 1, 2. 2, 5, 4. C. 1, 3, 1. 1, 12, 9. 3, 3, 2. 5, 1, 3. 5, 12, 6. — *morbus πετέλας et πλατάνον* 1, 8, 5.
κράδος *morbus ficus* 4, 14, 4.
κράμβος *morbus uvae* 5, 11, 1.
κράνεια 1, 6, 1. 1, 8, 2. 3, 2, 1. 3, 3, 1. 3, 4, 2. 3. 3, 6, 1. *descr.* 3, 12. 1. 2. 5, 4, 1. 5, 6, 4.
κράνεις 4, 4, 5.
κράνον C. 3, 1, 4. 3, 10, 2.
κράσις ἰδία ἐκάστων φυτοῦ 1, 12, 2. C. 6, 13, 2. *σύμμετρος πρὸς ὥραν* C. 1, 10, 1. *ὥρας* C. 1, 11, 1. *καὶ συστάσις* C. 1, 11, 8. *φύσεως* C. 2, 3, 4. *μέση* C. 2, 4, 9. 6, 19, 5. *χώρας* C. 2, 9, 7. *οἰκία* C. 4, 11, 10. *ἄερος* 4, 4, 1. 8, 7, 6. 4, 15, 3. C. 1, 13, 2. 1, 14, 1. 2, 3, 8. 3, 3, 3. 3, 21, 5. 6, 17, 3. 13. — 8, 8, 2. C. 1, 20, 1. 2, 1, 5. 3, 2, 7. 3, 17, 3. 5, 2, 1. 6, 3, 3. 6, 6, 8. 6, 11, 5. 6, 12, 6. 9. 6, 17, 10.
κράστις 7, 5, 4. 8, 7, 5. 4, 8, 5.
κράταιγος 3, 15, 6.
κραταιόνα 3, 15, 6. 9, 18, 6.
κρατεῖν C. 1, 8, 4. 1, 9, 1. 1, 18, 1. 2, 4, 3. 2, 8, 3. 2, 9, 7. 3, 16, 2. 6, 2, 4. 6, 4, 6. 6, 10, 9.
κραῦρος 1, 6, 2. 5, 3, 3. 5, 4, 1.
κραυρότης 1, 5, 4.
κρειττοῦσθαι 4, 14, 6. C. 5, 9, 13.
κρείττωσις C. 5, 9, 13.
κρεμάστρα 3, 16, 4.
κρηπὶς 7, 8, 3.

κρητικὸς κάλαμος 4, 2, 7.
κριθὴ ῥίζα 1, 6, 5. 6. *σπέρμα: ἀρχὴ προσφύσεως* 1, 11, 5. *γυμνόςπερμον* 8, 4, 1. *γένη: δίστοιχοι — ἐξάστοιχοι* 8, 4, 2. *germinatio* 8, 2, 3. 8, 7, 5. *maturationis* 8, 2, 6, 7. *tempora satius* 8, 6, 1. *comparatur cum tritico:* 8, 4, 1. C. 4, 8, 2. 4, 13, 4. 4, 14, 1. 5. 4, 16, 1. *τρίμηνοι* C. 4, 9, 1. *ἐκ πυρῶν* 2, 2, 9. *μεταβολή* 2, 4, 1. *ἐνδική* 4, 4, 9. 8, 4, 2. *ἀχιλλεῖται* 8, 4, 2. *ἀχιλλεῖς* 8, 10, 2. C. 3, 21, 3. 3, 22, 2. *λευκὴ* C. 4, 14, 1. *vermibus infestatur* C. 4, 15, 5. — 3, 10, 3. 8, 1, 1. 8, 8, 2. 8, 9, 1. 8, 10, 3. 8, 11, 3. 9, 11, 9. 9, 12, 4. C. 2, 12, 3. 3, 10, 3. 3, 15, 4. 3, 21, 1. 4, 1, 2. 7. 4, 2, 2. 4, 4, 6. 4, 5, 5. 4, 6, 7. 4, 7, 1. 4, 11, 1. 4, 13, 4. 5; 15, 5. 6, 6, 6.
κριθοφόρος 8, 8, 2. C. 3, 21, 2.
κρίκος 4, 2, 7.
κρίνον διάνθεος 1, 13, 2. *θερινόν* 6, 8, 3. *φύεται ἀπὸ δακρύου* 2, 2, 1. C. 1, 4, 6. — 4, 8, 6. 9. 6, 6, 3. 7. C. 1, 7, 4. 2, 2, 2. 6, 14, 1.
κρινωνία φύεται ἐκ κανυλοῦ κοπέντος 2, 2, 1. — 6, 6, 9. 9, 1, 4. C. 1, 4, 4.
κριοὶ ὀροβιαῖοι 8, 5, 1.
κρόκινον ἄνθος 1, 13, 1. 3, 4, 5.
κροκύδειλος 4, 8, 8.
κροκοεὶς 9, 15, 5.
κρόκος ῥίζα σαρκώδης 1, 6, 6. 7. *βαλανώδης* 7, 9, 4. *ποιῶδες* 1, 6, 11. *species* 7, 7, 4. *flos odorus* C. 6, 14, 1. *ὄρευνός ἄσμος* 6, 8, 3. *in Cyrenaica* 4, 4, 1. — 6, 6, 5. 7, 7, 1. 7, 10, 2. 7, 13, 1. 2. 9, 7, 3. C. 6, 18, 3. 6, 20, 1.

- κρομυογήτειον 4, 6, 2.
 κρόμνον λαχανῶδες 1, 10, 7.
 ῥίζαι 1, 6, 7. 9. 7, 9, 4. γέ-
 νεις 7, 4, 11. 7, 4, 10. κοι-
 λόφυλλον 1, 10, 8. πολύλοπον
 5, 1, 6. μονόκαυλον 7, 1, 8.
 ἀρόκαρπον 7, 3, 4. ἀπαρά-
 βλαστον 7, 8, 2. ἀθρόα φύε-
 ται 7, 13, 4. παραβλαστικά C.
 5, 6, 3. species 7, 4, 7. — 1,
 5, 2. 4, 12, 3. 7, 2, 1. 3. 7,
 5, 1, 2. 9, 15, 7. C. 1, 4, 5.
 2, 5, 4. 6, 11, 14. 6, 12, 2.
 6, 19, 1.
 κροτητὰ χωρία 6, 6, 10.
 κρότων φύλλα ετεροσχήμονα 1,
 10, 1. 3, 18, 7. C. 2, 16, 4.
 κροτῶν η i. q. γόγγρος 1, 8, 6.
 κτηδῶν 5, 1, 9.
 κτήγος insectum vitem corrodens
 C. 5, 17, 7.
 κύαμος δυσφύεστατον 8, 1, 5.
 folium 3, 8, 1. caulis 8, 3, 2.
 diu floret 7, 3, 1. semen 8, 2,
 1. C. 5, 15, 1. germinatio 8,
 2, 1. πρῶτισπορεῖται C. 3, 24,
 3. 4, 7, 2. ἐκ λευκοῦ μέλας
 C. 4, 12, 7. vermes C. 4, 15,
 4. — 3, 10, 2. 5. 3, 13, 3.
 3, 15, 3. 4, 3, 1. 8, 1, 1. 3.
 8, 2, 6. 8, 5, 4. 8, 6, 1. 5.
 8, 8, 6. 8, 9, 1. 8, 10, 5.
 8, 11, 2. 3. C. 2, 12, 5. 3,
 15, 4. 3, 21, 3. 4, 2, 2. 4,
 7, 1. 4, 8, 2. 4, 10, 1. 3. 4,
 12, 1. 7. 4, 12, 13. 4, 13, 4.
 4, 14, 2. 4, 16, 1. 6, 12, 9.
 κύαμος αἰγύπτιος 4, 8, 7. 8.
 κυαμών 4, 8, 2.
 κυδῶνιος μηλέα 2, 2, 5. μῆ-
 λον 4, 8, 11. C. 6, 14, 9.
 κυεῖν 1, 14, 1. 4, 2, 4. 6, 4,
 8. 8, 6, 5. C. 1, 3, 4. 1, 6,
 3. 1, 12, 8. 1, 14, 2. 1, 20,
 2. 3, 2, 7. 4, 10, 2. πρὸς
 καρπογονίαν C. 1, 13, 1.
 κύημα 6, 4, 3.
 κύησις φυλλική 3, 5, 5. ἀνα-
 νώδης 6, 4, 8. C. 1, 12, 8.
 1, 13, 1. 1, 14, 1. 2. 1, 20, 2.
 κύξ inter βολβῶδη 7, 13, 9.
 κυτσκεσθαι C. 1, 11, 2. 1, 13,
 9. 3, 2, 8. 3, 23, 3. 3, 24,
 2. 5, 1, 12.
 κυκλάμιος radix 7, 9, 4. —
 9, 9, 1. 3. 9, 18, 2.
 κυλίκιον 5, 9, 8.
 κυλινδροῦν 2, 4, 3.
 κυλινδρώδης λοβὸς 8, 5, 3.
 κύμα 1, 6, 9.
 κύμινον λάχανον γυμνόσπερ-
 μον 1, 11, 7. 7, 3, 2. πολυ-
 καρπότατον 7, 3, 3. σπέρματα
 γραμμῶδη 7, 3, 2. — 8, 3, 5.
 8, 6, 1. 8, 8, 5. 8, 10, 1. 9,
 8, 8. C. 2, 12, 1. 2. 4, 15, 2.
 κυνέα βοιωτία 3, 9, 6.
 κυνηγία C. 6, 19, 5.
 κυνόροdon 4, 4, 8.
 κυνόςβατον 3, 18, 4. 9, 8, 5.
 κύνωψ 7, 7, 3.
 κυπάριστος μακροστελέχης καὶ
 ὀρθοφυῆς 1, 5, 1. ἀύξητικόν
 εἰς μήκος 1, 9, 1. φύσει ὑψη-
 λὸν C. 3, 7, 4. ἡμερον ἀεί-
 φυλλον 1, 9, 3. ἄρρεν καὶ θή-
 λυς 1, 8, 2. radix 1, 6, 4. 5.
 καυλὸς 1, 5, 3. σαρκόφυλλος
 1, 10, 4. propagatio 2, 2, 6. 6.
 C. 1, 2, 2. δυσανξὴς C. 1, 8,
 4. semen 2, 2, 6. C. 4, 4, 3.
 C. 1, 5, 4. C. 1, 19, 1. ξη-
 ρὸν C. 5, 15, 3. οἰκεία τῆς
 Κρήτης 3, 1, 6. 3, 2, 6. sin-
 gularis in Creta 2, 2, 2. C. 1,
 2, 2. in Cyrenaica 4, 4, 1. —
 4, 5, 2. 5, 3, 7. 5, 4, 1. 5,
 4, 2. C. 1, 17, 6. 2, 11, 8.
 4, 4, 2. 5, 4, 4. 5, 17, 3. 6,
 12, 3.
 κύπειρος inter λοχμῶδη 4, 8, 1.
 ἀμφίβιον 4, 10, 6. radix 1, 6,
 8. 4, 10, 5. καυλὸς 1, 5, 3.
 ἄνοζον 1, 8, 1. γωνιόφυλλον

1, 10, 5. *δυσώλεθρον* 4, 10, 5. *θερμόν* C. 1, 12, 6. inter aromata 9, 7, 3. C. 6, 11, 13. Forma *κύπειρον* est 8, 10, 1. 9, 7, 3 et C. 6, 11, 13. — 4, 8, 12. 4, 11, 12. C. 6, 11, 10. *κύριος τοῦ ζην* 4, 16, 5. C. 1, 4, 5. C. 5, 16, 1. C. 5, 17, 1. *φλοιὸς* 4, 15, 1. *ἀρχαί* C. 4, 11, 9.
κυρτόν folium 2, 10, 5.
κυρτοῦσθαι 7, 4, 12.
κύτινος ῥόας 1, 13, 5. 2, 6, 12. C. 1, 14, 4. 2, 9, 3. 9.
κυτινώδες 4, 10, 3.
κύτισος *θαμνωδες* 4, 4, 6. *μήτρα πνυνοτάτη* 1, 6, 1. 5, 3, 1. aliis perniciosus 4, 16, 5. C. 5, 15, 4.
κύτιταρος *προαποπίπτων* *πενύκης* 3, 7, 4. *πιτύνης* 3, 3, 8. *πτελέας* 2, 8, 3. in *nymphaea* 4, 8, 7.
κυών ἐπὶ κυνὶ 3, 5, 4. C. 1,

6, 6. *ὑπὸ κ.* 9, 1, 6. C. 1, 13, 3. *περὶ κ.* C. 3, 3, 3. *μετὰ κ.* 1, 9, 5. — *ος ἐπιτολή* C. 1, 6, 3. 1, 13, 3. 5. 3, 16, 2.
κωδύνα fructus *nymphaeae* 4, 8, 7. 9. *papaveris* 9, 12, 4.
κώλυμα C. 2, 7, 5.
κωλυτικός C. 1, 17, 5.
κώμακον inter aromata 9, 7, 2.
κώμος 4, 11, 1.
κώνειον 1, 5, 3. 6, 2, 9. 7, 6, 4. 9, 8, 3. 9, 15, 8. 9, 16, 8. 9. 9, 20, 1.
κῶνος 1, 11, 3. 3, 9, 5. 6. C. 1, 19, 1.
κωνοφόρος 1, 12, 2. 2, 2, 2. 6. 3, 9, 4. C. 1, 19, 1.
κωνοποειδῆ *θηρία* 3, 14, 1. 3, 15, 4.
κωπή 5, 1, 7.
κωπεών 4, 1, 4. 5, 1, 7.
κωρυκίς *πτελέας* 3, 14, 1.
κωρυκώδης 3, 15, 4.

A.

Ααβρώς *θει* 4, 7, 1.
λαγαρός 9, 10, 3.
λαγώς C. 6, 19, 5. 6, 20, 4.
λάθυρος ἐπιγειόκανλος 8, 3, 2. *folia* 8, 3, 1. *vermes* 8, 10, 5. C. 3, 22, 3.
λαίμαργα *ζῶα* C. 1, 22, 1.
λακάρη *montana* et *campestris* 3, 3, 1. *λάκαρα* 3, 6, 1.
λαμβάνειν 4, 11, 4. 5, 4, 1. C. 1, 6, 4. 1, 10, 7. 2, 5, 1. 6, 5, 6. — 6, 2, 4. 6, 2, 6.
λάπαθος inter *λαχανώδη*, *μονόρριζος* 1, 6, 6. *radix carnosae* 7, 2, 8. *folium* 9, 11, 1. — *λάπαθον μονορριζότατον* 7, 2, 6. *ἄργιον* 7, 6, 1. *δριμύ* C. 3, 1, 4. 7, 1, 2. 7, 7, 2.
λαχανηρά *σπέρματα* 1, 11, 3.

1, 13, 3. 6, 1, 2. 7, 1, 1. C. 2, 12, 4. 3, 19, 1. 6, 9, 3.
λαχανικά C. 3, 19, 1.
λάχανα sunt *πόας* 1, 3, 1. *δενδρούμενα* 1, 9, 2. *πολλὰ γυμνοσπέρματα* 1, 11, 2. *ποιτκαρπα* 7, 3, 3. *σπέρματα* *ξηρά* C. 1, 7, 2. 4, 3, 3. 6. *μεταβάλλει* 2, 4, 3. 7, 5, 3. *radices* 3, 6, 4. 7, 2, 5. *propagatio* 7, 2, 1. *δυσξήραντα* 7, 3, 3. *φλυδρα καὶ φιλόκοπα* 7, 1, 8. C. 3, 9, 2. *πεινῶ* 7, 5, 2. *insecta infesta* 4, 4, 10. *silvestria* 7, 7, 1. — 6, 1, 2. 7, 5, 5. C. 1, 7, 2. 1, 16, 6. 2, 4, 5. 2, 6, 1. 2, 18, 1. 3, 9, 4. 4, 3, 6. 4, 15, 3. 5, 6, 2. 5, 18, 2. 6, 12, 6. 6, 14, 4.
λαχανώδη. τὸ γένος τῶν λ. 7

- 1, 1. *μονόρριζα* 1, 6, 6. *βα-
θύρριζα* ibd. *folia radicalia* 1,
10, 7. *succus ὕδατος* 1, 12, 2.
πολύσπερμα 8, 3, 5. *ἐνια ἀπέ-
παντα* C. 2, 8, 4. — 1, 3, 4.
1, 10, 8. 1, 14, 2. C. 1, 10,
3. 2, 5, 3. 2, 15, 6. 3, 17,
8. 4, 3, 1. 4, 15, 2. 6, 11,
10. 6, 14, 12. 6, 20, 1.
λεαίνειν C. 6, 2, 1.
λεαντικός C. 6, 1, 3.
λειμόδωρον C. 5, 15, 5.
λειμωνία φυλλόκανθος 6, 4, 3.
λειμωνία ἀνεμώνη 6, 8, 1.
λειμωνία γῆ C. 2, 4, 4. 3, 6,
8. 4, 12, 4. *viti optima* C. 3,
11, 3.
λειόκαυλα 7, 8, 2. 7, 13, 3.
8, 4, 1.
λεῖος 3, 7, 1. 3, 8, 2. C. 3,
5, 1.
λειόφλοιος 1, 5, 2. 1, 8, 1.
9, 4, 2. C. 5, 7, 2.
λειόφυλλος 7, 4, 4.
λείπεσθαι 9, 16, 2.
λείρινον ἄνθος 3, 18, 11.
λείριον = *νάρκισσος* 6, 6, 9.
nos 1, 13, 2. *radix* C. 1, 4, 1,
e *semine* 7, 13, 4. *τὸ ἔτερον*
autumnale 6, 8, 3. — 6, 8, 1.
C. 6, 14, 1.
λειριώδης εὐωδία 8, 13, 6.
λειχηνιᾶν ἐλάα C. 5, 9, 10.
λειψυδρία C. 5, 12, 1.
λεκιθώδης 4, 8, 11.
λέμνα 4, 11, 6.
λέμνα 4, 10, 1.
λεπίζειν 9, 2, 7.
λεπίδες καταφερόμεναι 4, 14,
13. C. 5, 12, 11.
λέπρα 9, 12, 2.
λεπρός C. 2, 6, 4.
λεπτόβλαστα C. 3, 7, 11.
λεπτόγεια 2, 8, 1. 6, 5, 2.
8, 7, 6. C. 1, 6, 9. 1, 18, 1.
3, 21, 2. 4, 9, 4. 4, 12, 3.
6, 17, 4.
λεπτόγεις 8, 2, 11. 8, 6, 6.
8, 8, 6.
λεπτοδερμία 3, 5, 3.
λεπτόννος 3, 9, 3.
λεπτοκάλαμος 8, 9, 2.
λεπτομερής C. 6, 19, 2.
λεπτόρριζα 8, 2, 3.
λεπτός loca 1, 8, 1.
λεπτόφλοιος 1, 5, 2. C. 3, 7, 12.
λεπτόφυλλος 3, 9, 5. 6, 2, 6.
9, 11, 4.
λεπτόχυλος C. 6, 16, 5.
λεπυριώδης ῥίζα 1, 6, 7. 4,
6, 2. 7, 9, 4. 7, 13, 9. 9, 9, 6.
λευκαίνειν 7, 5, 4.
λευκάκανθα 6, 4, 3.
λεύκη populi species, *describ.* 3,
14, 2. *folia* 1, 10, 1. 3, 18, 7.
C. 2, 19, 2. *montana et cam-
pestris* 3, 3, 1. *ἀκαρκος* 3, 4,
2. C. 1, 3, 5. *φίλυδρος* 3, 3,
1. 3, 6, 1. 5, 9, 5. *εὐζωος*
C. 1, 3, 5. *ἐξαιγειροῦται* C. 2,
16, 2. 4, 5, 7. 7, 5, 2. — 4,
1, 1. 4, 2, 3. 4, 8, 1. 2. 4,
10, 2. 4, 13, 2. 4, 16, 3.
λευκόγειος χώρα C. 2, 4, 4.
λευκότον 4, 7, 8. 6, 8, 1. 7,
8, 3. 7, 13, 9. *Vide Ἴον*.
λευκόκαυλος 7, 4, 5.
λευκόκαρκος κνιτός 3, 18, 6.
λευκομφάλιος σνκή 5, 1, 8.
λευκός τὰ λευκά τῶν μελάνων
ἀσθενέστερα C. 3, 22, 2.
λίβανος δάκρυον 9, 1, 2. 9,
4, 2.
λιβανωτὶς 9, 9, 3. 9, 11, 10.
λιβανωτός 4, 4, 14. 9, 1, 6.
9, 4, 1. 2. 5. 9, 11, 2. 10. 9,
20, 1. C. 6, 11, 14.
λιβάς 2, 4, 4.
λιθάριον 3, 7, 5.
λιθιᾶν 7, 6, 3.
λίθος 2, 5, 4. 9, 18, 2. *ἄχυν-
μον* C. 6, 3, 1. *ἐκλέγειν* C. 3,
6, 5.
λιμναῖα 1, 5, 3. 4, 10, 1. 4,

- 11, 12. C. 6, 11, 11. 6, 14,
2. ὕδωρ C. 2, 6, 3.
λιμνοῦσθαι 5, 4, 6. C. 5, 12,
3. 5, 14, 2. 5, 14, 9.
λίον semen 3, 18, 3. πυρινόν
9, 18, 6. ἐξαιροῦται C. 2, 16,
2. 4, 5, 4. — 8, 7, 1.
λινόσπαρτον 1, 5, 2.
λίπα 9, 8, 5.
λιπαρός χυμός C. 6, 4, 1. 3. —
C. 5, 16, 4. 6, 8, 8.
λιπαρότης C. 5, 16, 2. 6, 8,
8. 6, 11, 7.
λίπος 9, 1, 3. C. 6, 6, 8. 6, 8, 8.
λιπῶδες φύλλον 3, 12, 1.
λίτρον ἐκ δρυός 3, 7, 6. — C.
3, 17, 8. 5, 6, 12. 6, 10, 9.
λοβός ὀσπρίων 4, 6, 7. 3, 14,
4. 1, 11, 1. λεπτός 3, 11, 4.
κυλινδρωῆδης 8, 5, 3. — 3, 17,
2. 3, 18, 3. 6, 5, 4. 7, 11,
3. 8, 2, 1. 8, 3, 4. C. 4, 7,
5. 4, 10, 2. 4, 12, 7. 6, 10,
7. — φύλλον 3, 12, 7.
λόγος κατὰ λόγον 1, 2, 2. 1,
3, 2. 1, 6, 6. 1, 8, 3. 2, 2,
6. 9, 6, 4. παρὰ λόγον 2, 3,
3. ἀνὰ λ. 1, 9, 1. πιθανός
9, 4, 9. φησικός C. 2, 1, 1.
ἐπινοητικός C. 2, 1, 1. ιδιώ-
τερος C. 6, 18, 6. αἰτία καὶ
λ. C. 6, 1, 3. λ. ὁ τὴν αἰτίαν
ἔχων C. 3, 2, 3. λόγον δεό-
μενον C. 5, 12, 8. ἐν φαρμά-
κον λόγῳ C. 6, 12, 7. opp.
αἰσθησις C. 1, 21, 4.
λοιμός C. 5, 12, 10.
λοπάς morbus oleae 4, 14, 3.
ficus 4, 14, 5.
λοπάς animal 4, 6, 7.
λοπαῖν δένδρα 3, 5, 1. 3. 3,
13, 2. 4, 15, 3. 5, 1, 1. C.
5, 9, 9.
λοπητός 5, 1, 1. 2.
λοπίζειν 3, 13, 1. 4.
λοῦσσον ἐλάτης 3, 9, 7.
λόφουρα 2, 7, 4. 3, 10, 2. 5,
7, 6. 6, 7, 6. C. 3, 6, 1. 3,
9, 5.
λοχαία C. 3, 21, 5. 3, 23, 5.
λοχμώδη 4, 8, 1. 4, 11, 11. 13.
λυμάλνεσθαι C. 1, 9, 4. 6,
17, 5.
λυπρός 4, 15, 4. φυτὰ C. 2,
4, 5. 6. χώρα 3, 20, 2.
λύρα 5, 7, 6.
λύσις ἀπορίας C. 6, 18, 1.
λυτικόν φάρμακον 9, 16, 5.
λυχνίς 6, 8, 3.
λύχνος 3, 7, 4.
λωτινὰ ξύλα 4, 2, 9. 5, 5, 6.
λωτοειδής 4, 2, 12.
λωτός καυλός ἄσαρκος 1, 5, 3.
μήτρα 1, 6, 1. 5, 5, 4. ὀλ-
γοζον ἢ ἄνοζον 1, 8, 2. ξύ-
λον μέλαν 4, 2, 5. πυκνόν 5,
3, 1. ἄσαπες 5, 4, 2. — λω-
τός δένδρον παρόμοιον ἔχον
τὸν καρπὸν τῷ λωτῷ etc. C.
4, 6, 9. — 5, 8, 1.
λωτός herba ἐκινανλόφυλλος 7,
8, 3. 5. 7, 13, 5. C. 4, 6, 1.
C. 4, 8, 8. εἶδη πολλὰ 7, 15, 3.
λωτός aquaticus in Aegypto 4,
8, 9. 10. C. 2, 19, 1.
λωτός λυβικός 4, 3, 2. 4.
λωτός inter aromata 9, 7, 3.
λωτοφάγοι 4, 3, 1.

M.

- Μάγεια 9, 15, 7.
μαγύδαρις semen silphii 6, 3,
4. ἕτερον τοῦ σιλφίου 6, 3, 7.
1, 6, 12.
μαδᾶν 4, 14, 5. C. 5, 18, 2.
μάδισις ριζῶν C. 5, 9, 9.
μαδωνάις = νυμφαία 9, 13, 1.
μακροβία 4, 13, 1. C. 2,
11. τὸ μ. ἐν τῷ ἰσχύειν C. 2,
11, 3.

- μακροβιότης** 4, 13, 2. C. 2, 4, 4.
μακρόλοβα 8, 5, 2.
μακρόρριζος 7, 11, 3.
μακροστελέχης 1, 5, 1.
μακροτομειν vitem C. 3, 14, 2.
μακρότομος vitis C. 3, 2, 2.
μαλακοπύρηνης δόξα C. 1, 21, 2. 2, 11, 7. φοῖνιξ 2, 6, 6.
μαλακὸς ἄηρ 6, 8, 1. C. 1, 11, 3. 2, 1, 3. 2, 3, 6. 4, 11, 8. — **χειμῶν** C. 5, 1, 14. **πύρωσις** C. 6, 17, 8.
μαλακόφλοιος C. 1, 6, 4.
μαλάχη ἀποδενδρουῖται 1, 3, 2. 1, 9, 2. **λάχανον** 1, 9, 2. **ἐπιγειόκανυλον** 7, 8, 1. **ἀγρία** 9, 15, 5. folia solem sequuntur C. 2, 19, 5. — 7, 7, 2. 9, 18, 1.
μαλῖνα θάλλη 4, 8, 12.
μᾶλλον cum comparativo C. 1, 6, 10. 2, 15, 6.
μανδραγόρας 6, 2, 9. 9, 8, 8. 9, 9, 1. **θανατηφόρος** C. 6, 4, 5.
μανικὸς στρύχνος 9, 11, 6.
μανὸς 1, 8, 2. 1, 9, 1. 3, 11, 2. 5.
μανοσπορεῖν 8, 6, 2.
μανόσπορα C. 3, 21, 5.
μανότης 8, 9, 1. **φυτενομένων** C. 3, 7, 1. **εὐτροφόν τι καὶ εὐβλαστον** C. 1, 8, 2.
μανόφυλλος 6, 7, 3.
μανοῦν 9, 14, 3. C. 3, 20, 7.
μάνωσις C. 4, 14, 2. 5, 11, 3.
μάντεις 2, 3, 1. 2. C. 5, 3, 1.
μάραθὸν λάχανον γυμνόσπερμον 1, 11, 2. 7, 3, 2. **ἐννευρόκανυλον** 6, 1, 4. 6, 2, 9. **εὐῶδες** 1, 12, 2. — 9, 9, 6. C. 6, 9, 3.
μάραθὸν marinum 4, 6, 3.
μάσημα 4, 8, 4.
μάσησις C. 6, 9, 3.
μάσασθαι 4, 8, 4.
μάσπετον φύλλον σιλφίου 6, 3, 1.
μαστίχη ἀκανθική 6, 4, 9. ab **ἰξίνῃ** 9, 1, 2.
μασχάλη 3, 15, 1. C. 1, 6, 4.
μασχάλης δάβδων 3, 17, 5.
μεγαλόκαρπος 4, 4, 3.
μεγαλόκανυλος 7, 6, 3.
μεγαλόσταχυς 8, 4, 3.
μεγαλόσχημος C. 6, 1, 6.
μεγαλόφυλλος 7, 4, 4. C. 2, 10, 2.
μεθιστάναι πρὸς τὸ βέλτιον C. 1, 9, 2. ἡ τροφή C. 5, 3, 5. εἰς ἕτερον C. 4, 4, 9. C. 2, 13, 2.
μεθύσκειν 9, 9, 3.
μείωσις C. 4, 4, 11.
μελάγγειος χώρα 8, 7, 2.
μελάγγεως γῆ C. 3, 21, 3. 2, 4, 12.
μελάγκρανις species **σχοίνου** 4, 12, 1.
μελαμπόδιον ἔκτομον = **ἐλλέβορος** 9, 10, 4.
μελάμπυρον 8, 4, 6.
μελάνδρονον 1, 6, 2. 5, 3, 1.
μελέϊνος 5, 7, 8.
μέλη 1, 2, 7.
μέλι 3, 15, 5.
μελία montana et campestris 3, 3, 1. duo species 3, 11, 3. describ. ibd. radix 3, 6, 5. fruct. 3, 4, 4. caeditur 5, 1, 2. **ὕγρότατον** 5, 6, 4. — 3, 6, 1. 3, 17, 1. 4, 5, 3. 4, 8, 2. 5, 7, 3.
μελίκρατον 9, 11, 2. 9, 12, 5. 9, 16, 5. C. 6, 17, 2.
μελίλωτος 7, 15, 3. C. 6, 14, 8. 11.
μέλιнос κανυλὸς καλαμώνης 8, 3, 2. **ἰσχυρόρριζος** C. 2, 12, 3. **ἄνθος** χρωῶδες 8, 3, 3. — 8, 1, 4. 8, 2, 6. 8, 7, 3.
μελίσσόφυλλον suffrutex 6, 1, 4.
μελιτηρὸς χυλὸς 3, 7, 4.
μελιτουργὸς 6, 2, 3.
μελιτώδης χυμὸς C. 6, 9, 2.

μελιτταί C. 2, 17, 9. 6, 5, 1.
 μελιττοῦτα 9, 8, 7.
 μέλλειν μέλλων βλαστός 4, 15,
 1. C. 5, 17, 6.
 μερίζειν 1, 10, 10. C. 1, 11, 3.
 1, 12, 3. 5. 10. 1, 15, 2. 1,
 16, 4. 3, 9, 1. 6, 4, 4. 6.
 6, 11, 15. 6, 18, 9. ῥίξαι C.
 5, 3, 4. τροφή C. 5, 6, 3.
 μερισμός φυσικός C. 1, 12, 6.
 τρεῖς ἐν τοῖς φυτοῖς C. 1, 16,
 5. C. 4, 6, 9.
 μέρος 1, 1, 1—6. ἀποβαλλόμενα
 1, 1, 2. μέγιστα 1, 2, 4. — ἐν
 φαρμάκον μέρος C. 3, 10, 3.
 βλαστήσεις ἐκ μὴ οἰκείων με-
 ρῶν C. 5, 2, 1. τὰ κατὰ μέ-
 ρος in foliis pinnatis C. 12, 7.
 παρὰ μέρος C. 4, 6, 1. κατὰ
 μέρος ἀνθεῖν 7, 3, 1. 7, 9, 2.
 C. 5, 1, 11. πέττειν C. 1, 17,
 3. 8. ὁδμαί C. 6, 14, 1.
 μέσος ἀνὰ μέσον 1, 8, 5. 3, 7,
 5. 3, 16, 3. C. 2, 5, 2. 3, 6,
 1. 3, 11, 5.
 μεσοσχιδής 3, 11, 1.
 μεσοῦν ἥλιος C. 2, 4, 8.
 μεσότης C. 3, 19, 2.
 μεσπίλη describ. 3, 12, 5. spe-
 cies ibd. ἀγρία 3, 15, 6. mor-
 bus 4, 14, 10. — 3, 13, 1. 3. 3,
 15, 6. 3, 17, 5. — μέσπιλος 4,
 2, 10. μέσπιλον 4, 8, 12. C. 2,
 8, 2. 6, 14, 4. 6, 16, 1.
 μεσπιλώδης 3, 15, 6. ἄνθος
 3, 17, 5.
 μεταβαίνειν 3, 1, 5. C. 5, 6, 12.
 μεταβάλλειν τὰ φυτὰ μετα-
 βάλλει τροφῇ καὶ ἐπιμελείᾳ 2,
 2, 9. θεραπεία καὶ ἀθερα-
 πεία 2, 2, 12. αὐτομάτως
 2, 2, 10. σπέρματα καὶ ζωὰ
 τριγωνήσαντα C. 2, 13, 3. εἰς
 τὸ ὅμοιον καὶ σύνεγγυς C. 5,
 7, 3. εἰς βέλτιον, χεῖρον C.
 6, 15, 3. ἐξαλλαγῇ χώρας 2,
 2, 10. σισύμβριον εἰς μίνθαν

2, 4, 1. πυρὸς εἰς αἶραν 2, 4,
 1. καὶ κριθῇ 8, 7, 1. τίφῃ
 καὶ ξειὰ εἰς πυρὸν 2, 4, 1. σέ-
 λινον C. 5, 6, 7. τόπους 2, 2,
 10. τὸ μέλλον μ. C. 4, 5, 4.
 μεταβάλλειν transitivum 2, 3, 2.
 — C. 2, 13. 4, 4, 6.
 μετάβασις C. 6, 7, 8.
 μεταβλαστάνειν 2, 4, 4.
 μεταβλητικὸς 6, 10, 2.
 μεταβολὴ αὐτομάτῃ 2, 3, 1. C.
 2, 16, 2. 5, 3, 3. 5, 6, 12.
 διὰ θεραπείας 3, 17, 6. τέχνη
 C. 5, 6, 11. τῆς φύσεως C. 3,
 1, 6. τῆς ὁλῆς φ. 2, 3, 3.
 καρπῶν 2, 3, 1. C. 3, 17, 7.
 5, 3, 1. κατὰ τὰς ὁσμάς C. 2,
 16. χλόης C. 4, 4, 11. χώρας
 2, 4, 1. ὥρας 7, 10, 4. κατὰ
 τὰς ὥρας C. 3, 2, 1. ἀέρος C.
 1, 7, 5. 3, 6, 9. ἀπὸ τῶν δι-
 ξῶν C. 2, 14, 3. τῶν ἀσθενῶν
 C. 1, 7, 5. 3, 5, 2. 4, 1, 6.
 φυσικαί 2, 4, 4. ζῶων ibd. τε-
 λέα C. 5, 7, 2. εἰς τὸ βέλτιον,
 χεῖρον C. 2, 13, 4. 3, 24, 1.
 2, 15, 1. 3, 5, 2. causae 2,
 13, 5. 2, 14, 2. — C. 2, 1, 7.
 3, 24, 1. 4, 4, 7. 8. 4, 12, 8.
 5, 3, 6. 6, 15, 2.
 μεταδιώκειν 1, 2, 3.
 μετακινεῖν C. 1, 16, 12. 3,
 5, 2. 4, 5, 3. 5, 6, 12.
 μεταλαμβάνειν 6, 8, 4.
 μέταλλα 6, 3, 2. C. 4, 12, 6.
 μεταλλεσόμενα τὰ C. 6, 3, 2.
 μεταρρυσμίζειν C. 6, 7, 2.
 μετάστασις ποταμῶν C. 1, 5,
 2. 4, 4, 12.
 μετασχηματίζειν C. 6, 7, 2.
 μετασχηματισμός C. 2, 16, 4.
 μετατιθέναι 3, 1, 1. C. 1, 16,
 12. 3, 1, 6. 3, 7, 6.
 μεταφέρειν 2, 2, 8. 7, 4, 3.
 8, 2, 9. C. 4, 5, 6. 4, 11, 6.
 5, 9, 6.

μεταφυτεία σώζει τὴν φύσιν
C. 2, 16, 5.

μεταφυτεύειν 2, 2, 12. 2, 4,
1. 2, 6, 4. 6, 6, 6. 6, 7, 4.
7, 4, 8. 7, 5, 3. C. 5, 7, 1.
6, 18, 4.

μετεωρισμός διζῶν C. 1, 3, 5.

μετεωρόρριζος 4, 2, 4.

μετέωρος 3, 2, 5. 3, 10, 3. 3,
11, 1. 3, 13, 4. 5, 9, 7. 8,
10, 2. C. 2, 3, 6. 4, 7, 3. 4,
12, 8. 4, 14, 3. 5, 9, 8. 5,
12, 8.

μετοπωρινὰ C. 1, 13, 8.

μετόπωρον 1, 9, 6. 3, 5, 4.
3, 12, 8. C. 1, 13, 4. 3, 2,
6 — 8. C. 20, 4.

μηδικὴ πόα 8, 7, 7. κειρομένη
βελτίων C. 2, 15, 6.

μηδικὴ μηλέα s. περσικὴ μη-
λέα. σπέρματα διεστῶτα καὶ
στοιχηδὸν 1, 11, 4. ἄνθη γό-
νιμα καὶ ἄγωνα 1, 13, 4. C. 1,
11, 1. 1, 18, 5. describ. 4,
4, 2.

μήκων ἀέφυλλον 1, 9, 4. ἐναγ-
γείοςπερμον 1, 11, 2. ὑγρότης
ὁπάδης 1, 12, 2. κεφαλή 9, 8,
2. — 4, 8, 7. 10. 4, 10, 3. C.
4, 15, 2. — μ. μέλαινα 9, 11,
9. — μ. ζοιάς 9, 12, 4. — μ.
ἡρακλεία 9, 12, 5. — 9, 16, 8.
C. 2, 12, 1.

μηκωνικά 1, 11, 2. 9, 20, 1.

μηκῶνιον 9, 8, 2.

μηλέα οὐ μονοστελεχὴς 1, 3, 3.
1, 9, 1. cortex 1, 5, 2. μήτρα
1, 6, 1. δίξαι 1, 6, 3. 4. ὄζοι
1, 8, 4. φύλλα 1, 10, 4. 5.
ἄνθος 1, 13, 3. καρπὸς 1, 14,
1. 3, 4, 4. δίφορος 1, 14, 1.
C. 1, 13, 9. ὀψίβλαστος 3, 4,
2. πρωῒβλαστος C. 1, 15, 1.
πρώται et ὄψιαι C. 1, 18, 3.
4, 11, 2. βραχύβιος 4, 13, 2.
παραβλαστάνει 4, 13, 3. in
montanis 3, 3, 3. προανθεῖ C.

1, 10, 2. vermibus infestatur C.
5, 9, 3. 5, 10, 1. — 1, 12, 2.
2, 2, 4. 5. 2, 5, 3. 6. 2, 8, 1.
3, 3, 1. 2. 4, 5, 3. 5, 3, 3.
5, 4, 1. C. 1, 3, 2. 2, 3, 6.
2, 9, 3. 3, 2, 2. 8. 3, 17, 2.
3, 22, 5. 5, 9, 5. 5, 12, 9.
5, 16, 3. — γλυκεῖα 9, 11, 5.

μηλέα ἐαρινή 2, 1, 3. 4, 13, 2.
4, 14, 7. C. 2, 11, 6. 3, 17, 7.

μηλινοσιδὲς ἄνθος 6, 2, 8. 7,
3, 1. 7, 11, 4.

μήλινον ἄνθος 9, 18, 1.

μήλον 1, 11, 5. 1, 12, 1. 6,
6, 6. C. 5, 5, 3. 5, 6, 1. 6,
14, 4. 5. 10. — ἄγρια C. 2, 8,
2. 6, 16, 1. 6, 19, 4. — ἐα-
ρινὸν 4, 7, 7.

μήλωθρον 3, 18, 11. φρυγα-
νικὸν 6, 1, 4.

μήνανθος in lacu Orchomenio
4, 10, 1.

μηρυκάζοντα 3, 10, 2.

μήτρα defn. 1, 2, 6. 1, 6. σαρ-
κώδης, ξυλώδης, ὕμενώδης 1,
6, 1. exemta quid fiat 4, 16, 4.
παρεστραμμένη 5, 1, 11. γυ-
μνωθεῖσα 5, 5, 3. ἐβένου 5, 3,
1. δρυὸς ibd. — 1, 2, 1. 3,
9, 3. 3, 10, 5. 3, 16, 3. 5,
2, 2. 5, 5, 2. 4. 5. C. 3, 11,
1. 3, 14, 4. 6. 5, 5, 1. 5, 6,
13. 5, 17, 1.

μηχανᾶσθαι C. 1, 16, 2.

μίδας vermis in κνᾶμφ C. 4, 15, 4.
μικρόκαρπα πολυκαρπότερα C.
4, 15, 2. — C. 2, 10, 2. 2, 11,
10. 6, 18, 5. 10.

μικροκαρπία C. 6, 18, 8.

μικρόμυρτον C. 6, 18, 5.

μικροπύρηνος C. 1, 16, 2.

μικρόσπερμος 8, 3, 5.

μικρόσταχυς 8, 4, 3.

μίλαξ φύλλα 1, 10, 5. 6. descr.
3, 18, 11. flos 6, 8, 3. ὄψιον
C. 1, 17, 8.

μίλος describ. 3, 10, 1. loca ibd.

- usus 5, 7, 6. ἄγριον ἀέλφυλ-
 λον 1, 9, 3. 3, 3, 3. ὀψίβλα-
 στον 3, 4, 2. ἀνθεῖ 3, 4, 5.
 ὀφιαίτατον 3, 4, 6. 3, 6, 1.
 μιμάλκυλον fructus κομάρον 3,
 16, 4. ἄγριον C. 2, 8, 2.
 μίνθα σισυμβριον μεταβάλλει εἰς
 μίνθαν 2, 4, 1. 6, 7, 2. C.
 2, 16, 2. 4, 5, 6. 5, 7, 1.
 βαθύρριζον C. 2, 16, 5. — C.
 6, 14, 7.
 μίξις γῆς C. 3, 26, 3. 6, 4.
 μίσγειν C. 3, 20, 3.
 μίσιν in Cyrenaica, ὑπόγειον 1,
 16, 12. 4, 1, 3.
 μίσχος definit. 1, 2, 1. διαφο-
 ραί 1, 10, 7. ἐπέτειον 1, 10,
 9. ἰνώδης 3, 12, 7. 3, 13, 5.
 περισταχνώδης 4, 12, 2. — 1,
 11, 5. 7, 9, 1. C. 5, 4, 2.
 μίσχος instrumentum Thessalorum
 ad effodiendum agrum. C. 3, 20, 8.
 μνάσιον in Aegypto 4, 8, 2. 6.
 μόλυνσις C. 4, 9, 6.
 μοναχοῦ 9, 10, 2.
 μονογενῆς 3, 10, 2. 3, 14, 3.
 μονοειδῆς 1, 1, 12. 3, 10, 3.
 3, 12, 3. 3, 14, 2. 6, 2, 6.
 7, 11, 2. 8, 5, 1.
 μονοκάλαμος 8, 4, 3. 4. 8,
 9, 2.
 μονόκαυλος 4, 6, 8. 6, 2, 7.
 6, 4, 4. 7. 7, 1, 8. 7, 8, 2.
 C. 4, 7, 1.
 μονόκολος 2, 15, 5.
 μονόλοπος φλοιός 1, 5, 2.
 μονόξοον lignum 5, 1, 10.
 μονόρριζος 3, 15, 6. 6, 5, 2.
 7, 2, 5. 8, 2, 3.
 μονοστελέχης 1, 5, 1. 1, 9,
 1. 2, 6, 9.
 μονόστροφος 5, 7, 6.
 μονοφυῆς φοῖνιξ 2, 6, 9. 3,
 17, 2. ῥίζα 3, 18, 5. καυλοὶ
 C. 2, 12, 2. — 4, 2, 7. C. 1,
 1, 3,
 μόριον 1, 1, 12. 1, 12, 3.
 μορφὴ μορφαὶ καὶ μόρια 1, 14,
 4. ἰδία 3, 8, 1. C. 4, 11, 4.
 4, 15, 4. opp. ὅλη 1, 12, 2.
 ὅλη 1, 12, 1. 7, 11, 2. — 1,
 1, 11. 1, 4, 1. 8, 4, 2. 8.
 5, 1. C. 2, 2, 1.
 μορφοῦν C. 5, 6, 7.
 μόρφωσις C. 3, 7, 4.
 μόσχευμα 2, 2, 5. C. 3, 11, 5.
 μοσχεύειν 2, 5, 3. C. 1, 2, 1.
 3, 5, 1. 3, 11, 5.
 μόσχος 5, 9, 1.
 μοχθηρὸς 9, 2, 4. C. 3, 6, 4.
 7, 4, 3.
 μοχλεύειν 2, 5, 2.
 μόα 3, 7, 5.
 μνάκανθος ἀκανθώδης 6, 5, 1.
 μυελὸς 1, 2, 6.
 μυθόλογος 4, 13, 2.
 μῦθος 9, 5, 2.
 μυθώδης 2, 2, 9. 9, 18, 2.
 μύκης 1, 1, 11. 1, 5, 3. 1, 6,
 5. 3, 7, 6. — ἀπολιθούμενοι
 in Arabia 4, 7, 2. — morbus
 oleae 4, 14, 3.
 μνόδοχον 5, 4, 5.
 μυξώδης 3, 12, 2.
 μυοφόρον ἐννευρούκανλον 6,
 1, 4.
 μνόφαα? 7, 11, 1.
 μυρεψὸς 4, 2, 6. C. 6, 14, 11.
 6, 19, 3.
 μυρική ἀμφίβιος 1, 4, 3. ἄγριον
 ἀέλφυλλον 1, 9, 3. 3, 3, 3.
 σαρκόφυλλος 1, 10, 4. 6, 2, 2.
 ἄνθος ἐκπαπνοῦται 6, 4, 8.
 lignum 5, 4, 8. — 3, 3, 1. 3,
 16, 4.
 μυρικώδης 4, 6, 7.
 μυρίζειν C. 6, 5, 1.
 μύρις C. 6, 9, 3.
 μύρον 6, 6, 5. 9, 7, 2. C. 6,
 5, 1. 6, 16, 7. Ἴρινον 9, 9, 2.
 μύρρα 7, 6, 3.
 μυρρίνη mutatur e semine pro-
 pagata 2, 2, 6. fugit frigida 4,
 5, 3. odoratissima in Aegypto

6, 8, 5. C. 2, 13, 4. 6, 18, 4.
 — 5, 8, 3. C. 6, 18, 7.
 μύρρινος frutescit 1, 3, 2. ἡμε-
 ρον αἰφύλλον 1, 9, 3. φύλλα
 1, 10, 2. 4. 8. ἄνθος 1, 13, 3.
 καρπός 1, 14, 1. C. 2, 8, 1.
 6, 14, 6. βλάστησις 2, 1, 4.
 2, 5, 6. 3, 6, 2. cultura 2, 7,
 2. 3. C. 3, 9, 3. in montibus
 ad Propontidem 4, 5, 4. in
 Latio 5, 8, 3. in Circaeio 5, 8,
 3. amica oleae C. 3, 10, 4.
 τάχιστα ἀποκάεται C. 5, 13, 4.

— ἔμβριος ἀπὸ ξύλων C. 1, 3, 3.
 detractio corticis nocet C. 1, 4, 5.
 — 9, 11, 9. C. 1, 13, 10. 2,
 7, 3. 2, 11, 7. 3, 5, 5. 3, 7,
 1. 11. 3, 10, 5. 3, 17, 5. 7.
 6, 18, 10.
 μυρτίτης τιθύμαλλος 9, 11, 9.
 μύρτον 1, 12, 1. 3, 12, 4. 3,
 16, 4. 4, 2, 1. C. 6, 7, 3.
 6, 12, 9.
 μυττωτός 7, 4, 11.
 μῶλυ 9, 15, 7.
 μωλύειν 2, 2, 2.

N.

Ναῖρον 9, 7, 3.
 ναματιαῖον ὕδωρ 2, 6, 5. 4,
 2, 9. 8, 7, 3. C. 1, 19, 5.
 2, 5, 5.
 ναματώδης C. 3, 6, 3.
 νάπυ 1, 12, 1. 7, 1, 2. ἔλλο-
 βοσπέρματον 7, 3, 2.
 νάρδον 9, 7, 2. -ος 9, 7, 3.
 inter aromata.
 ναρθηκία 6, 1, 4. 6, 2, 7.
 ναρθηκώδης γένος 6, 2, 7.
 κανλός 8, 3, 2. 9, 9, 6. φρυ-
 γανικά 1, 6, 10. radices 1, 6,
 10. — 6, 3, 7. C. 2, 12, 2.
 νάρθηξ 1, 2, 7. 1, 6, 1. 2.
 6, 2, 7. 6, 1, 4. 6, 3, 1. 9,
 10, 1. 9, 16, 2. C. 5, 6, 4.
 νάρκισσος=λεῖριον 6, 6, 8. 6,
 8, 1. folium 7, 13, 1. κανλός
 7, 13, 5. 7, 13, 2. 7, 13, 6. 7.
 νάρτη inter aromata 9, 7, 3.
 ναυπηγεῖν 5, 4, 3. 7.
 ναυπηγήσιμος θλή 4, 5, 5.
 5, 7.
 ναυπηγία 3, 10, 1. 4, 1, 2.
 4, 2, 6. 8.
 νέαι χειμεριναί C. 3, 20, 7. τὰ
 νέα C. 6, 17, 4. νέος καρπός
 2, 6, 10.
 νεανικός 5, 1, 11. C. 3, 14, 6.
 νεῖν C. 3, 20, 1. 7. 8.

νέα νσις θερυνή C. 3, 20, 7.
 νειός 8, 6, 3. 8, 7, 2. C. 4,
 8, 1.
 νεόβλαστος κλάδος 1, 8, 8.
 νεόδορος βύρσα 9, 5, 3.
 νεόκαντος ὕλη C. 6, 17, 7.
 νεοσσιὰ C. 4, 5, 7.
 νεοργός γῆ C. 3, 13, 3.
 νευρόκανυλα 7, 2, 8. 7, 8, 1.
 νεύειν κάτω 3, 18, 4. εἰς βύ-
 θον 4, 9, 1.
 νεωλεῖν 5, 7, 2.
 νεωκία 5, 7, 2.
 νέωτα εἰς ν. βλαστάνειν 7, 13,
 5. φέρειν 9, 11, 9. καρπός
 C. 3, 16, 2.
 νήνεμα loca 1, 8, 1.
 νήνεμία 5, 12, 2.
 νηπενθες 9, 15, 1.
 νήπιος plantae iuveniles 8, 1, 7.
 νίτρον 2, 4, 2. C. 2, 5, 3. 6,
 1, 4.
 νιτρώδη ὕδατα C. 2, 5, 1. 6, 3, 1.
 νοσεῖν C. 5, 9, 9. 6, 7, 7.
 νόσημα κατὰ γῆς 2, 7, 3. δέν-
 δρων 4, 14. κατὰ τοὺς τόπους
 4, 14, 3. σπερμάτων 8, 10, 1.
 τῶν ἀγρίων οὐ λέγεται C. 5, 9,
 1. δι' ἀσυνμετρίαν τροφῆς C.
 3, 22, 3. — C. 3, 22, 1. 4, 14,
 5. 5, 8.

νοσηματικῶς C. 6, 10, 4.
νόσος *λερά* 9, 11, 3. *ἐκβασίς*
τοῦ κατὰ φύσιν C. 5, 8, 1. —
C. 5, 8, 2.
νόστιμος C. 4, 13, 2.
νοτερός ὁπὸς 5, 9, 8.
νοτία 7, 14, 1. — νότια *πνεῖ* C.

1, 13, 5. νότια (*πνεύματα*) 4;
14, 9, 10.
νοτὶς *ἐκ γῆς* 5, 6, 1.
νοκτερινὰ ὕδατα 2, 6, 1.
νομφαία 9, 13, 1.
νωθεστέρα φλόξ 5, 9, 3.

Σ.

Ξαίνειν C. 3, 23, 2.
ξανθύνειν 3, 15, 6.
ξενικά σπέρματα 8, 8, 1. 9,
20, 3.
ξηραντικός C. 6, 1, 3.
ξηρασία 7, 2, 2.
ξηρόκαρπα C. 2, 8, 1.
ξηρός ξηροῦ φύσις *ἐμφαίνεται*
ἐν ταῖς ὁσμαῖς C. 6, 17, 6.
ξηρότης ἀπλῇ καὶ μαλακῇ C. 3,
16, 4. *effectus* C. 6, 18, 5.
ξίρις 9, 8, 7.
ξιφίον 6, 8, 1.
ξιφοειδὲς φύλλον 7, 13, 1.
ξίφος = *φάσγανον* 7, 13, 1.
ξύλον *defn.* 1, 2, 6. *διαφοραί*
1, 5, 3. *usus* 5, 1, 1. *quae-*
nam ad usum optima 5, 3, 4,
1, 4. *ad flammam* 5, 9, 3. *ad*
onera ferenda 5, 6. *γένεσις ἀπὸ*

ξ. *διαιρουμένων* 2, 1, 1. 4.
C. 1, 3, 1. 5, 1, 4. *αὐτόματα*
διαβλαστώνοντα C. 5, 4, 3. *ὅσα*
ἰδίει C. 5, 4, 4. *περίμητρον* 3,
9, 3. *ἐμητρον* C. 5, 17, 2.
στρογγύλα, τετραγωνα 5, 1, 1.
5, 5, 2. 6. *άσαπῇ* 5, 4, 2.
χροινιώτατα 5, 4, 2. *ὁμογενῇ*
5, 4, 8. *εὐεργα, δύσεργα* 5, 5.
ἐλκόμενα 5, 5, 2. — 2, 5, 4.
3, 5, 3. 3, 9, 7. 3, 10, 1.
3, 15, 6. 3, 16, 1. 2. 5, 3.
5, 5, 6. 5, 6, 1. — 4. 5, 9, 8.
ξύλωδης κελύφη 1, 11, 3. C.
1, 7, 3. *ξίξαι* 7, 9, 3. — C.
4, 11, 10.
ξύσμα 4, 14, 13.
ξύειν C. 5, 6, 13.
Composita cum praepositione *ξύν*
vide sub *litera Σ.*

Ο.

Όγκος ὁ ὅλος C. 1, 12, 4. 8. 6,
12, 5. *σωματικός* C. 1, 14, 4.
4, 1, 5. *τροφῆς* C. 4, 5, 4.
opp. *μορφῇ* C. 6, 2, 4. *ἀδρύ-*
νειν τοὺς ὅ. C. 4, 13, 6. —
4, 10, 3. C. 4, 1, 4. 5, 6, 4.
ὀγγυνή 2, 5, 6.
ὀδμή C. 6, 3, 1. 6, 9, 2. 6,
14, 1.
ὄξος = *ἀκρεμῶν* 1, 1, 9. *διαφο-*
ραί 1, 8. *ἄτακτοι, τεταγμένοι*
1, 8, 3. *τυφλοὶ* 1, 8, 4. C. 3,
5, 1. *κατ' ἀλλήλους* 3, 6, 2.
σκληροὶ 3, 9, 7. *πυκνοὶ* 3, 9,

7. *γόνιμοι* 1, 8, 4. ὄξω re-
spondet in vite ὀφθαλμός in ca-
lamo γόνυ 1, 8, 5. *καταπίνον-*
ται 5, 2, 2. -ους *ἐμποιεῖ πνεύ-*
ματα C. 2, 9, 1. — 1, 9, 1.
3, 9, 7. 5, 1, 6.
ὄξειν 3, 9, 3. 3, 18, 13. 9,
19, 1.
ὄξοϋν C. 3, 5, 1.
ὄξώδης δένδρα 1, 8, 1. ὕλη 5,
2, 1. 2. ὁ. *ξύλα δύσεργα* 5, 5,
1. — 1, 5, 4. 3, 8, 4. 3, 10,
4. 3, 11, 5. 3, 12, 3. 3, 17, 3.
ὄξωτός 1, 3, 1.

- ὁ ἄκαρκος ἐν ἀλεσίνοις 2, 2, 10.
 ψυχρόν ibd. εὐθύνειν 2, 7, 7.
 κάρκος 3, 5, 5.
 οἶη 3, 11, 3. genera et describ.
 3, 12, 7. 9. 3, 15, 4. C. 3,
 1, 4.
 ὁ θόνιον 3, 8, 6. 7, 3, 4. 9,
 12, 5. C. 5, 6, 9.
 οἰκειὸς τόποι 1, 9, 2. 2, 3, 3.
 3, 3, 2. χῶραι 2, 5, 7. πνεύ-
 ματα C. 2, 7, 5. χυλὸς C. 2,
 8, 2. τὰ οἰκεία C. 3, 1, 3. 3,
 20, 1. καὶ συνεργοῦντα 5, 15,
 2. τὸ μὴ οἰκεῖον οὐ ποιεῖ τὸ
 τῆς φύσεως C. 6, 17, 12. ἔκα-
 στον τρέφεται τῷ οἰκείῳ C. 6,
 19, 1. — οἰκείως 9, 8, 5. σκο-
 πεῖν 1, 4, 3. — C. 2, 4, 8. 6,
 5, 3. 6, 7, 7.
 οἰκίον C. 4, 13, 7.
 οἰκοδομή 3, 8, 5.
 οἰκοδομία 5, 7, 5.
 οἰνάνθη ἀγρία 5, 9, 6. — ἀν-
 θῶδες 6, 6, 11. vitis C. 3, 14,
 8. — 6, 8, 1. C. 1, 13, 12.
 οἶναρον 9, 13, 5. C. 5, 4, 1.
 5, 9; 11, 5, 10, 1. 6, 12, 4.
 οἶνος ἀγόνους ποιῶν 9, 18, 11.
 ὑπνωτικός ibd. μεταβάλλει χυ-
 μοῖς C. 6, 7, 5. φθορά 6, 7,
 6. ἐκ κριθῶν καὶ πυρῶν 6,
 11, 2. ὁσμήν λαμβάνει 6, 14,
 10. γλυκεῖς μαλακοὶ λεπτοὶ
 πίονες 6, 16, 5. — C. 6, 19, 2.
 οἶνοχρῶς 9, 13, 4.
 οἶνωδης ὑγρότης 3, 13, 6. χυ-
 μὸς C. 6, 4, 1. χυλὸς C. 6, 6,
 4. καρποὶ C. 6, 14, 4. — C.
 6, 7, 3. 6, 9, 2.
 οἶνωπὸς ξόλον 3, 16, 3. 3, 18, 2.
 οἶσον 3, 18, 1. 2. — 6, 2, 2.
 οἶτον? 3, 18, 1.
 οἶωνίξεσθαι 8, 6, 2.
 ὀλιγαχοῦ 9, 10, 3.
 ὀλιγογόνος 8, 4, 4. C. 1, 22, 1.
 ὀλιγογόννατος κάλαμος 4, 11,
 10. 11.
 ὀλιγοέλαιος C. 6, 8, 5.
 ὀλίγοζος 1, 8, 2.
 ὀλιγόϊνος 5, 1, 5.
 ὀλιγοκάλαμος C. 4, 11, 4.
 ὀλιγόκαρκος C. 1, 18, 4. 2,
 11, 1. 2, 11, 10. 4, 1, 4. 5,
 17, 6.
 ὀλιγόκλαδος 1, 5, 1. 3, 17, 1.
 ὀλιγόπυρος C. 4, 11, 4.
 ὀλιγόκυλλος 7, 8, 2.
 ὀλιγόσπερμος 7, 4, 4.
 ὀλιγοτρόφος C. 3, 13, 4. 3,
 21, 3. 6, 16, 4. 6, 18, 3.
 ὀλιγὸ ὕδρος 6, 7, 6.
 ὀλιγόφυλλος 1, 10, 8.
 ὀλιγόχους 8, 4, 3. C. 4, 8, 2.
 4, 11, 3.
 ὀλιγοχρόνιος ἀνθησις δόδον
 6, 8, 2. — C. 4, 3, 7. 4, 11, 4.
 ὀλιγοχρονιότης C. 2, 12, 1.
 ὀλκᾶς 5, 7, 2.
 ὀλκή 9, 16, 8.
 ὀλμος 9, 16, 9.
 ὀλόρριζος 3, 18, 5.
 ὀλοσχερῆς 3, 18, 5.
 ὀλόσχοινος 4, 12, 1. 9, 12, 1.
 ὀλυνθαίξειν in phoenice 2, 8,
 4. C. 2, 9, 15.
 ὀλυνθος an καρπὸς? 3, 7, 3.
 λευκοί, μέλανες C. 5, 1, 8. —
 1, 14, 1. 4, 2, 1. 4, 14, 5.
 C. 5, 1, 6. 5, 9, 12.
 ὀλυνθοφορεῖν 3, 7, 3.
 ὀλυνθοφόρος σνκῆ 5, 1, 8.
 ὀλύρα ὁμοιόπυρον 8, 1, 3. πο-
 λύλοπον 8, 4, 1. 8, 9, 2.
 ὁμαλῆς 3, 3, 2. 1, 5, 3. 9, 3,
 1. C. 3, 13, 3.
 ὁμαλίζειν 5, 2, 3. 5, 9, 8.
 C. 5, 1, 12.
 ὁμαλύνειν 6, 2, 1.
 ὁμβρος C. 3, 3, 3. 3, 20, 4.
 ὁμβρώδης C. 3, 21, 4.
 ὁμιλία 9, 18, 3.
 ὁμίχλη C. 2, 7, 5.
 ὁμιχλώδης πνεῦμα C. 5, 10, 3.
 ἄηρ C. 6, 18, 3.

- ὁμοβλαστάνειν C. 1, 11, 1.
 ὁμοβλαστῆς C. 5, 5, 4.
 ὁμογενῆς ὁμογενῇ καὶ ἐν μιᾷ
 προσηγορίᾳ 3, 3, 6. ἄγρια καὶ
 ἡμερα 3, 2, 1. τὰ ἄρρενα τῶν
 ὁ. 3, 3, 7. τὰ ὁ. καθ' ἑκα-
 στον γένος 8, 3, 1. τῶν ὁ. τὰ
 ὁμοειδέστερα C. 1, 22, 1. τὰ
 κεχωρισμένα τῶν ὁ. C. 1, 11,
 1. τὸ ἴδιον ἐν τοῖς ὁμογενέσι
 θαναμάζεται C. 1, 20, 2. — 1,
 18, 1. 1, 9, 2. 1, 13, 3. 3,
 4, 1. 3, 8, 1. 3, 18, 1. 4,
 1, 1. 5, 1, 12. 8, 4, 1. 8,
 8, 1. C. 1, 5, 5. 1, 18, 3.
 ? 1, 20, 2. 2, 4, 8. 2, 7, 3.
 2, 10, 1. 2, 15, 3. 2, 17, 2.
 2, 19, 1. 3, 19, 3. 4, 4, 2.
 4, 11, 1. 4, 13, 1. 5, 2, 3.
 5, 5, 2. 6, 3, 5. 6, 6, 2. 6,
 14, 2. 6, 16, 1.
 ὁμοειδῆς C. 1, 4, 1. 1, 22, 1.
 3, 6, 6.
 ὁμοιόκριθα 3, 1, 1. 8, 9, 2.
 C. 4, 5, 2.
 ὁμοιομερῆς 1, 2, 1. μᾶλλον
 τὰ φυτὰ τῶν ζώων C. 5, 2, 1.
 ὁμοιον τὸ quid possit C. 1, 22,
 2. τὸ ὁ. ἐπὶ τὸ ὁ. φέρεται 2,
 5, 4. τὰ ὁμοια ζητεῖ τὸ ὁμοιον
 2, 7, 2.
 ὁμοιοπαθῆς 5, 7, 2. C. 1, 6,
 2. 4.
 ὁμοιόπυρα 3, 1, 1. 8, 9, 2.
 C. 4, 5, 2.
 ὁμοιοσχήματος C. 6, 2, 4.
 ὁμοιοσχημῶν 4, 2, 4. 6, 2,
 1. 7, 3, 5.
 ὁμοιοφόρος φύσις ἀμπέλων 4,
 13, 5.
 ὁμοιόφλοιος C. 1, 6, 2. 4.
 ὁμοίωσις 7, 4, 3. C. 5, 3, 5.
 ὁμοκαρπεῖν C. 1, 11, 1.
 ὁμολογούμενα τὰ C. 5, 3, 7.
 ὁμόστοιχος C. 6, 6, 3.
 ὁμοσχήμεων βότρυν 4, 2, 4.
 ὁμόχρους 9, 4, 10.
- ὁμφακώδης 3, 13, 6.
 ὁμφαλὸς 3, 7, 5.
 ὁμωνυμία 7, 15, 4. 9, 12, 5.
 C. 1, 18, 3. 4, 16, 3.
 ὁμώνυμος 2, 6, 11. 7, 15, 3.
 9, 10, 1. 9, 12, 5. 9, 16, 3.
 C. 1, 22, 1.
 ὄνησις 7, 13, 3. C. 2, 6, 1.
 ὀνινάναι C. 6, 4, 6.
 ὀνίννοι 4, 6, 8.
 ὀνοθήρας 9, 19, 1.
 ὄνομα κοινόν C. 4, 11, 2.
 ὀνόπυξος ἀκανθώδης 6, 4, 3.
 ὄνος 4, 3, 6.
 ὀνοχειλὲς 7, 10, 3.
 ὄνυξ σιδηροῦς 4, 2, 1. 9, 6, 2.
 ὀνωνίς spinosa 6, 1, 13. 6, 5, 1.
 describ. 6, 5, 3.
 ὀξίνη 9, 11, 1. 9, 20, 4.
 ὀξύη describ. 3, 10, 1. flos 3,
 3, 8. radix 3, 6, 5. μονογε-
 νὲς 3, 10, 1. ἐλάτῃ similis ibd.
 λευκῇ ἐν τῷ ὄρει ibd. ἀσαπῆς
 ἐν ὕδατι 5, 4, 4. usus ligni 5,
 7, 6. in Latio 5, 8, 3. — ὀξύα
 est 5, 6, 4. — 3, 11, 5. 5, 7, 2.
 ὀξυθάκανθος ἄγριον αἰέφυλ-
 λον 1, 9, 2. 3, 3, 1. βλάστη-
 σις 3, 4, 2. καρπὸς 3, 4, 1.
 6, 8, 3. — 4, 4, 3.
 ὀξύτινος 5, 7, 2.
 ὀξύκεδρος 3, 12, 3.
 ὀξύνειν 4, 3, 4.
 ὀπίζειν 7, 6, 2. 9, 1, 3. 7. 9.
 8, 2. 9, 11, 8. 9, 14, 4. C.
 6, 11, 15.
 ὀπισθοκαρπος 5, 2, 3.
 ὀπισθοχειμῶν C. 2, 1, 6.
 ὀπισμός 9, 8, 2. 3.
 ὀπιτῶν inter βολβώδη 7, 13, 9.
 ὀποβάλαμον 4, 4, 14. C. 6,
 18, 2.
 ὀπὸς ἐν τισιν τὸ ὑγρὸν 1, 2, 3.
 σιλφίου 6, 3, 2. κενταυρίον
 9, 11, 6. συκῆς C. 3, 3, 2. φα-
 μακώδεις 7, 6, 2. 9, 1, 7. δα-
 κρυώδης 9, 8, 2. αὐτόματο;

- συνίσταται 9, 8, 2. οὐ πάν-
 των γεννητικὸς 1, 4, 6. πῆξις
 C. 2, 9, 7. δύναμις C. 1, 16,
 7. σωματωθέντες χρήσιμοι C.
 3, 11, 14. — 4, 2, 3. 6, 4, 7.
 7, 11, 4. 9, 1, 1. 9, 8, 1.
 9, 15, 4. C. 1, 17, 4. 1, 21,
 6. 5, 4, 2. 5, 9, 5. 8. 5, 16,
 4. 6, 11, 16.
 ὁ πάθος 4, 4, 12. 4, 14, 2. 7,
 2, 4. 7, 4, 5. 9, 1, 1. C. 2,
 15, 6. 6, 6, 5. 6, 13, 3.
 ὁ πάρα 9, 20, 3.
 ὁργᾶν C. 1, 6, 2. 3. 1, 13, 1.
 2, 17, 10. 3, 2, 6. 3, 3, 1.
 3, 4, 4. 3, 23, 1. 4, 9, 6.
 ὄργανον 5, 7, 4. 9, 3, 4.
 ὄρεινὰ 1, 8, 1. 3, 3, 1 — 3.
 3, 11, 5.
 ὄρείνομος ἀξ. 9, 18, 3.
 ὄρειπτελέα 3, 14, 1.
 ὄρεξις 2, 7, 2.
 ὄρεοσέλινον 7, 6, 3.
 ὄρεοτόποι 3, 3, 7. 3, 12, 4.
 4, 13, 1. — ὄρείντοποι C. 5, 11, 3.
 ὀρθάκανθος 3, 18, 11.
 ὀρθίος 3, 6, 3.
 ὀρθός C. 3, 5, 4.
 ὀρθοφυῆς 1, 5, 1. 2, 6, 4. 3,
 8, 4. 3, 9, 5. 3, 10, 1. 2. 3,
 12, 9. 3, 13, 1. 3, 14, 2. 3.
 3, 18, 4. 4, 1, 4.
 ὀρθοφυῖα 2, 8, 5. C. 2, 9, 2.
 ὀρίγανον αἰφύλλον 1, 9, 4.
 fructus 1, 12, 1. — ὀρίγανος
 7, 2, 1. C. 4, 3, 3. — 7, 6,
 1. C. 6, 5, 4.
 ὀρμάσθαι C. 2, 10, 2. 2, 15,
 6. 3, 13, 3. 4, 5, 7.
 ὀρμή ἀνέξσεως C. 1, 12, 8. 1,
 19, 5. πέψεως C. 3, 16, 3.
 εἰς τὸ μῆκος C. 6, 11, 9. δέν-
 δρον C. 5, 1, 11. φυσικῇ C.
 2, 15, 2. ἐπὶ πλεον τοῦ συμ-
 μέτρου C. 5, 11, 2. ἀθρόα C.
 1, 20, 1. — C. 1, 13, 9. 3, 3,
 3. 3, 23, 5. 5, 4, 1. 5, 9, 10.
 ὀρητικὸς 9, 18, 10.
 ὀρμινον 8, 1, 4. 8, 7, 3.
 ὀρνις μεταβολὴ χρημάτων C.
 5, 7, 3. ἀλλοιώσις κατὰ τὰς
 ὥρας C. 4, 5, 7. C. 6, 4, 6.
 ὀροβάγχη 8, 8, 4. C. 5,
 15, 5.
 ὀροβιαῖος 8, 5, 1.
 ὀροβος πλαγιόκανυλος 8, 3, 2.
 ἀδιάφρακτος 8, 5, 2. λόβος
 στρογγύλος 8, 5, 3. enecatur
 ab orobanche C. 5, 15, 5. — 2,
 4, 2. 3, 13, 6. 7, 5, 4. 7,
 6, 3. 8, 1, 4. 8, 2, 5. 8, 8,
 4. 8, 10, 1. 8, 11, 2. 6. 9,
 20, 1. C. 2, 18, 1. 3, 10, 3.
 4, 2, 2. 4, 11, 1.
 ὀρόδαμνος 9, 16, 3.
 ὄρος 3, 2, 5. 6. 3, 3, 2. 6, 8, 6.
 ὄρος 3, 9, 2. 9, 2, 5.
 ὄρωδης C. 5, 9, 7.
 ὄρτυξ 7, 11, 2.
 ὀρύζα 4, 4, 10.
 ὄρχις 9, 18, 3.
 ὄρχος 4, 8, 4.
 ὄσκαλσις 2, 7, 5.
 ὀσμή βαρεῖα 6, 2, 6. δριμεῖα
 ibd. C. 6, 20, 3. ἄκρατος 6,
 6, 5. μαλακῇ 6, 7, 4. C. 6,
 15, 3. 5, 7, 1. θηλυτέρα C.
 6, 15, 4. ἀμιγῆς 6, 17, 1. σκλη-
 ρὰ 6, 20, 3. ἀρίστη ἢ μέση
 2, 16, 1. ἰδέαι ἔπτα 6, 4, 1.
 οἰκεῖται 6, 5, 5. διὰ πέψιν γί-
 νεται 6, 16, 1. 2. — C. 5, 7,
 1. 6, 1, 1. 6, 5, 1. 6, 9,
 1. 6, 12, 3. 6, 14, 2. 8. 6,
 17, 4.
 ὀσμώνδης C. 2, 16, 1. 6, 3, 2.
 6, 9, 1. 4. 6, 15, 2.
 ὄσπρια 2, 4, 2. 4, 6, 7. 8, 1,
 1. 5. 8, 2, 8. 8, 4, 6. 8, 5,
 1. 8, 6, 5. 8, 8, 6. 8, 10, 2.
 C. 4, 11, 1. 4, 12, 13. 4, 14,
 2. 4, 15, 1. — πάντα ἔλλοβα
 8, 5, 2.
 ὄστλιγγες 3, 18, 5

- ὄστρακον 4, 4, 3. 4, 6, 7.
 ὄστρακόδεσμα 4, 6, 8.
 ὄστρακώδης 1, 11, 3.
 ὄστρυνά 3, 3, 1. 3, 6, 1. 3, 10, 3. C. 5, 12, 9. = ὄστρυνος descr. 3, 10, 3.
 ὄστρυνις 1, 8, 2.
 ὄσταδης 3, 18, 5. 5, 18, 2, 4.
 ὄσφραίνεσθαι ἄμπελος 4, 16, 4.
 ὄσφρησις C. 6, 5, 2. 6, 9, 3. 6, 14, 2. 6, 17, 10.
 ὄσφυνς 9, 13, 6.
 οὐα radices 3, 6, 5. C. 2, 8, 2. 6, 16, 1.
 οὐγγον in Aegypto 1, 1, 7. ὑπόγειον 1, 6; 9. describ. 1, 6, 11.
 οὐλος σέλινον 2, 4, 3. 9, 4, 3. C. 5, 6, 7. — δένδρον 3, 9, 6. ξύλον 3, 11, 1. 2. 4, 1, 4. ῥίζα 3, 11, 1. C. 6, 11, 8. τὰ οὐλα πυκνὰ 5, 3, 3. 7. δύσεργα 5, 5, 1. — 3, 9, 8. 3, 17, 3.
 οὐλότης 1, 8, 6. 5, 2, 3. ξύλων C. 6, 11, 8.
 οὐλόφυλλος 7, 4, 4.
 οὐράνια τὰ 2, 4, 4. 4, 14, 8. 4, 7, 8. C. 2, 4, 4. 2, 5, 5. 3, 8, 3. 3, 11, 3.
 οὐρητικὸς 9, 13, 6.
 οὐρεος 2, 9, 5.
 οὐρος 3, 17, 5.
 οὐσία ἐπέτειος 1, 1, 2. ὅλη 1, 14, 3. δένδρον 4, 13, 4. C. 2, 19, 6. φυτῶν 6, 6, 3. ἰδία C. 1, 1, 1. — 1, 2, 4. 7. 1, 14, 4. C. 1, 11, 4. 4, 6, 7. 4, 7, 1. 5. 4, 8, 4. 5, 5, 4. 5, 11, 2. 6, 1, 1. 6, 2, 3. 6, 4, 3. 6, 6, 5. 6, 7, 2. 6, 17, 1. ὀφθαλμία 9, 11, 10. 9, 20, 4. ὀφθαλμὸς ἐν ἄμπέλῳ ὡς ἄζωος 1, 8, 5. οἱ ὁ. παρὰ τὰ φύλλα 3, 17, 3. — 3, 8, 6. C. 1, 6, 1. 3, 13, 3. 3, 15, 2. 5, 1, 12. 5, 9, 13. 5, 12, 10.
 ὀφεις ἄποτα 4, 3, 6. — 4, 4, 13. C. 4, 9, 2.
 ὀχετεία C. 3, 7, 6. 5, 6, 7.
 ὀχετεύεσθαι 5, 5, 2.
 ὀχετὸς 3, 1, 5. 7, 5, 2. 7, 6, 3. C. 5, 12, 5.
 ὀψια 8, 2, 8. 8, 4, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 8. 1, 18, 3. 2, 9, 8. 3, 23, 2. 4, 11, 2.
 ὀψιανθεῖν 6, 2, 6.
 ὀψιανθῆς 6, 4, 4. 6, 6, 10.
 ὀψιβλαστεῖν 1, 9, 6. 6, 2, 6.
 ὀψιβλαστῆς 1, 14, 3. 6, 5, 4. 6, 6, 10. 7, 10, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 8.
 ὀψιβλαστος 3, 4, 2. C. 1, 10, 7.
 ὀψίζειν 5, 4, 1.
 ὀψικαρπεῖν C. 1, 17, 9.
 ὀψικαρπία 3, 2, 1.
 ὀψικαρπος 1, 14, 3. 3, 4, 6. 5, 1, 3. C. 1, 10, 7. 1, 17, 4. 6. 2, 8, 1. 3, 7, 9. 6, 7, 8.
 ὀψιμα 8, 2, 8.
 ὀψιότης C. 1, 17, 1. 4, 11, 9.
 ὀψισπορα 3, 1, 4. C. 2, 12, 4.
 ὀψισπορεῖν 8, 6, 5.
 ὀψιτομος C. 3, 2, 3.
 ὀψιφόρος C. 1, 17, 9.

Π.

- Παγκαρπία 9, 8, 7.
 πάγος 4, 14, 13. C. 2, 1, 2. 5, 12, 2. 5, 13, 1. 2.
 παγώδης γῆ 2, 4, 12.
 πάδος 4, 1, 3.
 παιδεία τῶν φυτῶν C. 3, 8, 4.
- πάθος 1, 1, 1. τὸ συμβαῖνον 4, 3, 11. ἀναιροῦντα 4, 14, 11. βιαῖα C. 5, 8, 1. 5, 15, 1. σωματικὸν C. 4, 5, 7. φνσικὸν C. 6, 8, 11. κοινὰ C. 2, 19, 6. ἰδία C. 5, 10, 3. — 8, 4, 2.

- 9, 18, 10. C. 2, 13, 3. 4, 4.
4. 4, 5, 7. 5, 3, 3. 5, 4, 2.
5, 7, 3. 6, 1, 2. 6, 4, 7.
παθήματα τὰ ἐν τῷ ἄερί C. 5,
8, 1.
παθητικός C. 1, 22, 3. 4, 12,
13. 5, 6, 12.
παιδογόονον ὕδωρ 9, 18, 10.
παιωνία 9, 8, 6.
παλάθη 4, 2, 10.
παλαιὰ τὰ C. 4, 3, 6. 7.
παλαιοῦσθαι C. 6, 7, 5. 6,
14, 10.
παλαιστιαῖος 4, 6, 4.
παλιμβλαστεῖς κανλοὶ 7, 2, 4.
C. 2, 15, 6. 4, 8, 5.
παλίουρος θάμνος 1, 3, 1.
προθάκανθος 6, 1, 3. 1, 5,
3. arborescit 1, 3, 2. folia
1, 10, 6. βλάστησις 3, 4, 2.
fructus 3, 4, 4. species 3, 18,
3. describ. 4, 3, 3. — 3, 11,
2. 3, 18, 1. 4, 4, 1. 4, 3, 2.
4, 8, 1. 4, 12, 4.
παλίσκιος 1, 8, 1. 4, 1, 1. 5,
1, 12. 5, 9, 2. 9, 2, 3. 9, 13, 6.
πάμμεστον 3, 15, 3.
πάμφαγος 9, 15, 4.
πανάκεια 9, 15, 7.
πάνανκες e quo χαλβαίνη 9, 7,
2. 9, 9, 2. inter ἀρώματα 9,
7, 3. π. τὸ ἀσκληπίειον 9, 8,
7. genera 9, 11, 1. 4. — 9, 9, 1. 2.
πανσέληνα 8, 10, 2. C. 3, 22,
2. 4, 14, 3.
παντάδουσα 6, 5, 1.
πάππος 7, 7, 1.
παπποσπέρματα 7, 3, 2.
παππωδες σπέρμα 6, 4, 11.
6, 6, 6.
πάπυρος in Aegypto 4, 8, 2.
describ. 4, 8, 3. 6, 3, 1.
παραβλαστάνειν 2, 6, 11. 3,
7, 1. 4, 13, 3. 5, 1, 3. 7,
13, 4. caussa τοῦ π. explicatur
C. 1, 3, 4. 2, 15, 5. 5, 15, 4.
παραβλάστη 1, 2, 6.
παραβλάστημα 4, 9, 2.
παραβλάστησις 4, 9, 3. 5, 1,
8. 7, 1, 8. C. 1, 3, 3. 2, 11, 5.
παραβλαστητικὰ 1, 3, 3. 1,
5, 1. 7, 11, 3. 8, 4, 2.
παραβλαστικός 7, 8, 2. C.
5, 6, 3.
παράγειος 4, 6, 7.
παράγινεσθαι 6, 6, 6. 6, 7,
1. 7, 1, 6.
παράδεισος 4, 4, 1. 4, 5, 6.
5, 8, 1. 9, 6, 1. 4.
παράδοξα C. 2, 17, 3.
παράθριγκίξειν 3, 18, 12.
παραιρεῖσθαι 4, 13, 5. 4,
15, 1. 5, 5, 5. τροφήν 4, 16,
5. C. 5, 9, 11.
παρακαθιέναι 8, 2, 3.
παρακανθίξειν 1, 10, 5. 6.
8. 3, 6, 1.
παρακαταπηγνύναι 8, 3, 2.
παρακανλίξειν 6, 2, 8.
παρακεντεῖν 5, 9, 4.
παρακινεῖν 5, 5, 3. C. 6, 7, 6.
παρακόλλημα 5, 7, 6.
παρακολουθεῖν 6, 4, 8. C.
1, 22, 4.
παρακμάζειν 9, 4, 7. C. 1, 16, 3.
παρακονᾶν 5, 5, 1.
παραλιθάζειν 3, 8, 3.
παράλιος τιθύμαλλος 9, 11, 7.
παραλλαγή 2, 3, 2. καρπῶν
3, 4, 1. 5. φύσεως C. 2, 7, 2.
τόπων C. 2, 7, 5. κατὰ γένη C.
2, 19, 6. μερῶν C. 6, 12, 2. —
5, 1, 12. 6, 6, 5. 8, 8, 6. C.
1, 6, 2. 1, 20, 4. 2, 3, 2. 2,
4, 10. 4, 9, 4. 5, 3, 2.
παράλλαξις 6, 2, 8.
παραλλάττειν 1, 12, 3. 3, 4,
3. 4, 9, 2. 4, 13, 3. 5, 1, 3.
5, 1, 7. 11. 5, 6, 3. 6, 6, 5.
7, 1, 5. 8, 11, 5. ταῖς ὥραις
C. 1, 10, 1. οἱ χρόνοι τῆς
φυτείας C. 3, 11, 6.
παράλογος C. 1, 3, 2. 2, 15,
1. 4, 6, 6.

παραλυπεῖν C. 1, 6, 7.
 παραμίσγειν 9, 7, 2.
 παρανθεῖν 7, 11, 3. 4. 8, 2, 5.
 παραπάττειν C. 5, 6, 10.
 παραπείθειν C. 4, 4, 7.
 παραπειράσθαι 4, 16, 2.
 παραπελεκᾶν 4, 16, 2. C. 5, 4, 7.
 παραπλάγιος 4, 12, 2.
 παραποτάμια 3, 2, 4. 4, 5, 6.
 παρασημασία 3, 12, 3.
 παρασκευῇ 2, 4, 1. συνεργεῖ
 τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος C. 3, 1, 1. τῶν περιτιτῶν C. 5, 5, 1. — C. 4, 4, 5. 5, 1, 1. 6, 3, 3.
 παρασπᾶς γένεσις ἀπὸ π. 2, 1, 1. κοινοτάτη 2, 1, 3. ἀπὸ π. οὐδὲν φύεται τῶν μὴ παραβλαστανόντων 2, 5, 3. ἀπὸ π. ταχίστη γένεσις 2, 2, 4. — 3, 3, 1. 3, 12, 3. 6. 9. 6, 7, 3. 7, 2, 1. C. 1, 1, 3. 1, 3, 1. 1, 4, 2.
 παρασπειρόμενα C. 3, 10, 3.
 παραστρέφειν 5, 5, 3. — παραεστραμμένον δένδρον 4, 1, 6. μήτρα 5, 1, 11.
 παράταξις C. 1, 6, 1.
 παρατείνειν C. 1, 10, 4.
 παρατέμνειν 6, 3, 2.
 παρατηρεῖν 4, 14, 14.
 παραναίνεσθαι C. 3, 7, 4.
 παραφιέναι 7, 4, 12.
 παραφνᾶς 2, 2, 4. C. 1, 2, 2.
 παραφύεσθαι 3, 6, 3. 3, 12, 1. 3, 17, 3. 6, 5, 4. 7, 2, 2. 5. 7, 7, 4. 3, 18, 9. 4, 8, 13. C. 3, 19, 3. 5, 15, 5.
 παράφυσις 7, 2, 5. C. 3, 10, 8.
 παραφντενόμενα C. 3, 10, 3. 5, 15, 4. — εἰν C. 6, 19, 1.
 πᾶρδαλις C. 6, 5, 2. 6, 17, 9.
 πᾶρεγγυς C. 6, 17, 9.
 παρεγκλίνειν C. 6, 17, 3.
 παρειςδύεσθαι C. 4, 13, 6.
 παρεῖςδυσις C. 1, 7, 2. 5, 12, 5.

παρειςπίπτειν C. 5, 16, 1.
 παρεκβαλίνειν 3, 1, 5.
 παρεκτείνειν C. 1, 13, 9. 1. 17, 9.
 παρενιαυτοφόρα C. 1, 20, 3.
 παρενοχλεῖν C. 6, 20, 4.
 παρθένιον λάχανον 7, 7, 2.
 παριέναι 5, 3, 6.
 παρισόχρονος C. 1, 18, 3.
 παρίστασθαι C. 6, 7, 5. 6. 14, 10. 6, 16, 5.
 παροιμία C. 3, 23, 4.
 παροιμιάζεσθαι 7, 7, 2. 8, 7, 6.
 παροργίζεσθαι 9, 16, 6.
 παρουςία ἄερος C. 5, 12, 7.
 παροχετεύεσθαι C. 5, 17, 4.
 παροχλεῖν δῖλαι C. 5, 10, 5.
 πᾶρυδρα εὐανξῇ 3, 6, 1. 3. 13, 7. 4, 13, 2. C. 2, 7, 3. 2, 11, 1. 5, 16, 2.
 πᾶρωρος καρποτομία C. 5, 1, 2. ἐπιρροή C. 5, 6, 1. πνέματα C. 4, 13, 4.
 πᾶσχειν ὑπὸ τῶν ἐναντίων C. 3, 2, 1. — τὸ πᾶσχον C. 6, 2, 1.
 πατεῖσθαι φιλεῖ ὁ κρόκος 6, 6, 10.
 πάτος 6, 6, 10.
 πάτταλος 2, 2, 11. 2, 5, 5. 2, 7, 6. C. 1, 17, 10. 2, 14, 1. 3, 12, 1. 5, 6, 7.
 πᾶχνη C. 3, 20, 7. 5, 12, 11. 5, 13, 1. 6.
 παχυκάλαμος 8, 9, 3. C. 3, 21, 2.
 παχύκαυλος 6, 2, 6.
 παχύνειν 5, 13, 4. 6, 16, 2.
 πᾶχυνσις C. 6, 11, 1. 6, 16, 2.
 παχύρριζος 3, 11, 3. 3, 13, 3.
 παχύφλοιος 1, 5, 2.
 πεδεινὸς εἰ πεδινοῦς 1, 8, 1. 2, 5, 6. 7. 3, 3, 2. 3, 11, 2. 5.
 πεδίον 3, 3, 2.
 πέξις 1, 6, 5.
 πεινῇν 8, 6, 2.
 πελάγιος 4, 6, 5.

πελεκαῖσθαι 3, 8, 7.
 πελέκησις 4, 16, 2. δένδρων
 5, 1, 9.
 πελέκητον ξύλον 5, 5, 6.
 πελεκίνος 8, 8, 3.
 πέλιος 3, 17, 5.
 πελίωμα 9, 20, 3.
 πέλτη 4, 4, 4.
 πενταετής 2, 6, 7.
 πεντάοξος 1, 8, 3.
 πενταπετές s. πεντάφυλ-
 λον 9, 13, 5.
 πεντάστοιχος κριθή 9, 4, 2.
 πεντεγνέφαλος 2, 6, 9.
 πεντηκοντάχοα 8, 7, 4.
 πέπανσις καρπῶν οὐ κατὰ τὴν
 βλάστησιν 3, 4, 1. C. 1, 14, 3.
 ἐνδεής C. 1, 13, 2. βραχύτε-
 ραι τῶν γλυκυτέρων C. 1, 17,
 3. ἀφαιρεθέντων C. 2, 8, 2.
 φυσική ibd. — C. 1, 14, 3. 1,
 16, 6.
 πεπειρὸς 3, 6, 9.
 πέπερι 9, 20, 1.
 πέρας C. 5, 18, 2.
 περδίκιον inter ποώδη, radice
 crassa 1, 6, 5.
 περραιρεῖν φλοιὸν 3, 17, 1.
 κύκλω 4, 15, 1.
 περιάρσεις 5, 17, 1. C. 5, 16, 1.
 περιαιλέφειν 9, 3, 4.
 περιαιλλόκφυλα 7, 8, 1. C.
 2, 18, 2.
 περιάπτειν C. 2, 9, 9.
 περιάπτον 9, 9, 3. 9, 19, 2.
 περιβοθροῦν C. 5, 13, 1.
 περιδεῖν C. 1, 6, 6.
 περιενίστασθαι C. 2, 10, 2.
 περιέχειν τὸ περιέχον 1, 11, 1.
 3. 4. ζωογονεῖ C. 4, 15, 2. ἀήρ
 C. 3, 17, 4. ἰσχύς τοῦ π. C.
 4, 8, 2. τὸ π. τὸν καρπὸν C.
 4, 6, 8. 5, 18, 4. — C. 1, 15,
 2. 1, 17, 7. 2, 3, 4. 3, 3,
 3. 4, 12, 12. 4, 1, 4. 4, 3,
 1. 4, 6, 7. 4, 11, 16. 5, 4,
 3. 5, 6, 7.

περιῖστασθαι ὥρα C. 2, 11, 2.
 περικαθαίρειν 4, 11, 6. 4,
 13, 5. 9, 7, 4.
 περικάθαρσις διζῶν 5, 9, 11.
 περικάειν C. 2, 3, 8.
 περικαρπιάκανθος 6, 1, 3.
 6, 3, 3.
 περικάρπιον 1, 11, 5. οὐδὲν
 σχῆμα εὐθύγραμμον ἔχει 1, 12,
 1. C. 6, 6, 5. ὁ χυλὸς ἐν τοῖς
 π. κατεργασίαν λαμβάνει 1, 12,
 1. πέψις C. 6, 8, 3. καλυκώ-
 δες 3, 5, 7. σερκαῶδη 1, 19,
 2. C. 4, 2, 1. δερματικά, ξυ-
 λώδη ibd. πρότερον ἢ ὁ καρ-
 πὸς καὶ τὸ σπέρμα C. 1, 21,
 1. — 1, 13, 3. C. 1, 6, 1. 1,
 7, 4. 1, 19, 1. 2. 3, 9, 4. 3,
 10, 2. 4, 1, 2. 5. 6, 8, 7.
 περικατάγνυσθαι 3, 7, 4.
 περικαταλαμβάνειν 3, 16, 1.
 4, 2, 5. 7, 10, 4. C. 2, 8, 1.
 περικατάληψις 7, 10, 3.
 περικεφαλαία morbus quercus
 3, 8, 7. 3, 13, 4.
 περικλᾶν 4, 6, 10.
 περικλείειν 4, 4, 1.
 περιέκομος φντεῖα 3, 8, 4. 3,
 12, 5. 3, 17, 5.
 περικοπή 5, 4, 7.
 περικόπτειν 4, 16, 1. 5.
 περιλέπessθαι 6, 4, 10.
 περιλαμβάνειν 3, 13, 1. C.
 1, 17, 8. 2, 10, 1. 4, 6, 7.
 περιλοπίζειν 3, 15, 2.
 περίμετρος 3, 13, 1. 3, 17, 5.
 4, 12, 4.
 περίμητρον ξύλον 3, 9, 3. 6.
 περίοδος C. 1, 13, 1.
 περιοχή C. 1, 17, 4. 1, 19, 2.
 περιπάττειν ἄλλας 2, 6, 2. 9,
 1, 7.
 περιπλάττειν 5, 5, 6. 9, 20, 2.
 περιπλέκειν C. 5, 5, 3. 5, 15,
 4. 6.
 περιπλύνειν C. 4, 14, 4.
 περιπίνους 5, 1, 11.

περιποιεῖν 9, 3, 4.
 περιπτίσειν 4, 4, 10. 9, 16, 9.
 περιρρεῖν 4, 8, 9.
 περισάξις C. 5, 6, 6.
 περισάπτειν C. 5, 6, 5.
 περισκελῆς 9, 10, 4. C. 2, 3, 3. 5, 14, 8.
 περισκεπέσθαι 5, 4, 3.
 περισκεπῆς ὥρα τῷ ἄρι 7, 1, 4.
 περισπᾶν 1, 16, 2.
 περισταχυώδεις μίσχοι 4, 12, 2.
 περιστέγασθαι C. 1, 19, 3.
 περίτασις C. 4, 12, 11.
 περιτείνειν C. 4, 12, 11.
 περιτέμνειν 2, 4, 6.
 περιττός quod natura sua fortius est 3, 3, 3. φύλλον foliolum impar 3, 12, 7. eximius 9, 7, 2. nomen στρόχνου 9, 11, 5. τὰ π. καὶ ἴδια τῶν δένδρων C. 2, 7, 1. τὰ π. τῶν καρπῶν C. 5, 1, 1. — 3, 15, 4. 9, 7, 3. 9, 15, 2. C. 5, 5, 1.
 περιττώσις φυσικὴ C. 2, 10, 1. stercus avium C. 2, 17, 5.
 περιττώμα C. 1, 19, 4. 6, 10, 4. 6, 11, 5. φυσικῶν 6, 11, 9.
 περιττωματικὸς ὕλη C. 6, 12, 5. 6, 6, 8. 6, 17, 9.
 περιφέρεια φύλλου 3, 10, 5.
 περιφερῆς 1, 10, 1. 5. 3, 18, 7. 8, 3, 1.
 περιφλεῦσαι 9, 5, 3.
 περιφλοῦσμός C. 5, 15, 1.
 περιφορὰ 3, 2, 5.
 περιφύεσθαι 3, 7, 1. 4, 16, 2. 8, 11, 4.
 περιφύειν C. 5, 5, 4.
 περιφύσις 5, 2, 2.
 περιχαράσσειν 3, 12, 5. 3, 14, 1.
 περκάζειν βότρυς 2, 7, 5. 3, 4, 4. 9, 11, 7. C. 3, 16, 3.
 περσέα in Aegypto 3, 3, 5. 4, 2, 1. deser. 4, 2, 5. 8.
 περσικὴ καρπὰ 3, 6, 2.

περσικὴ μηλέα 1, 11, 4. — ὄν μῆλον 4, 4, 2.
 πέρσιον 2, 2, 10. C. 2, 3, 7.
 περυσινὸς καρπὸς 3, 5, 4. 3, 12, 4.
 πεσσὸς 9, 20, 4.
 πέτασος 4, 8, 7. 9.
 πευκέδανον 9, 14, 1. 9, 15, 5. 9, 20, 2.
 πευκὴ ἄγριον αἰφύλλον 1, 9, 3. 3, 3, 3. 1, 3, 6. ἡμεροῦται 3, 2, 3. μακροστελέχης καὶ ὀρθοφυῆς 1, 5, 1. C. 3, 7, 4. ὀξώδης 1, 5, 4. 1, 8, 1. ὄξοι ἐξ ἴσου 3, 5, 3. μήτρα ξυλώδης 1, 6, 1. radix 1, 6, 3. 5. 2, 5, 2. 3, 6, 4. folia 1, 10, 4. 6. flores 3, 3, 8. fert κύτταρον προαποπλίκοντα 3, 7, 4. fructus 1, 12, 1. 3, 6, 1. 3, 9, 2. 1, 9, 2. βλάστησις 3, 4, 3. 3, 5, 1. ἐξενεχάρον 3, 5, 5. 5, 1, 4. provenit e semine 3, 3, 1. C. 1, 2, 2. praecisa exciscatur 3, 7, 1. 3, 9, 5. 4, 16, 1. C. 5, 17, 3. ὀρεινὴ 3, 3, 1. φιλόφυκον 4, 5, 1. θέρμη C. 1, 21, 6. 1, 22, 5. εὐμενὴς πᾶσι C. 3, 10, 5. ligni natura 1, 6, 1. 3, 9, 3. 5, 6, 2. usus 5, 7, 1. 4. 5. πιττώδης C. 1, 19, 1. 9, 1, 2. 6. 9, 2, 2. 5, 4, 2. 4, 5, 2. 3, 9, 4. 1, 12, 2. genera: ἡμεροῦ καὶ ἄγριον 3, 9, 1. ἰδαία καὶ παραλία ibid. 9, 2, 4. ἄκαρπον γ. 3, 9, 2. 9, 2, 3. ἡ κωνοφόρος 2, 2, 6. C. 1, 9, 1. morbi 5, 4, 4. 3, 9, 5. fert ὑφέαρ C. 2, 17, 1. 8. differt πέντε 3, 9, 4, ἐλάτη 3, 9, 7. 4, 5, 2. non in Ponto 4, 5, 3. in Latio 5, 8, 3. — 3, 5, 3. 4, 16, 1. 5, 1, 2. 5, 6, 1. C. 1, 8, 4. 1, 17, 6. 1, 22, 5. 2, 7, 1. 5, 11, 3. 5, 16, 2. 5, 17, 1. 6, 11, 5. 6, 12, 2. 6, 14, 4.

πεύκινος 5, 7, 2. 5, 9, 3.
 πέψις ἰσχυρά C. 1, 13, 11.
 ἀθροωτέρα C. 1, 17, 3. ὕδα-
 ρης C. 1, 17, 4. πρώτη καὶ ἑλα-
 φροτάτη C. 6, 14, 3. προτέρα
 καὶ ἀτελεστέρα C. 6, 16, 2.
 καθάρᾳ καὶ εἰλικρινῆς 1, 12,
 2. ἐνδόσει ὑγρότητος C. 1, 15,
 3. ἐν τῷ περικαρπίῳ C. 1, 16,
 1. αὐτοῦ τοῦ καρποῦ ibd. χυ-
 λῶν C. 1, 16, 8. καὶ ὁσμῆς
 C. 6, 17, 4. 12. ὑπὸ θερμοῦ
 C. 6, 7, 3. ἡ ἀνθησις π. τις
 C. 6, 15, 2. — C. 3, 1, 2. 4,
 3, 4. 4, 4, 1. 4, 6, 5. 4,
 12, 3. 6, 3, 4. 6, 4, 3. 6,
 6, 1. 6, 12, 2. 6, 16, 1.
 πηγάνιον 1, 10, 4.
 πηγανον φρύγανον 1, 3, 1.
 μονοσταλεχὲς 1, 3, 4. αἰφύλλ-
 λον 1, 9, 4. λαχανηρόν 6, 1,
 2. δριμύ C. 6, 16, 7. salsu-
 ginem amat C. 2, 5, 3. — 2, 1,
 3. 6, 7, 3. 7, 2, 1. 2. 7, 4,
 1. 7, 5, 1. 7, 6, 1. 9, 4, 2.
 9, 6, 1. C. 1, 4, 2. 3, 17, 1.
 3, 19, 2. 5, 6, 10. 6, 4, 7.
 6, 14, 7. 6, 20, 1.
 πηγνύει πεπηγὼς 6, 17, 5.
 C. 5, 12, 10.
 πηδᾶν ἀνθραξ 3, 8, 7. 5, 9, 1.
 πηδός? 5, 7, 6.
 πηκτικός C. 5, 14, 3. 6, 1, 3.
 πηλώδης C. 6, 19, 5.
 πημαίνεσθαι 6, 4, 5.
 πηνίον 6, 4, 5.
 πῆξις ὀποῦ 9, 1, 5. C. 6, 11,
 16. δένδρων C. 5, 12, 2. 6,
 17, 5.
 πηροσύν C. 1, 5, 5. 1, 14, 2.
 2, 11, 8. 3, 5, 1. 5, 12, 1.
 5, 17, 7.
 πῆρωσις 2, 4, 3. 4, 14, 8.
 πιέζειν 4, 15, 1. 5, 2, 2. C.
 2, 1, 3. 2, 10, 2.
 πῆιρα γῆ C. 2, 4, 2. 3. — δᾶς
 9, 3, 1.

πικρία C. 6, 10, 7.
 πικρὺς 7, 11, 4.
 πικρὸς defin. C. 6, 1, 3. τὸ
 πικρὸν ἄτροφον καὶ δύσχυλον
 C. 2, 5, 4. C. 6, 16, 8.
 πίλησις C. 2, 1, 4. 5, 8, 3.
 πιλοῦσθαι C. 1, 12, 3. 2, 3,
 3. 3, 23, 3. 5. 4, 7, 1. 5, 4, 2.
 πῖλος δρυὸς 3, 7, 4. in nym-
 phaea 4, 8, 7.
 πινάκιον 3, 9, 7.
 πίναν σκντοτόμων 5, 5, 1. γρα-
 φόμενος 5, 7, 4.
 πίννα C. 2, 17, 8.
 πιότης 9, 1, 3. C. 6, 11, 6.
 πισὸς leguminosa ἀδιάφρακτος 8,
 5, 2. legumine tereti 8, 5, 3.
 ἐπιγειόκανλος 8, 3, 2. — 8, 1,
 1. 4. 8, 3, 1. 8, 10, 5. C. 3,
 22, 3. 4, 14, 4. 4, 15, 4.
 πίστις 1, 9, 2. C. 1, 16, 8. 4,
 6, 8. 5, 3, 4. 6. 7. 5, 6, 13.
 5, 14, 4. 6, 4, 4. 6; 15, 2.
 πίττα εὐώδης 3, 9, 4. -αν καί-
 ειν 9, 3. -ης γένεσις C. 2, 7,
 2. φθείρει τὰ φυτὰ C. 5, 15,
 6. — 9, 2, 3. 6, 11, 9.
 πιττοκαντεῖσθαι 9, 2, 2. 9,
 3, 4.
 πιττοκοπεῖσθαι 5, 4, 5.
 πιττώδης ὕδωρ 3, 1, 6. C. 1,
 5, 1. ὑγρότης 1, 12, 2. 3, 9,
 2. πιττοειδὲς κηλὶς 3, 5, 2.
 — 9, 2, 2.
 πιτύα 9, 11, 4.
 πίτυρον 8, 4, 4.
 πιτυρώδης σπέρμα 1, 5, 4.
 πίτυς ἄγριον αἰφύλλον 1, 9, 3.
 3, 3, 3. μήτρα 1, 6, 1. φύλλα
 1, 10, 4. 6. flores 3, 3, 8. κύτ-
 ταρος πινύνης ibd. βότρως 5,
 1, 4. germinatio et fructificatio
 3, 4, 5. κάχρον ἔχει 3, 5, 5.
 χυλὸς καρποῦ ἐλαϊώδης 1, 12,
 7. e semine provenit 2, 2, 2.
 8, 3, 1. adustis radicibus re-
 pullulat 3, 9, 5. praecisa mo-

- ritur 4, 16, 1. C. 5, 17, 3.
 δάκρυον 9, 1, 2. carbones 5,
 9, 2. ligni usus 5, 7, 1. non
 est in Ponto 4, 5, 3. ἡ ἀγρία
 3, 3, 1. ἡ φθειροποιός 2, 2,
 6. C. 1, 9, 2. — 3, 6, 1. 3,
 9, 4. 3, 17, 1. 4, 14, 8. 5,
 1, 2. 5, 7, 3. 5. 9, 2, 2. C.
 1, 17, 6. 5, 17, 6. 6, 12, 3.
 6, 14, 4.
 πίων C. 2, 4, 5. 5, 9, 2.
 πιάγια 3, 6, 2. C. 3, 5, 4.
 πλαγιόκαρπα 1, 14, 2. 3, 18,
 12. 7, 3, 4. 8, 3, 4.
 πλαγιόκανυλα 8, 3, 2.
 πλακουντῶδες 4, 10, 4.
 πλακώδης γῆ 9, 4, 8.
 πλάσις 4, 11, 5.
 πλάσμα 4, 11, 5.
 πλαστός 9, 4, 10.
 πλάτανος inter κάθυγρα 1, 4,
 2. 3, 1, 1. 3, 6, 1. 5, 9, 5.
 κράδι 1, 8, 5. radix 1, 6, 3.
 1, 7, 1. folia 1, 10, 4. 7. 1,
 9, 5. quomodo φύεται 3, 1, 3.
 βλάστησις 3, 4, 2. fert βρύα
 σφαιροειδῆ 3, 11, 4. φλοιορ-
 ραγῆς 4, 15, 2. ἐν τρίποδι
 χαλκῷ 3, 1, 4. C. 5, 4, 5.
 laurus in platano C. 2, 17, 4.
 5, 4, 5. non in Hadria 4, 5, 6.
 — 3, 11, 1. 4, 7, 4. 4, 8, 1.
 2. 4, 13, 2. 4, 16, 2. 5, 3,
 4. 5, 7, 3. 9, 11, 6. C. 5, 4,
 7. 5, 16, 2.
 πλάτος 4, 6, 10.
 πλατύκανυλος 7, 4, 5.
 πλατύσχιστον φύλλον 9, 10, 1.
 πλατύφυλλος 1, 10, 4. γένος
 δρυός 3, 8, 2. C. 6, 18, 4.
 πλειὰς ἅμα πλ. 6, 5, 1. δυο-
 μέναις C. 3, 23, 1. ἄχρι πλ.
 6, 5, 2. μετὰ πλ. 7, 7, 3. 7,
 11, 3. C. 3, 7, 9. μετὰ πλ.
 δύσιν C. 3, 4, 1. 3, 12, 2.
 περὶ πλ. δύσιν 8, 1, 2. πρὸ
 πλ. C. 3, 23, 1.
 πλειστοφόρος 3, 7, 6.
 πλεκτάνη 8, 8, 4. 9, 13, 6.
 πλέον 4, 4, 1. 8, 8, 6.
 πλεονάζειν C. 6, 7, 7.
 πλεονάεις C. 5, 14, 2.
 πλευροειδῶς 3, 10, 3. 3, 17, 3.
 πληθύνειν C. 2, 9, 13. 3, 1, 4.
 6, 8, 2.
 πλημμυρὶς 4, 7, 4.
 πλησιάζειν 9, 18, 9.
 πληγὴ ἀρχὴ φθορᾶς δένδροις
 C. 2, 11, 6. φθορὰ βιαιῶς C.
 5, 16, 1. C. 5, 8, 1. 5, 9, 2.
 πλοῖα? 1, 20, 2.
 πλόκανα 4, 10, 4.
 πλόκιμος κάλαμος 4, 11, 1.
 πλυντρίς γῆ C. 2, 4, 3.
 πνεῦμα κατάστασις 2, 8, 1. quid
 faciant C. 2, 2, 4. 5, 10, 4.
 qualia esse debeant C. 2, 3, 2.
 φορὰ C. 5, 12, 10. λαμπρόν
 C. 4, 13, 4. νυκτερινὰ βελτίω
 C. 2, 2, 4. πόντια 2, 3, 1.
 ἀπόγεια, σκληρά, διάτονα ibd.
 καθεστῶτα C. 3, 12, 3. ὁμι-
 χλῶδες C. 5, 10, 3. πάρωρα
 C. 4, 13, 4. 5, 10, 5. ἐγγώ-
 ρια C. 5, 12, 11. ἀποκαίοντα
 C. 5, 12, 4. βόρεια 8, 7, 7.
 C. 4, 13, 4. ξερυρικά, νότια
 8, 7, 7. — 8, 10, 3. C. 3, 6, 9.
 4, 13, 5. 5, 11, 3.
 πνευματικὸς C. 4, 12, 5. 6,
 16, 3.
 πνευματώδης C. 1, 8, 3. 3,
 6, 9.
 πνῖγος 9, 6, 2.
 πόα defn. 1, 3, 1. radices 1, 6,
 6. 7, 9, 3. ἀναβλαστάνει γῆς
 κινουμένης 3, 1, 6. 8, 6, 1.
 πόας σπέρματα 7, 5, 2. ἐπι-
 γειόφυλλον 7, 8, 3. — 8, 7, 1.
 2. 8, 7, 4. 9, 8, 1. 9, 16,
 4. C. 3, 16, 3. 3, 20, 8. 9.
 ποάριον circa Opuntia 1, 7, 3.
 9, 10, 2. ἐλάττονα 3, 3, 6.
 ποασμὸς 3, 20, 6.

- ποδαγρικὰ 9, 9, 1.
 πόδεια ὑφαίνεται ἐκ βολβοῦ
 ἑριοφόρον 7, 13, 8.
 ποδιαῖος C. 6, 2, 4.
 πόθος flos in tumulis adhibitus
 6, 8, 3.
 ποιητικὸς τῶν ἄκρων C. 6, 16, 8.
 ποικιλία 1, 1, 1. 7, 12, 2.
 ποικιλόκανυλος 7, 4, 6.
 ποιότης τροφῆς C. 5, 8, 2. 6,
 7, 2. 6, 17, 12.
 ποιῶδης radices 1, 16, 11.
 σπέρματα ἐπάγουσιν ὄχετοί 3,
 1, 3. comprehenduntur olera et
 frumenta 7, 1, 1. κοινὴ δια-
 φορὰ τῶν π. 7, 8. sunt quae
 flore, alia quae fructu careant 7,
 9, 1. omnibus anni temporibus
 germinant et florent 7, 10, 2.
 multae sponte proveniunt C. 1,
 5, 1. δι' ἀσθένειαν εὐβλαστῇ
 C. 1, 10, 5. — 1, 3, 6. 1, 6,
 5, 6. 1, 9, 4. 1, 10, 4—6.
 1, 13, 1. 3, 18, 8. 6, 1, 1.
 6, 4, 10. 6, 6, 1. 7, 7, 1.
 C. 1, 1, 1. 1, 3, 5. 2, 2, 2.
 2, 15, 6. 4, 4, 11. 6, 11, 10.
 πόλιον σαρκόφυλλον 1, 10, 4.
 ἐρινάζει 2, 8, 3. αἰφύλλον 7,
 10, 5.
 πολλαχῇ 6, 5, 3.
 πολλαχῶς 1, 13, 1. 8, 8, 6.
 πολυάκανθος 6, 4, 3.
 πολυάλφειτος κριθῇ 8, 4, 2.
 πολυάχυρος C. 4, 11, 4.
 πολυβλαστῆς C. 3, 7, 4. 3,
 19, 2.
 πολυβλαστία C. 3, 7, 5.
 πολυγόνος C. 4, 1, 5.
 πολυγώνιος C. 6, 1, 6.
 πολυειδῆς 3, 18, 6. 4, 6, 2.
 C. 6, 17, 13.
 πολυειδία τόπων 3, 2, 5.
 πολύινος 3, 10, 3. 3, 11, 1.
 3, 17, 3. 5, 1, 5.
 πολυκάλαμος 8, 4, 3. 8, 9, 2.
 C. 4, 11, 3. 4, 15, 1.
 πολυκαμπῆς C. 6, 10, 3.
 πολυκαρπεῖν C. 2, 11, 3. 10.
 πολυκαρπία C. 4, 8, 1. 5,
 11, 2.
 πολύκαρπος 8, 3, 4. C. 1, 18,
 4. 2, 11, 1. 5, 1, 3. τὰ θε-
 ρινὰ π. C. 4, 15, 2. τὰ π.
 θᾶττον καταγηρᾷ C. 2, 11, 1.
 πολύκανυλος 4, 6, 8. 6, 4, 4.
 7, 2, 7. 8. 7, 8, 2.
 πολύκλωνος 6, 2, 6.
 πολυκλαδῆς 1, 5, 1. -δος 1,
 9, 1. 4, 3, 4. 7, 2, 7. 7, 4,
 4. 8, 2, 3. 9, 4, 2. C. 3, 7, 4.
 πολύλοπος 1, 5, 2. 5, 1, 6.
 8, 4, 1. C. 5, 18, 2.
 πολυμάσχαλος φυτεία 3, 8, 4.
 — 3, 10, 2. 3, 12, 3. 3, 17, 3.
 πολύννομος βοῦς 8, 8, 2.
 πολύνοστος 8, 8, 2. 3, 21, 1.
 πολυοξία 5, 2, 2.
 πολύοξος 1, 8, 5. 3, 13, 3.
 3, 14, 4. 7, 2, 8.
 πολύοπος 4, 2, 2. 4, 7, 5. 9,
 8, 2.
 πολυοσμία C. 6, 16, 6.
 πολύοσμος C. 6, 16, 6.
 πολυπόδιον radix 9, 13, 6. 9,
 20, 4. C. 2, 17, 4.
 πολυπικρος 4, 6, 8. 9, 13, 6.
 πολυπύρηνοι καρποί C. 4,
 4, 12.
 πολυρριζία 3, 10, 6.
 πολύρριζος 8, 2, 3. C. 5, 15, 4.
 πολύσιτος 8, 6, 6.
 πολυσπέρματα 7, 3, 4.
 πολυστελέχης 1, 5, 1.
 πολυστοιχοὶ κριθαί 8, 4, 2.
 πολυσχιδὲς φύλλον 3, 12, 5.
 πολυτοκεῖν C. 1, 22, 1.
 πολυτροφία C. 6, 16, 4.
 πολύτροφος C. 4, 3, 5. 5,
 15, 4.
 πολυϋδρία C. 2, 1, 5. 2, 14,
 1. 4, 4, 12. 5, 9, 9. 6, 18, 7.
 πολυφάρμακος 9, 15, 1. 8.
 πολυφορεῖν C. 5, 5, 4.

πολύφυλλος 1, 10, 3. 8. 7, 4.
 4. 8, 2, 3.
 πολυχίτων C. 3, 21, 2. 4, 6,
 3. 4, 11, 10. 5, 18, 2.
 πολυχότα 1, 14, 4.
 πολύχοος 1, 1, 10. 1, 2, 3.
 7, 3, 4. 8, 3, 4. 8, 4, 3. C.
 2, 12, 1. 3, 9, 1. 4, 8, 1. 4,
 11, 3. 4, 15, 2.
 πολυχηρησία 9, 20, 5.
 πολυχρόνιος 2, 7, 3. 7, 2, 7.
 7, 3, 1. C. 5, 18, 2.
 πονεῖν 3, 7, 1. 4, 4, 1. C. 3,
 20, 9. 4, 10, 3. 5, 12, 7. 5,
 15, 6.
 πόντιος 4, 6, 2. πνεύματα 8,
 6, 6. 8, 7, 7. C. 2, 3, 1. 2;
 7, 5.
 πόρος 1, 10, 3. ὁ μέγας in fo-
 lliis 1, 10, 5. -ους ἀνοίγειν C.
 3, 17, 3. -ων εὐθύτης C. 1,
 8, 2. — C. 2, 5, 4. 3, 11, 2.
 5, 11, 3. 6, 5, 4. 6, 9, 3. 6,
 11, 6.
 πόρφυρα 4, 6, 5.
 πορφύροκαυλος 7, 4, 6.
 ποτάμιος 4, 10, 1.
 ποταμός -ων ἐφοδοὶ ἐπάγουσι
 σπέριματα καὶ καρπούς 3, 1, 5.
 -οι συμβάλλοντες C. 5, 5, 2.
 ποτιμὸς ὕδαρ 7, 5, 2. C. 2,
 5, 1. καρποὶ C. 4, 4, 12. τὸ
 ποτιμώτατον ἀφαιρεῖται σκώ-
 ληξι C. 2, 11, 6. — C. 2, 6, 1.
 6, 7, 5.
 ποώδης χρώμα 4, 6, 2. 3. 4,
 10, 3. 6, 2, 5. 6, 6, 9. 10.
 6, 8, 2. 7, 9, 2. 9, 4, 2.
 πραγματεύεσθαι 4, 4, 1.
 πρᾶνῆς τὰ πρᾶνῆ τῶν φύλλων
 1, 10, 1. 2. 3. fructus phoenicis
 seruntur πρᾶνῆς 2, 6, 1. — 3,
 14, 2. C. 2, 19, 2.
 πρᾶσια 4, 4, 3.
 πρᾶσιον φρύγανον 6, 1, 4. de-
 scrib. 6, 2, 5.
 πρᾶσώδη φύλλα 3, 11, 3.

πρασοκουρίδες 7, 5, 4.
 πράσον καρπὸς δένου 7, 1, 7.
 παραφύει κάτωθεν βολβώδη
 κεφαλὴν 7, 2, 2. ἀρόκαρπον
 7, 3, 4. ἀπαράβλαστον 7, 8, 2.
 κειρόμενον βέλτιον C. 2, 15, 6.
 infestatur πρασοκουρίσι 7, 5, 4.
 — 4, 6, 2. 4. 4, 7, 1. 7, 1.
 2—6. 7, 4, 11. 7, 5, 3. C.
 4, 3, 1. 3. 5, 6, 9.
 πρέμνον = γόγγρος in olea 1, 8,
 6. φυτῶν ἀπὸ πρ. 2, 1, 2.
 4. τοῦ φυτευτηρίου C. 3, 6, 3.
 — C. 1, 3, 5.
 πρεμνώδης 4, 10, 3.
 πρίνος ἄγριον αἰφύλλον 1, 9,
 3. 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 1.
 radix 3, 6, 4. μήτρα 1, 6, 1.
 2. 5, 5, 4. lignum 5, 4, 8.
 usque ligni 5, 7, 6. φύλλα 1,
 10, 6. fert κόκκον φοινικοῦν
 3, 7, 3. βλάστησις 3, 4, 1.
 καρπὸς 3, 4, 1. 4. 3, 5, 5. ἡ
 μὲν κάρπιμος ἡ δ' ἀκαρπος 3,
 3, 6. θῆλυς 3, 16, 3. — 3, 16.
 4. 4, 15, 3. 5, 9, 7. 9, 4, 3.
 πρινώδες φύλλον 4, 3, 1.
 πριονώδη φύλλα 1, 10, 5.
 πρίσματα 5, 6, 3.
 πρίσις 5, 5, 4.
 πριστα ξύλα 5, 5, 4.
 προανθεῖν τὰ προανθοῦντα
 τῶν φύλλων 7, 13, 7. μηλέα
 πρ. C. 1, 10, 2. 1, 13, 12.
 προαλλοιοῦν C. 1, 17, 1.
 προαπόπτωτα ἔρινα 3, 3, 8.
 προαφειεῖν 7, 12, 1.
 προαφαιρεῖν 7, 3, 4.
 πρόβατα οὐκ ἔχοντα χολὴν 9,
 17, 4.
 προβλαστάνειν C. 1, 13, 12.
 5, 9, 13. 5, 1, 12.
 προβλάστημα τῷ καρπῷ C. 5,
 9, 13.
 πρόβλαστος φύσις δένδρου C.
 5, 1, 5.
 προβολή C. 2, 7, 4. 3, 7, 2.

- 3, 10, 4. 3, 16, 4. 3, 20, 5.
 5, 13, 1. 5, 18, 4.
προβρέχειν 7, 1, 6. 3, 17, 2.
 C. 5, 6, 12.
προγεννᾶν C. 1, 20, 3.
προδεικνύναι καρπὸν C. 1,
 13, 10. 5, 9, 2.
πρόδρομος *ficus* C. 5; 1, 4. 7.
 8. 5, 2, 3.
προεκπηδᾶν C. 1, 19, 1. 4,
 6, 7.
προεκτρέχειν C. 2, 1, 6.
προεργάζεσθαι 8, 1, 7. C. 3,
 20, 5.
πρόεσις 9, 18, 9.
προηγείσθαι τὸ προηγούμε-
νον τῶν βλαστῶν C. 3, 16, 2.
προθεραπεύειν 7, 3, 5.
προΐεσθαι C. 1, 12, 9. 2, 17,
 5. 3, 13, 4.
προκαταύλησις 4, 11, 4.
προκατακλύζειν 9, 11, 2.
προκατεργάζεσθαι C. 3, 20,
 8. 4, 3, 6. 5, 1, 11.
προλαμβάνειν 8, 1, 3. 4. C.
 2, 12, 5. 3, 24, 3.
προλεπτύνειν C. 6, 1, 5.
πρόμακρος 3, 10, 3. 4, 10, 5.
προμηκῆς φύλλα 1, 10, 5. 3,
 10, 1. 2, 6, 8. 3, 13, 5.
ρίζα 7, 9, 4. 7, 12, 1. *καρ-*
πὸς 3, 12, 7. 4, 2, 6. — 3,
 5, 6. 3, 7, 5. 8, 3, 1. 3, 11,
 1. 2.
προμοσχεύειν φυτὰ 2, 5, 3.
 6, 7, 3. C. 3, 5, 3.
προορμᾶν C. 1, 10, 7. 1, 12,
 6. 8. 3, 3, 1. 2.
προπερυσινὸς καρπὸς 3, 12, 4.
προπονέειν 3, 5, 3. 4, 6, 6.
πρόρριζος 3, 6, 4.
προσαγνοεῖν 9, 4, 8.
προσάγειν 3, 13, 1. C. 6, 8, 2.
προσαγωγή 3, 10, 5.
προσαναλαμβάνειν 5, 7, 7.
προσαπαιτεῖν C. 1, 16, 12. 6,
 18, 6.
προσαποδιδόναι C. 6, 7, 2.
προσαρτᾶν C. 3, 7, 8. 3, 8, 1.
προσάρτησις C. 5, 4, 2. 2,
 9, 4.
προσάυξεσθαι 1, 8, 5. C. 4,
 10, 2. 5, 2, 5.
προσβάλλειν 9, 7, 2.
προσβόρειος 1, 9, 2. 4, 1, 4.
 5; 1, 11.
πρόσβορρος 2, 5, 3. 4, 6, 5.
 4, 11, 8. 5, 9, 2. 9, 2, 3.
 C. 3, 5, 2.
πρόσγειος 4, 6, 2. 3. 8.
πρόσθενδρα C. 2, 18, 2.
πρόσειλος 4, 1, 1. 2. 9, 2, 3.
 C. 1, 13, 11. 3, 21, 3.
προσεμφερῆς 3, 7, 4. 3, 10,
 1. 3, 18, 11. 4, 12, 2. 6, 4,
 5. 6. 7, 6, 3. 9, 13, 3. 9,
 15, 7. C. 5, 7, 1.
προσεπιβλαστάνειν C. 3, 7, 7.
προσεπιγεννᾶν C. 1, 11, 6.
προσεπιλαμβάνειν 8, 2, 7.
προσεπιλέγειν C. 1, 21, 7.
προσηγορία 3, 3, 6. 6, 1, 2.
 C. 6, 9, 1. 6, 14, 12.
προσηνέμος 3, 2, 5. 8, 10, 2.
 C. 2, 3, 3. 2, 9, 1. 3, 6; 9.
πρόσθεσις φύλλου 7, 6, 2. C.
 2, 14, 1.
πρόσθετον 9, 9, 3. 9, 11, 4.
προσίζειν 3, 7, 6. C. 5, 11, 3.
προσκαθήμενος ἄνθος 7, 13, 6.
προσκαίειν 9, 3, 4.
προσκατεύχεσθαι 9, 8, 8.
προσκοπτειν 4, 8, 8.
προσλαμβάνειν 6, 2, 2.
πρόσοψις 4, 3, 11. 7, 6, 4.
προσριζόφυλλος 6, 6, 2.
πρόσφατος 4, 6, 5. 6, 3, 5.
 C. 6, 11, 13. 6, 14, 9.
προσφέρεσθαι 4, 2, 5. 8, 4,
 5. 9, 7, 2. 9, 15, 2. 9, 18, 9.
προσφιλῆς C. 5, 5, 4. 6, 5, 5.
 6, 8, 4. 6, 12, 6.
προσφορὰ 4, 8, 11. 7, 9, 4.
 8, 4, 4. 9, 19, 1. C. 1, 22, 6.

- 4, 7, 2. 4, 9, 2. 6, 4, 5. 6, 9, 4.
πρόσφορος C. 2, 4, 10. 2, 5, 3. 2, 16, 8. 4, 7, 2. 6, 4, 6.
προςφυής C. 1, 6, 3.
πρόσφυσις *μίσχον* 1, 10, 7. *φύλλον* 1, 10, 8. *καυλική* 7, 9, 1. *seminis* *πρός τὸν λόβον* 8, 2, 1. — 1, 11, 5. 3, 16, 4. 3, 18, 11. 4, 11, 12. 7, 14, 2. 8, 5, 4. 9, 2, 6. C. 2, 2, 2. 4, 6, 8. 4, 7, 7.
προσχωννύναι 5, 8, 3.
προτερεῖν *flores in Aegypto* 6, 8, 5. — *εἰς φθοράν* C. 4, 2, 1. — 7, 9, 1. 8, 1, 5. 8, 2, 2. 10. 11. C. 1, 2, 4. 3, 20, 9. 3, 23, 5. 3, 24, 2. 4, 6, 7. 4, 12, 3. 5, 1, 5.
προτερέειν 8, 7, 7.
προϋμνη 9, 1, 2.
προφαίνειν *καρπὸν* 3, 2, 1. C. 1, 15, 4. 1, 13, 10. — *φύλλον* 7, 13, 7.
προφανέστατα *γένη* 3, 18, 8.
προωθεῖν *germina* 3, 6, 2. — 7, 9, 3. 8, 2, 2. C. 1, 10, 2.
πρωϊανθής 6, 6, 10. 7, 11, 4. C. 5, 1, 12.
πρωϊβλαστεῖν 1, 9, 6. C. 1, 10, 2. 5. 7. 1, 15, 1. 1, 7, 7.
πρωϊβλαστής 1, 14, 3. C. 1, 11, 5. 1, 21, 7. 5, 1, 12. — *πρωϊβλαστα* 3, 4, 2.
πρωϊβλαστία C. 1, 21, 3.
πρωϊκαρπεῖν C. 1, 13, 9.
πρωϊκαρπία C. 1, 17, 8.
πρωϊκαρπος 1, 14, 3. C. 1, 10, 7. 1, 11, 5. 1, 17, 1. 4. 7. 1, 21, 7. 2, 11, 7. 9.
πρώϊος 6, 5, 3. 8, 2, 9. 8, 4, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 4. 1, 18, 3. 4, 11, 2. 5, 6, 11.
πρωϊότης C. 4, 11, 9.
πρωῖσπορεῖν 8, 1, 2. 7. C. 2, 12, 5. 3, 21, 4. 4, 7, 1. 4, 11, 4.
πρωῖσπορος 8, 1, 3.
πρώρα? 2, 1, 3.
πρωτοτόμος 4, 14, 6. C. 3, 2, 3.
πτελέα *inter ἀλσώδη et φιλυδρα* 3, 1, 1. 3, 4, 2. 3, 6, 1. *describ.* 3, 14, 1. *species ibd.* *κράδαι* 1, 8, 5. *φύλλα* 1, 10, 6. *στρέφει* 1, 10, 1. C. 2, 19, 1. *κύνταροι* 2, 8, 6. *βότρυνς et θυλακώδες* 3, 7, 3. *καρπὸς* 3, 1, 1—3. 3, 3, 3. *semina obscura* C. 1, 5, 3. *δάκρυον* 9, 1, 2. *ἀσαπής* 5, 4, 3. *usus ligni* 5, 7, 6. — 3, 11, 5. 3, 15, 4. 3, 17, 3. 3, 18, 5. 4, 2, 3. 4, 5, 3. 6. 4, 9, 1. 5, 1, 2. 5, 3, 4. 5, 6, 4. 5, 7, 3. 5, 12, 9. 5, 16, 2. 9, 4, 3. C. 4, 4, 1.
πτελέενος 5, 3, 4.
πτέρις 1, 10, 5. 4, 3, 11. 8, 7, 7. 9, 13, 6. 9, 18, 8. 9, 20, 5.
πτέρνιξ 6, 4, 10.
πτερυγοσιδῶς 3, 12, 7.
πτερυγῶδες *τὸ* 3, 12, 7.
πτορθάκανθος 6, 1, 3. 6, 5, 4.
πτόρθος C. 5, 1, 3.
πτῶξ 4, 3, 5.
πυγωνιαῖος 3, 17, 6.
πυθμὴν 2, 2, 9. 4, 11, 13. C. 3, 13, 3.
πυκνόβλαστος 3, 7, 11.
πυκνόρριξος 3, 11, 3.
πυκνὸς φυτεία 1, 8, 2. 1, 9, 1. 2, 5, 6.
πυκνοσπορεῖν 8, 6, 2. 8, 7, 2. C. 4, 14, 2.
πυκνόσπορος C. 3, 21, 5.
πυκνότης *τῶν φυτενομένων* C. 2, 7, 1.
πυκνόφθαλμος 5, 4, 1. *κλήμα* C. 3, 15, 3.
πυκνοῦν C. 5, 15, 6. 5, 17, 1.
πύκνωσις C. 2, 9, 2. 4, 12, 4. 5, 8, 3. 5, 11, 3.

πυλαία 9, 10, 2.
πύξος ἄγριον αἰφύλλον 1, 9, 3.
 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 2. *πυ-
 κνόν* 1, 5, 5. ἄσαπες 5, 4, 2.
φιλόψυχρον 4, 5, 1. C. 2, 3,
 3. μήτρα 1, 6, 2. 5, 5, 4.
usus ligni 5, -3, 1. 5, 7, 7.
ὄψικαρπον 3, 4, 6. *καρπὸς
 ἄβρωτος* ibd. describ. 3, 15, 5.
 — 1, 5, 4. 1, 8, 2. 3, 6, 1.
 4, 4, 1. 5, 4, 1. 5. 5, 5, 2.
πυρὰ 9, 3, 3.
πυραμῆτος 3, 4, 4. 7, 6, 2.
 9, 9, 2.
πυρεῖον 5, 3, 4. 5, 9, 6. C.
 1, 21, 7.
πυρευτική χρεῖα 5, 1, 12.
πυρὴν 1, 11, 1. τὸ σαρκῶδες
 τοῦ σπέρματος ἐν π. 1, 11, 3.
 ἐκ τοῦ γεώδους καὶ ξυλώδους
 C. 1, 16, 6. ῥόας 1, 11, 6.
 ἐλάας 2, 2, 5. 8, 4, 5. — 3,
 12, 2. 5. 3, 13, 3. 3, 18, 12.
 4, 2, 7. C. 2, 14, 1. 3, 10, 2.
 4, 11, 6. 5, 10, 1. 5, 18, 4.
 6, 8, 1.
πυρηνίον 3, 7, 4.
πυρηνώδη σπέρματα 1, 11, 3.
 C. 1, 7, 3. 1, 21, 1. 2, 7, 3.
 2, 11, 7. 3, 7, 1.
πυρίκανστα 9, 19, 3.
πυρὸς φλοιὸς 1, 5, 2. ῥίζα 1,
 6, 5. 6. ἐπέτειον 1, 11, 2.
σπέρμα 1, 11, 5. *germinatio*
 8, 2, 3. 8, 7, 5. *maturatio* 8,

2, 5. *satio* 8, 6, 1. 4. C. 4,
 11, 3. differt ab *hordeo* 8, 4,
 1. C. 4, 8, 2. 4, 13, 4. 4,
 14, 1. 5. 4, 16, 1. *πολλά
 γένη* 8, 4, 2. 8, 2, 3. *secun-
 dum loca denominata* 8, 4, 3.
 C. 3, 21, 2. 4, 9, 5. ἄγριος
 2, 4, 1. C. 4, 5, 3. *ἰνδικὸς*
 4, 4, 9. *δύμηρος τρίμηρος* C.
 4, 9, 1. 4, 11, 1. *χειμοσκο-
 ρούμενος* C. 4, 11, 3. *digestu
 gravis* C. 4, 9, 3. 5. *μεταβάλ-
 λει θεραπεία* 2, 4, 1. *ἐξαι-
 ροῦται* 2, 4, 1. C. 2, 16, 2.
 4, 4, 5. 5, 3, 7. ἐκ τήφης
 καὶ ξειᾶς C. 4, 4, 5. ἐκ κρι-
 θῶν 2, 2, 9. *vermes* 4, 15, 5.
 — 7, 11, 4. 8, 6, 4. 8, 8, 2.
 8, 9, 1. 8, 10, 1. 3. 8, 11,
 3. C. 2, 12, 3. 3, 21, 1. 3,
 22, 4. 4, 1, 2. 7. 4, 4, 6.
 12. 4, 5, 3. 5. 5, 6, 12. 4,
 2, 2. 4, 7, 1. 4, 13, 4. 4,
 14, 4. 5, 15, 5. 6, 6, 6.
πυροτομία 5, 1, 2. 9, 8, 2.
 9, 11, 11. 9, 12, 3.
πυροῦν 8, 11, 7. C. 6, 3, 2.
 6, 7, 3. 6, 15, 3. 6, 17, 7.
πυροφόρος γῆ C. 3, 21, 2.
πυρρός 3, 11, 3. 4, 7, 3.
πύρωσις C. 4, 12, 2. 4, 13, 1.
 6, 17, 8.
παγωνοσπέρματα 6, 4, 5.
πωλεῖσθαι 9, 6, 3.
πωροῦσθαι 4, 15, 2.

P.

Ῥαβδίξειν C. 1, 19, 4. 1, 20,
 3. 5, 4, 2.
ῤαβδίον 3, 15, 2. 3, 17, 6.
βαλσάμον εὖσσμα 9, 6, 2.
ῤάβδος ῥόας 2, 1, 2. *φοίνικος* 2,
 6, 4. C. 1, 2, 1. 1, 20, 2. *δρυὸς*
 3, 7, 5. *ἐπέτειος* 3, 13, 4. — 1,
 3, 3. 3, 12, 1. 3, 13, 2. 7.
 3, 14, 3. 3, 15, 1. 3, 18, 2.

6, 6, 6. 9, 5, 3. C. 1, 2, 3.
 2, 9, 4. 4, 12, 6. 5, 5, 3. 6,
 18, 9.
ῤαγικοί μίσχοι 3, 18, 12.
ῤαγώδης καρπὸς 7, 15, 4.
ῤάμνος θαμνῶδες αἰφύλλον 1,
 9, 3. describ. 3, 18, 2. — 1,
 5, 3. 8, 18, 1. 4. 12. 5, 9, 7.
 C. 1, 10, 7.

ῥάξ 1, 11, 5. 3, 17, 6. C. 1, 21, 1. 3, 16, 1. 5, 5, 1. 5, 9, 13.
 ῥαφανίς radix 1, 2, 7. 1, 6, 6. 7. 7, 2, 8. παραβλαστικὸν 7, 8, 2. ἔλλοβοσπέρματος 7, 3, 2. πλαγιόκαρκον 7, 3, 4. γένη: 7, 4, 2. infestantur ψύλλαις 7, 5, 4. hinc interserunt ὀρόβους C. 2, 18, 1. 3, 10, 3. — 7, 1, 2—5. 7, 2, 5. 7, 5, 3. 7, 6, 3. 9, 9, 1. 9, 12, 1. C. 1, 4, 1. 5, 6, 2. 3. 6, 11, 14.
 ῥάφανος λαχανώδης μονόριζος 1, 6, 6. 6, 1, 2. μονοστελέχης 1, 3, 4. αἰφύλλον 1, 9, 4. φύλλα 1, 10, 4. pesumdat vitem 4, 16, 6. C. 2, 18, 4. Species: 7, 4, 4. ἀγρία 7, 6, 2. 9, 15, 5. ὀρεία 9, 12, 1. salsuginem amat C. 2, 5, 3. 4. 2, 16, 8. κειρομένη. βελτίων C. 2, 15, 6. vermes noxii 7, 5, 4. provenit e surculis C. 1, 4, 2. — 4, 4, 12. 7, 1, 2. 7, 2, 1. 4. 7, 5, 3. 7, 6, 1. — C. 3, 19, 2. 6, 10, 8.
 ῥάχιν φύλλον 3, 7, 5. 3, 17, 3. 4. 3, 18, 11.
 ῥάχος C. 3, 7, 3.
 ῥεῖν ἄμπελος C. 5, 9, 10. πνεῦμα 5, 12, 11. ἑλαία 6, 8, 2, 5.
 ῥέπειν C. 6, 17, 1.
 ῥήγμα 7, 12, 2. 9, 9, 5. 9, 18, 1.
 ῥηξίφλοια 1, 5, 2.
 ῥητίλη τερμίνθου 5, 7, 7. 9, 9, 2. πυνκῆς 9, 2, 2. — 3, 15, 4. 4, 16, 1. 9, 1, 6. 9, 2. C. 6, 11, 9.
 ῥητινώδης 3, 15, 3. 5.
 ῥίγος C. 3, 15, 2.
 ῥιγοῦν ῥίζαι C. 3, 2, 7. φυτὰ C. 3, 4, 4.
 ῥίζα διαφοραὶ 1, 6, 3. 7, 9, 3. 9, 13, 1. δύο γένη ἐν τισιν 1, 6, 8. τῶν κεφαλοβαρῶν οἶον κῆμα

ῥή καρπὸς 1, 6, 9. οὐ πᾶν τὸ κατὰ γῆς ῥ. 1, 6, 9. αἰ ῥ. πρότερον αὐξάνονται τῶν ἄνω 1, 7, 1. οἱ χυλοὶ ἐν ταῖς ῥ. δεινότεροι 1, 7, 2. ἐκ τῶν φύλλων 1, 7, 3. γένεσις ἀπὸ ῥ. 2, 1, 1. 2, 2, 3. 7, 2, 2. ῥ. ἐκ τῶν βλαστῶν 3, 18, 10. ὅσα ἀπὸ ῥ. φύεται τούτων ἡ μὲν ῥ. χρόνιος αὐτὰ δὲ ἐπεισιόκανυλα 7, 2, 2. ἄνω ὠθονμένη 7, 4, 2. fructu maturo radix deterior 9, 13, 4. δυνάμεις πολλὰι 9, 8, 1. 9, 18, 1. καθιέμεναι ficus indicæ 2, 10, 2. αἰ ῥ. ἀρχαὶ τινες δένδρων C. 2, 14, 3. 3, 9, 4. radicis functio C. 2, 1, 3. 2, 14, 3. φύσις C. 4, 7, 7. κυσσοῦ C. 3, 2, 7. μερίζονται C. 5, 3, 4. quatenus deorsum descendant 1, 7. 2, 5, 2. C. 3, 3, 1. ὡς κοιλίαι τοῖς φυτοῖς C. 6, 11, 5. siocatae dulcedinem amittunt C. 6, 11, 12. δαδούμεναι C. 5, 11, 3. quando incrementum capiant C. 1, 12, 1. 7. ἐπιπολαῖοι 6, 7, 4. χρόνιος 7, 2, 2. ἐπέτειος C. 3, 8, 1. σαρκώδεις 7, 9, 3. 7, 12, 1. C. 1, 4, 1. ξυλῶδεις 7, 9, 3. ἰνώδεις ibd. λεπυριώδεις 7, 9, 4. 7, 12, 1. ἄφλοια ibd. πρεμνώδης C. 1, 3, 3. κεφαλῶδης 9, 8, 4. βολβῶδης 7, 9, 4. βαλανῶδης ibd. στρογγύλη 7, 9, 4. 7, 12, 1. τάρκωδεις 6, 7, 4. ῥαφανιδῶδης 7, 6, 2. μετέωροι C. 5, 9, 8. 5, 12, 8. 1, 3, 4. 5. ἐδάδιμοι 7, 9, 4. 7, 12, 1. C. 6, 12, 10. ἄβρωτοι ibd. φαρμακώδεις 1, 7, 2. 7, 9, 4. νοσῶδεις ibd. ἐκστατικάι 9, 13, 4. θανάσιμοι, θανατήφορα 7, 9, 4. 9, 13, 4. 9, 15, 2. C. 6, 4, 5. εὐχνομα καὶ εὐδνομα 1, 7, 2. C. 6, 11, 4. — 1, 6, 4.

5. 8. 1, 7, 2. 2, 2, 4. 9, 13, 4. C. 3, 4, 3. 3, 8, 2. 4, 4, 7. 4, 7, 4. 6, 12, 2. 6, 13, 2. *ρίζας ὁπὸς σιλφίου* 6, 3, 2. 9, 1, 7.
ρίζιον 4, 2, 3. 9, 7, 4. 9, 16, 6. *ρίζοκέφαλα* C. 1, 10, 5.
ρίζοτομεῖν 4, 5, 1. C. 1, 17, 10. 3, 8, 1.
ρίζοτομία 6, 3, 2. 9, 8, 2. 9, 8, 4.
ρίζοτόμος 9, 1, 7. 9, 8, 1. 5.
ρίζοῦν C. 1, 2, 1. 3. 1, 6, 3. 1, 8, 1. 1, 12, 2. 3, 2, 7. 3, 4, 2. 3, 7, 3. 3, 13, 1. 3, 21, 5. 4, 3, 7. 4, 7, 1. 5, 7, 1.
ρίζοφοίτητος 5, 9, 5.
ρίζοφυεῖν C. 1, 2, 1.
ρίζοφυῆς 7, 10, 1. C. 1, 8, 1.
ρίζοφύλλος 6, 4, 9. 7, 11, 3.
ρίζωδης 7, 2, 1.
ρίζωμα 3, 3, 4.
ρίζωσις 8, 1, 3. C. 2, 4, 1. 3, 3, 1. 3, 4, 4. 3, 20, 5. 3, 24, 3.
ῥοά et ῥοιά radix 1, 6, 3. 4. 5. *truncus* 1, 3, 3. 1, 5, 1. 1, 9, 1. *ῥάβδοι* 2, 7, 2. *φύλλα* 1, 10, 4. *ῥος* 1, 13, 1—5. *κύντινος ἐδαπόπτωτος* C. 2, 9, 3. *καρπὸς* 1, 10, 10. 1, 11, 4—6. 1, 12, 1. 2, 3, 3. 2, 8, 1. C. 1, 9, 2. 1, 13, 10. *semina* 1, 11, 4—6. *germinatio* 2, 1, 3. 3, 5, 4. 3, 6, 2. *propagatio* 2, 2, 4. 5. 2, 5, 5. 6. C. 1, 9, 1. *cultura* 2, 6, 12. 2, 7, 3. C. 3, 9, 3. 5, 5, 3. 5, 9, 11. *μεταβολαί* 2, 2, 5. 11. C. 2, 14, 5. 3, 9, 3. 5, 3, 1. in Aegypto *fructus dulces ex austera* 2, 2, 7. C. 1, 9, 2. 2, 13, 4. 5, 3, 3. *ἐν Κιλικίᾳ ἀπύρηντοι* 2, 2, 7. 4, 13, 2. C. 1, 9, 2. C. 6, 18, 6. *φίλυδρον* 2, 7, 1. *βραχύβιος* 4, 13, 2. *ποροθά-*

κανθος 6, 1, 3. *εὐανθῆς* C. 1, 8, 4. *εὐβλαστής* C. 1, 20, 2. *καλλίκονκοι* C. 1, 9, 2. *κονφότατον* 3, 10, 7. in Ponto 4, 5, 3. Tmolus et Olympo Mysio 4, 5, 4. — 1, 13, 4. 2, 2, 5. 9. 10. 2, 3, 1. 2, 6, 8. 3, 18, 4. 4, 10, 3. 4, 13, 3. 4, 14, 10. 7, 13, 4. 9, 6, 1. C. 1, 3, 5. 1, 6, 8. 1, 14, 4. 1, 18, 3. 1, 20, 5. 2, 2, 2. 2, 7, 3. 2, 11, 6. 2, 14, 1. 3. 3, 7, 1. 3, 7, 11. 3, 17, 5. 5, 1, 2. 5, 2, 2. 5, 6, 1. 5, 9, 5. 5, 12, 8. 5, 13, 4. 5, 16, 3. 5, 17, 4. 6, 12, 9.
ῥοὰ fluxus arborum C. 1, 13, 5.
ῥόδον διάνθες 1, 13, 2. *φύλλα ὅταν ἐν κάλυξιν ὡσι* 4, 10, 3. *species* 6, 6, 4. *πεντάφυλλα* .. *ἐκατοντάφυλλα* ibd. *ἄγρια* 6, 2, 1. *inter στεφανωτικά* 6, 8, 2. *ἀνθησις ὀλιγοχρόνια* ibd. *flores suave olentes* C. 6, 14, 1. 11. — 1, 13, 1. 3. 5. 9, 19, 1. C. 1, 11, 13. 2, 2, 2. 6, 5, 1. 6, 4, 4. 6, 18, 3. 6, 20, 1.
ῥοδωνία ἀειφύλλον 1, 9, 4. *φρυγανικόν* 1, 13, 3. *ἄνθος* ibd. *inter στεφανωτικά* 6, 1, 1. *ἐκ σπέρματος* 6, 6, 6. *ἐκ κανλῶν κατακοπέντων* 2, 2, 1. C. 1, 4, 4. *ποροθάκανθος* 6, 1, 3. — 6, 8, 5. C. 3, 19, 1. 6, 10, 5.
ῥοιάς μήκων 9, 12, 4.
ῥοπή 5, 3, 5. C. 4, 9, 5. 5, 4, 7.
ῥοῦς 3, 18, 1. *ἄρρην καὶ θήλυσ* 3, 18, 5. *φαρμακῶδες* ibd.
ῥοῦς morbus 9, 12, 1.
ῥοώδης φύλλον 3, 18, 13. *καρπὸς in vite* C. 5, 9, 10. — C. 3, 3, 4.
ῥυὰς ἄμπελος 4, 14, 6. C. 5, 9, 13.
ῥυθμίξειν C. 3, 7, 9.
ῥύπτεσθαι 9, 9, 3. C. 6, 1, 4.

φυπτικὸς C. 6, 1, 3.

φύσις olei 4, 14, 10. C. 1, 19, 5.

φυτιδοῦν 3, 10, 3.

φυτιδῶδης φύλλον 4, 6, 6.

φύτρος φυλλάνανθον 6, 4, 4.

Σ.

Σακκίξεσθαι C. 6, 7, 4.

σανιδῶματα 5, 7, 5.

σαπρὸς οὐδὲν ἄνευ θερμότη-
τος ἀλλοτρίας C. 3, 22, 2. —
4, 14, 10.

σαπρότης C. 3, 22, 2.

σάρι in Aegypto, edule 4, 8, 2.
descr. 4, 8, 5. emittit σάριον
e radice.

σάρισσα 3, 12, 2.

σαρκόριζα descr. 7, 12, 1.

σαρκόφυλλος 1, 10, 4. 4, 6, 7.

σαρκόφαγα ζῶα C. 1, 22, 1.

σαρκώδης φύλλα 1, 10, 4. 3,
13, 5. σπέρματα 1, 11, 3. φέ-
λαι 7, 9, 3. 4. —

σάρεξ defin. 1, 1, 1. 1, 8, 6. in
floribus 1, 10, 10. in fructu
ibid. 1, 11, 1, 7. acinorum C.
3, 14, 6. olivae C. 6, 8, 5. —
1, 10, 9.

σατάνειος species mespili 3,
12, 5.

σαῦροι ἄποτα 4, 3, 6.

σελήνη 5, 1, 3. C. 4, 14, 3.

σέλινον λαχανῶδες 1, 6, 6. διε-
τίξει 1, 2, 2. 7, 1, 7. μονόρ-
ριζον, ἀποφυάδας ἔχον 1, 6,
6. φέλα 7, 2, 2. 5. 8. φύλλα
1, 9, 4. quomodo οὖλον fiat
2, 4, 3. C. 5, 6, 7. δυσφύε-
στατον 7, 1, 3. transplantatio
7, 3, 5. species 7, 4, 6. τὸ
ἐλειον 4, 8, 1. C. 9, 11, 10.
— 1, 10, 7. 1, 12, 2. 6, 3,
1. 7, 1, 2. 7, 3, 4. 7, 5, 3.
7, 6, 3. C. 4, 3, 1. 5, 6, 3.
6, 11, 10. 6, 14, 7.

σελινοειδὲς φύλλον 3, 12, 5.

σελινούσιος πυρὸς C. 3, 21, 2.

σελι 9, 15, 5.

σημεῖον 1, 1, 3. 2, 3, 1. 3,
18, 12. 8, 8, 7.

σημειῶσθαι C. 1, 21, 7.

σημύδα descr. 3, 14, 4. usus
ligni 5, 7, 7.

σηπεδῶν C. 6, 1, 5.

σήπειν σηπόμενον ἕκαστον ἔδι-
ον γεννᾷ C. 4, 15, 4.

σήπες 9, 8, 1.

σηπτικὸς 9, 16, 5.

σήτες 9, 11, 11.

σήψις οἰκεία 5, 4, 5. γῆς καὶ
ὑδατος 3, 1, 5. quomodo fiat
C. 3, 22, 3. — C. 3, 22, 5.
4, 16, 3. 6, 8, 4.

σησαμοειδὲς σπέρμα 3, 13, 6.
— ὡδες σπέρμα 6, 5, 4.

σήσαμον folia 8, 3, 1. κανλὸς
ναρθηκώδης 8, 3, 2. flos φυλ-
λώδης 8, 3, 3. ἐλλοβόσπερμον
3, 18, 13. 8, 5, 2. ἄκοπον
C. 4, 16, 2. — 1, 11, 2. 4, 8,
14. 8, 1, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4.
8, 6, 1. 8, 7, 3. 8, 9, 3. 9,
11, 9. C. 2, 12, 1. 4, 2, 2.
4, 15, 1. 6, 12, 12.

σητάνια κρόμυα 7, 4, 7.

σίδη in lacu Orchomenio 4, 10,
1. descr. 4, 10, 3. edulis 4,
10, 7.

σιδηρεῖον 5, 9, 2.

σιδηρίον 5, 3, 4. 5, 5, 1.

σιδηρουργοὶ 4, 8, 5.

σίδιον δόας C. 5, 6, 1.

σικύα λαχανηρὸν 1, 13, 3. ἄν-
θος ἐπὶ τῶν καρπῶν ibid. σπέρ-
ματα διεστῶτα καὶ στοιχηδόν
1, 11, 4. τὰ πρὸς ἑτέρῳ διώ-
κει C. 2, 18, 2. — 7, 2, 9. 7,
3, 5. C. 1, 10, 4. 2, 11, 4.

σίικνος φέλα 7, 2, 9. ἐπιβλα-

- στάνει* 7, 3, 1. *ἄνθος* ibd. 1, 13, 3. 4. species 7, 4, 6. *ἄγριος* 7, 6, 4. 7, 8, 1. 7, 10, 1. cultura mutat saporem 7, 3, 5. aquae coelestes nocent 7, 5, 2. a bestiolis minime infestatur 7, 5, 6. quomodo dulcis fiat C. 3, 9, 4. — 7, 1, 2—6. 7, 5, 3. 9, 9, 4. 9, 15, 5. C. 1, 10, 4. 2, 14, 3. 3, 16, 3. 4, 3, 1. 5, 6, 4—6. 6, 10, 7. 6, 12, 1. — *σίκκον* 1, 10, 10. 1, 12, 2.
- σίλφιον ναρθηκῶδες* 6, 3, 1. *ἐν ταῖς ὄλκαις ἢ φύσις* 1, 6, 12. *ἐφάνη ἐξ ὕδατός τινος γενομένου οὐκ ὄν πρότερον* 3, 1, 6. C. 1, 5, 1. proprium agri Cyrenaici 4, 4, 1. οὐ προσδέχεται γεωργίαν 3, 2, 1. φεύγει τὴν ἐργασίαν 6, 3, 3. C. 1, 16, 9. describ. 6, 3, 1. — 6, 5, 2. 7, 3, 2. 9, 1, 3. 4. 6, 7. C. 3, 1, 4. 6, 11, 14. 6, 12, 8.
- σίλδων* 4, 7, 7.
- σίνεσθαι* 9, 18, 3.
- σίλος* 2, 7, 5.
- σισύμβριον φρυγανῶδες* 2, 1, 3. *στεφανωτικὸν* 6, 1, 1. totum odoratum 6, 6, 2. *ξύλωδες* 6, 6, 3. *μεταβάλλει εἰς μίνθαν* 2, 4, 1. C. 2, 16, 2. 4, 5, 6. 5, 7, 1. 6, 7, 6. expurgari vult C. 3, 19, 1. — 6, 7, 2. 9, 16, 3. C. 1, 4, 2. 6, 11, 3. 6, 14, 7. 12.
- σισνρίγγιον βολβῶδες* 1, 10, 7. 7, 13, 9. C. 6, 11, 11.
- σιτανίας πυρὸς* 8, 2, 3.
- σιτηρὰ τὰ σταχνῶδη ἀκρόκαρπα* 1, 14, 2. — ὧν φύσις 6, 1, 1. *σπέρματα* C. 7, 4, 1. — 1, 10, 7. 8, 3, 5. C. 1, 7, 2. 4, 3, 1. 4. 4, 4, 4. 4, 8, 2. 5, 18, 1.
- σίτησις* 8, 4, 3. 8, 11, 5. 7. C. 4, 11, 4. 4, 13, 2.
- σιτοποιῖα* C. 3, 20, 1.
- σίτος πόα* 1, 3, 1. radix 7, 9, 3. folia 1, 10, 9. flos 7, 11, 2. *αὐξησις* 3, 6, 3. *ἄροτοι* δύο 8, 4, 6. *χειμῶνος* *ῥιζοῦται* C. 1, 12, 3. terra pinguis maxime convenit C. 1, 18, 1. 2. nimis stercoris recusat C. 3, 9, 2. *διαφέρει κατὰ χώρας* C. 6, 13, 3. *ἐκλευκαίνεται* C. 5, 9, 9. *ἐρυσιβοῦται* C. 3, 22, 2. *διαφθορὰ* C. 4, 10, 2. — 8, 6, 4. C. 1, 17, 2. 3, 20, 5. 9. 3, 24, 3. 4, 1, 2. 4, 3, 4. 4, 9, 1. 4, 12, 13. 4, 13, 6. 4, 16, 1. 4, 16, 2. 5, 18, 2. 6, 12, 7.
- σιτοφόρος χώρα* 8, 2, 8. C. 3, 23, 4. *γῆ* C. 2, 4, 2. 10.
- σιτώδης γένος μέγιστον* 8, 1, 1. *γένεσις* 8, 1, 2. *φύλλα καλαμῶδη* 8, 3, 1. *ὀρθόκαυλα* 8, 3, 2. flos 8, 2, 4. 8, 3, 3. C. 4, 10, 1. germinatio 8, 2, 1. C. 4, 7, 4. *πρωῖσπορα* et *ὀψίσπορα* 8, 1, 3. *ἐρυσιβᾶ* C. 4, 14. duratio seminum C. 4, 22. — 7, 1, 1. 7, 15, 4. 8, 6, 6. 8, 8, 6. 8, 10, 2. C. 2, 12, 1. 3, 2, 1. 3, 7, 12. 3, 10, 1. 4, 15, 3. 6, 6, 6.
- σκαληνῆς* C. 6, 7, 2. 6, 10, 3.
- σκαλλίας* 6, 4, 11.
- σκάλλειν* C. 3, 20, 9.
- σκαλοπιά* 7, 12, 3.
- σκάσις* C. 3, 20, 6. 4, 13, 3.
- σκαμμωνία* *φαρμακῶδες* in borealibus 4, 5, 1. e radice lacrymam fundit 9, 1, 3. 4. partes utiles 9, 9, 1. *ὁπὸς μόνον* *χρήσιμος* 9, 20, 4.
- σκανδικῶδη* 7, 7, 1. 7, 11, 1.
- σκανδιξ λάχανον ἄγριον* 7, 7, 1. *ἐπιγειόκαυλον* 7, 8, 1.
- σκαπάνη* *πᾶσι* *συμφέρει* 2, 7, 5. *ώραία* C. 3, 16, 1. — 2, 7, 1. C. 3, 20, 2. 5, 8, 2. 5, 9, 11. 5, 15, 3.

- σκάπτειν C. 3, 16, 1. 3, 20, 1. 4.
 σκαφητὸς C. 3, 16, 2.
 σκαφίον C. 4, 16, 3.
 σκέπη C. 4, 12, 8.
 σκευάζειν C. 4, 12, 8. 5, 13, 7.
 σκευὸς 9, 17, 3.
 σκιάδιον 9, 12, 2.
 σκιατροφεῖσθαι C. 2, 7, 4.
 σκιερὸς 3, 13, 4. 7, 14, 1.
 σκίλλα βολβῶδες 1, 10, 7. *ρίζαι*
παραβλαστάνουσιν 7, 2, 2. C.
 1, 4, 1. 1, 6, 7—9. *καυλὸς*
 7, 13, 5. *φύλλα* 1, 10, 7. 7,
 13, 1. *ἄνθος* 7, 13, 2. *χερ-*
σαῖον 1, 4, 3. *πᾶν ἐν σκ. φυ-*
τενόμενον *εὐβλαστὲς* 2, 5, 5.
συκὴ ἐν σκ. 2, 5, 5. C. 5, 6,
 10. *φιλόζων* 7, 13, 4. — 7,
 4, 12. 7, 9, 4. 7, 13, 6. 7.
 9, 15, 7. C. 1, 7, 4. 3, 5, 5.
 5, 4, 4. 6, 12, 1.
 σκίλλῶδες φύλλου 9, 18, 3. C.
 1, 17, 4.
 σκινθὸς 4, 6, 9.
 σκιώδης 9, 18, 2.
κληρότης C. 4, 12, 4. 6, 14, 12.
σκληρόφυλλος 3, 9, 2.
σκολιόκανυλος 7, 8, 2.
σκολιούσθαι 1, 6, 4.
σκολιώτερα 1, 5, 1. 4, 1, 4.
σκολόπενδρον 9, 18, 7.
σκόλυμος φυλλάκανθον 6, 4,
 3. 4. *radix* 6, 4, 7. *θερινὸν*
 7, 10, 1. 7, 15, 1. 9, 12, 1.
 9, 13, 4. C. 6, 4, 5.
σκόροδον ῥίζα 1, 6, 9. *δια-*
ρεῖται κατὰ γέλγεις 7, 4, 11.
 C. 1, 4, 5. *ἀπαράβλαστον* 7,
 8, 2. *μονόκανλόν* 7, 1, 8.
ἄθροα φύεται 7, 13, 4. *δριμύ*
 C. 2, 5, 4. — 9, 8, 6.
σκόροδον = *σκόροδον*. *λαχα-*
νώδες 1, 10, 7. *species* 7, 4,
 7. *ρίζης γένεσις* 7, 4, 11. —
 C. 6, 4, 7. 6, 10, 7. 6, 11,
 14. 6, 12, 2. 6, 19, 1.
σκόρπιος ἀκανθῶδες 6, 1, 3.
 6, 4, 1. 2. *radix* 9, 13, 6. C.
 1, 10, 5.
σκόρπιος = *θηλύφονον* 9, 18, 2.
σκυθικὴ ῥίζα s. γλυκεῖα 9,
 13, 2.
σκυταλίας σίκκος 7, 4, 6.
σκυτάλιον 4, 4, 12.
σκυτοδεψῆς 3, 18, 5.
σκυτοδέψικὴ κόπρος C. 3, 17,
 5. 5, 15, 2.
σκωλήκιον 9, 5, 3.
σκωληκόβορος 3, 12, 8.
σκωληκόβρωτος 3, 12, 6. 8.
 4, 11, 1. C. 5, 9, 1.
σκωληκοτόκα ζωᾶ C. 4, 15, 2.
 C. 4, 6, 4.
σκωληκουῖσθαι 4, 14, 2. C.
 2, 11, 6. 3, 17, 1. 4, 14, 4.
 5, 6, 10. 5, 9, 3.
σκωλήκωσις 7, 5, 6.
σκόληξ unde in lignis oriantur
 5, 4, 5. in aliena arbore vivere
 nequeunt C. 5, 10, 5. — 2, 5, 5.
 3, 12, 6. 8. 5, 1, 2. 5, 4, 4.
 7, 13, 3. 8, 10, 4. 8, 11, 2.
 C. 3, 8, 7. 3, 22, 3. 5. 4.
 14, 5.
σμύλαξ arbor 3, 16, 2. — *περι-*
αλλόκανυλον 7, 8, 1. C. 2, 13.
 2. vide *μύλαξ*.
σμύρνα 4, 4, 12. 14. *describ.*
 9, 4, 3. 5. *δάκρυον* 9, 1, 2.
inter aromata 9, 7, 3. — 9, 1.
 4. 9, 1, 6. 9, 4, 1. 2. C. 6.
 11, 14. 6, 17, 1.
σόγκος 4, 6, 10. 6, 4, 3. 7.
 7, 8, 3.
σογκώδης καυλὸς 6, 4, 5.
σομφώδης ῥίζα 9, 14, 1.
σοφοὶ οἱ σ. τῶν Ἰνδῶν 4, 4, 5.
σπάθη φοινίκος 2, 6, 6. *ἐφ' ἧς*
τὸ ἄνθος τοῦ ἄρρενος 2, 8, 4.
σπάλαξ ποιῶδες 1, 6, 11.
σπανίζειν 5, 7, 1.
σπανόφυλλος? 1, 10, 4.
σπᾶσμα 9, 9, 2.
σπεῖραι δένδρων 5, 2, 3.

σπειραία θαμνωδες ἀρόκαρ-
πον 1, 14, 2. 6, 4, 1.
σπείρειν σπειρόμενα ἄνθη 6,
6, 11. σπέρματα 7, 5, 3. quan-
do oporteat C. 3, 23, 1. allium
satum et plantatum 7, 4, 9.
σπέρμα ἔσχατον ἐν ἅπασι 1, 11,
1. κοινὸν τέλος πάντων φυ-
τῶν C. 1, 16, 3. 1, 21, 1.
τῆς φύσεως ἰδιώτερον C. 1, 21,
2. πρῶτον καὶ κυριώτατον C.
1, 1, 1. ἐπιγίνεται τοῖς ζώ-
οις τελειουμένης τῆς φύσεως
C. 1, 16, 3. ἐκ καθαρωτάτης
περιπτώσεως C. 1, 16, 7. γέν-
εσις ἀπὸ σπ. φυσικωτάτη 2,
1, 1. C. 1, 1, 1. 1, 16, 1.
ὅσα ἔχει σπ. καὶ ἀπὸ σπ. γί-
νεται 2, 1, 3. φύσις παραπλη-
σία τοῖς ὡοῖς C. 1, 7, 1. ἔχει
ἐν ἑαυτῷ σύμφυτον θερμὸν καὶ
ὕγρὸν 1, 11, 1. C. 1, 7, 3.
...τροφὴν C. 1, 7, 1. 2. 4, 6,
6. δύναμιν ἔχει τοῦ ποιεῖν
καὶ πάσχειν C. 4, 1, 3. πάν-
των ἰσχυρότατον C. 1, 16, 3.
ἰσχύς καὶ ἀσθένεια C. 3, 21,
5. 4, 1, 1. τὸ τοῦ καρποῦ
1, 2, 1. singula semina suam
habent ἀρχὴν προσφύσεως 1,
11, 5. βίος ὠρισμένος εἰς γέ-
νεσιν 8, 11, 3. exspectant tem-
pus suum 7, 1, 7. πάντα ἐκ
σπ. φυόμενα χεῖρω 1, 16, 12.
C. 4, 1, 1. ..μεθίσταται C. 2,
13, 2. ἔνια παρὰ μέρος γεννᾷ
C. 4, 6, 1. ab omnibus partibus?
C. 5, 6, 13. ἐγκαλκτοῦται 8,
6, 1. μεταβάλλει 2, 4, 1. 8,
7, 1. C. 2, 13, 2. 4, 4, 11.
4, 12, 10. ἐξαλλοιοῦται πρὸς
τὸ χεῖρον C. 2, 15, 2. νοσή-
ματα, φθορά 8, 10, 1. 8, 11,
2. C. 4, 4, 8. 5, 3, 7. 5,
18, 1. δυνάμεις C. 6, 13, 3.
duratio C. 1, 7, 2. 4, 2. unde
semina sumenda sint C. 3, 24,

THEOPHR. II.

1. διαφοραὶ σπερμάτων 1, 11,
1. C. 4, 11, 8. 6, 13, 3.
φαρμακώδη 9, 14, 4. τερά-
μονα, ἀτεράμονα C. 4, 12,
1. ἐν ἁέρι συγκαταφερόμενα
3, 1, 4. φανερά 3, 1, 3. 6,
2, 3. ἄγωνα 1, 11, 1. C. 4,
4, 2. ἀβλαστῇ 8, 11, 3. δυσ-
φυῇ C. 4, 6, 8. κάρπιμον 6,
2, 3. ἄγρια 2, 2, 7. ἡμερα
C. 2, 2, 2. ξενὰ 4, 9, 3. ἔνα
C. 4, 6, 1. εὐθὺν σαρκώδη 1,
11, 3. C. 1, 7, 3. ξυλώδη C.
1, 21, 1. ἐμπύρην 1, 11, 3.
πυρηνώδη 1, 11, 3. C. 1, 21,
1. ξηρὰ 1, 11, 3. ἀθρόα 1,
11, 4. διεστῶτα στοιχηδὸν ibd.
διμερῇ, δίδυρα 8, 2, 2. natura
seminis frumentacei 8, 2, 1. le-
guminacei 8, 2, 1. 8, 5, 4.
φυλλῶδες σιλφίον 6, 3, 1. 7,
3, 2. παπῶδη 6, 4, 11. ση-
σαμῶδες 6, 5, 4. figurae variae
7, 3, 2. βοτρυνῶδες 7, 3, 4.
κελυφανώδη C. 1, 7, 2. πιτυ-
ρῶδες C. 1, 5, 4. — σπέρμα-
τα plantae parvae seminiferae
8, 8, 2. σιτώδη 2, 4, 1. 8,
11, 9. τὰ ἐλάττω C. 2, 12, 1.
ἐπέτεια C. 1, 9, 3. οἰκεία ταῖς
χώραις C. 3, 22, 3. θερινὰ 4,
15, 1. — 1, 12, 2. 2, 1, 3.
2, 2, 6. 4, 4, 9. 7, 1, 7. 7,
3, 4. 7, 5, 3. 8, 6, 4. 8, 8,
2. 8, 11, 7. 9, 16, 4. C. 1,
5, 4. 1, 7, 3. 1, 19, 1. 2, 17,
1. 3, 22, 1. 4, 3, 4. 4, 11, 3.
9. 4, 12, 6. 5, 6, 9. 5, 18, 4.
σπερμάτιον 3, 10, 5.
σπερματικός 6, 4, 3. C. 1, 16, 4.
σπερματισμός 7, 4, 3. 7, 5, 3.
σπερματοῦσθαι 6, 8, 2. C.
3, 2, 1.
σπερμογονεῖν 7, 14, 3.
σπερμοτοκεῖν 6, 4, 8.
σπερμοφόρα περικάρπια C. 1,
21, 1.

- σπερμοφορεῖν 1, 2, 2. 6, 7, 1.
 σπερμοφυεῖν 7, 4, 7. C. 1,
 16, 4, 7.
 σπερμοφυῆς 7, 10, 1.
 σπερμουῦσθαι 3, 18, 8.
 σπεύδειν 1, 21, 2. 3, 7, 10.
 σπιθαμῇ 2, 5, 3.
 σπιθαμιαῖος 2, 5, 5. 2, 6,
 4, 7, 2, 1.
 σπιλὰς γῆ C. 2, 4, 4.
 σπινθηρίζειν 3, 8, 7.
 σπλήν 9, 11, 2. 9, 18, 7. 9,
 20, 2.
 σπογγία 4, 6, 5. 10.
 σπογγιεύς 4, 6, 5.
 σποδιάς 3, 6, 4.
 σπορευτὴ χώρα C. 3, 20, 6.
 σπορητός 8, 2, 8. 10.
 σπόριμος 6, 5, 4.
 σπορά 8, 6, 1. 8, 11, 5.
 σπόρος ἐργασία σπόρον 8, 7,
 7. πρώτος, ὅψιος C. 3, 20, 5.
 χείριστος C. 3, 23, 2. περὶ τρο-
 πᾶς 3, 23, 2, — 8, 6, 1. 8.
 8, 8, 1. 8, 4, 5. C. 4, 3, 4.
 σπουδάζειν — ὅμενα ἔργα 5,
 3, 2. 5, 4, 2. 5, 3, 5. 9,
 15, 6.
 σπουδαιότατα τῶν μύρων 9,
 7, 2.
 σπυρὶς in palma 2, 6, 11.
 σταθεύειν? 7, 13, 3.
 σταθμᾶσθαι 9, 4, 9.
 σταθμός 9, 4, 10. 9, 11, 6.
 στακτός 9, 4, 10.
 στάσιμον ὕδωρ 2, 6, 3. 5, 14,
 9. πνεῦμα 5, 12, 11.
 στάσις ἀέρος C. 5, 12, 7.
 σταφύλη ἀγρία 3, 18, 11. 8,
 2, 5. 9, 11, 7.
 σταχυηρά 1, 11, 4. 5. σπέρμα
 9, 16, 4. C. 1, 20, 2.
 σταχυοβολεῖν C. 1, 20, 2.
 στάχυς θελή ἂν τις ὥς περιέ-
 χον 1, 11, 4. ἀπηροτημένος τοῦ
 φύλλου 8, 4, 1. ἐπικλινῇ τῷ
 στ. C. 3, 22, 1. — 7, 11, 12.
 8, 2, 1. 4. 8, 3, 4. 8, 7, 5.
 8, 10, 3. C. 1, 20, 2. 4, 7,
 4. 4, 11, 1. 4. 4, 14, 1.
 σταχυώδη τῶν σιτωδῶν 1, 14,
 2. inter herbas 7, 11, 1. flores
 8, 3, 3.
 στέαρ φθείρει τὰ φυτὰ C. 5, 15,
 6. — 9, 20, 2.
 στεγάζειν C. 1, 12, 3.
 στεγνός C. 6, 19, 3.
 στέγειν 5, 4, 5. 5, 7, 4.
 στελεφοῦρος σταχυώδης 7,
 11, 2.
 στελεχόκαρπα 4, 2, 4.
 στέλεχος οὐσία καὶ φύσις τοῦ
 δένδρου 4, 13, 4. ... ὑπόθε-
 σις ibd. σχίσσις 4, 16, 1. C.
 5, 16, 3. — 1, 14, 2. 2, 1, 1.
 2, 2, 2. 2, 5, 5. 2, 6, 1. 9.
 C. 3, 14, 7. 5, 1, 2. 5, 2, 1.
 5, 5, 3. 5, 12, 5. 5, 16, 2.
 6, 11, 8.
 στελεχώδης 3, 15, 1. 3, 17, 1.
 στελλίς C. 2, 17.
 στενοφυλλία C. 6, 18, 8.
 στενόφυλλος 8, 4, 1. C. 2,
 16, 7.
 στερεός C. 2, 4, 7. 3, 20, 2.
 στερέωμα navis 5, 7, 3.
 στέρησις 1, 2, 5. C. 6, 4, 2.
 6. 6, 6, 5. 6, 16, 8.
 στερεητικὸς opp. τὸ κατ' εἶδος
 C. 6, 6, 3. χυλοὶ C. 6, 16, 8.
 στέριφα C. 2, 11, 1.
 στεφάνη 5, 6, 2.
 στεφανηπλοκοί 6, 8, 1.
 στεφανώματα 6, 1, 2. 6, 6,
 1. 7, 6, 4. C. 1, 13, 11. 5,
 18, 2. 6, 14, 7. 6, 16, 7. 6,
 18, 3. 6, 19, 1.
 στεφανωματικὰ εὐώδη τὰ ἄν-
 θη καὶ οἱ κλώνες 1, 12, 4.
 ἔχει τὰ σπέρματα κάτω ὑπὸ τὸ
 ἄνθος 1, 13, 3. φρυγανικά ἡμε-
 ρα 6, 1, 1. enumerantur ibd.
 ξηρότατα τῶν σπερμάτων C. 4,
 3, 3. — 6, 6, 1. C. 3, 19, 1.

- στεφανωτίδες μύρριναι 5, 8, 3.
 στεφανωτικά C. 1, 4, 2. 2, 2, 2.
 στημόνιοι διαλήψεις φύλλου
 3, 18, 11.
 στιλβηδών 5, 4, 2.
 στιφρός 3, 11, 4. 5, 1, 11.
 στλεγγύς πυρός 8, 4, 3.
 στοιβή φρυγανική σαρκόφυλ-
 λος 1, 10, 4. φέως dicta 6, 1, 3.
 στοιχεῖν 3, 5, 3. 3, 18, 5.
 στοιχειώδης κριθή 8, 4, 2.
 στοιχηδόν 1, 11, 4. 3, 12, 7.
 στραγγίας πυρός C. 3, 21, 2.
 στραγγουρία 7, 6, 3. 7, 14, 1.
 9, 11, 10.
 στράγγη 9, 18, 9.
 στρεπτός 3, 13, 2.
 στρέφειν 3, 9, 2. 3, 15, 3. τὰ
 φύλλα C. 2, 19, 1.
 στροβιλοειδὲς σχῆμα κόμης 3,
 12, 9.
 στροβίλος 3, 5, 6. 3, 9, 1.
 στρογγύλα ξύλα 5, 1, 1. 5, 5,
 3. σπέρματα 7, 3, 2. radix
 7, 9, 3. 7, 13, 9.
 στρογγυλόκανυλος 7, 4, 5.
 στρογγυλόλοβος 8, 5, 2.
 στρογγυλότης 4, 12, 2. 1, 10, 4.
 στρουθίον 6, 4, 3. 6, 8, 3.
 στρούθιος 2, 2, 5.
 στρούθος 4, 3, 5. 4, 4, 5. 9,
 12, 5.
 στροφεὺς θυρῶν 5, 3, 4. 5,
 6, 4. 5, 9, 8.
 στροφίγξ 5, 5, 4. 6.
 στρυφνός 3, 12, 4. 5. 8. C. 2,
 8, 2. 2, 15, 3. defin. 6, 1, 3.
 6, 16, 1. 8.
 στρυφνότης 2, 14, 1. 6, 1,
 3. 6, 12, 6.
 στρύχνος 5, 18, 11. 7, 7, 2.
 7, 15, 4.
 στρύχνος duo genera, alterum
 somnum alterum delirium et mor-
 tem afferens 7, 15, 4. συνώνυμοι
 9, 11, 5. ὑπνώδης describ. 9,
 11, 5. 9, 15, 5. 9, 19, 1.
- στρώμνα 4, 8, 4.
 στρωματεῖς 4, 2, 7.
 στῦξ C. 5, 14, 4.
 στυπτηριώδη ὕδατα C. 2, 5, 1.
 στυπτικός C. 6, 14, 7.
 στύφειν C. 6, 2, 1.
 στύραξ inter aromata 9, 7, 3.
 συγγεννᾶν 3, 1, 5. C. 5, 15, 5.
 συγγενῆ C. 1, 10, 2. 2, 9, 6.
 συγγράφεισθαι 5, 5, 4. 5. C.
 2, 11, 3.
 συγκαῖν 1, 13, 3. C. 5, 9, 8.
 συγκατακλείειν C. 2, 8, 3.
 2, 9, 6.
 συγκαταρρεῖν C. 1, 19, 1.
 συγκαταφέρεσθαι C. 5, 12, 11.
 σύγκεισθαι 1, 2, 1. 3, 18, 5.
 9, 18, 2.
 συγκλείειν C. 5, 12, 6.
 συγκρίνειν γένος πρὸς γένος
 C. 1, 8, 2.
 σύγχυσις C. 5, 8, 1.
 συγχωρεῖν C. 2, 3, 5. 5, 3, 3.
 συζυγία paria folio pinnati 3, 11,
 3. 3, 12, 7. 3, 13, 5. 3, 15, 4.
 συνάμινος αἰγυπτία 1, 1, 7.
 4, 1, 5. describ. 4, 2, 1. fru-
 ctus e trunco 1, 1, 7. 1, 14,
 2. καρπὸς 1, 10, 10. 1, 12,
 1. flos 1, 13, 1. 1, 13, 4.
 ἄσαπτος 5, 4, 2. εὐκαμπτον 5,
 6, 2. πρωῖκαρπος C. 1, 17, 1.
 ἀπέπαντος μὴ ἐπικνισθεῖσα C.
 2, 8, 4. — 1, 9, 6. 4, 4, 8.
 5, 3, 4. 5, 7, 3. C. 1, 17, 9.
 2, 9, 8. 2, 11, 11. 5, 2, 4.
 τὸ συνάμινον 6, 6, 4.
 συνάμινωδες θρύοις 3, 7, 4.
 συκῇ αἰγυπτία = κερωνία 1,
 11, 2. 1, 14, 2. describ. 4, 2, 1.
 συκῇ τις ἰδία περὶ τὴν Ἰδην 3,
 17, 4, 5.
 συκῇ θαλαττία 4, 6, 2. describ.
 4, 6, 9.
 συκῇ Ἰνδικῇ 1, 7, 3. describ.
 4, 4, 4. C. 2, 10, 2.
 συκῇ radix 1, 6, 3. 4. 1, 7, 2

- κανλός v. στέλεχος 1, 5, 1. 3.
 κράθη 2, 1, 2. ὄξοι 1, 8, 1.
 φύλλα 1, 3, 5. 1, 10, 5. 9. 4,
 7, 8. cortex 1, 5, 2. μήτρα
 1, 6, 1. ξύλον 1, 5, 3. 5, 6,
 1. ὑγρότης ὁπάθης 1, 12, 2.
 5, 9, 5. ὁπός C. 1, 16, 7.
 καρπός 1, 11, 6. 1, 14,
 1. 2, 3, 3. 5, 2, -3. χυλός
 μελιτώδης 1, 12, 1. ὄλυνθο-
 φοροῦσαι 3, 7, 3. ἔρινα προ-
 απόπτωτα 3, 7, 3. σπέρματα
 1, 11, 4. 6. βλάστησις 3, 4, 2.
 3, 5, 4. 3, 6, 2. C. 1, 1, 3.
 propagatio: 2, 1, 2. 2, 2, 4.
 C. 1, 3, 1. ἐκ νεγχαμίδος 2,
 2, 4. C. 1, 9, 1. cultura:
 2, 7, 5. 2, 5, 4 — 6. 2,
 7, 6. 2, 6, 12. C. 2, 14, 11.
 πολυστελέχης fit 1, 3, 3. προ-
 μόσχευσις 2, 5, 3. φυτόα συ-
 κῆς 2, 5, 4. ἔρινασμός 2, 8,
 1. — εὐτραφῆς 3, 5, 4. εὐαν-
 ξῆς C. 1, 8, 4. πρωτῖβλαστος
 C. 1, 15, 1. βραχύβιος 4, 13,
 2. εὐπαθέστατον 4, 14, 12. —
 μεταβάλλει εἰς ἔρινεόν 2, 2, 4.
 2, 3, 1. ἐκ λευκῆς μέλαινα 2,
 3, 1. C. 5, 3, 1. χώρα πε-
 δεινὴ οἰκία 2, 5, 7. morbi:
 4, 14, 2—5. infesta viti C. 3,
 10, 6. multa genera: 2, 6, 6.
 C. 5, 1, 8. ἀγρία 1, 8, 2. ἡμε-
 ρος 1, 14, 4. 3, 17, 5. πρώ-
 ται ὄψιαι 1, 9, 7. 2, 8, 1. C.
 1, 18, 3. C. 4, 11, 2. πρωτῖ-
 καρπος 1, 17, 1. δίφορος C.
 5, 1, 6. λευκομαφάλιος C. 5, 1,
 9. λακωνικὴ 2, 7, 1. 2, 8,
 1. C. 3, 6, 6. C. 5, 1, 9. κυ-
 πρία in Creta 4, 2, 3. αἰγυ-
 πτία 2, 3, 7. in Ponto 4, 5, 3.
 in ins. Tylo 4, 7, 8. — 3, 3, 8.
 4, 7, 7. 4, 13, 1. 5, 9, 6.
 C. 1, 3, 1. 1, 6, 8. 1, 11, 6.
 1, 20, 5. 2, 7, 4. 2, 8, 2. 2,
 9, 3. 2, 10, 3. 2, 11, 1. 9.
 3, 3, 2. 3, 4, 2. 3, 5, 3. 4.
 3, 6, 6. 8. 3, 7, 9. 10. 3, 10,
 8. 3, 17, 1. 3, 18, 1. 5, 1,
 2. 4. 5, 2, 2. 5, 4, 1. 5, 5,
 3. 4. 5, 9, 4. 5, 16, 3. 6,
 6, 5. 6, 12, 3. 6, 17, 5.
 σύκινον ξύλον 5, 3, 3.
 σύκον fructus ficus idaeae 3, 17,
 5. αἰγύπτιον 6, 4, 2. 4. — 7,
 13, 3. C. 1, 1, 2. 1, 17, 3.
 2, 14, 4. 5, 1, 7. 5, 10, 2.
 6, 11, 2.
 συλλαμβάνειν C. 1, 18, 2.
 συλλέγειν C. 6, 11, 16.
 σύμβалλεσθαι 8, 7, 7.
 συμβαίνειν ἐκ τῶν συμβεβη-
 κότων σκοπεῖν C. 1, 21, 4. ὡς περ
 συμβεβηκός C. 2, 17, 8. ὁ τοῖς
 συμβαίνουσι ἀκολουθῶν C. 3,
 2, 3. κατὰ συμβεβηκός C. 5,
 12, 3. 6, 5, 1. 6, 17, 7.
 σύμβιος C. 2, 17, 5.
 συμβιοῦν 2, 1, 2.
 συμβλητὸς C. 6, 3, 4.
 συμμετρεῖσθαι C. 6, 18, 4.
 συμμετρία πρὸς τὴν ὥραν C.
 1, 10, 5. τροφῆς καὶ ἀέρος
 C. 2, 9, 12. κράσεως C. 6, 16,
 7. — C. 1, 14, 4. 1, 16, 2.
 1, 19, 4. 1, 22, 2. 2, 3, 4.
 3, 6, 9. 4, 16, 3. 6, 17, 6.
 6, 19, 3. 6, 20, 1. 3.
 σύμμετρος C. 6, 12, 6.
 συμμύειν 3, 5, 7. 5, 7, 7—9.
 4, 11, 4. 5, 3, 5. 5, 6, 3. 5,
 7, 4. C. 2, 9, 9. 11. 5, 16, 3.
 — ἀνθὴ ἐνία νύκτωρ συμμύει
 C. 2, 19, 1.
 σύμμυσις C. 2, 19, 3.
 συμπαθῆς C. 1, 7, 4. 4, 6, 2.
 συμπαθεῖν 8, 7, 5.
 συμπαράκολουθεῖν C. 1,
 22, 4.
 συμπααραλαμβάνειν C. 5, 3, 7.
 συμπααραμινύναι 9, 11, 6.
 συμπάσχειν C. 5, 10, 13.
 συμπεριτίστασθαι 5, 5, 2.

- συμπεριλαμβάνειν* 6, 1, 1.
 6, 6, 1. 7, 1, 1.
συμπεριφέρειν 7, 5, 2.
συμπέττειν 6, 3, 6. 8, 7, 7.
συμπιλεῖν 3, 7, 5.
συμπίπτειν C. 1, 4, 4.
συμπλέκειν C. 5, 5, 4.
συμπλήρης 4, 11, 10.
συμπληροῦν C. 1, 3, 5.
συμπνίγεσθαι C. 6, 11, 6.
σύνπτωμα 5, 4, 7. C. 6, 8, 1.
συμπωματική αἰτία 7, 15, 1.
συμπυκνοῦν C. 5, 4, 2.
συμφανής C. 3, 18, 2.
συμφθείρεσθαι 4, 15, 2.
σύμφραξις C. 5, 11, 3.
συμφράττειν C. 6, 11, 7.
συμφύεσθαι C. 5, 16, 3. — *ύειν*
 4, 12, 3. 9, 2, 6.
συμφυής 5, 2, 4. C. 3, 6, 5.
 4, 2, 1. 4, 4, 8.
σύμφυσις 9, 2, 6. C. 5, 5, 3.
σύμφυτον θερμόν 1, 11, 1. C.
 2, 6, 1. 2, 14, 1. 3, 17, 8.
 3, 24, 3. 5, 5, 2.
συμφωνεῖσθαι C. 1, 1, 1. 6,
 8, 8.
σύμφωνος C. 4, 11, 10. 6,
 11, 13.
συμψαύειν 1, 11, 5. 8, 5, 2.
συνάγκεια C. 2, 4, 8.
συνάγειν φύλλα συνηγμένα εἰς
ὅξυ 3, 10, 3. 3, 11, 3.
συναγωγή 3, 10, 5.
συναίτια 9, 6, 3.
συνακολουθεῖν 7, 2, 9. C.
 2, 11, 9. 3, 13, 4. 5, 7, 2.
 6, 3, 1. 6, 9, 2.
συναλλοιοῦν C. 5, 17, 5.
συναλείφειν C. 3, 23, 1.
συναναβλαστάνειν 3, 4, 2.
συναναμίγνυσθαι 8, 8, 3.
συναναπληροῦσθαι 4, 13, 4.
συναναφέρεισθαι C. 5, 1, 11.
συνανέλκειν C. 5, 6, 3.
συνανθρῶπενόμενα ζῶα 3,
 2, 2. C. 1, 18, 3.
- συναπολαμβάνειν* C. 6, 8, 3.
συναπεργάζεσθαι C. 3, 10, 3.
συνάπτειν 3, 18, 4. 4, 4, 1.
 4, 4, 8, 6. 4, 10, 3. 8, 11,
 8. 9, 18, 2. C. 6, 1, 2.
συναπορρεῖν C. 6, 17, 1.
συναρτᾶν 1, 2, 5.
συναύξειν 9, 19, 3.
συναφή C. 4, 12, 8.
συνδηλοῦσθαι 1, 1, 8.
συνδιατηρεῖν C. 6, 10, 6.
σύνεγγυς 8, 2, 1. 8, 6, 5. C.
 1, 3, 5. 1, 14, 3. 6, 9, 1. 6,
 11, 9.
συνεθίζειν 9, 16, 9.
συνειλεῖν C. 3, 14, 8.
συνιέναι ὕγρον C. 2, 19, 3.
συνεκβαλίνειν C. 6, 6, 3.
συνεκπέττειν C. 6, 12, 12.
συνεκπυροῦσθαι C. 6, 1, 5.
συνεκραίνειν 3, 13, 2.
συνεκτελεῖν C. 1, 13, 9.
συνεκτρέφεσθαι 8, 8, 8.
συνεκτρέχειν C. 5, 6, 11.
συνελίττεσθαι 4, 7, 5.
συνεμφαλίνειν 1, 12, 2. 3, 8,
 1. C. 6, 9, 1.
συνεξομοιοῦν C. 1, 9, 3. 3,
 9, 4. 4, 11, 5.
συνεπαΐδειν 9, 10, 4.
συνεπιλάμπειν C. 4, 4, 12.
συνεπικάειν C. 5, 17, 6.
συνεπιμαρτυρεῖν C. 6, 16, 6.
συνεργάζεσθαι 6, 3, 3. C. 3,
 12, 1.
συνεργεῖν C. 2, 18, 1. 3, 1, 1.
 4, 8, 4.
συνεστηκὸς καρπὸς 3, 18, 6.
δητῖν 9, 2, 2. — 6, 2, 6. C.
 3, 12, 2. 4, 3, 4. 4, 12, 9.
 4, 13, 2.
συνεστραμμένα ξύλα 3, 11, 2.
 — 3, 18, 9. 4, 8, 5. 7. 9, 4, 3.
σύνεσις αἰσθητική C. 4, 2, 8.
συνεφέλκεσθαι C. 4, 13, 5.
συνέχεια florum 6, 8, 4. 7, 10,
 3. nutritionis C. 1, 12, 4.

- συνέχεσθαι* 3, 15, 4.
συνεχῆς C. 1, 5, 4. 1, 10, 7.
 3, 7, 8. 4, 6, 2. 4, 12, 1. 4,
 14, 1.
συνέψειν C. 1, 21, 2. 2, 2, 4.
 6, 18, 9.
συνήκειν 3, 11, 1. 3, 12, 7.
 3, 13, 5. 3, 14, 2.
συνημεροῦσθαι 6, 3, 3.
συνηρεφεῖν 3, 1, 5.
συνηρεφῆς locus 5, 1, 12.
συνθερμαίνειν C. 1, 3, 4.
συνθεωρεῖν 1, 14, 4.
συνικμάζεσθαι C. 4, 13, 6.
συνιστάναι C. 1, 8, 3. 6, 7,
 3. — *συνίστασθαι* C. 3, 16, 1.
 2. 4, 12, 3. 6, 8, 8. 6, 11, 8.
συνορᾶν C. 3, 18, 7.
σύνορος 3, 3, 6. 8, 2, 10. 8,
 8, 7.
σύνταρρος 3, 7, 2. 3, 10, 7.
συνταρροῦσθαι C. 3, 7, 7.
συντήκειν C. 6, 13, 2.
σύντηξις C. 1, 22, 6.
συντηρεῖν 8, 11, 7.
συντίθεσθαι 9, 17, 2.
σύντομος 7, 1, 4.
σύντονος C. 2, 8, 1.
σύντροφος C. 5, 5, 4.
συριγγίας κάλαμος 4, 11, 10.
συρματίτις κόπρος 2, 7, 3.
 7, 5, 1.
συρροή δακρυώδης 6, 6, 8. ἀμ-
 μώδης γῆς 7, 15, 2. — 9, 3,
 1. C. 1, 1, 2. 1, 3, 4. 1, 5,
 4. 1, 11, 4.
συσκάπτειν C. 3, 12, 1.
συσκεπάξειν C. 2, 7, 4.
συσκιος 9, 20, 6.
συσπᾶν 4, 6, 6.
συσπειρᾶν 4, 3, 6. 4, 4, 13.
συσσήπειν C. 3, 22, 4.
σύστασις τῶν ὄλων C. 1, 12, 5.
καρποῦ C. 1, 20, 2. ἡ πρώτη
 C. 6, 4, 4. 6, 6, 1. — C. 1,
 11, 8. 5, 1, 10. 6, 6, 6. 6,
 10, 1.
συστέλλειν C. 1, 8, 3. 1, 15, 1.
συστοιχία C. 6, 5, 6. 6, 6, 10.
σύστοιχος C. 6, 4, 2.
συστροφῇ 5, 2, 3. 5, 5, 1.
σφαιρίον in quercu 3, 7, 4. 5.
 — fructus cupressi C. 1, 5, 4.
σφαιροειδὲς βρύον 3, 11, 4.
 C. 5, 4, 4.
σφακελίξειν 4, 14, 6. 8, 6, 5.
 C. 3, 24, 3. 5, 9, 6. 6, 10, 5.
σφακελισμός 4, 14, 2. 4. 8,
 10, 1. C. 5, 9, 1. 6.
σφακὸς frutex 6, 1, 4. descr. 6,
 2, 5.
σφένδαμνος montana ζυγία 3,
 3, 1. 3, 11, 1. campestris
γλεῖνος 3, 3, 1. radix 3, 6, 5.
flor 3, 3, 8. fructus 3, 4, 4.
genera 3, 11, 1. usus 7, 5, 6.
πυκνὸν 5, 3, 3. — 3, 6, 1.
σφηκίον 4, 8, 7.
σφήν C. 2, 15, 4.
σφηνοειδὲς ἐνθεμα C. 1, 6, 8.
σφοδρότης C. 5, 12, 2. 6.
σφονδύλη animalculum 9, 14, 3.
σφόνδυλος 3, 16, 4.
σφραγίς 5, 1, 2.
σφύρα 2, 5, 4. C. 1, 6, 8. 5,
 5, 3.
σφυρίον 5, 7, 8.
σχάσις συνών C. 2, 14, 4.
σχεδιά 5, 8, 2.
σχῆμα foliorum 3, 10, 3. τὰ
ὄλα 3, 11, 1. — 3, 11, 3. 3,
 12, 7. 3, 17, 5. 7, 1, 8. C.
 6, 1, 2. 6, 2, 2. 3.
σχηματισμός C. 3, 7, 4.
σχηματοποιεῖν 9, 4, 10.
σχίξα 9, 3, 1.
σχίζειν 1, 1, 6. 9. 1, 6, 12.
 1, 9, 1. 3, 6, 2. 3, 17, 2. C.
 3, 13, 4. 3, 21, 5. 5, 16, 3.
σχινίς καρπὸς σχίνου 9, 4, 7.
σχίνος 9, 1, 2. 9, 4, 7. C. 5,
 6, 10. 5, 9, 5. 6, 11, 15.
σχίσσις φύλλον 3, 11, 1. δίζης
 7, 2, 5. στελέχους 5, 16, 3.

σχίσμα 3, 11, 1.
 σχιστὰ ξύλα 5, 2, 2. 5, 5, 4. 6.
 κρόμνα 7, 4, 7.
 σχοινιά 4, 12, 2.
 σχοίνιον 4, 8, 4. 4, 15, 1. 5,
 7, 5.
 σχοῖνος κανλὸς 1, 5, 3. 1, 8,
 1. inter λοχυμῶδη 4, 8, 1. ge-
 nera et describ. 4, 12. Syriacus
 9, 7, 1. inter aromata 9, 1, 3.
 radix sicca suaveolens C. 6, 11,

13. 6, 14, 8. — 1, 21, 6. C.
 6, 18, 1.
 σχοῖνος λίθινος in mari rubro
 4, 7, 3.
 σωματικὰ οἶον πνεῦμα πῦρ C.
 1, 12, 5.
 σωματοῦσθαι C. 6, 11, 14.
 σωματώδης C. 5, 14, 7. 6, 11,
 7. 6, 19, 3. ὅλη C. 6, 12, 5.
 σωματώσις C. 6, 11, 14.

T.

Ταινία 4, 6, 5.
 ταινιοειδὴς fucus 4, 6, 1.
 τάλαιρος C. 5, 6, 6.
 ταμιεύεσθαι 5, 8, 1. 6, 3, 2.
 9, 2, 8. C. 3, 1, 5.
 τανεία 4, 1, 2.
 τάξις 6, 6, 1.
 ταξιόζωτος 1, 8, 3.
 ταξιφυλλος 1, 10, 8. 3, 18, 8.
 ταριχεύειν 4, 2, 2. 5, 4, 3. 8.
 ταρροῦσθαι C. 3, 23, 3.
 ταρρώδης δίχα 6, 7, 4. 8, 2, 3.
 τάφος C. 3, 6, 3. 4. 3, 12, 1.
 ταχυβλαστής C. 4, 1, 3.
 ταχυβλαστία C. 4, 1, 3. 4,
 8, 1.
 ταχύγονος C. 4, 3, 6.
 τεκμαίρεσθαι C. 3, 11, 6.
 τεκνοῦν 9, 18, 10.
 τεκτονία 5, 7, 6.
 τεκτονικὴ χρεία 5, 1, 12. 5,
 2, 1. 5, 7, 4.
 τελειογονεῖν C. 1, 11, 3. 3,
 18, 1.
 τελειοκαρπεῖν 1, 13, 4. 5. 4,
 8, 8. C. 3, 6, 9. 6, 4, 3.
 τέλειος C. 1, 16, 6.
 τελειότης διαιρετέον τὴν τ. C.
 4, 4, 1.
 τέλειωσις οἰκεία C. 1, 10, 6.
 ἡ κατὰ φύσιν τ. οἰκιστάτη C.
 4, 6, 3. — C. 1, 16, 11. 4,
 3, 5.

τελειοῦργεῖν C. 2, 9, 6.
 τελεσφορεῖν 8, 7, 6.
 τελεσφόρος C. 2, 6, 4. 3, 23, 5.
 τέμνειν ligna, quo tempore 5,
 1, 3.
 τερέβινθος δάκρυον ἀφίησι 9,
 1, 2.
 τερέτριον 5, 7, 8.
 τεράμων 8, 8, 6. 8, 11, 1. C.
 3, 21, 3. 4, 12, 1. 5, 6, 12.
 5, 18, 2.
 τεραμότης C. 4, 12, 3.
 τερήδων 5, 4, 4.
 τερμίνθινος 9, 2, 2.
 τέρμινθος ἄγριον ἀίφυλλον 1,
 9, 3. in Syria 3, 3, 1. in In-
 dia 4, 4, 7. βλάστησις 3, 4,
 2. fructus 3, 4, 4. genera et
 descr. 3, 15, 3. resinifera 4,
 16, 1. 9, 1, 6. C. 6, 11, 15.
 fert λίαν C. 2, 17, 1. lignum
 nigrum et densum 5, 3, 2. — 5,
 7, 7. 9, 2, 1. 9, 3, 4. 9, 4,
 7. 8. C. 2, 17, 4. 6, 14, 4.
 τεσσαρακοσταῖος 8, 2, 6.
 τετανθὸν φύλλον 3, 11, 1. 3,
 12, 5. 3, 15, 6.
 τεταρτημόριον 9, 11, 3.
 τετραγωνία ὀψιαίτατον 3, 4,
 2. 6.
 τετράγωνα ξύλα 5, 1, 1.
 τετραράκοντα αἱ τ. ἡμέραι C.
 5, 12, 4.

τετραετία C. 3, 3, 7.
 τετράλιξ ἀκανθῶδες 6, 4, 4.
 τετράξοος 5, 1, 9.
 τετράστοιχος κριθὴ 8, 4, 2.
 τετραστοιχία 3, 18, 13.
 τευτλίον φύλλα σαρκώδη 1, 10, 4. ὄλξα σαρκώδης 7, 2, 8. παρὰβλαστάνει 7, 2, 2. 5. 6. ἐμφλοιοσπέρματον 7, 3, 2. sal-suginem amat C. 2, 5, 3. species: 7, 4, 4. — 7, 1, 2. 3. 5. C. 2, 17, 7. 4, 3, 2. 4, 6, 7. 4, 13, 1. 6, 11, 5. 10.
 τεῦτλον λαχανῶδες μονόρριζον 1, 6, 6. 1, 9, 2. 1, 6, 7. 1, 5, 3. 1, 3, 2.
 τευτλὶς 7, 7, 2.
 τέφρα C. 3, 17, 1. 5, 6, 10. 6, 19, 4. 6, 20, 2. πικρὸν C. 6, 3, 2.
 τέχνη μιμεῖται τὴν φύσιν C. 1, 18, 2. συνεργεῖ τῇ φύσει C. 5, 1, 1. τὰ κατὰ τ. C. 6, 3, 3. τ. καὶ σύνεσις C. 6, 11, 2.
 τηκτικὸς C. 6, 1, 3.
 τηλὶς 3, 17, 2.
 τίγρις 5, 4, 7.
 τιθάσεία 3, 2, 2.
 τιθήνησις C. 2, 1, 6.
 τιθύμαλλος 9, 8, 2. 9, 11, 1. species 9, 11, 7. 9, 15, 6. C. 4, 6, 9.
 τίλλειν 8, 2, 5.
 τίμιος 9, 6, 3.
 τιτραίνειν 5, 4, 5.
 τιτρώσκειν C. 5, 16, 3.
 τίφη πολύρριζος 1, 6, 5. πολύλοπον 8, 4, 1. πυρὸς ἐκ τίφης 2, 4, 1. C. 4, 4, 5. maturatio 8, 2, 6. — 8, 1, 1. 8, 8, 3. 8, 9, 2. C. 4, 4, 5. 4, 5, 2. 3. 5, 6, 12.
 τίφνον C. 1, 10, 5.
 τμητικὸς C. 5, 13, 7.
 τομὴ modi 2, 2, 2. καλάμου 4, 11, 7. plantarum vitis C. 3, 13. vitis C. 3, 13, 1. — C. 3, 2, 1.

τοξικὸς κάλαμος 4, 11, 11.
 τόπος κρείττων ἐργασίας καὶ θεωραπείας 2, 2, 8. τόπων φύσις μεγάλη διαφορὰ πρὸς καρπὸν καὶ ἀκαρπλίαν 3, 3, 5. διαρεῖν δεῖ κατὰ τοὺς τόπους 4, 10, 1. τ. ποιούσι διαφορὰν 8, 2, 11. τὸ συγγενὲς τῆς φύσεως ἕκαστον ἄγει πρὸς τὸν οἰκεῖον τόπον C. 2, 7, 1. τοὺς τ. δεῖ καλῶς κείσθαι πρὸς τὰ πνεύματα C. 3, 6, 9. τόπων πολυειδία ἐν τοῖς μεγάλοις ὄρεσιν 3, 2, 5. οἰκεῖος τ. ἐν ᾧ εὐθηνεῖ C. 2, 16, 7. 3, 3, 4. οἰκειότατος τ. οὐ ἢ φύσις αὐτῇ γεννᾷ C. 3, 6, 7. οἰκεῖος 2, 3, 3. 4, 1, 1. C. 1, 16, 11. 1, 22, 3. 2, 7, 1. 2, 16, 7. 3, 1, 6. 3, 17, 3. σύμμετροι ibd. τόπων διαφοραὶ 3, 2, 5. C. 2, 7, 1. 3, 17, 2. εὐτροφος 3, 3, 4. τραχεῖς 3, 15, 5. κοῖλοι 4, 1, 2. 4, 14, 12. C. 5, 12, 7. πρῶτοι 8, 2, 9. ὕπτιοι C. 5, 12, 7. θερμοὶ μᾶλλον εὐοσμοὶ C. 6, 18, 1. πάντες τ. μετέχουσι τῶν φαρμάκων 9, 15, 2. — 2, 5, 6. 3, 3, 1. 2. 4, 4, 1. 4, 5, 4. 6, 8, 5. 8, 6, 5. C. 1, 5, 2. 1, 8, 3. 1, 13, 11. 2, 3, 3. 5, 12, 7.
 τορνεῖα 5, 7, 3.
 τορνευτήριον 5, 6, 4.
 τορνεύειν 4, 2, 7.
 τοσανταχῶς 8, 7, 5.
 τραγάκανθα 9, 1, 3. 9, 8, 2. 9, 15, 8.
 τραγᾶν ἄμπελος 4, 14, 6. 1, 5, 5. C. 5, 9, 10. 5, 10, 13.
 τραγήματα 4, 8, 12.
 τραγοπώγων 7, 7, 1.
 τραπεζία 3, 10, 1.
 τραύματα περισκαπτόντων 4, 14, 7. — 9, 9, 5. C. 5, 8, 1.

τραχὺς=πολύτοπος 1, 8, 5. τὸ
 τρ. δυσβλαστὲς C. 1, 3, 1.
 τραχύφλοια 1, 5, 2. C. 3,
 14, 3.
 τρέφειν ἕκαστον τρέφεται τῷ
 οἰκίῳ C. 6, 19, 1. — 6, 4, 2.
 τριακοντάχοα ὕσπρια 8, 2, 8.
 τριβόλος ἀκανθώδης 6, 1, 3.
 describ. 6, 5, 3. — 3, 1, 6. 6,
 4, 1. 6, 5, 1. 7, 8, 1. 8, 7, 2.
 τριβόλος aquaticus 4, 9, 1.
 τριβείν τετριμμένη ἕξις C. 2,
 4, 6.
 τριγμός 4, 14, 5. C. 5, 10, 5.
 τριγωνεῖν C. 1, 9, 3. 1, 13, 3.
 τρίγωνος 4, 8, 3.
 τρίενος κάλαμος 4, 11, 5. 7,
 5, 5. σπέρματα 8, 11, 5.
 τριετία C. 1, 20, 4.
 τριμηνιαῖος σπέρματα C. 3,
 24, 2.
 τρέμηνος πυροὶ et κριθαὶ 8, 1,
 4. 8, 4, 4. σπέρματα C. 2, 2,
 3. — C. 3, 21, 2. 4, 3, 7. 4,
 11, 1.
 τρώξος 1, 8, 3.
 τριόρχης 9, 8, 6.
 τριπόλιον 9, 19, 2.
 τριεάλυπος ὄροβοι 2, 4, 2.
 τρισκαιδεκόρυγιος 5, 8, 1.
 τρίςλοπος 3, 5, 1.
 τρίστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 τριφορεῖν C. 2, 9, 13.
 τριφυής 2, 6, 9.
 τριχομανὲς ἀδιάντου species
 7, 14, 1.
 τριχόφυλλα 3, 9, 4. 6, 6, 10.
 τριχόφυλλον planta marina 4,
 6, 3.
 τριχοῦν C. 1, 6, 7.
 τροπαὶ θερμαῖ 1, 9, 7. 1, 10,
 1. 6, 2, 3. C. 2, 19, 1. 3, 4,
 1. χειμῶνος 8, 1, 2. ἡλίου
 C. 3, 11, 6. — C. 2, 3, 1. 5,
 12, 4. 6, 10, 9.
 τροπίς folii 1, 10, 5. navis 5,
 7, 2.

τροφή (loci omnes e libris de
 Causis) ἰσχυρόν πρὸς ὁμοίωσιν
 2, 13, 1. ἀπὸ τῆς γῆς τοῦ
 ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος 3, 12, 2.
 quid efficiat 3, 17, 7. τρ. καὶ
 γένεσις ἐκ τῶν αὐτῶν 3, 22, 4.
 διὰ τῆς τρ. τὸ τέλειον 4, 6, 3.
 τρ. ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ
 τοῦ ἀέρος 4, 13, 7. ἡ τρ. ἄνω
 φέρεται 5, 1, 11. αἱ τρ. τὰς
 διαθέσεις ἀλλοιοῦσιν 5, 3, 5.
 ἀλλοιοῦνται ἐν ταῖς ῥήξαις 6, 11,
 5. τροφῆς πλήθος ἐν ὄμβρῳ
 πλήθει 1, 2, 3. 4, 4, 12. ἐξ
 ἀέρος καὶ ἐδάφους 2, 13, 1. 3,
 2, 1. βελτίους ἐν εὐπνοῖς τό-
 παις 3, 6, 9. ἡ ἐν τῷ σπέρ-
 ματι 4, 6, 6. ἐν τῷ ἀέρι ibd.
 βαρύντης καὶ κουφότης 4, 9, 4.
 ὑπερβολὴ καὶ ἔνδεια 5, 9, 7.
 σύμμετρος 1, 18, 1. 2, 9, 7.
 3, 10, 2. κνουμένη καὶ πεττο-
 μένη 2, 1, 3. κατειργασμένη
 καὶ πεπευμένη 2, 17, 6. ἄλ-
 λιοιότερα 3, 1, 6. πρὸς τὴν
 φύσιν σύμμετρος 3, 6, 6. σω-
 ματώδης 3, 6, 8. 3, 21, 2.
 ἰσχυρὰ 3, 21, 4. δεινὴ Hist. 8,
 2, 8. μὴ ὠκείαι 4, 5, 6. ὠμῇ,
 προπεπονημένη 4, 6, 6. ἄλ-
 λοτριωτέρα 4, 9, 3. γεώδης 4,
 9, 3. κουφοτέρα 4, 9, 6. θο-
 λερωτέρα 4, 11, 3. βλοσυρω-
 τέρα 6, 14, 2. ἡ ἡμετέρα 4,
 12, 2. εὐθνοποροῦσα 5, 3, 4.
 ἔνη 5, 13, 5. — 4, 4, 1. 5,
 15, 5. 6, 4, 2. 4. 6. 6, 17,
 11, 12.
 τροφίμος οὐ τὰ ἰσχυρότερα τρο-
 φιματώτερα C. 1, 15, 4. τρ. γῆ
 καταρρεῖ C. 3, 20, 4. γῆ C.
 2, 4, 12. — C. 2, 17, 6. 6,
 4, 4.
 τροχηλιά 4, 3, 5.
 τρώχισκος 9, 9, 1. 3.
 τρώχμαλος C. 3, 6, 4.
 τρυγᾶσθαι C. 3, 15, 3.

τρυγητὸς 5, 1, 2.
 τρυῖς 9, 9, 3. 9, 12, 1. C. 6,
 16, 5.
 τρύπανον 5, 9, 7.
 τρυπᾶν 3, 16, 4.
 τρύχος ὀθονίου 3, 8, 6.
 τρώξανα C. 3, 2, 2.
 τρωῖσις 4, 16, 1.

τύπος 2, 6, 12.
 τυφὴ ἀμφίβιος 4, 10, 6. in lacu
 Orchomenio 4, 10, 1. descr. 4,
 10, 4. — 1, 5, 3. 1, 8, 1. 4,
 10, 7.
 τυφλὰ βλαστήματα C. 3, 2, 8.
 ὄζοι 1, 8, 4. C. 3, 5, 1.
 τυφλοῦν C. 5, 17, 7.

T.

Τάκινθος 6, 8, 1—3.
 ὑβρίξειν C. 3, 15, 4.
 ὑβριστικὸς ἄμπελος C. 3, 15, 4.
 ὑγεία 9, 18, 3. C. 4, 16, 3.
 ὑγιάζεσθαι 6, 3, 6. C. 5, 16, 3.
 ὑγιαίνειν C. 5, 16, 3.
 ὑγραίνειν C. 5, 13, 3.
 ὑγρασία μυξώδης 3, 13, 2. οὐ-
 νόδης 3, 13, 6. ἀέρος C. 5,
 11, 2.
 ὑγρὸς ὁπὸς 1, 2, 3. ὑγρῶν δι-
 αίρεσις 1, 4, 2. σύμφυτον 1,
 8, 1. τὸ σαρκῶδες ὑγρὸν 1,
 11, 6. τὰ ὑγρά κάλλιον ἀπὸ
 τῶν ἄνω βλαστάνει C. 3, 5, 3.
 τὸ ὑγρὸν ὕλη τῶν χυμῶν C. 6,
 7, 1. — 1, 2, 1. 4. 1, 10, 9.
 C. 3, 15, 3. 1, 2, 3.
 ὑγρότης ἡ οἰκεία τῶν φυτῶν
 9, 1, 1. C. 6, 11, 16. 4, 13,
 5. 4, 15, 4. 5, 9, 2. οἰκεία
 σύμφυτος C. 5, 17, 2. σύμ-
 φυτος 1, 2, 4. ἅπαντα ὅ. κατὰ
 τὴν ἰδίαν φύσιν δένδρου καὶ
 φυτοῦ 1, 12, 2. ἐν τοῖς περι-
 καρπίοις κατεργασίαν λαμβάνει
 1, 12, 2. αἰτία τῆς ἀποβολῆς
 τῶν καρπῶν C. 2, 9, 4. ἡ ὅ.
 ὕλη τῷ θερμῷ πρὸς τὴν σῆψιν
 C. 3, 22, 3. ἡ τῶν δένδρων
 ὅ. ἔχει διάφορα εἶδη 1, 12, 2.
 ἀνώνυμος 1, 2, 5. γλίσχρα 1,
 6, 5. C. 1, 7, 4. ὁπωδης 1,
 12, 2. C. 6, 6, 5. πιετώδης
 1, 12, 2. ἐλαιώδης 5, 9, 8.
 ὕδαρης 1, 12, 2. C. 1, 17, 3.

δριμεῖα 1, 12, 2. εὐώδης 1,
 12, 2. κούφη C. 1, 7, 4. λι-
 παρὰ C. 1, 7, 4. λεπτή C. 1,
 17, 3. κομμιδώδης C. 5, 10,
 2. φθαρτική C. 4, 16, 3. γό-
 νιμος C. 1, 4, 4. 1, 6, 1. 1,
 11, 3. 4, 16, 3. 5, 4, 3. ἐμ-
 βιος C. 1, 1, 3. — 3, 13, 2.
 C. 2, 9, 10.
 ὕδαρης 9, 1, 1. 5. C. 2, 15, 3.
 2, 16, 1. 3, 1, 3. 6, 12, 3.
 6, 14, 2.
 ὕδᾶτιον C. 2, 9, 9.
 ὕδατώδης 5, 1, 4. 5, 3, 4.
 C. 6, 6, 8. 6, 8, 2. 6, 14, 2.
 ὕδνον ὑπόγειον 1, 6, 9. — 1,
 1, 11. 1, 6, 5. 12.
 ὕδρεῖα 2, 6, 3. C. 3, 9, 2.
 ὕδρεύειν 2, 6, 3. C. 3, 6, 6.
 ὕδρευσις C. 3, 8, 5. 3, 19, 1.
 ὕδρηλος 7, 14, 1.
 ὕδρος μεταβάλλει εἰς ἔχιν 2, 4, 1.
 ὕδρωψ 7, 6, 2.
 ὕδωρ ὕδατος σηπομένον καὶ
 μίξιν λαμβάνοντος πρὸς τὴν
 γῆν γεννᾶται φυτὰ 3, 1, 4.
 βλάπτει τὴν ἀνθησιν τοῦ θι-
 μόν 6, 2, 3. ἥρινα καιριώτατα
 πᾶσιν 8, 6, 6. παρακαιριώτατα
 τὰ περὶ τὰς ἀνθήσεις C. 2, 2,
 2. τὰ ὑπὸ γῆς C. 2, 19, 4.
 qualis mixtio sit utilis C. 2, 6,
 3. ὕδνον 2, 2, 11. C. 2, 6, 3.
 ἐπίρρυντον 5, 9, 5. C. 3, 8, 3.
 ναματιαῖον 2, 2, 11. 8, 7, 3.
 C. 1, 19, 5. 2, 5, 5. 2, 6, 3.

- ἐκ διὸς 2, 6, 5. 7, 5, 2. 8, 7, 3. C. 1, 19, 5. 2, 6, 1. 3, 8, 3. 3, 9, 5. 6, 8, 7. οὐράνιον 4, 7, 8. C. 2, 4, 4. 2, 5, 5. 3, 8, 3. 3, 11, 3. 4, 12, 5. 5, 10, 5. 6, 18, 5. κατὰ κεφαλῆς 4; 10, 7. C. 6, 18, 10. ἐκ τῶν ὀχετῶν 7, 5, 2. C. 6, 8, 2. ὀχετευόμενον C. 3, 8, 3. πηγαῖα 9, 4, 8. φρεατιᾶν C. 2, 6, 3. ὄμβριον, λιμναῖον, στάσιμον ibd. ὕδατα πρῶτα 6, 8, 3. C. 1, 10, 5. 2, 4, 11. εὐκαιρα 8, 7, 6. αἰαῖα C. 2, 2, 1. πάρωρα C. 4, 13, 4. αἰαῖα C. 2, 2, 2. Θερινὰ C. 1, 13, 8. χειμερινὰ C. 2, 2, 1. 2, 4, 10. ἐπὶ τῷ ἄστρῳ C. 3, 4, 1. ὄψιον 8, 8, 1. βόρεια, νότια, C. 2, 2, 3. νυκτερινὰ C. 2, 6, 1. ἐπίγεια C. 2, 5, 1. πότιμα, ψυχρὰ, ἄλυνά 7, 5, 2. C. 2, 5, 1. λεπτομερές, ἄοδον, ἄχυμον, διειδές C. 6, 19, 2. παιδογόνον 9, 18, 10. πιτῶδες 3, 1, 6. C. 1, 5, 1.
- ὕεῖα κόπος 2, 7, 4. C. 2, 14, 2. 3, 9, 3.
- ὕεσθαι 8, 11, 3. 8, 6, 6. 9, 4, 8.
- ὕετὸς 6, 4, 4. πρῶτοι 7, 7, 3. ἡγενοὶ C. 2, 1, 4. C. 6, 17, 6.
- ὕλη opp. εἶδος καὶ μορφὴ 1, 12, 2. ὕλης πλῆθος C. 1, 10, 3. ἐκάστῳ ἐκ τῆς οἰκείας ὕλης ἡ τροφή C. 5, 10, 5. ἡ ὑγρότης ὕλη τῷ θερμῷ πρὸς τὴν σῆψιν C. 3, 22, 3. περιττωματικὴ C. 1, 14, 3. C. 4, 3, 4. 6, 7, 1. 6. 6, 8, 3. 6, 12, 5. 6, 17, 12.
- ὕλη ἀγρία 1, 9, 2. 4, 5, 3. αὐτοματὴ μεταβλαστάνει 2, 4, 4. διαφοραὶ ὕλης 5, 3, 1. ναυπηγήσιμος 4, 5, 5. 5, 7. οἰκοδομικὴ ibd. δύσεργος εὐεργος 5, 1, Γ. 11. νεόκαντος C. 6, 17, 7. — herbae sylvestres C. 3, 20, 7. 3, 21, 4.
- ὕλημα τὰ ἄλλα opp. δένδρα 1, 10, 6. 4, 5, 1. ἐλάττονα 3, 3, 6. ἴδια 4, 3, 11. —ων δυνάμεις 9, 18, 1. — 1, 5, 3. 1, 6, 2. 7. 3, 18, 1. 4, 4, 5. 12. 4, 6, 1. 4, 10, 1. 5, 9, 3. 9, 16, 4. C. 1, 3, 5. 1, 10, 6. 3, 1, 1. 6, 12, 10. 6, 14, 6. 6, 17, 9.
- ὕληματικὰ C. 6, 11, 10.
- ὕλικός C. 6, 6, 5. 6, 11, 1.
- ὕλομανεῖν C. 3, 1, 5.
- ὕλοτόμος 3, 9, 3.
- ὕλώδης C. 5, 14, 5. 6, 17, 9.
- ὕμενώδης C. 1, 7, 4. 1, 19, 1.
- ὕμῃν σπέρματα ἐν ὕ. 1, 11, 1.
- δερματικός 1, 11, 5. λεπτός C. 1, 17, 4. — 4, 10, 3. 6, 6, 9. C. 1, 19, 2.
- ὕπαλθριος 4, 5, 3. 4, 11, 6. 5, 7, 6. 9, 18, 1. C. 1, 17, 3. 4, 12, 9.
- ὕπακούειν C. 1, 15, 1. 2, 12, 1. 5, 4, 2. 5, 12, 9.
- ὕπαργιλος γῇ 9, 4, 8.
- ὕπαροῦν 8, 11, 8. C. 3, 20, 8.
- ὕπεναντίος 5, 1, 3.
- ὕπεραίρειν 4, 8, 10. 4, 6, 8. 6, 6, 4. C. 2, 7, 2. 6, 16, 7.
- ὕπερβάλλειν 8, 2, 9. 9, 7, 1. C. 5, 12, 1.
- ὕπερβλαστάνειν C. 1, 20, 6.
- ὕπερβλαστῆς C. 1, 20, 6.
- ὕπερβολὴ C. 5, 8, 3. 5, 12, 1. 5, 14, 8.
- ὕπεργάζεσθαι 3, 1, 6.
- ὕπερείδειν C. 2, 18, 2.
- ὕπέρινος 9, 14, 2.
- ὕπερίσχειν C. 1, 15, 3.
- ὕπερισχύειν C. 3, 18, 2.
- ὕπερκαρπεῖν C. 2, 11, 2.
- ὕπερομβρίαι C. 5, 3, 7.
- ὕπερπαχύνειν C. 5, 11, 3.
- ὕπέρπυρος C. 1, 21, 5.

- ὑπερτείνειν 4, 13, 1. 7, 5, 5.
 8, 11, 5.
 ὑπερτοκεῖν C. 2, 11, 4.
 ὑπερυθρος 3, 13, 4. 9, 4, 7.
 ὑπερφῶσιν C. 1, 7, 2.
 ὑπήνεμος C. 3, 6, 9.
 ὕπνος 9, 9, 1. 9, 20, 4.
 ὑπνώδης στρύχνος 9, 11, 5.
 θάνατος 9, 13, 4.
 ὑπόβαθρον 5, 7, 6.
 ὑποβάλλειν 2, 5, 3. μέρος τι
 φυτοῦ C. 3, 5, 4.
 ὑποβιβρώσκειν 4, 7, 5.
 ὑπόγλισχος 7, 13, 1.
 ὑπόγυιος C. 1, 13, 10. 5, 4, 3.
 ὑποδεής 3, 7, 1.
 ὑποδεικνύσθαι 9, 15, 1.
 ὑποξύγια 4, 8, 14. 7, 5, 1. C.
 2, 17, 6.
 ὑπόθεσις 2, 6, 11. 4, 13, 4.
 C. 4, 4, 1. 6, 5, 3. 6, 19, 1.
 ὡς πρὸς ὑ. λεγόμενον C. 1, 2,
 1. ὡς καθ' ὑ. θεωρεῖσθαι C.
 1, 13, 2. ὡς ἐξ ὑ. εἰρηθεῖσθαι C.
 2, 5, 5.
 ὑποκαθαίρειν 7, 12, 3.
 ὑποκαταβαίνειν 4, 8, 10.
 ὑπόκεισθαι C. 3, 4, 1.
 ὑποκείμενος καρποῖ 1, 12, 2.
 C. 1, 6, 10. 2, 14, 4. 2, 17,
 10. 5, 2, 1. 6, 2, 2. 6, 4,
 4. 5. 6, 6, 7. 6, 9, 2. 6,
 17, 12.
 ὑποκονίζειν βότρυς 2, 7, 5.
 ὑποκόνισις C. 3, 16, 3.
 ὑποκόπτειν 3, 18, 9.
 ὑπολαῖς C. 2, 17, 9.
 ὑπολαμβάνειν C. 3, 3, 2.
 ὑπόλειμμα C. 1, 11, 3. 5, 1,
 5. 5, 15, 6.
 ὑπόλειψις C. 5, 1, 11.
 ὑπολείπειν 1, 2, 4.
 ὑπολιπής 3, 13, 2.
 ὑπόλεπρος 3, 14, 2.
 ὑπόλευκος C. 2, 4, 3.
 ὑπολίπαρος 3, 12, 9.
 ὑπολοπαῖν 5, 1, 4.
 ὑπομονή C. 5, 16, 3.
 ὑπονεάξειν 3, 1, 6.
 ὑπόξανθος ῥίζα 9, 12, 2.
 ὑποπαράβορρα δένδρα 5, 1,
 11.
 ὑποπέλιος φλοιὸς 3, 11, 1.
 ὑπόπετρος γῆ C. 3, 20, 5.
 ὑπόπικρος 9, 11, 3.
 ὑποπίπτειν C. 3, 12, 3. 4,
 6, 9.
 ὑποπρεμνος 2, 1, 3.
 ὑποπτίσσειν 4, 8, 14.
 ὑπόρριζος 2, 1, 3. φυτευτη-
 ρία 2, 5, 3. 4. παραφνὰς C.
 1, 2, 2. — C. 1, 8, 1. 3, 5, 3.
 ὑποσήπειν C. 6, 10, 2.
 ὑποσκάπτειν 2, 7, 5.
 ὑπόσκιος καρπὸς C. 1, 17, 3.
 ὑπόστασις 9, 8, 3. κολλώδης
 C. 5, 16, 4. γωδής C. 6, 7, 4.
 ὑποστρόγγυλος ῥίζα 8, 8, 5.
 ὑποτίλλειν 2, 7, 5.
 ὑποτομή 9, 2, 7.
 ὑποφαίνειν καρπὸν 3, 5, 6.
 3, 12, 4. 7, 13, 9. C. 5, 1, 2.
 ὑποφέρειν 9, 14, 4.
 ὑποφύεσθαι 3, 13, 2. 4, 15,
 2. C. 1, 11, 8.
 ὑπόφυσις 4, 15, 1.
 ὑποφυτεύεσθαι C. 3, 10, 5.
 ὑποχοιρὶς 7, 7, 1. 7, 11, 4.
 ὕπτιος τὰ ὑ. τῶν φύλλων 1,
 10, 1. 2. 3, 14, 2. C. 2, 19,
 2. καρποῦ φοίνικος 2, 6, 1.
 ἄμπελος ὑ. τμηθεῖσα 4, 14, 6.
 C. 5, 9, 13. τόποι C. 5, 12, 7.
 ὑπιότης ποιεῖ τὸ πρᾶν 1,
 10, 2.
 ὑπώπια 9, 20, 3.
 ὑπώρεια C. 3, 6, 7.
 ὕστερα 9, 20, 4. C. 3, 2, 6.
 ὕστερεῖν C. 3, 24, 2.
 ὕστερον τὸ 1, 2, 7. C. 5,
 1, 10.
 ὕφαμμος 1, 6, 12. 6, 5, 2. 8,
 11, 8. C. 2, 16, 8. 4, 7, 3.
 ὑφάπτειν 9, 3, 2.

ὑφειμένον τὸ 6, 14, 12.

ὑφέαρ 3, 16, 1. C. 2, 17, 1.

ὑφήγηται 1, 2, 3.

ὑφίστασθαι 3, 15, 4. C. 6, 16, 5.

ὑψηλοφύης 3, 12, 3.

Φ.

φακὸς 2, 4, 2. 3, 15, 3. 3, 17, 2. 4, 4, 9. 10. 8, 1, 4. 8, 3, 2. 8, 3, 4. 8, 5, 2. 8, 8, 4. 6. C. 4, 12, 1. 7. 4, 15, 2. 4. 5, 6, 11. 5, 15, 5. 6, 9, 3.

φαλάγγιον 8, 10, 1. 9, 11, 1.

φαντασία C. 5, 1, 6.

φαραγγῶδες ἡ ὄστρεος 3, 10, 3.

φάραγξ 9, 5, 2.

φάρμακον ἐναιμον 4, 7, 2. λυ-
τικὸν 9, 16, 5. διαφορὰ C. 6,
13, 4. πλείστα ἐν τοῖς ὄρεσι

C. 6, 13, 5. ἐν φαρμάκον μέ-
ρει C. 3, 10, 3. . . . λόγῳ C.

6, 12, 7. — 9, 14, 1. 2. 9, 15,
2. 9, 17, 1. 2. C. 6, 13, 3.

φαρμακοποιὸν ἔθνος 9, 15, 1.

φαρμακοπώλης 6, 2, 5. 9,
17, 1. 2. 9, 18, 4. 5.

φαρμακώδης ῥίζαις καὶ ὁποῖς
4, 5, 1. τόποι 4, 5, 2. 9, 15,

1. 4. δυνάμεις C. 6, 13, 5.
ῥίζαι 7, 9, 3. 9, 8, 1. γάλα

9, 15, 4. χυμοὶ C. 6, 4, 6. —
4, 2, 8. 7, 12, 2. 9, 1, 3.

9, 7, 2. 9, 8, 1. 9, 14, 4.
C. 2, 1, 3. 6, 11, 14. 15. 6,

12, 2. 6, 13, 1.

φάσανον = ξίφος, radix edulis
7, 12, 3. 7, 13, 1. 4.

φάσκον 3, 8, 6.

φανλία 2, 2, 12. C. 6, 8, 3. 5.

φελλόδους describ. 3, 16, 3.
1, 9, 3. 3, 3, 3.

φελλὸς 1, 2, 7. 1, 5, 2. 4. 3,
17, 1. 4, 15, 1. 5, 3, 6.

φέως = στοίβη, ἀκανθώδης 6, 1,
3. 6, 4, 1. 6, 5, 1.

φηγὸς γένος δρυὸς 3, 8, 2.
βλάστησις 3, 4, 2. ὀρεινὸν 3,

3, 1. lignum 3, 8, 2. 5, 1, 2.
fructus 3, 8, 2. 3. vetustae ad
Jliam 4, 13, 2.

φήμη 4, 13, 2.

φθαρτικὸς C. 6, 5, 3.

φθεῖρ ἐξ αἵματος διαφθαρέντος
C. 2, 9, 6.

φθείρεται τὰ φυτὰ ὑπὸ τοῦ
ὁμοίου διὰ τὴν ὑπερβολὴν C.
1, 21, 5.

φθειροποιὸς πλὺς 2, 2, 6.

φθινόπωρον 4, 7, 4. 5, 1, 4.
C. 6, 20, 4.

φθίσις C. 4, 3, 4.

φθορὰ φθορᾶς ἀρχαὶ C. 2, 11,
6. αἷτια C. 4, 2, 2. δένδρων

ab externa vi 4, 14, 11 — 14. a
partium iactura 4, 15. a radi-

cibus praecisis 4, 16, 5. ὄλη
C. 4, 6, 2. σπέρματος C. 4, 4,

8. 5, 18, 1. ἡ ὅλως ἡ εἰς
καρπογονίαν C. 5, 8, 2. γίνε-

ται ταῖς ὑπερβολαῖς 5, 14, 8.
βίαιοι 5, 16, 1. τέλεια 5, 17,

4. ἐκστατική 6, 7, 5. — C. 2,
16, 2. 2, 17, 9. 4, 4, 5. 4,

12, 6. 5, 6, 3. 5, 8, 1. 5,
11. 5, 15, 3. 5, 17, 1. 6, 17, 8.

φιληδεῖν 9, 16, 1.

φιλόζωος 3, 12, 9. 7, 13, 4.

φιλόθερμος C. 2, 3, 3.

φιλόκοπος 2, 7, 1. 6, 7, 6.
7, 1, 8. 7, 5, 1. 4.

φιλόσκεπα δένδρα C. 2, 7, 3.
φιλόσκια 6, 7, 6. C. 3, 7, 1.

φιλόψυχρα 3, 2, 4. 3, 3, 2.
4, 1, 3. 4, 5, 1. C. 2, 3, 3.

φίλτρα 9, 9, 1. 3.

φίλνδρα 2, 7, 1. 3, 1, 1. 3,
2, 4. 4, 5, 6. 4, 8, 1. 4, 13,

3. 6, 7, 6. 7, 1, 8. 7, 5, 1.

- φιλόκη ἄγριον αἰφύλλον** 1, 9, 3. 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 1. βλάστησις 3, 4, 2. fructif. 3, 4, 4. lignum 5, 6, 2. 5, 7, 7.
φίλυρα φλοιὸς 1, 5, 2. 5. στρέφει τὰ φύλλα 1, 10, 1. C. 2, 19, 1. καρπὸς ἄβρωτος 1, 12, 4. 3, 4, 6. C. 6, 12, 7. ὄρεινόν 3, 3, 1. φιλόφυκρον 4, 5, 1. C. 2, 3, 3. ἄρρην καὶ θήλεια 3, 10, 4. num sit κακροφόρος 3, 5, 7. lignum 5, 3, 3. 5, 5, 1. 5, 6, 2. 5, 7, 5. — 3, 4, 2. 3, 11, 1. 3, 13, 1. 3. 3, 17, 5. 4, 4, 1. 4, 8, 1. 4, 15, 1. 5, 1, 2. 5, 3, 3. 5, 9, 7. C. 1, 6, 7. 1, 22, 5.
φίλυρά 1, 9, 3. 3, 3, 3.
φλέγμα 9, 11, 9.
φλέψ 1, 2, 1. 3. 6. 1, 10, 2. 3. 10.
φλέως inter λοχμῶδη 4, 8, 1.
ἀμφίβιος 4, 10, 6. in lacu Orchomenio 4, 10, 1. describ. 4, 10, 4. pars subradicalis edulis 4, 10, 7. 4, 11, 12.
φλόγινον τὸ ἄγριον 6, 8, 1.
φλοῖζειν 3, 16, 3. 9, 20, 4.
φλοιορραγῆς 4, 15, 2. C. 3, 18, 3.
φλοιὸς defin. 1, 2, 6. differentiae 1, 5, 2. 3, 10, 1. in foliis 1, 10, 9. in floribus 1, 10, 10. cortice abstracto arbores moriuntur 4, 15, 1. κύριος, ἐπιπολῆς 4, 15, 1. quibus arboribus detrahatur 5, 1, 2. C. 3, 18, 3. 5, 17, 1. — 1, 2, 1. 3, 17, 1. 4, 6, 9. 9, 5, 1. 3. — C. 5, 15, 6.
φλοῖσμός 5, 1, 1.
φλοιωδὴς ῥίζα 1, 6, 7.
φλόμος μέλαινα 9, 12, 3.
φλόξ inter στεφανωτικά 6, 6, 2. 11.
φλόξ flamma 5, 9, 3. 8.
φόβη inflorescentia oryzae 4, 4, 10. fructus κεγχρωδῶν 8, 3, 4. καλαμώδης ἀπόχυσις 8, 3, 4.
φοινικοῦς ξύλον 3, 10, 2. καρπὸς 9, 15, 5. — 3, 13, 7. 4, 6, 9. 10.
φοῖνιξ ἡμερον αἰφύλλον 1, 9, 3. φλοιὸς 1, 5, 2. μήτρα 1, 6, 2. ξύλον 1, 5, 3. 5, 3, 6. 5, 6, 1. φύλλα 1, 10, 5. 1, 14, 2. αὐξητικὸς εἰς μῆκος 1, 9, 1. C. 3, 7, 4. μακροστελέχης καὶ μονοφυῆς 2, 6, 9. ἐν τῷ ἄνω πᾶν τὸ ζωτικόν 1, 14, 2. ὀλιγόκλαδος 1, 5, 1. ἐγκέφαλος 6, 4, 11. C. 1, 2, 3. 5, 16, 1. σπάθη 2, 6, 6. καρπὸς 1, 21, 1. 1, 14, 2. 2, 6, 4—7. 2, 8, 1. 4, 4, 13. — ὦν γένεσις C. 1, 20, 2. σπέρμα 1, 11, 1. 3. C. 1, 9, 1. 1, 19, 2. 4, 2, 1. πρόσφορον τὸ ἄλνκον C. 2, 5, 3. φιλόθερμον C. 2, 3, 3. δυσανξῆς C. 1, 8, 4. quomodo φύεται 2, 2, 2. 6. 4, 4, 2. C. 1, 2, 1. 3. φντεία 2, 6, 1. θεραπεία 2, 6, 2—5. C. 3, 17, 1. ὀλυνθάξουσιν 2, 8, 4. C. 2, 9, 15. nutritio 4, 3, 7. ἐπικοπῇ emoritur 4, 16, 1. C. 5, 17, 3. usus 2, 6, 6. 9, 4, 4. γένη 2, 6, 6. 7. 3. 13, 7. 4, 1, 5. ἄρρην, θήλεις 1, 13, 5. 2, 6, 5. 3, 18, 1. quae loca inhabitet 1, 4, 5. 2. 6, 2. in Graecia ἀκαρπος 2, 2. 8. 3, 3, 5. Cyprio 2, 6, 7. Babyloniam optima 2, 6, 2. 3. 3. 5. C. 2, 3, 7. Libya 2, 6, 2. 4, 3, 5. Aegypto 2, 6, 2. 7. 9. 4, 3, 1. 4, 2, 7. Phoenicia 2, 6, 2. Syria optima 2, 6, 2. 5. 7. C. 2, 3, 7. Creta διφνεὶς 2, 6, 9. India 4, 4, 8. Gedrosia fructus crudi letiferi 4, 4, 13. ins. Tylo 4, 7, 8. Delo 4, 13, 2.
φοῖνιξ marina 4, 6, 2. describ. 4, 6, 10.
φοινικόφυτα ἐν τῷ ἀνῶνι τῆς Συρίας 2, 6, 5.

φολίδωτα μόρια τῇ τάξει 3, 5, 6, 7.
 φόνος = ἀτρακτυλῖς 6, 4, 6.
 φονώδης ὁσμὴ 6, 4, 6.
 φορὰ 3, 15, 1. 5, 3, 5. νεανικῇ C. 1, 17, 2. καρποῦ C. 3, 14, 5. συνεχῆς C. 5, 1, 9.
 φορὰς 4, 16, 2.
 φορμός 2, 6, 11.
 φορὸς γῆ C. 3, 20, 3.
 φράττειν 9, 5, 2.
 φρέαρ 5, 6, 5.
 φρεατιαῖον ὕδωρ C. 2, 6, 3.
 φρίσσειν πεφρικότα φύλλα 3, 9, 4. .. κῶνος 3, 9, 5.
 φρύγανον defin. 1, 3, 1.
 φρυγανικὰ 1, 3, 6. 1, 5, 3. 1, 6, 5. 1, 9, 4. 1, 13, 3. 3, 1, 3. 6, 1, 1. 6, 6, 1. 7, 2, 3. C. 2, 2, 2. 3, 7, 12. 3, 19, 1.
 φρυγανώδη 1, 3, 4. 2, 1, 3. 2, 2, 1. 6, 6, 2. 9, 5, 2.
 φρύγειν 7, 13, 3.
 φύκιον 4, 7, 3.
 φύκος 4, 6, 2. 5.
 φυκώδης 4, 7, 6.
 φυλακῇ C. 4, 11, 10.
 φυλλάκανθος 1, 10, 6. 7. 6, 1, 3. 6, 4, 1. 6, 5, 3. 7, 8, 3.
 φυλλικός 3, 5, 5. 3, 7, 5. 3, 18, 11.
 φυλλοβολεῖν 1, 9, 3. 6. 7. 3, 12, 7. 3, 17, 1. 8, 7, 3. C. 1, 21, 7. 3, 15, 1.
 φυλλοβολία 1, 9, 6. αἰτία τῆς φ. C. 2, 9, 7.
 φυλλοβόλος 1, 3, 5. 1, 4, 2. 1, 9, 3. 1, 14, 3. 3, 2, 1. C. 1, 11, 6. 2, 17, 2. 2, 18, 1.
 φυλλομανεῖν 8, 7, 4.
 φύλλον compositio 1, 10, 9. ἐπιγινόμενα κατ' ἐνιαυτὸν 3, 7, 3. τῷ καρπῷ φυλακὴν παρέχει 1, 20, 2. differentiae 1, 10. 7, 9, 1. infinitae 6, 1, 4. positio 1, 10, 2. 7. 8. 6, 2, 8. 7, 9, 3.

7, 14, 1. nutritio 1, 10, 3.
 σχήματα 1, 10, 5. 6. ὅλον φύλλον 3, 11, 3. τὰ καθ' ἑα- στον 3, 11, 3. 3, 13, 5. στρε- φόμενα C. 2, 19, 1. ἀπογω- νιούμενα 2, 16, 4. καρποφόρα 1, 10, 8. κεκλιμένα 3, 9, 3. 4. 3, 14, 2. πεφρικότα 3, 9, 4. κεντητικὰ 3, 9, 6. ἐπεστραμ- μένα 3, 9, 3. 6. ἐπανανθί- ζοντα 3, 10, 1. 6, 4, 1. ἀσχι- δὲς 3, 14, 1. ἀκροσχιδὲς, με- σοσχιδὲς 3, 11, 1. πολυσχιδὲς 6, 2, 8. 6, 5, 1. εἰς ὅξυ συν- ηγμένον 3, 10, 11. ἐπικεχα- ραγμένον 3, 10, 3. 6, 2, 5. αὐχμηρόν 3, 9, 4. 6, 2, 5. τριχῶδες 6, 2, 8. στενόν 6, 6, 10. 8, 7, 1. περιφερὲς 7, 4, 4. 8, 3, 1. ἀγωνότερον 7, 6, 2. μονόκλωνον 9, 18, 8. δασύ 8, 7, 1. 7, 4, 6. μανόν 7, 4, 6. οὔλον ibd. δερματώδες 6, 2, 1. σαρκῶδες 3, 13, 5. λι- παρόν 3, 15, 4. 6, 2, 6. 8, 7, 1. περιττὰ 3, 12, 7. κω- ρυκώδης 3, 15, 4. δρυῶδες 3, 16, 1. ἀγνώδες 3, 18, 4. πρι- νῶδες 4, 14, 1. ἀσφοδελῶδες 6, 6, 9. σκολυμῶδες 7, 4, 5. ὠκίμῶδες 7, 7, 2. καλαμῶδες 7, 13, 1. σικνῶδες 7, 13, 1. κιχοριῶδες 9, 16, 4. σικιλλῶ- δες 9, 18, 3.
 φύλλον ἀρρενόγονον θηλύγονον 9, 18, 5.
 φύλλον σπέρμα σιλφίου 6, 3, 1. 4.
 φυλλορροεῖν 3, 11, 3. 3, 12, 5. 3, 13, 5. 9, 8, 2. C. 1, 11, 6. 2, 19, 2.
 φυλλορροία 3, 13, 4. C. 2, 19, 2.
 φυλλοφορεῖν C. 3, 9, 2.
 φυλλώδης σπέρμα 7, 3, 2. ἄνθη 8, 3, 3. δυνάμεις 9, 8, 1.
 φύμα 9, 11, 1.

- φύσα 9, 9, 2.
 φύσησις 5, 9, 3.
 φύσιγξ in σκορόδω 7, 4, 12.
 φυσικός διαφοραὶ 8, 4, 4. φ.
 καὶ οἰκεία C. 1, 16, 13. φ.
 καὶ αὐτόματον C. 2, 1, 1. φυσ-
 σικῶς opp. ἐκ θεωραπείας C. 2,
 16, 1. — C. 3, 3, 2. 6, 4, 2, 6.
 φυσικός C. 4, 4, 7. 4, 6, 4.
 4, 16, 3.
 φυσιολόγοι 3, 1, 4. C. 6, 3, 5.
 φύσις ἀρχὴ ἐν ἅπασιν ἡ φ. C.
 6, 3, 3. 6, 17, 10. ἐν αὐτῇ
 τὰς ἀρχὰς ἔχει C. 1, 16, 10.
 τὸ αὐτοματον μηνύει τὴν φύ-
 σιν C. 2, 7, 1. αἰεὶ πρὸς τὸ
 βέλτιον ὁρμᾷ C. 1, 16, 11. οὐ-
 θὲν ποιεῖ κατὰ μέρος C. 1, 2,
 4. ἡ μάτην C. 1, 1, 1. τὸ
 ἔθος ὥσπερ φ. γέγονε C. 2, 5,
 5. 3, 8, 4. 4, 11, 5. συνα-
 κολουθεῖ τῇ ὥρᾳ 7, 2, 9. opp.
 τόπῳ 1, 8, 1. 1, 9, 5. opp.
 πηρώσει 1, 8, 4. πρότερα τὰ
 τῆς φ. C. 2, 1, 1. — φύσις φύ-
 τῶν 1, 1, 1. C. 4, 4, 10. δέν-
 δρον C. 1, 18, 5. γένονες 3,
 18, 1. τόπων 3, 3, 5. θερ-
 μοῦ 1, 19, 4. αἶρος καὶ ἐδά-
 φους C. 2, 14, 2. φύσεως με-
 ταβολὴ καὶ ἐκστασις C. 3, 1, 6.
 κρᾶσις C. 2, 3, 4. τὸ συγγενές
 C. 2, 7, 1. παραλλαγή C. 2,
 7, 2. ὁρμὴ C. 2, 19, 4. 2, 10,
 2. — τὸ ἴδιον τῆς φ. 3, 3, 1.
 τὸ κυριώτατον C. 2, 11, 1. τὸ
 οἰκείον C. 2, 16, 8. τὸ ἐνδεές
 C. 3, 20, 2. τὸ πολὺ C. 4, 7,
 2. — ἰδίᾳ 1, 1, 2. 1, 10, 3.
 1, 12, 4. C. 1, 8, 2. 1, 18,
 4. 4, 11, 2. 6, 12, 5. ἐκά-
 στου 2, 7, 2. C. 1, 21, 3. C.
 4, 9, 2. ὅλη 1, 2, 1. 1, 12,
 3. 2, 3, 3. C. 2, 3. C. 2, 2,
 2. 3, 17, 7. σύμμετρος πρὸς
 τὴν ὥραν C. 1, 10, 3. οἰκεία
 C. 6, 12, 2. ὑποκειμένη C. 6,
 6, 7. 6, 12, 5. 6, 16, 8. τε-
 λειοτάτη καρπὸς 7, 9, 1. ζωο-
 ποιός C. 2, 9, 6. 3, 22, 3. τὸ
 κατὰ φύσιν C. 1, 16, 10. 4,
 4, 6, 4, 6, 7. 3, 11, 1. παρὰ
 φ. 2, 3, 2. 2, 5, 7. 3, 11, 1.
 4, 14, 6. C. 4, 4, 6. 4, 6, 7.
 4, 11, 7. 5, 1, 1. 5, 1, 2 sqq.
 5, 6, 11. — ἡ πᾶσα φ. i. e.
 totum plantae corpus C. 6, 6, 2.
 φύσεις i. e. genera aut familiae
 plantarum σιτηρὰ 6, 1, 1. στε-
 φανωματική 6, 6, 1. φρυγα-
 νική 6, 1, 4. 6, 6, 2. ἐπέτεια
 6, 6, 2. δένδρων C. 4, 4, 1.
 μίᾳ i. e. unum genus 9, 16, 2.
 C. 2, 17, 1. 3, 10, 8. 5, 5,
 4. διαιρετέον τὰς φ. C. 1, 16,
 13. — 1, 5, 5. 1, 6, 4, 12.
 1, 10, 2. 2, 1, 2. 3, 18, 1.
 6, 3, 1. C. 1, 16, 13. 1, 20,
 1. 5. 1, 22, 2. 2, 3, 7. 2,
 4, 1. 7. 2, 11, 2. 2, 13, 5.
 2, 15, 3. 2, 16, 7. 3, 1, 1.
 3, 7, 7. 3, 16, 2. 4, 1, 3. 5,
 15, 1. 6, 4, 2. 6, 8, 5. 6,
 10, 9.
 φυτεία 1, 8, 2. ποιοῦσι δια-
 φορὰς 2, 5, 1. μεταβολαὶ κατὰ
 φ. 2, 2, 11. περίκομος 3, 8,
 4. πυκνὴ μανή C. 1, 8, 3.
 modi et rationes C. 1, 1 — 6.
 ξαρινή C. 1, 6, 3. μετοπωρινή
 C. 1, 12, 2. 3, 4, 1. — 1, 8,
 2. 2, 6, 1. 3, 10, 3. 6, 7, 1.
 C. 3, 3, 2. 3, 4, 4. 3, 20, 7.
 5, 15, 3. 5, 17, 6.
 φυτεύειν 2, 5, 5. 7, 13, 4.
 ἀπὸ δακρύον 9, 1, 4.
 φύτευμα C. 3, 5, 2. 3, 11, 5.
 3, 24, 1.
 φυτευτήριον 2, 2, 4. 2, 5, 3.
 2, 6, 12. C. 3, 3, 1. 3, 5, 1.
 2. 3, 6, 3.
 φυτὰ γενέσεις αὐτόματοι 3, 1.
 εἰς ἄλλο μεταλλάττεσθαι C. 2,
 16, 6. σύμβια ἀλλήλοις C. 2,

7, 5. μὴ ἐν γῇ δυνάμενα βλα-
στάνειν C. 2, 17, 1. differt ab
animali C. 4, 11, 9. οὐσία φυ-
τῶν C. 6, 4, 3. 6, 6, 3. τὸ
τοῦ ἡλλίου θερμὸν μάλιστα φυ-
τῶν οἰκείον C. 6, 7, 1.
φυτὰ = φυτευτήρια 2, 5, 1.
ὑπόπρεμνα 2, 5, 4. ἀμπέλου

C. 1, 12, 9. 2, 15, 1. 2, 18,
1. 3, 13, 1. 3, 15, 4. τὸ
φυτὸν ἀσθενὲς C. 3, 5, 2. C.
5, 9, 1.
φυτουργία C. 3, 7, 5.
φωκίς ἀπικος C. 2, 15, 2. 5.
φωνασκία 9, 9, 2.

X.

Χαλαζοκοπεῖσθαι 4, 14, 1.
C. 5, 8, 3.
χαλαζοκοπία C. 5, 8, 2.
χαλβάνη 9, 1, 2. 9, 7, 2. 9,
9, 2.
χαλεπὸς 3, 18, 9. 4, 16, 5.
χάλκειος ἀκανθῶδες 6, 4, 3.
χαλκεὺς 5, 9, 3.
χαμαίβατος 3, 18, 4.
χαμαιδάφνη 3, 18, 13.
χαμαίδρυς 9, 9, 5.
χαμαίκανυλος 6, 5, 2. C. 2,
18, 2.
χαμαιλέων ἀκανθῶδες 6, 4, 3.
8. 9, 12, 1. 9, 14, 1.
χαμαιρριφεῖς palma in Sici-
lia et Creta 2, 6, 11.
χαμαισιχιδὲς C. 4, 14, 4.
χαραγμὸς φύλλων 3, 10, 3. 3,
11, 3. 3, 12, 7. 3, 13, 5. 3,
15, 6.
χαράδρα 9, 11, 5.
χαρακίας κάλαμος 4, 11, 1.
χάραξ 2, 1, 2. 4. C. 1, 12, 9.
5, 1, 4.
χαράσσειν φύλλον κεχαραγμέ-
νον 3, 10, 5. 3, 15, 1.
χάσμα C. 6, 5, 5.
χαῦνος 3, 8, 5. 3, 12, 5. 3,
13, 4. ξύλα 5, 3, 3. γῆ C.
3, 4, 1. 3, 17, 3.
χεδροπα σπέρματα ἐν λοβῷ 1,
11, 2. 8, 3, 4. radix 1, 6, 3.
C. 4, 7, 2. κανυλοὶ 8, 3, 2.
φύλλα 8, 3, 1. ἄνθησις 8, 2,
5. 4, 10, 1. δίθυρα 8, 2, 2.

C. 4, 7, 5. καρπὸς γεώδης C.
4, 8, 3. ἰσχυρὰ πρὸς τροφήν
8, 3, 5. fertilissima C. 2, 12,
1. germinatio C. 4, 7, 4. —
3, 14, 4. 8, 1, 1. 8, 6, 4. 8,
9, 3. 8, 11, 3. C. 2, 2, 2.
3, 20, 7. 3, 21, 3. 4, 2, 2.
4, 7, 1. 4, 8, 1. 4, 9, 1. 5,
18, 2. 6, 12, 9.
χειμάζεσθαι 4, 14, 1. 7, 4,
3. C. 2, 1, 2. 7. 3, 4, 1. 3,
20, 7. 6, 8, 2.
χειμέριος 1, 8, 1. 3, 12, 4.
χειμερινὸς ἄροτος 7, 1, 1.
τροπαὶ ἡλλίου ibd.
χειμόσπορος C. 4, 11, 1.
χειμοσπορεῖν C. 4, 11, 3.
χειμῶν ὥραϊος 4, 14, 1. C. 2,
1, 2. 5, 8, 3. καλὸς C. 2, 1, 2.
πιέζει C. 2, 1, 3. ἐπιλαμβάν-
ων τὰς φυτείας φθείρει C. 3,
3, 2. ἐπιγινόμενος χρήσιμος
3, 21, 5. — C. 3, 23, 5.
χειροπληθὴς 4, 2, 7.
χειροπληθιαῖος 9, 4, 10.
χειρῶνειον πάντακες 9, 11, 1.
χελιδόνιον 7, 15, 1.
χελιδονίας ἄνεμος 7, 15, 1.
χέλυσμα 5, 7, 2. 3.
χέρσος 8, 6, 4. C. 3, 13, 3.
χερσαῖα 1, 4, 2. 1, 14, 3. 4,
9, 1. 4, 13, 1. C. 1, 22, 3.
2, 3; 5.
χιλεῦειν C. 2, 17, 6.
χιτῶν φλοιοῦ 3, 13, 2. σπερ-
μάτων 1, 12, 3. 8, 4, 1. 3.

- C. 1, 19, 2. tunicae bulborum
 C. 1, 4, 1. — C. 1, 7, 4. 4,
 1, 2. 4, 13, 4. 5. 4, 14, 1.
χλωὴν utilis C. 3, 20, 7. ἀναξυ-
 μοῖ καὶ μανοῖ τὴν γῆν C. 3,
 23, 4. συνεκπύττει C. 4, 9, 5.
 — C. 5, 13, 6.
χλωερὸς ἄνθος 3, 10, 4. καρ-
 πὸς 3, 15, 3. φύλλον 3, 17, 3.
 3, 18, 8.
χλόη 7, 4, 10. 8, 2, 4. C. 4,
 4, 7.
χλωώδης 3, 18, 8. 7, 9, 3.
χλωρὸς 1, 14, 1. 2, 6, 8. C.
 5, 13, 3. 6, 14.
χνοῦς in flore masculo phoenicis
 2, 8, 4. opp. σπέρμα φανερόν
 3, 1, 3. 6, 6, 6. C. 2, 9, 15.
 6, 10, 7.
χνοῶδες ἄνθος 1, 13, 1. σί-
 του 8, 3, 3. 1, 13, 4. φύλ-
 λον 4, 10, 2. — 7, 11, 2.
χόνδρος 4, 4, 9. βαλσάμον 9,
 4, 10. C. 4, 16, 2.
χόνδρουλλα 7, 7, 1. 7, 11, 4.
χορτάζεσθαι C. 4, 9, 2.
χοῦς C. 3, 6, 4.
χρεῖα 5, 1, 5.
χρόα 9, 1, 1.
χροιά 2, 2, 4. 6. 4, 11, 12.
 ἀκρατοί, μεμιγμένοι 7, 9, 2.
χρονίζεσθαι 9, 14, 3. C. 4,
 3, 4. 4, 6, 5. — εἰν 4, 9, 6.
 4, 11, 7. 6, 7, 3.
χρόνιος 1, 1, 9. 10. 4, 15, 3.
 7, 2, 3. C. 6, 15, 1.
χρονιότης 9, 14, 2.
χρόνος 9, 14, 1. C. 1, 12, 5.
 1, 7, 1. 5, 14, 6.
χρυσάλλης γίνεται ἐκ κάμψης
 εἰτ' ἐκ ταύτης ψυχῇ 2, 4, 4.
 C. 5, 7, 3.
χρυσίον 9, 19, 3.
χρυσοειδής 6, 3, 5. 9, 11, 1.
 9, 19, 3.
χρώζειν 7, 9, 2.
χρωῶμα C. 6, 4, 1.
- χύδην* 4, 13, 7.
χύλισμα 9, 8, 3.
χυλίσμος 9, 8, 1. 3.
χυλίζειν 9, 9, 4.
χυλὸς διαφοραὶ κατὰ χ. 7, 9,
 5. ἀρμότων πρὸς τὴν ἡμε-
 τέραν φύσιν C. 1, 16, 1. χρο-
 νιζόμενοι χείρους C. 1, 19, 3.
μεταβολαὶ ἐν τοῖς χ. C. 2, 15.
 6, 7, 1. 6, 6, 13. — ὧν γένε-
 σις C. 6, 6, 5. πέψις C. 6, 8,
 4. 6, 17, 4. φντοῦ C. 6, 6, 6.
ἐνιοὶ δέονται μίξεως C. 6, 17, 2.
calor nimius perdit C. 6, 17, 5.
χωρισθέντες ἔλκουσι ὁσμάς C. 6,
 19, 2. φυσικός 6, 11, 2. οἰκτεῖος
 2, 8, 2. 5, 6, 1. ἀπεπτοι C.
 6, 15, 3. ποτιμοί C. 6, 11, 2.
ἄφορος C. 5, 14, 8. ἰσχυρὸς
 7, 6, 1. ἐδωδῖμος 7, 7, 2. δρι-
 μὺς 7, 6, 1. φαρμακώδης 1,
 16, 8. 7, 4, 4. κακοποιός C.
 2, 6, 4. ὀπώδης C. 1, 16, 8.
λιπαρὸς 6, 4, 6. C. 1, 7, 4.
οἰνώδης 1, 12, 1. 6, 6, 4.
ἐλαιώδης 1, 12, 1. C. 6, 8, 7.
ἀναπόμικτος C. 6, 8, 4. ὀξύς
 7, 6, 1. γεωδης C. 2, 6, 3.
 — 9, 8, 3. C. 2, 5, 1. 3. 2,
 16, 1. 5, 9, 5. 6, 9, 1. 6,
 11, 1. 11. 6, 14, 12. 6, 16, 8.
χύλωσις 7, 5, 1. C. 3, 9, 2.
χυμὸς εἶδη C. 6, 1, 2. σχῆμα
 6, 2, 2. οἱ ἐν τῇ γῇ C. 6, 3, 4.
ἰδῆαι ἐπτά C. 6, 4, 1. ἐκείστον
ἰδέαι πλείους C. 6, 9, 2. ὕδα-
 ρής 9, 1, 1. τρόφιμος 9, 18.
 10. ἀπλοῦς, μεμιγμένοι 6, 6,
 9. coniunctus cum olfactu C. 6,
 9, 1. — C. 6, 3, 3.
χύσις φλεβὸς 9, 15, 3.
χύτροι 4, 11, 8.
χύτρα ἢ C. 1, 6, 6.
χώρα χώρας φύσις 1, 7, 1. τὰ
 σπέρματα μεταβάλλει κατὰ τὰς
 χ. 2, 4, 1. C. 1, 9, 3. μέγι-
 στον τὸ τὴν πρόσφορον ἐκεί-

στα *χ.* ἀποδιδόναι 2, 5, 7. C. 3, 6, 5. κατὰ τὰς *χ.* διαφέρει καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ αἱ ἐργασίαι 2, 6, 5. *χ.* διαφέρουσιν πρὸς τὰς ἀποβολὰς τῶν καρπῶν 2, 8, 1. ..ad tempora serendi 8, 1, 6. ..ad maturacionem 8, 2, 7. ..πρὸς αὐξησιν καὶ τροφήν 8, 7, 6. C. 6, 17, 13. πρὸς σκαλήκωσιν 8, 10, 5. *χ.* τινὲς δύνανται τηρεῖν τὰς φύσεις C. 1, 9, 2. ἐν ταῖς ἐναντίας τὰ ἐναντία διαμένει C. 1, 21, 5. οἰκία μεγίστην ἔχει ὄψιν πρὸς ἀντίληψιν καὶ εὐκαρίαν C. 3, 6, 6. ποιοῦσι τὰ γένη C. 4, 11, 5. ἄλλη πρὸς ἄλλην δύναμιν οἰκία C. 6, 13,

5. φέρουσι πολλὰς ἀνωμαλίας C. 6, 18, 6. ἡ *χ.* ἐκ σπέρματος ἀγρίου ποιεῖ ἡμέρων 2, 2, 7. χώρας ἔφετῇ C. 2, 4, 3, 6, 8. ..ιδιότης C. 4, 11, 6. ..θέσις C. 3, 23, 5. εὐφυΐα C. 1, 2, 3. λυπερὰ 4, 15, 3. λεπτόγεως 8, 2, 11. 8, 6, 6. ψαφαρὰ 8, 2, 11. 8, 6, 4. μέλ-ἀγγειος 8, 7, 2. ἀνωμαλὴς κατὰ τοὺς τόπους C. 3, 6, 5. 5. μέση C. 3, 11, 4. τυχοῦσα C. 4, 8, 3. Vide etiam 1, 8 et 8, 6. 8, 7. 8, 8. χωρίζειν C. 1, 11, 1. 4, 6, 2. 3. χωρισμός γενικός 1, 4, 2. C. 6, 6, 9. 6, 7, 3. 6, 15, 5.

Ψ.

Ψαθυρός 7, 9, 4. C. 2, 4, 12. ψαλτήριον 5, 7, 6. ψαφαρός 8, 2, 11. 8, 9, 1. C. 1, 18, 1. ψεκὰς C. 4, 14, 3. 5, 10, 1. 6, 17, 7. ψεκάξασθαι C. 6, 19, 5. ψευδοδίκτημνον 9, 16, 2. ψήν 2, 8, 1. 2. C. 2, 9, 5. 5, 1, 9. ψίαθος 4, 8, 4. 9, 4, 4. ψιλὴ γῆ C. 3, 6, 5. 3, 9, 1. 3, 20, 1. ψιλοῦν 4, 14, 9. ψίλωθρον 9, 20, 3. ψίνεσθαι ἄμπελος 4, 14, 6. ψύλλα 7, 5, 4. 8, 10, 1. C. 2, 18, 1.

ψυχεινός 8, 8, 1. ψυχὴ ἐκ χρυσαλλίδος 2, 4, 4. C. 5, 7, 3. ψύχος ψύχη ἐπιγινόμενα C. 2, 1, 6. ὑπὸ ψύχους πιλοῦσθαι C. 5, 4, 2. ..ἀποκάσθαι C. 5, 12, 2. — C. 5, 7, 3. 5, 12, 1. ψυχρός C. 1, 21, 5. 2, 6, 2. 3, 5, 14, 8. 6, 18, 11. ψυχρότης ἄερος C. 4, 12, 5. ψυχροῦ ὄφρα C. 2, 14, 2. ψώρα morbus oleae 4, 14, 3. 5. C. 5, 9, 1. 12. βοσκημάτων 9, 9, 4. ψωρίαν 4, 14, 3. 8, 10, 1. C. 5, 9, 10.

Ω.

ὠθεῖν κατὰ βάθος C. 3, 8, 1. ὠκιμον ὄζα 1, 6, 6. 7, 2, 7. λαχανῶδες C. 1, 4, 3. κατὰ μέρος ἀνθεῖ 7, 3, 1. 7, 9, 2. ἐμφλοιοσπέρματον 7, 3, 2. πο-

λυκαρπότατον 7, 3, 4. ἀκρό-καρπον ibd. ἐμβιώτατον C. 1, 4, 3. δυσξηραντότατον 7, 3, 3. κειρόμενον βέλτιον C. 2, 15, 6. ἀφερπυλλοῦνται C. 5, 7, 2.

- 1, 10, 7. 7, 1, 2. 7, 2, 1.
 4. 7, 5, 2. 4. 9, 18, 5. C.
 4, 3, 1.
 ὀκιμαῖδες φύλλον 7, 7, 2.
 ὀκυτόκιον 9, 9, 3.
 ὀλίστικαρκος 3, 1, 3. C. 2,
 9, 14.
 ὀόν C. 4, 3, 4. 4, 6, 4. 6.
 ὀοειδὴς καρπὸς 3, 12, 7.
 ὀοτόκα ζωά C. 1, 7, 1. 4, 6,
 4. 4, 15, 2.
 ὀοτοκεῖν 7, 14, 3. C. 1, 7, 1.
 ὀμός τὸ ὀμόν ἀτελὲς C. 4, 4, 1.
 ὄρα σπόρον 2, 4, 2. 8, 1, 2.
 C. 3, 20, 1. πρὸς τὴν φτεί-
 αν C. 3, 3, 2. τῶν ἔργων C.
 3, 14, 2. ὦ. ἔτους C. 3, 23,
 2. ἐπέτειαι C. 5, 7, 3. ἐνιαύ-
 σιοι C. 2, 1, 1. τεταγμένη C.
 5, 1, 1. 6. βλαστητικὴ C. 5,
 4, 3. ἐπιτείνουσα C. 1, 7, 5.
 οἰκῆται 7, 10, 1. 9, 1, 7. C.
 1, 6, 9. 1, 7, 2. 4. 1, 12, 8.
 2, 1, 4. 4, 6, 7. 4, 11, 10.
 περισκεπὴς τῷ ἀέρι 7, 3, 4.
 γονιμωτάτη C. 3, 3, 1. ζωτι-
 κωτάτη τὸ ἔαρ C. 1, 13, 4.
 ὄρας μεταβολὴ 7, 10, 4. με-
 τάθεσις 8, 2, 10. περίοδος C.
 1, 13, 8. ἔνια ζωά μεταβάλλει
 κατὰ τὰς ὦ. 2, 4, 4. ὄρας δια-
 γελώσης 8, 2, 4. ταῖς ὦ. ὑπα-
 κούειν C. 1, 15, 1.
 ὄρα ἵος τομὴ καλάμου 4, 11, 4.
 ὕλη ὦ. τέμνεσθαι 5, 1, 1. ἄρο-
 τοι 8, 6, 1. ἐντομαί 9, 1, 6.
 χειμῶν C. 2, 1, 2. 5, 8, 3.
 ὕδατα C. 2, 2, 1. — 4, 1, 2.
 9, 10, 2. C. 5, 6, 5.
 ὥχρος 8, 1, 3, 8, 3, 1. 2. 8,
 10, 5. C. 3, 22, 3. 4, 2, 2.
 4, 16, 2. 6, 12, 9.

Im Verlage von **B. G. Teubner** in **Leipzig** ist erschienen
und durch alle Buchhandlungen zu beziehen:

C. Crispi Salusti
Catilina et Iugurtha.

Aliorum suisque notis

illustravit

Rudolphus Dietsch.

Vol. I. Catilina.
Preis 1 Thlr.

Vol. II. Iugurtha.
Preis 1 Thlr. 15 Ngr.

Der unterzeichnete Verleger kann diese mit kritischen und erklärenden Anmerkungen reichlich ausgestattete Ausgabe des Salust nicht besser empfehlen, als durch einige Auszüge aus den einstimmig sehr günstigen Recensionen, welche die praktische Brauchbarkeit und den wissenschaftlichen Werth der Ausgabe ausser allen Zweifel setzen.

Die Heidelberger Jahrb. f. Litteratur (XXXVII. Jahrg. 4 Doppelh., Seite 632) äussern darüber:

„Dass die nicht unbedeutenden Arbeiten früherer Erklärer des Salust bei dieser Ausgabe, welche einen äusserst umfassenden Commentar in Noten unter dem Text liefert und wirklich keinen zum Verständniss und zur vollen Auffassung des Sinnes nur einigermaassen nöthigen Punkt unerörtert gelassen hat, nicht unbeachtet blieben, war zu erwarten; übrigens trägt diese Arbeit in allen ihren Theilen ein durchaus selbstständiges Gepräge und zeigt, wie umfassende und gründliche Studien der Herausgeber mit dem Schriftsteller gemacht hat, dessen berichtigten Text er uns vorlegt, ausgestattet mit einem so genauen und sorgfältigen Commentar, der in den Händen des Lehrers, wie auch zum Behuf des Privatstudiums der Schüler, gute Dienste leisten wird etc.“

Neue Jonaische Literaturzeitung 1847. Nr. 40:

„Nicht zufrieden, aus den Leistungen seiner Vorgänger das Bedeutendste zu benutzen und aufzunehmen, hat der Verf. Vieles ergänzt und erweitert; anderes einer neuen Prüfung unterworfen und schärfer bestimmt; nicht Weniges durch Scharfsinn, genaue Kenntniss des Salust'schen Sprachgebrauchs, gründliche Beweisführung, sichere Methode der Entscheidung näher oder zur Entscheidung gebracht etc. etc.“

„In der vorliegenden Ausgabe begrüßen wir die Frucht gewissenschaftlichen Fleisses und inniger Befreundung mit den Schriften des Salust. Der Herr Herausgeber hat sich nirgends mit den Ergebnissen früherer Erklärer begnügt und diese ohne einzelne Prüfung in seine Ausgabe aufgenommen, sondern überall selbstständig geforscht und selbst da, wo die Untersuchung bereits als abgeschlossen erschien, diese von Neuem begonnen etc.“

Aus Schneidewin's Philologus I. (1846). S. 681.

„Die Ausgabe des Catilina und Iugurtha von Rud. Dietsch ist unstreitig die vollständigste und auch werthvollste Bearbeitung dieser Geschichtsbücher, und überhaupt eine der besten Erscheinungen auf dem Gebiete der latein. Litteratur, welche die letzten Jahre gebracht haben. Wiewohl der Verfasser in der Interpretation des Salust nicht wenige treffliche Vorgänger gehabt hat, so brachte er doch einen so selbstständigen Forschergeist zur Erklärung seines Autors mit, dass man sich wirklich verwundern muss, wie es nach den Arbeiten eines Fabri, Gerlach, Herzog und Kritz noch möglich war, so viel neues geben zu können. In der Kritik zeigt Hr. D. ganz den sichern Takt und die eindringende Schärfe der Hermann'schen Schule; es ist kaum eine schwierige Stelle, wo Hr. D. nicht zur Entscheidung einer schwankenden Leseart oder Interpretation ein neues gewichtiges Moment beigebracht hat. Für die Kenntniss und Erforschung des Sal. Sprachgebrauchs ist die Ausgabe des Hrn. D. epochemachend; seine scharfsinnigen Untersuchungen gehen bis in das kleinste Detail und erstrecken sich in umfassender Weise auf alle Erscheinungen der sprachlichen Darstellung, so dass der Commentar, namentlich zum Iugurtha, an neuen und sehr feinen Spracherörterungen überaus ergiebig geworden ist. Doch ist es nicht allein die kritisch-grammatische Exegese, die Hr. D. in seinem Commentare verfolgte; mit derselben Sorgfalt finden wir auch die im Sal. noch so vernachlässigte historische und antiquarische Seite der Erklärung bedacht. Hr. D. vergleicht immer genau die Nachrichten anderer Zeitgenossen und Historiker mit den Ueberlieferungen des Sal., prüft bei abweichenden Berichten mit Unbefangenheit und echt historischer Kritik die Glaubwürdigkeit seines Autors, giebt endlich in zahlreichen Anmerkungen sehr schätzbare Andeutungen, um das Urtheil über die historische Kunst des Sal. und die psychologische Würdigung seines Charakters festzustellen. Da so keine Seite der Erklärung unberücksichtigt geblieben und der Commentar bei dem compressen Druck sehr umfangreich geworden ist, so können wir die Ausgabe des Hrn. D. nicht in die Reihe der Schulausgaben stellen, wenn auch bei manchen Noten diese Tendenz mag vorgewaltet haben; die treffliche Arbeit ist, wie wir sie beurtheilen, bloss für Lehrer und Philologen bestimmt und verdient auch die volle Beachtung der römischen Geschichtsforscher und Litterarhistoriker.“

Karl Halm.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
REFERENCE DEPARTMENT

**This book is under no circumstances to be
taken from the Building**

[illegible]

BB L C 3-37

